ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2026-27

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

Οδηγός Σπουδών 2026 – 2027

Αλεξανδρούπολη

Έκδοση του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία

Επιτροπή Εκδόσεων

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία, Νέα Χηλή - 68100 Αλεξανδρούπολη

Τηλέφωνα επικοινωνίας: 25510-30110, 25510-30016, 25510-30047

Email Γραμματείας: secr@psed.duth.gr

Ιστότοπος Τμήματος: http://www.psed.duth.gr

Περιεχόμενα

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ 10

Αποστολή των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Ν.4957/2022) 10

Τα Παιδαγωγικά Τμήματα 11

Το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης 13

Διοικητική Οργάνωση του Δημοκρίτειου Πανεπιστήμιου Θράκης 17

Σχολή Επιστημών Αγωγής 19

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2026-27 21

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ 22

Διοικητική και οργανωτική δομή 22

Εργαστήρια 23

Βιβλιοθήκη 23

Προσωπικό του Τμήματος 24

Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό (Δ.Ε.Π.) 24

Ομότιμοι/ες Καθηγητές/τριες 24

Διδάσκοντες/Διδάσκουσες άλλων Τμημάτων του Δ.Π.Θ. (με ανάθεση) 25

Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (Ε.Ε.Π.) 25

Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό (Ε.ΔΙ.Π) 25

Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (Ε.Τ.Ε.Π.) 25

Διοικητικό Προσωπικό 25

Συμβασιούχοι/Συμβασιούχες Διδάσκοντες/Διδάσκουσες (Εντεταλμένοι/ες Διδάσκοντες/ουσες) 26

Συμβασιούχοι/Συμβασιούχες Διδάσκοντες/Διδάσκουσες (Πρόγραμμα «Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας σε Νέους Επιστήμονες Κατόχους Διδακτορικού στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης για το Ακαδημαϊκό Έτος 2026-27») 26

Αποσπασμένες/οι Εκπαιδευτικοί 27

Στοιχεία επικοινωνίας προσωπικού και υπηρεσιών 28

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ Δ.Π.Θ. 37

ΟΙ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΕΕΠΗ 38

Κανονισμός Προπτυχιακών Σπουδών του Τ.Ε.Ε.Π.Η. 39

Ειδικές ρυθμίσεις για το Τ.Ε.Ε.Π.Η. 39

Οργάνωση και Λειτουργία του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών 40

Στόχοι του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών 40

Μαθησιακά Αποτελέσματα του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών 41
Εισαγωγή στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών 41
Εγγραφή στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών 42
Ιδρυματικός Λογαριασμός 43
Ηλεκτρονική Γραμματεία και Φοιτητολόγιο 43
Ακαδημαϊκή ταυτότητα 44
eClass 44
Διάρθρωση του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών 44
Παρακολούθηση του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών 46
Εγγραφή σε Εξάμηνα – Δήλωση Μαθημάτων 46
Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες 47
Διδακτικό Έργο 48
Διεξαγωγή Εκπαιδευτικής Διαδικασίας 50
Διδακτικά Συγγράμματα και Διδακτικό Υλικό 52
Εξετάσεις - Βαθμολογία 53
Ολοκλήρωση Σπουδών – Βαθμός Πτυχίου – Καθομολόγηση – Παράρτημα Διπλώματος. 55
Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων 58
Αναγνώριση Μαθημάτων 59
Εφαρμογή των Διατάξεων του Ν. 4957/2022 περί Υπέρβασης της Ανώτατης Χρονικής Διάρκειας Φοίτησης 59
Κινητικότητα Φοιτητών/τριών 60
Κινητικότητα μέσω του Προγράμματος Erasmus+ 60
Κινητικότητα για πρακτική άσκηση μέσω του ERASMUS+ 63
Εσωτερική Κινητικότητα 63
Άλλου Τύπου Προγράμματα Κινητικότητας 64
Εισερχόμενοι/ες φοιτητές/τριες 64
Δικαιώματα και Υποχρεώσεις των Προπτυχιακών Φοιτητών/τριών 65
Ακαδημαϊκός Σύμβουλος Σπουδών 68
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΕΕΠΗ 69
Ζητήματα Οργάνωσης του Προγράμματος Σπουδών 69
Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών (για εισακτέους/ες από το ακαδημαϊκό έτος 2023-24). 71
Ομαδοποίηση Μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών βάσει Θεματικών Ενοτήτων ... 78
Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών (για εισακτέους/ες από το ακαδημαϊκό έτος 2023-24). 85
Πρόγραμμα Διδασκόμενων Μαθημάτων 2026-27 93

Πρόγραμμα Πρακτικής Κατάρτισης και Πρακτικής Άσκησης (Π.Κ.Π.Α.) 103

Σκοπός και στόχοι του Προγράμματος Πρακτικής Κατάρτισης και Πρακτικής Άσκησης . 103

Δομή, περιεχόμενο και προαπαιτούμενα μαθημάτων που συνδέονται με το Πρόγραμμα Πρακτικής Κατάρτισης και Άσκησης 103

Οργανωτική δομή και λειτουργία του Προγράμματος Πρακτικής Κατάρτισης και Πρακτικής Άσκησης..... 105

Περιεχόμενο Ενοτήτων του Π.Π.Κ. για παλιότερους/ες εισακτέους/ες..... 107

Ξένες Γλώσσες (Ξ) 108

Εσωτερικός Κανονισμός Εκπόνησης Πτυχιακών Εργασιών..... 111

Μεταβατικές Ρυθμίσεις για το Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών..... 114

Σύνοψη Πρόσφατων Αλλαγών στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών 117

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ – ΕΙΔΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ 121

Κανονισμός Λειτουργίας του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού - Ειδικής Βιβλιοθήκης ... 121

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΕΕΠΗ..... 125

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) «Επιστήμες της Αγωγής: Καινοτόμες Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις σε Πολυπολιτισμικά Εκπαιδευτικά Περιβάλλοντα» (Έναρξη το ακαδημαϊκό έτος 2019-20)..... 125

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) «Καινοτόμες Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις σε Πολυπολιτισμικά Εκπαιδευτικά Περιβάλλοντα» (Από το ακαδημαϊκό έτος 2013-14 έως και το 2021-22)..... 126

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) «Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία» (Από το ακαδημαϊκό έτος 2015-16 έως και το 2023-24) 127

Διατμηματικό Διαπανεπιστημιακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Κοινωνικο-πολιτισμική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Εμψυχωτών» (Από το ακαδημαϊκό έτος 2003-04 έως και το 2010-11)..... 128

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ..... 129

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΔΟΜΕΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ 133

Διδακτικά βιβλία 133

Σίτιση 133

Στέγαση 133

Υγειονομική περίθαλψη..... 133

Διευκολύνσεις κατά τις μετακινήσεις..... 134

Βραβεία - υποτροφίες..... 134

Ηλεκτρονικές υπηρεσίες 134

Κέντρο Συμβουλευτικής και Ψυχολογικής Υποστήριξης του ΔΠΘ 136

Δομή Απασχόλησης και Σταδιοδρομίας (Δ.Α.ΣΤΑ.) 136

Κέντρο Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης 136
Μονάδα Ισότιμης Πρόσβασης 137
Συνήγορος του Φοιτητή 137
Επιτροπή Ισότητας των Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων 137
Διαχείριση Ενστάσεων και Παραπόνων των Φοιτητών/τριών 138
Γραμμή ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ (11314) 138
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Περιγράμματα Μαθημάτων 140
Ψυχολογία (Ψ) 141
(Ψ 02 Υ) Γνωστική Ψυχολογία 141
(Ψ 03 Υ) Αναπτυξιακή Ψυχολογία 145
(Ψ 04 Υ) Γλωσσική Ανάπτυξη 148
(Ψ 06 Υ) Κοινωνική Ψυχολογία 151
(Ψ 14 Υ) Ψυχολογία της Υγείας 154
(Ψ 23 Ε) Οι Διομαδικές Σχέσεις στην Κοινωνική Ψυχολογία 157
(Ψ 24 Ε) Θέματα Διαπολιτισμικής Κοινωνικής Ψυχολογίας 160
(Ψ 28 Ε) Παιδί και Γεγονότα Ζωής 163
(Ψ 32 Ε) Σεξουαλικότητα και Υγεία 166
(Ψ 35 Ε) Ψυχοπαθολογία του Παιδιού 169
(Ψ 35 Υ) Εκπαιδευτική Ψυχολογία 172
(Ψ 34 Ε) Αξιολόγηση και Στήριξη Παιδιών με Ειδικές Μαθησιακές Ανάγκες 175
(Ψ 36 Ε) Κίνητρα, Αυτορρύθμιση και Μάθηση 178
(Ψ 37 Ε) Ειδικά Θέματα Γνωστικής Ψυχολογίας 182
(Ψ 38 Ε) Εφαρμογές της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας στην Πράξη: Διαμορφώνοντας Αποτελεσματικά Περιβάλλοντα Μάθησης 185
(Ψ 40 Ε) Σχολικός Εκφοβισμός και Θυματοποίηση: Ερμηνεία και Παρεμβάσεις 190
(Ψ 41 Ε) Ψυχοκοινωνικά Ζητήματα στην Προσχολική και Σχολική Ηλικία: Πρόληψη και Αντιμετώπιση 194
Παιδαγωγική - Διδακτική (Δ) 198
(Δ 01 Υ) Εισαγωγή στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης 198
(Δ 02 Υ) Σύγχρονες Τάσεις Παιδαγωγικής 201
(Δ 04 Υ) Καινοτόμες Προσεγγίσεις της Αξιολόγησης στην Προσχολική Εκπαίδευση και Κοινωνικές Διεργασίες 204
(Δ 06 Υ) Σύγχρονη Διδακτική: Βασικές Έννοιες και Προτάσεις Εφαρμογής 208
(Δ 12 Υ) Διδακτική της Ελληνικής Γλώσσας 212
(Δ 13 Ε) Αγωγή Υγείας στην Προσχολική Εκπαίδευση 215

(Δ 23 Υ) Ομαδοσυνεργατικές Μορφές Μάθησης στην Προσχολική Εκπαίδευση 218
(Δ 24 Ε) Διγλωσσία και Εκπαίδευση 222
(Δ 28 Ε) Σχεδιασμός – Εφαρμογή – Αξιολόγηση Διαπολιτισμικών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων 227
(Δ 51 Υ) Παιδαγωγική της Ένταξης (εισακτέοι/ες από το 2023-24) 230
(Δ 50 Υ) Οργάνωση, Διαχείριση και Διοίκηση στην Εκπαιδευτική Μονάδα Ι 233
(Α05ΠΚ) Οργάνωση, Διαχείριση και Διοίκηση στην Εκπαιδευτική Μονάδα ΙΙ 238
(Δ 37 Ε) Παιδαγωγική και Παιχνίδι στην Προσχολική Εκπαίδευση 243
(Δ 40 Ε) Καθοδήγηση της Συμπεριφοράς του Παιδιού στο Νηπιαγωγείο 247
(Δ 41 Ε) Σύγχρονα Προγράμματα Προσχολικής Εκπαίδευσης 250
(Δ 42 Ε) Μελέτη Παιδιού 254
(Δ 43 Ε) Αναδυόμενη Ανάγνωση και Γραφή: Διδακτικές Προσεγγίσεις για την Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία 257
(Δ 44 Ε) Η Κοινωνικοπαιδαγωγική Δυναμική των Σχέσεων και των Πλαισίων στη Μαθησιακή Διαδικασία 262
(Δ 46 Ε) Ψυχοκινητική, Κινητικό Παιχνίδι και Βιωματική Μάθηση 267
(Δ 47 Ε) Κοινωνική Παιδαγωγική 270
(Δ 48 Ε) Ζητήματα Κοινωνικής Παιδαγωγικής και Καινοτόμες Εκπαιδευτικές Παρεμβάσεις 275
(Δ 49 Ε) Η Παιδαγωγική του STEM 280
Πολιτισμός και Εκπαίδευση (Π) 285
(Π 03 Υ) Εισαγωγή στη Γλωσσολογία: Ανάλυση της Ελληνικής Γλώσσας 285
(Π 05 Υ) Εισαγωγή στη Νεότερη Ελληνική Λογοτεχνία 288
(Π 06 Ε) Σύγχρονη Ελληνική Παιδική Λογοτεχνία 292
(Π 09 Υ) Τέχνες στην Εκπαίδευση Ι 295
(Π 17 Υ) Εισαγωγή στη Μουσειοπαιδαγωγική 300
(Π 21 Ε) Δραματικό Παιχνίδι – Δραματοποίηση 302
(Π 23 Ε) Εικονογραφημένα Παιδικά Βιβλία και οι Αναγνώσεις τους 305
(Π 33 Ε) Δημιουργική Γραφή 309
(Π 37 Ε) Εφαρμοσμένη Μουσειοπαιδαγωγική 314
(Π 38 Ε) Ζητήματα Μουσειολογίας 317
(Π 39 Ε) Μυθιστόρημα Μαθητείας 320
(Π 40 Ε) Ανατρεπτικές Αφηγήσεις της Παιδικής Ηλικίας 324
(Π 43 Υ) Εισαγωγή στην Παιδική Λογοτεχνία 328
(Π 44 Ε) Ποίηση του 20ού αι. 332

(Π 46 Ε) Δημιουργικές Μουσικές Δραστηριότητες για το Νηπιαγωγείο 336
(Π 48 Ε) Οργάνωση Παιδικών Μουσικών Συνόλων 339
(Π 52 Ε) Τεχνικές Αφήγησης – Αφηγηματικές Προσεγγίσεις 343
(Π 53 Ε) Η Δραματική Τέχνη στην Εκπαίδευση 345
(Π 54 Ε) Το Παιδί και το Λογοτεχνικό Βιβλίο 348
(Π 55 Ε) Μονόγλωσση/Δίγλωσση Πραγματολογική Ικανότητα 351
(Π 56 Υ) Τέχνες στην Εκπαίδευση ΙΙ 355
(Π 57 Ε) Διδακτική των Εικαστικών Τεχνών 361
(Π 58 Ε) Καλλιτεχνικές Πρακτικές στη Μουσειοπαιδαγωγική 366
Θετικές Επιστήμες (Θ) 370
(Θ 02 Υ) Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Αειφορία και Αειφόρος Ανάπτυξη 370
(Θ 03 Υ) Αρχές της Πληροφορικής με Εφαρμογές στην Εκπαίδευση Ι 375
(Θ 04 Υ) Αρχές της Πληροφορικής με Εφαρμογές στην Εκπαίδευσης ΙΙ 379
(Θ 05 Ε) Έννοιες Φυσικών Επιστημών για την Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία ... 383
(Θ 06 Ε) Πληροφορική στην Εκπαίδευση 386
(Θ 07 Ε) Πολυμέσα, Ρομποτική και Τεχνητή Νοημοσύνη στην Προσχολική Εκπαίδευση 389
(Θ 08 Υ) Περιγραφική Στατιστική 393
(Θ 10 Υ) Μαθηματικά στην Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία 396
(Θ 12 Υ) Διδασκαλία και Μάθηση των Φυσικών Επιστημών στην Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία 400
(Θ 13 Ε) Περιβαλλοντικά Θέματα και η Διδασκαλία τους 406
(Θ 17 Ε) Υπολογιστικά Περιβάλλοντα Διαχείρισης και Ανάλυσης Ποσοτικών και Ποιοτικών Δεδομένων 411
(Θ 19 Ε) Θέματα Διδακτικής Μαθηματικών: Εφαρμογές στο Πεδίο 414
(Θ 20 Ε) Επίλυση Προβλήματος στα Μαθηματικά 417
(Θ 21 Ε) Το Πείραμα στη Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών στην Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία 421
Μεθοδολογία (Μ) 425
(Μ 01 Υ) Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας Ι 425
(Μ 02 Ε) Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας ΙΙ 428
Πτυχιακή Εργασία 431
Πτυχιακή Εργασία 431
Φιλοσοφική, κοινωνιολογική, ανθρωπολογική και ιστορική προσέγγιση της εκπαίδευσης (Κ) 433
(Κ 01 Ε) ` 433

(Κ 05 Ε) Σχέσεις Σχολείου-Κοινότητας 436
(Κ 07 Ε) Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία της Ευρωπαϊκής Κοινωνίας 444
(Κ 13 Ε) Έμφυλες Ταυτότητες και Εκπαίδευση 448
(Κ 16 Υ) Εισαγωγή στη Φιλοσοφία 452
(Κ 17 Υ) Φιλοσοφία της Παιδείας 455
(Κ 19 Ε) Σύγχρονη Φιλοσοφική Ανθρωπολογία 458
(Κ 20 Ε) Νεοελληνική Ιστορία 461
(Κ 24 Υ) Διαπολιτισμική Εκπαίδευση 466
(Κ 25 Ε) Θρησκεία και Εκπαίδευση σε Πολυπολιτισμικές Κοινωνίες 469
(Κ 29 Ε) Εκπαιδευτική Πολιτική 472
(Κ 30 Ε) Εκπαιδευτικές Καινοτομίες και Επιχειρηματικότητα 477
(Κ 32 Ε) Κείμενα Φιλοσοφικού – Παιδαγωγικού Προβληματισμού 482
(Κ 21 Ε) Η Ιστορικότητα της Παιδικής Ηλικίας 486
(Κ 40 Ε) Ανθρωπολογικές Προσεγγίσεις της Ανάγνωσης 492
(Κ 41 Ε) Οπτικός Γραμματισμός 496
(Κ 42 Ε) Ανθρωπολογικές Προσεγγίσεις της Συγγένειας και της Οικογένειας 501
(Κ 44 Ε) Κοινωνιολογικές και Ανθρωπολογικές Προσεγγίσεις της Παιδικής Ηλικίας 507
(Κ 43 Υ) Ανθρωπολογία της Εκπαίδευσης 514
(Κ 45 Ε) Επαγγελματική Ανάπτυξη και Καθοδήγηση Εκπαιδευτικών 521
(Κ 46 Ε) Η Μουσουλμανική Μειονότητα της Θράκης: Ιστορία και Εκπαίδευση 526
Πρόγραμμα Πρακτικής Κατάρτισης 531
(Α03ΠΚ) Εφαρμογές στο Πεδίο Ι 531
(Α04ΠΚ) Εφαρμογές στο Πεδίο ΙΙ 536
(Α06ΠΚ) Εφαρμογές στο Πεδίο ΙΙΙ 542
(Α07ΠΚΑ) Πρακτική Άσκηση 549
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: Περιγράμματα Ξένων Γλωσσών 555
Αγγλική γλώσσα 555
(Ξ 03 Υ) Αγγλικά – Ξένη Γλώσσα 555
(Ξ 01 Υ) Αγγλικά για ειδικούς σκοπούς 559
(Ξ 03 Ε) Αγγλικά για Ειδικούς και Ακαδημαϊκούς Σκοπούς Ι 562
(Ξ 05 Ε) Αγγλικά για Ειδικούς και Ακαδημαϊκούς Σκοπούς ΙΙ 566
Γαλλική γλώσσα 570
(Ξ 04 Υ) Γαλλικά – Ξένη Γλώσσα (Εισακτέοι/ες του 2023-24) 570
(Ξ 02 Υ) Γαλλικά για Ειδικούς Σκοπούς (Εισακτέοι/ες του 2023-24) 573

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III: ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 577

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΚΑΙ ΕΣΩΦΥΛΛΩΝ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 579

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: ΟΡΚΟΣ ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΥ 584

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ. ΤΕΛΕΤΗ ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΗ 585

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ 587

Γενικά Στοιχεία για την Αλεξανδρούπολη 587

Πρόσβαση προς τις Εγκαταστάσεις της Σχολής Επιστημών Αγωγής 587

Αξιοθέατα και Μουσεία στο Δήμο Αλεξανδρούπολης 589

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Αποστολή των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Ν.4957/2022)

1. Τα Α.Ε.Ι. έχουν ως αποστολή:

α) να προσφέρουν υψηλής ποιότητας ανώτατη εκπαίδευση, δίχως διακρίσεις και αποκλεισμούς, να παράγουν και να μεταδίδουν τη γνώση μέσω της διδασκαλίας και της έρευνας, να προετοιμάζουν τους φοιτητές για την εφαρμογή της στο επαγγελματικό και κοινωνικό πεδίο και να καλλιεργούν και να προάγουν τις επιστήμες, τις τέχνες, τα γράμματα και τον πολιτισμό,

β) να οργανώνουν και να παρέχουν προγράμματα σπουδών τυπικής εκπαίδευσης πρώτου, δεύτερου και τρίτου κύκλου, προγράμματα σπουδών σύντομης διάρκειας και διά βίου μάθησης,

γ) να εφαρμόζουν σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας με έμφαση στη διεπιστημονικότητα και την καινοτόμο έρευνα στο ανώτερο επίπεδο ποιότητας κατά τα διεθνώς αναγνωρισμένα κριτήρια, περιλαμβανομένης και της εξ αποστάσεως διδασκαλίας,

δ) να αναπτύσσουν τις ικανότητες και τις δεξιότητες των φοιτητών με κριτική σκέψη, να μεριμνούν για την επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων παρέχοντάς τους τις απαραίτητες γνώσεις και εφόδια για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία, να διαμορφώνουν τις απαραίτητες συνθήκες για την ανάδειξη νέων ερευνητών και την προσέλκυση νέων επιστημόνων, καθώς και να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της κοινωνίας, της αγοράς εργασίας και των επαγγελματικών πεδίων,

ε) να διεξάγουν καινοτόμο έρευνα και να προωθούν τη διάχυση της γνώσης προς την κοινωνία, καθώς και την καινοτομία και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας, με προσήλωση στις αρχές της επιστημονικής και ηθικής δεοντολογίας, της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης, της κοινωνικής συνοχής και μη διάκρισης, του Καθολικού Σχεδιασμού και του ψηφιακού μετασχηματισμού και να συμβάλλουν στις εθνικές αναπτυξιακές προτεραιότητες σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας και την Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης,

στ) να προωθούν τη συνεργασία με άλλα Α.Ε.Ι. της ημεδαπής, ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς της ημεδαπής και αλλοδαπής, καθώς και με δημόσιους, ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς και παραγωγικούς φορείς,

ζ) να αναπτύσσουν συνεργασίες και συμμαχίες με ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της αλλοδαπής, δημιουργώντας κοινά προγράμματα σπουδών, ενισχύοντας την κινητικότητα των φοιτητών, του διδακτικού και λοιπού προσωπικού των Α.Ε.Ι., καθώς και των ερευνητών, συμβάλλοντας στην οικοδόμηση του Ευρωπαϊκού Χώρου

Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας,

η) να συμβάλουν στη διαμόρφωση υπεύθυνων πολιτών, ικανών να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις όλων των πεδίων των ανθρώπινων δραστηριοτήτων με επιστημονική, επαγγελματική και πολιτισμική επάρκεια και υπευθυνότητα, με σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα και στις αξίες της δικαιοσύνης, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της κοινωνικής αλληλεγγύης, της ειρήνης και της ισότητας και

θ) να αναπτύσσουν κοινές εκπαιδευτικές και ερευνητικές υποδομές στην ημεδαπή και αλλοδαπή για την προαγωγή της εκπαίδευσης, της έρευνας, της τεχνολογίας και του πολιτισμού.

2. Για την εκπλήρωση της αποστολής τους, τα Ιδρύματα οργανώνονται και λειτουργούν με κανόνες και πρακτικές που διασφαλίζουν την τήρηση και προάσπιση ιδίως των αρχών:

α) της ελευθερίας στην έρευνα και τη διδασκαλία,

β) της ερευνητικής και επιστημονικής δεοντολογίας,

γ) της ποιότητας της εκπαίδευσης και των υπηρεσιών τους,

δ) της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας στη διαχείριση του προσωπικού, των πόρων και των υποδομών τους,

ε) της διαφάνειας και λογοδοσίας του συνόλου των δραστηριοτήτων τους,

στ) της αμεροληψίας κατά την άσκηση του έργου τους και τη λήψη αποφάσεων,

ζ) της αξιοκρατίας στην επιλογή και εξέλιξη του προσωπικού τους,

η) της ίσης μεταχείρισης μεταξύ των φύλων, της μη διάκρισης, του καθολικού σχεδιασμού σε κάθε τομέα της αρμοδιότητας ή δραστηριοποίησής τους προκειμένου να διασφαλίζουν για το διδακτικό, διοικητικό και λοιπό προσωπικό και τους φοιτητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες την προσβασιμότητα των υποδομών, των υπηρεσιών, φυσικών και ψηφιακών, του εξοπλισμού και του εκπαιδευτικού υλικού.

Τα Παιδαγωγικά Τμήματα

Τα πρώτα Πανεπιστημιακά Παιδαγωγικά Τμήματα (Δημοτικής Εκπαίδευσης και Νηπιαγωγών) ιδρύθηκαν το 1982 με τον Νόμο 1268/82 στα Πανεπιστήμια Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Πατρών, Ιωαννίνων, Θράκης (με έδρα την Αλεξανδρούπολη) και Κρήτης (με έδρα το Ρέθυμνο), άρχισαν δε να λειτουργούν σταδιακά από το ακαδημαϊκό έτος 1984-85.

Με μεταγενέστερα Προεδρικά Διατάγματα ιδρύθηκαν και νέα Παιδαγωγικά Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης και Νηπιαγωγών στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου (με έδρα τη Ρόδο), στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (με έδρα το Βόλο), όπως επίσης και Παραρτήματα των Παιδαγωγικών Τμημάτων Δημοτικής Εκπαίδευσης και Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με έδρα τη Φλώρινα.

Η οργάνωση και η λειτουργία των Παιδαγωγικών Τμημάτων διέπονται από τις εκάστοτε

ισχύουσες διατάξεις περί Α.Ε.Ι. και από τις ειδικές διατάξεις του Προεδρικού Διατάγματος 320/83.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Διατάγματος αυτού, πέραν της γενικής αποστολής των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, τα Παιδαγωγικά Τμήματα έχουν ειδικότερα ως αποστολή:

α) Να καλλιεργούν και να προάγουν τις Παιδαγωγικές Επιστήμες με την ακαδημαϊκή και την εφαρμοσμένη διδασκαλία και έρευνα.
β) Να παρέχουν στους πτυχιούχους τους τα απαραίτητα εφόδια που θα εξασφαλίσουν την άρτια κατάρτισή τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία.
γ) Να συμβάλλουν στην εξύψωση του επιπέδου και την κάλυψη των αυξανόμενων αναγκών της Εκπαίδευσης σε ό,τι αφορά σε ζητήματα Παιδαγωγικής.
δ) Να συμβάλουν στην αντιμετώπιση και επίλυση παιδαγωγικών προβλημάτων εν γένει.

Στο πλαίσιο αυτό, τα Τμήματα Νηπιαγωγών μετεξελίχθηκαν σε Τμήματα Επιστημών Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, διευρύνοντας τους επαγγελματικούς ορίζοντες των αποφοίτων τους. Σήμερα, τα Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Νηπιαγωγών, Επιστημών Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία παρέχουν στους/στις φοιτητές/φοιτήτριές τους τη δυνατότητα να διεκδικούν θέσεις εκπαιδευτικού παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας.

Το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (ΔΠΘ) ιδρύθηκε το 1973 και ονομάστηκε «Δημοκρίτειο» προς τιμήν του φιλοσόφου Δημόκριτου (460-370 π.Χ.), που γεννήθηκε στα Άβδηρα της Θράκης και είναι γνωστός κυρίως για τη διατύπωση της ατομικής θεωρίας. Ξεκίνησε τη λειτουργία του το ακαδημαϊκό έτος 1974-1975 με την εισαγωγή φοιτητών στο Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών στην Ξάνθη και στο Τμήμα Νομικής στην Κομοτηνή. Σήμερα είναι ένα από τα μεγαλύτερα ελληνικά πανεπιστήμια- το μοναδικό στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης με 28 Τμήματα σε 7 πόλεις: Δράμα, Καβάλα, Ξάνθη, Κομοτηνή, Αλεξανδρούπολη, Διδυμότειχο και Ορεστιάδα. Τα προγράμματα σπουδών του ΔΠΘ αγκαλιάζουν το σύνολο των επιστημών —θετικές, τεχνολογικές, ανθρωπιστικές, κοινωνικές και επιστήμες υγείας— παρέχοντας στους/στις φοιτητές/τριες ένα εκπαιδευτικό περιβάλλον που προάγει τη διεπιστημονικότητα, την καινοτομία και τη συνεργασία. Η πολυθεματικότητα των σπουδών στο ΔΠΘ δημιουργεί τις προϋποθέσεις για μια ολιστική όσο και διαθεματική προσέγγιση της γνώσης, υποστηρίζοντας την ακαδημαϊκή και ερευνητική αριστεία. Στο ΔΠΘ διδάσκουν περισσότεροι από 650 Καθηγητές/τριες και εκπαιδεύονται περισσότεροι από 30.000 ενεργοί προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές και φοιτήτριες. Πέρα από την ποσοτικά μετρήσιμη επιτυχία του, το ΔΠΘ στα χρόνια λειτουργίας του, που υπερβαίνουν τα 50, έχει αφήσει το αποτύπωμά του στην κοινωνία, προάγοντας τη ζωή χιλιάδων αποφοίτων και επηρεάζοντας θετικά εκατοντάδες χιλιάδες περισσότερους, μέσω των ποικίλων εκπαιδευτικών, πολιτιστικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων του.

Από τη θεωρία στην πράξη

Στο ΔΠΘ οι φοιτητές και οι φοιτήτριες έχουν την ευκαιρία να αποκτήσουν όχι μόνο θεωρητικές γνώσεις αλλά και εμπειρία μέσα από προγράμματα πρακτικής άσκησης που εξασφαλίζουν ουσιαστική επαφή με την αγορά εργασίας και τους/τις προετοιμάζουν για τις πραγματικές απαιτήσεις του επαγγελματικού τους τομέα.

Ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής

Το ΔΠΘ στοχεύει να προετοιμάζει επιστήμονες που έχουν συνείδηση του ρόλου τους στην κοινωνία. Μέσα από τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες οι φοιτητές/τριες αναπτύσσουν την ικανότητα να σκέφτονται ανεξάρτητα, δημιουργικά και κριτικά, να λύνουν σύνθετα προβλήματα και να επικοινωνούν με ενσυναίσθηση στο επαγγελματικό περιβάλλον βελτιώνοντας τις προοπτικές τους και αποκτώντας επαγγελματικά προσόντα που αναγνωρίζονται σε όλο τον κόσμο.

Αξίες και κοινωνική υπευθυνότητα

Το ΔΠΘ επιδιώκει να είναι ένα δίκαιο, συμμετοχικό και κοινωνικά υπεύθυνο Πανεπιστήμιο που προάγει τη δικαιοσύνη και την ισότητα διασφαλίζοντας ίσες ευκαιρίες για όλους, την αλληλεγγύη και τη συμπερίληψη μέσα από τη συνεργατικότητα και το σεβασμό στη διαφορετικότητα, και την κοινωνική ευθύνη, επιδιώκοντας κοινωνική πρόοδο μέσω της

έρευνας και της εκπαίδευσης. Το ΔΠΘ λειτουργεί με διαφάνεια, διασφαλίζοντας ανοιχτές διαδικασίες και πρόσβαση στην πληροφόρηση, και με λογοδοσία, ενισχύοντας την υπευθυνότητα, τη συλλογική συμμετοχή και τη συνεχή βελτίωση.

Καινοτομία & Επιχειρηματικότητα

Το ΔΠΘ υποστηρίζει έμπρακτα τη δημιουργικότητα και την επιχειρηματική κουλτούρα. Διοργανώνει σεμινάρια και εργαστήρια καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, προσφέροντας στους φοιτητές και στις φοιτήτριες τη δυνατότητα να μεταφράσουν τις ιδέες σε πράξη, να συνεργαστούν με ειδικούς του χώρου και να αναπτύξουν τις δικές τους καινοτόμες προτάσεις.

Μια υποστηρικτική ακαδημαϊκή κοινότητα

Στο ΔΠΘ οι φοιτητές/τριες δεν είναι ένας αριθμός μητρώου αλλά μέρος μιας φοιτητικής κοινότητας που τα μέλη της υποστηρίζουν το ένα το άλλο και συνεργάζονται. Το ΔΠΘ δίνει έμφαση στη φοιτητική μέριμνα μέσω των δομών και υπηρεσιών του. Η προσωπική επαφή με τον/την Ακαδημαϊκό Σύμβουλο Σπουδών παρέχει συνεχή υποστήριξη στη διάρκεια των σπουδών σας, ενώ μια σειρά από δομές όπως ο Συνήγορος του Φοιτητή, η Επιτροπή Ισότητας Φύλων και Καταπολέμησης Διακρίσεων ή η Επιτροπή Δεοντολογίας βοηθούν στην επίλυση τυχόν προβλημάτων.

Δραστηριότητες στο ΔΠΘ

Με την είσοδο στο ΔΠΘ παρέχεται η δυνατότητα συμμετοχής σε πλήθος δραστηριοτήτων που ασκούνται από διάφορες ομάδες θεάτρου, αθλητισμού, κινηματογράφου, εθελοντισμού κ.λπ., ανάλογα με τα ενδιαφέροντα του/της καθενός/καθεμιάς.

Μοναδική εμπειρία ζωής στην Ανατολική Μακεδονία-Θράκη

Η φοιτητική ζωή στις πόλεις του ΔΠΘ προσφέρει εμπειρίες που συνδυάζουν πολιτισμική ποικιλομορφία, και φυσική ομορφιά με το προσιτό κόστος διαβίωσης. Το Πανεπιστήμιο έχει ισχυρή σύνδεση με την τοπική κοινωνία.

Με το βλέμμα στραμμένο στον κόσμο

Το ΔΠΘ είναι ιδρυτικό μέλος της Ευρωπαϊκής Συμμαχίας Πανεπιστημίων EMERGE (Empowering the Margins of Europe through Regional and Global Engagement). Η συμμαχία αυτή φέρνει κοντά Πανεπιστήμια από την Περιφέρεια της Ευρώπης, αναπτύσσοντας έναν ενιαίο ευρωπαϊκό εκπαιδευτικό και ερευνητικό χώρο. Μέσα από το EMERGE, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες έχουν τη δυνατότητα συμμετοχής σε προγράμματα κινητικότητας στο εσωτερικό και εξωτερικό και συμμετοχής σε κοινές δράσεις εκπαίδευσης, έρευνας, πολιτισμού, εθελοντισμού κ.ά

Το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης είναι ένας μοναδικός ακαδημαϊκός προορισμός: Με τα σύγχρονα προγράμματα σπουδών του, τις ευκαιρίες πρακτικής άσκησης, την έμφαση

στην καινοτομία, τη συμμετοχή του στην συμμαχία Πανεπιστημίων EMERGE, και την ανθρωποκεντρική του φιλοσοφία, το ΔΠΘ προετοιμάζει όχι απλώς για ένα επάγγελμα, αλλά για τη ζωή.

Το Δ.Π.Θ. αποτελείται συνολικά από είκοσι οκτώ (28) Τμήματα. Τα Τμήματα του Δ.Π.Θ. οργανώνονται σε δέκα (10) Σχολές. Έδρα του Πανεπιστήμιου είναι η Κομοτηνή, ενώ οι Σχολές του βρίσκονται κατανεμημένες σε επτά πόλεις:

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ & ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟ

Σχολή Επιστημών Υγείας

- Τμήμα Ιατρικής
- Τμήμα Μοριακής Βιολογίας και Γενετικής
- Τμήμα Νοσηλευτικής

Σχολή Επιστημών της Αγωγής

- Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης - Π.Τ.Δ.Ε.
- Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία - Τ.Ε.Ε.Π.Η.
- Τμήμα Ψυχολογίας (με έδρα το Διδυμότειχο)

ΚΟΜΟΤΗΝΗ

Νομική Σχολή

- Τμήμα Νομικής

Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής, Αθλητισμού και Εργοθεραπείας

- Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού - Τ.Ε.Φ.Α.Α.
- Τμήμα Εργοθεραπείας

Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών

- Τμήμα Ανθρωπιστικών Σπουδών

Σχολή Κοινωνικών, Πολιτικών και Οικονομικών Επιστημών

- Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας
- Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής
- Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης
- Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

ΞΑΝΘΗ

Πολυτεχνική Σχολή

- Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών
- Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών
- Τμήμα Μηχανικών Περιβάλλοντος
- Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
- Τμήμα Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης

ΟΡΕΣΤΙΑΔΑ & ΔΡΑΜΑ

Σχολή Επιστημών Γεωπονίας & Δασολογίας

- Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων
- Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης
- Τμήμα Αγροτικής Βιοτεχνολογίας και Οινολογίας (με έδρα τη Δράμα)
- Τμήμα Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Ανθεκτικότητας (με έδρα τη Δράμα)

ΚΑΒΑΛΑ

Σχολή Διοικητικής Επιστήμης και Λογιστικής

- Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας
- Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής

Σχολή Θετικών Επιστημών

- Τμήμα Πληροφορικής
- Τμήμα Φυσικής
- Τμήμα Χημείας

Διοικητική Οργάνωση του Δημοκρίτειου Πανεπιστήμιου Θράκης

Όργανα Διοίκησης του Ιδρύματος

Τα όργανα διοίκησης του Ιδρύματος (Ν. 4957/2022) είναι:

α) το Συμβούλιο Διοίκησης,

β) η Σύγκλητος,

γ) ο Πρύτανης,

δ) οι Αντιπρυτάνεις.

Συμβούλιο Διοίκησης

Το Συμβούλιο Διοίκησης αποτελείται από έξι εσωτερικά και πέντε εξωτερικά μέλη. Η θητεία των μελών του Συμβουλίου Διοίκησης είναι τετραετής.

Σύγκλητος

Η Σύγκλητος αποτελείται από: α) τον Πρύτανη, β) τους Κοσμήτορες των Σχολών, γ) τους Προέδρους των Τμημάτων, δ) τους εκπροσώπους των φοιτητών/τριών, ε) τρεις εκπροσώπους, έναν ανά κατηγορία από τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. του Ιδρύματος.

Πρύτανης - Αντιπρυτάνεις

Ως Πρύτανης εκλέγεται ένα εκ των εσωτερικών μελών του Συμβουλίου Διοίκησης. Οι Αντιπρυτάνεις έχουν θητεία παράλληλη με αυτή του Πρύτανη. Οι Αντιπρυτάνεις προτείνονται από το υποψήφιο μέλος που εξελέγη ως Πρύτανης και ορίζονται με απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης.

Πρύτανης Δ.Π.Θ.

Μαρία Μιχαλοπούλου, *Καθηγήτρια Τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού*

Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, Φοιτητικής Μέριμνας & Δια Βίου Εκπαίδευσης

Αντιπρύτανης Οικονομικών, Προγραμματισμού & Ανάπτυξης

Αντιπρύτανης Έρευνας και Καινοτομίας

Αντιπρύτανης Διοικητικών Υποθέσεων

Εσωτερικά μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης

Μαρία Μιχαλοπούλου	Καθηγήτρια Τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού
Αλεξάνδρα Γιατρομανωλάκη	Καθηγήτρια Τμήματος Ιατρικής
Αντώνιος Γαστεράτος	Καθηγητής του Τμήματος Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης
Ηλίας Μήλιος	Καθηγητής του Τμήματος Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων
Δημήτριος Αυγητίδης	Καθηγητής Τμήματος Νομικής
Ιωάννης Ντεληγιάννης	Καθηγητής του Τμήματος Ανθρωπιστικών Σπουδών

Εξωτερικά μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης

Γεώργιος Καψάλης	Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Σπυρίδων Κόλλιας	Καθηγητής Zurich University, Ελβετία
Ανδρέας Ματζαράκης	Καθηγητής University of Freiburg, Γερμανία
Κωνσταντίνος Χαλικάκης	Καθηγητής Avignon University, Γαλλία
Ανέστης Βαφειάδης	Πρόεδρος ΔΣ – Ομοσπονδία Επαγγελματικών, Βιοτεχνικών και Εμπορικών Σωματείων Ροδόπης

Σχολή Επιστημών Αγωγής

Η Σχολή Επιστημών Αγωγής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης ιδρύθηκε το 1998 (ΦΕΚ 37/27.2.1998) με έδρα την Αλεξανδρούπολη. Απαρτίζεται από τα ακόλουθα τρία Τμήματα:

- Το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης που λειτουργεί από το 1986 στην Αλεξανδρούπολη,
- Το Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία που λειτουργεί από το 1986 στην Αλεξανδρούπολη και
- Το Τμήμα Ψυχολογίας που λειτουργεί από το 2024 στο Διδυμότειχο.

Όργανα της Σχολής Επιστημών Αγωγής

Τα όργανα της Σχολής (Ν. 4957/2022) είναι:

α) ο Κοσμήτορας,

β) η Κοσμητεία.

Κοσμητεία

Η Κοσμητεία της Σχολής αποτελείται από: α) τον Κοσμήτορα της Σχολής, β) τους Προέδρους των Τμημάτων, γ) τους εκπροσώπους των φοιτητών/τριών, δ) τρεις εκπροσώπους, έναν ανά κατηγορία από τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. της Σχολής.

Κοσμήτορας

Ο Κοσμήτορας είναι μέλος Δ.Ε.Π. πρώτης βαθμίδας ή αναπληρωτής, πλήρους απασχόλησης, με θητεία τριών ετών.

Κοσμήτορας Σχολής Επιστημών Αγωγής:

Άγγελος Μάρκος

Καθηγητής Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης

Κοσμητεία Σχολής Επιστημών Αγωγής:

Άγγελος Μάρκος, *Κοσμήτορας*

Αθανάσιος Καραφύλλης, *Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης*

Αντώνιος Σαπουντζής, *Πρόεδρος του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία*

Νικόλαος Μακρής, *Πρόεδρος του Τμήματος Ψυχολογίας*

Τρεις (3) εκπρόσωποι, ένα/μία ανά κατηγορία από τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. & Ε.Τ.Ε.Π.

Γραμματέας της Κοσμητείας: Μάρθα Ωρολογά

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2026-27

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

Διάρκεια Διδασκαλίας
Από Δευτέρα 28-09-2026 έως Παρασκευή 15-01-2027

Εξεταστική Περίοδος
Από Δευτέρα 18-01-2027 έως Παρασκευή 05-02-2027

Αργίες
Τρίτη 28-10-2026 (Εθνική Επέτειος)
Τρίτη 17-11-2026 (Επέτειος Πολυτεχνείου)
Τετάρτη 06-01-2027 (Εορτή των Θεοφανείων)

Διακοπές για τα Χριστούγεννα και την Πρωτοχρονιά
Από Τετάρτη 24-12-2026 έως και Τετάρτη 06-01-2027

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

Διάρκεια Διδασκαλίας
Από Δευτέρα 08-02-2027 έως Παρασκευή 28-05-2027

Εξεταστική Περίοδος
Από Δευτέρα 31-05-2027 έως Παρασκευή 18-06-2027

Αργίες
Καθαρή Δευτέρα 15-03-2027
Πέμπτη 25-03-2027 (Εθνική Επέτειος)
Σάββατο 01-05-2027 (Πρωτομαγιά)
Δευτέρα 21-06-2027 (Εορτή Αγίου Πνεύματος)

Διακοπές Πάσχα
Από Μ. Δευτέρα 26-04-2027 έως Παρασκευή 07-05-2027

Τοπικές Εορτές
Παρασκευή 14-05-2027 (Απελευθέρωση πόλεων Κομοτηνής και Αλεξανδρούπολης)

Περίοδος επαναληπτικών εξετάσεων για τα δύο εξάμηνα
Από Τετάρτη 01-09-2027 έως Τρίτη 21-09-2027

Διακοπή εκπαιδευτικού έργου
Από Πέμπτη 01-07-2027 έως Τρίτη 31-08-2027

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

Το Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία (Τ.Ε.Ε.Π.Η.) ξεκίνησε να λειτουργεί το 1987, ενώ από το 1992 αποτελεί αυτοδύναμο Τμήμα. Η αρχική του ονομασία ήταν «Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών». Το 2002 πήρε τη σημερινή του ονομασία (114/24.5.2002 ΦΕΚ τ. Α΄). Στα χρόνια που πέρασαν από την ίδρυσή του αναπτύχθηκε ως ένα επιστημονικά αξιόπιστο Πανεπιστημιακό Τμήμα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών παιδιών προσχολικής ηλικίας, με σαφή προσανατολισμό στις σύγχρονες θεωρητικές και διδακτικές προσεγγίσεις των Επιστημών της Εκπαίδευσης. Στο πνεύμα αυτό έχει προετοιμάσει όλα τα προηγούμενα χρόνια εκπαιδευτικούς παιδιών προσχολικής ηλικίας που μπορούν να ασκήσουν με επάρκεια παιδαγωγικό και ερευνητικό έργο.

Διοικητική και οργανωτική δομή

Όργανα του Τμήματος

Όργανα του Τμήματος (Ν. 4957/2022) είναι:

α) η Συνέλευση του Τμήματος

β) το Διοικητικό Συμβούλιο (εφόσον έχουν συσταθεί δύο ή περισσότεροι Τομείς),

γ) ο Πρόεδρος του Τμήματος και

δ) ο Αντιπρόεδρος του Τμήματος.

Συνέλευση του Τμήματος

Η Συνέλευση του Τμήματος απαρτίζεται από: α) τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, β) τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο του Τμήματος και, εφόσον υπάρχουν Τομείς, από τους Διευθυντές των Τομέων, γ) τους εκπροσώπους των φοιτητών/τριών, δ) τρεις εκπροσώπους, έναν ανά κατηγορία από τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. του Τμήματος.

Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος Τμήματος

Πρόεδρος ή Αντιπρόεδρος Τμήματος εκλέγεται πλήρους απασχόλησης μέλος Δ.Ε.Π. πρώτης βαθμίδας ή της βαθμίδας του αναπληρωτή του οικείου Τμήματος για θητεία τριών ετών.

Πρόεδρος του ΤΕΕΠΗ: Αντώνιος Σαπουντζής, Καθηγητής (θητεία έως 31/8/2028)

Αναπληρωτής Πρόεδρος του Τ.Ε.Ε.Π.Η.: Αλέξανδρος Θεοδωρίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής (θητεία έως 31/8/2028)

Εργαστήρια

Στο Τμήμα έχουν συσταθεί με Προεδρικά Διατάγματα και είναι ενεργά τα ακόλουθα Εργαστήρια:

- **«Εργαστήριο Έρευνας και Επικοινωνίας για το Περιβάλλον και την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση»**.
- **«Εργαστήριο Παιδαγωγικής Έρευνας και Εκπαιδευτικών Πρακτικών»** με Διευθυντή τον Αναπληρωτή Καθηγητή Κωνσταντίνο Καραδημητρίου.
- **«Εργαστήριο Πληροφορικής»** με Διευθυντή τον Αναπληρωτή Καθηγητή Δημήτριο Πρέντζα.
- **«Εργαστήριο Ψυχολογίας του Παιδιού»** με Διευθυντή τον Καθηγητή Αντώνη Σαπουντζή.

Ακόμη, για την κάλυψη των διδακτικών αναγκών, λειτουργούν τα ακόλουθα μη θεσμοθετημένα εργαστήρια:

- **Γραφείο Εκπαιδευτικού Υλικού - Ειδική Βιβλιοθήκη**
- **Εργαστήριο Εικαστικών και Κατασκευής Παιδαγωγικού Υλικού (από κοινού με το Π.Τ.Δ.Ε.)**
- **Εργαστήριο Ξένων Γλωσσών**

Βιβλιοθήκη

Οι σχετικές ανάγκες του Τμήματος καλύπτονται από την κοινή βιβλιοθήκη των δύο Τμημάτων της Σχολής Επιστημών της Αγωγής του Δ.Π.Θ., η οποία περιλαμβάνει:

- Βιβλιοστάσιο
- Δανειστικό Τμήμα
- Τμήμα Περιοδικών
- Τμήμα Υπολογιστών
- Αναγνωστήριο, και
- Χώρο οργάνωσης του υλικού

Επίσης, μέσω της ιστοσελίδας της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Δ.Π.Θ. (http://lib.duth.gr/) δίδεται πρόσβαση σε διάφορες ηλεκτρονικές υπηρεσίες (Online βάσεις δεδομένων, πρόσβαση στο ΔΙΚΤΥΟ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ – HEALlink, υπηρεσία διαδανεισμού, κ.ά.).

Προσωπικό του Τμήματος

Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό (Δ.Ε.Π.)

Ονοματεπώνυμο	Βαθμίδα	Γνωστικό Αντικείμενο
Ήβη Δασκαλάκη	Επίκουρη Καθηγήτρια	Ανθρωπολογία της Εκπαίδευσης
Δήμητρα Ευαγγέλου	Καθηγήτρια	Παιδαγωγική και Εκπαιδευτικές Εφαρμογές
Νικόλαος Ζαρκάδης	Επίκουρος Καθηγητής	Διδασκαλία και μάθηση φυσικών επιστημών στην πρώτη σχολική ηλικία
Αλέξανδρος Θεοδωρίδης	Αναπληρωτής Καθηγητής	Φιλοσοφική Ανθρωπολογία και Αγωγή
Σοφία Ιακωβίδου	Καθηγήτρια	Νεοελληνική Λογοτεχνία
Κωνσταντίνος Καραδημητρίου	Αναπληρωτής Καθηγητής	Παιδαγωγική και Εφαρμογές στην Εκπαίδευση
Άννα Κλώθου	Επίκουρη Καθηγήτρια	Εκπαίδευση στα μαθηματικά για παιδιά πρώτης σχολικής ηλικίας
Ελένη Λυπουρλή	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια	Γνωστική και Γλωσσική Ανάπτυξη
Γεώργιος Μαυρομμάτης	Αναπληρωτής Καθηγητής	Μειονοτική και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση
Λύδια Μίτιτς	Επίκουρη Καθηγήτρια	Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία: Διγλωσσία και Εκπαίδευση
Βασιλική Μπρουσκέλη	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια	Ψυχολογία της Υγείας
Ευθυμία Πεντέρη	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια	Κοινωνική Παιδαγωγική και Εφαρμογές στην Προσχολική Εκπαίδευση
Δημήτριος Πρέντζας	Αναπληρωτής Καθηγητής	Πληροφορική, Συστήματα Λογισμικού και Εφαρμογές
Αντώνιος Σαπουντζής	Καθηγητής	Κοινωνική Ψυχολογία
Μαρία (Μαρέττα) Σιδηροπούλου	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια	Ανάγνωση και Γραφή: Διδακτικές Προσεγγίσεις και Εφαρμογές
Μέλος ΔΕΠ υπό διορισμό	*Επίκουρος/η Καθηγητής/τρια*	*Μουσειοπαιδαγωγική*

Ομότιμοι/ες Καθηγητές/τριες

Καθηγητές/τριες

Αναστασία Οικονομίδου	Παιδική Λογοτεχνία
Γαλήνη Ρεκαλίδου	Παιδαγωγική και Εφαρμογές στην Εκπαίδευση

Διδάσκοντες/Διδάσκουσες άλλων Τμημάτων του Δ.Π.Θ. (με ανάθεση)

Αντώνιος Καμπάς	Καθηγητής, ΤΕΦΑΑ
Αθανάσιος Καραφύλλης	Καθηγητής, ΠΤΔΕ
Αθανάσιος Κουτσοκλένης	Αναπληρωτής Καθηγητής, ΠΤΔΕ
Αθανάσιος Μόγιας	Αναπληρωτής Καθηγητής, ΠΤΔΕ
Ασπασία Σερντάρη	Καθηγήτρια, Τμήμα Ιατρικής

Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (Ε.Ε.Π.)

Μέλη ΤΕΕΠΗ

Μυρσίνη Λαντζουράκη	Θεατρική Αγωγή και Εκπαίδευση

Μέλη Σχολής Επιστημών Αγωγής

Ευαγγελία Κοψαλίδου	Μουσική Παιδεία
Μαριάννα Παυλίδου	Αισθητική Αγωγή

Μέλη Δ.Π.Θ.

Μαρία Αμμάρι	Αγγλικά

Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό (Ε.ΔΙ.Π)

Αικατερίνη Γιόφτσαλη	Παιδαγωγική και Πρακτική Άσκηση
Ιουλία Ντούση	Παιδαγωγική και Πρακτική Άσκηση
Ευθυμία Παπαναστασίου	Παιδαγωγική και Πρακτική Άσκηση

Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (Ε.Τ.Ε.Π.)

Παναγιώτα Αθανασίου
Καλλιόπη Γόιδα
Ζωή Δαλούκα
Παρθενόπη Ξενιτίδου
Νικόλαος Παπαδόπουλος
Μαρία Χατζησάββα

Διοικητικό Προσωπικό

Αικατερίνη Μαστρογιαννίδου (Γραμματέας)
Άντζελα Σουφλή (Αν. Γραμματέας)

Συμβασιούχοι/Συμβασιούχες Διδάσκοντες/Διδάσκουσες (Εντεταλμένοι/ες Διδάσκοντες/ουσες)

Ονοματεπώνυμο	**Μάθημα**
	Παιδική λογοτεχνία
	Φροντιστήριο κινδύνων και ατυχημάτων (Οργάνωση, Διαχείριση και Διοίκηση στην Εκπαιδευτική Μονάδα Ι)
	Ομαδοσυνεργατικές μορφές μάθησης στην προσχολική εκπαίδευση

Συμβασιούχοι/Συμβασιούχες Διδάσκοντες/Διδάσκουσες (Πρόγραμμα «Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας σε Νέους Επιστήμονες Κατόχους Διδακτορικού στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης για το Ακαδημαϊκό Έτος 2026-27»)

Ονοματεπώνυμο	**Θεματικό πεδίο**
	Εκπαιδευτική Ψυχολογία
	Μουσειοπαιδαγωγική
	Στατιστική

Αποσπασμένες/οι Εκπαιδευτικοί

Στοιχεία επικοινωνίας προσωπικού και υπηρεσιών

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΕΕΠΗ	**Τηλέφωνο**	**Email**
Αικατερίνη Μαστρογιαννίδου – Γραμματέας	25510 30016	amastro@admin.duth.gr
Άντζελα Σουφλή – Αν. Γραμματέας	25510 30047	asoufli@admin.duth.gr
Email Γραμματείας	25510 30110	secr@psed.duth.gr

ΜΕΛΗ ΔΕΠ	**Τηλέφωνο**	**Email**
Δασκαλάκη Ήβη	25510 30117	idaskala@psed.duth.gr
Ευαγγέλου Δήμητρα	25510 30051	evangel@psed.duth.gr
Νικόλαος Ζαρκάδης	25510 30079	nzarkadi@psed.duth.gr
Θεοδωρίδης Αλέξανδρος	25510 30060	atheodor@psed.duth.gr
Ιακωβίδου Σοφία	25510 30075	siakovid@psed.duth.gr
Καραδημητρίου Κωνσταντίνος	25510 30114	kkaradim@psed.duth.gr
Άννα Κλώθου	25510 30036	aklothou@psed.duth.gr
Λυπουρλή Ελένη	25510 30055	elypourl@psed.duth.gr
Μαυρομμάτης Γεώργιος	25510 30109	gmavromm@psed.duth.gr
Μίτιτς Λύδια	25510 30054	lmitits@psed.duth.gr
Μπρουσκέλη Βασιλική	25510 30113	vbrouske@psed.duth.gr
Πεντέρη Ευθυμία	25510 30053	epenteri@psed.duth.gr
Πρέντζας Δημήτριος	25510 30086	dprentza@psed.duth.gr
Σαπουντζής Αντώνιος	25510 30087	ansapoun@psed.duth.gr
Σιδηροπούλου Μαρία (Μαρέττα)	25510 30019	masidiro@psed.duth.gr

ΟΜΟΤΙΜΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ Τ.Ε.Ε.Π.Η.	**Τηλέφωνο**	**Email**
Οικονομίδου Αναστασία		aikonomi@psed.duth.gr
Ρεκαλίδου Γαλήνη		grekalid@psed.duth.gr

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΑΛΛΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ (με ανάθεση)	**Τηλέφωνο**	**Email**
Καμπάς Αντώνιος (ΤΕΦΑΑ)	25310 39643	akampas@phyed.duth.gr
Καραφύλλης Αθανάσιος (ΠΤΔΕ)	25510 30056	akarafil@eled.duth.gr
Κουτσοκλένης Αθανάσιος (ΠΤΔΕ)	25510 30099	akoutsok@eled.duth.gr
Μόγιας Αθανάσιος (ΠΤΔΕ)	25510 30011	amogias@eled.duth.gr
Σερντάρη Ασπασία (Ιατρική)	25510 30407	aserntar@med.duth.gr

ΜΕΛΗ Ε.Ε.Π.	**Τηλέφωνο**	**Email**
Αμμάρι Μαρία		mammari@pme.duth.gr
Κοψαλίδου Ευαγγελία	25510 30107	ekopsali@eled.duth.gr
Λαντζουράκη Μυρσίνη	25510 30089	mlantzou@psed.duth.gr
Παυλίδου Μαριάννα	25510 30108	mpavlid@eled.duth.gr

ΜΕΛΗ Ε.ΔΙ.Π.		
Γιόφτσαλη Αικατερίνη	25510 30030	agioftsa@psed.duth.gr
Ντούση Ιουλία	25510 30062	intousi@psed.duth.gr
Παπαναστασίου Ευθυμία	25510 30063	epapana@psed.duth.gr

ΜΕΛΗ Ε.Τ.Ε.Π.	**Τηλέφωνο**	**Email**
Αθανασίου Παναγιώτα	25510 30005	gathanas@psed.duth.gr
Γόιδα Καλλιόπη	25510 30068	pgoida@psed.duth.gr
Δαλούκα Ζωή	25510 30045	zdalouka@psed.duth.gr
Ξενιτίδου Παρθενόπη	25510 30015	nxenitid@psed.duth.gr
Παπαδόπουλος Νίκος	25510 30041	npapadop@psed.duth.gr
Χατζησάββα Μαρία	25510 30044	mhat@psed.duth.gr

ΣΥΜΒ. ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ/ΟΥΣΕΣ	**Τηλέφωνο**	**Email**

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ	**Τηλέφωνο**	**Ιστοσελίδα**
Εργαστήριο Έρευνας και Επικοινωνίας για το Περιβάλλον και την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση	25510 30069	http://www.psed.duth.gr/envilab
Εργαστήριο Παιδαγωγικής Έρευνας και Εκπαιδευτικών Πρακτικών	25510 30119	http://epeep.psed.duth.gr
Εργαστήριο Πληροφορικής	25510 30078	http://www.psed.duth.gr/infolab
Εργαστήριο Ψυχολογίας του Παιδιού	25510 30042	http://www.psed.duth.gr/psychology-lab

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		https://edu.duth.gr
Άγγελος Μάρκος (Κοσμήτορας)		amarkos@eled.duth.gr
Μάρθα Ωρολογά (Γραμματέας Κοσμητείας Σχολής)	25510 30013	secr@edu.duth.gr

ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ & ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ		http://career.duth.gr/cms/
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ [http://lib.duth.gr/]	**Τηλέφωνο**	**Email**
Βασιλειάδου Μαρία	25510 30070	education@lib.duth.gr
Αραμπατζή Ελένη	25510 30052	
Καρακύριου Κυριακή	25510 30071	
Δανειστικό Τμήμα	25510 30071	
ΕΠΟΠΤΡΙΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	25510 30043	
ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ	25510 30068	
ΚΥΛΙΚΕΙΟ	25510 30031	
ΛΕΣΧΗ	25510 40270	
ΦΥΛΑΚΕΣ	25510 30082	
ΓΡΑΜΜΗ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ Δ.Π.Θ.	**11314**	

Οργάνωση χώρων Σχολής Επιστημών Αγωγής

Το Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία στεγάζεται από κοινού με το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης σε τέσσερα κτίρια που βρίσκονται στη Νέα Χηλή Αλεξανδρούπολης.

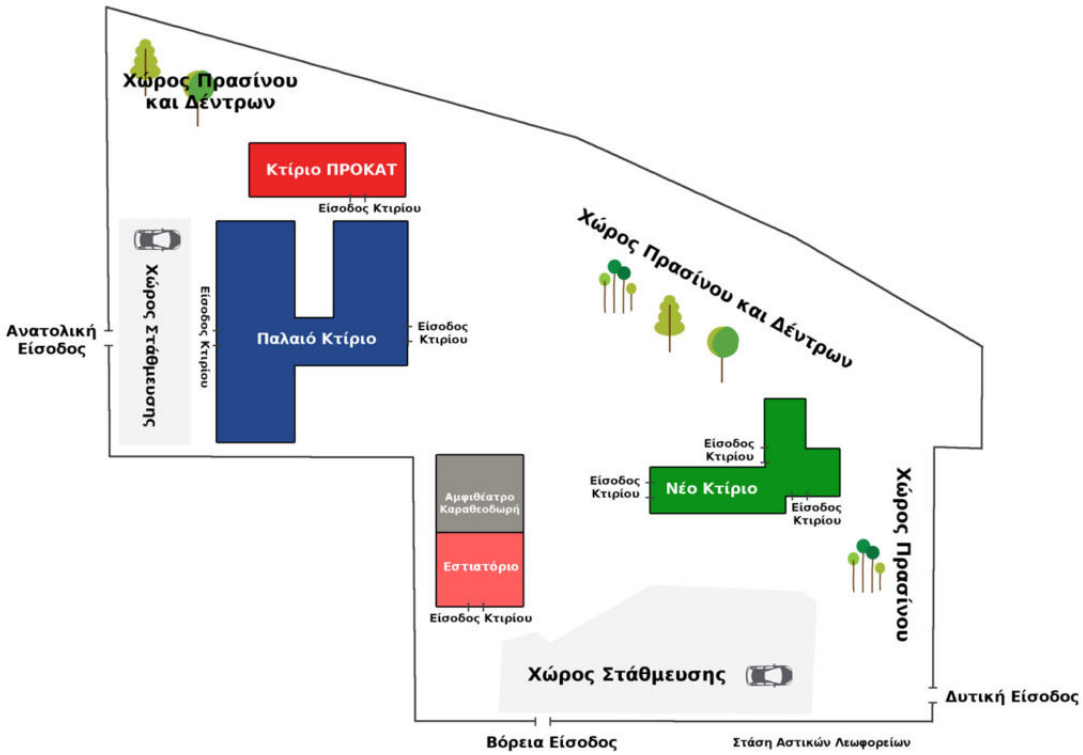

1. ΚΤΙΡΙΟ Α΄ (Νέο Κτίριο)

Ισόγειο: Γραμματεία, Κυλικείο*, Γραφεία Καθηγητών,

1ος όροφος: Γραφεία Καθηγητών, Αίθουσα Συνεδριάσεων*

Υπόγειο: Αίθουσα Θεμέλιο*

2. ΚΤΙΡΙΟ Β΄ (Παλαιό Κτίριο)

Ισόγειο: Βιβλιοθήκη*, Εργαστήριο Έρευνας και Επικοινωνίας για το Περιβάλλον και την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Γραφεία Καθηγητών

1ος όροφος: Γραφείο Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδική Βιβλιοθήκη, Εργαστήριο Πληροφορικής, Εργαστήριο Παιδαγωγικής Έρευνας και Εκπαιδευτικών Πρακτικών, Αίθουσα Διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών (από κοινού με το ΠΤΔΕ), Γραφεία Καθηγητών, Αίθουσες διδασκαλίας, Γραφείο Unicef.

3. ΚΤΙΡΙΟ Γ΄

Ισόγειο: Αμφιθέατρο Καραθεοδωρή*, Εστιατόριο (για όλα τα Τμήματα του ΔΠΘ στην Αλεξ/πολη),

1ος όροφος: Εργαστήριο Εικαστικών και Κατασκευής Παιδαγωγικού Υλικού*, Αίθουσα Βιωματικών Εργαστηρίων Πρακτικής Κατάρτισης.

4. ΚΤΙΡΙΟ Δ' (ΠΡΟΚΑΤ)

Αίθουσες διδασκαλίας*, Εργαστήριο Ψυχολογίας του Παιδιού

** Σημειώνονται οι χώροι που χρησιμοποιούνται από κοινού με το Π.Τ.Δ.Ε.*

ΚΤΙΡΙΟ Α’ (Νέο Κτίριο) – Ισόγειο

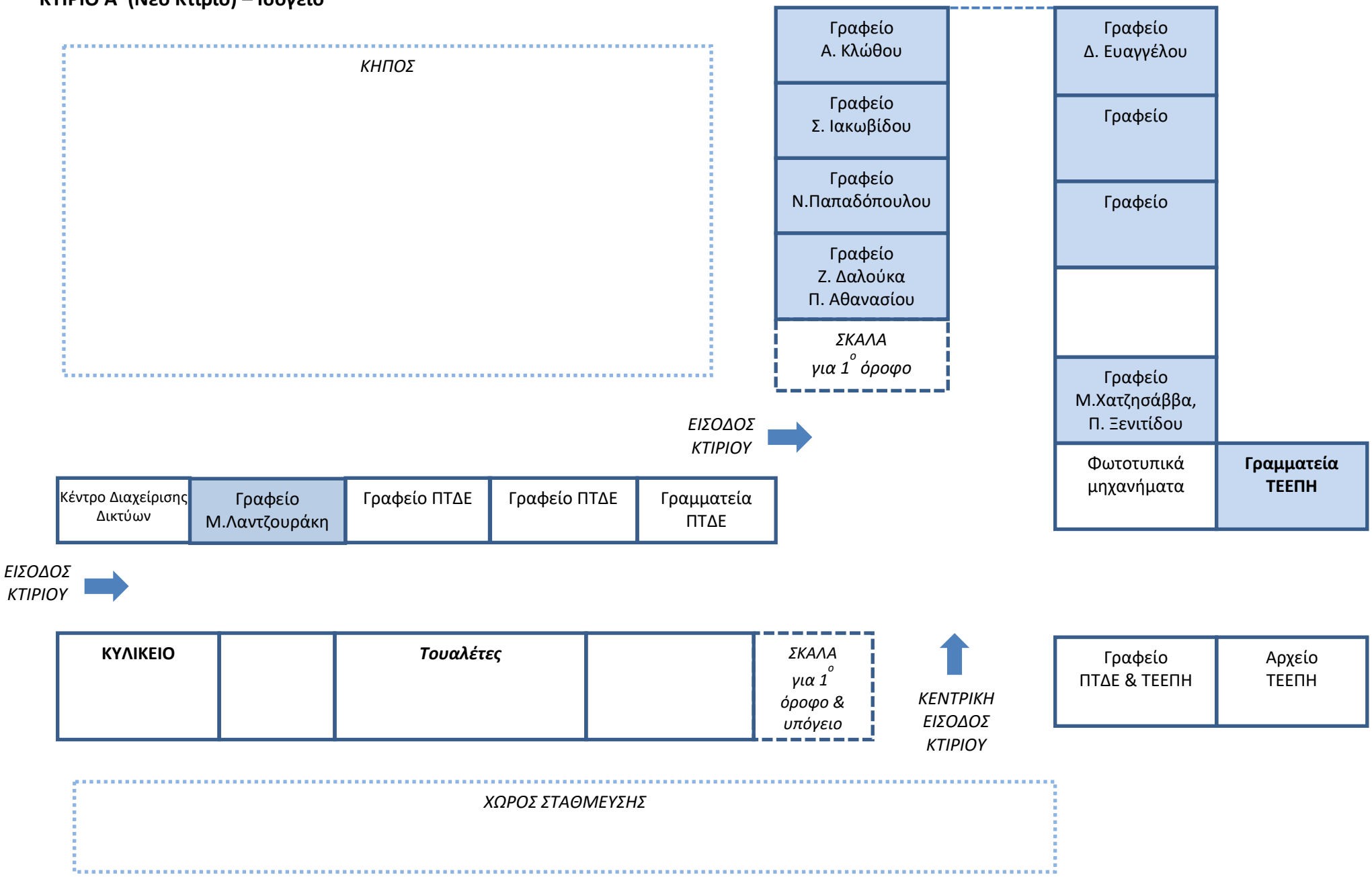

ΚΤΙΡΙΟ Α' (Νέο Κτίριο) – 1ος όροφος

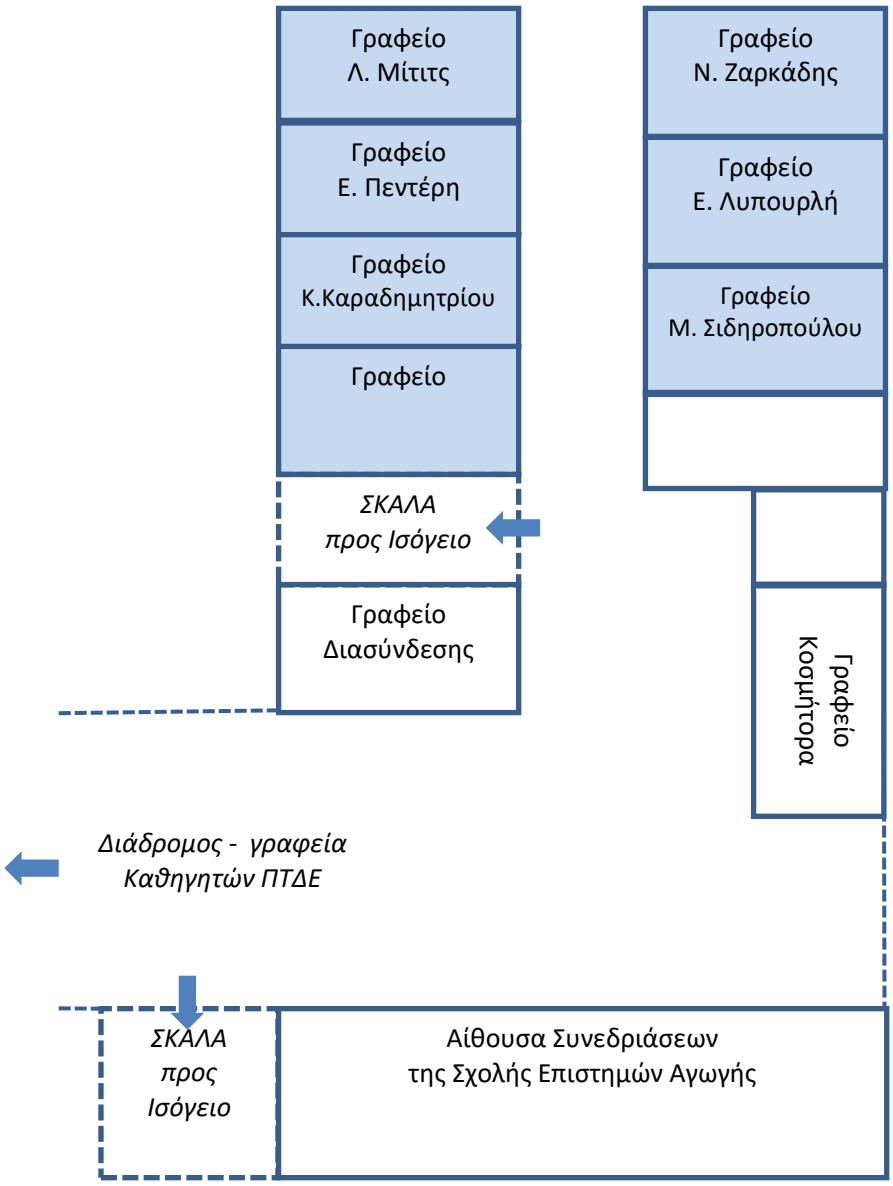

ΚΤΙΡΙΟ Β' (Παλαιό κτίριο)

Ισόγειο (Δυτικός διάδρομος)

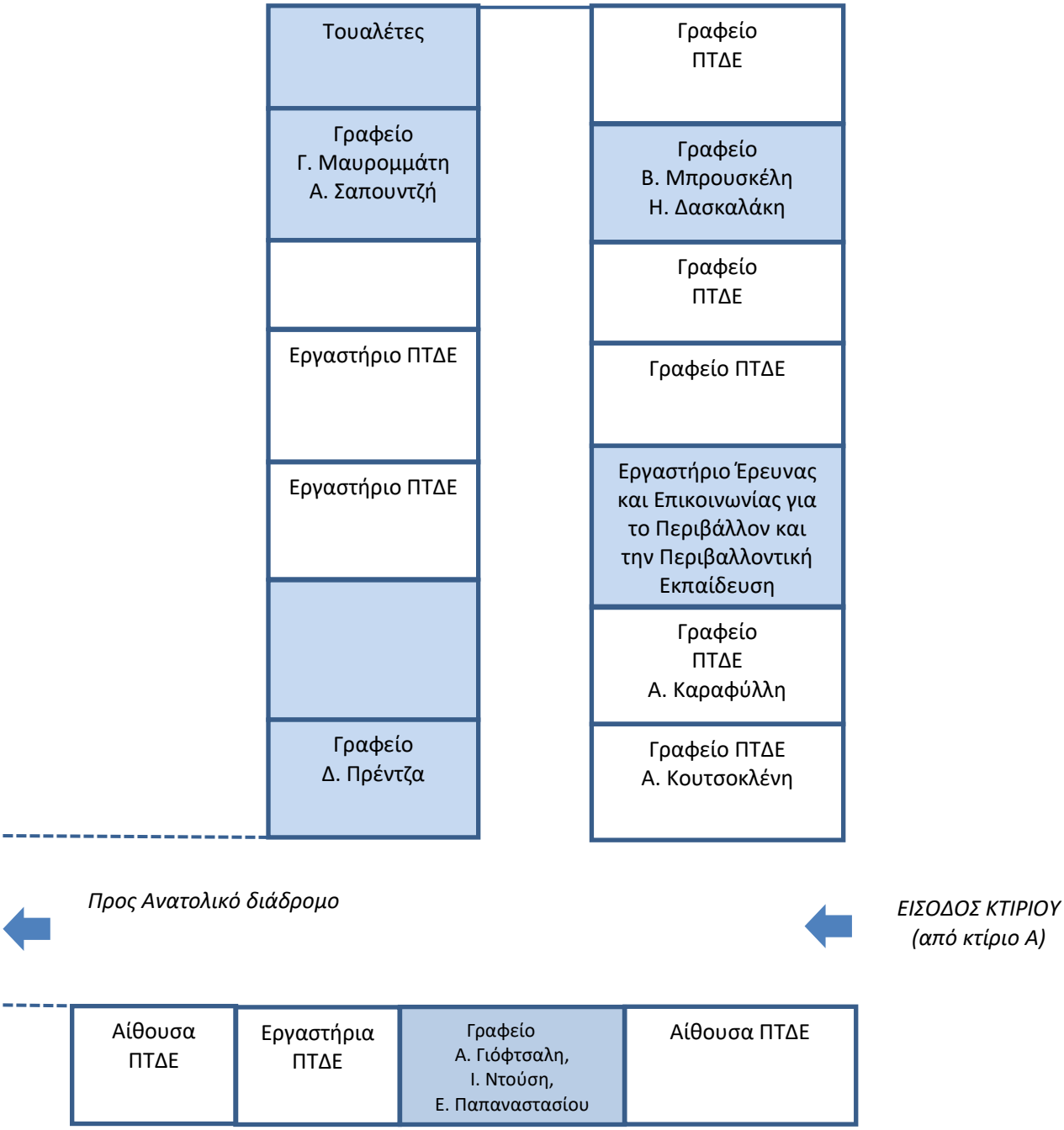

Ισόγειο (Ανατολικός διάδρομος)

Βιβλιοθήκη Σχολής Επιστημών Αγωγής
Γραφείο Εποπτριών Πρακτικής Άσκησης
Αποθήκη Γραμματείας
Σκάλες για τον 1^{ο} όροφο

Κτίριο Β' (Παλαιό Κτίριο)

1ος όροφος

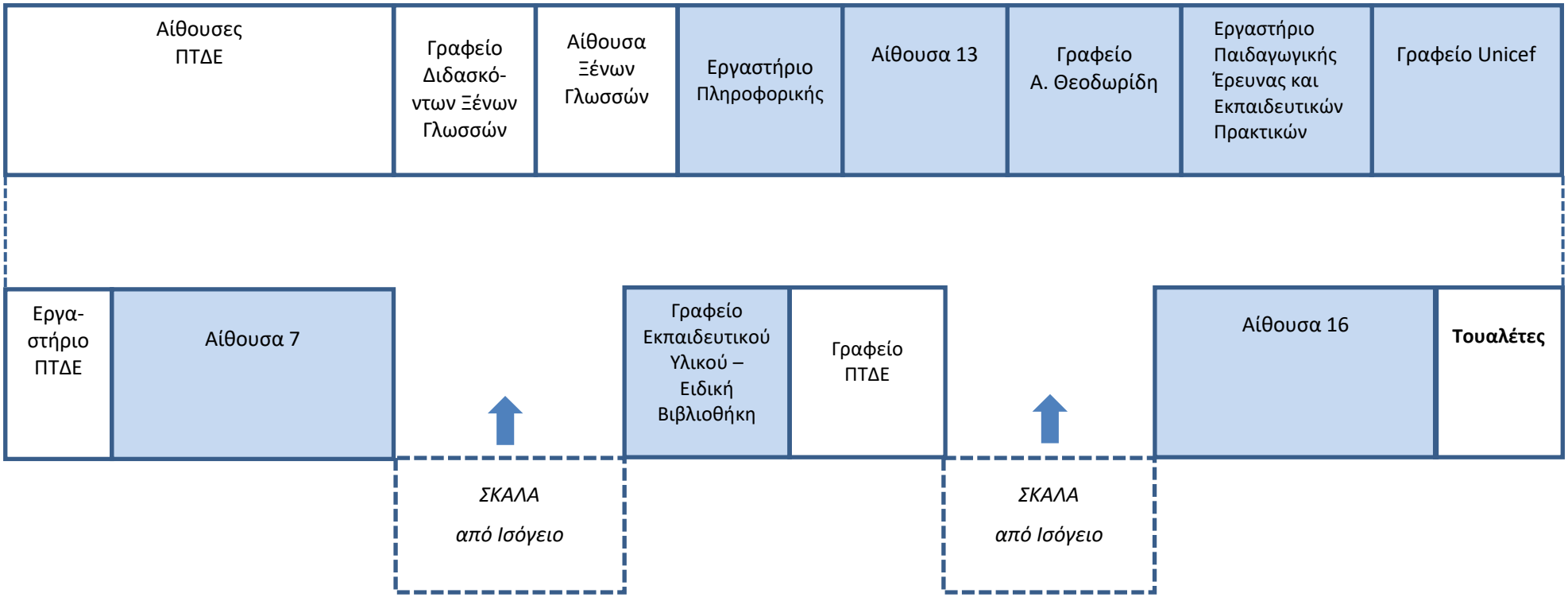

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ Δ.Π.Θ.

Ο Εσωτερικός Κανονισμός του Δ.Π.Θ. εγκρίθηκε από τη Σύγκλητο του Δ.Π.Θ. και δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 4751/20-08-2024 (τ. Β΄). Καθορίζει ζητήματα που αφορούν την εσωτερική λειτουργία του Ιδρύματος. Περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, διατάξεις που αφορούν τα ακόλουθα:

- Την οργάνωση των προγραμμάτων σπουδών όλων των κύκλων (πρώτου, δεύτερου και τρίτου), όπως είναι η διαδικασία εξετάσεων και αξιολόγησης των φοιτητών/τριών, οι τίτλοι σπουδών που απονέμονται, η διαδικασία ορκωμοσίας, οι προϋποθέσεις συμμετοχής στις εξεταστικές περιόδους,

- Τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των φοιτητών/τριών, τη συμβουλευτική τους υποστήριξη, καθώς και ειδικές ρυθμίσεις για φοιτητές/τριες με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

- Την αξιολόγηση του διδακτικού έργου από τους/τις φοιτητές/τριες, τους όρους και τις προϋποθέσεις κατάταξης αποφοίτων μέσω κατατακτηρίων εξετάσεων, την αναγνώριση πιστωτικών μονάδων από άλλα προγράμματα σπουδών.

- Τη λειτουργία των οργάνων διοίκησης και των υπηρεσιών του Ιδρύματος, τη διαδικασία σύνταξης ετήσιων απολογισμών, την απονομή τιμητικών ακαδημαϊκών τίτλων, καθώς και τους κανόνες τελετουργικού και δημόσιων σχέσεων.

- Τη λειτουργία βιβλιοθηκών, εργαστηρίων, κλινικών, μουσείων και άλλων ερευνητικών ή ακαδημαϊκών μονάδων, τις προϋποθέσεις χορήγησης υποτροφιών με κοινωνικά ή ακαδημαϊκά κριτήρια, τα θέματα ασφάλειας και φύλαξης στο Ίδρυμα, την οργάνωση και λειτουργία συλλογικών και μονομελών οργάνων και επιτροπών.

- Την επιλογή και απασχόληση έκτακτου διδακτικού προσωπικού, την απονομή τίτλων Ομότιμου και Επίτιμου Καθηγητή, καθώς και ζητήματα υπηρεσιακής κατάστασης, επιλογής, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του διδακτικού, ερευνητικού και λοιπού προσωπικού.

- Ορίζονται οι λεπτομέρειες συγκρότησης και λειτουργίας των Επιτροπών που προβλέπει ο νόμος ή το ίδιο το Ίδρυμα.

Το πλήρες κείμενο του Εσωτερικού Κανονισμού του ΔΠΘ είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο του Ιδρύματος (https://duth.gr/to-panepistimio/kanonismos/).

ΟΙ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΕΕΠΗ

Το προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών (ΠΠΣ) του ΤΕΕΠΗ απαιτεί τουλάχιστον τέσσερα έτη φοίτησης. Το ακαδημαϊκό έτος ξεκινά την 1η Σεπτεμβρίου κάθε ημερολογιακού έτους και ολοκληρώνεται την 31η Αυγούστου του επόμενου ημερολογιακού έτους. Κάθε ακαδημαϊκό έτος περιλαμβάνει δύο εξάμηνα (χειμερινό και εαρινό). Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστον 13 εβδομάδες διδασκαλίας και συνήθως τρεις εβδομάδες εξέτασης. Κάθε Σεπτέμβριο διεξάγεται η επαναληπτική εξεταστική και για τα δύο εξάμηνα του προηγούμενου ακαδημαϊκού έτους.

Σε κάθε μάθημα του προγράμματος σπουδών αντιστοιχούν ***διδακτικές*** και ***πιστωτικές μονάδες***. Οι διδακτικές μονάδες αντιστοιχούν στις ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα στη διάρκεια του εξαμήνου. Οι πιστωτικές μονάδες εκφράζουν ***φόρτο εργασίας*** των φοιτητών/τριών στη διάρκεια του εξαμήνου για την επιτυχή παρακολούθηση του μαθήματος και την επίτευξη των αντίστοιχων μαθησιακών αποτελεσμάτων βάσει του ***Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (European Credit Transfer and Accumulation System - ECTS)***. Ο φόρτος εργασίας απορρέει από παρακολούθηση διαλέξεων, φροντιστηρίων και εργαστηρίων, αυτόνομη μελέτη, εκπόνηση εργασιών, εξετάσεις, κ.λπ. Κάθε πιστωτική μονάδα αντιστοιχεί σε φόρτο εργασίας 25-30 ωρών στη διάρκεια του εξαμήνου. Βάσει των προδιαγραφών του ECTS, το σύνολο των πιστωτικών μονάδων ανά εξάμηνο είναι 30. Το σύνολο των πιστωτικών μονάδων για τα τέσσερα έτη φοίτησης στο Τμήμα είναι 240.

Το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει ***υποχρεωτικά μαθήματα, κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα*** και την ***Πρακτική Κατάρτιση***. Για τη λήψη του πτυχίου, κάθε φοιτήτρια/φοιτητής υποχρεούται να παρακολουθήσει επιτυχώς κάθε υποχρεωτικό μάθημα και την Πρακτική Κατάρτιση. Επιπλέον, κάθε φοιτήτρια/φοιτητής υποχρεούται να επιλέξει και να παρακολουθήσει επιτυχώς ορισμένα από τα προσφερόμενα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

Οι φοιτήτριες/φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να εκπονήσουν ***πτυχιακή εργασία*** στο τέταρτο έτος φοίτησής τους εφόσον το επιθυμούν. Σε περίπτωση που δεν εκπονήσουν πτυχιακή εργασία, θα πρέπει να παρακολουθήσουν επιτυχώς τρία επιπλέον κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα. Στο πρόγραμμα σπουδών προσφέρεται ***ξένη γλώσσα (Αγγλικά)***.

Κατά την αποφοίτησή τους από το Τμήμα, οι φοιτήτριες/φοιτητές εκτός από το ***Πτυχίο*** τους παραλαμβάνουν και το ***Παράρτημα Διπλώματος***. Το Παράρτημα Διπλώματος βάσει των προδιαγραφών του ECTS είναι ένα συνοδευτικό και επεξηγηματικό έγγραφο που περιγράφει το γενικότερο πλαίσιο των σπουδών κάθε πτυχιούχου. Εκδίδεται στην ελληνική και αγγλική γλώσσα και μεταξύ των άλλων περιλαμβάνει τη λίστα των μαθημάτων που παρακολούθησε ο/η πτυχιούχος.

Κανονισμός Προπτυχιακών Σπουδών του Τ.Ε.Ε.Π.Η.

Ο Κανονισμός Προπτυχιακών Σπουδών του Τ.Ε.Ε.Π.Η. εγκρίθηκε από τη Συνέλευση του Τ.Ε.Ε.Π.Η. και τη Σύγκλητο του Δ.Π.Θ. και δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 3008/17-06-2025, τ. Β'. Περιλαμβάνει 29 άρθρα που αφορούν μεταξύ άλλων τους στόχους του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών (ΠΠΣ), τα μαθησιακά αποτελέσματα των αποφοίτων, την εισαγωγή στο ΠΠΣ, την εγγραφή στο ΠΠΣ, την εγγραφή σε εξάμηνα και τη δήλωση μαθημάτων, την οργάνωση του ΠΠΣ, τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες, τα διδακτικά συγγράμματα, τις εξετάσεις, την αναγνώριση μαθημάτων, την ολοκλήρωση των σπουδών και την καθομολόγηση, την κινητικότητα φοιτητών/τριών, τα βραβεία επίδοσης και τις υποτροφίες, τον Ακαδημαϊκό Σύμβουλο Σπουδών, τον Συνήγορο του Φοιτητή, τον μηχανισμό διαχείρισης παραπόνων και ενστάσεων, τις φοιτητικές ομάδες, τα πειθαρχικά παραπτώματα και τη λειτουργία του Τμήματος. Είναι διαθεσιμος στην ιστοσελίδα: https://www.psed.duth.gr/esoterikos-kanonismos/

Ειδικές ρυθμίσεις για το Τ.Ε.Ε.Π.Η.

(Αποφάσεις Συνελεύσεων Τμήματος)

1. Ο αριθμός των *πιστωτικών μονάδων* που πρέπει να συγκεντρώσει ένας/μία φοιτητής/φοιτήτρια για να λάβει πτυχίο ανέρχεται σε 240 ECTS, που προκύπτουν από τα υποχρεωτικά μαθήματα και φροντιστήρια, τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα και την Πρακτική Κατάρτιση.

2. Το Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών υποδεικνύει την ορθολογική πορεία σπουδών προς τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες.

3. Σε κάθε εξάμηνο, οι φοιτητές/φοιτήτριες υποβάλλουν ηλεκτρονικά δήλωση για τα μαθήματα αξιοποιώντας τη σχετική ηλεκτρονική πλατφόρμα του Δ.Π.Θ. Η Συνέλευση του Τμήματος καθορίζει την προθεσμία υποβολής δηλώσεων για τα μαθήματα κάθε εξαμήνου. Οι δηλώσεις μαθημάτων γίνονται με βάση τα προβλεπόμενα στο Πρόγραμμα Διδασκομένων Μαθημάτων. Δεν επιτρέπεται η δήλωση μαθημάτων επόμενου διδακτικού εξαμήνου από αυτό που βρίσκεται ο/η φοιτητής/τρια. Οι φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν να επιλέξουν κατ' επιλογήν μαθήματα από το εξάμηνο στο οποίο φοιτούν (εκτός αν υπάρχει διαφορετική ρύθμιση).

4. Οι φοιτητές/φοιτήτριες του 4^{ου} έτους μπορούν είτε να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία, είτε να επιλέξουν τρία (3) κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα. Η πτυχιακή εργασία αντιστοιχεί με τρία (3) κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών.

5. Κατά την εξεταστική περίοδο, οι φοιτητές/φοιτήτριες δικαιούνται να εξεταστούν, όχι μόνο σε υποχρεωτικά μαθήματα του εξαμήνου, αλλά και σε όσα (υποχρεωτικά μαθήματα) οφείλουν από προηγούμενα εξάμηνα αντίστοιχης περιόδου. Κάθε φοιτητής/τρια δικαιούται να εξεταστεί μόνο σε όσα μαθήματα έχει δηλώσει στο συγκεκριμένο εξάμηνο.

6. Ένα μάθημα για να θεωρείται διδαχθέν απαιτούνται τουλάχιστον 13 εβδομάδες διδασκαλίας του. Σε περίπτωση που ένα μάθημα θεωρηθεί ότι δεν έχει διδαχθεί, δεν είναι δυνατόν να δοθεί βαθμός στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες για το εν λόγω μάθημα.

7. Για τον υπολογισμό του βαθμού πτυχίου του Τ.Ε.Ε.Π.Η., λαμβάνονται υπόψη οι βαθμοί όλων των μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου.

8. Οι φοιτητές/τριες είναι απαραίτητο να έχουν λογαριασμό πρόσβασης στις υπηρεσίες τηλεματικής του Δ.Π.Θ.. Τον λογαριασμό αυτό τον παραλαμβάνει κάθε φοιτητής/τρια κατά την εγγραφή του/της στο πρώτο έτος σπουδών. Οι φοιτητές/τριες υποχρεούνται να αξιοποιούν υπηρεσίες τηλεματικής του Δ.Π.Θ. στο πλαίσιο των σπουδών τους.

Περρισσότερες πληροφορίες αναφέρονται στον Κανονισμό Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος που είναι διαθέσιμος στον ιστότοπο του Τμήματος (https://www.psed.duth.gr/esoterikos-kanonismos/).

Οργάνωση και Λειτουργία του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

Στόχοι του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

Το ΠΠΣ φιλοδοξεί να εφοδιάσει τους/τις φοιτητές/τριες με σύγχρονες γνώσεις (θεωρίες, διδακτικά και ερευνητικά εργαλεία) από επιστημονικά πεδία όπως η Παιδαγωγική-Διδακτική, η Ψυχολογία, οι Κοινωνικές Επιστήμες, η Γλώσσα, ο Πολιτισμός και οι Θετικές Επιστήμες ώστε να μπορούν να μελετήσουν την πολυσύνθετη εκπαιδευτική διαδικασία καθώς και τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες της προσχολικής εκπαίδευσης. Στόχος είναι να μάθουν οι μελλοντικοί εκπαιδευτικοί πώς να συμβάλλουν στη γνωστική, συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη του παιδιού και πώς να αναλύουν και να ερμηνεύουν τα εκπαιδευτικά φαινόμενα και τη σχέση τους με τα κοινωνικά δεδομένα μέσα στα οποία συμβαίνει αυτή η ανάπτυξη. Ο ρόλος που ανατίθεται στον εκπαιδευτικό ως εκπαιδευτικό-ερευνητή του δίνει ακριβώς αυτή τη δυνατότητα να διαχειριστεί ή και να αλλάξει την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα. Αυτή η διαδικασία είναι και το κλειδί για να ανατροφοδοτήσει τη δράση του.

Ο χώρος της προσχολικής εκπαίδευσης, λόγω και της θεσμικής του ιδιομορφίας αλλά και της αναπτυξιακής φάσης στην οποία βρίσκονται τα παιδιά αυτής της ηλικίας, αποτελεί ένα σημείο τομής των εκπαιδευτικών πολιτικών με τις κοινωνικές πολιτικές. Αυτά τα χαρακτηριστικά κάνουν την προσχολική εκπαίδευση ένα χώρο από τους πιο απαιτητικούς και δυναμικούς ως προς την κατάρτιση των εκπαιδευτικών. Σε αυτό το απαιτητικό πλαίσιο εντάσσεται το Πρόγραμμα Πρακτικής Κατάρτισης των φοιτητών του Τμήματος. Στόχος είναι οι φοιτητές/τριες να συνδέσουν τη θεωρία με την πράξη, να εξοικειωθούν με μεθόδους εργασίας που είναι προσαρμοσμένες σε μικρά παιδιά, να μπορούν να

υποστηρίξουν σε διαφορετικά περιβάλλοντα μάθησης τη διαθεματική προσέγγιση της γνώσης, τα σχέδια εκπαιδευτικής δράσης, την αξιολόγηση των δράσεων και την αυτοαξιολόγησή τους.

Μαθησιακά Αποτελέσματα του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

Με την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών τους, οι πτυχιούχοι του Τμήματος αποκτούν τις απαραίτητες επιστημονικές γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία, έχουν τη δυνατότητα να αναπτύξουν πολύπλευρη επαγγελματική σταδιοδρομία και είναι σε θέση να:

- Συγκροτούν μια ευρεία ανθρωπιστική παιδεία που τους καθιστά ικανούς να ερμηνεύουν κριτικά τις προκλήσεις της εποχής μας.
- Κατανοούν και να ερμηνεύουν επιστημονικές θεωρίες και έννοιες από τον χώρο των Επιστημών της Εκπαίδευσης, να τις μεταφέρουν και να τις εφαρμόζουν αποτελεσματικά σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Κατανοούν τους ποικίλους παράγοντες που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα.
- Εφαρμόζουν εκπαιδευτικές πρακτικές και μεθόδους με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού, τους προσωπικούς του ρυθμούς και τις προοπτικές ένταξής του στο πολιτισμικό περιβάλλον.
- Σχεδιάζουν, να υλοποιούν και να αξιολογούν καινοτόμα εκπαιδευτικά προγράμματα σε θεσμικούς και εναλλακτικούς χώρους εκπαίδευσης και να αυτοαξιολογούνται.
- Διευθύνουν και να είναι υπεύθυνοι λειτουργίας νηπιαγωγείων.
- Σχεδιάζουν και να υλοποιούν προγράμματα εσωτερικής αξιολόγησης εκπαιδευτικών μονάδων.

Τα ανωτέρω αναφέρονται και στο Παράρτημα Διπλώματος που παραλαμβάνουν οι πτυχιούχοι του Τμήματος κατά την αποφοίτησή τους.

Σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα 320/83, οι κάτοχοι πτυχίου του Τμήματος μπορούν να εργαστούν ως εκπαιδευτικοί λειτουργοί σε δημόσια και ιδιωτικά νηπιαγωγεία. Επιπλέον, μπορούν να απασχοληθούν σε ένα ευρύ φάσμα σχετικών κοινωνικών θεσμών και ιδρυμάτων.

Εισαγωγή στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

1. Η εισαγωγή στο ΠΠΣ Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία πραγματοποιείται:

α) με το εκάστοτε ισχύον σύστημα εισαγωγικών Πανελλαδικών εξετάσεων του αρμόδιου υπουργείου (για απόφοιτους Λυκείου ή υπαγόμενους σε ειδικές κατηγορίες),

β) με κατατακτήριες εξετάσεις (για απόφοιτους άλλων Τμημάτων ή Σχολών). Όλα τα σχετικά με τη διαδικασία των κατατακτηρίων αναφέρονται στον Εσωτερικό Κανονισμό του ΔΠΘ (Παράρτημα 4). Το εξάμηνο κατάταξης πτυχιούχων στο ΠΠΣ Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία καθορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο του του 5ου εξαμήνου. Με απόφασή της η Συνέλευση του Τμήματος απαλλάσσει τους/τις κατατασσόμενους/ες από την εξέταση των τριών (3) μαθημάτων στα οποία εξετάστηκαν επιτυχώς για την κατάταξή τους, υπό την προϋπόθεση ότι τα μαθήματα αυτά αντιστοιχούν σε μαθήματα του ΠΠΣ Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία και ρυθμίζει κάθε σχετικό θέμα φοίτησης.

γ) με ποσοστό 5% επιπλέον των θέσεων εισακτέων, χωρίς εξετάσεις, για πάσχοντες/ουσες από σοβαρές παθήσεις, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

δ) Με απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης, κατόπιν εισήγησης του/της Πρύτανη και γνώμης του/της Κοσμήτορα της αντίστοιχης Σχολής, δύνανται να εγγράφουν στο ΠΠΣ Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία αλλοδαποί-αλλογενείς φοιτητές/τριες τρίτων χωρών. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται ανά Τμήμα ο αριθμός των εισακτέων αλλοδαπών-αλλογενών φοιτητών/τριών, τα κριτήρια εισαγωγής, το ύψος των διδάκτρων που αντιστοιχεί στο συνολικό κόστος των σπουδών στο αντίστοιχο Τμήμα, τα κριτήρια τυχόν χορήγησης υποτροφιών απαλλαγής από την καταβολή διδάκτρων, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η συγκρότηση, η σύνθεση και οι κανόνες λειτουργίας των επιτροπών επιλογής των υποψηφίων ανά Τμήμα, οι προθεσμίες υποβολής αιτήσεων των υποψηφίων, οι κανόνες συνέχισης φοίτησης, οι κανόνες διαγραφής και κάθε άλλη απαραίτητη λεπτομέρεια, για την εφαρμογή της παρούσας. Η γνώμη του/της Κοσμήτορα του παραπάνω εδαφίου διατυπώνεται κατόπιν γνώμης της Συνέλευσης του αντίστοιχου Τμήματος. Οι αποφάσεις κοινοποιούνται στον/στην Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και την Εθνική Αρχής Ανώτατης Εκπαίδευσης.

2. Με απόφαση του/της Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, που εκδίδεται το αργότερο έως τη 15η Μαΐου εκάστου έτους, κατόπιν εισήγησης της Συγκλήτου μετά από πρόταση της Συνέλευσης του Τμήματος, καθορίζεται ο αριθμός των εισακτέων στο Τμήμα για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος.

Εγγραφή στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

1. Η φοίτηση στο ΠΠΣ Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία αρχίζει με την πρώτη εγγραφή του/της φοιτητή/τριας. Η εγγραφή των φοιτητών/τριών που εισάγονται, πραγματοποιείται στην αρχή του χειμερινού εξαμήνου από το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής https://eregister.it.minedu.gov.gr/, σε ημερομηνίες που ανακοινώνονται και αφορούν όλα τα ΑΕΙ.

2. Η εγγραφή των φοιτητών/τριών που ανήκουν σε ειδικές κατηγορίες (μετεγγραφές, κατατάξεις κ.ά.) πραγματοποιείται κάτω από ειδικές προϋποθέσεις, με την προσκόμιση των δικαιολογητικών τα οποία προβλέπονται από αντίστοιχες διατάξεις και σε προθεσμίες που ανακοινώνονται εγκαίρως.

3. Η ιδιότητα του/της φοιτητή/τριας αποκτάται με την εγγραφή του/της στο Πανεπιστήμιο, κατά τα προβλεπόμενα στις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

4. Για τη χορήγηση ακαδημαϊκής φοιτητικής ταυτότητας οι φοιτητές/τριες υποβάλλουν ηλεκτρονικά την αίτησή τους στον δικτυακό τόπο https://academicid.minedu.gov.gr. Κατόπιν, αφού εγκριθεί η αίτηση από τη Γραμματεία, μπορούν οι φοιτητές/τριες να παραλαμβάνουν την ακαδημαϊκή φοιτητική ταυτότητά τους από συγκεκριμένο σημείο παράδοσης, το οποίο θα έχουν επιλέξει κατά την υποβολή της αίτησής τους.

5. Με την εγγραφή του/της στο ΠΠΣ ο/η φοιτητής/τρια αποδέχεται τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του ΠΠΣ και τον Εσωτερικό Κανονισμό του ΔΠΘ και όλες τις σχετικές ρυθμίσεις.

Ιδρυματικός Λογαριασμός

Σε όλους/ες τους/τις φοιτητές/τριες, τους/τιςδιδάσκοντες και του διοικητικού προσωπικού παρέχεται διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου η οποία είναι προσβάσιμη μέσω της υπηρεσίας WebMail. Η αποστολή των στοιχείων του ιδρυματικού σας λογαριασμού (Όνομα χρήστη – κωδικός πρόσβασης) γίνεται από τη Διεύθυνση Μηχανοργάνωσης.

Η επικοινωνία των φοιτητών/τριών με τις υπηρεσίες του Τμήματος που φοιτούν και του Πανεπιστημίου και αντίστροφα γίνεται μέσω του Ιδρυματικού τους λογαριασμού.

Ηλεκτρονική Γραμματεία και Φοιτητολόγιο

Η είσοδος στις υπηρεσίες ηλεκτρονικής γραμματείας (students.duth.gr) γίνεται με χρήση των στοιχείων του ιδρυματικού λογαριασμού (όνομα χρήστη και κωδικός πρόσβασης).

Οι δυνατότητες που προσφέρονται στους/στις φοιτητές/τριες μέσω του συστήματος της ηλεκτρονικής γραμματείας είναι οι εξής:

ενημέρωση για τα μαθήματα και τους βαθμούς τους,

ηλεκρονική υποβολή της δήλωσης των μαθημάτων,

διεκπεραίωση των αιτήσεων για έκδοση πιστοποιητικών, περάτωσης σπουδών, συμμετοχής σε ορκωμοσία.

Οι δυνατότητες που προσφέρονται στους/στις διδάσκοντες/ουσες μέσω του συστήματος της ηλεκτρονικής γραμματείας είναι οι εξής:

υποβολή βαθμολογιών

υποβολή περιγραμμάτων μαθήματος

Ακαδημαϊκή ταυτότητα

Η ακαδημαϊκή ταυτότητα είναι απαραίτητη για την ταυτοποίηση του φοιτητή/τριας και την πρόσβασή του/της στις υπηρεσίες, όταν κρίνεται απαραίτητο (όπως συναλλαγές με τη Γραμματεία, μειωμένο εισιτήριο κ.ά.), και χορηγείται μετά την ολοκλήρωση των εγγραφών και τη χορήγηση των στοιχείων του ιδρυματικού λογαριασμού (κωδικών).

Η ακαδημαϊκή ταυτότητα εκδίδεται μετά από ηλεκτρονική αίτηση στην Ηλεκτρονική Υπηρεσία Απόκτησης Ακαδημαϊκής Ταυτότητας του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.

eClass

Η διδασκαλία κάθε μαθήματος υποβοηθείται από την πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης – eClass – μέσω της οποίας υπάρχει αμφίδρομη επικοινωνία των φοιτητών/τριών με τον/την διδάσκοντα/ουσα, ανταλλαγή υλικού και πληροφοριών που αφορούν το μάθημα, διεξαγωγή test – προόδων κ.ά.

Διάρθρωση του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

1. Ο πρώτος κύκλος σπουδών συνίσταται στην παρακολούθηση Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών του οποίου κάθε ακαδημαϊκό έτος περιλαμβάνει εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αντιστοιχούν σε εξήντα (60) πιστωτικές μονάδες (ECTS) και ολοκληρώνεται με την απονομή του τίτλου σπουδών.

2. Το Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία διοργανώνει ένα πρόγραμμα σπουδών πρώτου κύκλου, το οποίο εντάσσεται στο αναπτυξιακό σχέδιο του Τμήματος και το στρατηγικό σχέδιο του ΔΠΘ, αποσκοπούν στην προαγωγή της γνώσης, διέπονται από επιστημονική συνοχή και πληρούν προϋποθέσεις που εγγυώνται υψηλό επίπεδο σπουδών. Τα ΠΠΣ του Τμήματος πιστοποιούνται από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘΑΑΕ) περιοδικά ανά πέντε (5) έτη στο πλαίσιο αξιολόγησης του Τμήματος.

3. Ο ελάχιστος αριθμός εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου, ανέρχεται για τα προγράμματα τετραετούς φοίτησης σε οκτώ (8) εξάμηνα.

4. Με απόφαση της Συγκλήτου, κατόπιν εισήγησης της Συνέλευσης του Τμήματος, ορίζεται επιτροπή προγράμματος σπουδών για το ΠΠΣ σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Εσωτερικό Κανονισμό του Ιδρύματος.

5. Η ανώτατη διάρκεια φοίτησης στο ΠΠΣ για την απονομή του τίτλου σπουδών είναι ο χρόνος των οκτώ (8) ακαδημαϊκών εξαμήνων προσαυξημένος κατά τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Στον

Εσωτερικό Κανονισμό του ΔΠΘ καθορίζονται οι διαδικαστικές λεπτομέρειες και τα δικαιολογητικά για την κατ' εξαίρεση υπέρβαση της ανώτατης χρονικής διάρκειας φοίτησης για σοβαρούς λόγους υγείας που ανάγονται στο πρόσωπο του/της φοιτητή/τριας ή στο πρόσωπο συγγενούς πρώτου βαθμού εξ αίματος ή συζύγου ή προσώπου με το οποίο ο/η φοιτητής/τρια έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, όπως και η διαδικασία και οι προϋποθέσεις μερικής φοίτησης ή αναστολής.

6. Τα μαθήματα του ΠΠΣ διακρίνονται σε υποχρεωτικά, κατ' επιλογήν υποχρεωτικά και προαιρετικά. Τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα επιλέγονται από αντίστοιχες ομάδες ή ενότητες επιλεγόμενων μαθημάτων του ΠΠΣ.

Για τη λήψη του πτυχίου απαιτείται η συμπλήρωση 166 διδακτικών μονάδων (ΔΜ) - 240 πιστωτικών μονάδων ECTS. Από αυτά, πενήντα τρία (53) μαθήματα είναι υποχρεωτικά για όλους/ες τους/τις φοιτητές/τριες του Τμήματος, διδάσκονται στα οκτώ (8) εξάμηνα με τους τίτλους και την περιγραφή των μαθημάτων.

Το ΠΠΣ του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία απαιτεί τουλάχιστον τέσσερα έτη φοίτησης. Ο ελάχιστος αριθμός εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου ανέρχεται σε οκτώ (8) εξάμηνα. Το ΠΠΣ δεν περιλαμβάνει ειδικεύσεις ή κατευθύνσεις.

Το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει υποχρεωτικά μαθήματα, κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα, προαιρετικά μαθήματα και την Πρακτική Κατάρτιση. Για τη λήψη του πτυχίου, κάθε φοιτήτρια/φοιτητής υποχρεούται να παρακολουθήσει επιτυχώς κάθε υποχρεωτικό μάθημα και την Πρακτική Κατάρτιση. Επιπλέον, κάθε φοιτήτρια/φοιτητής υποχρεούται να επιλέξει και να παρακολουθήσει επιτυχώς ορισμένα από τα προσφερόμενα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα. Τα προαιρετικά μαθήματα δεν είναι προαπαιτούμενα για τη λήψη του πτυχίου αλλά οι βαθμοί σε αυτά και οι αντίστοιχες πιστωτικές τους μονάδες καταχωρούνται στη μερίδα των φοιτητριών/φοιτητών που θα τα παρακολουθήσουν.

Οι φοιτήτριες/φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία στο τέταρτο έτος φοίτησής τους εφόσον το επιθυμούν. Σε περίπτωση που δεν εκπονήσουν πτυχιακή εργασία, θα πρέπει να παρακολουθήσουν επιτυχώς τρία επιπλέον κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα. Στο πρόγραμμα σπουδών προσφέρονται μαθήματα ξένης γλώσσας.

Το ΠΠΣ περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες μαθημάτων:

• Μαθήματα Υποβάθρου: Τα μαθήματα εκείνα που, αν και δεν αναφέρονται άμεσα στην επιστήμη που θεραπεύει το Πρόγραμμα Σπουδών, ωστόσο αποτελούν αναγκαία προϋπάρχουσα επιστημονική γνώση για να μπορέσει κάποιος/α να αντιληφθεί θέματα άμεσα εντασσόμενα σ' αυτήν.

• Μαθήματα Επιστημονικής Περιοχής: Πρόκειται για τα μαθήματα εκείνα που αναφέρονται σε γνωστικά πεδία που εντάσσονται άμεσα στο επιστημονικό αντικείμενο του Προγράμματος Σπουδών.

• Μαθήματα Γενικών Γνώσεων: Μαθήματα που δεν σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με το επιστημονικό αντικείμενο του Προγράμματος Σπουδών, αλλά στοχεύουν στην ευρύτερη παιδεία του/της φοιτητή/τριας ως επιστήμονα και πολίτη.

• Μαθήματα Ανάπτυξης Δεξιοτήτων: Μαθήματα που δεν στοχεύουν στην παροχή επιστημονικής γνώσης στο αντικείμενο του Προγράμματος Σπουδών, αλλά στην καλλιέργεια και ανάπτυξη άλλων δεξιοτήτων των φοιτητών/τριών.

Το ΠΠΣ χορηγεί παιδαγωγική επάρκεια σε όλους/ες τους/τις αποφοίτους/ες του.

7. Η πτυχιακή εργασία του ΠΠΣ είναι προαιρετική, εκπονείται κατά το έβδομο και όγδοο εξάμηνο και αντιστοιχεί σε τρία κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα. Οι διαδικασίες ανάθεσης και εκπόνησης πτυχιακής εργασίας περιγράφονται στον Κανονισμό Εκπόνησης Πτυχιακών Εργασιών του Τμήματος.

Παρακολούθηση του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

Εγγραφή σε Εξάμηνα – Δήλωση Μαθημάτων

1. Οι φοιτητές/τριες υποχρεούνται στην αρχή κάθε εξαμήνου να προβούν σε ηλεκτρονική εγγραφή και δήλωση των μαθημάτων τα οποία θα παρακολουθήσουν και στα οποία θα εξεταστούν. Ειδικότερα, δηλώσεις μαθημάτων διενεργούνται στο διάστημα από 15 Σεπτεμβρίου έως 30 Σεπτεμβρίου, για το χειμερινό εξάμηνο και από 1 Φεβρουαρίου έως 15 Φεβρουαρίου για το εαρινό εξάμηνο. Ειδικώς για τους/τις πρωτοετείς φοιτητές/τριες η δήλωση μαθημάτων ξεκινά την επόμενη ημέρα από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της εγγραφής τους με προθεσμία 15 ημερών.

2. Η διάρθρωση των προγραμμάτων σπουδών πρώτου κύκλου πραγματοποιείται με τέτοιο τρόπο ώστε να περιλαμβάνει εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αντιστοιχούν σε εξήντα (60) πιστωτικές μονάδες (European Credit Transfer and Accumulation System- ECTS) ανά ακαδημαϊκό έτος, 30 ανά εξάμηνο.

3. Ο ανώτατος αριθμός πιστωτικών μονάδων ECTS που αντιστοιχούν στα μαθήματα του εξαμήνου φοίτησης, τα οποία μπορεί να δηλώσει κάθε φοιτητής/τρια δεν υπερβαίνει τις τριάντα (30) μονάδες ECTS. Εκτός από τα μαθήματα του εξαμήνου φοίτησης, ο/η φοιτητής/τρια δηλώνει επίσης τα μαθήματα (υποχρεωτικά ή επιλογής), πρακτική άσκηση, κ.ά. που έχει δηλώσει στα προηγούμενα εξάμηνα και στα οποία επιθυμεί να εξεταστεί, εφόσον δεν τα έχει ολοκληρώσει επιτυχώς. Η δήλωση δεν μπορεί να περιλαμβάνει τα εξαρτημένα από προαπαιτούμενα μαθήματα, στα οποία δεν έχει εκπληρωθεί η προαπαίτηση.

4. Οι δηλώσεις μαθημάτων των νεοεισερχομένων φοιτητών/τριών υποβάλλονται μετά την εγγραφή τους στο Τμήμα και, σε κάθε περίπτωση, εντός των προθεσμιών, όπως εκάστοτε ισχύουν. Δεν είναι δυνατό να προσέλθει σε εξετάσεις φοιτητής/τρια σε μάθημα για το οποίο δεν έχει υποβάλει δήλωση εγγραφής, στις αντίστοιχες περιόδους εγγραφής/δήλωσης μαθημάτων.

5. Οι διαδικασίες εγγραφής και δήλωσης μαθημάτων πραγματοποιούνται από τους/τις φοιτητές/τριες ηλεκτρονικά μέσω του πληροφοριακού συστήματος του ΔΠΘ (https://students.duth.gr). Τόσο η εγγραφή όσο και η δήλωση μαθημάτων των φοιτητών/τριών σε κάθε εξάμηνο αποτελούν από κοινού απαραίτητες ενέργειες, προκειμένου ο/η φοιτητής/τρια να ενεργοποιηθεί και να συνεχίσει τις σπουδές του/της στο Ίδρυμα.

6. Εκπρόθεσμη υποβολή δήλωσης μαθημάτων δεν γίνεται δεκτή. Φοιτητές/τριες που δεν έχουν υποβάλει δήλωση μαθημάτων δεν γίνονται δεκτοί στις εξετάσεις του οικείου εξαμήνου για τα μαθήματα αυτά και, εάν παρά ταύτα συμμετείχαν σε αυτές, ο βαθμός επιτυχίας που τυχόν έλαβαν δεν λαμβάνεται υπόψη και δεν καταχωρίζεται σε καμία εξεταστική περίοδο. Σε εντελώς εξαιρετικές περιπτώσεις (π.χ. μακρά ασθένεια) για τα παραπάνω ζητήματα δύναται να αποφασίζει η Συνέλευση του Τμήματος κατά την κρίση των μελών της.

7. Η δήλωση μαθημάτων δίνει στον/στη φοιτητή/τρια το δικαίωμα:

• Παρακολούθησης μαθημάτων και πρακτικής κ.ά. του εξαμήνου φοίτησης,

• Παραλαβής των σημειώσεων και συγγραμμάτων του εξαμήνου φοίτησης (έως του ορίου που ορίζεται από το ΠΠΣ).

• Συμμετοχής στις εξετάσεις: α) των μαθημάτων του εξαμήνου φοίτησης (εαρινού ή χειμερινού) και β) μαθημάτων που έχει δηλώσει στα προηγούμενα εξάμηνα και στα οποία ο/η φοιτητής/τρια επιθυμεί να εξεταστεί, εφόσον δεν τα έχει ολοκληρώσει επιτυχώς (εαρινού ή χειμερινού) και γ) καθώς και στις επαναληπτικές εξετάσεις του Σεπτεμβρίου.

Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες

1. Η οργάνωση ενός μαθήματος, πρακτικής άσκησης ή άλλης εκπαιδευτικής δραστηριότητας πραγματοποιείται με την επιμέλεια του Τμήματος στο πλαίσιο του ΠΠΣ. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος είναι δυνατόν εκπαιδευτικές δραστηριότητες που οργανώνονται με την επιμέλεια άλλων Τμημάτων του ΔΠΘ να εντάσσονται στα ΠΠΣ του Τμήματος είτε ως υποχρεωτικές ή ως επιλεγόμενες. Στο ΠΠΣ του Τμήματος είναι δυνατόν να περιλαμβάνονται, με την αναγνώριση των αντίστοιχων πιστωτικών μονάδων, και εκπαιδευτικές δραστηριότητες άλλων Ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, ύστερα από την υπογραφή ειδικού πρωτοκόλλου συνεργασίας που καταρτίζεται μεταξύ των Ιδρυμάτων.

2. Για κάθε εκπαιδευτική δραστηριότητα ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης Υπεύθυνος/η διδάσκων/ουσα. Σε περίπτωση συνδιδασκαλίας ένας/μία από τους/τις διδάσκοντες/ουσες ορίζεται Υπεύθυνος/η. Ο Υπεύθυνος/η της εκπαιδευτικής δραστηριότητας έχει την ευθύνη της ομαλής διεξαγωγής της εκπαιδευτικής δραστηριότητας (είναι αρμόδιος/α για τον προγραμματισμό, την ανάρτηση του Περιγράμματος στις ηλεκτρονικές πλατφόρμες του Ιδρύματος, την επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες, κ.ά.). Στις περιπτώσεις συνδιδασκαλίας ο/η Υπεύθυνος/η του μαθήματος έχει και την ευθύνη του συντονισμού των διδασκόντων/ουσών. Οι ώρες διδασκαλίας υπολογίζονται για κάθε διδάσκοντα βάσει της απόφασης ανάθεσης από τη Συνέλευση και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Περίγραμμα της εκπαιδευτικής δραστηριότητας.

3. Τα υποχρεωτικά μαθήματα κάθε προγράμματος σπουδών δεν υπολείπονται των τριάντα εννέα (39) διδακτικών ωρών. Επιπλέον των ελάχιστων ωρών διδακτικού έργου ανά μάθημα, κάθε διδάσκων/ουσα δύναται να οργανώνει διδασκαλία μαθημάτων εμβάθυνσης και βιωματικής μάθησης σε μικρές ομάδες

φοιτητών/τριών, όπως φροντιστηριακές ασκήσεις και ασκήσεις πεδίου.

4. Κάθε φοιτητής/τρια δηλώνει τα προαιρετικά ή επιλεγόμενα μαθήματα όπως προβλέπονται από το ΠΠΣ που παρακολουθεί. Τα προαιρετικά ή επιλεγόμενα μαθήματα πραγματοποιούνται μόνον εφόσον δηλωθούν από ελάχιστο αριθμό δώδεκα (12) φοιτητών/τριών. Η Σύγκλητος του ΔΠΘ, ύστερα από πρόταση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται σε εξαιρετικές περιπτώσεις να αποφασίζει να διδαχθεί μάθημα επιλογής που έχει δηλωθεί από λιγότερους των 12 φοιτητές/τριες. Σε περίπτωση που ένα μάθημα επιλογής δεν διδαχθεί λόγω του μικρού αριθμού των φοιτητών/τριών που το δήλωσαν, οι φοιτητές/τριες αυτοί/ές μπορούν να υποβάλουν νέα δήλωση σε άλλο μάθημα επιλογής, εκτός της καθορισμένης προθεσμίας δηλώσεων. Είναι δυνατόν να καθορίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος, κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης των διδασκόντων/ουσών, ανώτατος αριθμός φοιτητών/τριών που μπορούν να δηλώσουν και να παρακολουθήσουν συγκεκριμένο προαιρετικό ή επιλεγόμενο μάθημα.

5. Στα μαθήματα του ΠΠΣ δύναται να προσδιορίζεται η χρονική αλληλουχία ή αλληλεξάρτηση (ως προαπαιτούμενα και εξαρτημένα μαθήματα ή ως προαπαιτούμενοι και εξαρτημένοι κύκλοι σπουδών) και ειδικότερα σε μαθήματα/ασκήσεις κατωτέρων εξαμήνων, η γνώση των οποίων είναι επιστημονικά απαραίτητη για την παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση μαθημάτων/ασκήσεων ανώτερων εξαμήνων.

Διδακτικό Έργο

1. Το διδακτικό έργο των ΠΠΣ του Τμήματος ανατίθεται, κατόπιν απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων/ουσών:

α) μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ και ΕΕΠ του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΔΠΘ,

β) ομότιμους Καθηγητές/τριες ή αφυπηρετήσαντα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΔΠΘ ή άλλων ΑΕΙ,

γ) μέλη ΔΕΠ άλλων ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής ή συνεργαζόμενους Καθηγητές/τριες,

δ) εντεταλμένους/ες διδάσκοντες/ουσες και ακαδημαϊκούς/ές υποτρόφους,

ε) επισκέπτες/τριες Καθηγητές/τριες ή επισκέπτες/τριες ερευνητές/τριες,

στ) μεταδιδάκτορες,

ζ) υποψήφιους/ες διδάκτορες,

η) μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες,

θ) ερευνητές/τριες και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α’ 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής,

Για την ανάθεση έργου σε μεταδιδάκτορες, υποψήφιους/ες διδάκτορες, και μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες ακολουθούνται οι διαδικασίες του Εσωτερικού Κανονισμού του ΔΠΘ.

2. Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και λήγει την 31η Αυγούστου του επόμενου έτους.

3. Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο διδακτικές περιόδους, τα ακαδημαϊκά εξάμηνα (χειμερινό και εαρινό), στα οποία κατανέμονται οι υποχρεωτικές και επιλεγόμενες εκπαιδευτικές δραστηριότητες του ΠΠΣ. Κάθε ακαδημαϊκό εξάμηνο περιλαμβάνει την περίοδο διδασκαλίας (διδακτικό εξάμηνο) και την περίοδο των εξετάσεων. Τυχόν εκπαιδευτικές δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα εκτός των διδακτικών εξαμήνων (π.χ. πρακτική άσκηση) δύνανται να αναγνωριστούν με απόφαση της Συνέλευσης.

4. Κάθε διδακτικό εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) πλήρεις εβδομάδες διδασκαλίας σύμφωνα με το ακαδημαϊκό ημερολόγιο έναρξης και λήξης εξαμήνων που καθορίζεται με απόφαση της Συγκλήτου.

5. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, καθορίζονται και για τα δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα του επόμενου έτους η κατανομή και η ανάθεση του διδακτικού έργου στους/στις διδάσκοντες/ουσες, το ωρολόγιο πρόγραμμα ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο και πραγματοποιείται η κατανομή των διδακτικών ωρών εντός του ακαδημαϊκού εξαμήνου.

6. Κάθε μάθημα διδάσκεται στις προγραμματισμένες από το ωρολόγιο πρόγραμμα ημέρες και ώρες. Αν ο αριθμός των διαλέξεων/εργαστηρίων κ.ά. που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο ενός μαθήματος είναι μικρότερος του δεκατρία (13), το μάθημα θεωρείται ότι δεν διδάχθηκε και δεν εξετάζεται, τυχόν δε εξέτασή του είναι άκυρη και ο βαθμός δεν υπολογίζεται για την απονομή του τίτλου σπουδών. Στις περιπτώσεις απώλειας ωρών διδασκαλίας διαλέξεων/εργαστηρίων κ.ά. λόγω συμπτώσεως με αργίες ή άλλα έκτακτα περιστατικά, οι υπεύθυνοι/ες διδάσκοντες/ουσες ενημερώνουν εγκαίρως τους/τις φοιτητές/τριες και οφείλουν να δηλώσουν εγγράφως στον/την Υπεύθυνο του μαθήματος, και στον/την Πρόεδρο του Τμήματος τις ημέρες και ώρες αναπλήρωσής τους σε ώρες που δεν παρακωλύεται το ωρολόγιο πρόγραμμα, έτσι ώστε να καλυφθεί πλήρως το σύνολο της διδακτέας ύλης, αλλά και των ωρών που αντιστοιχούν στις δεκατρείς πλήρεις εβδομάδες διδασκαλίας.

7. Τα μαθήματα πραγματοποιούνται διά ζώσης. Η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είναι δυνατή στις εξής περιπτώσεις:

α) παροχής διδακτικού έργου στο ΠΠΣ από Καθηγητές/τριες από ιδρύματα της αλλοδαπής, άλλα Ιδρύματα της Ελλάδας ή Συνεργαζόμενους/ες Καθηγητές/τριες,

β) παροχής διδακτικού έργου στο πλαίσιο κοινών προγραμμάτων σπουδών με ιδρύματα της αλλοδαπής,

γ) παροχής διδακτικού έργου στο πλαίσιο διατμηματικών ή διιδρυματικών προγραμμάτων πρώτου κύκλου, κατά το μέρος του διδακτικού έργου που παρέχεται με την ευθύνη των συνεργαζόμενων Τμημάτων, εφόσον η έδρα των συνεργαζόμενων Τμημάτων είναι σε διαφορετική πόλη,

δ) οργάνωσης μαθημάτων εμβάθυνσης και φροντιστηριακών ασκήσεων, πέραν των υποχρεωτικών ωρών διδακτικού έργου ανά μάθημα,

ε) μετά από απόφαση της Συγκλήτου που διαπιστώνει ανωτέρα βία ή έκτακτες συνθήκες όπου δεν καθίσταται δυνατή η διά ζώσης διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ή η χρήση των υποδομών

του ΔΠΘ για τη διεξαγωγή των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και λοιπών δραστηριοτήτων του σύμφωνα με απόφαση του Τμήματος (ή άλλου αρμόδιου οργάνου).

i. Η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τις περιπτώσεις α) έως δ) πραγματοποιείται με απόφαση Συνέλευσης Τμήματος λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες του Τμήματος, το ανθρώπινο δυναμικό του και τις διαθέσιμες υποδομές του.

ii. Κατ' εξαίρεση, είναι δυνατή η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας διά ζώσης, με παράλληλη σύγχρονη αναμετάδοση του διεξαγόμενου διδακτικού έργου με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, αποκλειστικά προς φοιτητές/τριες άλλων Τμημάτων του ΔΠΘ, εφόσον αυτοί/ές επιλέγουν την παρακολούθηση μαθημάτων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων άλλων Τμημάτων του ΔΠΘ υπό την προϋπόθεση ότι οι φοιτητές/τριες προς τους/τις οποίους/ες απευθύνεται φοιτούν σε Τμήμα που εδρεύει σε διαφορετική περιφερειακή ενότητα ή πόλη από αυτήν του Τμήματος στο οποίο παρέχεται το μάθημα. Σε αυτήν την περίπτωση η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών πραγματοποιείται με ενιαίο τρόπο, ανεξαρτήτως της μεθόδου διεξαγωγής της εκπαιδευτικής διαδικασίας και παρακολούθησης των φοιτητών/τριών. Η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης πραγματοποιείται με απόφαση Συνέλευσης Τμήματος λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες του Τμήματος, το ανθρώπινο δυναμικό του και τις διαθέσιμες υποδομές του.

8. Η εκπαιδευτική διαδικασία στο πλαίσιο των μαθημάτων των ΠΠΣ του Τμήματος υποστηρίζεται με τη χρήση ψηφιακών μέσων, αναπτύσσοντας κατάλληλες υποδομές και υπηρεσίες. Χρησιμοποιούνται σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις και τεχνολογίες με στόχο την αναβάθμιση των μεθόδων διδασκαλίας και την ενίσχυση της δημιουργικότητας των φοιτητών/τριών.

9. Τα αμφιθέατρα, οι αίθουσες διδασκαλίας και η κτηριακή και λοιπή υποδομή του Τμήματος, της Σχολής και του Ιδρύματος εν γένει υποστηρίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία του Τμήματος.

Διεξαγωγή Εκπαιδευτικής Διαδικασίας

1. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος καθορίζονται η κατανομή και ανάθεση του διδακτικού έργου στους/στις διδάσκοντες/ουσες, το ωρολόγιο πρόγραμμα ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο και πραγματοποιείται η κατανομή των διδακτικών ωρών εντός του ακαδημαϊκού εξαμήνου. Το ωρολόγιο πρόγραμμα αναρτάται πριν την έναρξη του εξαμήνου στην ιστοσελίδα του Τμήματος και ενημερώνονται οι φοιτητές/τριες με κάθε πρόσφορο τρόπο.

2. Το ωρολόγιο πρόγραμμα περιλαμβάνει την κατανομή των ωρών διδασκαλίας των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων του ΠΠΣ στις πέντε (5) εργάσιμες ημέρες της εβδομάδας, τους/τις διδάσκοντες/ουσες, καθώς και τις αίθουσες διδασκαλίας. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες κάθε εξαμήνου κατανέμονται στις πέντε (5) εργάσιμες ημέρες της εβδομάδας. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και εφόσον κριθεί απολύτως αναγκαίο, είναι επιτρεπτή η διεξαγωγή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων το σαββατοκύριακο.

3. Δεν επιτρέπεται σύμπτωση των ωρών διδασκαλίας υποχρεωτικών και προαιρετικών ή επιλεγόμενων μαθημάτων του ίδιου εξαμήνου (ή σε περίπτωση κατευθύνσεων της ίδιας κατεύθυνσης) στο ωρολόγιο πρόγραμμα.

4. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται να τροποποιείται το ωρολόγιο πρόγραμμα. Με απόφαση της Συγκλήτου κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται να παρατείνεται η διάρκεια του ακαδημαϊκού εξαμήνου αν οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες δεν διεξήχθησαν για λόγους ανωτέρας βίας, σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών και το εγκεκριμένο ωρολόγιο πρόγραμμα.

5. Η Συνέλευση του Τμήματος λαμβάνοντας υπόψη την ανάθεση/κατανομή του διδακτικού έργου στα μέλη ΔΕΠ και το λοιπό εν γένει εκπαιδευτικό προσωπικό μπορεί να αποφασίζει, ανάλογα με τη μορφή διδασκαλίας των μαθημάτων (διαλέξεις, παραδόσεις, σεμινάρια, φροντιστήρια, ασκήσεις κ.λπ.) και ιδίως σε περιπτώσεις μαθημάτων πρακτικής εφαρμογής και εργαστηριακών ασκήσεων του προγράμματος σπουδών που διδάσκονται σε μεγάλο αριθμό φοιτητών/τριών, τη διαίρεση των φοιτητών/τριών σε ομάδες ή κλιμάκια, σύμφωνα με κριτήρια που καθορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Ομοίως, καθορίζεται ο αντίστοιχος ανώτατος αριθμός φοιτητών/τριών για κάθε ομάδα ή κλιμάκιο, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Διδάσκοντες/ουσες, στους/στις οποίους/ες γίνεται τέτοια ανάθεση/συνανάθεση, μπορούν, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, να συγκροτούν, για τις ανάγκες εναρμόνισης της διδασκαλίας και των εξετάσεων στις διάφορες ομάδες ή κλιμάκια του ίδιου μαθήματος ή εργαστηριακής άσκησης ή πρακτικής άσκησης, επιτροπή του μαθήματος με συντονιστή/τρια τον/την διδάσκοντα/ουσα που ορίζεται από τη Συνέλευση ως Υπεύθυνος/η μαθήματος.

6. Ο/Η υπεύθυνος/η μαθήματος οφείλει να αναρτά στην πλατφόρμα e-Class για τους/τις φοιτητές/τριες που έχουν εγγραφεί στο μάθημα κατά την έναρξη των μαθημάτων του εξαμήνου, το Περίγραμμα του μαθήματος, τον αναλυτικό προγραμματισμό των δραστηριοτήτων στις δεκατρείς (13) εβδομάδες και οποιαδήποτε άλλη πληροφορία ή υλικό κρίνει σκόπιμο.

7. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, καθορίζεται ο αριθμός των υποχρεωτικών μαθημάτων, εργαστηριακών, πρακτικών και άλλων ασκήσεων και ό,τι άλλο αφορά την παρακολούθηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και την αξιολόγησή τους. Ομοίως, μπορεί να καθοριστεί ως υποχρεωτική η παρακολούθηση και η συμμετοχή των φοιτητών/τριών σε ορισμένες μορφές εκπαιδευτικού έργου, όπως π.χ. σεμιναρίων, εργαστηρίων, φροντιστηριακών μαθημάτων, ή πρακτικών ασκήσεων.

8. Η άσκηση των φοιτητών/τριών (εργαστηριακή, πρακτική, φροντιστηριακή κ.λπ.) εντός και εκτός του Πανεπιστημίου αποφασίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος και περιλαμβάνεται στο ωρολόγιο πρόγραμμα σπουδών του. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος είναι δυνατόν να καθορίζονται τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις για συγκεκριμένες εκπαιδευτικές δράσεις του προγράμματος σπουδών που οι φοιτητές/τριες του μπορούν να παρακολουθήσουν σε άλλα Τμήματα της ημεδαπής, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

9. Πτυχιακή Εργασία

9.1 Δικαίωμα επίβλεψης πτυχιακών/διπλωματικών εργασιών έχουν όλοι οι διδάσκοντες που αναφέρονται στην ενότητα «Διδακτικό Έργο» εκτός των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και των υποψηφίων διδακτόρων. Με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του ΠΠΣ δύναται να ανατίθεται η επίβλεψη πτυχιακών/διπλωματικών εργασιών και σε διδάσκοντες που αναφέρονται στην ενότητα «Διδακτικό Έργο» και δεν έχουν άλλο διδακτικό έργο στο ΠΠΣ.

9.2. Με την ολοκλήρωση της πτυχιακής εργασίας, ο/η φοιτητής/τρια υποβάλλει στον/στην επιβλέποντα/ουσα αποδεικτικό ελέγχου της εργασίας για λογοκλοπή, όπου αναφέρονται τα αποτελέσματα του ελέγχου με τη χρήση της ειδικής εφαρμογής ανίχνευσης λογοκλοπής (Turnitin). Παράλληλα ο/η φοιτητής/τρια αποστέλλει στον/στην επιβλέποντα/ουσα και δήλωση ότι η πτυχιακή εργασία αποτελεί προϊόν της εργασίας του/της και όχι προϊόν λογοκλοπής είτε στο σύνολο είτε σε επιμέρους τμήματα αυτής.

9.3. Οι πτυχιακές εργασίες υποβάλλονται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή στη Βιβλιοθήκη του ΔΠΘ και στο αρχείο που τηρείται στο Τμήμα.

9.4. Αντιγραφή, λογοκλοπή ή εν γένει φαλκίδευση της διαδικασίας διεξαγωγής πτυχιακής εργασίας συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα. Εάν η παράβαση διαπιστωθεί μετά την αποφοίτηση, η Συνέλευση εκκινεί διαδικασίες αφαίρεσης του πτυχίου/διπλώματος.

Διδακτικά Συγγράμματα και Διδακτικό Υλικό

1.Η παροχή διδακτικών συγγραμμάτων στους/στις προπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες γίνεται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

2. Ο κατάλογος των διδακτικών συγγραμμάτων καταρτίζεται κάθε ακαδημαϊκό έτος με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, ύστερα από εισήγηση του/της Υπευθύνου του μαθήματος και περιλαμβάνει για κάθε μάθημα, υποχρεωτικό ή επιλογής, όλα τα προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα που καλύπτουν ικανοποιητικά την ύλη του μαθήματος.

3. Οι φοιτητές/τριες έχουν δικαίωμα δωρεάν προμήθειας και επιλογής ενός (1) διδακτικού συγγράμματος για κάθε διδασκόμενο υποχρεωτικό ή επιλεγόμενο μάθημα του προγράμματος σπουδών τους που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου ή διπλώματος.

4. Δικαιούχοι δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων είναι οι φοιτητές/τριες μέχρι την ολοκλήρωση του ελάχιστου αριθμού εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου προσαυξανόμενου κατά τέσσερα (4) εξάμηνα, ή όπως ορίζεται στην εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία με την προϋπόθεση ότι δεν έχουν προμηθευτεί στο παρελθόν δωρεάν σύγγραμμα για το ίδιο μάθημα.

5. Οι δηλώσεις των συγγραμμάτων για όλα τα μαθήματα γίνονται μέσω της Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Συγγραμμάτων «ΕΥΔΟΞΟΣ» (https://eudoxus.gr/). Η προθεσμία δηλώσεων των συγγραμμάτων κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου αποφασίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος και

δεν μπορεί να υπερβαίνει το διάστημα που ανακοινώνεται από την υπηρεσία «ΕΥΔΟΞΟΣ». Για να δηλώσουν οι φοιτητές/τριες τα συγγράμματα που θα προμηθευτούν, είναι απαραίτητο να έχουν λογαριασμό πρόσβασης στις υπηρεσίες τηλεματικής του ΔΠΘ. Τον λογαριασμό αυτόν τον παραλαμβάνει κάθε φοιτητής/τρια κατά την εγγραφή του/της στο πρώτο έτος σπουδών από το Τμήμα.

Εξετάσεις - Βαθμολογία

Στο άρθρο 56 του Εσωτερικού Κανονισμού του ΔΠΘ και στο Παράρτημα 7 «Κανονισμός Διεξαγωγής Εξετάσεων του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης» του ίδιου Κανονισμού ορίζεται η διαδικασία εξετάσεων. Οι φοιτητές/τριες συμμετέχουν στη διαδικασία εξετάσεων κάθε προγράμματος σπουδών σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας του ΔΠΘ και στον Κανονισμό του παρόντος προγράμματος.

Μέθοδοι και οργάνωση αξιολόγησης φοιτητών/τριών

1. Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών δύναται να πραγματοποιείται με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις, ενδιάμεσες εξετάσεις προόδου, γραπτές εργασίες, εργαστηριακές ασκήσεις, συνδυασμό διαφορετικών μεθόδων αξιολόγησης ή άλλες μεθόδους αξιολόγησης που συνάδουν με το είδος κάθε εκπαιδευτικής διαδικασίας. Κατά τη διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων, ως μεθόδων αξιολόγησης, εξασφαλίζεται υποχρεωτικά το αδιάβλητο της διαδικασίας.

2. Ο/Η διδάσκων/ουσα του μαθήματος (ή οι διδάσκοντες/ουσες σε περίπτωση συνδιδασκαλίας) έχει την ευθύνη για την επιλογή του τρόπου και της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών/τριών καθώς και για την τελική βαθμολόγηση του μαθήματος και την έκδοση των αποτελεσμάτων.

3. Οι μέθοδοι αξιολόγησης, τα κριτήρια και η διαδικασία (π.χ. αριθμός ενδιάμεσων εξετάσεων, εργασιών, αξιολόγηση της επίδοσης, βαρύτητα των επιμέρους εξετάσεων κ.ά.) αναγράφονται υποχρεωτικά στο Περίγραμμα μαθήματος και στην ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης εκπαίδευσης e-Class. Σε περίπτωση τροποποίησης ο/η διδάσκων/ουσα οφείλει να επικαιροποιεί εγκαίρως το Περίγραμμα του μαθήματος και τις σχετικές πληροφορίες στην πλατφόρμα e-Class.

4. Αν η αξιολόγηση πραγματοποιείται με τελικές εξετάσεις, οι εξετάσεις διενεργούνται μετά από την ολοκλήρωση των διδακτικών εξαμήνων για τα προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου και με επαναληπτική εξεταστική μετά την ολοκλήρωση του ακαδημαϊκού έτους.

5. Οι φοιτητές/τριες δύνανται να συμμετέχουν στη διαδικασία εξετάσεων κάθε προγράμματος σπουδών σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό του ΠΠΣ του ΤΕΕΠΗ και στον Εσωτερικό Κανονισμό του ΔΠΘ. Κατά την επαναληπτική εξεταστική, οι φοιτητές/τριες δικαιούνται να εξετάζονται σε μαθήματα και εκπαιδευτικές δραστηριότητες ανεξαρτήτως του ακαδημαϊκού εξαμήνου στη διάρκεια του οποίου παρέχονται σύμφωνα με το εγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών, αν δεν έχουν αξιολογηθεί επιτυχώς σε αυτά. Ειδικώς οι φοιτητές/τριες των προγραμμάτων σπουδών πρώτου κύκλου που έχουν συμπληρώσει την περίοδο κανονικής φοίτησης, που ισούται με τον ελάχιστο αριθμό των αναγκαίων για την απονομή

του τίτλου σπουδών διδακτικών εξαμήνων, δικαιούνται να εξετάζονται κατά την εξεταστική περίοδο και των δύο εξαμήνων.

6. Αν φοιτητής/τρια αποτύχει περισσότερες από τρεις (3) φορές στο ίδιο μάθημα, δύναται να ζητήσει, με αίτησή του προς τον/την Κοσμήτορα της Μονοτμηματικής Σχολής, να αξιολογηθεί από τριμελή επιτροπή, η οποία αποτελείται από διδακτικό προσωπικό του ίδιου ή άλλου Τμήματος του ΔΠΘ με γνωστικό αντικείμενο ίδιο ή συναφές με αυτό του προς εξέταση μαθήματος, στην οποία δεν δύναται να συμμετέχει ο/η διδάσκων/ουσα. Αν ο/η Κοσμήτορας της Μονοτμηματικής Σχολής δεν ορίσει τα μέλη της επιτροπής του πρώτου εδαφίου εντός ενός (1) μηνός από την υποβολή της αίτησης, ο φοιτητής δύναται να ζητήσει τον ορισμό τους από τον/την Κοσμήτορα της Σχολής, και αν πρόκειται για Μονοτμηματική Σχολή, από τον/την Πρύτανη του Ιδρύματος. Αν δεν ορισθεί επιτροπή από κανένα από τα αρμόδια όργανα εντός εξήντα (60) ημερών από την υποβολή του αιτήματος, ο φοιτητής υποβάλλει την αίτησή του στο Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, το οποίο ελέγχει τον/την Πρύτανη για τη μη υλοποίηση του αιτήματος. Η αξιολόγηση από την τριμελή επιτροπή της παρούσας πραγματοποιείται οποτεδήποτε εντός του ακαδημαϊκού έτους. Σε περίπτωση αποτυχίας του/της φοιτητή/τριας ακόμη και στην εξέταση από τριμελή επιτροπή, συνεχίζει κανονικά τη φοίτησή του/της και επαναλαμβάνεται με τις ίδιες προϋποθέσεις η διαδικασία της παρ. 6 του άρθρου 65 του ν. 4957/2022.

7. Η εξεταστέα ύλη του μαθήματος περιλαμβάνει την ύλη που έχει ανακοινωθεί στους/στις φοιτητές/τριες από την αρχή του εξαμήνου, σε συνδυασμό με τις πιθανές διευκρινίσεις ή τροποποιήσεις που επιφέρει κατά τη διάρκεια των μαθημάτων ο/η υπεύθυνος/η διδάσκων/ουσα.

8. Αν η αξιολόγηση πραγματοποιείται με τελικές εξετάσεις, οι εξετάσεις διενεργούνται κατά τις εξεταστικές περιόδους του Ιανουαρίου και του Ιουνίου για τα προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου και με επαναληπτική εξεταστική μετά την ολοκλήρωση του ακαδημαϊκού έτους.

Βαθμολογία

1. Για κάθε αυτοτελή εκπαιδευτική δραστηριότητα (π.χ. μάθημα, πτυχιακή εργασία κ.ά.) που περιλαμβάνεται σε ένα Πρόγραμμα Σπουδών, η αξιολόγηση αποδίδεται αριθμητικά (βαθμός) με τιμή που κυμαίνεται από μηδέν (0) μέχρι δέκα (10). Προαγωγικός είναι κάθε βαθμός ίσος ή μεγαλύτερος του 5,00 (πέντε).

2. Η τελική βαθμολογία κάθε αυτοτελούς εκπαιδευτικής δραστηριότητας μπορεί να είναι αποτέλεσμα είτε μιας συνολικής τελικής εξέτασης είτε συνεκτίμησης επιμέρους αξιολογήσεων (ίσης ή διαφορετικής βαρύτητας). Η τελική βαθμολογία, καθώς και οι επιμέρους αξιολογήσεις, μπορούν να προκύπτουν ως αποτέλεσμα γραπτών ή προφορικών εξετάσεων ή πρακτικών ασκήσεων ή της επίδοσης του/της φοιτητή/τριας από τη συμμετοχή του στην εκπαιδευτική διαδικασία, ιδίως από εκπόνηση και παρουσίαση εργασιών, ή συνδυασμό των ανωτέρω. Στις περιπτώσεις αναφορών, πρακτικών ή εργασιών εκτός του βαθμού παρατίθεται και σύντομη περιγραφική αξιολόγηση.

3. Αυτοτελείς εκπαιδευτικές δραστηριότητες στις οποίες ο/η φοιτητής/ρια δεν έλαβε προαγωγικό τελικό βαθμό και η παρακολούθηση σε αυτές ή μέρος αυτών δεν κρίνεται επαρκής, υποχρεούται να τις επαναλάβει εν όλω ή εν μέρει.

4. Η βαθμολογία κατατίθεται από τον/την Υπεύθυνο/η του μαθήματος σε διάστημα 20 ημερών από τη διεξαγωγή της εξέτασης και σε κάθε περίπτωση το αργότερο σε 20 μέρες μετά τη λήξη της εξεταστικής περιόδου (βλ. Απόφαση Συγκλήτου 41/630/4 Δεκεμβρίου 2008). Σε περίπτωση που ο/η Υπεύθυνος/η του μαθήματος, λόγω του μεγάλου αριθμού των γραπτών, δεν μπορεί να ανταποκριθεί εντός εικοσαήμερου, καταθέτει αίτημα προς τη Συνέλευση για παράταση του χρόνου υποβολής των βαθμολογιών και η Συνέλευση αποφασίζει σχετικά.

Δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις

Δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις έχουν οι φοιτητές/τριες που έχουν εγγραφεί στο μάθημα και έχουν εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις που συνεπάγεται η παρακολούθησή του (π.χ. παρακολούθηση φροντιστηρίων, εργαστηριακών ασκήσεων κ.λπ.). Για τους/τις φοιτητές/τριες του ΠΠΣ Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία:

α) δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις έχουν μόνον οι φοιτητές/τριες, οι οποίοι/ες έχουν συμπεριλάβει το αντίστοιχο μάθημα στη δήλωση μαθημάτων για το ακαδημαϊκό εξάμηνο στο οποίο αντιστοιχεί η τρέχουσα εξεταστική περίοδος,

β) φοιτητές/τριες που δεν υποβάλλουν δήλωση δεν συμμετέχουν στις εξετάσεις και, αν εκ παραδρομής συμμετάσχουν, το γραπτό τους δεν βαθμολογείται.

γ) Κατά την επαναληπτική εξεταστική, οι φοιτητές δικαιούνται να εξετάζονται σε μαθήματα και εκπαιδευτικές δραστηριότητες ανεξαρτήτως του ακαδημαϊκού εξαμήνου στη διάρκεια του οποίου παρέχονται σύμφωνα με το εγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών, αν δεν έχουν αξιολογηθεί επιτυχώς σε αυτά.

Ολοκλήρωση Σπουδών – Βαθμός Πτυχίου – Καθομολόγηση – Παράρτημα Διπλώματος

Σε κάθε ακαδημαϊκό έτος, η Συνέλευση του Τμήματος αναθέτει με τυχαίο τρόπο καθήκοντα Ακαδημαϊκού Συμβούλου Σπουδών (ΑΣΣ) για κάθε νεοεισαγόμενο/η φοιτητή/τρια στα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος. Ο αριθμός των πρωτοετών φοιτητών/τριών ισοκατανέμεται μεταξύ των μελών Δ.Ε.Π. Ο/Η ΑΣΣ ενός/μιας φοιτητή/τριας παραμένει ο/η ίδιος/α μέχρι την περάτωση των σπουδών του/της. Σε περίπτωση απουσίας του/της ΑΣΣ για μεγάλο χρονικό διάστημα (λ.χ. εκπαιδευτική άδεια, πρόβλημα υγείας), η Συνέλευση αναθέτει τους/τις φοιτητές/τριες του/της εν λόγω ΑΣΣ σε άλλο(α) μέλος(η) Δ.Ε.Π. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται μετά την ολοκλήρωση εισαγωγής φοιτητών/τριών ειδικών παθήσεων ή ειδικών κατηγοριών για όσους/ες φοιτητές/τριες εγγράφηκαν αργότερα στο Τμήμα.

1. Γενικά

Η ανώτατη διάρκεια φοίτησης στο ΠΠΣ του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία ελάχιστης διάρκειας οκτώ (8) ακαδημαϊκών εξαμήνων για την απονομή του τίτλου σπουδών, είναι ο χρόνος αυτός, προσαυξημένος κατά τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Στο άρθρο 185 του Εσωτερικού Κανονισμού του ΔΠΘ και στο Παράρτημα 10 «Ρύθμιση διαδικασιών και θεμάτων υπέρβασης της ανώτατης χρονικής διάρκειας φοίτησης, μερικής φοίτησης και διακοπής φοίτησης των προπτυχιακών φοιτητών του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης» του ίδιου Κανονισμού καθορίζονται οι λεπτομέρειες και τα δικαιολογητικά για την κατ' εξαίρεση υπέρβαση της ανώτατης χρονικής διάρκειας φοίτησης για σοβαρούς λόγους υγείας που ανάγονται στο πρόσωπο του/της φοιτητή/τριας ή στο πρόσωπο συγγενούς πρώτου βαθμού εξ αίματος ή συζύγου ή προσώπου με το οποίο ο/η φοιτητής/τρια έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωση καθώς και η διαδικασία αναστολής φοίτησης καθώς και οι όροι για την αναστολή φοίτησης και τη μερική φοίτηση.

2. Ολοκλήρωση Σπουδών

Οι φοιτητές/τριες ολοκληρώνουν τις σπουδές τους και τους/τις απονέμεται βεβαίωση σπουδών ή τίτλος σπουδών, όταν έχουν ολοκληρώσει τον ελάχιστο απαιτούμενο αριθμό εξαμήνων για λήψη πτυχίου ή διπλώματος, έχουν εξεταστεί επιτυχώς στα μαθήματα που προβλέπονται από το πρόγραμμα σπουδών με τους όρους και προϋποθέσεις που ορίζονται σε αυτό και έχουν συγκεντρώσει τον απαιτούμενο αριθμό πιστωτικών μονάδων. Για την απόκτηση του τίτλου σπουδών απαιτείται η φοίτηση επί 8 εξάμηνα σπουδών και η συγκέντρωση συνολικά τουλάχιστον 240 πιστωτικών μονάδων (ECTS).

Πιο συγκεκριμένα, ένας/μια φοιτητής/τρια του ΠΠΣ, απαιτείται να πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις για την απόκτηση τίτλου σπουδών:

• Να έχει ολοκληρώσει επιτυχώς τα Υποχρεωτικά Μαθήματα του ΠΠΣ.

• Να έχει ολοκληρώσει επιτυχώς τα Μαθήματα Επιλογής του ΠΠΣ.

• Να έχει επιτυχώς ολοκληρώσει και υποστηρίξει την προαιρετική πτυχιακή εργασία.

• Να έχει παρακολουθήσει με επιτυχία το Πρόγραμμα Πρακτικής Κατάρτισης.

Για τη χορήγηση του τίτλου σπουδών, εκτός από τις παραπάνω προϋποθέσεις, είναι απαραίτητη η διευθέτηση όλων των εκκρεμοτήτων με τις Υπηρεσίες του Πανεπιστημίου και συγκεκριμένα:

• Να έχουν επιστραφεί στη Βιβλιοθήκη του ΔΠΘ τυχόν δανεισθέντα βιβλία, να μην υπάρχουν εκκρεμότητες επιστροφής βιβλίων στην Ηλεκτρονική Υπηρεσία Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Συγγραμμάτων «ΕΥΔΟΞΟΣ» και να έχει κατατεθεί η πτυχιακή εργασία σε ψηφιακή μορφή (εφόσον εκπονήθηκε).

• Σε περίπτωση διαμονής σε εστία του Ιδρύματος, να έχει τηρηθεί η προβλεπόμενη στον Κανονισμό Φοιτητικών Εστιών διαδικασία απόδοσης του δωματίου και να έχει επιστραφεί το κλειδί του δωματίου.

• Να έχουν επιστραφεί στα Εργαστήρια του/της Τμήματος/Σχολής ή του Ιδρύματος και το Γραφείο Παιδαγωγικού Υλικού - Ειδική Βιβλιοθήκη του Τμήματος τυχόν υλικοτεχνικός εξοπλισμός, βιβλία και άλλο δανεισμένο εκπαιδευτικό υλικό.

• Να έχει επιστραφεί στη Γραμματεία Τμήματος η ακαδημαϊκή ταυτότητα.

• Να έχει διασφαλισθεί ότι δεν υπάρχουν οικονομικές εκκρεμότητες με καμία Υπηρεσία του Ιδρύματος (πχ επιστροφή καταβεβλημένης επιχορήγησης Erasmus+ κ.ά.).

• Να κατατεθεί στη Γραμματεία συμπληρωμένο ερωτηματολόγιο για τις σπουδές τους.

3. Υπολογισμός Βαθμού Πτυχίου

Στον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών λαμβάνονται υπόψη οι βαθμοί όλων των μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου. Ο βαθμός του τίτλου σπουδών υπολογίζεται ως μέσος όρος της σταθμισμένης βαθμολογίας των επιμέρους μαθημάτων (ΜΟΣΒΜ), σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στις ΥΑ Φ141/Β3/2166/1987 και Φ141/Β3/2457/1988.

Συγκεκριμένα, ο βαθμός κάθε μαθήματος πολλαπλασιάζεται με έναν συντελεστή, ο οποίος ονομάζεται «συντελεστής βαρύτητας» του μαθήματος, το δε άθροισμα των επί μέρους γινομένων διαιρείται με το άθροισμα των συντελεστών βαρύτητας όλων των μαθημάτων.

Με βάση την τιμή του, ο βαθμός πτυχίου συνοδεύεται από χαρακτηρισμό ως εξής:

«Καλώς» χαρακτηρίζει τους βαθμούς από 5,00 μέχρι και 6,49 (συμπεριλαμβανομένου).

«Λίαν καλώς» χαρακτηρίζει τους βαθμούς από 6,50 μέχρι και 8,49 (συμπεριλαμβανομένου).

«Άριστα» χαρακτηρίζει τους βαθμούς από 8,50 μέχρι 10.

4. Καθομολόγηση

i. Για τη συμμετοχή στην τελετή καθομολόγησης, υποβάλλεται αίτηση μετά από ανακοίνωση-πρόσκληση της Γραμματείας του Τμήματος. Η τελετή καθομολόγησης πραγματοποιείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 221 και 224-226 του Εσωτερικού Κανονισμού του ΔΠΘ.

ii. Οι φοιτητές/τριες δηλώνουν στη Γραμματεία εάν επιθυμούν να δώσουν θρησκευτικό ή πολιτικό όρκο. Το κείμενο του όρκου του/της πτυχιούχου είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο του Τμήματος.

iii. Το Τμήμα πραγματοποιεί τουλάχιστον δύο ορκωμοσίες τον χρόνο (μία μετά την εξεταστική Ιανουαρίου και μία μετά την εξεταστική Σεπτεμβρίου).

5. Παράρτημα Διπλώματος

Το Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία χορηγεί στους/στις πτυχιούχους φοιτητές/τριες το Παράρτημα Διπλώματος στην ελληνική και αγγλική γλώσσα. Το Παράρτημα Διπλώματος είναι επεξηγηματικό έγγραφο, το οποίο δεν υποκαθιστά τον επίσημο τίτλο σπουδών, αλλά επισυνάπτεται σε αυτόν και ακολουθεί το υπόδειγμα που ανέπτυξε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Συμβούλιο της Ευρώπης και η UNESCO/CEPES. Στόχος του Παραρτήματος είναι να παράσχει επαρκή

ανεξάρτητα στοιχεία για τη βελτίωση της διεθνούς «διαφάνειας» και τη δίκαιη ακαδημαϊκή και επαγγελματική αναγνώριση των τίτλων σπουδών (διπλώματα, πτυχία, πιστοποιητικά κ.λπ.). Σχεδιάστηκε, για να δίνει περιγραφή της φύσης, του επιπέδου, του υποβάθρου, του περιεχομένου και του καθεστώτος των σπουδών, οι οποίες ολοκληρώθηκαν με επιτυχία από το άτομο που αναγράφεται ονομαστικά στο πρωτότυπο του τίτλου, στο οποίο επισυνάπτεται το Παράρτημα. Το Παράρτημα Διπλώματος του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών χορηγείται κατά την αποφοίτησή πτυχιούχων που έχουν εισαχθεί στο Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία από το ακαδημαϊκό έτος 2011-12 και μετέπειτα.

Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων

Τα προγράμματα προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης οργανώνονται με βάση το ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων (European Credit Transfer & Accumulation System – ECTS) ώστε να είναι δυνατή η μεταφορά και συσσώρευση επιτυχών επιδόσεων σε άλλα αντίστοιχα προγράμματα σπουδών του ιδίου ή άλλου ΑΕΙ σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το σύστημα ECTS βασίζεται στον φόρτο εργασίας, τον οποίο απαιτείται να καταβάλει κάθε φοιτητής ή φοιτήτρια για να επιτύχει τους αντικειμενικούς στόχους ενός προγράμματος σπουδών, ανάλογα με τα εκάστοτε μαθησιακά αποτελέσματα και τις γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες που επιδιώκεται να αποκτηθούν μετά την επιτυχή ολοκλήρωσή του. Ο φόρτος εργασίας συνίσταται στον χρόνο που υπολογίζεται ότι χρειάζεται να δαπανήσει κατά μέσο όρο ένας φοιτητής ή μια φοιτήτρια, για να ολοκληρώσει επιτυχώς όλες τις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές διαδικασίες και να επιτύχει τα μαθησιακά αποτελέσματα που καθορίζονται επακριβώς για κάθε επιμέρους αυτοτελές εκπαιδευτικό συστατικό στοιχείο ή δραστηριότητα του προγράμματος σπουδών, όπως η παρακολούθηση παραδόσεων, φροντιστηριακών ασκήσεων ή εργαστηρίων, η συμμετοχή σε σεμινάρια, η ανεξάρτητη ιδιωτική μελέτη, η προετοιμασία εργασιών, η πρακτική άσκηση, η συμμετοχή σε εξετάσεις, η εκπόνηση πτυχιακής ή διπλωματικής εργασίας κ.λπ.

Ο φόρτος εργασίας για κάθε φοιτητή ή φοιτήτρια πλήρους φοίτησης κατά τη διάρκεια ενός ακαδημαϊκού έτους αποτιμάται σε εξήντα (60) πιστωτικές μονάδες ECTS. Ο φόρτος εργασίας ανά εξάμηνο αποτιμάται σε τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες.

Οι πιστωτικές μονάδες αποδίδονται σε κάθε μάθημα (παράδοση, σεμινάριο κ.λπ.), πρακτική άσκηση, πτυχιακή ή διπλωματική εργασία και οτιδήποτε άλλο περιγράφεται στο πρόγραμμα σπουδών για την επίτευξη των εκάστοτε επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων, ανάλογα με το αντικείμενο κάθε προγραμματισμένης εκπαιδευτικής διαδικασίας. Οι πιστωτικές μονάδες αναγνωρίζονται στους/τις φοιτητές/τριες μόνο μετά από επιτυχή εξέταση και αντίστοιχη απόδειξη του βαθμού επιτυχίας των εκάστοτε αντικειμενικών στόχων ή των μαθησιακών αποτελεσμάτων που επιδιώκονται με κάθε αυτοτελές εκπαιδευτικό συστατικό στοιχείο ή δραστηριότητα του προγράμματος σπουδών.

Το ελάχιστο και ανώτατο όριο πιστωτικών μονάδων που μπορούν να αποδοθούν συνολικά σε ένα πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών, ανάλογα με τη συνολική διάρκειά του, κατανέμεται μεταξύ των ακαδημαϊκών ετών με βάση τον ελάχιστο δυνατό αριθμό εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου ή του διπλώματος.

Μία (1) πιστωτική μονάδα αντιστοιχεί σε είκοσι πέντε (25) έως τριάντα (30) ώρες εργασίας του/της φοιτητή/τριας. Ο φόρτος εργασίας που απαιτείται να καταβάλει κάθε φοιτητής/τρια σε ένα ακαδημαϊκό έτος αποτιμάται μεταξύ χιλίων πεντακοσίων (1.500) και χιλίων οκτακοσίων (1.800) ωρών εργασίας, οι οποίες αντιστοιχούν σε εξήντα (60) πιστωτικές μονάδες. Ο φόρτος εργασίας ανά εξάμηνο αποτιμάται μεταξύ επτακοσίων πενήντα (750) και εννιακοσίων (900) ωρών εργασίας, οι οποίες αντιστοιχούν σε τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες,

Όλα τα Τμήματα του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης εφαρμόζουν το Σύστημα Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (European Credit Transfer & Accumulation System – ECTS).

Αναγνώριση Μαθημάτων

Δίνεται η δυνατότητα αναγνώρισης προπτυχιακών μαθημάτων που έχουν παρακολουθήσει φοιτητές/τριες του Τμήματος σε προηγούμενα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών (π.χ. φοιτητές/τριες που έχουν με μετεγγραφεί από άλλο Παν/μιο, φοιτητές/τριες που έχουν με εισαχθεί μέσω κατατακτηρίων εξετάσεων).

Για το σκοπό αυτό θα πρέπει να κατατεθούν από κάθε σχετικό/η φοιτητής/τρια στη Γραμματεία του Τμήματος τα εξής:

1) Αίτηση στην οποία θα πρέπει να αναφέρονται οι τίτλοι των μαθημάτων του Τμήματος προέλευσης (όχι μεταπτυχιακού) που επιθυμεί να τύχει απαλλαγής και τα οποία θα πρέπει να αντιστοιχούν σε συγκεκριμένα μαθήματα του Τμήματος,

2) Επικυρωμένο Οδηγό Σπουδών του Τμήματος προέλευσης, στον οποίο θα περιλαμβάνονται οι περιλήψεις των μαθημάτων που αιτείται να λάβουν απαλλαγή,

3) Επικυρωμένη αναλυτική βαθμολογία μαθημάτων του Τμήματος προέλευσης.

4) Συμπληρωμένη αίτηση αναγνώρισης μαθημάτων από τους σχετικούς/ές διδάσκοντες/ουσες του προγράμματος σπουδών του Τμήματος.

Εφαρμογή των Διατάξεων του Ν. 4957/2022 περί Υπέρβασης της Ανώτατης Χρονικής Διάρκειας Φοίτησης

Με το ΦΕΚ 1627/17-3-2023 τ.Β ρυθμίζονται διαδικασίες και θέματα υπέρβασης της ανώτατης χρονικής διάρκειας φοίτησης, μερικής φοίτησης και διακοπής φοίτησης των προπτυχιακών φοιτητών/τριών του Δ.Π.Θ.

Περισσότερες λεπτομέρειες είναι διαθέσιμες στην εξής ιστοσελίδα του ιστότοπου του Τ.Ε.Ε.Π.Η.: https://www.psed.duth.gr/genikes-plirofories-gia-to-programma-proptychiakon-spoydon/.

Στη συγκεκριμένη σελίδα έχει αναρτηθεί και αρχείο με σχετικά παραδείγματα.

Κινητικότητα Φοιτητών/τριών

Γενικές Πληροφορίες

Το Πρόγραμμα Erasmus+ δημιουργήθηκε στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να προωθήσει τη συνεργασία των κρατών-μελών στον χώρο της εκπαίδευσης. Οι στόχοι του προγράμματος είναι h βελτίωση της ποιότητας της Ανώτατης Εκπαίδευσης που παρέχεται στα κράτη-μέλη και η ενίσχυση της «Ευρωπαϊκής διάστασης» της Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Για περισσότερες πληροφορίες:

Επιτροπή Erasmus+ του Τ.Ε.Ε.Π.Η.

Γραφείο Erasmus (http://erasmus.duth.gr/): Συντονίζει όλες τις απαραίτητες δράσεις για τους/τις φοιτητές/τριες και διδάσκοντες/ουσες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα κινητικότητας.

Κινητικότητα μέσω του Προγράμματος Erasmus+

1. Το Πρόγραμμα Erasmus+ προσφέρει τη δυνατότητα σε φοιτητές/τριες να διανύσουν μια περίοδο των σπουδών τους ή να κάνουν πρακτική άσκηση σε μια από τις 26 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκτός της Ελλάδας) καθώς και στην Ισλανδία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία, Σερβία, Βόρεια Μακεδονία, Τουρκία, για διάστημα 2 έως 12 μηνών. Στο Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία ορίζεται μέλος ΔΕΠ ως Υπεύθυνος/η Erasmus+ με αρμοδιότητα την εποπτεία, την οργάνωση και τον συντονισμό των εισερχόμενων και εξερχόμενων φοιτητών/τριών σε επίπεδο Ακαδημαϊκού Τμήματος.

2. Η περίοδος κινητικότητας Erasmus+ αναγνωρίζεται ως μέρος των σπουδών μέσω της απονομής πιστωτικών μονάδων ECTS.

3. Στον Κανονισμό κινητικότητας Erasmus+ που αποτελεί μέρος του Εσωτερικού Κανονισμού του ΔΠΘ (Παράρτημα 9) περιλαμβάνονται όλα τα σχετικά με την κινητικότητα μέσω του Erasmus+.

4. Για την επιλογή των προπτυχιακών φοιτητών/τριών που πρόκειται να μετακινηθούν με Erasmus+ το ΠΠΣ έχει θεσπίσει τα παρακάτω κριτήρια (κριτήρια επιλογής):

Επιλέξιμοι για κινητικότητα είναι φοιτητές/τριες ανεξαρτήτως κύκλου σπουδών, αρκεί να μην έχουν λάβει το πτυχίο ή το μεταπτυχιακό τους δίπλωμα.

Συγκεκριμένα, ισχύουν τα ακόλουθα κριτήρια επιλογής, όπως αναρτώνται στον πίνακα ανακοινώσεων και τον ιστότοπο του Τμήματος, με βάση τα οποία προκύπτει η μοριοδότηση:

ΒΑΣΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ		**ΜΟΡΙΑ**	
1	Βαθμολογία	Μ.Ο Βαθμολογίας Χ 4	
2	Επίπεδο Γλώσσας Διδασκαλίας	■ B2 (Lower-καλή γνώση) ■ C1 (Advanced-πολύ καλή γνώση) ■ C2 (Proficiency-άριστη γνώση)	20 25 30
ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ		**ΜΟΡΙΑ**	
3	Κίνητρα συμμετοχής στο πρόγραμμα		1-10
4	Γνώση της γλώσσας της χώρας υποδοχής (εφόσον είναι διαφορετική από την τη γλώσσα διδασκαλίας)	■ B1-B2 ■ C1-C2	3 5
5	Δεύτερη συμμετοχή στο πρόγραμμα Erasmus		-10
6	Κινητικότητα προς τη χώρα προέλευσης		-20

Πρόσθετη διευκρίνιση: «Ο Μέσος Όρος Βαθμολογίας υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη όλα τα μαθήματα του κάθε εξαμήνου για το πρόγραμμα σπουδών που αναλογεί στον κάθε φοιτητή, όπως αναγράφεται στην Αναλυτική Βαθμολογία. Δηλαδή, προστίθενται όλοι οι βαθμοί και διαιρούνται με τον αριθμό των μαθημάτων που είναι χρεωμένα και όχι μόνο με αυτά στα οποία έχει προαχθεί.»

Διμερείς Συμφωνίες Τ.Ε.Ε.Π.Η.

Το Τ.Ε.Ε.Π.Η. έχει υπογράψει για το τωρινό ακαδημαϊκό έτος διμερείς συνεργασίες ανταλλαγής φοιτητών/τριών και μελών Δ.Ε.Π. με τα ακόλουθα πανεπιστήμια:

Χώρα	**Πανεπιστήμιο**	**Κινητικότητα Φοιτητών/τριών (Αριθμός φοιτητών/τριών x μήνες)**	**Κύκλος Σπουδών**	**Πληροφορίες**

Βουλγαρία	University of Veliko Turnovo St. Cyril and St. Methodius Sofia University St. Kliment Ohridski	2 X 5	1ος, 2ος, 3ος	https://www.uni-vt.bg/ προθ. 15/7 & 30/11
Γερμανία	Pädagogische Hochschule Karlsruhe (Karlsruhe University of Education)	2 X 5	1ος	https://en.ph-karlsruhe.de/ προθ. 31/5 & 30/11
Εσθονία	Tallinn University, Estonia	2 X 5		https://www.tlu.ee/en
Ισπανία	Universidad de Córdoba	3 X 5	1ος, 2ος	https://www.uco.es/ προθ. 31/7
	Universidad de Burgos	2 X 5	1ος	https://www.ubu.es/ προθ. 30/5 & 30/11
Πολωνία	Adam Mickiewicz University Poznan	1 X 5	1ος, 2ος	https://amu.edu.pl/

Ειδικότερες πληροφορίες

• Προϋποθέσεις συμμετοχής: Στο πρόγραμμα ERASMUS+ μπορούν να συμμετέχουν όλοι οι φοιτητές/φοιτήτριες που έχουν ολοκληρώσει το 1ο έτος σπουδών τους.
• Χρόνος παραμονής στο εξωτερικό: Οι φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν να μείνουν από τρεις έως εννέα μήνες, ανάλογα με τη σύμβαση που υπάρχει με κάθε πανεπιστήμιο του εξωτερικού.
• Ύψος υποτροφίας: Κάθε φοιτητής/φοιτήτρια παίρνει υποτροφία ανάλογη με το χρονικό διάστημα παραμονής του στην αλλοδαπή. Το ύψος της μηνιαίας αποζημίωσης καθορίζεται κάθε χρόνο από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
• Κατοχύρωση μαθημάτων: Από το 1998-1999 το Τ.Ε.Ε.Π.Η. έχει ενταχθεί στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Ακαδημαϊκών Μονάδων (ECTS). Αυτό επιτρέπει την αμοιβαία αναγνώριση μαθημάτων που παρακολουθεί ο/η φοιτητής/φοιτήτρια στα συνεργαζόμενα Πανεπιστημιακά Τμήματα του εξωτερικού. Πριν την αναχώρησή του στο εξωτερικό, ο/η φοιτητής/φοιτήτρια, με τη βοήθεια του συντονιστή του προγράμματος και με βάση τα ενδιαφέροντά του, επιλέγει έναν αριθμό μαθημάτων που θα παρακολουθήσει στο Ίδρυμα Υποδοχής και υπογράφει μια ειδική σύμβαση (learning agreement), η οποία υποχρεώνει αφενός το Ίδρυμα Υποδοχής να προσφέρει τα συγκεκριμένα μαθήματα στον/στην φοιτητή/φοιτήτρια και αφετέρου το Ίδρυμα Προέλευσης να τα αναγνωρίσει, να κατοχυρώσει τη βαθμολογία τους και να τα αντιστοιχίσει με μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών του Ιδρύματος Προέλευσης, εφόσον ο/η φοιτητής/φοιτήτρια προσκομίσει επίσημα αποδεικτικά ότι πέτυχε στα μαθήματα αυτά.

• Διαδικασία υποβολής αίτησης: Κάθε χρόνο, τον Μάρτιο ή Απρίλιο, υποβάλλονται οι αιτήσεις των φοιτητών/τριών που πρόκειται να αναχωρήσουν κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος. Προηγείται ενημέρωση των φοιτητών/τριών.

Κινητικότητα για πρακτική άσκηση μέσω του ERASMUS+

Σκοπός του προγράμματος είναι:

- η απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας σχετικής με το αντικείμενο σπουδών
- η γνωριμία των απαιτήσεων της ευρωπαϊκής αγοράς
- η γνωριμία και η κατανόηση των οικονομικών και πολιτισμικών συνθηκών των άλλων ευρωπαϊκών χωρών

Σε αντίθεση με τη δράση που αφορά τη μετακίνηση για σπουδές, για την πρακτική άσκηση δεν υπάρχουν διμερείς συμφωνίες που προσδιορίζουν τους προορισμούς μετακίνησης, αλλά αντίθετα οι ίδιοι οι φοιτητές πρέπει να αναζητήσουν το φορέα υποδοχής και να εξασφαλίσουν ότι θα γίνουν δεκτοί για το συγκεκριμένο διάστημα που τους ενδιαφέρει.

Η τοποθέτηση φοιτητών για πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις υποστηρίζει την ανάπτυξη των επαγγελματικών δεξιοτήτων των φοιτητών και για αυτό το λόγο το αντικείμενο της πρακτικής άσκησης στο εξωτερικό θα πρέπει να είναι σχετικό με το αντικείμενο σπουδών τους στο Δ.Π.Θ.

Η περίοδος πρακτικής άσκησης Erasmus+/Traineeships στο εξωτερικό αναγνωρίζεται πλήρως εφόσον περιλαμβάνεται αντίστοιχη περίοδος στο πρόγραμμα σπουδών του φοιτητή. Σε αντίθετη περίπτωση η περίοδος πρακτικής άσκησης θα πρέπει να αναγράφεται στο Παράρτημα Διπλώματος.

Στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ μπορούν να μετακινηθούν οι πρόσφατα απόφοιτοι για πρακτική άσκηση μέσα στον πρώτο χρόνο από την αποφοίτησή τους. Η διάρκεια μετακίνησής τους για πρακτική άσκηση συνυπολογίζεται στο ανώτατο όριο των 12 μηνών ανά κύκλο σπουδών, κατά την διάρκεια του οποίου αιτούνται. Οι φοιτητές που ενδιαφέρονται να πραγματοποιήσουν μια περίοδο πρακτικής άσκησης μετά την απόκτηση του πτυχίου τους, θα πρέπει να καταθέσουν αίτηση κατά το τελευταίο έτος σπουδών τους και πριν την απόκτηση του πτυχίου τους. Σημειώνεται ότι τόσο η αίτηση όσο και η επιλογή των φοιτητών που θέλουν να μετακινηθούν ως πρόσφατοι απόφοιτοι πρέπει να γίνει όσο έχουν τη φοιτητική ιδιότητα.

Εσωτερική Κινητικότητα

1. Το πρόγραμμα εσωτερικής κινητικότητας δίνει τη δυνατότητα σε φοιτητές/τριες να διανύσουν μια περίοδο των σπουδών τους σε άλλο ΑΕΙ της Ελλάδας. Στο Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία ορίζεται μέλος ΔΕΠ, ΕΕΠ, ΕΔΙΠ ή ΕΤΕΠ ως Υπεύθυνος/η Εσωτερικής Κινητικότητας

με αρμοδιότητα την εποπτεία, την οργάνωση και τον συντονισμό των εισερχόμενων και εξερχόμενων φοιτητών/τριών σε επίπεδο Ακαδημαϊκού Τμήματος.

2. Η συμμετοχή στο πρόγραμμα εσωτερικής κινητικότητας παρέχει τη δυνατότητα αναγνώρισης από το Τμήμα/της Μονοτμηματικής Σχολής προέλευσης της περιόδου σπουδών στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος/της Μονοτμηματικής Σχολής του ΑΕΙ υποδοχής. Οι μετακινούμενοι/ες φοιτητές/τριες οι οποίοι/ες κατά το χρονικό διάστημα της μετακίνησής τους έχουν αξιολογηθεί επιτυχώς σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες του προγράμματος σπουδών του Τμήματος/της Μονοτμηματικής Σχολής υποδοχής δύνανται να υποβάλουν αίτημα αναγνώρισης των αντίστοιχων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων (π.χ. μαθημάτων, σεμιναρίων, εργαστηρίων).

3. Στον Κανονισμό Εσωτερικής κινητικότητας που αποτελεί μέρος του Εσωτερικού Κανονισμού του ΔΠΘ (Παράρτημα 11) περιλαμβάνονται όλα τα σχετικά με την εσωτερική κινητικότητα.

Άλλου Τύπου Προγράμματα Κινητικότητας

1. Οι φοιτητές/τριες του ΠΠΣ δύνανται να μετακινούνται μέσω άλλων προγραμμάτων κινητικότητας μετά από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος και βάσει των όρων του εκάστοτε προγράμματος.

Εισερχόμενοι/ες φοιτητές/τριες

1. Στο ΠΠΣ Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία προσφέρονται για εισερχόμενους/ες φοιτητές/τριες Erasmus+ στο χειμερινό και στο εαρινό εξάμηνο μαθήματα στην Αγγλική γλώσσα τα οποία συνολικά αντιστοιχούν σε τουλάχιστον 30 πιστωτικές μονάδες ECTS.

2. Για τους/τις εισερχόμενους/ες φοιτητές/τριες, το ελάχιστο επίπεδο γλωσσομάθειας για τα ελληνικά είναι το Β1 και για τα αγγλικά το Β2.

3. Στους/τις εισερχόμενους/ες φοιτητές/τριες παρέχεται επιπροσθέτως και το μάθημα της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, το οποίο διδάσκεται κατά το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο σπουδών. Εισερχόμενοι/ες φοιτητές/τριες που ολοκληρώνουν επιτυχώς την παρακολούθηση του εν λόγω μαθήματος πιστώνονται με τρεις (3) μονάδες ECTS ανά εξάμηνο. Η σχετική βεβαίωση επιτυχούς ολοκλήρωσης της παρακολούθησης χορηγείται στο τέλος του κάθε εξαμήνου από τον/την διδάσκοντα/ουσα του μαθήματος, προκειμένου οι φοιτητές/τριες να την προσκομίσουν στη Γραμματεία του Τμήματος εγγραφής τους, ώστε να πιστωθούν οι μονάδες ECTS και να κατατεθεί η βαθμολογία/επίδοση, η οποία συνυπολογίζεται στην τελική αναλυτική βαθμολογία που χορηγεί η κάθε Γραμματεία μετά το πέρας της κινητικότητας του κάθε εισερχόμενου/ης φοιτητή/τριας.

3. Εισερχόμενοι/ες φοιτητές/τριες μέσω άλλων πλην του Erasmus+ και του Προγράμματος Εσωτερικής Κινητικότητας προγραμμάτων έχουν τη δυνατότητα να εκπονήσουν μέρος των Σπουδών τους στο Τμήμα μετά από απόφαση της Συνέλευσης και σύμφωνα με τους όρους του εκάστοτε προγράμματος.

Δικαιώματα και Υποχρεώσεις των Προπτυχιακών Φοιτητών/τριών

1. Οι προπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες είναι μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του ΔΠΘ και απολαμβάνουν το δικαίωμα στη γνώση, στην ελευθερία της έρευνας και στην ελεύθερη έκφραση των ιδεών στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας και της ακαδημαϊκής δεοντολογίας.

Οι φοιτητές/τριες του ΠΠΣ Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία:

α) απολαμβάνουν τις κοινωνικές και άλλες παροχές που απορρέουν από την ιδιότητα του/της φοιτητή/τριας γενικά και του ΔΠΘ ειδικά. Η φοιτητική ιδιότητα αποκτάται με την εγγραφή στο Τμήμα και διατηρείται μέχρι τη λήψη του τίτλου σπουδών. Ο/Η φοιτητής/τρια έχει δικαίωμα να διακόψει τη φοίτησή του σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Κατά τη διάρκεια της αναστολής της φοίτησης αίρεται η φοιτητική ιδιότητα και αποκτάται ξανά με νέα αίτηση του/της ενδιαφερομένου/ης. Για την κατ΄ εξαίρεση υπέρβαση της ανώτατης διάρκειας φοίτησης, τη διακοπή σπουδών και τη μερική φοίτηση εφαρμόζονται οι ειδικές κανονιστικές διατάξεις του ΔΠΘ (Παράρτημα 10).

β) εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους για εκπαιδευτικά και άλλα θέματα, στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας και με σεβασμό στους κανόνες δεοντολογίας του ΔΠΘ.

γ) αξιολογούν το έργο των μελών ΔΕΠ και του λοιπού εν γένει εκπαιδευτικού, ειδικού και όλων των κατηγοριών προσωπικού, την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού και λοιπού έργου, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου και των Κανονισμών του οικείου Τμήματος και του Ιδρύματος.

δ) ενημερώνονται από το Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία για το Πρόγραμμα Σπουδών, τις εκπαιδευτικές τους υποχρεώσεις, τους κανόνες και τις προϋποθέσεις για την απρόσκοπτη φοίτησή τους.

ε) συνεργάζονται με το εκπαιδευτικό προσωπικό για τις εκπαιδευτικές και εξεταστικές τους ανάγκες, στις ημέρες και ώρες που έχουν ανακοινωθεί στην αρχή κάθε εξαμήνου.

στ) υποβάλλουν αιτήσεις προς τις διοικητικές υπηρεσίες του οικείου Τμήματος ή Σχολής ή του Ιδρύματος και εξυπηρετούνται έγκαιρα και αποτελεσματικά.

ζ) κάνουν χρήση των εγκαταστάσεων, υποδομών και των μέσων του ΔΠΘ, σύμφωνα με τους κανονισμούς του Ιδρύματος.

η) επωφελούνται από τις κοινωνικές και άλλες παροχές που απορρέουν από την ιδιότητα του/της φοιτητή/τριας γενικά και του ΔΠΘ ειδικά.

θ) υποβάλλουν αναφορές και αιτήματα στα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος σχετικά με θέματα που αφορούν την εκπαίδευσή τους.

ι) εκπροσωπούνται διά των νομίμως ορισμένων εκπροσώπων τους στα συλλογικά όργανα και τις επιτροπές του Ιδρύματος και ενημερώνονται σχετικά με τα εκπαιδευτικά, ερευνητικά και διοικητικά θέματα του Ιδρύματος που τους/τις αφορούν μέσω των εκπροσώπων τους.

ια) είναι ελεύθεροι/ες να εκφράζονται ατομικά ή συλλογικά στο πλαίσιο λειτουργίας φοιτητικών συλλόγων. Θέματα σχετικά με τον τρόπο ανάδειξης των οργάνων των φοιτητικών συλλόγων, τη συνεδρίαση και τον τρόπο σύγκλησης των οργάνων τους, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την οργάνωση και τη λειτουργία τους καθορίζονται στο καταστατικό του φοιτητικού συλλόγου. Η ανάδειξη των οργάνων των φοιτητικών συλλόγων δύναται να πραγματοποιείται ηλεκτρονικά, εφόσον αυτό προβλέπεται στο καταστατικό του συλλόγου.

ιβ) συμμετέχουν σε αμειβόμενες δραστηριότητες του ΔΠΘ, υπό τους όρους και προϋποθέσεις που ορίζουν σχετικές διατάξεις του νόμου.

ιγ) συμμετέχουν σε διεθνή και ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών/τριών (όπως π.χ. Erasmus+ studies, Erasmus+ placement), σύμφωνα με τα κριτήρια και τη διαδικασία που ορίζει ο αρμόδιος φορέας το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών και το ΔΠΘ.

ιδ) ζητούν με αναφορά τους στον/στην Συνήγορο του Φοιτητή, τη διερεύνηση υποθέσεων σχετικά με την κατά την άποψή τους μη τήρηση των διατάξεων του νόμου ή του Κανονισμού, του Κώδικα Δεοντολογίας του Ιδρύματος, των Κανονισμών Σπουδών κ.ά.

2. Οι φοιτητές/τριες του ΔΠΘ έχουν τις παρακάτω υποχρεώσεις και οφείλουν:

α) να σέβονται τους/τις άλλους/ες φοιτητές/τριες, τους/τις καθηγητές/τριες και όλο το προσωπικό του Ιδρύματος.

β) να είναι ενημερωμένοι/ες για τον Εσωτερικό Κανονισμό του ΔΠΘ και τους επιμέρους κανονισμούς λειτουργίας του Ιδρύματος που τους/τις αφορούν και να τους εφαρμόζουν με συνέπεια και υπευθυνότητα ενεργώντας κατά την άσκηση των φοιτητικών καθηκόντων και εκδηλώσεών τους κατά τρόπο νόμιμο και πάντοτε συμβατό με τη λειτουργία του Ιδρύματος.

γ) να εκπληρώνουν τα φοιτητικά τους καθήκοντα με επιμέλεια και υπευθυνότητα και ιδίως:

γα) να είναι ενήμεροι/ες για το πρόγραμμα σπουδών που παρακολουθούν, το ακαδημαϊκό ημερολόγιο, να κατανοούν και να ενημερώνονται για την εκπαιδευτική διαδικασία που ακολουθούν, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class, της ιστοσελίδας που διαθέτουν τα Τμήματα, η Σχολή και το ίδιο το ΔΠΘ, αλλά και μέσω των ανακοινώσεων.

γβ) να συμμετέχουν στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες προσηκόντως και σύμφωνα με τους όρους διεξαγωγής τους.

γγ) να συμβάλλουν στην ομαλή και αποτελεσματική λειτουργία κάθε εκπαιδευτικής δραστηριότητας, απέχοντας από κάθε πράξη ή συμπεριφορά που θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά τη διεξαγωγή της.

γδ) να ανταποκρίνονται στα καθήκοντα που αναλαμβάνουν στο πλαίσιο παρακολούθησης των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων.

γε) να συμμορφώνονται προς τις παρεχόμενες κατευθυντήριες οδηγίες και συστάσεις των διδασκόντων ή άλλων αρμοδίων οργάνων και υπηρεσιών του Ιδρύματος.

γστ) να τηρούν την ερευνητική δεοντολογία, ιδίως περί προστασίας των πνευματικών δικαιωμάτων γζ) να συμμετέχουν ομαλά και σύμφωνα με τους προβλεπόμενους κανονισμούς του Ιδρύματος στις εξετάσεις απέχοντας από κάθε πράξη ή συμπεριφορά που θα μπορούσε να παρακωλύσει ή να θέσει σε κίνδυνο την ομαλή διεξαγωγή τους ή να αποκλείσει τη συμμετοχή τους, όπως ενδεικτικά λόγω αντιγραφής ή χρήσης μη κατάλληλων αντικειμένων ή εγγράφων ή μέσων κατά την εξέταση.

γη) να συμμετέχουν στις διαδικασίες αξιολόγησης των μαθημάτων, των δομών και των υπηρεσιών του Ιδρύματος καταθέτοντας τις απόψεις τους κατά τρόπο αντικειμενικό, δίκαιο και αμερόληπτο με γνώμονα την βελτίωση των σπουδών του Ιδρύματος.

δ) να τηρούν την ακαδημαϊκή δεοντολογία και τις αρχές ακαδημαϊκού ήθους.

ε) να σέβονται και να προστατεύουν τις εγκαταστάσεις, τον περιβάλλοντα χώρο και τον εξοπλισμό του Πανεπιστημίου και να μεριμνούν για τη διατήρηση της καθαριότητας και της ευταξίας των χώρων του.

στ) να επιδεικνύουν την ακαδημαϊκή τους ταυτότητα, όταν τους ζητείται από μέλος του διδακτικού προσωπικού, του διοικητικού προσωπικού και του προσωπικού φύλαξης στο πλαίσιο των λειτουργιών του Ιδρύματος.

ζ) να συμμετέχουν στις δραστηριότητες του Ιδρύματος.

η) να προβάλλουν και να προάγουν το Πανεπιστήμιο με τις ακαδημαϊκές, πολιτιστικές και κοινωνικές δραστηριότητές τους.

θ) να απέχουν από πράξεις που δεν συνάδουν με την ακαδημαϊκή αποστολή του Ιδρύματος, ή εμποδίζουν την εύρυθμη λειτουργία των οργάνων και των υπηρεσιών του ή την ακαδημαϊκή ελευθερία στην έρευνα και διδασκαλία καθώς επίσης και την ελεύθερη έκφραση και διακίνηση των ιδεών

3. Το ΔΠΘ λαμβάνει ιδιαίτερη μέριμνα για την άσκηση των δικαιωμάτων των φοιτητών/τριών με Αναπηρία (ΦμεΑ) και την ισότιμη ένταξή τους στο Πανεπιστήμιο. Ειδικότερα, μεριμνά για τη λήψη μέτρων που διασφαλίζουν την πρόσβαση στους χώρους του Ιδρύματος, εξασφαλίζει την αναγκαία υποδομή και υποστήριξη, καθώς και τις αναγκαίες συνθήκες για την απρόσκοπτη συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία και τις εξετάσεις. Τα θέματα εκπαίδευσης των φοιτητών/τριών με αναπηρία

και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή μαθησιακές δυσκολίες ρυθμίζονται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τις διεθνείς καλές πρακτικές.

4. Οι φοιτητές/τριες που προέρχονται από άλλα ΑΕΙ της ημεδαπής ή άλλα ομοταγή Ιδρύματα της αλλοδαπής και εγγράφονται στο ΔΠΘ ως φιλοξενούμενοι/ες φοιτητές/τριες, έχουν τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους/τις φοιτητές/τριες του ΔΠΘ για όσο διαρκεί η φοίτησή τους στο Ίδρυμα.

5. Στο άρθρο 185 του Εσωτερικού Κανονισμού του ΔΠΘ αναφέρονται οι κοινωνικές ή άλλες παροχές και δυνατότητες.

Ακαδημαϊκός Σύμβουλος Σπουδών

Σε κάθε ακαδημαϊκό έτος, η Συνέλευση του Τμήματος αναθέτει με τυχαίο τρόπο καθήκοντα Ακαδημαϊκού Συμβούλου Σπουδών (ΑΣΣ) για κάθε νεοεισαγόμενο/η φοιτητή/τρια στα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος. Ο αριθμός των πρωτοετών φοιτητών/τριών ισοκατανέμεται μεταξύ των μελών Δ.Ε.Π. Ο/Η ΑΣΣ ενός/μιας φοιτητή/τριας παραμένει ο/η ίδιος/α μέχρι την περάτωση των σπουδών του/της. Σε περίπτωση απουσίας του/της ΑΣΣ για μεγάλο χρονικό διάστημα (λ.χ. εκπαιδευτική άδεια, πρόβλημα υγείας), η Συνέλευση αναθέτει τους/τις φοιτητές/τριες του/της εν λόγω ΑΣΣ σε άλλο(α) μέλος(η) Δ.Ε.Π. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται μετά την ολοκλήρωση εισαγωγής φοιτητών/τριών ειδικών παθήσεων ή ειδικών κατηγοριών για όσους/ες φοιτητές/τριες εγγράφηκαν αργότερα στο Τμήμα.

Ο/Η ΑΣΣ επιλέγει τον τρόπο προσέγγισης και βοήθειας των φοιτητών/τριών που του/της ανατίθενται. Ο/Η ΑΣΣ ενημερώνει και συμβουλεύει τους/τις φοιτητές/τριες για διάφορα ζητήματα στη διάρκεια των σπουδών τους.

Το Τμήμα έχει εγκρίνει Κανονισμό για τον/την Ακαδημαϊκό Σύμβουλο Σπουδών βάσει σχετικού σχεδίου του Κανονισμού που ετοίμασε η ΜΟΔΙΠ του ΔΠΘ. Ο συγκεκριμένος Κανονισμός είναι διαθέσιμος στον ιστότοπο του Τμήματος και περιλαμβάνει περισσότερες λεπτομέρειες όσον αφορά τον θεσμό του/της ΑΣΣ. Στο Τμήμα εφαρμόζεται ο θεσμός του/της ΑΣΣ από το ακαδημαϊκό έτος 2019-20.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΕΕΠΗ

Το προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών (ΠΠΣ) του ΤΕΕΠΗ απαιτεί τουλάχιστον τέσσερα έτη φοίτησης. Κάθε ακαδημαϊκό έτος περιλαμβάνει δύο εξάμηνα (χειμερινό και εαρινό).

Η Συνέλευση του ΤΕΕΠΗ έχει εγκρίνει ΠΠΣ που αφορά τους εισακτέους από το ακαδημαϊκό έτος 2023-24. Το ΠΠΣ που ίσχυε για τους προηγούμενους εισακτέους είναι διαθέσιμο στους Οδηγούς Σπουδών των προηγούμενων ακαδημαϊκών ετών.

Σε κάθε μάθημα του προγράμματος σπουδών αντιστοιχούν ***διδακτικές*** και ***πιστωτικές μονάδες***. Οι διδακτικές μονάδες αντιστοιχούν στις ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα στη διάρκεια του εξαμήνου. Οι πιστωτικές μονάδες εκφράζουν ***φόρτο εργασίας*** των φοιτητών/τριών στη διάρκεια του εξαμήνου για την επιτυχή παρακολούθηση του μαθήματος και την επίτευξη των αντίστοιχων μαθησιακών αποτελεσμάτων βάσει του ***Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (European Credit Transfer and Accumulation System - ECTS)***. Ο φόρτος εργασίας απορρέει από παρακολούθηση διαλέξεων, φροντιστηρίων και εργαστηρίων, αυτόνομη μελέτη, εκπόνηση εργασιών, εξετάσεις, κ.λπ. Κάθε πιστωτική μονάδα αντιστοιχεί σε φόρτο εργασίας 25-30 ωρών στη διάρκεια του εξαμήνου. Βάσει των προδιαγραφών του ECTS, το σύνολο των πιστωτικών μονάδων ανά εξάμηνο είναι 30. Το σύνολο των πιστωτικών μονάδων για τα τέσσερα έτη φοίτησης στο Τμήμα είναι 240.

Το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει ***υποχρεωτικά μαθήματα, κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα*** και την ***Πρακτική Κατάρτιση***. Για τη λήψη του πτυχίου, κάθε φοιτήτρια/φοιτητής υποχρεούται να παρακολουθήσει επιτυχώς κάθε υποχρεωτικό μάθημα και την Πρακτική Κατάρτιση. Επιπλέον, κάθε φοιτήτρια/φοιτητής υποχρεούται να επιλέξει και να παρακολουθήσει επιτυχώς ορισμένα από τα προσφερόμενα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

Οι φοιτήτριες/φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να εκπονήσουν ***πτυχιακή εργασία*** στο τέταρτο έτος φοίτησής τους εφόσον το επιθυμούν. Σε περίπτωση που δεν εκπονήσουν πτυχιακή εργασία, θα πρέπει να παρακολουθήσουν επιτυχώς τρία επιπλέον κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα. Στο πρόγραμμα σπουδών προσφέρεται ***ξένη γλώσσα (Αγγλικά)***.

Ζητήματα Οργάνωσης του Προγράμματος Σπουδών

Για την καλύτερη οργάνωση των ζητημάτων του προγράμματος σπουδών υπάρχουν:

- Το ***Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών*** στο οποίο τα μαθήματα έχουν οργανωθεί σε ομάδες μαθημάτων με βάση το επιστημονικό τους αντικείμενο.
- Το ***Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών*** που περιλαμβάνει την κατανομή των μαθημάτων στα οκτώ εξάμηνα κανονικής φοίτησης, καθώς και τις ώρες διδασκαλίας των μαθημάτων με τις αντίστοιχες

διδακτικές και πιστωτικές μονάδες. Υποδεικνύει την επιστημονικά λογική πορεία των σπουδών.

- Το ***Πρόγραμμα Διδασκομένων Μαθημάτων*** που περιλαμβάνει την κατανομή των διδασκόμενων μαθημάτων στα οκτώ εξάμηνα κανονικής φοίτησης, καθώς και τις ώρες διδασκαλίας των μαθημάτων με τις αντίστοιχες διδακτικές και πιστωτικές μονάδες.

Οι κωδικοί των υποχρεωτικών και κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων περιέχουν το γράμμα «Υ», και «Ε» αντιστοίχως ως τελικό χαρακτήρα. Το Αναλυτικό και Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών περιέχουν και κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα που στο συγκεκριμένο ακαδημαϊκό έτος δε διδάσκονται από το προσωπικό του ΔΠΘ. Τα συγκεκριμένα μαθήματα υποδηλώνονται με γραμμές γκρι χρώματος στους πίνακες που αφορούν το Αναλυτικό και Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών.

Τέλος, ***στο Παράρτημα Ι,*** παρατίθενται τα ***Περιγράμματα των Μαθημάτων***, στα οποία παρουσιάζονται αναλυτικά οι μαθησιακοί στόχοι, το περιεχόμενο, οι τρόποι αξιολόγησης και η βιβλιογραφία κάθε μαθήματος. Τα περιγράμματα των μαθημάτων έχουν συνταχθεί με βάση σχετικό υπόδειγμα του περιγράμματος μαθήματος που είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο της Εθνικής Αρχής Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘΑΑΕ).

Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών (για εισακτέους/ες από το ακαδημαϊκό έτος 2023-24)

Περιλαμβάνει τους τίτλους των **υποχρεωτικών** (**Υ**) μαθημάτων και των **κατ' επιλογήν υποχρεωτικών** (**Ε**) μαθημάτων με τον χαρακτηριστικό κωδικό τους. Τα μαθήματα με βάση το επιστημονικό τους αντικείμενο έχουν οργανωθεί σε ομάδες μαθημάτων ως εξής:

Ομάδα Μαθημάτων	**Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων**	**Αριθμός Προσφερόμενων κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικών Μαθημάτων**
Φιλοσοφική, κοινωνιολογική, ανθρωπολογική και ιστορική προσέγγιση της εκπαίδευσης (Κ)	4	17
Ψυχολογία (Ψ)	6	11
Παιδαγωγική – Διδακτική (Δ)	9	13
Πολιτισμός και Εκπαίδευση (Π)	6	17
Θετικές Επιστήμες (Θ)	6	8
Μεθοδολογία (Μ)	1	1
Ξένες Γλώσσες (Ξ)	2	2
Πρόγραμμα Πρακτικής Κατάρτισης (Α)	4	-

Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα μαθήματα ανά ομάδα μαθημάτων.

Φιλοσοφική, κοινωνιολογική, ανθρωπολογική και ιστορική προσέγγιση της εκπαίδευσης (Κ)		**Εξ. Σπ.**
Κ 16 Υ	Εισαγωγή στη φιλοσοφία	1
Κ 17 Υ	Φιλοσοφία της παιδείας	8
Κ 24 Υ	Διαπολιτισμική εκπαίδευση	4
Κ 43 Υ	Ανθρωπολογία της εκπαίδευσης	3
Κ 01 Ε	Ιστορία νεοελληνικής εκπαίδευσης	8
Κ 05 Ε	Σχέσεις σχολείου-κοινότητας	6
Κ 07 Ε	Νεότερη και σύγχρονη ιστορία της ευρωπαϊκής κοινωνίας	3
Κ 13 Ε	Έμφυλες ταυτότητες και εκπαίδευση	7
Κ 19 Ε	Σύγχρονη φιλοσοφική ανθρωπολογία	7
Κ 20 Ε	Νεοελληνική ιστορία	4
Κ 21 Ε	Η ιστορικότητα της παιδικής ηλικίας	6
Κ 25 Ε	Θρησκεία και εκπαίδευση σε πολυπολιτισμικές κοινωνίες	7
Κ 29 Ε	Εκπαιδευτική πολιτική	7
Κ 30 Ε	Εκπαιδευτικές καινοτομίες και επιχειρηματικότητα	8
Κ 32 Ε	Κείμενα φιλοσοφικού – παιδαγωγικού προβληματισμού	4
Κ40 Ε	Ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της ανάγνωσης	7
Κ 41 Ε	Οπτικός γραμματισμός	8
Κ 42 Ε	Ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της συγγένειας και της οικογένειας	8
Κ 44 Ε	Κοινωνιολογικές και ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της παιδικής ηλικίας	5
Κ 45 Ε	Επαγγελματική ανάπτυξη και καθοδήγηση εκπαιδευτικών	8
Κ 46 Ε	Η μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης: Ιστορία και εκπαίδευση	7

Ψυχολογία (Ψ)		Εξ. Σπ.
Ψ 02 Υ	Γνωστική ψυχολογία	2
Ψ 03 Υ	Αναπτυξιακή ψυχολογία*	1
Ψ 04 Υ	Γλωσσική ανάπτυξη**	2
Ψ 06 Υ	Κοινωνική ψυχολογία	6
Ψ 14 Υ	Ψυχολογία της υγείας	4
Ψ 35 Υ	Εκπαιδευτική Ψυχολογία	5
Ψ 23 Ε	Οι διομαδικές σχέσεις στην κοινωνική ψυχολογία	7
Ψ 24 Ε	Θέματα διαπολιτισμικής κοινωνικής ψυχολογίας	8
Ψ 28 Ε	Παιδί και γεγονότα ζωής	6
Ψ 32 Ε	Σεξουαλικότητα και υγεία	5
Ψ 34 Ε	Αξιολόγηση και στήριξη παιδιών με ειδικές μαθησιακές ανάγκες	8
Ψ 35 Ε	Ψυχοπαθολογία του παιδιού	8
Ψ 36 Ε	Κίνητρα, αυτορρύθμιση και μάθηση	7
Ψ 37 Ε	Ειδικά θέματα γνωστικής ψυχολογίας	7
Ψ 38 Ε	Εφαρμογές της εκπαιδευτικής ψυχολογίας στην πράξη: Διαμορφώνοντας αποτελεσματικά περιβάλλοντα μάθησης	7
Ψ 40 Ε	Σχολικός εκφοβισμός και θυματοποίηση: Ερμηνεία και παρεμβάσεις	8
Ψ 41 Ε	Ψυχοκοινωνικά ζητήματα στην προσχολική και σχολική ηλικία: Πρόληψη και αντιμετώπιση	8

*μετονομοσία του μαθήματος «Ψυχολογία της ανάπτυξης του παιδιού Ι»

**μετονομοσία του μαθήματος «Ψυχολογία της ανάπτυξης του παιδιού ΙΙ»

Παιδαγωγική – Διδακτική (Δ)		**Εξ. Σπ.**
Δ 01 Υ	Εισαγωγή στις επιστήμες της εκπαίδευσης	1
Δ 02 Υ	Σύγχρονες τάσεις παιδαγωγικής	5
Δ 04 Υ	Καινοτόμες προσεγγίσεις της αξιολόγησης στην προσχολική εκπαίδευση και κοινωνικές διεργασίες	3
Δ 06 Υ	Σύγχρονη διδακτική: Βασικές έννοιες και προτάσεις εφαρμογής	3
Δ 12 Υ	Διδακτική της ελληνικής γλώσσας	4
Δ 23 Υ	Ομαδοσυνεργατικές μορφές μάθησης στην προσχολική εκπαίδευση	4
Δ 50 Υ	Οργάνωση, Διαχείριση και Διοίκηση στην Εκπαιδευτική Μονάδα Ι	4
Α05ΠΚ	Οργάνωση, Διαχείριση και Διοίκηση στην Εκπαιδευτική Μονάδα ΙΙ	5
Δ 51 Υ	Παιδαγωγική της ένταξης	6
Δ 13 Ε	Αγωγή υγείας στην προσχολική εκπαίδευση	7
Δ 24 Ε	Διγλωσσία και εκπαίδευση	3
Δ 28 Ε	Σχεδιασμός – εφαρμογή – αξιολόγηση διαπολιτισμικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων	8
Δ 37 Ε	Παιδαγωγική και παιχνίδι στην προσχολική εκπαίδευση	5
Δ 40 Ε	Καθοδήγηση της συμπεριφοράς του παιδιού στο νηπιαγωγείο	7
Δ 41 Ε	Σύγχρονα προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης	8
Δ 42 Ε	Μελέτη παιδιού	6
Δ 43 Ε	Αναδυόμενη ανάγνωση και γραφή: Διδακτικές προσεγγίσεις για την προσχολική και την πρώτη σχολική ηλικία	5
Δ 44 Ε	Η κοινωνικοπαιδαγωγική δυναμική των σχέσεων και των πλαισίων στη μαθησιακή διαδικασία	6
Δ 46 Ε	Ψυχοκινητική, κινητικό παιχνίδι και βιωματική μάθηση	6
Δ 47 Ε	Κοινωνική παιδαγωγική	4
Δ 48 Ε	Ζητήματα κοινωνικής παιδαγωγικής και καινοτόμες εκπαιδευτικές παρεμβάσεις	8
Δ 49 Ε	Η παιδαγωγική του STEM	8

Πολιτισμός και Εκπαίδευση (Π)		Εξ. Σπ.
Π 03 Υ	Εισαγωγή στη γλωσσολογία: ανάλυση της ελληνικής γλώσσας	2
Π 05 Υ	Εισαγωγή στη νεότερη ελληνική λογοτεχνία	1
Π 09 Υ	Τέχνες στην εκπαίδευση Ι	1
Π 17 Υ	Εισαγωγή στη μουσειοπαιδαγωγική	4
Π 43 Υ	Εισαγωγή στην παιδική λογοτεχνία	2
Π 56 Υ	Τέχνες στην εκπαίδευση ΙΙ	2
Π 06 Ε	Σύγχρονη ελληνική παιδική λογοτεχνία	5
Π 21 Ε	Δραματικό παιχνίδι - Δραματοποίηση	3
Π 23 Ε	Εικονογραφημένα παιδικά βιβλία και οι αναγνώσεις τους	7
Π 33 Ε	Δημιουργική γραφή	8
Π 37 Ε	Εφαρμοσμένη μουσειοπαιδαγωγική	7
Π 38 Ε	Ζητήματα μουσειολογίας	6
Π 39 Ε	Μυθιστόρημα μαθητείας	8
Π 40 Ε	Ανατρεπτικές αφηγήσεις της παιδικής ηλικίας	3
Π 44 Ε	Ποίηση του 20ού αι.	6
Π 46 Ε	Δημιουργικές μουσικές δραστηριότητες για το νηπιαγωγείο	6
Π 48 Ε	Οργάνωση παιδικών μουσικών συνόλων	7
Π 52 Ε	Τεχνικές αφήγησης - αφηγηματικές προσεγγίσεις	5
Π 53 Ε	Η δραματική τέχνη στην εκπαίδευση	4
Π 54 Ε	Το παιδί και το λογοτεχνικό βιβλίο	8
Π 55 Ε	Μονόγλωσση/Δίγλωσση πραγματολογική ικανότητα	8
Π 57 Ε	Διδακτική των εικαστικών τεχνών	3
Π 58 Ε	Καλλιτεχνικές πρακτικές στη μουσειοπαιδαγωγική	5

Θετικές Επιστήμες (Θ)		Εξ. Σπ.
Θ 02 Υ	Περιβαλλοντική εκπαίδευση, αειφορία και αειφόρος ανάπτυξη	7
Θ 03 Υ	Αρχές της πληροφορικής με εφαρμογές στην εκπαίδευση Ι	2
Θ 04 Υ	Αρχές της πληροφορικής με εφαρμογές στην εκπαίδευση ΙΙ	3
Θ 08 Υ	Περιγραφική στατιστική	5
Θ 10 Υ	Μαθηματικά στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία	5
Θ 12 Υ	Διδασκαλία και μάθηση των φυσικών επιστημών στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία	6
Θ 05 Ε	Έννοιες φυσικών επιστημών για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία	7
Θ 06 Ε	Πληροφορική στην εκπαίδευση	4
Θ 07 Ε	Πολυμέσα, ρομποτική και τεχνητή νοημοσύνη στην προσχολική εκπαίδευση	5
Θ 13 Ε	Περιβαλλοντικά θέματα και η διδασκαλία τους	8
Θ 17 Ε	Υπολογιστικά περιβάλλοντα διαχείρισης και ανάλυσης ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων	7
Θ 19 Ε	Θέματα διδακτικής μαθηματικών: Εφαρμογές στο πεδίο	7
Θ 20 Ε	Επίλυση προβλήματος στα μαθηματικά	8
Θ 21 Ε	Το πείραμα στη διδασκαλία των φυσικών επιστημών στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία	7

Μεθοδολογία (Μ)		Εξ. Σπ.
Μ 01 Υ	Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας Ι	3
Μ 02 Ε	Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας ΙΙ	6

Ξένες Γλώσσες (Ξ)		Εξ. Σπ.
Ξ 03 Υ	Αγγλικά – Ξένη Γλώσσα	1
Ξ 04 Υ	Γαλλικά – Ξένη Γλώσσα (εισακτέοι/ες 2023-24)	3
Ξ 01 Υ	Αγγλικά για Ειδικούς Σκοπούς	2
Ξ 02 Υ	Γαλλικά για Ειδικούς Σκοπούς (εισακτέοι/ες 2023-24)	4
Ξ 03 Ε	Αγγλικά για Ειδικούς και Ακαδημαϊκούς Σκοπούς Ι	5
Ξ 05 Ε	Αγγλικά για Ειδικούς και Ακαδημαϊκούς Σκοπούς ΙΙ	6

Πτυχιακή Εργασία (Χ)		Εξ. Σπ.
Χ 01 Ε	Πτυχιακή εργασία	7
Χ 02 Ε	Πτυχιακή εργασία	8
Χ 03 Ε	Πτυχιακή εργασία	8

Πρόγραμμα Πρακτικής Κατάρτισης (Α)		Εξ. Σπ.
Α03ΠΚ	Εφαρμογές στο πεδίο Ι	2
Α04ΠΚ	Εφαρμογές στο πεδίο ΙΙ	3
Α06ΠΚ	Εφαρμογές στο πεδίο ΙΙΙ	6
Α07ΠΚΑ	Πρακτική άσκηση	7 – 8

Ομαδοποίηση Μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών βάσει Θεματικών Ενοτήτων

Τα μαθήματα του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών είναι διαρθρωμένα ανά γνωστικούς τομείς στο Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών, όμως μπορούν να ομαδοποιηθούν και διατομεακά βάσει θεματικών ενοτήτων ή και των ενδιαφερόντων των φοιτητών/τριών. Ακολουθούν πίνακες στους οποίους ομαδοποιούνται τα μαθήματα βάσει των εξής θεματικών ενοτήτων:

(1) Συμπερίληψη και Διαπολιτισμικές διαστάσεις της εκπαίδευσης

(2) Αξιοποίηση μη τυπικών και άτυπων μορφών εκπαίδευσης

(3) Αισθησιοκινητική και μουσικοκινητική ανάπτυξη του παιδιού

(4) Ζητήματα ανάπτυξης και μάθησης

(5) Νέες τεχνολογίες στην εκπαίδευση

(6) Γλώσσα, ανάγνωση και παιδική ηλικία

(7) Παιδαγωγική σκέψη και εκπαιδευτική πράξη

(8) Βασική θεωρία σε κοινωνικές, ανθρωπιστικές και θετικές επιστήμες

(9) Η παιδική ηλικία στις επιστήμες

(10) Επιχειρηματικότητα, δημιουργικότητα και καινοτομία

Παιδαγωγική - Διδακτική (Δ)		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Δ 01 Υ	Εισαγωγή στις επιστήμες της εκπαίδευσης	*						*	*		
Δ 02 Υ	Σύγχρονες τάσεις παιδαγωγικής	*	*					*	*	*	
Δ 04 Υ	Καινοτόμες Προσεγγίσεις της Αξιολόγησης στην Προσχολική Εκπαίδευση και Κοινωνικές Διεργασίες	*			*			*	*	*	
Δ 06 Υ	Σύγχρονη διδακτική: Βασικές έννοιες και προτάσεις εφαρμογής	*			*			*			
Δ 12 Υ, Δ 12 Ε	Διδακτική της ελληνικής γλώσσας				*		*		*		
Δ 23 Υ	Ομαδοσυνεργατικές μορφές μάθησης στην προσχολική εκπαίδευση	*	*		*			*			
Δ 50 Υ	Οργάνωση, διαχείριση και διοίκηση στην εκπαιδευτική μονάδα Ι						*	*			*
Α05ΠΚ	Οργάνωση, διαχείριση και διοίκηση στην εκπαιδευτική μονάδα ΙΙ	*	*					*			
Δ 51 Υ	Παιδαγωγική της ένταξης	*			*			*			
Δ 40 Ε	Καθοδήγηση της συμπεριφοράς του παιδιού στο νηπιαγωγείο		*		*			*			
Δ 41 Ε	Σύγχρονα προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης	*		*				*			*
Δ 13 Ε	Αγωγή υγείας στην προσχολική εκπαίδευση		*							*	
Δ 24 Ε	Διγλωσσία και εκπαίδευση	*	*		*		*	*	*		
Δ 28 Ε	Σχεδιασμός – εφαρμογή – αξιολόγηση διαπολιτισμικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων	*									
Δ 37 Ε	Παιδαγωγική και παιχνίδι στην προσχολική εκπαίδευση	*	*	*				*			*
Δ 42 Ε	Μελέτη παιδιού		*		*			*			
Δ 43 Ε	Αναδυόμενη ανάγνωση και γραφή: Διδακτικές προσεγγίσεις για την προσχολική και την πρώτη σχολική ηλικία				*		*	*			
Δ 44 Ε	Η κοινωνικοπαιδαγωγική δυναμική των σχέσεων και των πλαισίων στη μαθησιακή διαδικασία	*	*		*			*	*		
Δ 46 Ε	Ψυχοκινητική, κινητικό παιχνίδι και βιωματική μάθηση	*	*	*	*						
Δ 47 Ε	Κοινωνική Παιδαγωγική	*	*					*	*	*	
Δ 48 Ε	Ζητήματα κοινωνικής παιδαγωγικής και καινοτόμες εκπαιδευτικές παρεμβάσεις	*	*	*	*	*	*	*			*
Δ 49 Ε	Η παιδαγωγική του STEM	*	*		*	*		*		*	*

Φιλοσοφική, κοινωνιολογική, ανθρωπολογική και ιστορική προσέγγιση της εκπαίδευσης (Κ)		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Κ 16 Υ	Εισαγωγή στη φιλοσοφία				*			*	*		
Κ 17 Υ	Φιλοσοφία της παιδείας	*			*			*	*	*	
Κ 20 Ε	Νεοελληνική ιστορία								*		
Κ 24 Υ	Διαπολιτισμική εκπαίδευση	*	*					*		*	
Κ 01 Ε	Ιστορία νεοελληνικής εκπαίδευσης							*	*		
Κ 05 Ε	Σχέσεις σχολείου-κοινότητας	*	*					*			
Κ 07 Ε	Νεότερη και σύγχρονη ιστορία της ευρωπαϊκής κοινωνίας								*		
Κ 13 Ε	Έμφυλες ταυτότητες και εκπαίδευση	*						*	*	*	
Κ 19 Ε	Σύγχρονη φιλοσοφική ανθρωπολογία	*							*		
Κ 21 Ε	Η ιστορικότητα της παιδικής ηλικίας						*			*	
Κ 25 Ε	Θρησκεία και εκπαίδευση σε πολυπολιτισμικές κοινωνίες	*						*	*		
Κ 29 Ε	Εκπαιδευτική πολιτική	*	*		*	*	*	*			*
Κ 30 Ε	Εκπαιδευτικές καινοτομίες και επιχειρηματικότητα		*			*					*
Κ 32 Ε	Κείμενα φιλοσοφικού – παιδαγωγικού προβληματισμού				*			*	*		
Κ 40 Ε	Ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της ανάγνωσης	*	*				*			*	
Κ 41 Ε	Οπτικός γραμματισμός		*				*	*			
Κ 42 Ε	Ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της συγγένειας και της οικογένειας	*	*		*				*		
Κ 43 Υ	Ανθρωπολογία της εκπαίδευσης	*	*		*			*	*	*	
Κ 44 Ε	Κοινωνιολογικές και ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της παιδικής ηλικίας	*	*		*				*	*	
Κ 45 Ε	Επαγγελματική ανάπτυξη και καθοδήγηση εκπαιδευτικών	*	*			*		*			
Κ 46 Ε	Η μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης: Ιστορία και εκπαίδευση	*									

Ψυχολογία (Ψ)		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Ψ 02 Υ	Γνωστική ψυχολογία			*	*				*		
Ψ 03 Υ	Αναπτυξιακή ψυχολογία (μετονομασία του μαθήματος «Ψυχολογία της ανάπτυξης του παιδιού Ι»)			*	*				*	*	
Ψ 04 Υ	Γλωσσική ψυχολογία (μετονομασία του μαθήματος «Ψυχολογία της ανάπτυξης του παιδιού ΙΙ»)			*	*				*	*	
Ψ 06 Υ	Κοινωνική ψυχολογία	*							*		
Ψ 14 Υ	Ψυχολογία της υγείας		*						*	*	
Ψ 35 Υ	Εκπαιδευτική Ψυχολογία	*	*		*			*	*		
Ψ 23 Ε	Οι διομαδικές σχέσεις στην κοινωνική ψυχολογία	*							*		
Ψ 24 Ε	Θέματα διαπολιτισμικής κοινωνικής ψυχολογίας	*							*		
Ψ 28 Ε	Παιδί και γεγονότα ζωής		*		*					*	
Ψ 32 Ε	Σεξουαλικότητα και υγεία		*						*	*	
Ψ 34 Ε	Αξιολόγηση και στήριξη παιδιών με ειδικές μαθησιακές ανάγκες	*	*	*	*		*			*	
Ψ 35 Ε	Ψυχοπαθολογία του παιδιού	*							*	*	
Ψ 36 Ε	Κίνητρα, αυτορρύθμιση και μάθηση				*				*	*	
Ψ 37 Ε	Ειδικά θέματα γνωστικής ψυχολογίας			*	*		*				
Ψ 38 Ε	Εφαρμογές της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας στην πράξη: Διαμορφώνοντας αποτελεσματικά περιβάλλοντα μάθησης	*	*		*			*			
Ψ 40 Ε	Σχολικός εκφοβισμός και θυματοποίηση: Ερμηνεία και παρεμβάσεις	*			*				*	*	
Ψ 41 Ε	Ψυχοκοινωνικά ζητήματα στην προσχολική και σχολική ηλικία: Πρόληψη και αντιμετώπιση	*	*		*			*	*	*	

Πολιτισμός και Εκπαίδευση (Π)		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Π 03 Υ	Εισαγωγή στη γλωσσολογία: ανάλυση της ελληνικής γλώσσας						*		*		
Π 05 Υ	Εισαγωγή στη νεότερη ελληνική λογοτεχνία						*		*		
Π 09 Υ	Τέχνες στην εκπαίδευση Ι	*	*	*				*			*
Π 17 Υ	Εισαγωγή στη μουσειοπαιδαγωγική	*	*					*	*		
Π 43 Υ	Εισαγωγή στην παιδική λογοτεχνία	*	*								
Π 56 Υ	Τέχνες στην εκπαίδευση ΙΙ	*	*	*				*			*
Π 06 Ε	Σύγχρονη ελληνική παιδική λογοτεχνία		*				*				
Π 21 Ε	Δραματικό παιχνίδι – Δραματοποίηση	*	*	*							
Π 23 Ε	Εικονογραφημένα παιδικά βιβλία και οι αναγνώσεις τους	*	*				*	*			
Π 33 Ε	Δημιουργική γραφή						*				*
Π 37 Ε	Εφαρμοσμένη μουσειοπαιδαγωγική	*	*					*	*		
Π 38 Ε	Ζητήματα μουσειολογίας		*					*	*		
Π 39 Ε	Μυθιστόρημα μαθητείας		*				*	*		*	
Π 40 Ε	Ανατρεπτικές αφηγήσεις της παιδικής ηλικίας		*				*			*	
Π 44 Ε	Ποίηση του 20ού αι.		*				*		*		
Π 45 Ε	Εκπαιδευτικές προσεγγίσεις σε παιδικά μουσεία και μουσεία επιστημών		*	*				*			*
Π 46 Ε	Δημιουργικές μουσικές δραστηριότητες για το νηπιαγωγείο		*	*				*			*
Π 47 Ε	Μονόγλωσση/δίγλωσση πραγματολογική ικανότητα				*		*	*	*		
Π 48 Ε	Οργάνωση παιδικών μουσικών συνόλων	*	*	*							*
Π 52 Ε	Τεχνικές αφήγησης – αφηγηματικές προσεγγίσεις	*	*				*				*
Π 53 Ε	Η δραματική τέχνη στην εκπαίδευση	*	*	*				*			*
Π 54 Ε	Το παιδί και το λογοτεχνικό βιβλίο		*				*				*
Π 57 Ε	Διδακτική των εικαστικών τεχνών	*	*					*			*
Π 58 Ε	Καλλιτεχνικές πρακτικές στη μουσειοπαιδαγωγική		*	*				*			*

Θετικές Επιστήμες (Θ)		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Θ 02 Υ	Περιβαλλοντική εκπαίδευση, αειφορία και αειφόρος ανάπτυξη		*					*	*		*
Θ 03 Υ	Αρχές της πληροφορικής με εφαρμογές στην εκπαίδευση Ι		*			*		*	*		*
Θ 04 Υ	Αρχές της πληροφορικής με εφαρμογές στην εκπαίδευση ΙΙ		*			*		*	*		*
Θ 08 Υ	Περιγραφική στατιστική								*		*
Θ 10 Υ	Μαθηματικά στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία				*			*			
Θ 12 Υ	Διδασκαλία και μάθηση των φυσικών επιστημών στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία				*			*		*	
Θ 05 Ε	Έννοιες φυσικών επιστημών για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία							*		*	
Θ 06 Ε	Πληροφορική στην εκπαίδευση					*		*	*		
Θ 07 Ε	Πολυμέσα, ρομποτική και τεχνητή νοημοσύνη στην προσχολική εκπαίδευση					*					*
Θ 13 Ε	Περιβαλλοντικά θέματα και η διδασκαλία τους		*					*		*	*
Θ 17 Ε	Υπολογιστικά περιβάλλοντα διαχείρισης και ανάλυσης ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων										*
Θ 19 Ε	Θέματα διδακτικής μαθηματικών: Εφαρμογές στο πεδίο				*			*			
Θ 20 Ε	Επίλυση προβλήματος στα μαθηματικά				*			*			
Θ 21 Ε	Το πείραμα στη διδασκαλία των φυσικών επιστημών στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία							*		*	

Μεθοδολογία (Μ)		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Μ 01 Υ	Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας Ι								*		*
Μ 02 Ε	Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας ΙΙ								*		*

Ξένες γλώσσες (Ξ)		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Ξ 03 Υ	Αγγλικά – Ξένη γλώσσα					*		*			
Ξ 04 Υ	Γαλλικά – Ξένη γλώσσα (εισακτέες/οι του 2023-24)					*		*			
Ξ 01 Υ	Αγγλικά για ειδικούς σκοπούς					*					
Ξ 02 Υ	Γαλλικά για ειδικούς σκοπούς (εισακτέες/οι του 2023-24)					*					
Ξ 03 Ε	Αγγλικά για ειδικούς και ακαδημαϊκούς σκοπούς Ι				*	*					
Ξ 05 Ε	Αγγλικά για ειδικούς και ακαδημαϊκούς σκοπούς ΙΙ				*	*					

Πρόγραμμα Πρακτικής Κατάρτισης (Α)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)

Α03ΠΚ	Εφαρμογές στο πεδίο Ι	*			*	*		*	*		*
Α04ΠΚ	Εφαρμογές στο πεδίο ΙΙ	*	*	*	*	*	*	*	*		*
Α06ΠΚ	Εφαρμογές στο πεδίο ΙΙΙ	*	*	*	*	*	*	*	*		*
Α07ΠΚΑ	Πρακτική άσκηση	*	*	*	*	*	*	*	*		*

Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών (για εισακτέους/ες από το ακαδημαϊκό έτος 2023-24)

Περιλαμβάνει την κατανομή των μαθημάτων στα 8 εξάμηνα κανονικής φοίτησης, καθώς και τις ώρες διδασκαλίας των μαθημάτων με τις αντίστοιχες διδακτικές μονάδες. Υποδεικνύει την επιστημονικά λογική πορεία των σπουδών.

θ	= θεωρία (ώρες/εβδομ.)
ε	= εργαστήρια, εργαστηριακές ασκήσεις (ώρες/εβδ.)
φ	= φροντιστηριακές ασκήσεις (ώρες/εβδ.)
δ.μ.	= διδακτικές μονάδες
π.μ.	= πιστωτικές μονάδες (ECTS)

Α/Α	Κωδ.	1ο ΕΞΑΜΗΝΟ	θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Κ 16 Υ	Εισαγωγή στη φιλοσοφία	3	-	3	4.5
2	Δ 01 Υ	Εισαγωγή στις επιστήμες της εκπαίδευσης	3	-	3	4.5
3	Π 05 Υ	Εισαγωγή στη νεότερη ελληνική λογοτεχνία	3	-	3	4.5
4	Π 03 Υ	Εισαγωγή στη γλωσσολογία: ανάλυση της ελληνικής γλώσσας	2	1	3	4.5
5	Ψ 03 Υ	Αναπτυξιακή ψυχολογία*	3	-	3	4.5
6	Π 09 Υ	Τέχνες στην εκπαίδευση Ι	3	-	3	4.5
7	Ξ 03 Υ	Αγγλικά – Ξένη γλώσσα (εισακτέοι/ες από το 2024-25)	2	1	3	3
-	***Επιλογή υποχρεωτικού μαθήματος ξένης γλώσσας (εισακτέοι/ες 2023-24)***					
	Ξ 03 Υ	Αγγλικά – Ξένη γλώσσα	2	1	3	3
	Ξ 04 Υ	Γαλλικά – Ξένη γλώσσα	2	1	3	3

* Μετονομασία του μαθήματος «Ψυχολογία της ανάπτυξης του παιδιού Ι»

Α/Α	Κωδ.	2ο ΕΞΑΜΗΝΟ	θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Ψ 04 Υ	Γλωσσική ανάπτυξη*	3	-	3	4.5
2	Ψ 02 Υ	Γνωστική ψυχολογία	3	-	3	4.5
3	Π 43 Υ	Εισαγωγή στην παιδική λογοτεχνία	3	-	3	4.5
4	Θ 03 Υ	Αρχές της πληροφορικής με εφαρμογές στην εκπαίδευση Ι	2	1	3	4.5
5	Π 56 Υ	Τέχνες στην εκπαίδευση ΙΙ	2	1	3	4.5
6	Α03ΠΚ	Εφαρμογές στο πεδίο Ι	2	1	3	3
7	Ξ 01 Υ	Αγγλικά για ειδικούς σκοπούς (εισακτέοι/ες από το 2024-25)	2	1	3	4.5
7	*Επιλογή υποχρεωτικού μαθήματος ξένης γλώσσας (εισακτέοι/ες 2023-24)*					
	Ξ 01 Υ	Αγγλικά για ειδικούς σκοπούς	2	1	3	4.5
	Ξ 02 Υ	Γαλλικά για ειδικούς σκοπούς	2	1	3	4.5

* Μετονομασία του μαθήματος «Ψυχολογία της ανάπτυξης του παιδιού ΙΙ»

Α/Α	Κωδ.	3ο ΕΞΑΜΗΝΟ	θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Κ 43 Υ	Ανθρωπολογία της εκπαίδευσης	3	-	3	4.5
2	Δ 06 Υ	Σύγχρονη διδακτική: Βασικές έννοιες και προτάσεις εφαρμογής	2	1	3	4.5
3	Δ 04 Υ	Καινοτόμες Προσεγγίσεις της Αξιολόγησης στην Προσχολική Εκπαίδευση και Κοινωνικές Διεργασίες	2	1	3	4.5
4	Μ 01 Υ	Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας Ι	2	1	3	4.5
5	Θ 04 Υ	Αρχές της πληροφορικής με εφαρμογές στην εκπαίδευση ΙΙ	2	1	3	4.5
6		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
7	Α04ΠΚ	Εφαρμογές στο πεδίο ΙΙ	2	1	3	3

Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα (3ο εξάμηνο)						
1	Π 40 Ε	Ανατρεπτικές αφηγήσεις της παιδικής ηλικίας	3	-	3	4.5
2	Δ 24 Ε	Διγλωσσία και εκπαίδευση	2	1	3	4.5
3	Π 21 Ε	Δραματικό παιχνίδι – Δραματοποίηση	2	1	3	4.5
4	Π 57 Ε	Διδακτική των εικαστικών τεχνών	2	1	3	4.5
5	Κ 07 Ε	Νεότερη και σύγχρονη ιστορία της Ευρωπαϊκής κοινωνίας	3	-	3	4.5

Α/Α	Κωδ.	4ο ΕΞΑΜΗΝΟ	Θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Κ 24 Υ	Διαπολιτισμική εκπαίδευση	3	-	3	4.5
2	Ψ 14 Υ	Ψυχολογία της υγείας	3	-	3	4.5
3	Δ 23 Υ	Ομαδοσυνεργατικές μορφές μάθησης στην προσχολική εκπαίδευση	2	1	3	4.5
4	Π 17 Υ	Εισαγωγή στη μουσειοπαιδαγωγική	3	-	3	4.5
5	Δ 12 Υ	Διδακτική της ελληνικής γλώσσας	2	1	3	4.5
6		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
7	Δ 50 Υ	Οργάνωση, διαχείριση και διοίκηση στην εκπαιδευτική μονάδα Ι	2	1	3	3

Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα (4ο εξάμηνο)						
1	Κ 32 Ε	Κείμενα φιλοσοφικού – παιδαγωγικού προβληματισμού	3	-	3	4.5
2	Θ 06 Ε	Πληροφορική στην εκπαίδευση	2	1	3	4.5
3	Π 53 Ε	Η δραματική τέχνη στην εκπαίδευση	2	1	3	4.5
4	Δ 47 Ε	Κοινωνική παιδαγωγική	2	1	3	4.5
5	Κ 20 Ε	Νεοελληνική ιστορία	3	-	3	4.5

Α/Α	Κωδ.	5ο ΕΞΑΜΗΝΟ	θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Θ 10 Υ	Μαθηματικά στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία	2	1	3	4.5
2	Δ 02 Υ	Σύγχρονες τάσεις παιδαγωγικής	3	-	3	4.5
3	Ψ 35 Υ	Εκπαιδευτική ψυχολογία	3	-	3	4.5
4	Θ 08 Υ	Περιγραφική στατιστική	2	1	3	4.5
5		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
6		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
7	Α05ΠΚ	Οργάνωση, διαχείριση και διοίκηση στην εκπαιδευτική μονάδα ΙΙ	2	1	3	3

Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα (5ο εξάμηνο)						
1	Ψ 32 Ε	Σεξουαλικότητα και υγεία	3	-	3	4.5
2	Δ 37 Ε	Παιδαγωγική και παιχνίδι στην προσχολική εκπαίδευση	2	1	3	4.5
3	Ξ 03 Ε	Αγγλικά για ειδικούς και ακαδημαϊκούς σκοπούς Ι	2	1	3	4.5
4	Θ 07 Ε	Πολυμέσα, ρομποτική και τεχνητή νοημοσύνη στην προσχολική εκπαίδευση	2	1	3	4.5
5	Κ 44 Ε	Κοινωνιολογικές και ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της παιδικής ηλικίας	3	-	3	4.5
6	Δ 43 Ε	Αναδυόμενη ανάγνωση και γραφή: Διδακτικές προσεγγίσεις για την προσχολική και την πρώτη σχολική ηλικία	3	-	3	4.5
7	Π 52 Ε	Τεχνικές αφήγησης - Αφηγηματικές προσεγγίσεις	2	1	3	4.5
8	Π 58 Ε	Καλλιτεχνικές πρακτικές στη μουσειοπαιδαγωγική	3	-	3	4.5
9	Ψ 39Ε	Πειραματική ψυχολογία: Θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις	2	1	3	4.5
10	Π 45 Ε	Εκπαιδευτικές προσεγγίσεις σε παιδικά μουσεία και μουσεία επιστημών	3	-	3	4.5
11	Π 06 Ε	Σύγχρονη ελληνική παιδική λογοτεχνία	3	-	3	4.5
12	Ξ 04 Ε	Γαλλικά για ειδικούς και ακαδημαϊκούς σκοπούς Ι	2	1	3	4.5

Α/Α	Κωδ.	6ο ΕΞΑΜΗΝΟ	Θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Ψ 06 Υ	Κοινωνική ψυχολογία	3	-	3	4.5
2	Δ 51 Υ	Παιδαγωγική της ένταξης	3	-	3	4.5
3	Θ 12 Υ	Διδασκαλία και μάθηση των φυσικών επιστημών στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία	2	1	3	4.5
4		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
5		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
6		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
7	Α06ΠΚ	Εφαρμογές στο πεδίο ΙΙΙ	2	1	3	3

Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα (6ο εξάμηνο)						
1	Δ 42 Ε	Μελέτη παιδιού	3	-	3	4.5
2	Ψ 28 Ε	Παιδί και γεγονότα ζωής	2	1	3	4.5
3	Π 44 Ε	Ποίηση του 20ού αι.	3	-	3	4.5
4	Π 46 Ε	Δημιουργικές μουσικές δραστηριότητες για το νηπιαγωγείο	2	1	3	4.5
5	Δ 46 Ε	Ψυχοκινητική, κινητικό παιχνίδι και βιωματική μάθηση	2	1	3	4.5
6	Δ 44 Ε	Η κοινωνικοπαιδαγωγική δυναμική των σχέσεων και των πλαισίων στη μαθησιακή διαδικασία	3	-	3	4.5
7	Κ 05 Ε	Σχέσεις σχολείου-κοινότητας	3	-	3	4.5
8	Μ 02 Ε	Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας ΙΙ	2	1	3	4.5
9	Ξ 05 Ε	Αγγλικά για ειδικούς και ακαδημαϊκούς σκοπούς ΙΙ	2	1	3	4.5
10	Π 38 Ε	Ζητήματα μουσειολογίας	3	-	3	4.5
11	Π 23 Ε	Εικονογραφημένα παιδικά βιβλία και οι αναγνώσεις τους	3	-	3	4.5
12	Κ 21 Ε	Η ιστορικότητα της παιδικής ηλικίας	3	-	3	4.5

Α/Α	Κωδ.	7ο ΕΞΑΜΗΝΟ	θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Θ 02 Υ	Περιβαλλοντική εκπαίδευση, αειφορία και αειφόρος ανάπτυξη	2	1	3	4.5
2		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
3		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
4		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
5	Χ 01 Ε	**Πτυχιακή εργασία ή Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
6	Α07ΠΚΑ	Πρακτική άσκηση (Α07ΠΚΑ-Χ - Πρακτική Άσκηση-Χ)			5	7.5

Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα (7ο εξάμηνο)						
1	Δ 13 Ε	Αγωγή υγείας στην προσχολική εκπαίδευση	3	-	3	4.5
2	Κ 19 Ε	Σύγχρονη φιλοσοφική ανθρωπολογία	3	-	3	4.5
3	Κ 25 Ε	Θρησκεία και εκπαίδευση σε πολυπολιτισμικές κοινωνίες	3	-	3	4.5
4	Ψ 36 Ε	Κίνητρα, αυτορρύθμιση και μάθηση	2	1	3	4.5
5	Ψ 23 Ε	Οι διομαδικές σχέσεις στην κοινωνική ψυχολογία	3	-	3	4.5
6	Π 48 Ε	Οργάνωση παιδικών μουσικών συνόλων	2	1	3	4.5
7	Δ 40 Ε	Καθοδήγηση της συμπεριφοράς του παιδιού στο νηπιαγωγείο	3	-	3	4.5
8	Κ 13 Ε	Έμφυλες ταυτότητες και εκπαίδευση	2	1	3	4.5
9	Κ 40 Ε	Ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της ανάγνωσης	3	-	3	4.5
10	Ψ 37Ε	Ειδικά θέματα γνωστικής ψυχολογίας	3	-	3	4.5
11	Θ 05 Ε	Έννοιες φυσικών επιστημών για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία	2	1	3	4.5
12	Θ 19 Ε	Θέματα διδακτικής μαθηματικών: Εφαρμογές στο πεδίο	2	1	3	4.5
13	Θ 21 Ε	Το πείραμα στη διδασκαλία των φυσικών επιστημών στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία	2	1	3	4.5
14	Κ 46 Ε	Η μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης: Ιστορία και εκπαίδευση	3	-	3	4.5
15	Π 37 Ε	Εφαρμοσμένη μουσειοπαιδαγωγική	2	1	3	4.5
16	Ψ 38 Ε	Εφαρμογές της εκπαιδευτικής ψυχολογίας στην πράξη: Διαμορφώνοντας αποτελεσματικά περιβάλλοντα μάθησης	3	-	3	4.5
17	Κ 29 Ε	Εκπαιδευτική πολιτική	3	-	3	4.5
18	Θ 17 Ε	Υπολογιστικά περιβάλλοντα διαχείρισης και ανάλυσης ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων	2	1	3	4.5

Α/Α	Κωδ.	8ο ΕΞΑΜΗΝΟ	θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Κ 17 Υ	Φιλοσοφία της παιδείας	3	-	3	4.5
2		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
3		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
4	Χ 02 Ε	**Πτυχιακή εργασία ή Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
5	Χ 03 Ε	**Πτυχιακή εργασία ή Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]			3	4.5
6	Α07ΠΚΑ	Πρακτική άσκηση (Α07ΠΚΑ-Ε - Πρακτική Άσκηση-Ε)			5	7.5

Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα						
1	Π 39 Ε	Μυθιστόρημα μαθητείας	3	-	3	4.5
2	Ψ 24 Ε	Θέματα διαπολιτισμικής κοινωνικής ψυχολογίας	3	-	3	4.5
3	Ψ 35 Ε	Ψυχοπαθολογία του παιδιού	3	-	3	4.5
4	Δ 41 Ε	Σύγχρονα προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης	2	1	3	4.5
5	Δ 48 Ε	Ζητήματα κοινωνικής παιδαγωγικής και καινοτόμες εκπαιδευτικές παρεμβάσεις	3	-	3	4.5
6	Κ 41 Ε	Οπτικός γραμματισμός	3	-	3	4.5
7	Π 33 Ε	Δημιουργική γραφή	3	-	3	4.5
8	Π 55 Ε	Μονόγλωσση/Δίγλωσση πραγματολογική ικανότητα	2	1	3	4.5
9	Κ 42 Ε	Ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της συγγένειας και της οικογένειας	3	-	3	4.5
10	Κ 01 Ε	Ιστορία νεοελληνικής εκπαίδευσης	3	-	3	4.5
11	Θ 13 Ε	Περιβαλλοντικά θέματα και η διδασκαλία τους	2	1	3	4.5
12	Θ 20 Ε	Επίλυση προβλήματος στα μαθηματικά	2	1	3	4.5
13	Δ 49 Ε	Η παιδαγωγική του STEM	3	-	3	4.5
14	Δ 28 Ε	Σχεδιασμός – εφαρμογή – αξιολόγηση διαπολιτισμικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων	2	1	3	4.5
15	Ψ 41Ε	Ψυχοκοινωνικά ζητήματα στην προσχολική και σχολική ηλικία: Πρόληψη και αντιμετώπιση	3	-	3	4.5
16	Ψ 40Ε	Σχολικός εκφοβισμός και θυματοποίηση: Ερμηνεία και παρεμβάσεις	3	-	3	4.5
17	Π 54 Ε	Το παιδί και το λογοτεχνικό βιβλίο	3	-	3	4.5
18	Ψ 34 Ε	Αξιολόγηση και στήριξη παιδιών με ειδικές μαθησιακές ανάγκες	3	-	3	4.5

19	Κ 30 Ε	Εκπαιδευτικές καινοτομίες και επιχειρηματικότητα	2	1	3	4.5
20	Κ 45 Ε	Επαγγελματική ανάπτυξη και καθοδήγηση εκπαιδευτικών	2	1	3	4.5

Πρόγραμμα Διδασκόμενων Μαθημάτων 2026-27

1ο ΕΞΑΜΗΝΟ			Διδάσκων/ουσα	θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Δ 01 Υ	Εισαγωγή στις επιστήμες της εκπαίδευσης	Ε. Πεντέρη	3	-	3	4.5
2	Π 05 Υ	Εισαγωγή στη νεότερη ελληνική λογοτεχνία	Σ. Ιακωβίδου	3	-	3	4.5
3	Κ 16 Υ	Εισαγωγή στη φιλοσοφία	Α. Θεοδωρίδης	3	-	3	4.5
4	Ψ 03 Υ	Αναπτυξιακή ψυχολογία (μετονομασία του μαθήματος «Ψυχολογία της ανάπτυξης του παιδιού Ι»)	Ε. Λυπουρλή	3	-	3	4.5
5	Π 03 Υ	Εισαγωγή στη γλωσσολογία: ανάλυση της ελληνικής γλώσσας	Λ. Μίτιτς	2	1	3	4.5
6	Π 09 Υ	Τέχνες στην εκπαίδευση Ι	Ε. Κοψαλίδου	3	-	3	4.5
7	Ξ 03 Υ	Αγγλικά – Ξένη γλώσσα	Μ. Αμμάρι	2	1	3	3

2ο ΕΞΑΜΗΝΟ			Διδάσκων/ουσα	Θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Ψ 02 Υ	Γνωστική ψυχολογία	Ε. Λυπουρλή	3	-	3	4.5
2	Π 43 Υ	Εισαγωγή στην παιδική λογοτεχνία	Εντεταλμένος/η Διδασκ.	3	-	3	4.5
3	Θ 03 Υ	Αρχές της πληροφορικής με εφαρμογές στην εκπαίδευση Ι	Δ. Πρέντζας, Μ. Χατζησάββα	2	1	3	4.5
4	Ψ 04 Υ	Γλωσσική ανάπτυξη (μετονομασία του μαθήματος «Ψυχολογία της ανάπτυξης του παιδιού ΙΙ»)	Ε. Λυπουρλή	3	-	3	4.5
5	Π 56 Υ	Τέχνες στην εκπαίδευση ΙΙ	Μ. Λαντζουράκη, Μ. Παυλίδου	2	1	3	4.5
6	Α03ΠΚ	Εφαρμογές στο πεδίο Ι	Ε. Πεντέρη, Μ. Λαντζουράκη, Ι. Ντούση	2	1	3	3
7	Ξ 01 Υ	Αγγλικά για ειδικούς σκοπούς	Μ. Αμμάρι	2	1	3	4.5

3ο ΕΞΑΜΗΝΟ			Διδάσκων/ουσα	θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Κ 43 Υ	Ανθρωπολογία της εκπαίδευσης	Η. Δασκαλάκη	3	-	3	4.5
2	Δ 04 Υ	Καινοτόμες προσεγγίσεις της αξιολόγησης στην προσχολική εκπαίδευση και κοινωνικές διεργασίες	Ε. Πεντέρη	2	1	3	4.5
3	Δ 06 Υ	Σύγχρονη διδακτική: Βασικές έννοιες και προτάσεις εφαρμογής	Μ. Σιδηροπούλου	2	1	3	4.5
4	Μ 01 Υ	Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας Ι	Α. Σαπουντζής	2	1	3	4.5
5	Θ 04 Υ	Αρχές της πληροφορικής με εφαρμογές στην εκπαίδευση ΙΙ	Δ. Πρέντζας, Μ. Χατζησάββα	2	1	3	4.5
6		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
7	Α04ΠΚ	Εφαρμογές στο πεδίο ΙΙ	Ε. Πεντέρη, Ι. Ντούση, Μ. Σιδηροπούλου	2	1	3	3
ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ							
1	Π 40 Ε	Ανατρεπτικές αφηγήσεις της παιδικής ηλικίας	Σ. Ιακωβίδου	3	-	3	4.5
2	Π 21 Ε	Δραματικό παιχνίδι – Δραματοποίηση	Μ. Λαντζουράκη	2	1	3	4.5
3	Δ 24 Ε	Διγλωσσία και εκπαίδευση	Λ. Μίτιτς	2	1	3	4.5
4	Π 57 Ε	Διδακτική των εικαστικών τεχνών	Μ. Παυλίδου	2	1	3	4.5

4ο ΕΞΑΜΗΝΟ			Διδάσκων/ουσα	θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Κ 24 Υ	Διαπολιτισμική εκπαίδευση	Γ. Μαυρομμάτης	3	-	3	4.5
2	Ψ 14 Υ	Ψυχολογία της υγείας	Β. Μπρουσκέλη	3	-	3	4.5
3	Δ 23 Υ	Ομαδοσυνεργατικές μορφές μάθησης στην προσχολική εκπαίδευση	Εντεταλμένος/η Διδασκ.	2	1	3	4.5
4	Δ 12 Υ	Διδακτική της ελληνικής γλώσσας	Λ. Μίτιτς	2	1	3	4.5
5	Π 17 Υ	Εισαγωγή στη Μουσειοπαιδαγωγική	Μέλος ΔΕΠ υπό διορισμό	3	-	3	4.5
6		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
7	Δ 50 Υ	Οργάνωση, διαχείριση και διοίκηση στην εκπαιδευτική μονάδα Ι	Ν. Παπαδόπουλος, Ζ. Δαλούκα, Εντεταλμένος/η Διδασκ.	2	1	3	3
ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ							
1	Κ 32 Ε	Κείμενα φιλοσοφικού – παιδαγωγικού προβληματισμού	Α. Θεοδωρίδης	3	-	3	4.5
2	Δ 47 Ε	Κοινωνική παιδαγωγική	Ε. Πεντέρη	2	1	3	4.5
3	Θ 06 Ε	Πληροφορική στην εκπαίδευση	Δ. Πρέντζας	2	1	3	4.5
4	Π 53 Ε	Η δραματική τέχνη στην εκπαίδευση	Μ. Λαντζουράκη	2	1	3	4.5

5ο ΕΞΑΜΗΝΟ			Διδάσκων/ουσα	Θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Θ 10 Υ	Μαθηματικά στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία	Α. Κλώθου	2	1	3	4.5
2	Ψ 35 Υ	Εκπαιδευτική ψυχολογία	Συμβ. Διδασκ. (Πρόγραμμα Απόκτησης Ακαδ. Εμπειρίας)	2	1	3	4.5
3	Δ 02 Υ	Σύγχρονες τάσεις παιδαγωγικής	Δ. Ευαγγέλου	2	1	3	4.5
4	Θ 08 Υ	Περιγραφική στατιστική	Συμβ. Διδασκ. (Πρόγραμμα Απόκτησης Ακαδ. Εμπειρίας)	2	1	3	4.5
5		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
6		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
7	Α05ΠΚ	Οργάνωση, διαχείριση και διοίκηση στην εκπαιδευτική μονάδα ΙΙ	Α. Καμπάς, Ε. Παπαναστασίου	2	1	3	3
ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ							
1	Ψ 32 Ε	Σεξουαλικότητα και υγεία	Β. Μπρουσκέλη	3	-	3	4.5
2	Κ 44 Ε	Κοινωνιολογικές και ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της παιδικής ηλικίας	Η. Δασκαλάκη	3	-	3	4.5
3	Δ 43 Ε	Αναδυόμενη ανάγνωση και γραφή: Διδακτικές προσεγγίσεις για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία	Μ. Σιδηροπούλου	3	-	3	4.5
4	Δ 37 Ε	Παιδαγωγική και παιχνίδι στην προσχολική εκπαίδευση (δε θα προσφερθεί το ακαδ. έτος 2026-27)	Κ. Καραδημητρίου	2	1	3	4.5
5	Π 52 Ε	Τεχνικές αφήγησης - Αφηγηματικές προσεγγίσεις	Μ. Λαντζουράκη	2	1	3	4.5
6	Ξ 03 Ε	Αγγλικά για ειδικούς και ακαδημαϊκούς σκοπούς Ι	Μ. Αμμάρι	2	1	3	4.5
7	Θ 07 Ε	Πολυμέσα, ρομποτική και τεχνητή νοημοσύνη στην προσχολική εκπαίδευση	Δ. Πρέντζας	2	1	3	4.5
8	Π 58 Ε	Καλλιτεχνικές πρακτικές στη μουσειοπαιδαγωγική	Συμβ. Διδασκ. (Πρόγραμμα Απόκτησης Ακαδ. Εμπειρίας)	3	-	3	4.5

6ο ΕΞΑΜΗΝΟ			Διδάσκων/ουσα	θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Ψ 06 Υ	Κοινωνική ψυχολογία	Α. Σαπουντζής	3	-	3	4.5
2	Δ 51 Υ	Παιδαγωγική της ένταξης	Α. Κουτσοκλένης	3	-	3	4.5
3	Θ 12 Υ	Διδασκαλία και μάθηση των φυσικών επιστημών στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία	Ν. Ζαρκάδης	2	1	3	4.5
4		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
5		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
6		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
7	Α06ΠΚ	Εφαρμογές στο πεδίο ΙΙΙ	Ε. Πεντέρη, Ε. Παπαναστασίου, Α. Γιόφτσαλη, Ι. Ντούση			3	3
ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ							
1	Δ 42 Ε	Μελέτη παιδιού	Δ. Ευαγγέλου	3	-	3	4.5
2	Δ 37 Ε	Παιδαγωγική και παιχνίδι στην προσχολική εκπαίδευση (δε θα προσφερθεί το ακαδ. έτος 2026-27)	Κ. Καραδημητρίου	2	1	3	4.5
3	Ψ 28 Ε	Παιδί και γεγονότα ζωής	Β. Μπρουσκέλη	2	1	3	4.5
4	Δ 46 Ε	Ψυχοκινητική, κινητικό παιχνίδι και βιωματική μάθηση	Α. Καμπάς	2	1	3	4.5
5	Π 46 Ε	Δημιουργικές μουσικές δραστηριότητες για το νηπιαγωγείο	Ε. Κοψαλίδου	2	1	3	4.5
6	Π 44 Ε	Ποίηση του 20ού αι.	Σ. Ιακωβίδου	3	-	3	4.5
7	Κ 05 Ε	Σχέσεις σχολείου-κοινότητας	Η. Δασκαλάκη	3	-	3	4.5
8	Δ 44 Ε	Η κοινωνικοπαιδαγωγική δυναμική των σχέσεων και των πλαισίων στη μαθησιακή διαδικασία	Ε. Πεντέρη	3	-	3	4.5
9	Μ 02 Ε	Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας ΙΙ	Α. Κλώθου	2	1	3	4.5
10	Ξ 05 Ε	Αγγλικά για ειδικούς και ακαδημαϊκούς σκοπούς ΙΙ	Μ. Αμμάρι	2	1	3	4.5
11	Π 38 Ε	Ζητήματα μουσειολογίας	Μέλος ΔΕΠ υπό διορισμό	3	-	3	4.5

7ο ΕΞΑΜΗΝΟ			Διδάσκων	θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Θ 02 Υ	Περιβαλλοντική εκπαίδευση, αειφορία και αειφόρος ανάπτυξη	Α. Μόγιας	2	1	3	4.5
2		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
3		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
4		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
5	Χ 01 Ε	**Πτυχιακή Εργασία ή Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
6	Α07ΠΚ	Πρακτική Άσκηση	Ε. Πεντέρη, Ε. Παπαναστασίου, Α. Γιόφτσαλη, Ι. Ντούση			5	7.5
ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ							
1	Κ 19 Ε	Σύγχρονη φιλοσοφική ανθρωπολογία	Α. Θεοδωρίδης	3	-	3	4.5
2	Δ 13 Ε	Αγωγή υγείας στην προσχολική εκπαίδευση	Β. Μπρουσκέλη	3	-	3	4.5
3	Κ 25 Ε	Θρησκεία και εκπαίδευση σε πολυπολιτισμικές κοινωνίες	Γ. Μαυρομμάτης	3	-	3	4.5
4	Ψ 23 Ε	Οι διομαδικές σχέσεις στην κοινωνική ψυχολογία	Α. Σαπουντζής	3	-	3	4.5
5	Π 48 Ε	Οργάνωση παιδικών μουσικών συνόλων	Ε. Κοψαλίδου	2	1	3	4.5
6	Ψ 36 Ε	Κίνητρα, αυτορρύθμιση και μάθηση	Ε. Λυπουρλή	3	-	3	4.5
7	Δ 40 Ε	Καθοδήγηση της συμπεριφοράς του παιδιού στο νηπιαγωγείο	Δ. Ευαγγέλου	3	-	3	4.5
8	Κ 13 Ε	Έμφυλες ταυτότητες και εκπαίδευση	Ε. Παπαναστασίου	2	1	3	4.5
9	Θ 05 Ε	Έννοιες φυσικών επιστημών για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία	Ν. Ζαρκάδης	2	1	3	4.5
10	Θ 19 Ε	Θέματα διδακτικής μαθηματικών: Εφαρμογές στο πεδίο	Α. Κλώθου	2	1	3	4.5
11	Θ 21 Ε	Το πείραμα στη διδασκαλία των φυσικών επιστημών στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία	Ν. Ζαρκάδης	2	1	3	4.5
12	Κ 46 Ε	Η μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης: Ιστορία και εκπαίδευση	Γ. Μαυρομμάτης	3	-	3	4.5
13	Δ 41 Ε	Σύγχρονα προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης (δε θα προσφερθεί το	Κ. Καραδημητρίου	2	1	3	4.5

		ακαδ. έτος 2026-27)					
14	Θ 17 Ε	Υπολογιστικά περιβάλλοντα διαχείρισης και ανάλυσης ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων	Συμβ. Διδασκ. (Πρόγραμμα Απόκτησης Ακαδ. Εμπειρίας)	2	1	3	4.5
15	Π 37 Ε	Εφαρμοσμένη μουσειοπαιδαγωγική	Συμβ. Διδασκ. (Πρόγραμμα Απόκτησης Ακαδ. Εμπειρίας)	2	1	3	4.5
16	Ψ 38 Ε	Εφαρμογές της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας στην πράξη: Διαμορφώνοντας αποτελεσματικά περιβάλλοντα μάθησης	Συμβ. Διδασκ. (Πρόγραμμα Απόκτησης Ακαδ. Εμπειρίας)	3	-	3	4.5

8ο ΕΞΑΜΗΝΟ			Διδάσκων	θ	ε/φ	δ.μ.	π.μ. ECTS
1	Κ 17 Υ	Φιλοσοφία της παιδείας	Α. Θεοδωρίδης	3	-	3	4.5
2		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
3		**Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
4	Χ 02 Ε	**Πτυχιακή εργασία ή Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
5	Χ 03 Ε	**Πτυχιακή εργασία ή Μάθημα επιλογής** [από την παρακάτω λίστα των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων]				3	4.5
6	Α07ΠΚ	Πρακτική Άσκηση	Ε. Πεντέρη, Ε. Παπαναστασίου, Α. Γιόφτσαλη, Ι. Ντούση			5	7.5
ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ							
1	Π 39 Ε	Μυθιστόρημα μαθητείας	Σ. Ιακωβίδου	3	-	3	4.5
2	Ψ 24 Ε	Θέματα διαπολιτισμικής κοινωνικής ψυχολογίας	Α. Σαπουντζής	3	-	3	4.5
3	Ψ 35 Ε	Ψυχοπαθολογία του παιδιού	Α. Σερντάρη	3	-	3	4.5
4	Δ 48 Ε	Ζητήματα κοινωνικής παιδαγωγικής και καινοτόμες εκπαιδευτικές παρεμβάσεις	Ε. Πεντέρη, Α. Γιόφτσαλη, Ι. Ντούση, Ε. Παπαναστασίου			3	4.5
5	Π 33 Ε	Δημιουργική γραφή	Μ. Σιδηροπούλου	3	-	3	4.5
6	Κ 41 Ε	Οπτικός γραμματισμός	Μ. Σιδηροπούλου	3	-	3	4.5
7	Π 55 Ε	Μονόγλωσση/Δίγλωσση Πραγματολογική Ικανότητα	Λ. Μίτιτς	3	-	3	4.5
8	Κ 42 Ε	Ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της συγγένειας και της οικογένειας	Η. Δασκαλάκη	3	-	3	4.5
9	Κ 01 Ε	Ιστορία νεοελληνικής εκπαίδευσης	Α. Καραφύλλης	3	-	3	4.5
10	Θ 13 Ε	Περιβαλλοντικά θέματα και η διδασκαλία τους	Ν. Ζαρκάδης	2	1	3	4.5
11	Θ 20 Ε	Επίλυση προβλήματος στα μαθηματικά	Α. Κλώθου	2	1	3	4.5
12	Δ 49 Ε	Η παιδαγωγική του STEM	Δ. Ευαγγέλου	3	-	3	4.5
13	Δ 28 Ε	Σχεδιασμός – εφαρμογή – αξιολόγηση διαπολιτισμικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων	Γ. Μαυρομμάτης	2	1	3	4.5

14	Ψ 41 Ε	Ψυχοκοινωνικά ζητήματα στην προσχολική και σχολική ηλικία: Πρόληψη και αντιμετώπιση	Συμβ. Διδασκ. (Πρόγραμμα Απόκτησης Ακαδ. Εμπειρίας)	3	-	3	4.5
15	Ψ 40 Ε	Σχολικός εκφοβισμός και θυματοποίηση: Ερμηνεία και παρεμβάσεις	Συμβ. Διδασκ. (Πρόγραμμα Απόκτησης Ακαδ. Εμπειρίας)	3	-	3	4.5

[Βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Περιγράμματα/Περιλήψεις Μαθημάτων]

Πρόγραμμα Πρακτικής Κατάρτισης και Πρακτικής Άσκησης (Π.Κ.Π.Α.)

Σκοπός και στόχοι του Προγράμματος Πρακτικής Κατάρτισης και Πρακτικής Άσκησης

Η Πρακτική Κατάρτιση και Πρακτική Άσκηση (ΠΚΠΑ) αποτελεί σημαντική δραστηριότητα της Ανώτατης Εκπαίδευσης, καθώς συνιστά θεμελιώδη τρόπο σύνδεσης της θεωρίας με την πράξη και συμβάλλει ενεργά τόσο στην αξιοποίηση, περαιτέρω καλλιέργεια και εμπέδωση των γνώσεων και των δεξιοτήτων που αποκτώνται στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Σπουδών, όσο και στην ομαλή ένταξη στην αγορά εργασίας, (άρθρο 1, Κανονισμός Πρακτικής Άσκησης ΔΠΘ). Σκοπός του Προγράμματος Πρακτικής Κατάρτισης και Πρακτικής Άσκησης (ΠΠΚΠΑ) του ΤΕΕΠΗ είναι να ενδυναμώσει και να βοηθήσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες να αναπτύξουν και να εξελίξουν το ακαδημαϊκό, δυνάμει επαγγελματικό και προσωπικό ήθος ώστε να συμβάλλουν στην ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης και την ευημερία της κοινωνίας ως υπεύθυνοι πολίτες, ενσυνείδητοι επιστήμονες και μελλοντικοί εκπαιδευτικοί.

Οι στόχοι του ΠΠΚΠΑ του ΤΕΕΠΗ αφορούν:

- την παροχή γνώσεων και την ανάπτυξη δεξιοτήτων και στάσεων, οι οποίες θεωρούνται απαραίτητες για τον/την μελλοντικό εκπαιδευτικό που εργάζεται με παιδιά προσχολικής, κατά βάση ηλικίας, ώστε να είναι ικανός/η να σχεδιάζει, να οργανώνει, να υλοποιεί και να αξιολογεί εκπαιδευτικά ή εμψυχωτικά προγράμματα, σε νηπιαγωγεία, και σε άλλους, εναλλακτικούς χώρους εκπαίδευσης.
- την παροχή εφοδίων ώστε οι εμπλεκόμενοι/ες να μπορέσουν να διαμορφώσουν την προσωπική τους διαδρομή σε σχέση με τον επαγγελματικό τους προσανατολισμό και το δυνάμει επαγγελματικό τους προφίλ, διευρύνοντας τους ορίζοντες ως προς τη σύνδεση με την αγορά εργασίας μέσω ανάπτυξης εκπαιδευτικών και εμψυχωτικών προγραμμάτων σε χώρους τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης.
- τον προσδιορισμό του νέου ρόλου που καλείται να έχει ένας εκπαιδευτικός προσχολικής ηλικίας, αναγνωρίζοντας τη σημαντική κοινωνικοπαιδαγωγική και εκπαιδευτική συμβολή του για την κοινωνική ανάπτυξη, συνοχή και ευημερία σε μια πολυπολιτισμική, πολύπλοκη και με ραγδαίες εξελίξεις κοινωνική πραγματικότητα.

Δομή, περιεχόμενο και προαπαιτούμενα μαθημάτων που συνδέονται με το Πρόγραμμα Πρακτικής Κατάρτισης και Άσκησης

Το Πρόγραμμα Πρακτικής Κατάρτισης και Πρακτικής Άσκησης του ΤΕΕΠΗ είναι σπονδυλωτό και

αποτελείται από:

Α. Υποχρεωτικά μαθήματα

(α) μαθήματα που εξοικειώνουν και προετοιμάζουν τους φοιτητές και τις φοιτήτριες για την εφαρμογή στο πεδίο (μαθήματα: Εφαρμογή στο Πεδίο Ι, ΙΙ, ΙΙΙ), από το Α΄ έως το Γ΄ έτος, με την καθοδήγηση του/της επόπτη/τριας. Τα εν λόγω μαθήματα είναι υποχρεωτικά και προαπαιτούμενα για το μάθημα Πρακτική Άσκηση στο Δ έτος καθώς εντάσσουν σταδιακά τον/την φοιτητή/ρια στον σχεδιασμό, την οργάνωση, υλοποίηση και αξιολόγηση βραχύχρονων εκπαιδευτικών και εμψυχωτικών προγραμμάτων στο νηπιαγωγείου αλλά και σε εναλλακτικά πλαίσια.

(β) το μάθημα Πρακτική Άσκηση στο Δ΄ έτος, στο 7ο & 8ο εξάμηνο, οργανώνεται με διαλέξεις, φροντιστήρια και εκπόνηση ομαδικής και ατομικής εργασίας στο οποίο οι φοιτητές/τριες παρακολουθούν σεμινάρια και φροντιστήρια σε μικρές ομάδες προκειμένου να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν διερευνήσεις σε δημόσια και ιδιωτικά νηπιαγωγεία, με την καθοδήγηση του/της επόπτη/τριας. Το εν λόγω μάθημα είναι υποχρεωτικό.

Β. Επιλογής Μάθημα: Το μάθημα «Ζητήματα Κοινωνικής Παιδαγωγικής και Καινοτόμες Εκπαιδευτικές Παρεμβάσεις» στο 8ο εξάμηνο, περιλαμβάνει 160 ώρες πρακτικής άσκησης σε μη τυπικά πλαίσια εκπαίδευσης και εφαρμογή εμψυχωτικών προγραμμάτων. Το συγκεκριμένο μάθημα συνδέεται με χρηματοδοτούμενο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης, η οποία συμπεριλαμβάνεται στο Παράρτημα Διπλώματος.

Α/Α	***Υποχρεωτικά Μαθήματα Πρακτικής Κατάρτισης***	***Προαπαιτούμενα μαθήματα***
1	Εφαρμογές στο Πεδίο Ι (2ο εξάμηνο)	-
	Εφαρμογές στο Πεδίο ΙΙ (3ο εξάμηνο)	Εισαγωγή στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης, Εφαρμογές στο Πεδίο Ι
2	Εφαρμογές στο Πεδίο ΙΙΙ (6ο εξάμηνο)	Εφαρμογές στο Πεδίο ΙΙ, Σύγχρονη Διδακτική: Βασικές Έννοιες και Προτάσεις Εφαρμογής, Καινοτόμες Προσεγγίσεις της Αξιολόγησης στην Προσχολική Εκπαίδευση και Κοινωνικές Διεργασίες, Διαπολιτισμική Εκπαίδευση, Αρχές της Πληροφορικής με Εφαρμογές στην Εκπαίδευση Ι, Ομαδοσυνεργατικές Μορφές Μάθησης στην Προσχολική Εκπαίδευση

3	Πρακτική Άσκηση 4ο έτος (7ο εξάμηνο, Α07ΠΚΑ-Χ - Πρακτική Άσκηση-Χ και 8ο εξάμηνο, Α07ΠΚΑ-Ε - Πρακτική Άσκηση-Ε)	(α) Εφαρμογές στο Πεδίο ΙΙΙ (β) επιτυχή ολοκλήρωση 22 μαθημάτων στα 3 πρώτα έτη μέχρι και την Εξεταστική Ιουνίου του τρίτου έτους. Για την είσοδο στα σχολεία και την υποβολή της Τελικής Εργασίας απαιτείται να έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς την ενότητα στο 7ο εξάμηνο «Α07ΠΚΑ-Χ - Πρακτική Άσκηση-Χ»
	Επιλογής Μαθήματα Πρακτικής Κατάρτισης	*Προαπαιτούμενα μαθήματα*
4	Ζητήματα Κοινωνικής Παιδαγωγικής και Καινοτόμες Εκπαιδευτικές Παρεμβάσεις (8ο εξάμηνο)	(α) επιτυχή ολοκλήρωση στο 7ο εξάμηνο της ενότητας «Α07ΠΚΑ-Χ - Πρακτική Άσκηση-Χ», (β) επιτυχή ολοκλήρωση 30 τουλάχιστον μαθημάτων κατά τα τρία πρώτα έτη σπουδών, έως και την εξεταστική του Σεπτεμβρίου

Οργανωτική δομή και λειτουργία του Προγράμματος Πρακτικής Κατάρτισης και Πρακτικής Άσκησης

Η οργανωτική δομή και λειτουργία του Προγράμματος Πρακτικής Κατάρτισης και Πρακτικής Άσκησης αποτελείται από τα παρακάτω όργανα σύμφωνα με τον κανονισμό Πρακτικής Άσκησης ΔΠΘ (άρθρο 2):

Υπεύθυνος Πρακτικής Κατάρτισης και Πρακτικής Άσκησης

Ο/Η επιστημονικά Υπεύθυνος/η της Πρακτικής Κατάρτισης και Πρακτικής Άσκησης (ΥΠΚΠΑ) ορίζεται από την Συνέλευση του Τμήματος ΤΕΕΠΗ, αναλαμβάνει το έργο της γενικής εποπτείας, της οργάνωσης και του συντονισμού της υλοποίησης του ΠΠΚΠΑ. Συγκεκριμένα είναι υπεύθυνος για:

- την ενημέρωση των φοιτητών/τριών για την Πρακτική Κατάρτιση και Πρακτική Άσκηση (ΠΚΠΑ)
- την επικοινωνία με τους φορείς για την ενημέρωσή τους για θέματα ΠΚΠΑ
- την υποστήριξη των φοιτητών/τριών για την εύρεση φορέων Πρακτικής Κατάρτισης και Πρακτικής Άσκησης
- τον συντονισμό όλων των δραστηριοτήτων που αφορούν στην ΠΚΠΑ
- την επίλυση προβλημάτων που προκύπτουν κατά την υλοποίηση της ΠΚΠΑ
- την εισήγηση για τον ορισμό επόπτη ανά φοιτητή/τρια
- την υπογραφή σχετικών με την ΠΚΠΑ εγγράφων
- την τήρηση του αρχείου των ασκουμένων φοιτητών/τριών

Επιτροπή του Προγράμματος Πρακτικής Κατάρτισης και Πρακτικής Άσκησης

Η Επιτροπή Προγράμματος Πρακτικής Κατάρτισης και Πρακτικής Άσκησης ορίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος ΤΕΕΠΗ κάθε ακαδημαϊκό έτος και αποτελείται από τον/την ΥΠΚΠΑ που προΐσταται της επιτροπής και από δύο ακόμη μέλη ΔΕΠ/ΕΔΙΠ/ΕΕΠ/ΕΤΕΠ με τα αντίστοιχα αναπληρωματικά μέλη. Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για:

- την επίλυση προβλημάτων που προκύπτουν κατά την υλοποίηση του Προγράμματος Πρακτικής Κατάρτισης και Πρακτικής Άσκησης,
- τον ορισμό επόπτη/τριας ανά πρακτικά ασκούμενο φοιτητή,
- την υποβοήθηση του ΥΠΚΠΑ στην οργάνωση και το συντονισμό του Προγράμματος της ΠΚΠΑ,
- τη σύνταξη και υποβολή ετήσιας έκθεσης για την υλοποίηση και αξιολόγηση του ΠΠΚ προς τη Συνέλευση του Τμήματος,
- την αξιολόγηση του ΠΠΚΠΑ και την υποβολή εισηγήσεων για θέματα που αφορούν την Πρακτική Άσκηση,
- την αξιολόγηση των αιτήσεων και τη σύνταξη του πίνακα κατάταξης των φοιτητών/τριών, την εισήγηση αυτού προς τη Συνέλευσης του Τμήματος και την κοινοποίηση της κατάταξης των φοιτητών/τριών βάσει της μοριοδότησής τους στην ιστοσελίδα του Προγράμματος της Πρακτικής Κατάρτισης και Πρακτικής Άσκησης, εξασφαλίζοντας τη διαφάνεια της διαδικασίας και την ίση μεταχείριση όλων των υποψηφίων, τηρώντας παράλληλα τις απαιτήσεις προστασίας προσωπικών δεδομένων, στην περίπτωση (συγ)χρηματοδοτούμενου προγράμματος ΠΑ.

Επιτροπή Ενστάσεων Προγράμματος Πρακτικής Κατάρτισης και Πρακτικής Άσκησης

Η Επιτροπή Ενστάσεων αποτελείται από τρία τακτικά μέλη, με τα αναπληρωματικά τους , τα οποία είναι διαφορετικά μέλη από τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης. Ορίζεται από τη Συνέλευση του ΤΕΕΠΗ και είναι υπεύθυνη για να διαχειρίζεται τις ενστάσεις ως προς την κατάταξη των φοιτητών/τριών για τα (συγ)χρηματοδοτούμενα προγράμματα. Οι ενστάσεις υποβάλλονται ηλεκτρονικά στη Γραμματεία του ΤΕΕΠΗ εντός του εύλογου χρονικού διαστήματος των πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσης των προσωρινών αποτελεσμάτων κατάταξης των αιτούντων φοιτητών/τριών του ΤΕΕΠΗ.

Επόπτες/ριες Προγράμματος Πρακτικής Κατάρτισης και Πρακτικής Άσκησης

Το Τμήμα, με απόφαση της Συνέλευσης, αναθέτει την εποπτεία του Προγράμματος της Πρακτικής Κατάρτισης των φοιτητών/τριών σε διδάσκοντες/ουσες του ΤΕΕΠΗ. Η/Ο κάθε επόπτρια/ης αναλαμβάνει μια ομάδα φοιτητών/τριων οι οποίοι δύνανται να υλοποιήσουν την Πρακτική Άσκηση είτε ατομικά είτε σε μικρότερες ομάδες μέχρι 4-5 ατόμων ανάλογα με το πλαίσιο που θα οριστεί. Το έργο των εποπτριών/ων συνεπικουρούν οι αποσπασμένες/οι εκπαιδευτικοί.

Οι Επόπτες/ριες είναι αρμόδιοι/ες για:

- την καθοδήγηση και την υποστήριξη των φοιτητών/τριών καθ’ όλη τη διαδικασία της Πρακτικής Κατάρτισης και Πρακτικής Άσκησης,

- την επικοινωνία με τους φορείς υποδοχής,
- την αξιολόγηση της επίτευξης των επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων,
- την ενημέρωση του/της Υπευθύνου/ης και της Επιτροπής Πρακτικής Κατάρτισης και Πρακτικής Άσκηση.

Περιεχόμενο Ενοτήτων του Π.Π.Κ. για παλιότερους/ες εισακτέους/ες

Για τους/τις εισακτέους/ες από το 2017-18 μέχρι και το 2022-23 υπάρχουν διαθέσιμα στο Παράρτημα Ι τα περιγράμματα για όλα τα εξάμηνα που περιλαμβάνουν ενότητες του Π.Π.Κ. Για τους/τις εισακτέους/ες μέχρι και το 2016-17 είναι διαθέσιμες οι περιγραφές όλων των ενοτήτων του Π.Π.Κ. στους Οδηγούς Σπουδών προηγούμενων ακαδημαϊκών ετών.

Ξένες Γλώσσες (Ξ)

Διδασκαλία Ξένων Γλωσσών

Α. Εισαγωγικά

Η ποιοτική αναβάθμιση της διδασκαλίας ξένων γλωσσών στο Πανεπιστήμιο αποτελεί πλέον επιτακτική αναγκαιότητα δεδομένων των νέων συνθηκών που προκύπτουν στην ελληνική και διεθνή πραγματικότητα. Αφενός η ανάγκη επικοινωνίας της πανεπιστημιακής κοινότητας με το διεθνές περιβάλλον και το άνοιγμά της στη διεθνή κοινότητα, η ύπαρξη ευρωπαϊκών προγραμμάτων ανταλλαγών φοιτητών/τριών και διδασκόντων και αφετέρου λόγοι επαγγελματικής και προσωπικής κινητικότητας μέσα στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (και όχι μόνο) αλλά και ανάπτυξης διαπολιτισμικών επαφών και αμοιβαίας κατανόησης επιβάλλουν τον ανασχεδιασμό και τη στοχοθεσία εκ νέου ενός προγράμματος για τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών στο σύγχρονο πανεπιστήμιο.

Από την άλλη πλευρά, ο φιλόδοξος πλην όμως ρεαλιστικός στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης «μητρική γλώσσα συν δύο», η εισαγωγή και δεύτερης ξένης γλώσσας στα δημοτικά σχολεία και η εισαγωγή ξένης γλώσσας στα νηπιαγωγεία αποτελούν νέα δεδομένα που πρέπει να ληφθούν υπόψη.

Β. Στόχοι του Συστήματος Διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών

Στη βάση αυτή, το Τ.Ε.Ε.Π.Η. σχεδίασε ένα σύστημα διδασκαλίας ξένων γλωσσών που έχει τους εξής στόχους:

1. Την προώθηση της πολυγλωσσίας: δεδομένου ότι οι φοιτητές/φοιτήτριες έχουν διδαχθεί μία ξένη γλώσσα, και κάποιοι από αυτούς και μία δεύτερη ξένη γλώσσα πριν την εισαγωγή τους στο Πανεπιστήμιο, μπορούν εφόσον το επιθυμούν, να επιλέξουν τη δεύτερη ξένη γλώσσα στην οποία έχουν χαμηλότερο επίπεδο και να τη βελτιώσουν.
2. Τον εμπλουτισμό των γνώσεων στην γλώσσα που ήδη γνωρίζουν. Αυτό επιτυγχάνεται με την παρακολούθηση τεσσάρων εξαμήνων, τα οποία είναι διαβαθμισμένης δυσκολίας.
3. Την αύξηση της επικοινωνιακής ικανότητας στην γλώσσα την οποία διδάσκονται.
4. Την καλλιέργεια μέσα από τη γλωσσομάθεια του σεβασμού στη διαφορετικότητα και τη γλωσσική και πολιτισμική πολυμορφία.

Με βάση τους παραπάνω στόχους, η διδασκαλία της ξένης γλώσσας οφείλει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του Τμήματος, είτε αφορά την γλώσσα που οι φοιτητές/φοιτήτριες ήδη γνωρίζουν, είτε την γλώσσα στην οποία έχουν χαμηλότερο επίπεδο. Δηλαδή, τα μαθήματα των ξένων γλωσσών οφείλουν να στοχεύουν στην εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με την ορολογία που σχετίζεται με τα γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονται στο Τμήμα (παιδαγωγικά, γλωσσολογία, ψυχολογία, λογοτεχνία, κ.ά) έτσι ώστε να είναι σε θέση να αξιοποιούν τις πληροφορίες του Διαδικτύου, να διαβάζουν ένα απλό επιστημονικό κείμενο ή μια μπροσούρα ή

οδηγίες διαφόρων ειδών παιδαγωγικού υλικού.
Οι στόχοι του συστήματος διδασκαλίας ξένων γλωσσών υλοποιούνται με την αξιοποίηση σύγχρονων οπτικο-ακουστικών και ηλεκτρονικών τεχνολογιών και καινοτόμων εκπαιδευτικών μεθόδων (π.χ. σχέδια δράσης).

Γ. Περιγραφή του Συστήματος Διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών (αφορά εισακτέους/ες από το 2023-24).

1. Για εισακτέους/ες από το ακαδημαϊκό έτος 2023-24 προσφέρεται μία ξένη γλώσσα (αγγλική γλώσσα). Για προηγούμενους/ες εισακτέους/ες προσφέρονταν η αγγλική και η γαλλική γλώσσα.
2. Για τους/τις εισακτέους/ες του 2023-24, η διδασκαλία των ξένων γλωσσών οργανώνεται σε τέσσερα εξάμηνα ($1^{ο}$, $2^{ο}$, $5^{ο}$, $6^{ο}$) σπουδών. Για εισακτέους/ες από το 2024-25, η διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας οργανώνεται σε τέσσερα εξάμηνα ($1^{ο}$, $2^{ο}$, $5^{ο}$, $6^{ο}$) σπουδών. Για να είναι δυνατή η λήψη πτυχίου από έναν/μια φοιτητή/φοιτήτρια, πρέπει προηγουμένως να έχει πιστοποιηθεί η επάρκεια των σπουδών του/της στην ξένη γλώσσα. Ειδικότερα για εισακτέους/ες από το 2024-25 για να είναι δυνατή η λήψη πτυχίου από έναν/μια φοιτητή/φοιτήτρια, πρέπει προηγουμένως να έχει πιστοποιηθεί η επάρκεια των σπουδών του/της στην αγγλική γλώσσα.
3. Όλοι/Όλες οι φοιτητές/τριες δίνουν διαγνωστικό test γνώσεων από το οποίο κρίνεται το επίπεδο κάθε φοιτητή/φοιτήτριας. Από το συγκεκριμένο test δεν απαλλάσσεται κανείς/καμία, ούτε και οι κάτοχοι ξενόγλωσσων πτυχίων.
4. Τα μαθήματα των δύο πρώτων εξαμήνων είναι υποχρεωτικά ενώ των άλλων εξαμήνων είναι επιλεγόμενα.
5. Το μάθημα του πρώτου εξαμήνου είναι προπαρασκευαστικό και η υποχρεωτική παρακολούθηση των εβδομαδιαίων διαλέξεων συνιστάται βάσει της επίδοσης στο διαγνωστικό test και κατόπιν προηγούμενης συνεννόησης με τη διδάσκουσα του μαθήματος. Όλοι/ες οι φοιτητές/τριες χρειάζεται να εκπονήσουν τις εργασίες του μαθήματος και να εξεταστούν στις εξετάσεις.
6. Οι φοιτητές/φοιτήτριες οι οποίοι/οποίες εισάγονται με κατατακτήριες εξετάσεις ως πτυχιούχοι/πτυχιούχες μπορούν να λάβουν μέρος στο διαγνωστικό test του επόμενου ακαδημαϊκού έτους.
7. Η παρακολούθηση των μαθημάτων ξένων γλωσσών είναι υποχρεωτική. Ως ανώτατος αριθμός απουσιών ορίζονται ΤΡΕΙΣ απουσίες ανά εξάμηνο.
8. Οι εισακτέοι/ες του 2023-24 δε θα μπορούν να αλλάζουν την ξένη γλώσσα που επέλεξαν στο 1ο εξάμηνο εκτός από την περίπτωση που επέλεξαν ξένη γλώσσα που δε διδάσκεται στο συγκεκριμένο ακαδημαϊκό έτος και επιπρόσθετα εφόσον δεν έχουν συμπεριλάβει σε καμία δήλωση μαθημάτων υποχρεωτικό μάθημα ξένης γλώσσας και ούτε έχουν περάσει υποχρεωτικό μάθημα ξένης γλώσσας.

Η περιγραφή του συστήματος διδασκαλίας ξένων γλωσσών για εισακτέους/ες μέχρι και το 2016-17 είναι διαθέσιμη σε Οδηγούς Σπουδών προηγούμενων ακαδημαϊκών ετών. Στους/Στις συγκεκριμένους/ες εισακτέους/ες προσφέρονταν τρεις ξένες γλώσσες (αγγλικά, γαλλικά και γερμανικά).

Αγγλικά
Διδάσκουσα: Μαρία Αμμάρι, Μέλος ΕΕΠ

[Βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: Περιγράμματα Μαθημάτων Ξένων Γλωσσών]

Εσωτερικός Κανονισμός Εκπόνησης Πτυχιακών Εργασιών

Άρθρο 1 Δυνατότητα εκπόνησης πτυχιακής εργασίας

1. Η πτυχιακή εργασία είναι προαιρετική. Στους/Στις φοιτητές/φοιτήτριες που εγγράφονται στο Δ΄ έτος σπουδών παρέχεται η δυνατότητα εκπόνησης πτυχιακής εργασίας.
2. Δικαίωμα εκπόνησης πτυχιακής εργασίας έχουν οι φοιτητές/φοιτήτριες οι οποίοι έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς τις υποχρεώσεις τους στο μάθημα «Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας Ι». Επιπλέον, οι φοιτητές/φοιτήτριες που θα εκπονήσουν πτυχιακή εργασία στην οποία θα απαιτείται στατιστική επεξεργασία δεδομένων θα πρέπει να έχουν παρακολουθήσει επιτυχώς το μάθημα «Περιγραφική Στατιστική». Εξαίρεση μπορεί να υπάρξει σε περίπτωση που ο/η επιβλέποντας/ουσα κρίνει διαφορετικά.
3. Στη σύνθεση του πτυχίου, η πτυχιακή εργασία ισοδυναμεί με 9 διδακτικές μονάδες, έχει φόρτο 13.5 ECTS και ενέχει τη θέση τριών (3) κατ΄ επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων με τον ίδιο συνολικό φόρτο εργασίας.

Άρθρο 2 Διαδικασία εποπτείας

1. Δικαίωμα επίβλεψης πτυχιακών εργασιών έχουν όλοι/ες οι διδάσκοντες/ουσες που αναφέρονται στο άρθρο 9 του Κανονισμού Προπτυχιακών Σπουδών του Τ.Ε.Ε.Π.Η. εκτός των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και των υποψηφίων διδακτόρων. Με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών δύναται να ανατίθεται η επίβλεψη πτυχιακών εργασιών και σε διδάσκοντες/ουσες του άρθρου 9 του Κανονισμού Προπτυχιακών Σπουδών του Τ.Ε.Ε.Π.Η. που δεν έχουν άλλο διδακτικό έργο στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών.

2. Κάθε μέλος Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π. ή Ε.ΔΙ.Π. (που απασχολείται αποκλειστικά στο Τ.Ε.Ε.Π.Η.) έχει τη δυνατότητα να εποπτεύσει, κάθε ακαδημαϊκό έτος, έως 5 πτυχιακές εργασίες. Εξαιρούνται – εφόσον το επιθυμούν- τα μέλη του Τ.Ε.Ε.Π.Η. τα οποία απουσιάζουν, κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους, με εκπαιδευτική άδεια πάνω από τρεις (3) μήνες.

3. Στις αρχές του εαρινού εξαμήνου κάθε έτους, οι έχοντες/ουσες δικαίωμα εποπτείας πτυχιακών εργασιών υποχρεούνται να καταθέσουν στη Συνέλευση: α) τα θέματα ή τις θεματικές ενότητες πτυχιακών εργασιών που προτείνουν και σύντομη περιγραφή του θέματος ή της ενότητας, καθώς και β) τα σχετικά προαπαιτούμενα των θεμάτων ή θεματικών ενοτήτων των πτυχιακών εργασιών. Η Συνέλευση εγκρίνει τον κατάλογο των θεμάτων ή/και θεματικών ενοτήτων και αυτός αναρτάται στον Πίνακα Ανακοινώσεων.

4. Μέχρι το τέλος του εαρινού εξαμήνου, και μετά από την ανάρτηση του παραπάνω καταλόγου, ολοκληρώνεται η διαδικασία επιλογής των φοιτητών/τριών και κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος η σχετική δήλωση «Εκπόνησης Πτυχιακής Εργασίας» υπογεγραμμένη από τον/την επόπτη/τρια και τον/την φοιτητή/φοιτήτρια.

5. Η Γραμματεία του Τμήματος καταρτίζει τον κατάλογο των πτυχιακών εργασιών που εκπονούνται και ο κατάλογος αυτός επικυρώνεται από τη Συνέλευση.

6. Η Συνέλευση ορίζει, για κάθε πτυχιακή εργασία ένα μέλος Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. το οποίο μαζί με τον/την Επόπτη/τρια της Πτυχιακής Εργασίας απαρτίζει την Διμελή Εξεταστική Επιτροπή. Σε επόμενη Συνέλευση μπορεί να γίνει αλλαγή μέλους της Διμελούς Εξεταστικής Επιτροπής εφόσον απαιτηθεί.

Άρθρο 3 Εκπόνηση και περιεχόμενο πτυχιακών εργασιών

1. Η πτυχιακή εργασία εκπονείται ατομικά ή – σε περίπτωση συνεργασίας (έως 2 φοιτητές/φοιτήτριες) - προσδιορίζεται σαφώς η συμβολή κάθε φοιτητή/φοιτήτριας.
2. Το αντικείμενο της πτυχιακής εργασίας είναι μιας περιορισμένης έκτασης βασική ή εφαρμοσμένη έρευνα ή βιβλιογραφική επισκόπηση, όπως αυτή ορίζεται στα πλαίσια των γνωστικών αντικειμένων που θεραπεύει το Τ.Ε.Ε.Π.Η.
3. Μικρή τροποποίηση του θέματος της πτυχιακής εργασίας μπορεί να γίνει στη διάρκεια εκπόνησής της.

Άρθρο 4 Δημόσια παρουσίαση – βαθμολόγηση

1. Με την ολοκλήρωση της συγγραφής της πτυχιακής εργασίας ο/η φοιτητής/φοιτήτρια παραδίδει 2 αντίτυπα, ένα για κάθε μέλος της Εξεταστικής Επιτροπής, τουλάχιστον μια εβδομάδα πριν τη δημόσια παρουσίαση.
2. Η ημέρα και η ώρα της δημόσιας παρουσίασης καθορίζεται από τη Γραμματεία του Τμήματος, κατόπιν συνεννόησης, και αναρτάται στους Πίνακες Ανακοινώσεων.
3. Οι δημόσιες παρουσιάσεις των πτυχιακών εργασιών λαμβάνουν χώρα: α) εντός της εξεταστικής περιόδου του Ιουνίου και του δεκαπενθήμερου που προηγείται, β) εντός της εξεταστικής περιόδου του Φεβρουαρίου και του δεκαπενθήμερου που έπεται, γ) εντός της εξεταστικής περιόδου του Σεπτεμβρίου και του δεκαπενθήμερου που έπεται. Στις δημόσιες παρουσιάσεις των πτυχιακών εργασιών μπορούν να παρίστανται διδάσκοντες/ουσες και φοιτητές/τριες του Τμήματος.
4. Η πτυχιακή εργασία βαθμολογείται σε κλίμακα βαθμολογίας από το 1 έως το 10 και με βάση το 5.
5. Μετά το πέρας της δημόσιας παρουσίασης, τα μέλη της Διμελούς Επιτροπής συσκέπτονται και αποφασίζουν για τη βαθμολογία. Συντάσσουν και υπογράφουν Πρακτικό, στο οποίο αναγράφεται ο

βαθμός και τυχόν παρατηρήσεις, το οποίο κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος μαζί με 2 (δύο) αντίγραφα της πτυχιακής εργασίας σε ηλεκτρονική μορφή. Ένα αντίγραφο (ηλεκτρονική μορφή) φυλάσσεται στο Αρχείο της Γραμματείας και ένα αντίγραφο (ηλεκτρονική μορφή) κατατίθενται στη Βιβλιοθήκη της Σχολής.

6. Το εξώφυλλο και η σελίδα τίτλου της πτυχιακής εργασίας πρέπει να περιέχει τα εξής στοιχεία: ονομασία Παν/μίου, Σχολής, Τμήματος, ονοματεπώνυμο/α του/των φοιτητή/ών που την εκπόνησε/αν, Αριθμό Μητρώου (Α.Ε.Μ.) τίτλο πτυχιακής εργασίας, ονοματεπώνυμο επόπτη/τριας, ονοματεπώνυμο δεύτερου μέλους της Διμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, τόπο και ημερομηνία εξέτασης. Κάθε ηλεκτρονικό αντίγραφο της πτυχιακής εργασίας θα δίνεται στη Γραμματεία σε ψηφιακό δίσκο (CD/DVD). Κάθε ψηφιακός δίσκος θα περιέχει ένα αρχείο pdf με το κείμενο της πτυχιακής εργασίας και ένα ξεχωριστό αρχείο doc. Το αρχείο doc θα έχει όλα τα στοιχεία της πτυχιακής εργασίας, δηλ. εξώφυλλο και εσώφυλλο (στα ελληνικά), εσώφυλλο (στα αγγλικά), περίληψη και λέξεις-κλειδιά (σε ελληνικά και αγγλικά). Στο εξώφυλλο του ψηφιακού δίσκου (CD/DVD) να υπάρχει σμίκρυνση της σελίδας του τίτλου της πτυχιακής εργασίας.
7. (Βλ. Παράρτημα – Παραδοτέα πτυχιακής εργασίας, Παράρτημα - Υπόδειγμα εξωφύλλου και εσωφύλλων πτυχιακής εργασίας).
8. Το πλήρες κείμενο της πτυχιακής εργασίας θα είναι άμεσα προσβάσιμο σε αναγνώστες της Βιβλιοθήκης της Σχολής ή σε χρήστες του Διαδικτύου μόνο εφόσον υπάρξει συναίνεση του/των συγγραφέα/ων. Γίνεται υποχρεωτικά προσβάσιμο το αργότερο μέσα σε 3 χρόνια.

Άρθρο 5 Ακύρωση της δήλωσης εκπόνησης πτυχιακής εργασίας

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, η οποία λαμβάνεται είτε μετά από αίτηση του/της φοιτητή/φοιτήτριας είτε μετά από εισήγηση του/της επόπτη/τριας δύναται να ακυρωθεί η δήλωση για εκπόνηση πτυχιακής εργασίας. Στην περίπτωση αυτή, ο/η φοιτητής/φοιτήτρια, προκειμένου να ολοκληρώσει τις σπουδές του/της, υποχρεούται να εγγραφεί σε τρία (3) κατ΄ επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα. Αυτό μπορεί να γίνει στην αρχή του εξαμήνου. Ωστόσο, αν ο/η φοιτητής/φοιτήτρια επιθυμεί να εκπονήσει Πτυχιακή Εργασία σε άλλο γνωστικό αντικείμενο (θεματική ενότητα), ακολουθείται η διαδικασία που ακολουθείται και για τους/τις υπόλοιπους/υπόλοιπες φοιτητές/φοιτήτριες (διάρκεια εκπόνησης ένα ακαδημαϊκό έτος). Οι αιτήσεις αυτής της μορφής εξετάζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος.

Μεταβατικές Ρυθμίσεις για το Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

1) Από το ακαδημαϊκό έτος 2017-18, φοιτητές/τριες που χρωστούν υποχρεωτικό φροντιστήριο ή μάθημα μιας ξένης γλώσσας, το οποίο δεν προσφέρεται στο τωρινό πρόγραμμα σπουδών, θα μπορούν να επιλέγουν αντίστοιχο φροντιστήριο ή μάθημα άλλης ξένης γλώσσας που προσφέρεται στο τωρινό πρόγραμμα σπουδών.

2) Υποχρεωτικό μάθημα προηγούμενου προγράμματος σπουδών που δεν προσφέρεται στο τωρινό πρόγραμμα σπουδών (είτε με την ίδια είτε με αντίστοιχη ύλη) θα εξετάζεται εφόσον είναι εφικτό από διδάσκοντα(ες) του ΤΕΕΠΗ. Εναλλακτικά θα εξετάζεται από διδάσκοντα(ες) άλλου Τμήματος του Δ.Π.Θ. με ενδεχόμενη παρακολούθηση ίδιου ή αντίστοιχου μαθήματος στο αντίστοιχο Τμήμα. Αν τα ανωτέρω δεν είναι εφικτά, τότε κατά περίπτωση θα γίνεται αντικατάσταση του μαθήματος με:
(α) άλλο υποχρεωτικό μάθημα του τωρινού προγράμματος σπουδών εφόσον δεν προσφέρονταν στο αντίστοιχο πρόγραμμα σπουδών ή
(β) με κατ' επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα εφόσον δεν έχει ήδη επιλεγεί είτε το ίδιο είτε αντίστοιχό του.
Κατά την αντικατάσταση του μαθήματος θα δίνεται προτεραιότητα σε μαθήματα που ανήκουν στην ίδια ομάδα μαθημάτων με το συγκεκριμένο μάθημα.

3) Οι επί πτυχίω φοιτητές θα μπορούν να δηλώνουν μαθήματα επιλογής τα οποία δεν προσφέρονταν στο πρόγραμμα διδασκομένων μαθημάτων στο οποίο έχουν ενταχθεί και προσφέρονται στο πρόγραμμα του τωρινού ακαδημαϊκού έτους αρκεί να μην έχουν ήδη επιλέξει μαθήματα με την ίδια ή αντίστοιχη ύλη. Οι τεταρτοετείς φοιτητές θα μπορούν να επιλέγουν μαθήματα επιλογής που δεν προσφέρθηκαν στο πρόγραμμα διδασκομένων μαθημάτων στο οποίο έχουν ενταχθεί και στο πρόγραμμα διδασκομένων του τωρινού ακαδημαϊκού έτους προσφέρονται στους φοιτητές μικρότερων ετών. Αντίστοιχη ρύθμιση θα ισχύει και για τους τριτοετείς φοιτητές εφόσον θα υπάρχει η δυνατότητα επιλογής μαθημάτων που προσφέρονται στους φοιτητές μικρότερων ετών.

4) Για εισακτέους/ες μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2016-17 που χρωστούν ενότητες του ΠΠΚ, οι οποίες δε διδάσκονται στο τωρινό πρόγραμμα σπουδών, θα ισχύουν κατά περίπτωση (κατόπιν συνεννόησης με τα μέλη της επιτροπής του ΠΠΚ) τα εξής:
(α) θα εξετάζονται στην αντίστοιχη ύλη από διδάσκοντες του Τμήματος (ή άλλου Τμήματος του Δ.Π.Θ.),
(β) θα παρακολουθούν άλλες αντίστοιχες ενότητες του τωρινού ΠΠΚ, ή
(γ) θα παρακολουθούν αντίστοιχα μαθήματα ή αντίστοιχες ενότητες μαθημάτων του τωρινού προγράμματος σπουδών και θα εξετάζονται στην αντίστοιχη ύλη.

5) Οι εισακτέοι/ες μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2016-17 που χρωστούν ενότητες του ΠΠΚ οι οποίες διδάσκονται στο τωρινό ΠΠΚ θα παρακολουθούν τις ενότητες του τωρινού ΠΠΚ και θα εξετάζονται στην αντίστοιχη ύλη.

6) Οι εισακτέοι/ες από το ακαδημαϊκό έτος 2017-18 που χρωστούν εξαμηνιαίο μάθημα του ΠΠΚ θα παρακολουθούν το αντίστοιχο μάθημα του τωρινού ΠΠΚ και θα εξετάζονται στην αντίστοιχη ύλη.

7) Από το ακαδημαϊκό έτος 2015-16, φοιτητές/τριες που χρωστούν το μάθημα «Ψυχολογία της Ανάπτυξης του Παιδιού ΙΙΙ» (υποχρεωτικό για εισακτέους/ες μέχρι και το 2010-11), θα παρακολουθούν το υποχρεωτικό μάθημα «Εκπαιδευτική Ψυχολογία» και θα εξετάζονται στην ύλη του.

8) Από το ακαδημαϊκό έτος 2021-22, φοιτητές/τριες που χρωστούν το μάθημα «Γραμματισμός στα ΜΜΕ» (υποχρεωτικό για εισακτέους/ες μέχρι και το 2010-11), θα παρακολουθούν το υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα «Οπτικός Γραμματισμός» και θα εξετάζονται στην ύλη του.

9) Από το ακαδημαϊκό έτος 2023-24, φοιτητές/τριες που χρωστούν το υποχρεωτικό μάθημα «Κοινωνικές και Εκπαιδευτικές Ανισότητες» ή «Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης Ι: Κοινωνικές και Εκπαιδευτικές Ανισότητες» ή «Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης Ι» (υποχρεωτικό για εισακτέους/ες μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2021-22), θα παρακολουθούν το υποχρεωτικό μάθημα «Ανθρωπολογία της Εκπαίδευσης» και θα εξετάζονται στην ύλη του συγκεκριμένου μαθήματος.

10) Από το ακαδημαϊκό έτος 2023-24, φοιτητές/τριες που χρωστούν το μάθημα «Κοινωνιολογία της Οικογένειας» (υποχρεωτικό για εισακτέους/ες μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2012-13), θα παρακολουθούν το υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα «Ανθρωπολογικές Προσεγγίσεις της Συγγένειας και της Οικογένειας» και θα εξετάζονται στην ύλη του συγκεκριμένου μαθήματος.

11) Από το ακαδημαϊκό έτος 2023-24, φοιτητές/τριες που χρωστούν το μάθημα «Κοινωνιολογικές Προσεγγίσεις της Παιδικής Ηλικίας» (υποχρεωτικό για εισακτέους/ες μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2013-14), θα παρακολουθούν το υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα «Κοινωνιολογικές και Ανθρωπολογικές Προσεγγίσεις της Παιδικής Ηλικίας» και θα εξετάζονται στην ύλη του συγκεκριμένου μαθήματος.

12) Από το ακαδημαϊκό έτος 2021-22, φοιτητές/τριες που χρωστούν το μάθημα «Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης ΙΙ» ή «Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης ΙΙ: Σχέσεις Σχολείου-Κοινότητας» (υποχρεωτικό για εισακτέους/ες μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2016-17), θα παρακολουθούν το υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα «Σχέσεις Σχολείου-Κοινότητας» και θα εξετάζονται στην ύλη

του συγκεκριμένου μαθήματος.

13) Εισακτέοι/ες μέχρι και το ακαδ. έτος 2022-23 που χρωστούν το υποχρεωτικό μάθημα «Πρακτική Ι» μετά και την εξεταστική του Σεπτεμβρίου 2023 θα παρακολουθούν το νέο υποχρεωτικό μάθημα «Τέχνες στην εκπαίδευση Ι» και θα εξετάζονται στην ύλη του νέου μαθήματος.

14) Εισακτέοι/ες μέχρι και το ακαδ. έτος 2022-23 που χρωστούν το υποχρεωτικό μάθημα «Πρακτική ΙΙ» μετά και την εξεταστική του Σεπτεμβρίου 2023 θα παρακολουθούν το νέο υποχρεωτικό μάθημα «Τέχνες στην εκπαίδευση ΙΙ» και θα εξετάζονται στην ύλη του νέου μαθήματος.

15) Εισακτέοι/ες μέχρι και το ακαδ. έτος 2022-23 που χρωστούν το υποχρεωτικό μάθημα «Πρακτική ΙΙΙ» μετά και την εξεταστική του Σεπτεμβρίου 2024 θα παρακολουθούν το νέο υποχρεωτικό μάθημα «Εφαρμογές στο πεδίο Ι» και θα εξετάζονται στην ύλη του νέου μαθήματος.

16) Εισακτέοι/ες μέχρι και το ακαδ. έτος 2022-23 που χρωστούν το υποχρεωτικό μάθημα «Πρακτική ΙV» μετά και την εξεταστική του Σεπτεμβρίου 2024 θα παρακολουθούν το νέο υποχρεωτικό μάθημα «Εφαρμογές στο πεδίο ΙΙ» και θα εξετάζονται στην ύλη του νέου μαθήματος.

17) Εισακτέοι/ες μέχρι και το ακαδ. έτος 2022-23 που χρωστούν το υποχρεωτικό μάθημα «Πρακτική V» μετά και την εξεταστική του Σεπτεμβρίου 2025 θα παρακολουθούν το νέο υποχρεωτικό μάθημα «Οργάνωση, Διαχείριση και Διοίκηση στην Εκπαιδευτική Μονάδα ΙΙ» και θα εξετάζονται στην ύλη του νέου μαθήματος.

18) Εισακτέοι/ες μέχρι και το ακαδ. έτος 2022-23 που χρωστούν το υποχρεωτικό μάθημα «Πρακτική VΙ» μετά και την εξεταστική του Σεπτεμβρίου 2025 θα παρακολουθούν το νέο υποχρεωτικό μάθημα «Εφαρμογές στο πεδίο ΙΙΙ» και θα εξετάζονται στην ύλη του νέου μαθήματος.

19) Εισακτέοι/ες μέχρι και το ακαδ. έτος 2022-23 που χρωστούν το υποχρεωτικό μάθημα «Πρακτική VΙΙ» μετά και την εξεταστική του Σεπτεμβρίου 2026 θα παρακολουθούν το νέο υποχρεωτικό μάθημα «Πρακτική Άσκηση» και θα εξετάζονται στην ύλη του νέου μαθήματος.

Σύνοψη Πρόσφατων Αλλαγών στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

Αρκετές από τις πρόσφατες αλλαγές στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνονται στην προηγούμενη ενότητα που αφορά τις Μεταβατικές Διατάξεις. Στη συνέχεια συνοψίζονται περαιτέρω αλλαγές που έγιναν πρόσφατα στο πρόγραμμα σπουδών:

1) Μετονομασία του υποχρεωτικού μαθήματος *«Ψυχολογία της Ανάπτυξης του Παιδιού Ι»* σε *«Αναπτυξιακή Ψυχολογία»* (ισχύει για εισακτέους/ες από το 2024-25).

2) Μετονομασία του υποχρεωτικού μαθήματος *«Ψυχολογία της Ανάπτυξης του Παιδιού ΙΙ»* σε *«Γλωσσική Ανάπτυξη»* (ισχύει για εισακτέους/ες από το 2024-25).

3) Οι εισακτέοι/ες από το 2023-24 πρέπει να παρακολουθήσουν επιτυχώς δύο υποχρεωτικά μαθήματα ξένης γλώσσας για τη λήψη του πτυχίου (στα δύο πρώτα εξάμηνα). Οι εισακτέοι/ες από το 2017-18 μέχρι και το 2022-23 πρέπει να παρακολουθήσουν επιτυχώς ένα υποχρεωτικό μάθημα ξένης γλώσσας για τη λήψη του πτυχίου (στο 4ο εξάμηνο).

4) Για εισακτέους/ες από το 2024-25, το πρόγραμμα σπουδών στα πρώτα δύο εξάμηνα περιλαμβάνει δύο υποχρεωτικά μαθήματα της αγγλικής γλώσσας χωρίς δυνατότητα επιλογής υποχρεωτικών μαθημάτων της γαλλικής γλώσσας. Για τους/τις εισακτέους/ες του 2023-24, το πρόγραμμα σπουδών στα πρώτα δύο εξάμηνα περιλαμβάνει δύο υποχρεωτικά μαθήματα ξένης γλώσσας με δυνατότητα επιλογής μαθημάτων της αγγλικής ή γαλλικής γλώσσας.

5) Οι εισακτέοι/ες του 2023-24 δε θα μπορούν να αλλάζουν την ξένη γλώσσα που επέλεξαν στο 1ο εξάμηνο εκτός από την περίπτωση που επέλεξαν ξένη γλώσσα που δε διδάσκεται στο συγκεκριμένο ακαδημαϊκό έτος και επιπρόσθετα εφόσον δεν έχουν συμπεριλάβει σε καμία δήλωση μαθημάτων υποχρεωτικό μάθημα ξένης γλώσσας και ούτε έχουν περάσει υποχρεωτικό μάθημα ξένης γλώσσας.

6) Για εισακτέους/ες από το 2024-25, στο 3ο και 4ο εξάμηνο το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει δύο κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα της γαλλικής γλώσσας.

7) Το μάθημα *«Βασικές Έννοιες Μαθηματικών»* ήταν υποχρεωτικό στο 1ο εξάμηνο για εισακτέους/ες μέχρι και το 2022-23. Όσοι/ες το χρωστούν θα εξετάζονται σε αυτό μέχρι να το περάσουν.

8) Το μάθημα *«Νεοελληνική Ιστορία»* ήταν υποχρεωτικό στο 1ο εξάμηνο για εισακτέους/ες μέχρι και το 2022-23. Όσοι/ες το χρωστούν θα εξετάζονται σε αυτό μέχρι να το περάσουν.

9) Το μάθημα *«Εξέλιξη της Παιδαγωγικής Σκέψης»* ήταν υποχρεωτικό στο 2ο εξάμηνο για εισακτέους/ες μέχρι και το 2022-23. Όσοι/ες το χρωστούν θα εξετάζονται σε αυτό μέχρι να το περάσουν.

10) Για εισακτέους/ες από το 2017-18 μέχρι και το 2022-23 το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει στο 4ο εξάμηνο ένα υποχρεωτικό μάθημα ξένης γλώσσας με δυνατότητα επιλογής μαθήματος της αγγλικής ή γαλλικής γλώσσας. Για τους/τις ίδιους/ες εισακτέους/ες στο 3ο εξάμηνο το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει ένα προαιρετικό-προπαρασκευαστικό μάθημα ξένης γλώσσας με δυνατότητα επιλογής μαθήματος της αγγλικής ή γαλλικής γλώσσας.

11) Το κατ' επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα *«Διγλωσσία και εκπαίδευση»* μεταφέρθηκε στο 3ο εξάμηνο (ισχύει για εισακτέους/ες από το 2023-24). Οι εισακτέοι/ες των ακαδ. ετών 2021-22, 2022-23 θα μπορούν να επιλέξουν το μάθημα στο 4ο έτος φοίτησής τους (8ο εξάμηνο).

12) Το κατ' επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα *«Μονόγλωσση/Δίγλωσση Πραγματολογική Ικανότητα»* μεταφέρθηκε από το 3ο στο 8ο εξάμηνο (ισχύει για εισακτέους/ες από το 2023-24).

13) Το κατ' επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα *«Τεχνικές Αφήγησης – Αφηγηματικές Προσεγγίσεις»* μεταφέρθηκε από το 7ο στο 5ο εξάμηνο (ισχύει για εισακτέους/ες από το 2023-24). Οι εισακτέοι/ες των ακαδ. ετών 2021-22, 2022-23 θα μπορούν να επιλέξουν το μάθημα στο 4ο έτος φοίτησής τους (7ο εξάμηνο).

14) Μετονομασία του κατ' επιλογήν υποχρεωτικού μαθήματος *«Κίνητρα, Αυτορρύθμιση και Μάθηση στην Προσχολική Ηλικία»* σε *«Κίνητρα, Αυτορρύθμιση και Μάθηση»* και μετακίνησή του στο 7ο από το 8ο εξάμηνο (ισχύει για εισακτέους/ες από το 2021-22).

15) Μετονομασία του κατ' επιλογήν υποχρεωτικού μαθήματος *«Πολυμέσα και Δίκτυα στην Προσχολική Εκπαίδευση»* σε *«Πολυμέσα, Ρομποτική και Τεχνητή Νοημοσύνη στην Προσχολική Εκπαίδευση»* (ισχύει για εισακτέους/ες από το 2023-24).

16) Μετονομασία του υποχρεωτικού μαθήματος *«Μαθηματικά στην Προσχολική Εκπαίδευση»* σε *«Μαθηματικά στην Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία»* (ισχύει για εισακτέους/ες από το 2023-24).

17) Μετονομασία του υποχρεωτικού μαθήματος *«Διδασκαλία και Μάθηση των Φυσικών Επιστημών στην Προσχολική Ηλικία»* σε *«Διδασκαλία και Μάθηση των Φυσικών Επιστημών στην Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία»* (ισχύει για εισακτέους/ες από το 2023-24).

18) Μετακίνηση κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων (ισχύει για εισακτέους/ες από το 2023-24 καθώς και για προηγούμενους/ες εισακτέους/ες):

- *«Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας ΙΙ»* από το 5ο στο 6ο εξάμηνο,
- *«Υπολογιστικά Περιβάλλοντα Διαχείρισης και Ανάλυσης Ποσοτικών και Ποιοτικών Δεδομένων»* από το 6ο στο 7ο εξάμηνο.

19) Το κατ' επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα «Παιδαγωγική της Ένταξης» του 5ου εξαμήνου μετακινήθηκε στο 6ο εξάμηνο και έγινε υποχρεωτικό μάθημα αντικαθιστώντας το υποχρεωτικό μάθημα «Ειδική Αγωγή» του 6ου εξαμήνου (ισχύει για εισακτέους/ες από το 2023-24). Το μάθημα «Ειδική Αγωγή» προς το παρόν δε θα προφέρεται στο πρόγραμμα σπουδών. Προηγούμενοι/ες εισακτέοι/ες που χρωστούν το υποχρεωτικό μάθημα «Ειδική Αγωγή» θα εξετάζονται σε αυτό μέχρι να το περάσουν.

20) Προσθήκη νέων κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων (ισχύει για εισακτέους/ες από το 2023-24 καθώς και για προηγούμενους/ες εισακτέους/ες):

- «Θέματα Διδακτικής Μαθηματικών: Εφαρμογές στο Πεδίο» (7ο εξάμηνο),
- «Η Μουσουλμανική Μειονότητα της Θράκης: Ιστορία και Εκπαίδευση» (7ο εξάμηνο),
- «Το Πείραμα στη Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών στην Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία» (7ο εξάμηνο),
- «Σχολικός Εκφοβισμός και Θυματοποίηση: Ερμηνεία και Παρεμβάσεις» (8ο εξάμηνο),
- «Ψυχοκοινωνικά Ζητήματα στην Προσχολική και Σχολική Ηλικία: Πρόληψη και Αντιμετώπιση» (8ο εξάμηνο),
- «Επίλυση Προβλήματος στα Μαθηματικά» (8ο εξάμηνο).

20) Μετονομασία του κατ’ επιλογήν υποχρεωτικού μαθήματος *«Έννοιες Φυσικών Επιστημών για την Προσχολική Ηλικία»* σε *«Έννοιες Φυσικών Επιστημών για την Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία»* (ισχύει για εισακτέους/ες από το 2023-24).

21) Κατάργηση κατ’ επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων που δε διδάσκονταν τα τελευταία

χρόνια ενώ θα διδάσκονται άλλα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα στα αντίστοιχα πεδία:

- «Βασικές Έννοιες Μαθηματικών», 4ο εξάμηνο (αφορά εισακτέους/ες από το 2023-24),
- «Συγγραφή Επιστημονικής Εργασίας στις Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες», 6ο εξάμηνο (αφορά εισακτέους/ες από το 2023-24 καθώς και προηγούμενους/ες εισακτέους/ες),
- «Θέματα Ανάπτυξης της Μαθηματικής Σκέψης στην Προσχολική Εκπαίδευση», 7ο εξάμηνο (αφορά εισακτέους/ες από το 2023-24 καθώς και προηγούμενους/ες εισακτέους/ες),
- «Εκπαιδευτικές Προσεγγίσεις σε Παιδικά Μουσεία και Μουσεία Επιστημών», 5ο εξάμηνο (αφορά εισακτέους/ες από το 2024-25).

22) Κατάργηση των τεσσάρων μαθημάτων επιλογής της Γαλλικής γλώσσας (3ο, 4ο, 5ο, 6ο εξ.) καθώς θα είναι πολύ δύσκολο να διδάσκονται στο μέλλον. Τα μαθήματα αυτά είναι τα εξής: «Γαλλικά - Ξένη Γλώσσα» (3^{ο} εξ.), «Γαλλικά για ειδικούς σκοπούς» (4^{ο} εξ.), «Γαλλικά για ειδικούς και ακαδημαϊκούς σκοπούς Ι» (5^{ο} εξ.), «Γαλλικά για ειδικούς και ακαδημαϊκούς σκοπούς ΙΙ» (6^{ο} εξ.). Αφορά εισακτέους/ες από το 2024-25.

23) Προσθήκη του νέου κατ' επιλογήν υποχρεωτικού μαθήματος στο 5^{ο} εξάμηνο με τίτλο «Καλλιτεχνικές πρακτικές στη μουσειοπαιδαγωγική». Αφορά εισακτέους/ες από το 2024-25.

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ – ΕΙΔΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Το Γραφείο Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδική Βιβλιοθήκη λειτουργεί κυρίως για την κάλυψη εκπαιδευτικών αναγκών των φοιτητών/φοιτητριών του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία. Δικαίωμα δανεισμού έχουν οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί/μεταπτυχιακές φοιτητές/φοιτήτριες και τα μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και Ε.Ε.Δ.Ι.Π. του Τ.Ε.Ε.Π.Η.. Επίσης, δικαίωμα πρόσβασης στα υλικά και βιβλία, επιτόπου (χωρίς δικαίωμα δανεισμού), έχει κάθε μέλος της εκπαιδευτικής κοινότητας. Η λειτουργία του Γραφείου διέπεται από εσωτερικό κανονισμό που εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος. Περισσότερες πληροφορίες για το Γραφείο Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδική Βιβλιοθήκη είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο του Τμήματος.

Κανονισμός Λειτουργίας του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού - Ειδικής Βιβλιοθήκης

Α. Γενικές διατάξεις

1. Όλα τα εκπαιδευτικά (παιδαγωγικά) υλικά και βιβλία που υπάρχουν στο Γραφείο Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης αποτελούν περιουσία του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία δεδομένου ότι η προμήθειά τους γίνεται από κονδύλια του τακτικού προϋπολογισμού του Τμήματος.
2. Ο δανεισμός και η διάθεση αυτών των εκπαιδευτικών υλικών και βιβλίων ρυθμίζεται από τις σχετικές αποφάσεις της Συνέλευσης του Τ.Ε.Ε.Π.Η. - Δ.Π.Θ. Στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους, η Συνέλευση ορίζει ένα μέλος Δ.Ε.Π. υπεύθυνο για τη λειτουργία του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης καθώς και το προσωπικό που θα απασχολείται σε αυτό.
3. Δικαίωμα δανεισμού έχουν οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί/μεταπτυχιακές φοιτητές/φοιτήτριες και τα μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Τ.Ε.Π., Ε.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. του Τ.Ε.Ε.Π.Η..
4. Από τους έχοντες δικαίωμα δανεισμού προηγούνται, στη διάρκεια της Πρακτικής τους Άσκησης, οι φοιτητές/φοιτήτριες.
5. Για κάθε πρόσωπο που επιθυμεί να δανειστεί υλικό ή/και βιβλία δημιουργείται Καρτέλα Δανεισμού η οποία φέρει το όνομά του, την ιδιότητά του, ταχυδρομική διεύθυνση και τηλέφωνο καθώς και επαρκή χώρο για την καταχώρηση του κωδικού των υλικών και βιβλίων, την ημερομηνία δανεισμού και επιστροφής τους. Η Καρτέλα Δανεισμού ισχύει, για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες, για όλη τη διάρκεια των σπουδών τους. Οι Καρτέλες Δανεισμού παραμένουν στο Γραφείο Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης.
6. Οι φοιτητές/φοιτήτριες που επιθυμούν να δανειστούν υλικά και βιβλία οφείλουν να επιδεικνύουν, κάθε φορά, τη φοιτητική τους ταυτότητα.

7. Όποιος επιθυμεί να δανειστεί υλικά ή/και βιβλία λαμβάνει γνώση του παρόντος κανονισμού και υπογράφει υπευθύνως ότι αποδέχεται όλα όσα σε αυτόν ορίζονται. Η δήλωση αυτή ισχύει χωρίς να χρειάζεται η ανανέωσή της τις επόμενες φορές. Στην ίδια δήλωση αναλαμβάνει την ευθύνη ότι παρέλαβε το υλικό σε καλή κατάσταση και πλήρες. Σε περίπτωση που το υλικό, το οποίο δανείζεται δεν είναι πλήρες ή παρουσιάζει φθορές ή αυτός που το δανείζεται διατηρεί οποιεσδήποτε επιφυλάξεις, οφείλει να σημειώσει εγγράφως τις παρατηρήσεις του και να ζητήσει από το προσωπικό του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης να υπογράψει το κείμενο των παρατηρήσεων αυτών.
8. Δικαίωμα να συμβουλεύεται τα υλικά και βιβλία, επιτόπου (χωρίς δικαίωμα δανεισμού), έχει κάθε μέλος της εκπαιδευτικής κοινότητας, κατά τις ώρες λειτουργίας του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης.
9. Απαγορεύεται η φωτογράφηση, φωτοτύπηση ή με κάθε άλλο μέσο αντιγραφή ή αναπαραγωγή του υλικού και των βιβλίων.

Β. Ημέρες και ώρες λειτουργίας του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης

1. Στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους το μέλος Δ.Ε.Π. που είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης, καταρτίζει σε συνεργασία με τον Πρόεδρο του Τμήματος, το ωρολόγιο πρόγραμμα λειτουργίας και το υποβάλλει για έγκριση στη Συνέλευση του Τμήματος.
2. Το ωρολόγιο πρόγραμμα λειτουργίας του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης αναρτάται στην πόρτα της Βιβλιοθήκης, στους Πίνακες Ανακοινώσεων της Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών/τριών καθώς και στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

Γ. Διάρκεια και ποσότητα δανεισμού του εκπαιδευτικού υλικού και των βιβλίων

1. Ο δανεισμός δεν μπορεί να ξεπερνά τους τρεις (3) κωδικούς.
2. Η διάρκεια δανεισμού ορίζεται σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες. Εντός της έκτης εργάσιμης ημέρας τα υλικά ή/και τα βιβλία οφείλουν να επιστρέφονται.
3. Ανανέωση δανεισμού γίνεται, μέχρι μια φορά, έως και για πέντε (5) εργάσιμες μέρες, μόνο με τη σύμφωνη γνώμη του προσωπικού του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης, το οποίο διατηρεί το δικαίωμα να αρνηθεί να ανανεώσει τον δανεισμό.
4. Στο τέλος κάθε περιόδου πρακτικής άσκησης το υπεύθυνο μέλος Δ.Ε.Π., επικουρούμενο από το προσωπικό του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης, ελέγχει την επιστροφή των υλικών και βιβλίων και υπογράφει στον ειδικό χώρο, που προβλέπεται για τον σκοπό αυτόν, στο Δελτίο Πρακτικής Άσκησης του/της φοιτητή/φοιτήτριας.

Δ. Εξασφάλιση της ποιότητας των υλικών και βιβλίων - Κυρώσεις σε περίπτωση φθοράς ή απώλειάς τους

1. Το προσωπικό του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης ελέγχει την ποιότητα και πληρότητα των υλικών όταν δανείζονται. Στην περίπτωση που δανείζεται υλικό ή βιβλίο φθαρμένο, τούτο αναγράφεται στην Καρτέλα Δανεισμού και υπογράφεται από τον/την φοιτητή/φοιτήτρια.
2. Το προσωπικό του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης ελέγχει την ποιότητα και πληρότητα των υλικών όταν επιστρέφονται.
3. Σε περίπτωση που, κατά τον έλεγχο, διαπιστωθεί μη φυσιολογική φθορά ή απώλεια μέρους ή όλου, ο δανειζόμενος παραμένει σε εκκρεμότητα ως να μην είχε επιστρέψει το υλικό. Το προσωπικό του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης συντάσσει έκθεση προς το υπεύθυνο μέλος Δ.Ε.Π., την οποία κοινοποιεί και στον/στην φοιτητή/φοιτήτρια. Η έκθεση παραδίδεται στο μέλος Δ.Ε.Π. μαζί με το κατεστραμμένο υλικό ή βιβλίο.
4. Σε περίπτωση μη φυσιολογικής φθοράς ή απώλειας μέρους ή όλου (π.χ. καρτέλες, ζάρια, πιόνια κτλ. που είναι απαραίτητα για την ολοκληρωμένη χρήση του υλικού), ο δανειζόμενος **έχει την υποχρέωση αντικατάστασής του**, με δικά του μέσα, και τότε μόνον θεωρείται ότι επέστρεψε το υλικό.
5. Σε περίπτωση παράληψης επιστροφής υλικού ή βιβλίων, φθοράς ή απώλειας και άρνησης αντικατάστασης, ο/η φοιτητής/φοιτήτρια ειδοποιείται από το προσωπικό του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης τηλεφωνικώς και η ειδοποίηση καταγράφεται στην Καρτέλα Δανεισμού. Εάν ο/η φοιτητής/φοιτήτρια δεν ανταποκριθεί τότε ειδοποιείται μια δεύτερη φορά με συστημένη επιστολή. Εάν και πάλι ο/η φοιτητής/φοιτήτρια δεν ανταποκριθεί στην υποχρέωση επιστροφής ή αντικατάστασης, τότε στερείται την επάρκεια στην Πρακτική Άσκηση του εξαμήνου στο οποίο ανήκει.
6. Η απόφαση για στέρηση της επάρκειας στην Πρακτική Άσκηση λαμβάνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος μετά από αιτιολογημένη **έγγραφη** εισήγηση, των υπευθύνων μελών ΔΕΠ του Προγράμματος Πρακτικής Κατάρτισης, η οποία κοινοποιείται στον/στην φοιτητή/φοιτήτρια. Ο/Η φοιτητής/φοιτήτρια έχει δικαίωμα να αντικρούσει την εισήγηση **εγγράφως**.
7. Για όλες τις υπόλοιπες κατηγορίες δανειζομένων ισχύει, ως κύρωση, η μόνιμη στέρηση
8. δικαιώματος δανεισμού.

Ε. Λοιπές διατάξεις

1. Δεν επιτρέπεται η δέσμευση υλικού τηλεφωνικά ή σε συνεννόηση με το προσωπικό του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης.
2. Για την επίλυση διαφορών ανάμεσα στο Γραφείο Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης και στους δανειζόμενους αρμόδια είναι η Γ.Σ. του Τμήματος μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου στη Γραμματεία του Τμήματος.
3. Για κάθε θέμα που προκύπτει και δεν προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, αρμόδια είναι η Συνέλευση του Τ.Ε.Ε.Π.Η.
4. Σε περίπτωση κατάργησης του Τ.Ε.Ε.Π.Η. αρμόδια για τη διάθεση του υλικού και των βιβλίων του Γραφείου Εκπαιδευτικού Υλικού – Ειδικής Βιβλιοθήκης είναι η

τελευταία Συνέλευση του Τ.Ε.Ε.Π.Η.. Αν δεν το πράξει αρμόδια είναι η Γενική Συνέλευση της Σχολής Επιστημών της Αγωγής και η Σύγκλητος του Δημοκρίτειου Πανεπιστήμιου Θράκης.

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΕΕΠΗ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) «Επιστήμες της Αγωγής: Καινοτόμες Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις σε Πολυπολιτισμικά Εκπαιδευτικά Περιβάλλοντα» (Έναρξη το ακαδημαϊκό έτος 2019-20)

Από το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2019-20 λειτουργεί το Π.Μ.Σ. του ΤΕΕΠΗ «Επιστήμες της Αγωγής: Καινοτόμες Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις σε Πολυπολιτισμικά Εκπαιδευτικά Περιβάλλοντα». Στο Π.Μ.Σ. εισάγονται 30 Μεταπτυχιακοί/Μεταπτυχιακές φοιτητές/φοιτήτριες. Η φοίτηση είναι υποχρεωτική, διάρκειας τεσσάρων (4) εξαμήνων και οδηγεί στη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης. Δε δέχεται πλέον νέους εισακτέους. Οι τελευταίοι/ες εισακτέοι/ες στο Π.Μ.Σ. εισήχθησαν το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2021-22.

Το Π.Μ.Σ. έχει δύο κατευθύνσεις:
α) «Άτυπες, μη τυπικές και τυπικές μορφές εκπαίδευσης», και β) «Εκπαίδευση στη διαπολιτισμική ετοιμότητα»

Η διάρθωση του προγράμματος σπουδών έχει ως εξής:

1ο εξάμηνο σπουδών:	4 μαθήματα κορμού	**30 Π.Μ. (ECTS)**
2ο εξάμηνο σπουδών:	5 μαθήματα για κάθε κατεύθυνση	**30 Π.Μ. (ECTS)**
Σύνολο Α΄ έτους:	9 μαθήματα	**60 Π.Μ. (ECTS)**

3ο εξάμηνο σπουδών:	Σεμινάρια και βιωματικά εργαστήρια, Σχεδιασμός & Υλοποίηση Πρακτικής Άσκησης	**30 Π.Μ. (ECTS)**
4ο εξάμηνο σπουδών:	Συγγραφή διπλωματικής εργασίας	**30 Π.Μ. (ECTS)**
Σύνολο Β΄ έτους:	Πρακτική Άσκηση και Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία	**60 Π.Μ. (ECTS)**

Διευθυντής: Κωνσταντίνος Καραδημητρίου, Αναπληρωτής Καθηγητής

Αναπληρωτής Διευθυντής: Γεώργιος Μαυρομμάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής

Περισσότερες πληροφορίες για το Π.Μ.Σ. είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο του Τ.Ε.Ε.Π.Η. Το συγκεκριμένο Π.Μ.Σ. θα αντικατασταθεί από το νέο Π.Μ.Σ. του Τ.Ε.Ε.Π.Η. με τίτλο «Επιστήμες της Αγωγής: Διαπολιτισμικές Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις και Καινοτόμες Εφαρμογές σε Πολυπολιτισμικά Εκπαιδευτικά Περιβάλλοντα» που είναι υπό ίδρυση (ιστότοπος του Π.Μ.Σ.: https://mcultural.psed.duth.gr).

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) «Καινοτόμες Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις σε Πολυπολιτισμικά Εκπαιδευτικά Περιβάλλοντα» (Από το ακαδημαϊκό έτος 2013-14 έως και το 2021-22)

Από το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2013-14 ξεκίνησε να λειτουργεί το Π.Μ.Σ. του ΤΕΕΠΗ «Καινοτόμες Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις σε Πολυπολιτισμικά Εκπαιδευτικά Περιβάλλοντα». Στο Π.Μ.Σ. εισάγονται 28 Μεταπτυχιακοί/Μεταπτυχιακές φοιτητές/φοιτήτριες. Η φοίτηση είναι υποχρεωτική, διάρκειας τεσσάρων (4) εξαμήνων και οδηγεί στη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης.

Το Π.Μ.Σ. έχει δύο κατευθύνσεις:
α) «Άτυπες, μη τυπικές και τυπικές μορφές εκπαίδευσης», και β) «Εκπαίδευση στη διαπολιτισμική ετοιμότητα»

Η διάρθωση του προγράμματος σπουδών έχει ως εξής:

1ο εξάμηνο σπουδών:	4 μαθήματα κορμού	**30 Π.Μ. (ECTS)**
2ο εξάμηνο σπουδών:	5 μαθήματα για κάθε κατεύθυνση	**30 Π.Μ. (ECTS)**
Σύνολο Α΄έτους:	9 μαθήματα	**60 Π.Μ. (ECTS)**

3ο εξάμηνο σπουδών:	Σεμινάρια και βιωματικά εργαστήρια, Σχεδιασμός & Υλοποίηση Πρακτικής Άσκησης	**30 Π.Μ. (ECTS)**
4ο εξάμηνο σπουδών:	Συγγραφή διπλωματικής εργασίας	**30 Π.Μ. (ECTS)**
Σύνολο Β΄έτους:	Πρακτική Άσκηση και Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία	**60 Π.Μ. (ECTS)**

Διευθυντής:
Γεώργιος Μαυρομμάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής

Περισσότερες πληροφορίες για το Π.Μ.Σ. είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο του Τμήματος.

Το συγκεκριμένο Π.Μ.Σ. δέχθηκε για τελευταία φορά εισακτέους/ες το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2017-18. Η λειτουργία του ΠΜΣ ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο του 2022. Αντικαταστάθηκε από το Π.Μ.Σ. «Επιστήμες της Αγωγής: Καινοτόμες Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις σε Πολυπολιτισμικά Εκπαιδευτικά Περιβάλλοντα» (ΦΕΚ 3318, τ. Β’, 10/8/2018) το οποίο ξεκίνησε να λειτουργεί από το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2019-20.

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) «Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία» (Από το ακαδημαϊκό έτος 2015-16 έως και το 2023-24)

Το Π.Μ.Σ. «Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία» ξεκίνησε τη λειτουργία του κατά το χειμερινό εξάμηνο 2015-16. Δε δέχεται πλέον νέους/ες εισακτέους/ες. Οι τελευταίοι/ες εισακτέοι/ες στο Π.Μ.Σ. εισήχθησαν το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2017-18. Η λειτουργία του Π.Μ.Σ. ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2023.

Το Μεταπτυχιακό πρόγραμμα επιδιώκει να καταστήσει ικανούς τους απόφοιτους να κατανοούν τις οικολογικές, πολιτισμικές και κοινωνικές διεργασίες, διά των οποίων λαμβάνουν χώρα αλλαγές που σχετίζονται με το περιβάλλον, με σκοπό να είναι ικανοί να προωθήσουν εκπαιδευτικές, ερευνητικές και αναπτυξιακές στρατηγικές για την αειφόρο περιβαλλοντική διαχείριση και διάδοση της αειφορίας και της αειφόρου ανάπτυξης. Συναφώς, η εμπλοκή τους στη σχετική ερευνητική και εκπαιδευτική δραστηριότητα συνιστά κεντρικό προσανατολισμό του Π.Μ.Σ

Στο Π.Μ.Σ. εισάγονται 20 Μεταπτυχιακοί/Μεταπτυχιακές φοιτητές/φοιτήτριες. Η φοίτηση είναι υποχρεωτική, διάρκειας τεσσάρων (4) εξαμήνων και οδηγεί στη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης.

Η διάρθωση του προγράμματος σπουδών έχει ως εξής:

1ο εξάμηνο σπουδών:	4 μαθήματα	**30 Π.Μ. (ECTS)**
2ο εξάμηνο σπουδών:	4 μαθήματα	**30 Π.Μ. (ECTS)**
Σύνολο Α΄έτους:	8 μαθήματα	**60 Π.Μ. (ECTS)**

3ο εξάμηνο σπουδών:	2 μαθήματα – σεμινάρια Σχεδιασμός και υλοποίηση Πρακτικής Άσκησης	**30 Π.Μ. (ECTS)**
4ο εξάμηνο σπουδών:	Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία	**30 Π.Μ. (ECTS)**
Σύνολο Β΄έτους:	Μαθήματα – Σεμινάρια, Πρακτική Άσκηση και Μεταπτυχιακή Διπλωματική εργασία	**60 Π.Μ. (ECTS)**

Διευθυντής:
Αλέξανδρος Θεοδωρίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής

Ιστότοπος του Π.Μ.Σ.: http://pmsees.psed.duth.gr

Διατμηματικό Διαπανεπιστημιακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Κοινωνικο-πολιτισμική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Εμψυχωτών» (Από το ακαδημαϊκό έτος 2003-04 έως και το 2010-11)

Κοινωνικο-πολιτισμική εκπαίδευση και κατάρτιση εμψυχωτών
Κατεύθυνση Α: Κοινωνική και πολιτισμική εκπαίδευση
Κατεύθυνση Β: Ενισχυτική προσχολική εκπαίδευση

Το ΔΔΠΜΣ «Κοινωνικο-πολιτισμική εκπαίδευση και κατάρτιση εμψυχωτών» υλοποιήθηκε από το Τ.Ε.Ε.Π.Η. σε συνεργασία με τον Τομέα Ψυχολογίας του Τμήματος Φιλοσοφίας -Παιδαγωγικής - Ψυχολογίας (ΦΠΨ) του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και το Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΤΕΠΑΕΣ) του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Το ΔΔΠΜΣ εντάχθηκε στις δράσεις του ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ (έως το 2008).
Το ΔΔΠΜΣ λειτούργησε στην Αλεξανδρούπολη και δέχονταν εισακτέους/ες από το ακαδημαϊκό έτος 2003-04 μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2007-08. Εισάγονταν 25 Μεταπτυχιακοί/Μεταπτυχιακές φοιτητές/φοιτήτριες. Η λειτουργία του ΔΔΠΜΣ ολοκληρώθηκε το ακαδημαϊκό έτος 2010-11. Η φοίτηση ήταν υποχρεωτική, διάρκειας τεσσάρων (4) εξαμήνων και οδηγούσε στη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης Παιδαγωγού σε μια από τις δύο κατευθύνσεις:
α) «Κοινωνική και Πολιτισμική Εκπαίδευση» και
β) «Ενισχυτική Προσχολική Εκπαίδευση».

Διευθύντρια:
Λούκια Μπεζέ, Καθηγήτρια Ψυχολογίας Τ.Ε.Ε.Π.Η. – Δ.Π.Θ.

Επιστημονικά Υπεύθυνος από το ΦΠΨ - ΕΚΠΑ:
Ηλίας Μπεζεβέγκης, Καθηγητής Ψυχολογίας

Επιστημονικά Υπεύθυνη από το ΤΕΠΑΕΣ-Π. Αιγαίου:
Μαρία Καΐλα, Καθηγήτρια Παιδαγωγικής Ψυχολογίας

Πληροφορίες για το ΔΔΠΜΣ είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο του Τ.Ε.Ε.Π.Η.

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ

Κανονισμός Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών του Τ.Ε.Ε.Π.Η.

Ο Κανονισμός του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών του Τ.Ε.Ε.Π.Η. εγκρίθηκε από τη Συνέλευση του Τμήματος και τη Σύγκλητο του Δ.Π.Θ. Ο συγκεκριμένος κανονισμός συντάχθηκε βάσει του σχετικού κανονισμού του Δ.Π.Θ. Δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 6024/11-11-2025, τ. Β' και είναι διαθέσιμος στη σχετική ιστοσελίδα του ιστότοπου του Τ.Ε.Ε.Π.Η. (https://www.psed.duth.gr/didaktorikes-spoudes-genikes-plirofories/). Ο προηγούμενος κανονισμός δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 800/7-3-2018, τ. Β' και η τροποποίησή του στο ΦΕΚ 391/10.02.2020, τ. Β'.

Διδακτορικές Διατριβές που εκπονήθηκαν στο Τ.Ε.Ε.Π.Η.

1) Πολυξένη – Μαρία Μωραΐτη, «Ο ρόλος του μαγικού βοηθού στην εξέλιξη του παραμυθιού. Παραμυθολογική μελέτη», 2001. Επιβλέπουσα: Βασιλική Κοντογιάννη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια.
2) Ευαγγελία Σεραφείμ, «Η εκπαιδευτική πραγματικότητα στην Α/βαθμια εκπαίδευση στο Νομό Έβρου, μέσα από το ρόλο και έργο του δασκάλου», 2002. Επιβλέπων: Αθανάσιος Βακαλιός, Αναπληρωτής Καθηγητής.
3) Γαλήνη Ρεκαλίδου, «Χωροχρονική δόμηση και της γραφική ικανότητα, σε παιδιά προσχολικής ηλικίας», 2002. Επιβλέπουσα: Λουκία Μπεζέ, Καθηγήτρια.
4) Βασιλική Βασιλούδη, «Η εφημερίς των παίδων και ο Μ. Δ. Καλαποθάκης: Παράμετροι ενός παιδικού περιοδικού του 19ου αιώνα», 2004. Επιβλέπουσα: Ζωή Γαβριηλίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια.
5) Άννα Αντωνοπούλου, «Ευαισθητοποίηση των αισθήσεων και αποκλίνουσα σκέψη των νηπίων», 2004. Επιβλέπουσα: Λουκία Μπεζέ, Καθηγήτρια.
6) Παναγιώτα Πολίτη, «Κοινωνική συγκρότηση και πολιτισμική ταυτότητα σε μια δίγλωσση κοινότητα: Αγία Άννα (Κούκουρα) Βοιωτίας», 2006. Επιβλέπουσα: Παρασκευή Κουφάκη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια.
7) Αλέξανδρος Παπάνης, «Στρατηγικές εκμάθησης των Μουσουλμανόπαιδων της Θράκης που μαθαίνουν την Αγγλική ως Ξένη Γλώσσα», 2009. Επιβλέπουσα: Ζωή Γαβριηλίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια.
8) Βασιλική Βόντσα, «Συσχέτιση των απόψεων των εκπαιδευτικών των διαπολιτισμικών γυμνασίων για τους αλλόγλωσσους μαθητές και των στάσεών τους απέναντί τους κατά τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας», 2012. Επιβλέπουσα: Λέλα Γώγου, Καθηγήτρια.
9) Ευθυμία Πεντέρη, «Ψυχοπαιδαγωγικές διαστάσεις της σχέσης οικογένειας και νηπιαγωγείου: Διερεύνηση της γονικής εμπλοκής και των παραγόντων που την επηρεάζουν», 2012. Επιβλέπουσα: Γαλήνη Ρεκαλίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια.
10) Άννα Αφεντουλίδου, «Τζάνι Ροντάρι – Ευγένιος Τριβιζάς: ανατρεπτικές πτυχές του έργου τους», 2014. Επιβλέπουσα: Αναστασία Οικονομίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια.
11) Βηθλεέμ Τσιτάκη, «Η Διαχείριση των εθνοπολιτισμικών ταυτοτήτων των εκπαιδευτικών στη σχέση τους με τα παιδιά προσχολικής ηλικίας της μειονότητας της Θράκης: το παράδειγμα επεξεργασίας αφηγηματικών - λογοτεχνικών κειμένων στο Νηπιαγωγείο», 2016. Επιβλέπουσα: Παρασκευή Κουφάκη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια.
12) Δημήτριος Στεφανίδης, «Λειτουργία των Σχολείων Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης στην Περιοχή της Θράκης. Μία Κοινωνιολογική Προσέγγιση»,

2018. Επιβλέπουσα: Λέλα Γώγου, Καθηγήτρια.

13) Μαρία Βαρσαμά, «Ανάστροφος Σχεδιασμός Παραδοσιακών Προγραμμάτων: Παράδειγμα από τα Μαθήματα των Φυσικών Επιστημών για Παιδιά Προσχολικής Ηλικίας και Μαθητές Α'-Γ' Τάξης Δημοτικού. Μια Προσέγγιση Εκπαιδευτικής Συμπερίληψης», 2019. Επιβλέπουσα: Αναστασία Δημητρίου, Καθηγήτρια.

14) Ευγενία Δουλάμη, «Διερεύνηση των αντιλήψεων στελεχών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα σχετικά με τον ρόλο του σύγχρονου σχολείου στην προαγωγή της εκπαίδευσης για το περιβάλλον και την αειφορία», 2020. Επιβλέπουσα: Αναστασία Δημητρίου, Καθηγήτρια.

15) Μαρία Τριανταφύλλου, «Φυτά και ζώα στο ελληνικό λαϊκό παραμύθι. Οι σχέσεις τους με τον άνθρωπο», 2020. Επιβλέπουσα: Δέσποινα Δαμιανού, αφυπ. Επίκουρη Καθηγήτρια.

16) Αλκιβιάδης Σαλπιγκτής, «Ο πολιτισμικά διαφορετικός μαθητής στο δημόσιο ελληνικό δημοτικό σχολείο: ο λόγος της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας κατά την περίοδο 1990 - 2010», 2021. Επιβλέπων: Γεώργιος Μαυρομμάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής.

17) Ευμορφία Μαλκοπούλου, «Διερεύνηση του εννοιολογικού πεδίου εκπαιδευτικών προσχολικής εκπαίδευσης και των νηπίων για την έννοια του οικοσυστήματος», 2021. Επιβλέπουσα: Αναστασία Δημητρίου, Καθηγήτρια.

18) Θεοπούλα Καρανικολάου, «Αναπαραστάσεις του θηλυκού στην ελληνική παιδική λογοτεχνία: τα εικονογραφημένα παιδικά βιβλία του σήμερα», 2022. Επιβλέπουσα: Αναστασία Οικονομίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια.

19) Δέσποινα Βασιλειάδου, «Αυτοαξιολόγηση των μαθητών και σχολική επίδοση: Μελέτη των μεταξύ τους σχέσεων και οι απόψεις των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών και μαθητών», 2022. Επιβλέπων: Κωνσταντίνος Καραδημητρίου, Επίκουρος Καθηγητής.

20) Άρτεμις Παπαηλία, «Μια εικόνα ισούται με χίλιες … ιστορίες: Τα βιβλία χωρίς λόγια και ο εννοούμενος αναγνώστης τους», 2022. Επιβλέπουσα: Αναστασία Οικονομίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια.

21) Νικόλαος Καριπίδης, «Ενσωμάτωση συνεργατικών εργαλείων του παγκοσμίου ιστού σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα: αξιοποίηση του μοντέλου TPACK στο σχεδιασμό ενός προγράμματος επιμόρφωσης εκπαιδευτικών με Wiki», 2022. Επιβλέπων: Δημήτριος Πρέντζας, Αναπληρωτής Καθηγητής.

22) Ευάγγελος Τζισλής, «Ο Λόγος περί μετανάστευσης στον χώρο των εκπαιδευτικών: «Λόγοι» (Discourses) Ελλήνων εκπαιδευτικών και φοιτητών παιδαγωγικών σχολών για τους μετανάστες στην Ελλάδα», 2022. Επιβλέπων: Αντώνιος Σαπουντζής, Αναπληρωτής Καθηγητής.

23) Φανή Μοκαΐτη, «Η σχέση της γλωσσικής ανάπτυξης με την ψυχοκοινωνική

ανάπτυξη παιδιών προσχολικής ηλικίας: μία διαχρονική μελέτη», 2023. Επιβλέπουσα: Αλεξάνδρα Καρούσου, Επίκουρη Καθηγήτρια.

24) Κυριακή Καραγιάννη, «Οι κοινωνιο-ψυχολογικές διαδικασίες που εμπλέκονται στην ερμηνεία του εκφοβισμού: Αναλύοντας την κατασκευή των κοινωνικών δικτύων, της κοινωνικής ιεραρχίας και των κοινωνικών ταυτοτήτων στον λόγο έφηβων μαθητών», 2023. Επιβλέπων: Αντώνιος Σαπουντζής, Αναπληρωτής Καθηγητής.

25) Ανθούλα Νεραντζίδου, «Ο φάκελος αξιολόγησης (portfolio): Διερεύνηση των παραμέτρων της εφαρμογής του στο νηπιαγωγείο», 2024. Επιβλέπουσα: Γαλήνη Ρεκαλίδου, Ομότιμη Καθηγήτρια.

26) Ειρήνη Παπαναστασάτου, «Γονική εμπλοκή για τον γραμματισμό στο νηπιαγωγείο: συνεργατική έρευνα δράσης για την ενίσχυση της συνεργασίας νηπιαγωγείου-οικογένειας-κοινότητας με έμφαση στα ζητήματα γραμματισμού των παιδιών», 2025. Επιβλέπουσα: Ευθυμία Πεντέρη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια.

27) Χρήστος Διαμαντής, «Αυτοβιογραφία και λογοτεχνία: η μυθοπλαστική κατασκευή του εαυτού στις Ρωμιοπούλες της Πηνελόπης Δέλτα», 2025. Επιβλέπουσα: Σοφία Ιακωβίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΔΟΜΕΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ

Διδακτικά βιβλία

Οι φοιτητές/τριες επιλέγουν ένα από τα βιβλία που προτείνει ο/η διδάσκων/ουσα, το οποίο και χορηγείται δωρεάν. Τα διδακτικά βιβλία εγκρίνονται από τη Συνέλευση του Τμήματος, μετά από πρόταση του διδάσκοντος/ουσας. Η σχετική λίστα των προτεινόμενων διδακτικών βιβλίων ανά ακαδημαϊκό έτος είναι διαθέσιμη στο σύστημα **Εύδοξος** (http://eudoxus.gr). Οι δηλώσεις για τα διδακτικά βιβλία γίνονται από τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες επίσης μέσω του συστήματος **Εύδοξος** (http://eudoxus.gr).

Σίτιση

Στις κτιριακές εγκαταστάσεις της Σχολής Επιστημών Αγωγής λειτουργεί Φοιτητική Λέσχη για τη σίτιση των φοιτητών/τριών της Σχολής Επιστημών Αγωγής και των Τμημάτων Ιατρικής και Μοριακής Βιολογίας & Γενετικής. Δικαίωμα δωρεάν σίτισης έχουν οι φοιτητές/φοιτήτριες που πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από απόφαση Συγκλήτου. Οι φοιτητές/φοιτήτριες που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για δωρεάν σίτιση έχουν δικαίωμα σίτισης, αλλά καταβάλλουν το αντίτιμο του σιτηρεσίου. Η υποβολή αιτήσεων για σίτιση και στέγαση μπορεί να γίνει μέσω της διαδικτυακής εφαρμογής https://estia.duth.gr/.

Στέγαση

Φοιτητική Εστία δεν υπάρχει προς το παρόν για τη στέγαση των φοιτητών/τριών του Δ.Π.Θ, στην Αλεξανδρούπολη. Ωστόσο, για κάθε ακαδημαϊκό έτος εξασφαλίζονται μισθωμένα δωμάτια στην πόλη της Αλεξανδρούπολης και στη Νέα Χηλή για τη στέγαση των φοιτητών/τριών. Τα κριτήρια επιλογής των φοιτητών/τριών που θα στεγαστούν σε ξενοδοχεία, όπως επίσης και τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των στεγαζόμενων φοιτητών/τριών εφαρμόζονται σύμφωνα με τα όσα προβλέπει ο «Γενικός Κανονισμός Λειτουργίας Φοιτητικών Εστιών του Δ.Π.Θ.».

Υγειονομική περίθαλψη

Οι φοιτητές/φοιτήτριες δικαιούνται πλήρους ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης. Για το σκοπό αυτό, σε όσους το επιθυμούν, χορηγείται με την εγγραφή, από τη Γραμματεία του Τμήματος, βιβλιάριο υγείας, το οποίο ανανεώνεται κάθε χρόνο.

Υγειονομική περίθαλψη δικαιούνται οι προπτυχιακοί/ές και οι μεταπτυχιακοί/μεταπτυχιακές φοιτητές/φοιτήτριες των Α.Ε.Ι, ημεδαποί, ομογενείς και αλλοδαποί για διάστημα ίσο προς τα έτη φοίτησης που προβλέπονται ως ελάχιστη διάρκεια των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος, προσαυξημένο κατά το ήμισυ. Προκειμένου για το τελευταίο έτος σπουδών, η περίθαλψη παρατείνεται και μετά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους, μέχρι 31

Δεκεμβρίου για όσους δεν έχουν λάβει τον τίτλο σπουδών τους μέχρι τότε.

Διευκολύνσεις κατά τις μετακινήσεις

Οι φοιτητές/φοιτήτριες δικαιούνται έκπτωση στην τιμή του εισιτηρίου για τις μετακινήσεις τους στο εσωτερικό της χώρας, που διαμορφώνεται ως εξής:

- Στις αστικές συγκοινωνίες της πόλης όπου εδρεύει το Τμήμα που φοιτούν κατά 50%.
- Στις οδικές υπεραστικές συγκοινωνίες κατά 25%. Επιπλέον από 13/5/2013 ισχύει μείωση κατά 50% του κομίστρου στις μετακινήσεις των φοιτητών/τριών, οι οποίοι/οποίες είναι δικαιούχοι/δικαιούχες δελτίου ειδικού εισιτηρίου, με τις οδικές υπεραστικές συγκοινωνίες που συνδέουν την έδρα της σχολής φοίτησής τους με τον τόπο μόνιμης κατοικίας τους (Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Αρ. Πρωτοκόλλου: Φ.5/66409/Β3).

Κατά τις μετακινήσεις τους οι φοιτητές/φοιτήτριες είναι υποχρεωμένοι/υποχρεωμένες να επιδεικνύουν το δελτίο του ειδικού εισιτηρίου τους (πάσο) που εξασφαλίζουν οι ίδιοι/ίδιες, υποβάλλοντας ηλεκτρονικά την αίτησή τους στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων (http://paso.minedu.gov.gr).

Βραβεία - υποτροφίες

Για τους/τις προπτυχιακούς/προπτυχιακές φοιτητές/φοιτήτριες ισχύει το σύστημα κρατικής μέριμνας που περιλαμβάνει υποτροφίες επίδοσης από το Ι.Κ.Υ. Οι υποτροφίες επίδοσης χορηγούνται με αποκλειστικό κριτήριο την ακαδημαϊκή επίδοση καθώς και την οικονομική κατάσταση του/της φοιτητή/φοιτήτριας. Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται από τη Γραμματεία του Τμήματος.

Ηλεκτρονικές υπηρεσίες

Οι φοιτητές/φοιτήτριες του Δ.Π.Θ. έχουν πρόσβαση σε διάφορες ηλεκτρονικές υπηρεσίες με την απόκτηση λογαριασμού χρήστη. Υπάρχουν υπηρεσίες οι οποίες είναι διαθέσιμες στο σύνολο των φοιτητών/φοιτητριών της ελληνικής Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και υπηρεσίες οι οποίες είναι διαθέσιμες μόνο σε φοιτητές/φοιτήτριες του Δ.Π.Θ.

Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες για το σύνολο των φοιτητών/φοιτητριών της ελληνικής Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Ορισμένες βασικές ηλεκτρονικές υπηρεσίες είναι διαθέσιμες στο σύνολο των φοιτητών/φοιτητριών της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ως εξής:

- Ηλεκτρονική υπηρεσία διαχείρισης διδακτικών συγγραμμάτων Εύδοξος (http://eudoxus.gr). Παρέχει σε φοιτητές/φοιτήτριες τη δυνατότητα αναζήτησης και δήλωσης διδακτικών βιβλίων για τα μαθήματα που έχουν δηλώσει.
- Ηλεκτρονική υπηρεσία για υποβολή αίτησης έκδοσης ακαδημαϊκής ταυτότητας (https://submit-academicid.minedu.gov.gr/).
- Διαδικτυακός αποθηκευτικός χώρος (http://pithos.grnet.gr/). Η υπηρεσία

Pithos παρέχεται από το Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας και προσφέρει σε κάθε χρήστη αποθηκευτικό χώρο προσβάσιμο από παντού.

- Ηλεκτρονικό Σύστημα Μετεγγραφών, για την υποβολή αίτησης μετεγγραφής από τους/τις δικαιούχους/ες εγγεγραμμένους/ες φοιτητές/τριες ΑΕΙ που δεν έχουν εξαντλήσει τα προβλεπόμενα εξάμηνα του κύκλου σπουδών στο Τμήμα φοίτησης τους (https://transfer.it.minedu.gov.gr)

Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες συγκεκριμένα για φοιτητές/φοιτήτριες του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

Οι φοιτητές/φοιτήτριες του Δ.Π.Θ. έχουν πρόσβαση σε διάφορες ηλεκτρονικές υπηρεσίες με την απόκτηση λογαριασμού χρήστη. Πιο συγκεκριμένα, βασικές ηλεκτρονικές υπηρεσίες που είναι διαθέσιμες στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες είναι οι εξής:

- Υπηρεσία ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) με δυνατότητα πρόσβασης μέσω Παγκοσμίου Ιστού (https://ermis.duth.gr/).
- Ηλεκτρονική Γραμματεία: Ηλεκτρονική δήλωση των υποχρεωτικών και κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων και πρόσβαση στους σχετικούς βαθμούς (https://students.duth.gr).
- Ασύρματη πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Στους χώρους της Βιβλιοθήκης και του κυλικείου της Σχολής παρέχεται η δυνατότητα ασύρματης πρόσβασης στο Διαδίκτυο.
- Ασύγχρονη υποστήριξη μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας Open Eclass (http://eclass.duth.gr) για τα διδασκόμενα μαθήματα όλων των Τμημάτων του Δ.Π.Θ.
- Υποβολή αιτήσεων για σίτιση και στέγαση μέσω της διαδικτυακής εφαρμογής https://estia.duth.gr/.
- Δημιουργία και διαχείριση προσωπικών ιστοσελίδων που είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση http://utopia.duth.gr/~username (όπου username το όνομα χρήστη).
- Υπηρεσία πρόσβασης στο δίκτυο δεδομένων του Δ.Π.Θ. μέσω εικονικού ιδιωτικού δικτύου (Virtual Private Network – VPN) που παρέχει τη δυνατότητα σε απομακρυσμένους χρήστες του Δ.Π.Θ. (που είναι συνδεδεμένοι στο Διαδίκτυο, αλλά εκτός του δικτύου του Δ.Π.Θ.) να απολαμβάνουν τις ίδιες υπηρεσίες που θα είχαν αν συνδέονταν απευθείας στο δίκτυο του Δ.Π.Θ., όπως πρόσβαση σε συνδρομητικό περιεχόμενο εκδοτικών οίκων. Αυτό συμβαίνει ανεξάρτητα του τρόπου με τον οποίο οι απομακρυσμένοι χρήστες συνδέονται στο Διαδίκτυο (μέσω dialup, ADSL, ή δίκτυο τρίτου φορέα), Αναλυτική περιγραφή για τις προσφερόμενες ηλεκτρονικές υπηρεσίες στους χρήστες του Δ.Π.Θ. είναι διαθέσιμες μέσω του ιστότοπου του Κέντρου Διαχείρισης Δικτύων του Δ.Π.Θ. (http://noc.duth.gr).
- Σύγχρονη τηλεκπαίδευση που αφορά την «ζωντανή» παρουσίαση μαθήματος ή διάσκεψης από τον Καθηγητή και την απομακρυσμένη παρακολούθησή της

από τους/τις φοιτητές/τριες σε πραγματικό χρόνο. Για το σκοπό αυτό αξιοποιείται η πλατφόρμα MS Teams (https://itc.duth.gr/msteams/).

- Philologus – Φιλολογική Επιμέλεια Εργασιών (https://philologus.duth.gr): Παρέχει γλωσσική διόρθωση και φιλολογική επιμέλεια σε κείμενα που έχουν συγγραφεί στην ελληνική γλώσσα από μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας του Δ.Π.Θ.

Κέντρο Συμβουλευτικής και Ψυχολογικής Υποστήριξης του ΔΠΘ

Το Κέντρο Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (ΚΕΨΥΣΥ-ΔΠΘ) ιδρύθηκε με την υπ' αριθμ. 5/97/16-11-2023 απόφαση Συγκλήτου. Άρχισε να λειτουργεί το 2023 και έχει ως αποστολή του την παροχή υπηρεσιών ψυχολογικής και συμβουλευτικής υποστήριξης και την πρόληψη προβλημάτων ψυχικής υγείας των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας, και ιδίως των φοιτητών/τριών προγραμμάτων πρώτου, δεύτερου και τρίτου κύκλου σπουδών. Οι υπηρεσίες του ΚΕΨΥΣΥ-ΔΠΘ παρέχονται δωρεάν.

Ιστότοπος ΚΕΨΥΣΥ: https://kepsysy.duth.gr/

Δομή Απασχόλησης και Σταδιοδρομίας (Δ.Α.ΣΤΑ.)

Το Γραφείο Διασύνδεσης Σπουδών και Σταδιοδρομίας του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης ιδρύθηκε το 1997 στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ), με σκοπό να αποτελέσει κέντρο πληροφόρησης των φοιτητών/τριών και αποφοίτων του Πανεπιστημίου, φιλοδοξώντας να γίνει συνδετικός κρίκος μεταξύ της Πανεπιστημιακής και Παραγωγικής Κοινότητας.

Η Δομή Απασχόλησης και Σταδιοδρομίας του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης ιδρύθηκε στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) και λειτουργεί από το ίδιο το Ίδρυμα. Έχει την ευθύνη για το συντονισμό και την υλοποίηση των δράσεων του Γραφείου Διασύνδεσης & της Μονάδας Καινοτομίας & Επιχειρηματικότητας. Η ΔΑΣΤΑ του ΔΠΘ έχει ως σκοπό να δώσει σε κάθε ενδιαφερόμενο τα εργαλεία που χρειάζεται για την προσωπική & επαγγελματική ανάπτυξή του.

Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο του Γραφείου Διασύνδεσης (https://career.duth.gr/portal) και της Μονάδας Καινοτομίας & Επιχειρηματικότητας (https://epixeireite.duth.gr/).

Κέντρο Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης

Έχει ως αποστολή του την παροχή υπηρεσιών ψυχολογικής και συμβουλευτικής υποστήριξης και την πρόληψη προβλημάτων ψυχικής υγείας των μελών της

πανεπιστημιακής κοινότητας, και ιδίως των φοιτητών/τριών προγραμμάτων πρώτου, δεύτερου και τρίτου κύκλου σπουδών. Οι υπηρεσίες παρέχονται δωρεάν. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο της δομής (https://kepsysy.duth.gr/).

Μονάδα Ισότιμης Πρόσβασης

Η Μονάδα Ισότιμης Πρόσβασης (Μ.Ι.Π.) απευθύνεται σε φοιτητές/τριες με αναπηρία ή/και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, προσφέροντας στοχευμένες υπηρεσίες για τη βελτίωση της προσβασιμότητας στην εκπαιδευτική διαδικασία, την ενδυνάμωση δεξιοτήτων για προσωπική ανάπτυξη, την εξατομικευμένη ακαδημαϊκή υποστήριξη και ενίσχυση της ισότιμης συμμετοχής σε όλες τις δραστηριότητες και δράσεις της Πανεπιστημιακής και ευρύτερης κοινότητας. Στόχοι της Μ.Ι.Π είναι η διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης των φοιτητών/τριών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις στις ακαδημαϊκές σπουδές καθώς και η Ισότιμη, χωρίς περιορισμούς συμμετοχή στη «ζωή» της Πανεπιστημιακής Κοινότητας και στις επιμέρους δράσεις που λαμβάνουν χώρα στα πλαίσια της φοίτησης τους. Όραμα της Μ.Ι.Π είναι η δημιουργία ενός συμπεριληπτικού ακαδημαϊκού περιβάλλοντος. Η Μ.Ι.Π. απευθύνεται σε όλους/ες τους/τις προπτυχιακούς/ές και μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες ΑμεΑ και με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες του Δ.Π.Θ. και οι υπηρεσίες της προσφέρονται δωρεάν. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο της δομής (https://mip.duth.gr/).

Συνήγορος του Φοιτητή

Διερευνά υποθέσεις αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αναφορά φοιτητή/τριας και διαμεσολαβεί στα Αρμόδια Όργανα του Ιδρύματος για την επίλυσή τους.
Στοιχεία επικοινωνίας:
Διεύθυνση e-mail: synigoros@duth.gr,
Τηλ.: 25310 39110.

Επιτροπή Ισότητας των Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων

Τη Συγκρότηση Επιτροπής Ισότητας των Φύλων (Ε.Ι.Φ.) του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης αποφάσισε η Σύγκλητος του Ιδρύματος (Απόφαση 13/49/20-05-2021) όπως καθορίζεται από τον νόμο, και ειδικότερα από το άρθρο 33 του ν.4589/2019. Πρόκειται για άμισθη επιτροπή που λειτουργεί ως συμβουλευτικό όργανο της Συγκλήτου και των Διοικήσεων των Σχολών και Τμημάτων για την προώθηση της ισότητας σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας και σε όλες τις διαδικασίες της ακαδημαϊκής ζωής. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο της δομής (https://genderequality.duth.gr/).

Διαχείριση Ενστάσεων και Παραπόνων των Φοιτητών/τριών

Ο Κανονισμός Διαχείρισης Παραπόνων και Ενστάσεων Φοιτητών/τριών του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 4751/20.08.2024, Τεύχος Β’ (διαθέσιμο στον ιστότοπο του Τμήματος). Σκοπός του Κανονισμού είναι να διασφαλιστεί, μέσω κατάλληλου μηχανισμού διαχείρισης, η βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών των Ακαδημαϊκών Τμημάτων του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης προς όλους/ες τους/τις φοιτητές/τριες, που συμμετέχουν στα Προγράμματα Σπουδών του. Στον Κανονισμό θεσπίζονται και ορίζονται οι διαδικασίες που παρέχουν αξιόπιστη, συστηματική και διαρκώς βελτιούμενη, αμερόληπτη καταγραφή και αντιμετώπιση των δυσλειτουργιών, που συναντά ο/η φοιτητής/τρια κατά τη διάρκεια των σπουδών του/της.

Γραμμή ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ (11314)

Άμεση αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών στον χώρο των πανεπιστημιουπόλεων του Δ.Π.Θ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Περιγράμματα Μαθημάτων

Σημείωση: Στα μαθήματα δεν υπάρχουν αυτοτελείς διδακτικές δραστηριότητες. Οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του κάθε μαθήματος. Στα περιγράμματα που ακολουθούν αναγράφονται οι εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων.

Ψυχολογία (Ψ)

(Ψ 02 Υ) Γνωστική Ψυχολογία

Διδάσκουσα: Ελένη Λυπουρλή, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ψ 02 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**2^{ο}**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/EDU195/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητέ/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν: 1) να αναγνωρίσουν τους διάφορους τομείς έρευνας που αποτελούν αντικείμενο της Γνωστικής Ψυχολογίας. 2) Να εξηγήσουν τις βασικές έννοιες και ερευνητικές μεθόδους που χρησιμοποιούνται στη Γνωστική Ψυχολογία 3) να εξηγήσουν βασικές θεωρητικές προεσεγγίσεις που έχουν προταθεί σχετικά με την ανθρώπινη νόηση και τη σχέση της με την συμπεριφορά. 4) να εξηγήσουν τα σημαντικά εμπειρικά ευρήματα σχετικά με βασικές γνωστικές διεργασίες (π.χ. αντίληψη, μνήμη, λύση προβλημάτων, λήψη αποφάσεων, γλώσσα)
Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία επιστημονικών θεωριών και εννοιών • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, • Αυτόνομη εργασία • Κριτική σκέψη

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εισαγωγικό μάθημα στη Γνωστική Ψυχολογία και τις ερευνητικές μεθόδους της. Θα μελετηθούν, υπό το πρίσμα σύγχρονων θεωρητικών προσεγγίσεων, οι βασικές γνωστικές/νοητικές λειτουργίες του ανθρώπου. Θα αναλυθούν οι βασικές μέθοδοι για τη μελέτη των γνωστικών λειτουργιών, θα παρουσιαστούν οι σύγχρονες θεωρίες και τα πιο πρόσφατα ερευνητικά δεδομένα σχετικά με:
• την Αντίληψη (αισθητηριακές λειτουργίες, οπτική και ακουστική αντίληψη),
• την Προσοχή (επιλεκτική προσοχή, αυτοματοποιημένη και ελεγχόμενη προσοχή, κτλ.),
• τη Μνήμη (Θεωρία της επεξεργασίας των πληροφοριών, μοντέλο επιπέδων επεξεργασίας, Εργαζόμενη μνήμη, θεωρίες λήθης, βελτίωση μνήμης, κτλ.),
• τη Σκέψη (αναπαράσταση της γνώσης, συλλογιστική, λύση προβλημάτων, λήψη αποφάσεων),
• τη Γλώσσα (δομή και λειτουργίες της γλώσσας, σχέση γλώσσας και σκέψης),
• τη Μεταγνώση (μεταγνωστικές διεργασίες και μηχανισμοί αυτορρύθμισης),
• τη Νοημοσύνη (Θεωρητικές προσεγγίσεις, γενετικές και περιβαλλοντικές επιδράσεις στη νοημοσύνη, τεστ νοημοσύνης).

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν οργανωθεί ως εξής:
1. Εισαγωγικά στοιχεία - Ιστορική αναδρομή – Σχέση με άλλους κλάδους της Ψυχολογίας και άλλες επιστήμες.
2. Ερευνητικές μέθοδοι της Γνωστικής Ψυχολογίας. Έμφαση στην πειραματική μεθοδολογία.
3. Η φυσιολογική βάση των γνωστικών διεργασιών. Η Θεωρία επεξεργασίας πληροφοριών. Νοητικές αναπαραστάσεις.
4. Αντίληψη: Αντίληψη και αισθητηριακές λειτουργίες, οπτική και ακουστική αντίληψη, ανάπτυξη της αντίληψης.
5. Προσοχή: Επιλεκτική προσοχή, αυτοματοποιημένη και ελεγχόμενη από την προσοχή επεξεργασία, επαγρύπνηση, διέγερση και επίδοση.
6. Μνήμη: Θεωρία της επεξεργασίας των πληροφοριών και μνήμη, το μοντέλο των επιπέδων επεξεργασίας, το μοντέλο της Εργαζόμενης μνήμης.
7. Νευροψυχολογικά ευρήματα, Θεωρίες λήθης, τρόποι βελτίωσης της μνήμης, αυτοπτικές μαρτυρίες.
8. Σκέψη: Αναπαράσταση της γνώσης, λύση προβλημάτων, διαλογιστική, υπολογιστικά μοντέλα σκέψης.
9. Γλώσσα: δομή της γλώσσας, γλώσσα και σκέψη, απόκτηση γλώσσας, κοινωνικο-γνωστικές απόψεις για τη χρήση της γλώσσας.
10. Νοημοσύνη: Θεωρητικές προσεγγίσεις για την νοημοσύνη, τεστ νοημοσύνης, γενετικές και περιβαλλοντικές επιδράσεις στη νοημοσύνη, διαφορές μεταξύ ομάδων.
11. Μεταγνωστικές δεξιότητες και μεταγνωστικές στρατηγικές.
12. Εφαρμογές της Γνωστικής Ψυχολογίας στη μάθηση και την εκπαίδευση.
13. Ανακεφαλαίωση.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ .	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	94
Εξετάσεις	2
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ .	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά*

	Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική) Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Γραπτή εξέταση (100%) **<u>Κριτήρια αξιολόγησης</u>** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα. (70%) • Κριτική σκέψη – Αξιολόγηση: εις βάθος κατανόηση και ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, συνθετική προσέγγιση… (20%) • Δομή: Οργάνωση / δομή/συνοχή απάντησης/εργασίας (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Eysenck M., & Brysbaert, M. (2022). Βασικές αρχές γνωστικής ψυχολογίας (επιστ. επιμ. Βασιλάκη, Ε., & Λυπουρλή, Ε.). Gutenberg.
Goldstein, B. E. (2018). Γνωστική ψυχολογία (επιστ. επιμ. Μακρής, Ν.). Gutenberg.
Schacter D.L, Gilbert, D.T, & Nock, M.K (2025). Ψυχολογία (γεν. επιστ. επιμ. Βοσνιάδου, Σ.). Gutenberg.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:
Cognition
Trends in Cognitive Sciences
Cognitive Psychology
Journal of Cognitive Psychology
Ψυχολογία

(Ψ 03 Υ) Αναπτυξιακή Ψυχολογία

Διδάσκουσα: Ελένη Λυπουρλή, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ψ 03 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**1ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αναπτυξιακή Ψυχολογία		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430506/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν</u>: 1) να αναγνωρίζουν την αλληλεπίδραση βιολογικών και περιβαλλοντικών επιδράσεων στην ανάπτυξη 2) να εξηγούν βασικές αρχές και έννοιες της αναπτυξιακής ψυχολογίας 3) να διακρίνουν τις μεθόδους μελέτης των αναπτυξιακών αλλαγών 4) να περιγράφουν, να αναλύουν και να συγκρίνουν τις βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις της ανάπτυξης

Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση των βασικών ζητημάτων της παιδικής ανάπτυξης, από τη σύλληψη μέχρι και την πρώτη παιδική ηλικία • Μεταφορά των θεωρητικών γνώσεων στο πεδίο της προσχολικής εκπαίδευσης • Κατανόηση του πολυδιάστατου χαρακτήρα της ανθρώπινης ανάπτυξης και του σύνθετου δίκτυου των παραγόντων που την επηρεάζουν • Κριτική σκέψη

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο πλαίσιο του μαθήματος, αρχικά, αναλύονται οι βασικές έννοιες και αρχές της ανθρώπινης ανάπτυξης, οι μέθοδοι έρευνας στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία και οι κυριότερες θεωρίες που επιχειρούν να περιγράψουν και να ερμηνεύσουν την ανθρώπινη ανάπτυξη. Στη συνέχεια γίνεται αναφορά στην προγεννητική ανάπτυξη. Πιο συγκεκριμένα, περιγράφονται οι εντυπωσιακοί μετασχηματισμοί που παρατηρούνται αλλά και οι παράγοντες που ευνοούν ή απειλούν την ανάπτυξη στη φάση αυτή. Περνώντας στη βρεφική ηλικία γίνεται προσπάθεια να περιγραφεί η σωματική, η κινητική, η γνωστική, η κοινωνική και η συναισθηματική ανάπτυξη που συντελείται. Σε επόμενες ενότητες του μαθήματος αυτού, (α) γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στην ανάπτυξη της γλώσσας. (β) Παρουσιάζονται λεπτομερώς οι θεωρίες των Piaget και Vygotsky για τη γνωστική ανάπτυξη, αλλά και η κριτική που ασκήθηκε στις θεωρίες αυτές. (γ) Περιγράφεται η πορεία ανάπτυξης της μεταγνωστικής ενημερότητας των παιδιών για τον τρόπο με τον οποίο επιλύουν συγκεκριμένα γνωστικά έργα από το νηπιαγωγείο έως την πρώτη τάξη του δημοτικού και η πορεία κατάκτησης της θεωρίας του νου. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στη συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών καθώς και στην ανάπτυξη της ταυτότητας του φύλου. Τέλος, παρουσιάζονται οι θεωρητικές προσεγγίσεις που διατύπωσαν ο Piaget και ο Kohlberg για την ηθική ανάπτυξη.

Ενότητες του μαθήματος:

1.Εισαγωγή στην αναπτυξιακή ψυχολογία: Ορισμός και αντικείμενο. Μέθοδοι και σχέδια έρευνας.

2.Βασικές έννοιες: Κληρονομικότητα και περιβάλλον, πλαστικότητα, συνέχεια/ ασυνέχεια, ατομικές διαφορές.

3.Προγεννητική ανάπτυξη και γέννηση.

4.Βρεφική ηλικία. Χαρακτηριστικά και ρυθμοί ανάπτυξης. Σωματική ανάπτυξη. Αισθητηριακή αντίληψη του περιβάλλοντος. Οργάνωση της συμπεριφοράς. Κινητική ανάπτυξη.

5.Συναισθηματική ανάπτυξη στη βρεφική ηλικία.

6.Κοινωνική ανάπτυξη. Πρώτες κοινωνικές σχέσεις. Προσκόλληση: Ορισμός, προϋποθέσεις, συνέπειες. Μέτρηση και είδη προσκόλλησης. Συνέπειες μακροχρόνιου αποχωρισμού. Ιδιοσυγκρασία.

7.Κοινωνική ανάπτυξη: Η θεωρία του E. Erikson.

8.Γνωστική Ανάπτυξη. Θεωρία του J. Piaget. Βασικές αρχές, στάδια γνωστικής ανάπτυξης, εφαρμογές στην εκπαίδευση.

9.Γνωστική Ανάπτυξη. Θεωρία του L. Vygotsky. Βασικές αρχές, ο ρόλος του κοινωνικο-πολιτισμικού πλαισίου, εφαρμογές στην εκπαίδευση.

10.Μεταγνωστική ανάπτυξη και αυτορρύθμιση. Θεωρία του νου.

11.Ανάπτυξη των κοινωνικο-ηθικών γνωστικών λειτουργιών: Μεθοδολογικά ζητήματα, δομικές θεωρητικές προσεγγίσεις (J. Piaget, L. Kohlberg).

12.Η ανάπτυξη της γλώσσας στη βρεφική και στην προσχολική ηλικία.

13. Ανακεφαλαίωση.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	94
Εξετάσεις	2
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης (100%). **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • **Ορθότητα απαντήσεων** • **Περιεχόμενο:** ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (75%) • **Κριτική σκέψη – Αξιολόγηση:** ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (25%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

- Lightfoot, C., Cole, M., & Cole, S.R (2022). Η ανάπτυξη των παιδιών (γεν. επιστ. επιμ. Μπαμπλέκου, Ζ.). Gutenberg.
- Siegler, R., & Wagner Alibali, M. (2022). Η ανάπτυξη της σκέψης των παιδιών (επιστ. επιμ. Σκοπελίτη, Ε., Κυριακοπούλου, Ν., Καρούσου, Α., & Βοσνιάδου, Σ.). Gutenberg.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

Child Development
Developmental Psychology
Infancy
Monographs of the Society for Research in Child Development
Journal of Child Language
Journal of Speech, Language and Hearing Research
Early Education and Development
Early Years
Ψυχολογία

(Ψ 04 Υ) Γλωσσική Ανάπτυξη

Διδάσκουσα: Ελένη Λυπουρλή, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ψ04 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**2ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430523/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν: 1) να εξηγήσουν τις μεθόδους και τεχνικές που χρησιμοποιούνται για τη μελέτη των νοητικών λειτουργιών σε μικρές ηλικίες 2) να περιγράψουν, να αναλύσουν και να συγκρίνουν τις κύριες θεωρητικές προσεγγίσεις της γνωστικής και γλωσσικής ανάπτυξης 3) να περιγράψουν την αναπτυξιακή πορεία τυπικά αναπτυσσόμενων παιδιών με έμφαση στη γνωστική και στην γλωσσική τους ανάπτυξη. 4) να εξηγήσουν με ποιο τρόπο οι ψυχολογικές θεωρίες και τα αναπτυξιακά μοντέλα επηρεάζουν την εκπαιδευτική πρακτική.
Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία επιστημονικών θεωριών και εννοιών • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, • Αυτόνομη εργασία • Κριτική σκέψη

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο πλαίσιο της Γνωστικής Ψυχολογίας, της Ψυχολογίας της Γλώσσας, και της Αναπτυξιακής Ψυχογλωσσολογίας θα μελετηθεί η γλωσσική και επικοινωνιακή ανάπτυξη των παιδιών (προγλωσσική επικοινωνία, ανάδυση των λέξεων, ανάπτυξη λεξιλογίου, σημασιολογική, πραγματολογική, μορφολογική και συντακτική ανάπτυξη, ανάπτυξη αφηγηματικών δεξιοτήτων). Συγκεκριμένα, υπό το πρίσμα σύγχρονων ψυχογλωσσολογικών θεωρητικών προσεγγίσεων, θα μελετηθεί η διαδικασία κατάκτησης της γλώσσας από τα παιδιά και η διαδικασία της παραγωγής και κατανόησης του λόγου, καθώς και της οργάνωσης του νοητικού λεξικού. Επίσης, τα ερμηνευτικά μοντέλα (συμπεριφορικό, βιολογικό, γνωστικό) της ανάπτυξης της γλώσσας σε σχέση με τις θεωρίες ερμηνείας της γλωσσικής επεξεργασίας. Στη συνέχεια, θα αναλυθεί η γλωσσική ανάπτυξη των παιδιών ως προς το φωνολογικό, γραμματικό, συντακτικό, σημασιολογικό και πραγματολογικό επίπεδο του γλωσσικού συστήματος. Τέλος, προσεγγίζονται ζητήματα που αφορούν στη μελέτη των απαραίτητων παραγόντων για την κατανόηση και παραγωγή της γλώσσας από τα παιδιά, σε συσχετισμό πάντα με την αντιληπτική και παραγωγική επεξεργασία της γλώσσας από τους ενήλικες.

Ενότητες του μαθήματος:
1. Εισαγωγή στην Ψυχολογία της Γλώσσας (ομιλία, ανάγνωση, γραφή, κατάκτηση και κατανόηση της γλώσσας).
2. Εισαγωγικά ζητήματα γλωσσικής ανάπτυξης – Ερευνητικές μέθοδοι μελέτης της γλωσσικής ανάπτυξης.
3. Βασικά ερμηνευτικά πλαίσια γλωσσικής ανάπτυξης: συμπεριφορικό, βιολογικό, γνωστικό.
4. Σύγχρονες Θεωρίες γλωσσικής ανάπτυξης.
5. Η Θεωρία του Chomsky και οι προεκτάσεις της στην ερμηνεία της ανάπτυξης της γλώσσας του παιδιού.
6. Φωνητικό, φωνολογικό, μορφολογικό και συντακτικό επίπεδο γλωσσικής ανάπτυξης.
7. Σημασιολογικό και πραγματολογικό επίπεδο γλωσσικής ανάπτυξης.
8. Οργάνωση του νοητικού λεξικού.
9. Επικοινωνιακές δεξιότητες και γλωσσική ανάπτυξη.
10. Σχέση γλώσσας και σκέψης.
11. Μεταγλώσσα και ανάπτυξη ακαδημαϊκών δεξιοτήτων.
12. Αναπτυξιακές γλωσσικές διαταραχές.
13. Παρουσιάσεις εργασιών.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	94
Εξετάσεις	2
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Γραπτή εξέταση **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα. (70%) • Κριτική σκέψη – Αξιολόγηση: εις βάθος κατανόηση και ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, συνθετική προσέγγιση (30%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Βασική Βιβλιογραφία (Εύδοξος)

- Ράλλη, Α. Μ. (2019). Γλωσσική ανάπτυξη: Βρεφική, παιδική και εφηβική ηλικία. Gutenberg.
- Παπαηλιού, Χ. (2005). Η ανάπτυξη της γλώσσας: Θεωρητικές προσεγγίσεις και ερευνητικά δεδομένα από την τυπική και αποκλίνουσα γλωσσική συμπεριφορά. Παπαζήσης.
- Kail, M. (2019). Η κατάκτηση της γλώσσας. Gutenberg.

Πρόσθετη Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

- Ανδρέου, Γ. (2012). Γλώσσα. Θεωρητική και μεθοδολογική προσέγγιση. Πεδίο.
- Hoff, E. (2020). Γλωσσική ανάπτυξη. Broken Hill Publishers.
- Hoff, E. (2009). Language development. Wadsworth. Cengage Learning.
- Κατή, Δ. (2009). Γλώσσα και επικοινωνία στο παιδί (4η έκδ.). Οδυσσέας.
- Lightfoot, C., Cole, M., & Cole, S.R. (2022). Η ανάπτυξη των παιδιών. Gutenberg.
- Μότσιου, Ε. (2017). Εισαγωγή στην ανάπτυξη της γλώσσας (2η έκδ.). University Studio Press.
- Smith, P. K., Cowie, H., & Blades, M. (2018). Κατανοώντας την ανάπτυξη των παιδιών. Τζιόλα.
- Τάφα, Ε. (2011). Ανάγνωση και γραφή στην προσχολική εκπαίδευση. Πεδίο.

(Ψ 06 Υ) Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκων: Αντώνιος Σαπουντζής, Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ψ 06 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04157/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

1) Αναγνωρίσουν βασικές θεωρίες Κοινωνικής Ψυχολογίας.
2) Ανακαλέσουν βασικά πειράματα και ερευνητές.
3) Κατανοήσουν τη σημασία της Κοινωνικής Ψυχολογίας για την αξιολόγηση της ανθρώπινης συμπεριφοράς.
4) Αναγνωρίσουν τη σχέση Κοινωνικής Ψυχολογίας και εκπαιδευτικής πράξης.

Γενικές Ικανότητες

Κατανόηση των βασικών θεωριών Κοινωνικής ψυχολογίας.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα αυτό γίνεται μια οριοθέτηση του αντικειμένου της Κοινωνικής Ψυχολογίας και παρουσιάζονται κάποιες βασικές θεωρητικές παραδόσεις. Μαζί με τους τομείς ενασχόλησης της Κοινωνικής Ψυχολογίας γίνεται μια σύντομη ιστορική αναδρομή, καθώς και αναφέρονται οι μέθοδοι που χρησιμοποιεί για την παραγωγή επιστημονικής γνώσης. Οι θεωρίες που παρουσιάζονται περιλαμβάνουν την κοινωνική νόηση με έμφαση στα κοινωνική σχήματα, την

κατηγοριοποίηση και τα στερεότυπα, τη θεωρία της κοινωνικής απόδοσης, τις θεωρίες στάσεων, τη σχέση στάσεων και συμπεριφοράς, την έννοια της κοινωνικής επιρροής, καθώς και την προκατάληψη και ανθρώπινη επιθετικότητα.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν ως εξής:

1η Εβδομάδα

Βασικές έννοιες της Κοινωνικής Ψυχολογίας. Ποιο είναι το αντικείμενο της και η ιστορική της πορεία.

2η Εβδομάδα

Μεθοδολογία της Κοινωνικής Ψυχολογίας.

3η Εβδομάδα

Κοινωνική Νόηση.

4η Εβδομάδα

Κοινωνική απόδοση. Βασικές έννοιες και θεωρητικές προσεγγίσεις.

5η Εβδομάδα

Στάσεις: δομή, μέτρηση και λειτουργία τους.

6η Εβδομάδα

Αλλαγή στάσεων και πειθώ.

7η Εβδομάδα

Κοινωνική επιρροή. Συμμόρφωση και πλειονοτική επιρροή. Μειονοτική επιρροή και η υπακοή στην εξουσία.

8η Εβδομάδα

Ρόλοι και ιδεολογία: το πείραμα προσομοίωσης φυλακής του Zimbardo και η σημασία του.

9η Εβδομάδα

Προκατάληψη και ρατσισμός. Βασικές έννοιες και πεδία όπου συναντούμε τις προκαταλήψεις.

10η Εβδομάδα

Προκατάληψη και διομαδικές σχέσεις. Θεωρίες που εξηγούν τις σχέσεις μεταξύ των ομάδων.

11η Εβδομάδα

Επιθετικότητα. Ορισμοί και βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις.

12η Εβδομάδα

Ηγεσία και επίδοση εντός των ομάδων.

13η Εβδομάδα Ανασκόπηση της ύλης.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint. Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης e-class. Email.
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	96
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης και πολλαπλής επιλογής (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** • Περιεχόμενο: Ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων (100%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Κοκκινάκη, Φ. (2005). *Κοινωνική Ψυχολογία*. Αθήνα: Gutenberg.
Παπαστάμου, Σ. (2006). *Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

European Review of Social Psychology.
Personality and Social Psychology Bulletin.
Media Psychology.

(Ψ 14 Υ) Ψυχολογία της Υγείας

Διδάσκουσα: Βασιλική Μπρουσκέλη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ψ 14 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**4ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) αναγνωρίσουν και να περιγράψουν μοντέλα αντίληψης της υγείας και της ασθένειας, 2) να διακρίνουν παράγοντες που σχετίζονται με συμπεριφορές υγείας 3) να περιγράψουν τρόπους πρόληψης και προαγωγής της υγείας 4) να προσδιορίσουν ψυχολογικές διεργασίες που σχετίζονται με το στρες και την ασθένεια 5) να σηζητήσουν για το μέλλον της ψυχολογίας της υγείας.

Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο της ψυχολογίας της υγείας, • Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας, • Εφαρμογή καλών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Μοντέλα αντίληψης της υγείας και της ασθένειας, συμπεριφορές που σχετίζονται με την υγεία, παράγοντες που καθορίζουν τις συμπεριφορές υγείας, τρόποι πρόληψης και προαγωγής της υγείας, ψυχολογικές διεργασίες που σχετίζονται με το στρες και την ασθένεια αλλά και το μέλλον της ψυχολογίας της υγείας αποτελούν θέματα που αναλύονται και συζητούνται εκτενώς.
Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν οργανωθεί ως εξής:
1. Εισαγωγή στην Ψυχολογία της υγείας: Ορισμοί και στοχοθεσία, βασικά ζητήματα και διεργασίες.
2. Το βιοϊατρικό και το βιοψυχοκοινωνικό μοντέλο.
3. Στρες: ορισμοί, διαταραχές, πρόκληση και επιπτώσεις, βιοψυχοκοινωνικοί παράγοντες και νόσος.
4. Ψυχοκοινωνικοί ρυθμιστές του στρες/ Αντιμετώπιση και μείωση του στρες.
5. Σχετιζόμενη με την υγεία συμπεριφορά και προαγωγή της υγείας.
6. Συμπεριφορές υγείας/ διεπιστημονικές προσεγγίσεις για την πρόληψη της ασθένειας.
7. Παράγοντες που καθορίζουν τις σχετικές με την υγεία συμπεριφορές.
8. Ο ρόλος των πεποιθήσεων και των προθέσεων.
9. Προγράμματα προαγωγής της υγείας.
10. Χρήση και κατάχρηση ουσιών.
11. Διατροφή, έλεγχος βάρους, άσκηση και ασφάλεια.
12. Πόνος: η εμπειρία του πόνου και η αντίληψη του πόνου.
13. Χρόνια και απειλητικά για τη ζωή προβλήματα υγείας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	96
Σύνολο Μαθήματος	**135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) ▪ **Περιεχόμενο**: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα. (70%) ▪ **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (10%) ▪ **Δομή**: Οργάνωση / δομή/συνοχή απάντησης/εργασίας (10%) ▪ **Γλώσσα** / έκφραση/σαφήνεια (προφορικός ή γραπτός λόγος). (10%).

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Sarafino, E.P., & Smith, T.W. (2021) Ψυχολογία της Υγείας: Βιοψυχοκοινωνικές αλληλεπιδράσεις. Καραδήμας, Ε., Μπρουσκέλη, Β., & Σιαφάκα, Β. (Επιστημονική Επιμέλεια Ελληνικής Έκδοσης). Gutenberg. Ogden, J. (2004). Ψυχολογία της Υγείας. Παρισιάνου.

DiMatteo, M.R., & Martin, L.R. (2006). Εισαγωγή στην ψυχολογία της υγείας. Επιστημονική επιμέλεια ελληνικής έκδοσης: Αναγνωστόπουλος, Φ. & Ποταμιάνος, Γ. Ελληνικά Γράμματα.

Παπαδάτου, Δ., & Αναγνωστόπουλος, Φ. (1999). Η ψυχολογία στο χώρο της υγείας. Ελληνικά Γράμματα.

Καραδήμας, Ε. (2005). Ψυχολογία της Υγείας. Θεωρία και κλινική πράξη. Τυπωθήτω.

Sarafino, E.P. (1999). Health Psychology. Wiley.

Straub, R.O. (2002). Health Psychology. Worth Publishers.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

- Journal of Health Psychology,
- Health Psychology,
- British Journal of Health Psychology.

(Ψ 23 Ε) Οι Διομαδικές Σχέσεις στην Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκων: Αντώνιος Σαπουντζής, Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ψ 23 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΟΙ ΔΙΟΜΑΔΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04137/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

5) Αναγνωρίσουν τις βασικές θεωρίες διομαδικών σχέσεων.
6) Αξιολογήσουν τη συνεισφορά των θεωριών στη μείωση των προκαταλήψεων.
7) Εφαρμόσουν τόσο τη γνώση που αποκομίζουν, όσο και τους κανόνες σεβασμού της διαφορετικότητας στην εκπαιδευτική πράξη.
8) Προτείνουν παρεμβάσεις με στόχο τη μείωση των προκαταλήψεων.

Γενικές Ικανότητες

Το μάθημα αυτό αποσκοπεί στην κατανόηση των βασικών θεωριών διομαδικών σχέσεων και στην ευαισθητοποίηση των φοιτητών/τριών σε θέματα προκατάληψης και ρατσισμού.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό εστιάζει στο πως διαχρονικά η Κοινωνική Ψυχολογία έχει εξετάσει τις σχέσεις μεταξύ των κοινωνικών ομάδων. Παρουσιάζονται οι βασικότερες θεωρίες διομαδικών σχέσεων από τις αρχές της διαμόρφωσης του πεδίου μέχρι τις πιο σύγχρονες εξελίξεις στο χώρο. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τρόπο που η Κοινωνική Ψυχολογία προσέγγισε το ζήτημα των προκαταλήψεων και του ρατσισμού. Επίσης, εξετάζεται η έννοια των στερεοτύπων στην Κοινωνική Ψυχολογία, ενώ γίνεται αναφορά σε θεωρίες που έχουν στόχο τη μείωση των προκαταλήψεων και των διομαδικών σχέσεων.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν ως εξής:

1η Εβδομάδα

Πρώιμες θεωρίες της κοινωνικής ψυχολογίας για τις προκαταλήψεις.

2η Εβδομάδα

Ψυχαναλυτικές προσεγγίσεις στη μελέτη των προκαταλήψεων (α).

3η Εβδομάδα

Ψυχαναλυτικές προσεγγίσεις στη μελέτη των προκαταλήψεων (β).

4η Εβδομάδα

Κοινωνική νόηση, στερεότυπα και προκαταλήψεις.

5η Εβδομάδα

Ο εθνοκεντρισμός ως αποτέλεσμα αντικρουόμενων συμφερόντων.

6η Εβδομάδα

Η θεωρία των κοινωνικών ταυτοτήτων και η συμβολή της στη μελέτη των διομαδικών σχέσεων.

7η Εβδομάδα

Η θεωρία των αυτο-κατηγοριοποιήσεων.

8η Εβδομάδα

Θεωρίες περί σύγχρονου ρατσισμού.

9η Εβδομάδα

Θεωρίες για τη μείωση των προκαταλήψεων.

10η Εβδομάδα

Ανάλυση λόγου και η μελέτη των προκαταλήψεων.

11η Εβδομάδα

Κοινωνική Ψυχολογία του εθνικισμού

12η Εβδομάδα

Παρουσίαση Εργασιών.

13η Εβδομάδα

Ανασκόπηση ύλης.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης e-class. Email.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Δραστηριότητα	*Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)*
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	35
Συγγραφή εργασίας/-ών	(61)
Αυτόνομη μελέτη	61
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: Γραπτή εξέταση (100%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Hogg, M. A., & Vaughan, G. M. (2010). *Κοινωνική Ψυχολογία*. Αθήνα: Gutenberg.
Wetherell, M. (2004). *Ταυτότητες, Ομάδες και Κοινωνικά Ζητήματα*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Billig, M., Condor, S., Edwards, D., Gane, M., Middleton, M., & Radley, A. R. (1988). Ideological dilemmas: A social psychology of everyday thinking. London, UK: Sage.
Turner, J. C., Hogg, M. A., Oakes, P. J., Reicher, S. D., & Wetherell, M. S. (1987). Rediscovering the social group: A self-categorisation theory. Oxford, UK: Basil Blackwell.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

Journal of Personality and Social Psychology.
British Journal of Social Psychology.

(Ψ 24 Ε) Θέματα Διαπολιτισμικής Κοινωνικής Ψυχολογίας

Διδάσκων: Αντώνιος Σαπουντζής, Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ψ 24 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04158/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) Αναγνωρίσουν τους βασικούς μεθοδολογικούς περιορισμούς των διαπολιτισμικών ερευνών. 2) Διακρίνουν τον τρόπο που η πολιτισμική ετερότητα μπορεί να εκφραστεί στο εκπαιδευτικό πλαίσιο. 3) Συγκρίνουν βασικές θεωρίες πολιτισμικής προσαρμογής. 4) Αναπτύξουν ενσυναίσθηση σε θέματα πολιτισμικής ετερότητας.

Γενικές Ικανότητες
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η σειρά των μαθημάτων αυτών έχει στόχο να εισάγει τους φοιτητές/φοιτήτριες στη μελέτη των πολιτισμικών διαφορών από την οπτική της Κοινωνικής Ψυχολογίας και να εξετάσει πως μεταβάλλονται, ορίζονται και επιτελούνται οι ανθρώπινες συμπεριφορές σε διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια. Σημαντικό μέρος των διαλέξεων αναφέρεται επίσης στην ανάπτυξη μιας μεθοδολογίας που θα μπορεί να διαπιστώσει το ρόλο που παίζει ο πολιτισμός στην ανθρώπινη συμπεριφορά. Έμφαση επίσης δίνεται στο κατά πόσο μπορεί να υποστηριχθεί ότι υπάρχουν

οικουμενικές διαστάσεις στην ανθρώπινη συμπεριφορά, καθώς και τις συνέπειες της διαπολιτισμικής επαφής.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν ως εξής:

1η Εβδομάδα

Στόχος του μαθήματος και βασικές έννοιες. Ο πολιτισμός στην κοινωνικό-ψυχολογική έρευνα.

2η Εβδομάδα

Η έννοια του πολιτισμού στην Κοινωνική Ψυχολογία. Εθνικός πολιτισμός ως μέσω συγκρίσεων μεταξύ πολιτισμών. Οικοπολιτισμικές προσεγγίσεις.

3η Εβδομάδα

Πολιτισμός και κοινωνικό φύλο. Εκφάνσεις διαφορετικών διαστάσεων του φύλου σε διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια.

4η Εβδομάδα

Βία και πολιτισμός. Η εμφάνιση της βίας σε διαφορετικούς πολιτισμούς.

5η Εβδομάδα

Πολιτισμικές διαστάσεις του συναισθήματος. Συναισθήματα και συναισθηματική έκφραση στον κόσμο.

6η Εβδομάδα

Ο εαυτός εντός του κοινωνικού χώρου. Πως περιγράφουμε τον εαυτό μας σε διαφορετικούς πολιτισμούς.

7η Εβδομάδα

Επικοινωνία και διαπροσωπικές σχέσεις.

8η Εβδομάδα

Οι διομαδικές σχέσεις από τη διαπολιτισμική σκοπιά.

9η Εβδομάδα

Χαρακτηριστικά της διαπολιτισμικής αλληλεπίδρασης.

10η Εβδομάδα

Γηγενείς ψυχολογίες. Η διαφοροποίηση του αντικειμένου της κοινωνικής ψυχολογίας σε διαφορετικούς πολιτισμούς.

11η Εβδομάδα

Επιπολιτισμός και πολιτισμική προσαρμογή σε ένα νέο πολιτισμικό πλαίσιο.

12η Εβδομάδα

Οργανωσιακή Ψυχολογία.

13η Εβδομάδα Ανασκόπηση της ύλης.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint. Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης e-class. Email.
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	*Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)*
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	35
Συγγραφή εργασίας/-ών	(61)
Αυτόνομη μελέτη	61
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: Οι φοιτητές/τριες μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε δυο τρόπους αξιολόγησης: Πρώτος • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης και πολλαπλής επιλογής (100%) Δεύτερος • Γραπτή εργασία (80%) • Προφορική παρουσίαση (20%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (εργασία) • Περιεχόμενο (50%) • Δομή (20%) • Κριτική σκέψη (10%) • Βιβλιογραφικές αναφορές (20%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Smith, B. P., & Bond, M. H. (2011). *Διαπολιτισμική Κοινωνική Ψυχολογία*. Αθήνα: Gutenberg.

Segall, H. M., Dasen, R. P., Berry, W. J., & Poortinga, H. Y. (1996). *Διαπολιτιστική Ψυχολογία: Η Μελέτη της Ανθρώπινης Συμπεριφοράς σε Παγκόσμιο Οικολογικό Πολιτιστικό Πλαίσιο*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Shiraev, E. B., & Levy, D. A. (2017). *Διαπολιτισμική Ψυχολογία: Κριτική Θεώρηση και Εφαρμογές*. Αθήνα: Πεδίο.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

Journal of Intercultural Psychology.

(Ψ 28 Ε) Παιδί και Γεγονότα Ζωής

Διδάσκουσα: Βασιλική Μπρουσκέλη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ψ 28Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΖΩΗΣ		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) γνωρίζουν τις στάσεις των μαθητών απέναντι σε σημαντικά γεγονότα ζωής ανάλογα με την ηλικία τους, 2) προλαμβάνουν αλλά και να χειρίζονται με σωστό τρόπο τις αδυναμίες των μαθητών να αντιμετωπίσουν με επιτυχία δύσκολες καταστάσεις στη ζωή τους, 3) διακρίνουν παράγοντες που σχετίζονται με την ομαλή ή μη προσαρμογή σε γεγονότα ζωής.

Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο της ψυχολογίας της υγείας, • Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας, • Εφαρμογή καλών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα πραγματεύεται γεγονότα της ζωής όπως ο θάνατος, η αρρώστια, η αποπλάνηση, η νοσηλεία, η εγχείρηση, η χρόνια αρρώστια, το διαζύγιο, η υιοθεσία. Τα θέματα αυτά εξετάζονται όσον αφορά τις αντιλήψεις των παιδιών γι' αυτά και την κατανόησή τους ανάλογα με την ηλικία τους αφενός, και τους χειρισμούς που απαιτούνται με στόχο την πρόληψη αφ' ετέρου, σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν οργανωθεί ως εξής:

1. Τα σημαντικά γεγονότα στη ζωή του παιδιού και η αντιμετώπισή τους. Παραδείγματα προς προβληματισμό και μελέτη.
2. Διαζύγιο: αντιδράσεις του παιδιού, μακροπρόθεσμες επιπτώσεις, προσαρμογή.
3. Διαζύγιο: Ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις, ο ρόλος του σχολείου, προτάσεις χειρισμού.
4. Θάνατος: πώς τον αντιλαμβάνεται το παιδί, στάδια του θρήνου, προσαρμογήτου παιδιού.
5. Θάνατος: απώλεια αδερφού, απώλεια παιδιού, συνήθη ερωτήματα προς απάντηση.
6. Παιδί και Θάνατος: ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις για το παιδί, ο ρόλος του σχολείου.
7. Παιδί και χρόνια αρρώστια: πώς το παιδί την αντιλαμβάνεται.
8. Οι επιπτώσεις της χρόνιας αρρώστιας στο παιδί/ Η σχέση μεταξύ των αντιδράσεων παιδιού-γονέα.
9. Παιδί και χρόνια αρρώστια: Προσαρμογή και αντιμετώπιση, ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις.
10. Παιδί και χρόνια αρρώστια: ο ρόλος του σχολείου.
11. Παιδί και νοσηλεία: Πώς το παιδί αντιλαμβάνεται τη νοσηλεία, οι επιπτώσεις της νοσηλείας στο παιδί.
12. Νοσηλεία του παιδιού και οικογένεια: αντιδράσεις και προσαρμογή.
13. Παιδί και νοσηλεία: ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις και ο ρόλος του σχολείου.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	96
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: Ερωτήσεις σύντομης απάντησης (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) ▪ **Περιεχόμενο**: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα. (70%) ▪ **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: ερμηνεία του

	θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (10%) ▪ **Δομή**: Οργάνωση / δομή/συνοχή απάντησης (10%) ▪ **Γλώσσα** / έκφραση/σαφήνεια (προφορικός ή γραπτός λόγος). (10%).

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Brock, S., Sandoval, J., & Lewis, S. (2005). Διαχείριση κρίσεων στο σχολείο. Εγχειρίδιο για τη δημιουργία ομάδων διαχείρισης κρίσεων στο σχολείο. Επιστ. Επιμ. ελληνικής έκδοσης: Χ. Χατζηχρήστου. Μετάφραση: Ε. Θεοχαράκη. Τυπωθήτω.

Λουμάκου, Μ. & Μπρουσκέλη, Β. (υπό έκδοση). Παιδί και Γεγονότα Ζωής. Τυπωθήτω.

Neimeyer Robert A. (2006). Ν' αγαπάς και να χάνεις. Κριτική.

Νίλσεν, Μ. & Παπαδάτου, Δ. (επιμ.) (1999). Όταν η χρόνια αρρώστια και ο θάνατος αγγίζουν τη σχολική ζωή. ΥΠΕΠΘ- Β' Κοινοτικό πλαίσιο στήριξης.

Χατζηχρήστου, Χ.Γ. (1999). Ο χωρισμός των γονέων, το διαζύγιο και τα παιδιά. Η προσαρμογή των παιδιών στη διπυρηνική οικογένεια και στο σχολείο. Ελληνικά Γράμματα.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

- Journal of Family Issues,
- Journal of Child Health Care,
- Death Studies,
- Health Psychology.

(Ψ 32 Ε) Σεξουαλικότητα και Υγεία

Διδάσκουσα: Βασιλική Μπρουσκέλη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ψ 32 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) περιγράψουν βασικές ψυχολογικές θεωρίες σχετικά με τις συμπεριφορές υγείας και τη σεξουαλικότητα, 2) κατανοήσουν ψυχολογικούς και κοινωνικο-γνωστικούς μηχανισμούς που επηρεάζουν τη στάση και τις επιλογές των ατόμων που αφορούν στη σεξουαλικότητά τους, 3) αναγνωρίσουν τα θέματα τα οποία εμπλέκονται στο σχεδιασμό και την εφαρμογή αποτελεσματικών προγραμμάτων σεξουαλικής αγωγής.

Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο της ψυχολογίας της υγείας και εφαρμογή τους σε συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς χώρους, • Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης, • Εφαρμογή καλών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του

παιδιού.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό επικεντρώνεται στη σύνδεση μεταξύ υγείας και σεξουαλικότητας, με έμφαση στη σύνδεση μεταξύ ψυχικής υγείας και σεξουαλικότητας, με απώτερο στόχο την ανάδειξη της αναγκαιότητας για επιστημονικά τεκμηριωμένες και παιδαγωγικά ευαίσθητες παρεμβάσεις στο σχολικό πλαίσιο. Παρουσιάζονται βασικές ψυχολογικές θεωρίες σχετικά με τις συμπεριφορές υγείας και τη σεξουαλικότητα, προκειμένου να κατανοηθούν οι ψυχολογικοί και κοινωνικο-γνωστικοί μηχανισμοί που επηρεάζουν τη στάση και τις επιλογές των ατόμων.

Επιπλέον, εξετάζονται και συζητούνται:
- η ψυχοκοινωνική ανάπτυξη της παιδικής και εφηβικής σεξουαλικότητας,
- ζητήματα πρόληψης και αναγνώρισης της σεξουαλικής κακοποίησης,
- οι στόχοι των εκπαιδευτικών παρεμβάσεων περί σεξουαλικότητας και υγείας,
- οι αρχές σχεδιασμού ολοκληρωμένων προγραμμάτων σεξουαλικής εκπαίδευσης,
- τα χαρακτηριστικά επιτυχημένων παρεμβάσεων, οι δυσκολίες που μπορεί να προκύψουν κατά την εφαρμογή αυτών, αλλά και ο ιδιαίτερος ρόλος των εκπαιδευτικών.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες έχουν οργανωθεί ως εξής:

1. Αλλαγές συμπεριφορών που σχετίζονται με την υγεία και τη σεξουαλική υγεία: η σημασία της γνώσης του θεωρητικού πλαισίου
2. Το φύλο και τα στερεότυπα
3. Δεξιότητες που σχετίζονται με την προαγωγή της σεξουαλικής υγείας
4. Ο ρόλος της οικογένειας
5. Σεξουαλική εκπαίδευση: χρήσιμες ενότητες ανά στάδιο
6. Σεξουαλική βία και παιδί: θύματα και θύτες
7. Σεξουαλική βία και παιδί: ανησυχητικά σημάδια
8. Διαδικτυακή σεξουαλική κακοποίηση και εκμετάλλευση παιδιών
9. Σεξουαλική εκπαίδευση: εισαγωγικές έννοιες και διεθνείς προδιαγραφές της
10. Προγράμματα σεξουαλικής εκπαίδευσης: οι σύγχρονες προσεγγίσεις.
11. Ολοκληρωμένη σεξουαλική εκπαίδευση: η βάση των σύγχρονων προγραμμάτων.
12. Σεξουαλική εκπαίδευση στο σχολικό περιβάλλον- Η στοχοθεσία και τα χαρακτηριστικά των προγραμμάτων ολοκληρωμένης σεξουαλικής εκπαίδευσης.
13. Η υλοποίηση προγραμμάτων σεξουαλικής εκπαίδευσης στην τάξη.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	30
Συγγραφή εργασίας/-ών	24
Εκπόνηση μελέτης	42
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) ▪ **Περιεχόμενο**: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα. (70%) ▪ **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (10%) ▪ **Δομή**: Οργάνωση / δομή/συνοχή απάντησης (10%) ▪ **Γλώσσα** / έκφραση/σαφήνεια (προφορικός ή γραπτός λόγος). (10%).

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Μπρουσκέλη, Β., & Γερούκη, Μ. (2025). Ψυχική υγεία και σεξουαλικότητα. Γ. Δαρδανός - Κ. Δαρδανός κ ΣΙΑ ΕΕ.

Λουμάκου, Μ.., Κορδούτης, Π.Σ., Σαραφίδου, Ε. (2000). Ερωτική Επαφή και Προφύλαξη: Οι Κοινωνικές Αναπαραστάσεις των Νέων. Τυπωθήτω.

Ogden, J. (2004). Ψυχολογία της Υγείας. Παρισιάνου.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

- Journal of Family Issues,
- Journal of Childhood Sexual Abuse
- Sex Education,
- Health Psychology.

(Ψ 35 Ε) Ψυχοπαθολογία του Παιδιού

Διδάσκουσα: Ασπασία Σερντάρη, Καθηγήτρια (Παιδοψυχιατρική Κλινική ΔΠΘ)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ψ 35 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04335/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα αποτελεί τη βασική εισαγωγή στη γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη του ανθρώπου. Μέσα από διαλέξεις και κλινικά περιστατικά, οι φοιτητές εκπαιδεύονται στη διάκριση τησ φυσιολογικής από την παθολογική συμπεριφορά σύμφωνα με τις αρχές της Κοινοτικής Παιδοψυχιατρικής. Δίνεται έμφαση στην κατανόηση των επιπτώσεων των χρόνιων νοσημάτων στην ψυχική υγεία παιδιών και στα δυναμικά της οικογένειας, αναπτύσσοντας κριτική σκέψη και υπευθυνότητα σε ένα πολυεπιστημονικό περιβάλλον. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να: - εξοικειωθούν με την προσέγγιση και την αναγνώριση των παθολογικών συμπτωμάτων - αναγνωρίζουν τη συμπτωματολογία των κύριων ψυχικών διαταραχών της παιδικής ηλικίας - αποκτήσουν βασικές δεξιότητες διαχείρισης - εμβαθύνουν στη σημασία της διεπιστημονικής συνεργασίας - επιδείξουν ικανότητες λήψης αποφάσεων. - εφαρμόσουν αρχές της κοινοτικής παιδοψυχιατρικής με ιδιαίτερη έμφαση στην δεοντολογία - αναπτύξουν μια προσέγγιση των παιδιών και των οικογενειών με σεβασμό και κατανόηση και να επιδείξουν ενσυναίσθηση (empathy) και επαγγελματική υπευθυνότητα σε θέματα ισότητας και συμπερίληψης.

Γενικές Ικανότητες
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τις ψυχικές διαταραχές των παιδιών, κυρίως στην προσχολική και την πρώτη σχολική ηλικία. Περιγράφει – με έμφαση στην κλινική εικόνα - διαταραχές όπως αυτές στο φάσμα του αυτισμού, τη νοητική υστέρηση, τη διαταραχή ελλειμματικής προσοχής – συγκέντρωσης και τις μαθησιακές διαταραχές, αγχώδεις διαταραχές, προβλήματα διατροφής και ύπνου κ.α.

Αποσκοπεί στο να εκπαιδεύσει τους/τις φοιτητές/τριες στην αναγνώριση των διαταραχών, την κατανόηση της συμπτωματολογίας και της έκβασης των διαταραχών στην εφηβική και την ενήλικη ζωή καθώς και των κύριων θεραπευτικών προσεγγίσεων.

Αναφέρεται επίσης σε θέματα πρόληψης και ψυχοκοινωνικά ζητήματα όπως η κακοποίηση – παραμέληση, το πένθος, το διαζύγιο, η υιοθεσία και οι επιπτώσεις των χρόνιων νοσημάτων στην ψυχοσυναισθηματική εξέλιξη των παιδιών.
Οι εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν οργανωθεί ως εξής:
1. Εγγραμματισμός στην ψυχική υγεία παιδιών και εφήβων - βασικές αρχές
2. Ομαλή ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη από την γέννηση μέχρι την ενηλικίωση και αναπτυξιακά ορόσημα.
3. Νοητική αδυναμία
4. Διαταραχές στο φάσμα του αυτισμού
5. Διαταραχή ελλειμματικής προσοχής-υπερκινητικότητας και διαταρακτικές ή προκλητικές συμπεριφορές
6. Μαθησιακές διαταραχές και διαταρακτικές ή προκλητικές συμπεριφορές
7. Ψυχιατρική της βρεφικής ηλικίας, διαταραχές προσκόλλησης
8. Συναισθηματικές διαταραχές
9. Αγχώδεις διαταραχές
10. Διαταραχές ύπνου
11. Διατροφής και σίτισης
12. Ψυχοσωματικά συμπτώματα στην παιδική και χρόνια νοσήματα
13. Ψυχοκοινωνικά ζητήματα , πένθος, διαζύγιο, νέες μορφές οικογένειας
14. Ζητήματα Βιοηθικής και δεοντολογία

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	47
Αυτόνομη μελέτη	49

	Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις (ανάπτυξης / ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας (60%) • επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, συνθετική και αναλυτική προσέγγιση(40%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

- Σημειώσεις με εκτενή βιβλιογραφία
- Τα συγγράμματα που προτείνονται στο σύστημα «ΕΥΔΟΞΟΣ»
- Προσχολική Παιδοψυχιατρική
  τόμος 1. Ανάπτυξη και τόμος 2. Κλινική και Θεραπευτικές παρεμβάσεις, εκδ. Καστανιώτη

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

- Ψυχιατρική Παιδιού – εφήβου, Έκδοση της Παιδοψυχιατρικής Εταιρείας Ελλάδος

(Ψ 35 Υ) Εκπαιδευτική Ψυχολογία

Διδάσκουσα/ων: Συμβασιούχος Διδάσκοντας/ουσα (Πρόγραμμα «Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας σε Νέους Επιστήμονες Κατόχους Διδακτορικού Διπλώματος»)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΤΕΕΠΗ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	*Προπτυχιακό*		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψ 35 Υ	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	3ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εκπαιδευτική Ψυχολογία		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430377/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την συμπλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να είναι σε θέση: • Να εξετάζουν, να σχολιάζουν και να συζητούν τις θεωρίες και τα ερευνητικά ευρήματα της εκπαιδευτικής ψυχολογίας. • Να προσδιορίζουν τη σύνδεση ανάμεσα στις θεωρίες της μάθησης και της εκπαιδευτικής πράξης. • Να κατανοούν, να επεξηγούν και να συζητούν τις επιδράσεις των ατομικών διαφορών (π.χ. νοημοσύνη, προσωπικότητα, κ.α.) στη μάθηση. • Να αναπτύξουν τις απαραίτητες στάσεις για την επαρκή ανταπόκριση στις ατομικές διαφορές των μαθητών στην τάξη. • Να κατανοούν την αλληλεπίδραση ανάμεσα στη συμπεριφορά εκπαιδευτικού και μαθητών και να αξιολογούν το ρόλο του ψυχολογικού κλίματος της τάξης στη μάθηση. • Να κατανοούν τις βασικές θεωρίες των κινήτρων μάθησης. • Να κατανοούν την ψυχολογία του εκπαιδευτικού. • Να βρίσκουν λύσεις βασισμένες στις αρχές της ψυχολογίας σε προβλήματα που αφορούν τη μάθηση, τη διδασκαλία και τη συμπεριφορά των μαθητών στην τάξη.
Γενικές Ικανότητες
Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων κριτικής σκέψης και επίλυσης προβλήματος σε θέματα που αφορούν τη μάθηση και τη διδασκαλία μαθητών προσχολικής ηλικίας, καθώς και της ψυχολογίας της μάθησης, της διδασκαλίας και του εκπαιδευτικού.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στο πεδίο της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας: Αντικείμενο, στόχοι και μεθοδολογικές προσεγγίσεις
2. Συμπεριφοριστικές προσεγγίσεις της μάθησης: Από τα αρχικά εγχειρήματα στις νεότερες εφαρμογές
3. Κοινωνιογνωστική προσέγγιση της μάθησης
4. Γνωστικές προσεγγίσεις μάθησης
5. Σύγχρονες θεωρίες γνωστικής ανάπτυξης
6. Θεωρίες κινήτρων και επίδραση στη μάθηση
7. Ψυχολογικό κλίμα της τάξης
8. Θεωρία κοινωνιοπολιτισμικής προσέγγισης Ι: Θεωρητικές αρχές
9. Θεωρία κοινωνιοπολιτισμικής προσέγγισης ΙΙ: Πρακτικές εφαρμογές
10. Η επίδραση της κουλτούρας στη μάθηση
11. Αποτελεσματικές στρατηγικές μάθησης και διδασκαλίας στο νηπιαγωγείο
12. Στρατηγικές επίλυσης προβλήματος: Η έννοια της μεταβίβασης
13. Η ψυχική ανθεκτικότητα και η αυτεπάρκεια ως παράγοντες επίδρασης στην ψυχολογία του εκπαιδευτικού

(4) ΜΕΘΟΔΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ & ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	• Διάλεξη • Ομαδικές συζητήσεις, προβολή ταινιών, μελέτη περιπτώσεων.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Ηλεκτρονική πλατφόρμα e-learning • e-mail
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σύνολο ωρών)***
Διαλέξεις	39
Αυτοτελής Μελέτη	93
Τελικές εξετάσεις	3
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	**Περιγραφή** Η αξιολόγηση του μαθήματος περιλαμβάνει τελική γραπτή εξέταση με ερωτήσεις κλειστού τύπου (70%) και σύντομης ανάπτυξης (30%) **Γλώσσα αξιολόγησης** Ελληνικά **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης** Γραπτή εξέταση (90%) Πρόοδος (10%)

(5) ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα

Ormrod E.J. (2020), Ψυχολογία της μάθησης, επιστ. επιμ Κόκκινος Κ. Αθήνα: Κ. & Γ. Δαρδανός.
Elliott, S., Kratochwill, T., Littlefield-Cook, J, Travers, J. (2008). Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Αποτελεσματική διδασκαλία - αποτελεσματική μάθηση. Αθήνα: Κ. & Γ. Δαρδανός.
Woolfolk, A. (2007). Εκπαιδευτική Ψυχολογία. Αθήνα: Έλλην.

Πρόσθετη προτεινόμενη βιβλιογραφία

Slavin, R. Εκπαιδευτική Ψυχολογία. Θεωρία και Πράξη. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Κολιάδης, Ε. Α. (1996). Θεωρίες μάθησης και εκπαιδευτική πράξη. Α. Συμπεριφορικές θεωρίες. Αθήνα.
Κολιάδης, Ε. Α. (1997). Θεωρίες μάθησης και εκπαιδευτική πράξη. Β. Κοινωνικογνωστικές θεωρίες. Αθήνα.
Κολιάδης, Ε. Α. (1997). Θεωρίες μάθησης και εκπαιδευτική πράξη. Γ. Γνωστικές θεωρίες. Αθήνα.
Κολιάδης, Ε. Α. (2002). Γνωστική Ψυχολογία. Δ. Γνωστική Νευροεπιστήμη και Εκπαιδευτική Πράξη. Αθήνα.
Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. (1999). Ψυχολογία κινήτρων. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Μακρή – Μπότσαρη, Ε. (2001). Αυτοαντίληψη και αυτοεκτίμηση. Μοντέλα, ανάπτυξη, λειτουργικός ρόλος και αξιολόγηση. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Συναφή επιστημονικά Περιοδικά (ελληνόγλωσσα και ξενόγλωσσα)

- Ψυχολογία: Το Περιοδικό της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας
- Hellenic Journal of Psychology
- Επιστημονική Επετηρίδα της Ψυχολογικής Εταιρείας Βορείου Ελλάδας
- Παιδαγωγική Επιθεώρηση
- Επιστήμες της Αγωγής
- Preschool and Primary Education
- The British Journal of Educational Psychology
- Journal of Educational Psychology
- Contemporary Educational Psychology
- Educational Psychologist
- Educational Psychology Review

(Ψ 34 Ε) Αξιολόγηση και Στήριξη Παιδιών με Ειδικές Μαθησιακές Ανάγκες

Διδάσκουσα/ων:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψ 34 Ε	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	Η
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗΡΙΞΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) Εξοικειωθούν με έννοιες που αφορούν τα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. 2) Αναγνωρίζουν τη φύση, την αιτιολογία και τη συμπτωματολογία των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. 3) Μπορούν να ερμηνεύσουν και να αξιοποιούν τα εργαλεία αξιολόγησης αναγκών και δυνατοτήτων των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. 4) Αναπτύσσουν προβληματισμούς και με συστηματικό τρόπο να μπορούν ερμηνεύουν πληροφορίες για το είδος της εκπαιδευτικής παρέμβασης που μπορούν να εφαρμόσουν προκειμένου να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά αυτού του είδους τα προβλήματα. 5) Συνεργάζονται με γονείς παιδιών που αντιμετωπίζουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. 6) Συνεργάζονται με ειδικούς της ψυχικής υγείας και να γνωρίζουν τρόπους παραπομπής σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας.

Γενικές Ικανότητες
Αναγνώριση των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών μέσα από την παρατήρηση, καταγραφή και ανάλυση της συμπεριφοράς των παιδιών καθώς και την προαγωγή δημιουργικών τρόπων αντιμετώπισης και υποστήριξης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

•Ιστορική αναδρομή: Παιδιά με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες.
•Η έννοια της προσαρμοστικής συμπεριφοράς.
•Μαθησιακό προφίλ και χαρακτηριστικά των ατόμων με:
-Μακροχρόνια ασθένεια (Διαταραχές ακοής, Διαταραχές όρασης, Αισθητηριακές διαταραχές).
-Προβλήματα προσαρμογής (Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής/ Υπερκινητικότητας, έκπτωση λειτουργικότητας, συναισθηματικές δυσκολίες)
-Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες (δυσλεξία, δυσγραφία, δυσαριθμησία)- Δυσλειτουργία της ομιλίας (Αναπτυξιακές και νευρολογικές διαταραχές του λόγου
Δυσαρθρία, Τραυλισμός)
-Διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές (Αυτισμός ως διαταραχή της ψυχολογικής ανάπτυξης του ατόμου)
- Διαταραχές νοητικού δυναμικού (Έννοια και φύση της νοητικής καθυστέρησης - Θεωρητικές προσεγγίσεις στη νοητική καθυστέρηση).
•Θεωρητικά μοντέλα προσέγγισης των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών.
•Μέθοδοι αξιολόγησης των συναισθηματικών & συμπεριφορικών δυσκολιών των μαθητών.
•Σχεδιασμός υποστήριξης και σύγχρονες τάσεις για παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (Στρατηγικές, εργαλεία).
•Συνεργασία γονέων και εκπαιδευτικών σε θέματα συμπεριφοράς των μαθητών.
•Υπηρεσίες ψυχικής υγείας και φροντίδας παιδιών και εφήβων (Οργάνωση και λειτουργία υπηρεσιών ψυχικής υγείας).

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Συγγραφή εργασίας/-ών	41
Αυτόνομη μελέτη	55
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • *Γραπτή εξέταση (60%)* • *Υποχρεωτική γραπτή εργασία (40%)* **Κριτήρια αξιολόγησης (εργασία)** Περιεχόμενο (50%) Κριτική σκέψη (20%) Δομή (20%) Γλώσσα (10%) **Κριτήρια αξιολόγησης (γραπτή εξέταση)** Περιεχόμενο (60%) Κριτική σκέψη (20%)

	Δομή (10%) Γλώσσα (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Αγαλιώτης, Ι. (2012). Εκπαιδευτική αξιολόγηση μαθητών με δυσκολίες μάθησης και προσαρμογής. Αθήνα: Γρηγόρης.
Ζώνιου-Σιδέρη, Α. (2011). Οι ανάπηροι και η εκπαίδευση τους: Μία ψυχοπαιδαγωγική προσέγγιση της ένταξης. Αθήνα: Πεδίο.
Happè, F. (1998). Αυτισμός: Ψυχολογική θεώρηση. Αθήνα: Gutenberg.
Heward, W. (2009). (Επιμ. Δαβάζογλου, Α. & Κόκκινος Κ.) Παιδιά με ειδικές ανάγκες: Μία εισαγωγή στην ειδική εκπαίδευση. Αθήνα: Τόπος
Κολιάδης, Ε. (Επιμ.) (2010). Συμπεριφορά στο Σχολείο. Αθήνα: Γρηγόρη.
Κοντοπούλου, Μ. (2007). Παιδί και Ψυχοκοινωνικές Δυσκολίες: Μια Ψυχοδυναμική Οπτική. Αθήνα: Gutenberg.
Sutton, C. (2003). Προβλήματα Συμπεριφοράς Παιδιών & Εφήβων. Αθήνα: Σαββάλας
Τζουριάδου, Μ. (2010) Μαθησιακές δυσκολίες. Αθήνα: Προμηθεύς
Χατζηχρήστου, Χ. (Επιμ.) (2008). Στήριξη των Παιδιών σε Καταστάσεις Κρίσεων. Αθήνα: Τυπωθήτω.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

Journal of Research in Special Educational Needs
European Journal of Special Needs Education
International Journal of Disability, Development and Education

(Ψ 36 Ε) Κίνητρα, Αυτορρύθμιση και Μάθηση

Διδάσκων/ουσα: Ελένη Λυπουρλή, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψ 36 Ε	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	Ζ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΙΝΗΤΡΑ, ΑΥΤΟΡΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/EDU191/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα είναι σε θέση να: Σε επίπεδο γνώσεων οι φοιτητές/ήτριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα είναι σε θέση: • Να κατανοούν τις βασικές θεωρίες κινήτρων. • Να αντιλαμβάνονται τον τρόπο αξιοποίησης των θεωριών αυτών στην εκπαιδευτική πράξη. Σε επίπεδο δεξιοτήτων οι φοιτητές/ήτριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα είναι σε θέση: • Να αναλύουν τις βασικές παραδοχές των κύριων θεωριών κινήτρων. • Να εφαρμόζουν τις βασικές παραδοχές των κύριων θεωριών κινήτρων στον σχεδιασμό της διδακτικής διαδικασίας. Σε επίπεδο ικανοτήτων οι φοιτητές/ήτριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα είναι σε θέση: • Να υποστηρίζουν τη μάθηση των μαθητών/τριών στην σχολική τάξη. • Να ενισχύουν πολυδιάστατα τα κίνητρα των μαθητών/τριών στην σχολική τάξη.

Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητριών/τών με την Ψυχολογία Κινήτρων και την πρόσφατη ψυχολογική έρευνα σχετικά με τα κίνητρα και τις δυνητικές εφαρμογές της σε πλαίσια εκπαίδευσης μικρών παιδιών. Πιο συγκεκριμένα, θα παρουσιαστούν επίκαιρα ζητήματα από τη διεθνή βιβλιογραφία και ερευνητικά δεδομένα αναφορικά με:

• την αναπτυσσόμενη ικανότητα των μικρών παιδιών να αυτορρυθμίζουν τη συμπεριφορά τους και να εμπλέκονται ενεργητικά στη μαθησιακή διαδικασία,

• τη σχέση μεταξύ αυτορρύθμισης και κινήτρων κατά την πρώιμη αυτή αναπτυξιακή περίοδο,

• τη σημασία των κινήτρων και των μεταγνωστικών διεργασιών για τη μάθηση και τη σχολική επίτευξη ήδη από την προσχολική ηλικία,

• τις συνθήκες που προάγουν την αυτορρυθμιζόμενη μάθηση στα πλαίσια του σχολείου και της οικογένειας,

• τους τρόπους αξιολόγησης των κινήτρων, των μεταγνωστικών δεξιοτήτων και των δεξιοτήτων αυτορρύθμισης των μικρών παιδιών κατά τη μαθησιακή διαδικασία.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν οργανωθεί ως εξής:

1. Εισαγωγικά ζητήματα – Ορισμοί και είδη κινήτρων, διαφορετικές κατηγοριοποιήσεις.
2. Ερευνητικές μέθοδοι μελέτης της Ψυχολογίας Κινήτρων. Κίνητρα και συμπεριφορά.
3. Φυσιολογικά, βιολογικά και ψυχολογικά κίνητρα. Εγγενή και επίκτητα κίνητρα. Εσωτερικά και εξωτερικά κίνητρα.
4. Τα κίνητρα ως χαρακτηριστικά προσωπικότητας. Κοινωνικο-πολιτισμικές επιδράσεις.
5. Θεωρητικά μοντέλα κινήτρων: ψυχαναλυτικό, ανθρωπιστικό, συμπεριφορικό.
6. Η θεωρία του κινήτρου επίτευξης και του κινήτρου αποφυγής της αποτυχίας.
7. Η ανάπτυξη του κινήτρου επίτευξης στα παιδιά.
8. Γνωστικές θεωρίες: Θεωρία του πεδίου του Lewin, θεωρίες γνωστικής συνέπειας.
9. Θεωρία των αιτιακών αποδόσεων και του αιτιολογικού προσδιορισμού.
10. Εφαρμογές θεωριών κινήτρων στην εκπαίδευση.
11. Μεταγνωστικές δεξιότητες, μεταγνωστικές στρατηγικές και σχολική επίδοση.
12. Η αυτορρύθμιση στα παιδιά. Ανάπτυξη της αυτορρύθμισης.
13. Παρουσιάσεις Εργασιών.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	74
Εξετάσεις	2
Συγγραφή εργασίας/-ών	20
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • Γραπτή εξέταση (50%) • Γραπτή εργασία (50%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %): -Περιεχόμενο: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (60%) -Κριτική σκέψη: εις βάθος κατανόηση και ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, συνθετική προσέγγιση (20%) -Δομή: Οργάνωση/δομή/συνοχή απάντησης/εργασίας (10%) -Γλώσσα: σαφήνεια, χρήση επιστημονικού λόγου (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Βασική Βιβλιογραφία (Εύδοξος)

Schunk, D.H., Pintrich, P., & Meece, J. (2010). *Τα κίνητρα στην εκπαίδευση* (Επιμ. Έκδ. Ν. Μακρής & Δ. Πνευματικός). Αθήνα: Gutenberg.

Schacter, D.L., Gilbert, D.T., & Nock, M.K. (2025). Ψυχολογία (γεν. επιστ. επιμ. Βοσνιάδου, Σ.). Gutenberg.

-**Συμπληρωματική Βιβλιογραφία** :

Bronson, M.B. (2000). *Self-regulation in early childhood: Nature and Nurture*. New York: Guilford Press.

Δερμιτζάκη, Ε. (2017). *Προάγοντας τις δεξιότητες των μαθητών να μαθαίνουν: Ανάπτυξη της αυτο-ρυθμιζόμενης μάθησης*. Αθήνα: Gutenberg.

Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. (2011). *Μεταγνωστικές διεργασίες και αυτο-ρύθμιση*. Αθήνα: Πεδίο.

Stipek, D., & Seal, K. (2001). Motivated minds: Raising children to love learning. New York: Henry Holt

& company.

Whitebread, D. (2012). *Developmental Psychology and Early Childhood Education*. London: SAGE.

-**Συναφή Επιστημονικά Περιοδικά** :
Ψυχολογία
Child Development
Early Education and Development
Early Years
European Journal of Psychology of Education
Journal of Educational Psychology
Journal of Educational Research
Metacognition and Learning
Learning and Individual differences
Learning and Instruction
Teaching and teacher education

(Ψ 37 Ε) Ειδικά Θέματα Γνωστικής Ψυχολογίας

Διδάσκων/ουσα:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψ 37 Ε	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	5ο, 7ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικά θέματα γνωστικής ψυχολογίας		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) Να εξηγήσουν σε βάθος τις θεωρητικές προσεγγίσεις που έχουν προταθεί σχετικά με τις διεργασίες της μνήμης, της σκέψης και της γλώσσας. 2) Να αντιπαραβάλλουν διάφορες θεωρητικές προσεγγίσεις και να εντοπίσουν τις κρίσιμες διαφορές τους. 3) Να αναλύσουν πρόσφατα εμπειρικά ευρήματα σχετικά με τις ανωτέρω γνωστικές λειτουργίες. 4) Να αντιπαραβάλλουν τις μεθοδολογικές προσεγγίσεις που χρησιμοποιούνται στη μελέτη των ανωτέρω διεργασιών και να εξηγήσουν τους περιορισμούς τους.

Γενικές Ικανότητες
-Κατανόηση και ερμηνεία επιστημονικών θεωριών και εννοιών -Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών -Αυτόνομη και ομαδική εργασία -Κριτική σκέψη

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό θα εμβαθύνει στις γνωστικές διεργασίες της μνήμης, της σκέψης και της γλώσσας. Ειδικότερα, θα εξηγηθούν αναλυτικά (1) οι λειτουργίες και οι μηχανισμοί της μνήμης (κωδικοποίηση, αποθήκευση, ανάσυρση, οργάνωση, λήθη), (2) οι λειτουργίες και μηχανισμοί τις σκέψης (κατηγοριοποίηση, οργάνωση εννοιών, εννοιολογική αλλαγή, συλλογισμοί, λογικά σφάλματα και μεροληψίες, λύση προβλημάτων, λήψη αποφάσεων), και (3) οι μηχανισμοί της γλωσσικής επεξεργασίας (παραγωγή και κατανόηση). Θα παρουσιαστούν και θα αντιπαρατεθούν τα κυριότερα θεωρητικά μοντέλα που έχουν προταθεί για την ερμηνεία των γνωστικών αυτών λειτουργιών, αλλά και βασικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις για τη μελέτη τους.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	48
Αυτόνομη μελέτη	48
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: Γραπτές εξετάσεις • Ανάπτυξη θεμάτων (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %): -Περιεχόμενο: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα. (70%) -Κριτική σκέψη: εις βάθος κατανόηση και ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, συνθετική προσέγγιση (20%) -Δομή: Οργάνωση/δομή/συνοχή απάντησης/εργασίας (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Atknison, R.L. et al. (2004). *Εισαγωγή στην ψυχολογία του Hilgard*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση

Bonin, P. (2012). Ψυχολογία της γλώσσας. Γνωστική προσέγγιση της παραγωγής των λέξεων. Αθήνα: Gutenberg

Βοσνιάδου, Στ. (2011), *Εισαγωγή στην Ψυχολογία (ενιαίο)*, Εκδόσεις Gutenberg.

Eysenck, M. (2010). *Βασικές Αρχές Γνωστικής Ψυχολογίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg

Goldstein, B. (2018) Γνωστική Ψυχολογία: Σύνδεση νου, έρευνας & καθημερινής ζωής. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg

Hayes, N. (2011), *Εισαγωγή στην Ψυχολογία*, Τόμος Α, Εκδόσεις Πεδίο.

Κατή, Δ. (2012). Ο γνωσιακός ρόλος της γλώσσας. Η συμβολή των επιστημών της γλώσσας και του νου. Αθήνα: Καπόλα Παγώνα-εκδόσεις Νήσος.

Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. (2011). Γνωστική ψυχολογία. Εκδόσεις Πεδίο.

Μπαμπλέκου, Ζ. (2011). Γνωστική ψυχολογία: Μοντέλα μνήμης. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg

Ρούσσος, Π. (Επιμ. 2014). Γνωστική Ψυχολογία: Οι ανώτερες γνωστικές διεργασίες. Αθήνα: Εκδόσεις Τόπος

Schacter, D.L. et al. (2012). *Ψυχολογία*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg

Sternberg, R.J. (2011). *Γνωστική Ψυχολογία*. Κ.Μπάμπαλης.

-**Συναφή Επιστημονικά Περιοδικά** :
Cognition
Memory
Trends in Cognitive Sciences
Cognitive Psychology
Journal of Cognitive Psychology
Ψυχολογία

(Ψ 38 Ε) Εφαρμογές της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας στην Πράξη: Διαμορφώνοντας Αποτελεσματικά Περιβάλλοντα Μάθησης

Διδάσκουσα/ων: Συμβασιούχος Διδάσκοντας/ουσα (Πρόγραμμα «Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας σε Νέους Επιστήμονες Κατόχους Διδακτορικού Διπλώματος»)

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψ38Ε	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	7ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εφαρμογές της εκπαιδευτικής ψυχολογίας στην πράξη: Διαμορφώνοντας αποτελεσματικά περιβάλλοντα μάθησης		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430501/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα *Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.*

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν:</u>

1) Να εντοπίζουν και να συζητούν τις στρατηγικές βάσει των οποίων μπορεί να διαμορφωθεί ένα αποτελεσματικό και λειτουργικό μαθησιακό περιβάλλον, με την εφαρμογή πρακτικών διαχείρισης τάξης.
2) Να προτείνουν στρατηγικές θέσπισης κανόνων που διευκολύνουν την ατομική αυτενέργεια και τη συνεργασία μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας.
3) Να αναλύουν τις βάσεις κατάκτησης κοινωνικής και συναισθηματικής επάρκειας και να γνωρίζουν τα χαρακτηριστικά κοινωνικής ανάπτυξης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
4) Να προσδιορίζουν τις διαστάσεις ψυχοκοινωνικής προσαρμογής (κοινωνικές δεξιότητες, συναισθηματική επάρκεια, σχολική προσαρμογή) και να περιγράφουν δυσκολίες που αφορούν συμπεριφορές εσωτερίκευσης και εξωτερίκευσης.
5) Να αναγνωρίζουν τις διαστάσεις της έννοιας του εαυτού, όπως επίσης τους παράγοντες που συνδέονται με την ανάπτυξή τους.
6) Να περιγράφουν παράγοντες που συνδέονται με την ανάπτυξη ψυχικής ανθεκτικότητας, όπως επίσης την ενίσχυση της ατομικής ή συλλογικής αυτεπάρκειας σε παιδιά προσχολικής ηλικίας.
7) Να εντοπίζουν πιθανές εκδηλώσεις συμπεριφορών επιθετικότητας και προκατάληψης στην προσχολική ηλικία και στρατηγικές πρόληψης και διαχείρισης συγκρούσεων, οι οποίες να είναι κατάλληλες για το αναπτυξιακό επίπεδο των παιδιών.
8) Να εξετάζουν πιθανούς τρόπους συνεργασίας μεταξύ οικογένειας και σχολείου, τα οφέλη που απορρέουν από την σχέση αυτή και τους πιθανούς περιορισμούς.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι να περιγράψει τρόπους διαμόρφωσης αποτελεσματικών περιβαλλόντων μάθησης και να εστιάσει σε πρακτικές εφαρμογές της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας στην προσχολική τάξη. Εισαγωγικά θα παρουσιαστούν οι βασικές αρχές για τη δημιουργία και τη διατήρηση ενός αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος και θα περιγραφούν στρατηγικές θέσπισης κανόνων και οργάνωσης των διαδικασιών της τάξης. Στη συνέχεια, θα αναλυθούν λεπτομερώς πιθανές δυσκολίες ψυχοκοινωνικής προσαρμογής των παιδιών προσχολικής ηλικίας και θα επιχειρηθεί η διάκρισή τους σε εσωτερικευμένη και εξωτερικευμένη συμπεριφορά. Σε επόμενες ενότητες του μαθήματος α) θα παρουσιαστούν οι συμπεριφοριστικές και προσωποκεντρικές προσεγγίσεις διαχείρισης των δυσκολιών συμπεριφοράς στην τάξη και β) θα συζητηθούν συγκεκριμένες πρακτικές προσαρμογής και ενίσχυσης λειτουργικών συμπεριφορών στο σχολικό πλαίσιο. Ιδιαίτερη αναφορά θα γίνει στην κοινωνικο-συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών προσχολικής ηλικίας και θα παρουσιαστούν αναπτυξιακά κατάλληλες στρατηγικές προώθησης της κοινωνικής και συναισθηματικής επάρκειας. Ακόμη θα αναλυθεί η έννοια του εαυτού, θα περιγραφούν μέθοδοι ενίσχυσης της αυτοεκτίμησης, θα παρουσιαστούν οι πιθανές δυσκολίες στις διαπροσωπικές σχέσεις των μαθητών και θα συζητηθούν στρατηγικές διαχείρισης συγκρούσεων. Τέλος, θα προσεγγιστούν ζητήματα που αφορούν στην αποτελεσματική επικοινωνία και συνεργασία σχολείου και οικογένειας.

1) Βασικές αρχές διαμόρφωσης αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος 2) Θέσπιση κανόνων στη σχολική τάξη 3) Δυσκολίες ψυχοκοινωνικής προσαρμογής στο σχολικό περιβάλλον I 4) Δυσκολίες ψυχοκοινωνικής προσαρμογής στο σχολικό περιβάλλον II 5) Προσεγγίσεις και στρατηγικές διαχείρισης της συμπεριφοράς στην τάξη I 6) Προσεγγίσεις και στρατηγικές διαχείρισης της συμπεριφοράς στην τάξη II 7) Συναισθήματα – Διαχείριση Συναισθημάτων 8) Έννοια του εαυτού, αυτοεκτίμηση – Ενίσχυση Αυτοεκτίμησης 9) Κοινωνική επάρκεια – Κοινωνικές δεξιότητες 10) Διαπροσωπικές σχέσεις στο σχολικό περιβάλλον 11) Επικοινωνία σχολείου-οικογένειας 12) Παρουσίαση και συζήτηση εργασιών 13) Παρουσίαση και συζήτηση εργασιών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	PowerPoint, βίντεο Email Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	68
Συγγραφή εργασίας/-ών	25
Εξετάσεις	3
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Περιγραφή** Οι φοιτητές διέθεταν την επιλογή να συμμετάσχουν σε γραπτές εξετάσεις που καταλάμβαναν το 100% της βαθμολογίας, ή να συμμετάσχουν σε έναν μεικτό τύπο εξέτασης όπου η γραπτή εξέταση καταλάμβανε το 80% και η γραπτή εργασία 20%. Οι γραπτές εξετάσεις περιείχαν ερωτήσεις κλειστού τύπου (σωστού-λάθους, πολλαπλής επιλογής, αντιστοίχισης) και σύντομης ανάπτυξης. **Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης**

	Γραπτή εξέταση 80% Γραπτή εργασία 20%

(6) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Βασική Βιβλιογραφία (Εύδοξος)

Χατζηχρήστου, Χ. Γ. (Επιμ.). (2011). Κοινωνική και Συναισθηματική Αγωγή: Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία (Νηπιαγωγείο, Α΄ και Β΄ Δημοτικού). Εκπαιδευτικό Υλικό Ι. Τυπωθήτω.
Χατζηχρήστου, Χ. Γ. (2015). Πρόληψη και προαγωγή της ψυχικής υγείας στο σχολείο και στην οικογένεια. Gutenberg.

Πρόσθετη Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία

Eggen, P., & Kauchak, D. (2017). Εκπαιδευτική ψυχολογία (Κ. Λυκιτσάκου & Α. Μπακοπούλου, Μτφρ., Π. Δημητροπούλου, Επιστ. Επιμ.). Κριτική.
Κουρκούτας, Η., Μακρή-Μπότσαρη, Ε., & Σταύρου, Π. (2019). Συμβουλευτική υποστήριξη εκπαιδευτικών για την ενίσχυση της
ψυχικής ανθεκτικότητας και τη διαχείριση προβληματικών συμπεριφορών στο σχολείο: Δεδομένα από ένα πρόγραμμα παρέμβασης.
Psychology: The Journal of the Hellenic Psychological Society, 24(1), 9-31.
Long, M., Wood, C., Littleton, K., Passenger, T., & Sheehy, K. (2020). Η Ψυχολογία της Εκπαίδευσης (Γ. Κωνσταντινίδη, Μτφρ., Ε. Ανδρέου, Επιμ.). Πεδίο.
Μακρή-Μπότσαρη, Ε. (2001). Αυτοαντίληψη και αυτοεκτίμηση: Μοντέλα, ανάπτυξη, λειτουργικός ρόλος και αξιολόγηση. Ελληνικά Γράμματα.
Μπίμπου, Ι., & Στογιαννίδου, Α. (2006). Πλαίσια συνεργασίας ψυχολόγων και εκπαιδευτικών για την οικογένεια και το σχολείο (No. ΙΚΕΕΒΟΟΚ-2020-671). Gutenberg, Τυπωθήτω.
Slavin, E.R. (2007). Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Θεωρία και πράξη. Μεταίχμιο.
Χατζηχρήστου, Χ. (2011). Κοινωνική και Συναισθηματική Αγωγή: Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση (Γ΄, Δ΄, Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού). Πρόγραμμα για την Προαγωγή της Ψυχικής Υγείας και της Μάθησης στη Σχολική Κοινότητα. Εκπαιδευτικό Υλικό ΙΙ. Τυπωθήτω
Χατζηχρήστου, Γ. Χ., & Μπεζεβέγκης, Γ. Η. (2012). Θέματα ανάπτυξης και προσαρμογής των παιδιών στην οικογένεια και στο σχολείο. Πεδίο.
Χατζηχρήστου, Γ. Χ., Πολυχρόνη, Φ., Μπεζεβέγκης, Η., & Μυλωνάς, Κ. (2011). Διερεύνηση εξελικτικών χαρακτηριστικών σχολικής και ψυχοκοινωνικής προσαρμογής παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας με βάση το σταθμισμένο τεστ ψυχοκοινωνικής προσαρμογής.
Psychology: The Journal of the Hellenic Psychological Society, 18(4), 503-524.

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

Conceição, C., Cadima, J., Camacho, A., & Alves, D. (2025). Testing the effectiveness of a social and emotional skill program for preschool children. Early Childhood Education Journal, 1-15.
Gonida, E. N., Karabenick, S. A., Makara, K. A., & Hatzikyriakou, G. (2014). Perceived parent goals and student goal orientations as predictors of seeking or not seeking help: Does age matter? Learning and Instruction, 33, 120-130.
Godleski, S. A., Kamper, K. E., Ostrov, J. M., Hart, E. J., & Blakely-McClure, S. J. (2015). Peer victimization and peer rejection during early childhood. Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology, 44(3), 380-392.
Norman, G. N., La Salle-Finley, T., & Rodrigues, C. (2025). School climate, intersectional identity, and the role of teacher support: A qualitative study. Journal of Applied School Psychology, 1-21.
Oberle, E., & Schonert-Reichl, K. A. (2017). Social and emotional learning: Recent research and practical strategies for promoting children's social and emotional competence in schools. In J. L. Matson (Ed.), Handbook of social behavior and skills in children (pp. 175-197). Springer.
Sørlie, M. A., & Torsheim, T. (2011). Multilevel analysis of the relationship between teacher collective efficacy and problem behaviour in school. School Effectiveness and School Improvement, 22(2), 175-

191.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Ψυχολογία: Το Περιοδικό της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας
- Hellenic Journal of Psychology
- Επιστημονική Επετηρίδα της Ψυχολογικής Εταιρείας Βορείου Ελλάδας
- Παιδαγωγική Επιθεώρηση
- Επιστήμες της Αγωγής
- Preschool and Primary Education
- The British Journal of Educational Psychology
- Journal of Educational Psychology
- Contemporary Educational Psychology
- Educational Psychologist
- Educational Psychology Review

(Ψ 40 Ε) Σχολικός Εκφοβισμός και Θυματοποίηση: Ερμηνεία και Παρεμβάσεις

Διδάσκων/ουσα: Συμβασιούχος Διδάσκοντας/ουσα (Πρόγραμμα «Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας σε Νέους Επιστήμονες Κατόχους Διδακτορικού Διπλώματος»)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ψ 40Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σχολικός εκφοβισμός και θυματοποίηση: Ερμηνεία και παρεμβάσεις		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430525/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν:</u> 1) Να εξηγούν το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού και της θυματοποίησης και να περιγράφουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των συγκεκριμένων εκδηλώσεων. 2) Να αναγνωρίζουν τα κριτήρια με βάση τα οποία μία συμπεριφορά κατατάσσεται στην τυπολογία και εκφοβισμού και να είναι σε θέση να διακρίνουν τον εκφοβισμό από το πείραγμα, την προκοινωνική συμπεριφορά, καθώς και τη γενικότερη επιθετική συμπεριφορά. 3) Να εξοικειωθούν με το σύστημα κατηγοριοποίησης που προτείνει η ψυχολογική έρευνα ανάλογα με τους ρόλους συμμετοχής των εμπλεκόμενων σε περιστατικά εκφοβισμού και να συζητούν τους περιορισμούς της προσέγγισης αυτής. 4) Να προσδιορίζουν τις μορφές και τους τύπους του εκφοβισμού. 5) Να εντοπίζουν, να αναλύουν και να συζητούν κριτικά τα ερευνητικά ευρήματα αναφορικά με τους παράγοντες, τα πλαίσια ή τις δυναμικές που ερμηνεύουν τον εκφοβισμό και τη θυματοποίηση. 6) Να προτείνουν αποτελεσματικές πρακτικές πρόληψης και παρέμβασης σε περιστατικά εκφοβισμού, οι οποίες να είναι προσαρμοσμένες στο σχολικό και πολιτισμικό πλαίσιο. 7) Να σχεδιάζουν κριτικές κοινοτικές παρεμβάσεις που θα λαμβάνουν υπόψη όψεις διαφορετικότητας και πολιτισμικής ταυτότητας των μαθητών/τριών.
Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Ομαδική εργασία
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να προσφέρει ένα θεωρητικό πλαίσιο για την αναγνώριση και ερμηνεία των εκφοβιστικών συμπεριφορών στο σχολείο, με βάση τις διαθέσιμες προσεγγίσεις της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας. Έμφαση θα δοθεί στη συζήτηση της πιθανής εφαρμογής των θεωριών και των εμπειρικών δεδομένων στην τάξη του νηπιαγωγείου.

Στις αρχικές διαλέξεις θα οριοθετηθεί εννοιολογικά η έννοια του εκφοβισμού και της επιθετικότητας και θα εντοπιστούν τα κριτήρια με βάση τα οποία μία συμπεριφορά κατατάσσεται ως εκφοβιστική ή προκοινωνική. Θα συζητηθούν κριτικές θεωρητικές προσεγγίσεις που έχουν προταθεί αναφορικά με την παραπάνω ταξινόμηση που αποκλείει ή συμπεριλαμβάνει κάποιες συμπεριφορές από την τυπολογία του εκφοβισμού. Επίσης, θα εντοπιστούν και θα σχολιαστούν κριτικά οι υπάρχουσες μεθοδολογίες καταγραφής και αξιολόγησης περιστατικών εκφοβισμού βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων (π.χ. επανάληψη, πρόθεση, σκοπιμότητα).

Στις επόμενες διαλέξεις θα αναλυθούν οι μορφές του εκφοβισμού, καθώς και οι λειτουργίες της επιθετικότητας που έχουν προταθεί από την ψυχολογική έρευνα. Σε αυτό το πλαίσιο θα γίνει λόγος για εκδηλώσεις της επιθετικότητας που συνδέονται με την ταυτότητα του παιδιού-θύματος και συνδέονται με προκατειλημμένες στάσεις, όπως ο ομοφοβικός και ρατσιστικός εκφοβισμός.

Στο πλαίσιο των επόμενων μαθημάτων, οι φοιτητές/τριες θα εξοικειωθούν με θεωρητικές προσεγγίσεις και υπάρχοντα εμπειρικά ευρήματα που αφορούν τον εκφοβισμό και τη θυματοποίηση, εντοπίζοντας προοπτικές και περιορισμούς των ερμηνειών που προτείνονται από την ψυχολογική έρευνα. Όπως θα επισημανθεί, ορισμένες ερμηνείες του εκφοβισμού συνδέονται με ατομικά χαρακτηριστικά του ψυχοκοινωνικού προφίλ του παιδιού, ενώ άλλες λαμβάνουν υπόψη την επίδραση του κοινωνικού πλαισίου. Ακόμα θα εντοπιστεί η συμβολή της λογοψυχολογίας και της ανάλυσης λόγου στη μελέτη του καθημερινού λόγου περί του εκφοβισμού και στον εντοπισμό τρόπων με τους οποίους η κοινή ιδεολογία πληροφορεί τις εν λόγω ρητορικές κατασκευές.

Τέλος, οι φοιτητές/τριες θα εξοικειωθούν με τον σχεδιασμό παρεμβάσεων πρόληψης και διαχείρισης του/της εκφοβισμού/θυματοποίησης, προτείνοντας πρακτικές και προγράμματα προσαρμοσμένα στο πολιτισμικό και σχολικό πλαίσιο. Έμφαση θα δοθεί σε κριτικές προσεγγίσεις κοινοτικής παρέμβασης, όπως έχουν αναπτυχθεί κατά τα τελευταία χρόνια στον ελληνικό και διεθνή χώρο για τη διαχείριση του εκφοβισμού στο σχολείο.

Το μάθημα οργανώνεται στις παρακάτω διαλέξεις:

1. Εννοιολογική διασάφηση εκφοβισμού και θυματοποίησης και η διάκριση από την προκοινωνική και επιθετική συμπεριφορά
2. Κριτήρια κατάταξης συμπεριφορών ως εκφοβιστικών: Θεωρία, μεθοδολογία αξιολόγησης και κριτικές προσεγγίσεις
3. Μορφές και τυπολογίες εκφοβισμού και θυματοποίησης
4. Ποσοτική μεθοδολογία αξιολόγησης του εκφοβισμού και της θυματοποίησης
5. Ποιοτική μεθοδολογία αξιολόγησης του εκφοβισμού και της θυματοποίησης
6. Ερμηνείες του εκφοβισμού σε σχέση με τα ενδοατομικά χαρακτηριστικά και τις προσωπικές στάσεις των εμπλεκομένων
8. Ερμηνείες του εκφοβισμού σε σχέση με παράγοντες του κοινωνικού πλαισίου (σχολικό κλίμα, οικογένεια, επίδραση του παρευρισκόμενου)
9. Εκφοβισμός, θυματοποίηση και ταυτοτικές υπαγωγές των εμπλεκόμενων μελών
10. Εκφοβισμός, διομαδικές συγκρούσεις και διομαδική φιλία
11. Κατασκευές του εκφοβισμού και της θυματοποίησης με βάση την λογοαναλυτική προσέγγιση
12. Προσωποκεντρικές και συμπεριφορικές παρεμβάσεις πρόληψης και διαχείρισης του

εκφοβισμού 13. Κοινοτικές παρεμβάσεις πρόληψης και διαχείρισης του σχολικού εκφοβισμού

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Email Πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass Powerpoint, Βίντεο
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα*** | ***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)*** Διαλέξεις | 39 Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας | 68 Συγγραφή εργασίας/-ών | 25 Εξετάσεις | 3 **Σύνολο Μαθήματος** | ***135***
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • Γραπτή εξέταση 80% • Προφορική εξέταση 20% **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο: ακρίβεια και πληρότητα ανάπτυξης θέματος 60% • Κριτική σκέψη: επάρκεια κατανόησης, συνθετική και αναλυτική σκέψη 20% • Δομή: οργάνωση, συνοχή και δομή στην ανάπτυξη των απαντήσεων και της επιχειρηματολογίας 10% • Γλώσσα: σωστή χρήση επιστημονικής ορολογίας, σαφήνεια στην έκφραση 10%

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Βασική Βιβλιογραφία (Εύδοξος)

Αρτινοπούλου, Β., Μπαμπάλης, Θ. Τσώλη, Κ., & Νικολόπουλος, Β. (2023). Σχολικός εκφοβισμός: Θεωρία, έρευνα, εφαρμογές. Κ.Θ. ΜΠΑΜΠΑΛΗΣ Ι.Κ.Ε.
Χατζηχρήστου, Γ. Χ. (2023). Σχολική Ψυχολογία. Gutenberg.

Πρόσθετη Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση Βιβλιογραφία

Olweus, D. (2009). *Εκφοβισμός και Βία στο Σχολείο. Τι γνωρίζουμε και τι μπορούμε να κάνουμε*. Αθήνα: Ε.Ψ.Υ.Π.Ε.
Rigby, K. (2008). *Σχολικός εκφοβισμός. Σύγχρονες απόψεις*. Αθήνα: Τόπος.

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

Andreou, E., Anagnostaki, D., Tsermentseli, S., & Lioupi, C. (2020). Bullying and victimization in adolescence: Relations with parental style and school climate. *Scientific Annals-School of Psychology*

AUTh, *13*, 235-274.

Athanasiades, C., Kamariotis, H., Psalti, A., Baldry, A. C., & Sorrentino, A. (2015). Internet use and cyberbullying among adolescent students in Greece: The "Tabby" project. *Hellenic Journal of Psychology*, *12*, 14-39.

Bradshaw, C. P., Leaf, P. J., & Mitcell, M. M. (2010). Examining the effects of schoolwide positive behavioral interventions and supports on student outcomes results from a randomized controlled effectiveness trial in elementary schools. *Journal of Positive Behavior Interventions, 12*(3), 133- 148.

Giovazolias, T., Kourkoutas, E., Mitsopoulou, E., & Georgiadi, M. (2010). The relationship between perceived school climate and the prevalence of bullying behavior in Greek schools: Implications for preventive inclusive strategies. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, *5*, 2208-2215.

Rawlings, V. (2019). 'It's not bullying', 'It's just a joke': Teacher and student discursive manoeuvres around gendered violence. *British Educational Research Journal*, *45*(4), 698-716.

Salmivalli, C. (2014). Participant roles in bullying: How can peer bystanders be utilized in interventions? *Theory Into Practice*, *53*, 286-292.

Salmivalli, C., & Voeten, M. (2004). Connections between attitudes, group norms, and behaviour in bullying situations. *International Journal of Behavioral Development*, *28*(3), 246-258.

(Ψ 41 Ε) Ψυχοκοινωνικά Ζητήματα στην Προσχολική και Σχολική Ηλικία: Πρόληψη και Αντιμετώπιση

Διδάσκων/ουσα: Συμβασιούχος Διδάσκοντας/ουσα (Πρόγραμμα «Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας σε Νέους Επιστήμονες Κατόχους Διδακτορικού Διπλώματος»)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ψ 41 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψυχοκοινωνικά Ζητήματα στην Προσχολική και Σχολική Ηλικία: Πρόληψη και Αντιμετώπιση		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430528/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν:</u> 1) Να αναγνωρίζουν τις ψυχοκοινωνικές παραμέτρους που ερμηνεύουν την επιτυχή ή μη προσαρμογή των παιδιών στο σχολείο. 2) Να επεξηγούν τους πιθανούς τρόπους με τους οποίους η ψυχοκοινωνική προσαρμογή συνδέεται με την γνωστική, κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού (π.χ., ακαδημαϊκή επίδοση, διαχείριση συναισθημάτων, φιλοκοινωνική ή επιθετική συμπεριφορά). 3) Να αναλύουν τους ατομικούς παράγοντες και τους παράγοντες πλαισίου που επεξηγούν συμπεριφορικές, κοινωνικές και συναισθηματικές προκλήσεις των μαθητών/τριών και να προσεγγίζουν κριτικά τα ευρήματα των σχετικών ερευνών. 4) Να εντοπίζουν τις ενδείξεις που μπορεί να υποδηλώνουν κοινωνικές και συναισθηματικές δυσκολίες των μαθητών/τριών στην τάξη του νηπιαγωγείου. 5) Να αναλύουν τον ρόλο του/της εκπαιδευτικού στη λήψη μέτρων για την πρόληψη και διαχείριση ψυχοπαιδαγωγικών ζητημάτων, επισημαίνοντας τα όρια και τους περιορισμούς της δράσης του/της. 6) Να προχωρούν οι ίδιοι/ες στον σχεδιασμό παρεμβάσεων, οι οποίες να είναι προσαρμοσμένες στο πολιτισμικό πλαίσιο, καθώς και στη δυναμική του κοινωνικού και σχολικού πλαισίου.

7) Να συζητούν και να αναλύουν τις παραμέτρους που ερμηνεύουν την επιτυχία ή μη προγραμμάτων παρέμβασης, τα οποία έχουν ως στόχο τη διαχείριση δυσκολιών ψυχοκοινωνικής προσαρμογής των μαθητών/τριών.

Γενικές Ικανότητες

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση των δυσκολιών ψυχοκοινωνικής προσαρμογής που μπορεί να χαρακτηρίζουν παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας και η ερμηνεία των προκλήσεων αυτών σε σχέση με κρίσιμα ζητήματα του τρέχοντος κοινωνικοπολιτισμικού πλαισίου. Στις εισαγωγικές διαλέξεις παρουσιάζονται ευρήματα ερευνών που επικεντρώνουν στις ψυχοκοινωνικές δυσκολίες που βιώνουν τα παιδιά στο σχολείο. Αναλύονται, επίσης, σύγχρονες προσεγγίσεις της Σχολικής Ψυχολογίας και ο τρόπος με τον οποίο προσδιορίζουν τον ρόλο του εκπαιδευτικού, ως κεντρικό πρόσωπο για την υποστήριξη των μαθητών/τριών. Στις επόμενες διαλέξεις θα συζητηθούν τα πιθανά χαρακτηριστικά κοινωνικής και συναισθηματικής ανάπτυξης του παιδιού στο νηπιαγωγείο, τα οποία δύναται να συνδέονται με την επιτυχή ή μη προσαρμογή του. Ακολούθως, θα αναπτυχθούν οι πιθανές δυσκολίες στην ψυχοκοινωνική προσαρμογή του παιδιού, ενώ θα επεξηγηθεί η διάκριση σε συμπεριφορές εσωτερίκευσης και εξωτερίκευσης. Στη συνέχεια, θα συζητηθούν κριτικά τα υπάρχοντα ευρήματα ερευνών που αφορούν ατομικούς παράγοντες (π.χ., κοινωνική επάρκεια) και παράγοντες κοινωνικού πλαισίου (π.χ., γονική ανατροφή, ψυχοκοινωνικό κλίμα) που μπορεί να ερμηνεύουν τις δυσκολίες στην κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη και προσαρμογή του παιδιού. Επιπλέον, το μάθημα επικεντρώνει σε ψυχοπαιδαγωγικές πρακτικές για τη διαχείριση κρίσεων στο πλαίσιο του σχολείου. Αναφορά γίνεται, επίσης, σε κοινωνιο-συναισθηματικές δυσκολίες που καλούνται να διαχειριστούν παιδιά που εμπλέκονται σε περιστατικά εκφοβισμού και σε άλλες περιπτώσεις στις οποίες αναφέρεται παραμέληση και ενδοοικογενειακή βία. Θα ακολουθήσει παρουσίαση τριών κομβικών εννοιών που συνδέονται με την προαγωγή της ομαλούς προσαρμογής ψυχοκοινωνικής του παιδιού, ειδικότερα της κοινωνικής επάρκειας, της ψυχικής ανθεκτικότητας και της συναισθηματικής ρύθμισης. Έμφαση θα δοθεί, ακόμη, στη συνεργασία σχολείου και οικογένειας προς όφελος του παιδιού. Τέλος, θα αναλυθεί ο σχεδιασμός πρακτικών πρόληψης και παρέμβασης για τη διαχείριση ψυχοπαιδαγωγικών ζητημάτων στο σχολείο, με τη συζήτηση να εστιάζει στον υποστηρικτικό, διαμεσολαβητικό και συμβουλευτικό ρόλο του/της εκπαιδευτικού.

Το μάθημα διαρθρώνεται στις παρακάτω διαλέξεις:
1. Σύγχρονες τάσεις στη Σχολική Ψυχολογία για την πρόληψη και παρέμβαση δυσκολιών ψυχοκοινωνικής προσαρμογής
2. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στη διαχείριση ψυχοπαιδαγωγικών ζητημάτων: Δυνατότητες και όρια παρέμβασης
3. Κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού στο νηπιαγωγείο: προσδοκώμενα επιτεύγματα βάσει αναπτυξιακού σταδίου
4. Δυσκολίες ψυχοκοινωνικής προσαρμογής στο νηπιαγωγείο: συμπεριφορές εσωτερίκευσης και εξωτερίκευσης
5. Ατομικοί παράγοντες και παράγοντες κοινωνικού πλαισίου που ενισχύουν ή αποδυναμώνουν την κοινωνική ένταξη και προσαρμογή
6. Διαχείριση κρίσεων στο σχολείο

8. Διαχείριση συγκρούσεων και εκφοβισμού στο σχολείο
9. Ενδοοικογενειακή βία, παραμέληση και παιδική κακοποίηση: ο ρόλος του σχολείου
10. Ανάπτυξη κοινωνικής επάρκειας και φιλοκοινωνικότητας του παιδιού
11. Προαγωγή ψυχικής ανθεκτικότητας και δεξιοτήτων συναισθηματικής ρύθμισης του παιδιού
12. Συνεργασία σχολείου και οικογένειας
13. Προγράμματα πρόληψης και παρέμβασης ψυχοκοινωνικών δυσκολιών στο νηπιαγωγείο

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Email Πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass Powerpoint, Βίντεο
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Συγγραφή εργασίας/-ών	25
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	68
Εξετάσεις	3
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Γλώσσα αξιολόγησης: *Ελληνικά*

Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)
Συμπερασματική

Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
- Γραπτή εξέταση 80%
- Γραπτή εργασία 20%

Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)
- Περιεχόμενο: ακρίβεια και πληρότητα ανάπτυξης θέματος 60%
- Κριτική σκέψη: επάρκεια κατανόησης, συνθετική και αναλυτική σκέψη 20%
- Δομή: οργάνωση, συνοχή και δομή στην ανάπτυξη των απαντήσεων και της επιχειρηματολογίας 10%
- Γλώσσα: σωστή χρήση επιστημονικής ορολογίας, σαφήνεια στην έκφραση 10%

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Χατζηχρήστου, Γ. Χ. (2015). Πρόληψη και προαγωγή της ψυχικής υγείας στο σχολείο και στην οικογένεια. Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ - Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ κ ΣΙΑ ΕΕ
Χατζηχρήστου, Γ. Χ. (2014). Συμβουλευτική στην Σχολική Κοινότητα. Gutenberg.
Τουλούπης, Θ., & Αθανασιάδου, Χ. (2024). *Ψυχοπαιδαγωγικά ζητήματα στο σχολικό πλαίσιο: Ο ρόλος των εκπαιδευτικών*. Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις. http://dx.doi.org/10.57713/kallipos-848
Χατζηχρήστου, Γ. Χ. (2023). *Σχολική Ψυχολογία.* Gutenberg.

-**Συμπληρωματική Βιβλιογραφία** :

Ελληνόγλωσση

Αθανασιάδου, Χ. (2020). *Συμβουλευτική Ψυχολογία: Έρευνα και εφαρμογές.* Gutenberg.

Μπίμπου-Νάκου, Ι., & Κάργα, Σ. (2020). Ψυχολογία και εκπαίδευση: Το παράδειγμα των συναισθηματικών σχέσεων των εκπαιδευτικών. Στο Α. Ανδρούσου & Β. Τσάφος (Επιμ.). *Επιστήμες της Εκπαίδευσης. Ένα δυναμικό διεπιστημονικό πεδίο* (σσ 399-425). Gutenberg.

Μπίμπου-Νάκου, Α., & Στογιαννίδου, Α. (2006) (Επιμ.). *Πλαίσια συνεργασίας ψυχολόγων και εκπαιδευτικών για την οικογένεια και το σχολείο*. Τυπωθήτω.

Χατζηχρήστου, Χ. (2011) (Επιμ.). *Κοινωνική και Συναισθηματική Αγωγή στο Σχολείο: Πρόγραμμα για την Προαγωγή της Ψυχικής Υγείας και της Μάθησης στη σχολική κοινότητα. Εκπαιδευτικό υλικό για εκπαιδευτικούς και μαθητές προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας*. Τυπωθήτω.

Χατζηχρήστου, Γ. Χ. (2015). *Πρόληψη και προαγωγή της ψυχικής υγείας στο σχολείο και στην οικογένεια*. Gutenberg.

Ξενόγλωσση

Choe, D. E., Barreda, S., Galán, C. A., Gardner, F., Wilson, M. N., Dishion, T. J., & Shaw, D. S. (2024). Early childhood predictors of early school-age academic skills and resilience among children living in poverty. *Social Development*, *33*(1), e12715.

Garner, P. W., Dunsmore, J. C., & Southam-Gerrow, M. (2008). Mother–child conversations about emotions: Linkages to child aggression and prosocial behavior. *Social Development*, *17*(2), 259-277.

Gower, A. L., Lingras, K. A., Mathieson, L. C., Kawabata, Y., & Crick, N. R. (2014). The role of preschool relational and physical aggression in the transition to kindergarten: Links with social-psychological adjustment. *Early Education and Development*, *25*(5), 619-640.

Ostrov, J. M., Woods, K. E., Jansen, E. A., Casas, J. F., & Crick, N. R. (2004). An observational study of delivered and received aggression, gender, and social-psychological adjustment in preschool: "This white crayon doesn't work…". *Early Childhood Research Quarterly*, *19*(2), 355-371.

Vlachou, M., Andreou, E., Botsoglou, K., & Didaskalou, E. (2011). Bully/victim problems among preschool children: A review of current research evidence. *Educational Psychology Review*, *23*, 329-358.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Educational Psychology: An International Journal of Experimental Educational Psychology
Educational Psychology Review
Journal of Child and Family Studies
Psychology in the Schools
School Psychology Quarterly
Social Development

Παιδαγωγική - Διδακτική (Δ)

(Δ 01 Υ) Εισαγωγή στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης

Διδάσκουσα: Ευθυμία Πεντέρη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ01 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**1ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Εισαγωγή στις επιστήμες της εκπαίδευσης**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/EDU153/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) προσδιορίζουν το περιεχόμενο των επιστημών της εκπαίδευσης, τις μεθόδους και τις έννοιες 2) τοποθετούν τις επιστήμες της εκπαίδευσης σε σχέση με τη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα 3) διακρίνουν τον λόγο των επιστημών της εκπαίδευσης από τον λόγο άλλων μορφών γνώσης 4) σχεδιάζουν (επί χάρτου) μικρά ερευνητικά σχέδια που να ανήκουν στο χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης

Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης. • Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας. • Χρήση εννοιών και μεθόδων σε ερευνητικά σχέδια επί χάρτου. • Αυτόνομη και ομαδική εργασία

- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στο περιεχόμενο, τους στόχους και στον πολυεπιστημονικό χαρακτήρα της εκπαίδευσης. Αξιοποιούνται οι βιωμένες εμπειρίες των φοιτητών και επιδιώκεται μέσα από παραδείγματα, μελέτη άρθρων και συζητήσεις να διαμορφωθεί ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς για το τί σημαίνει μάθηση, ποιες είναι οι διαδικασίες που μαθαίνουν τα παιδιά, πώς διαμορφώνεται και εξελίσσεται μια εκπαιδευτική κατάσταση, τι είναι πρακτική εφαρμογή και επιστημονική διαδικασία. Η κατανόηση της επιστημονικής βάσης του εκπαιδευτικού έργου υπό το πρίσμα των Επιστημών της Εκπαίδευσης, που διαμορφώνουν το πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας, αποτελούν σημαντική αφετηρία για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες ώστε να κατανοήσουν το αντικείμενο των σπουδών τους και να δημιουργήσουν συνδέσεις με τα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών. Παράλληλα, μέσα από παραδείγματα από την πράξη και τη σύνδεση με το πρόγραμμα σπουδών της προσχολικής εκπαίδευσης και του Οδηγού Νηπιαγωγού, δίνεται η ευκαιρία να κατανοήσουν εκπαιδευτικά γεγονότα και εκπαιδευτικές καταστάσεις και να δημιουργήσουν μια διαλεκτική και κριτική αφήγηση ανάμεσα στα αντικείμενα της εκπαίδευσης και την επιστημονική βάση τους. Αναδεικνύεται η επιστημολογία, η εξέλιξη και η χρησιμότητα των επιστημών της εκπαίδευσης στην εκπαιδευτική πράξη.

1. Θεμελιώδεις σημασίες της εκπαίδευσης, έννοιες, ρόλοι και παράγοντες
2. Η γένεση του όρου «Επιστήμες της Εκπαίδευσης» και η μετάβαση από την Παιδαγωγική στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης. Η πορεία της Παιδαγωγικής Σκέψης.
3. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού
4. Βασικά ζητήματα που θέτει η Φιλοσοφία της Εκπαίδευσης
5. Το περιεχόμενο της μάθησης
6. Εκπαιδευτική πολιτική
7. Εκπαιδευτική ηγεσία
8. Συγκριτική εκπαίδευση
9. Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις της εκπαίδευσης
10. Διεργασίες στην τάξη
11. Ψυχολογία και εκπαίδευση
12. Έρευνα στην Εκπαίδευση
13. Κριτική συζήτηση και τοποθέτηση

(1) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ .	Δια ζώσης	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint, eclass, video, ανάλυση ταινίας Email	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα***	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
	Διαλέξεις	33
	Φροντιστήριο	6
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	96
	Σύνολο Μαθήματος	**135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος αξιολόγησης (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Γραπτή εξέταση με δοκιμασία πολλαπλής επιλογής (60%) ή Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης (40%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (50%) • Δομή (20%) • Συνθετική ικανότητα (10%) • Γλώσσα (10%) • Βιβλιογραφία (10%)

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

Bartlett, S. (2019). *Εισαγωγή στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης*. GUTENBERG.

Bray, M. (2017). Schooling and its supplements: Changing global patterns and implications for comparative education. *Comperative Education Review, 61*(3), 469-491.

Hayden, M.J. (2012). What Do Philosophers of Education Do? An Empirical Study of Philosophy of Education Journals. *Studies in Philosophie and Education, 31*, 1–27.

Hofstetter, R. (2005) (Επιμ.). Εισαγωγή στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης. (μετάφραση Καρακατσάνη, Δ.). Μεταίχμιο.

Hoftetter R., & Schneuwly B., (2004) (επιμ.). *Εισαγωγή στις επιστήμες της εκπαίδευσης*. Μεταίχμιο.

Zhou, J. (2020). A Critical Discussion of Vygotsky and Bruner's theory and their contribution to understanding of the way students learn. *Review of Educational Theory, 3*(4), 82-87.

Καλεράντε, Ε. (2014). Η εκπαιδευτική πολιτική των συγχωνεύσεων ή καταργήσεων νηπιαγωγείων και οι συνέπειες της στην οργάνωση της εκπαίδευσης των νηπίων: Οικονομική, ορθολογική διευθέτηση σε μια μη ουμανιστική εκπαιδευτική πολιτική. *Ερευνώντας τον Κόσμο του Παιδιού, 13*, 144–152

Lapostolle G. & Mabilon-Bonfils B., (2010). *Fiches de Sciences de l'Éducation*.Ellipses.

Marialet, G. (2008). *Επιστήμες της εκπαίδευσης. Η διαμόρφωση και η εξέλιξη ενός επιστημονικού πεδίου* (Καρκατσάνη, Δ. Μετάφραση). Μεταίχμιο.

Moore, R. & Young, M. (2001). Knowledge and the Curriculum in the Sociology of Education: Towards a reconceptualization. *British Journal of Sociology of Education, 22*(4), 445-461.

Νιέτος, Η., Κουστέλιος, Α., & Ζουρνατζή, Ε. (2018). Συναισθηματική νοημοσύνη και επαγγελματική εξουθένωση εκπαιδευτικών. *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών, 17*(69), 28-58.

Πασιαρδής, Π. (2014). Εκπαιδευτική ηγεσία. Από την περίοδο της ευμενούς αδιαφορίας στη σύγχρονη εποχή. Μεταίχμιο.

Πυργιωτάκης, Ι. (2011). Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη. Πεδίο.

Τσάφος, Β. & Ανδρούσου, Α. (2020). Επιστήμες της Εκπαίδευσης. Ένα δυναμικό διεπιστημονικό πεδίο. Δαρδάνος.

(Δ 02 Υ) Σύγχρονες Τάσεις Παιδαγωγικής

Διδάσκουσα: Δήμητρα Ευαγγέλου, Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**(Δ02 Υ)**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σύγχρονες τάσεις Παιδαγωγικής		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430518/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν:</u> 1) Να περιγράφουν βασικά χαρακτηριστικά των σύγχρονων παιδαγωγικών τάσεων και να τα συγκρίνουν με τα χαρακτηριστικά των παραδοσιακών παιδαγωγικών προσεγγίσεων στην προσχολική εκπάιδευση 2) Να αναλύουν, να συνθέτουν τους παράγοντες οι οποίοι οδήγησαν στη διαμόρφωση των σύγχρονων εναλλακτικών τάσεων στην μετανεωτερική εποχή και να οδηγούνται σε συμπεράσματα. 3) Να προσδιορίζουν τους σκοπούς και τους στόχους εναλλακτικών προγραμμάτων σε τυπικά και άτυπα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα. 4) Να σχεδιάζουν εναλλακτικά προγράμματα με παιδιά προσχολικής ηλικίας με την εμπλοκή γονέων και να τεκμηριώνουν τους σχεδιασμούς τους 5) Να προσδιορίζουν κριτήρια, να αξιολογούν σύγχρονα εναλλακτικά προγράμματα και να τεκμηριώνουν τις αξιολογικές κρίσεις τους.

Γενικές Ικανότητες
Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας. Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα. **ΓΕΝΙΚΕΣ:** • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεθνές περιβάλλον • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Παιδαγωγικές προσεγγίσεις και μορφές εκπαίδευσης από τις αρχές του 20ου αιώνα.
- Από τη νοησιαρχία της παραδοσιακής παιδαγωγικής στην παιδαγωγική των μεταρρυθμίσεων και στο Δημοκρατικό Σχολείο. Βασικές παράμετροι της εκπαίδευσης: Τα ιδεώδη, οι σκοποί και οι στόχοι της εκπαίδευσης, ο ρόλος του μαθητή στη μαθησιακή διαδικασία, ο ρόλος του εκπαιδευτικού, ο ρόλος της εκπαίδευσης στο κοινωνικό γίγνεσθαι.
- Η αλλαγή του ρόλου του σχολείου στη μετανεωτερική κοινωνία. Νέες λειτουργίες του σχολείου. Αυτόνομη μάθηση και αυτοοργάνωση του σχολείου. Ο εκπαιδευτικός στα νέα περιβάλλοντα μάθησης.
- Η αγωγή στην εποχή του μεταμοντέρνου. Μεταμοντέρνο και εκπαίδευση. Κριτική στο Μοντέρνο. Αντιπαιδαγωγική.
- Παιδοκεντρική διάσταση της εκπαίδευσης. Βιωματική Επικοινωνιακή διδασκαλία. Παραδείγματα. Κλασσικές και νέες θεωρητικές παιδαγωγικές προσεγγίσεις και Μεταρρυθμιστικά κινήματα. Δημοκρατικό σχολείο.
- Οι βασικές συνιστώσες των θεωρήσεων, σημεία σύγκλισης και απόκλισης. Εκπαίδευση και πειθαρχία στις κλασσικές και νέες παιδαγωγικές προσεγγίσεις. Η κριτική τους.
- Εναλλακτική Παιδαγωγική. Εναλλακτική εκπαίδευση και εναλλακτικά προγράμματα
- Ανοιχτό Σχολείο. Θεωρητικές απόψεις και Παραδείγματα
- Σχολείο ανοιχτό στην κοινωνία. Παραδείγματα. Σχολείο Waldorf. Αντιαυταρχική αγωγή. Ελεύθερο σχολείο Summerhill
- Η Παιδαγωγική του Reggio Emilia θεωρία και χαρακτηριστικά

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	96
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά*

Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • Γραπτή εξέταση (50%) • Γραπτή εργασία (50%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

"Αναδυόμενο Πρόγραμμα και Παιδαγωγική Τεκμηρίωση στην Προσχολική Εκπαίδευση"
Stacey Susan,επιστ.επιμ. Ευαγγέλου Δήμητρα
(Εκδότης): Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ - Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ κ ΣΙΑ ΕΕ

"Αναλυτικά Προγράμματα Προσχολικής και Πρώτης Σχολικής Ηλικίας"
McLachlan Claire, Fleer Marilyn, Edwards Susan, Παπανδρέου Μαρία (επιμ
Διαθέτης (Εκδότης): Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ - Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ κ ΣΙΑ ΕΕ

(Δ 04 Υ) Καινοτόμες Προσεγγίσεις της Αξιολόγησης στην Προσχολική Εκπαίδευση και Κοινωνικές Διεργασίες

Διδάσκουσα: Ευθυμία Πεντέρη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ04 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**3ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Καινοτόμες Προσεγγίσεις της Αξιολόγησης στην Προσχολική Εκπαίδευση και Κοινωνικές Διεργασίες**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430402/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν: 1. Να προσδιορίζουν και να εξηγούν τα βασικά χαρακτηριστικά μιας αξιολογικής διαδικασίας 2. Να διακρίνουν, να ερμηνεύουν και να προσδιορίζουν το αντικείμενο, τον σκοπό και τα κριτήρια μιας αξιολογικής διαδικασίας με βάση τα οποία να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν διαδικασίες και στρατηγικές αξιολόγησης στην τάξη 3. Να εφαρμόζουν στρατηγικές αυτό-αξιολόγησης και αλληλοαξιολόγησης στην τάξη 4. Να σχεδιάζουν, να υλοποιούν αξιολόγηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας 5. Να σχεδιάζουν τις διαδικασίες και να πραγματοποιούν εσωτερική αξιολόγηση του νηπιαγωγείου σε συνεργασία με τους γονείς και λοιπούς κοινωνικούς φορείς 6. Να μετα-αξιολογούν μια αξιολογική διαδικασία

Γενικές Ικανότητες

- Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση/αυτοαξιολόγηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε θεσμικούς και εναλλακτικούς χώρους εκπαίδευσης.
- Διεύθυνση και λειτουργία νηπιαγωγείων
- Σχεδιασμός και οργάνωση προγραμμάτων εσωτερικής αξιολόγησης εκπαιδευτικών μονάδων.
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η αξιολόγηση αναλύεται υπό το πρίσμα των διεργασιών που την καθιστούν ένα «επιβεβλημένο κοινωνικό φαινόμενο» και κοινωνικοπαιδαγωγική διεργασία σε σχέση με κάθε ατομική και συλλογική δραστηριότητα με στόχο τη συνεχή βελτίωση και αλλαγή. Στο πλαίσιο της εκπαίδευσης, με έμφαση στην προσχολική εκπαίδευση, συνιστά μια εγγενή της μάθησης διαδικασία που αφορά όλη τη σχολική κοινότητα και αποσκοπεί πέρα από τη βελτιστοποίηση των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων και την ενίσχυση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης, στην ανάπτυξη αξιολογικής κουλτούρας. Παρουσιάζονται σύγχρονες μορφές αξιολόγησης και δίνεται έμφαση στις διαστάσεις και τις στρατηγικές της αξιολόγησης για τη μάθηση ως μια καινοτόμο παιδαγωγική προσέγγιση που ενισχύει την ενεργό συμμετοχή και ενδυνάμωση όλων των εμπλεκομένων φορέων. Η αξιοποίηση καινοτόμων μεθόδων και πρακτικών, όπως η Μελέτη Μαθήματος (Lesson Study), η Παιδαγωγική Τεκμηρίωση, ο Ατομικός Φάκελος Προόδου (portfolio), η ρουμπρίκα, κτλ., συμβάλλει στον αξιολογικό εγγραματισμό της σχολικής κοινότητας και ενισχύει την ολόπλευρη ανάπτυξη και κοινωνική συνοχή καθώς προάγει τη συνεργασία με διάφορους κοινωνικούς φορείς, διαχέοντας την αξιολογική κουλτούρα στην ευρύτερη κοινότητα.

Ενότητες του μαθήματος:

1. Η αξιολόγηση ως έννοια και σύνδεση με την εκπαίδευση
2. Τύποι αξιολόγησης
3. Αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές για την αξιολόγηση
4. Ποιότητα στην εκπαίδευση και ζητήματα ετοιμότητας
5. Παιδαγωγική Τεκμηρίωση
6. Αξιολόγηση για τη μάθηση και ως μάθηση
7. Ρόλοι στην αξιολόγηση και κοινωνικές διεργασίες
8. Αξιολόγηση και διδακτικός σχεδιασμός
9. Εφαρμογές μέσα από ασκήσεις και παραδείγματα
10. Η Παρατήρηση ως μέθοδος αξιολόγησης
11. Ο Ατομικός Φάκελος Προόδου (συμβατικός και ψηφιακός)
12. Η Αξιολόγηση Μαθήματος (Lesson Study)
13. Αναστοχασμός και ανατροφοδότηση

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint, ανάλυση βίντεο Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης - eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	96
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Γραπτή εξέταση (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) Περιεχόμενο (50%) Δομή (20%) Κριτική σκέψη (10%) Γλώσσα (10%) Βιβλιογραφία (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Bonniol J., Via M.: *Τα μοντέλα της αξιολόγησης*, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2007

Δημητρόπουλος, Ε. (2002). Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου. Γρηγόρη.

Mac Beath J. (2001). *Η Αυτοαξιολόγηση στο Σχολείο, Ουτοπία και Πράξη*, Επιμέλεια – Μετάφραση: Δούκας Χ., Πολυμεροπούλου Ζ. Ελληνικά Γράμματα.

Mac Beath J. (2001). Το Σχολείο που μαθαίνει. Στο Γ. Μπαγάκης (Επιμ.), *Αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σχολείου*. Μεταίχμιο,.

Μπαγάκης, Γ. (2001) (Επιμ.), *Αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σχολείου*. Μεταίχμιο.

Ντολιοπούλου Ε. & Γουργιώτου Ε. (2008). *Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση με έμφαση στη προσχολική*. Gutenberg.

Πεντέρη, Ε., Χλαπάνα, Ε., Μέλλιου, Κ., Φιλιππίδη, Α., & Μαρινάτου, Θ. (2022α). *Πρόγραμμα Σπουδών Για την Προσχολική Εκπαίδευση – Διευρυμένη Εκδοχή* (2η Έκδοση, 2022 ΙΕΠ). Στο πλαίσιο της Πράξης «Αναβάθμιση των Προγραμμάτων Σπουδών και Δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» του ΙΕΠ με MIS 5035542

Πεντέρη, Ε., Χλαπάνα, Ε., Μέλλιου, Κ., Φιλιππίδη, Α., & Μαρινάτου, Θ. (2022β). *Οδηγός νηπιαγωγού*

-*Υποστηρικτικό υλικό. Πυξίδα: Θεωρητικό και Μεθοδολογικό Πλαίσιο-Πρακτικές Εφαρμογές και Διδακτικοί Σχεδιασμοί*. Στο πλαίσιο της Πράξης «Αναβάθμιση των Προγραμμάτων Σπουδών και Δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» του ΙΕΠ με MIS 5035542

Ρεκαλίδου, Γ. (2011). *Αξιολόγηση της μάθησης ή Αξιολόγηση για τη μάθηση*; Πεδίο.

Ρεκαλίδου, Γ. 2016. *Η Αξιολόγηση στην Τάξη του Νηπιαγωγείου. Τι Γιατί και πώς*; Gutenberg.

Ρεκαλίδου, Γ., & Πεντέρη, Ε. (2010). Η αξιολόγηση των νηπιαγωγών: «Το ήθος είναι καλή, συνετή, ηθική και σοβαρά…». Ερμηνεία έργων και λόγων του παρελθόντος μέσα από σύγχρονες θεωρήσεις και διαμόρφωση προτάσεων για τη σημερινή πραγματικότητα. *Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου, 12*, 15-36

Ρεκαλίδου, Γ. & Πεντέρη, Ε. (2016). Απόψεις νηπιαγωγών για τη μέθοδο αξιολόγησης με βάση το portfolio. *Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου*, 21, 147-171.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Black, P., & Wiliam, D. (2006). Developing a theory of formative assessment. In J. Gardner (Ed.), Assessment and learning (pp. 81–100). Sage.

Chappuis, J. (2009). *Seven strategies of assessment for learning*. Educational Testing Service.

DeLuca, C., Pyle, A., Braund, H., & Faith, L. (2020). Leveraging assessment to promote kindergarten learners' independence and self-regulation within play-based classrooms. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice, 27*(4), 394-415.

Knauf, H. (2022). *Pedagogical Documentation in Early Childhood Education. Process-Oriented Procedures for Documenting Education and Development*. Springer

Pyle, A., & DeLuca, C. (2013). Assessment in the Kindergarten Classroom: An Empirical Study of Teachers' Assessment Approaches. *Early Childhood Education Journal, 41*, 373–380.

Rekalidou, G. & Penderi, E. (2010). A collaborative action research project in the kindergarten: Perspectives and challenges for teacher development through internal evaluation processes. *New Horizons in Education, 58*, 18-33.

Stiggins, R., Arter, J., Chappuis, J., & Chappuis, S. (2006). *Classroom assessment for student learning—Doing it right, using it well*. Educational Testing Service.

(Δ 06 Υ) Σύγχρονη Διδακτική: Βασικές Έννοιες και Προτάσεις Εφαρμογής

Διδάσκουσα: Μαρέττα Σιδηροπούλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 06 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**3ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σύγχρονη διδακτική: Βασικές έννοιες και προτάσεις εφαρμογής		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430438/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος: 1) θα μπορούν να περιγράφουν και να αναλύουν κριτικά διδακτικές καταστάσεις 2) θα έχουν την ευκαιρία να προβληματιστούν σχετικά με τη διαμόρφωση ανοικτών και ευέλικτων περιβαλλόντων μάθησης τα οποία ακολουθούν σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις με εστίαση στις μικρές ηλικίες. 3) θα εμπλουτίσουν τις επιστημονικές γνώσεις τους όσον αφορά την ανάπτυξη εκπαιδευτικών σχεδιασμών και θα εφοδιαστούν με προτάσεις εφαρμογής στην τάξη και σε άλλα διδακτικά πλαίσια
Γενικές Ικανότητες
– Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις – Λήψη αποφάσεων – Αυτόνομη εργασία – Ομαδική εργασία, συνεργατικότητα – Σχεδιασμός και διαχείριση έργου – Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

– Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα, ευαισθησία σε θέματα φύλου – Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των νέων τεχνολογιών.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η τέχνη της διδασκαλίας και η επιστήμη της εκπαίδευσης– Βασικές έννοιες και ορισμός της Διδακτικής. 2. Βάσεις της σύγχρονης Διδακτικής– Vygotsky, Bruner, Piaget 3. Δασκαλοκεντρικές/μαθητοκεντρικές προσεγγίσεις – Κύριες διαφορές, εφαρμογές, παραδείγματα. 4. Μοντέλα Διδασκαλίας – Διδακτική, Αυθεντική και Μετασχηματιστική εκπαίδευση. 5. Περιβάλλοντα μάθησης – Σχεδιασμός και θετικές σχέσεις εκπαιδευτικού–μαθητών. 6. Ο χώρος ως παιδαγωγικό πεδίο – Σχολικά και προσχολικά περιβάλλοντα. 7. Ψυχαναλυτικές προσεγγίσεις – Η μάθηση ως ευχαρίστηση. 8. Καινοτομία και δημιουργικότητα – Τρόποι ενθάρρυνσης και μορφές δημιουργικότητας. 9. Ο μεταβαλλόμενος ρόλος των εκπαιδευτικών και των μαθητών στο περιβάλλον διδασκαλίας και μάθησης του 21ου αιώνα. Ο εκπαιδευτικός ως σχεδιαστής μαθησιακών εμπειριών, χρήση τεχνολογιών, πολυπολιτισμικά πλαίσια, διευρυμένη μάθηση 10. Ο παιδαγωγός ως ερευνητής – Αναστοχασμός και εναλλακτικές διδακτικές προσεγγίσεις. 11. Συμπεριληπτικές προσεγγίσεις – Ομαδοσυνεργατική, διαφοροποίηση, διαπολιτισμικότητα, χαρισματικότητα. 12. Διερευνητικές/διαθεματικές μέθοδοι – Project, Διαθεματικότητα, Παιδαγωγικός Διάλογος, P4C, Αξιοποίηση λάθους. 13. Τεχνολογία και μάθηση – Νέες τεχνολογίες, εξ αποστάσεως διδασκαλία, παιδοκεντρική ΤΝ.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα – Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες) Διαλέξεις – 39 Συγγραφή εργασίας/-ών – 41 Διαδραστική διδασκαλία – 55 Σύνολο Μαθήματος – **135**
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ .	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Υποχρεωτική γραπτή εξέταση (70%)

	• Εργασία με δημόσια διαδραστική παρουσίαση σύντομου χαρακτήρα (20%) • Ενεργό συμμετοχή στο μάθημα (10%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) Η μορφή των σύντομων παρουσιάσεων στοχεύει να ενθαρρύνει τους φοιτητές/τις φοιτήτριες να εξηγήσουν αποτελεσματικά το θέμα τους σε λίγα λεπτά με σαφή και συνοπτικό τρόπο, βελτιώνοντας την ακρίβεια της έκφρασης και τον τόνο της φωνής τους και προσπαθώντας να τραβήξουν την προσοχή του κοινού. • Περιεχόμενο (50%) • Δομή (20%) • Κριτική σκέψη (10%) • Γλώσσα (10%) • Χρόνος παρουσίασης (10%) Τα κριτήρια αξιολόγησης για την Εργασία με Παρουσίαση ανακοινώνονται αναλυτικά και στο eclass του μαθήματος.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

Anne C. Frenzel, Lia Daniels & Irena Burić (2021) Teacher emotions in the classroom and their implications for students, Educational Psychologist, 56:4, 250-264.

Aubrey K. & Riley A. (2020). Κατανοώντας και αξιοποιώντας παιδαγωγικά προκλητικές θεωρίες, Θεσσαλονίκη : Τζιόλας.

Clayton R. Cook, Susanna Coco, Yanchen Zhang, Aria E. Fiat, Mylien T. Duong, Tyler L. Renshaw, Anna C. Long & Sophia Frank | Tim Curby (2018) Cultivating Positive Teacher–Student Relationships: Preliminary Evaluation of the Establish–Maintain–Restore (EMR) Method, School Psychology Review, 47:3, 226-243.

Freire P. (2006). Δέκα επιστολές προς εκείνους που τολμούν να διδάσκουν. Αθήνα: Εκδόσεις Επίκεντρο.

Kalantzis M., Cope B., (2012). *Νέα Μάθηση. Βασικές αρχές για την επιστήμη της εκπαίδευσης.* Αθήνα: Κριτική.

Κοψιδά – Βρεττού, Π. (2018). *Το παιδί και η φύση του: Προς μια ποιητική παιδαγωγική*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη

Luckin R., Cukurova M., Kent C, du Boulay B., 2022. Empowering educators to be AI-ready, *Computers and Education: Artificial Intelligence 3 (*2022) 100076

Μαρτίδου Ρ. (2016). *Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις στην προσχολική και πρωτοσχολική εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Δίσιγμα.

Ματσαγγούρας Η. (2003). *Η σχολική τάξη. Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας: Χώρος, ομάδα,*

πειθαρχία, μέθοδος. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη

Ματσαγγούρας Η. (2005). *Θεωρία της διδασκαλίας. Η προσωπική θεωρία ως πλαίσιο στοχαστικο-κριτικής ανάλυσης*, Αθήνα: Gutenberg.

Μουμουλίδου, Μ. (2006). *Η Παιδαγωγική Του Σχεδίου Εργασίας Στην Προσχολική Εκπαίδευση. Θεωρητικό πλαίσιο και πράξη.* Αθήνα: Gutenberg.

Μουμουλίδου, Μ. (2015). *Πρακτικές διδασκαλίας-μάθησης στο νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Gutenberg

Παντελιάδου, Σ. & Φιλιππάτου, Δ. (2013). Διαφοροποιημένη διδασκαλία. Θεωρητικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές πρακτικές. Αθήνα: Πεδίο.

Paulmann, S., & Weinstein, N. (2023). Teachers' motivational prosody: A pre-registered experimental test of children's reactions to tone of voice used by teachers. *British Journal of Educational Psychology*, 93, 437– 452. https://doi.org/10.1111/bjep.12567

Recalcati M. (2020). *Η ώρα του μαθήματος.* Μτφ. Πλεύρη Α, Βεσσαλά Γ., Αθήνα: Κέλευθος

Robinson K. (2011). *Άλλη λογική, Για μια επανάσταση δημιουργικότητας.* Μτφ. Αργυριάδης Β., Αθήνα: Εν πλω.

Σοφού Ε. (2022) *Η Ενεργητική Ακρόαση των Μικρών Παιδιών. Διερευνώντας τον ρόλο και τη σημασία της στην προσχολική εκπαίδευση.* Αθήνα, Δαρδανός.

Stasey, S., (2020). *Αναδυόμενο πρόγραμμα και Παιδαγωγική τεκμηρίωση.* Ευαγγέλου, Δ. (Επιμ.). Αθήνα: Gutenberg

Σφυρόερα Μ., (2007). *Το λάθος ως εργαλείο μάθησης και διδασκαλίας*, Πανεπιστήμιο Αθηνών, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων, Σειρά: Κλειδιά και Αντικλείδια, Αθήνα: ΥΠΕΠΘ.

Σφυρόερα Μ., (2007). *Διαθεματική προσέγγιση της γνώσης.* Πανεπιστήμιο Αθηνών, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων, Σειρά: Κλειδιά και Αντικλείδια, Αθήνα: ΥΠΕΠΘ.

Tuomi, I. (2018). The Impact of Artificial Intelligence on Learning, Teaching, and Education. *Policies for the future,* Eds. Cabrera, M., Vuorikari, R & Punie, Y., Luxembourg: Publications Office of the European Union.

(Δ 12 Υ) Διδακτική της Ελληνικής Γλώσσας

Διδάσκουσα: Λύδια Μίτιτς, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 12 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**4ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Διδακτική της ελληνικής γλώσσας**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430464/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) αναγνωρίζουν το περιεχόμενο βασικών εννοιών και όρων της επιστήμης της διδακτικής της γλώσσας, 2) αξιοποιούν τις παραπάνω έννοιες και τους όρους στο πλαίσιο διδακτικών προσεγγίσεων για την ελληνική γλώσσα, 3) σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν στην πράξη διδακτικές δραστηριότητες οι οποίες θα καλλιεργούν την επικοινωνιακή ικανότητα και τις δεξιότητες γραμματισμού των μαθητών/τριών, 4) διακρίνουν και να τοποθετούνται κριτικά απέναντι σε ευρέως διαδεδομένα στερεότυπα και προκαταλήψεις σχετικά με τη γλωσσική ανισότητα και τη σχολική αποτυχία των μαθητών/τριών.
Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης • Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας • Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα • Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού • Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση/αυτοαξιολόγηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε θεσμικούς και εναλλακτικούς χώρους εκπαίδευσης

- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα ξεκινά με μια σύντομη εισαγωγή στη θεωρία των κειμενικών ειδών, στις βασικές αρχές της κειμενογλωσσολογικής προσέγγισης της γλώσσας και στις διαφορές και τις ομοιότητες μεταξύ προφορικού, γραπτού και ηλεκτρονικού λόγου. Στη συνέχεια, συζητούνται ορισμοί και τα είδη του γραμματισμού, η σχέση του με τη σχολική επιτυχία/αποτυχία, καθώς και έννοιες όπως οι πρακτικές, τα συμβάντα και τα πεδία γραμματισμού, η (κριτική) γλωσσική επίγνωση και οι πολυγραμματισμοί. Έμφαση δίνεται στην καλλιέργεια του γραμματισμού στο νηπιαγωγείο. Αναφορά γίνεται επίσης στους στόχους της εκπαίδευσης γραμματισμού των ενηλίκων, στον γραμματισμό στον χώρο εργασίας και στην αξιοποίηση των αφηγηματικών κειμένων για την καλλιέργεια του κριτικού γραμματισμού.

Ενότητες του μαθήματος:

1. Εισαγωγή στη διδακτική της γλώσσας
2. Προσεγγίσεις διδασκαλίας της γλώσσας
3. Αναλυτικά προγράμματα και διδασκαλία της γλώσσας
4. Σχεδιασμός μαθήματος
5. Γλωσσικές δεξιότητες
6. Στρατηγικές εκμάθησης της γλώσσας
7. Εισαγωγή στον γραμματισμό
8. Βασικές έννοιες και μοντέλα γραμματισμού
9. Γραμματισμός στο νηπιαγωγείο
10. Το λάθος στη διδασκαλία της γλώσσας
11. Διδακτική της ΝΕ ως Γ2/ΞΓ
12. Διδακτική της ΝΕ ως γλώσσας πολιτισμικής κληρονομίας
13. Παρουσίαση εργασιών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα – Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες) Διαλέξεις – 39 Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας – 35 Εκπόνηση μελέτης – 61 Σύνολο Μαθήματος – **135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική

	Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %): • Γραπτή εξέταση (50%) • Γραπτή εργασία (40%) • Άλλη / Άλλες (10%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) ▪ **Περιεχόμενο**: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (60%) ▪ **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (40%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Αρχάκης, Α. 2011. *Γλωσσική διδασκαλία και σύσταση κειμένων*, β΄ εκδ. Αθήνα: Πατάκης.

Αρχάκης, Α. & Τσάκωνα, Β. 2011. *Ταυτότητες, αφηγήσεις και γλωσσική εκπαίδευση*. Αθήνα: Πατάκης.

Baynham, M. 2002. *Πρακτικές γραμματισμού*. Μετάφραση: Μ. Αραποπούλου. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Egan-Robertson, A. & Bloome, B. 2003. *Γλώσσα και πολιτισμός. Οι μαθητές/-τριες ως ερευνητές/-τριες*. Μετάφραση: Μ. Καραλή. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Collins, J. & R. K. Blot (2003). Literacy and Literacies: Texts, Power, and Identity. Cambridge: Cambridge University Press.

Cook-Gumperz, J. (επιμ.) 2008. *Η κοινωνική δόμηση του γραμματισμού*. Επιμέλεια-θεώρηση: Τ. Κωστούλη. Μετάφραση: Ε. Κοτσυφού. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Cope, B. & M. Kalantzis (eds.) (2000). Multiliteracies: Literacy Learning and the Design of Social Futures. London: Routledge.

Pappas, C. C. & Barro Zecker, L. (επιμ.) 2006. *Αναδομώντας τα κειμενικά είδη του σχολικού γραμματισμού*. Επιμέλεια-θεώρηση: Τ. Κωστούλη. Μετάφραση: Γ. Κουρμεντάλα. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Stierer, B. & J. Maybin (eds.) (1994). Language, Literacy and Learning in Educational Practice. Clevedon, Multilingual Matters.

Χαραλαμπόπουλος, Α. (επιμ.) 2006. *Γραμματισμός, κοινωνία και εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη].

Τσάκωνα, Β. 2013. *Η κοινωνιογλωσσολογία του χιούμορ: Θεωρία, λειτουργίες και διδασκαλία*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

Γλωσσολογία (http://glossologia.phil.uoa.gr/node/36)

Εφαρμοσμένη γλωσσολογία (http://www.enl.auth.gr/gala/jal_volumes.asp)

Μελέτες για την ελληνική γλώσσα (http://ins.web.auth.gr/index.php?lang=el&Itemid=176)

(Δ 13 Ε) Αγωγή Υγείας στην Προσχολική Εκπαίδευση

Διδάσκουσα: Βασιλική Μπρουσκέλη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 13Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ’ επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> • γνωρίζουν τα εφαρμοζόμενα στην προσχολική εκπαίδευση προγράμματα αγωγής υγείας, • έχουν εξοικειωθεί με τις απαιτούμενες μεθοδολογικές προσεγγίσεις του θέματος.

Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο της ψυχολογίας της υγείας και εφαρμογή τους σε συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς χώρους, • Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας, • Εφαρμογή καλών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παρουσιάζονται αναλυτικά προγράμματα προαγωγής της ψυχικής υγείας όπως προγράμματα ενίσχυσης της αυτοεκτίμησης και της αυτοπεποίθησης, ανάπτυξης δεξιοτήτων επικοινωνίας, επίλυσης συγκρούσεων και διαχείρισης συναισθημάτων. Παρουσιάζονται προγράμματα διατροφικής αγωγής, σωματικής άσκησης και υγιεινής, προστασίας από ατυχήματα και φυσικές καταστροφές, προγράμματα που στοχεύουν μελλοντικά σε υγιείς διαφυλικές σχέσεις αλλά και στην αποφυγή εξαρτήσεων. Οι φοιτητές/τριες εξοικειώνονται με τη σύγχρονη μεθοδολογία της Αγωγής Υγείας, η οποία αφορά την ανάπτυξη εκείνων των δεξιοτήτων που προάγουν την ψυχική και σωματική υγεία, αλλά και την κοινωνική ευρωστία.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν οργανωθεί ως εξής:
1. Εισαγωγικά θέματα που αφορούν την υγεία και την προαγωγή της υγείας
2. Στόχοι και βασικές αρχές για την εφαρμογή της Αγωγής Υγείας
3. Κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών I
4. Κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών II
5. Αναγνώριση, έκφραση και διαχείριση συναισθημάτων
6. Ανάπτυξη δεξιοτήτων διαχείρισης συναισθημάτων
7. Αυτοαντίληψη: διαστάσεις και εξελικτική πορεία της
8. Ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας
9. Επίλυση συγκρούσεων: διαδικασία επίλυσης και η επίλυση συγκρούσεων στον χώρο της εκπαίδευσης
10. Ανάπτυξη δεξιοτήτων επίλυσης συγκρούσεων
11. Υγιείς διαφυλικές σχέσεις
12. Εξαρτήσεις και δεξιότητες προς ανάπτυξη για τη μελλοντική αποφυγή εξαρτήσεων
13. Προγράμματα διατροφικής αγωγής και σωματικής άσκησης και υγιεινής. Προστασία από ατυχήματα και φυσικές καταστροφές.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	30
Συγγραφή εργασίας/-ών	25
Εκπόνηση μελέτης	41
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά*

	Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική) Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: Ερωτήσεις σύντομης απάντησης (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) ▪ **Περιεχόμενο**: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα. (60-70%) ▪ **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (10%) ▪ **Δομή**: Οργάνωση / δομή/συνοχή απάντησης/εργασίας (10%) ▪ **Γλώσσα** / έκφραση/σαφήνεια (προφορικός ή γραπτός λόγος). (10%). ▪ **Βιβλιογραφία**: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, κατάλληλη χρήση, αυτόνομη ανεύρεση πηγών (για εργασίες) (0-10%).

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Χατζηχρήστου Χ. Γ. (2008). Πρόγραμμα Προαγωγής της Ψυχικής Υγείας και της Μάθησης. Κοινωνική και Συναισθηματική Αγωγή στο Σχολείο. Εκπαιδευτικό Υλικό για Εκπαιδευτικούς και Μαθητές Προσχολικής και Πρώτης Σχολικής Ηλικίας. Τυπωθήτω- Γ. Δαρδανός.
Γκούβρα, Μ., Κυρίδης, Α., & Μαυρικάκη, Ε. (2001). Αγωγή Υγείας και Σχολείο. Παιδαγωγική και Βιολογική Προσέγγιση. Τυπωθήτω- Γ. Δαρδανός.
Καραδήμας, Ε. (2005). Ψυχολογία της Υγείας. Θεωρία και κλινική πράξη. Τυπωθήτω.
Αθανασίου, Κ. (2007). Αγωγή Υγείας. Γρηγόρης.
Ogden, J. (2004). Ψυχολογία της Υγείας. Παρισιάνου.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

- Health Education Journal
- American Journal of Health Education
- Education and Health Journal,
- Έρευνα στην Εκπαίδευση.

(Δ 23 Υ) Ομαδοσυνεργατικές Μορφές Μάθησης στην Προσχολική Εκπαίδευση

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Καραδημητρίου, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 23 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**4ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ομαδοσυνεργατικές μορφές μάθησης στην προσχολική εκπαίδευση**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04216/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν: 1) να προσδιορίσουν την έννοια και τα χαρακτηριστικά της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας και μάθησης 2) να δημιουργούν το κατάλληλο υποστηρικτικό πλαίσιο για την εργασία των παιδιών του νηπιαγωγείου σε μικρές ομάδες στις αυθόρμητες και στις οργανωμένες δραστηριότητες 3) να παρατηρούν και να αξιολογούν την εργασία των παιδιών στις μικρές ομάδες 4) να σχεδιάζουν δραστηριότητες για την ενίσχυση της συνεργατικής μάθησης σε παιδιά προσχολικής ηλικίας στο νηπιαγωγείο και σε χώρους άτυπης εκπαίδευσης και να τις αξιολογούν 5) να επιλέγουν και να εφαρμόζουν τις καταλληλότερες ομαδοσυνεργατικές τεχνικές και μεθόδους ανάλογα με τον εκπαιδευτικό στόχο και την ομάδα μαθητών

Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης • Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας. • Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα. • Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού. • Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση/αυτοαξιολόγηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε θεσμικούς και εναλλακτικούς χώρους εκπαίδευσης. • Ομαδική εργασία • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Α) Οι μαθητές της τάξης ως κοινωνική ομάδα. Β) Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση: - Εννοιολογικός προσδιορισμός και ιστορική αναδρομή - Θεωρητική θεμελίωση της συνεργατικής μάθησης και οφέλη για τους μαθητές - Μοντέλα συνεργατικής διδασκαλίας και μάθησης - Δυνατότητες και μέθοδοι εφαρμογής στην προσχολική εκπαίδευση - Ο ρόλος του/της νηπιαγωγού Γ) Δημιουργία υποστηρικτικού πλαισίου για την εργασία των παιδιών σε ομάδες στις αυθόρμητες και στις οργανωμένες δραστηριότητες στο νηπιαγωγείο. Δ) Ομαδικές δραστηριότητες για την ενίσχυση της συνεργατικής μάθησης σε παιδιά προσχολικής ηλικίας στο νηπιαγωγείο και σε χώρους άτυπης εκπαίδευσης. Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν ως εξής: 1η Εβδομάδα Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση: Εννοιολογικός προσδιορισμός και ιστορική αναδρομή 2η Εβδομάδα Οι μαθητές της τάξης ως κοινωνική ομάδα, μορφές οργάνωσης της τάξης κατά την διδακτική διαδικασία, παιδαγωγικό κλίμα της τάξης 3η Εβδομάδα Θεωρητική θεμελίωση της ομαδοσυνεργατικής μάθησης, οφέλη για τους μαθητές 4η Εβδομάδα Θετική αλληλεξάρτηση, ατομική ευθύνη, προωθητική αλληλεπίδραση: σημασία και παραδείγματα 5η Εβδομάδα Προγράμματα ανάπτυξης κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων και η σημασία τους,

παρουσίαση εκπαιδευτικού υλικού

6η Εβδομάδα
Ανάπτυξη προαπαιτούμενων δεξιοτήτων των μαθητών για την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση I

7η Εβδομάδα
Ανάπτυξη προαπαιτούμενων δεξιοτήτων των μαθητών για την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση II

8η Εβδομάδα
Παρατήρηση των παιδιών κατά την εργασία σε ομάδες, αξιοποίηση των δεδομένων της παρατήρησης, αναστοχασμός του εκπαιδευτικού

9η Εβδομάδα
Δημιουργία υποστηρικτικού πλαισίου στο ελεύθερο παιχνίδι και τις οργανωμένες δραστηριότητες για την ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ των παιδιών στο νηπιαγωγείο

10η Εβδομάδα
Συνεργατικές τεχνικές και μοντέλα ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας και μάθησης, παραδείγματα και ανάλυση

11η Εβδομάδα
Σχεδιασμός δραστηριότητας, ανάλυση πορείας εργασίας - I

12η Εβδομάδα
Σχεδιασμός δραστηριότητας, ανάλυση πορείας εργασίας - II

13η Εβδομάδα
Γενική επισκόπηση και αξιολόγηση του μαθήματος

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	96
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**:

από τους φοιτητές.	Γραπτή εξέταση (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** της γραπτής εργασίας (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (50%) • Πρωτοτυπία (15%) • Εμβάθυνση στις έννοιες του μαθήματος (15%) • Βιβλιογραφία (20%) Τα κριτήρια και ο τρόπος αξιολόγησης είναι αναρτημένα στο e-class

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Αναγνωστοπούλου Μ., 2001, Η Ομαδική Διδασκαλία στην Εκπαίδευση, εκδ. Κυριακίδη.

Αυγητίδου Σοφία, 2008, Συνεργατική Μάθηση στην Προσχολική Εκπαίδευση: Έρευνα και Εφαρμογές, εκδ. Gutenberg.

Budrit A., 2007, Η Ομαδοσυνεργατική Μάθηση, εκδ. Κέδρος.

Δερβίσης Στ., 1998, Οι Μαθητές μιας Τάξης ως Κοινωνική Ομάδα και η Ομαδοκεντρική Διδασκαλία, εκδ. Gutenberg.

Dillenbourg P. (edit), 1999, Collaborative Learning – Cognitive and Computational Approaches, Pergamon.

Johnson D., & Johnson R., 1994, Learning Together and Alone, Allyn and Bacon.

Καζέλα, Κ. 2009, Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση στην προσχολική εκπαίδευση, Αθήνα, εκδ. Οδυσσέας.

Κακανά Δόμνα, 2018, Η Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία και Μάθηση, εκδ. Κυριακίδη.

Κανάκης, Ι. 2001, Οργάνωση της διδασκαλίας – Ομάδες εργασίας, Αθήνα, εκδ. Τυπωθήτω.

Ματσαγγούρας Η., 2008, Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία και Μάθηση, εκδ. Γρηγόρη.

Ματσαγγούρας Η., 2007, Στρατηγικές Διδασκαλίας, Gutenberg.

Μουμουλίδου Μ., Ρεκαλίδου Γ., 2010, Μικρές Ομάδες στην Εκπαίδευση, Gutenberg.

Τζώρτζη Ά., 1996, Οργάνωση και Λειτουργία των Ομάδων στο Νηπιαγωγείο, Gutenberg.

Χαντζηδήμου, Δ. & Αναγνωστοπούλου, Μ. 2011, Οι ομάδες εργασίας των μαθητών στην εκπαίδευση, Θεσσαλονίκη, εκδ. Κυριακίδη

(Δ 24 Ε) Διγλωσσία και Εκπαίδευση

Διδάσκουσα: Λύδια Μίτιτς, Επίκουρη Καθηγήτρια

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 24 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**3ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Διγλωσσία και Εκπαίδευση**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430459/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα *Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.*
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1. κατανοούν έννοιες όπως η διγλωσσία-πολυγλωσσία και μειονοτικές γλώσσες 2. διακρίνουν έννοιες όπως η κατάκτηση και η εκμάθηση της Γ2/ ΞΓ,

3. κατανοούν τους παράγοντες που εμπλέκονται στη δίγλωσση εκπαίδευση 4. γνωρίζουν τις βασικές αρχές και θεωρητικές προσεγγίσεις της διδασκαλίας της Γ2/ ΞΓ γλώσσας 5. αξιοποιούν τις θεωρητικές γνώσεις για τον σχεδιασμό μαθημάτων προσαρμοσμένων σε δίγλωσσες ή πολύγλωσσες τάξεις

Γενικές Ικανότητες *Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.*
1. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα 2. Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας 3. Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης 4. Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα 5. Κατανόηση της φύσης των γλωσσολογικών θεωριών, υποθέσεων και ερμηνειών 6. Ικανότητα κριτικής σκέψης σε κοινές παρανοήσεις της γλώσσας και γλωσσικές συμπεριφορές

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ενότητες του μαθήματος: 1. Διγλωσσία (ορισμοί και έννοιες) 2. Είδη διγλωσσίας 3. Μεθοδολογικά προβλήματα στη μελέτη της διγλωσσίας 4. Γλωσσικές και γνωστικές ικανότητες των δίγλωσσων/πολύγλωσσων ατόμων 5. Παράγοντες που επηρεάζουν τη διγλωσσία 6. Επαφή γλωσσών – Εναλλαγή κωδίκων 7. Διγλωσσία και μάθηση 8. Διγλωσσία και εκπαίδευση 9. Διγλωσσία και σχολική επίδοση 10. Γλώσσες πολιτισμικής κληρονομιάς 11. Προσεγγίσεις διδασκαλίας και εκπαιδευτικές εφαρμογές 12. Διγλωσσικός Γραμματισμός 13. Παρουσίαση εργασιών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις –διδασκαλία με PowerPoint Χρήση Διαδικτύου Διδακτικό Υλικό, ανακοινώσεις & επικοινωνία μέσω της πλατφόρμας eclass

	Επικοινωνία μέσω email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Σεμινάρια	6
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	40
Συγγραφή εργασίας/-ών	18
Εκπόνηση μελέτης (project)	18
Άσκηση πεδίου	14
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Τελική γραπτή εξέταση (50%) Εργασία (50%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Benmamoun, E., Montrul, S. & Polinsky, M. (2013). Heritage Languages and Their Speakers: Opportunities and. Challenges for Linguistics. *Theoretical Linguistics*, 39 (3-4): 129-181.

Chamot A. & O' Malley J.M. (1987). The cognitive academic language learning approach: A bridge to the mainstream. TESOL Quarterly 21(3), 227-249.

Montrul, S. (2008). Second language acquisition welcomes the heritage language learner: Opportunities of a new field. *Second Language Research* 24: 487-506.

Montrul, S. (2016). *The Acquisition of Heritage Languages*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Oxford R. L. (1990). Language learning strategies: What every teacher should know. Boston: Heinle and Heinle Publishers. 8. Oxford R. L. (1990). Teaching and Researching Language Learning Strategies: Self-Regulation in Context, Second Edition (Applied Linguistics in Action). NY: Routledge, Taylor & Francis.

VanPatten B, J. WILLIAMS (Eds.) (2006) Theories in Second Language Acquisition. An Introduction. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Baker, C., 2001, Εισαγωγή στη διγλωσσία και τη δίγλωσση εκπαίδευση, Αθήνα: Gutenberg

Cummins, J. (2005). Ταυτότητες υπό διαπραγμάτευση. Αθήνα: Gutenberg.

Γρίβα, Ε. Α. & Στάμου, Α. Γ. 2014. Ερευνώντας τη διγλωσσία στο σχολικό περιβάλλον: Οπτικές εκπαιδευτικών, μαθητών και μεταναστών γονέων. Θεσσαλονίκη: Δέσποινα Κυριακίδη. Chambers, J.

K. & Trudgill, P. 2011. Κωστούλα-Μακράκη, Ν. 2001. Γλώσσα και κοινωνία: Βασικές έννοιες. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Σελλά-Μάζη Ε. (2001). Διγλωσσία και κοινωνία: Η κοινωνιογλωσσική πλευρά της διγλωσσίας: Η ελληνική πραγματικότητα. Προσκήνιο.

Σκούρτου, Ε. (2011). Η διγλωσσία στο σχολείο. Αθήνα: Gutenberg.

Τριάρχη-Herrmann Β. (2000). Η διγλωσσία στην παιδική ηλικία: μια ψυχογλωσσολογική προσέγγιση. Αθήνα: Gutenberg

Τριάρχη-Herrmann, Β. (2005). Πολύγλωσσα παιδιά: Η αγωγή τους στην οικογένεια και στο σχολείο. Αφοί Κυριακίδη.

Τσοκαλίδου, Ρ. (2012) Χώρος για Δύο. Διγλωσσία και Εκπαίδευση. Θεσσαλονίκη: Ζυγός.

(Δ 28 Ε) Σχεδιασμός – Εφαρμογή – Αξιολόγηση Διαπολιτισμικών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

Διδάσκων: Γεώργιος Μαυρομμάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής ΤΕΕΠΗ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 28 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Σχεδιασμός – εφαρμογή – αξιολόγηση διαπολιτισμικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την ολοκλήρωση της παρακολούθησης ο φοιτητής αναμένεται να: - μπορεί να αναφέρει τα βασικά βήματα (νομοθεσία) που ακολούθησε η ελληνική πολιτεία αναφορικά με την εκπαίδευση πολιτισμικά διαφορετικών μαθητών από το 1990 και εξής. - μπορεί να παρουσίασει βασικά κριτήρια αξιολόγησης προγραμμάτων εκπαίδευσης για τάξεις με πολιτισμικά ποικίλο μαθητικό πλήθυσμό ή με μαθητικό πληθυσμό που διαφέρει πολιτισμικά από τον κυρίαρχο - μπορεί να αναφερθεί στα 4 μεγάλα προγράμματα "διαπολιτισμικής εκπαίδευσης που εφρμόστηκαν στην Ελλάδα από το 1997 και εξής - μπορεί να παρουσιάσει κριτήρια επιλογής εκπαιδευτικού υλικού, τροπο χρήσης και τρόπο αξιολόγησης (στο πλαίσιο μιας συγκεκριμένης στοχοθεσίας) σε τάξεις με μαθητές προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας
Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα κινείται στην ευρύτερη περιοχή της εκπαιδευτικής πολιτικής. Σκοπός του είναι η καλλιέργεια αναλυτικής και συνθετικής ικανότητας και κριτικής σκέψης, και στόχος η συγκρότηση ενός στοιχειώδους σώματος γνώσεων και δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για να κατανοηθεί ο σχεδιασμός και υλοποίηση μιας διαπολιτισμικής εκπαιδευτικής παρέμβασης. Κατά την διάρκεια του μαθήματος οι συμμετέχοντες προβαίνουν: αφ' ενός σε συγκριτική μελέτη μοντέλων διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και σε μελέτη διαπολιτισμικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε ευρωπαϊκό, σε εθνικό και σε τοπικό επίπεδο δίνοντας έμφαση σε ένα ή και περισσότερα από τα παραακάτω:
- Στην ανάλυση της πολιτικής συγκυρίας εντός της οποίας αποφασίζεται και υλοποιείται το πρόγραμμα
- Στην ανάλυση περιεχομένου της «περί διαπολιτισμικότητας» ρητορικής (διακηρύξεις πολιτικών, στελεχών της διοίκησης και σχετική
νομοθεσία)
- Στην καταγραφή και ερμηνεία των στάσεων των εμπλεκομένων μερών (διοίκηση της εκπαίδευσης, εκπαιδευτικοί, γονείς, μαθητές, τοπικές κοινωνίες κ.λπ.)
- Στον τρόπο εφαρμογής και αξιολόγησης των προγραμμάτων και στα αποτέλεσμα που διαπιστώνεται πως έχουν, σε συνάρτηση με τις αρχικές στοχεύσεις.

Ιδιαίτερο χώρο καταλαμβάνει η μελέτη προγραμμάτων δίγλωσσης εκπαίδευσης κυρίως σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η μελέτη προγραμμάτων που επικεντρώνονται σε παιδιά Ρομά και σε παιδιά Μουσουλμάνων. Αφ' ετέρου, οι συμμετέχοντες προβαίνουν σε ανάλυση υπάρχοντος υλικού, κυρίως παιδικά παραμύθια κατάλληλα για παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας με θέμα τον (πολιτισμικά) «διαφορετικό» και στην συνέχεια, στην αξιολόγησή του και σε προτάσεις για το αν και πώς αυτό το υλικό μπορεί να αξιοποιηθεί σε προγράμματα μέσα στη τάξη.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email Eclass
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)
Εργαστηριακή άσκηση	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	96
Σύνολο Μαθήματος	**135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ .	**Περιγραφή** Η αξιολόγηση γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου. Από το 3^{ο} μάθημα και μετά, κάθε φοιτητής παρουσιάζει ένα κομμάτι εργασίας που του έχει ανατεθεί και έχει κάνει μέσα στην εβδομάδα (μελέτη και παρουσίαση υλικού, μελέτη και αξιολόγηση εκπαιδευτικού προγράμματος κλπ). Στην αξιολόγηση μετέχουν και όλοι οι φοιτητές. **Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • Γραπτή εξέταση (100%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Βασική Βιβλιογραφία (Εύδοξος)

- ΟΕΠΕΚ, 2008, Κριτήρια αξιολόγησης και αξιοποίησης εκπαιδευτικού υλικου αναρτημένο στο http://repository.edulll.gr/edulll/retrieve/3460/1024.pdf

Πρόσθετη Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

Καρακίτσιος, Α., Διαπολιτισμικές αναγνώσεις παιδικών βιβλίων πολιτισμικής διαφορετικότητας

Μάγος, Κ., Κριτήρια για την αξιολόγηση της καταλληλότητας του παιδικού βιβλίου σε σχέση με τη διαπολιτισμική εκπαίδευση

(Δ 51 Υ) Παιδαγωγική της Ένταξης (εισακτέοι/ες από το 2023-24)

Διδάσκων: Αθανάσιος Κουτσοκλένης, Αναπληρωτής Καθηγητής ΠΤΔΕ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 51 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Παιδαγωγική της Ένταξης**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX03293/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u>

- Προσδιορίζουν τα βασικά μοντέλα θεώρησης της αναπηρίας και να κατανοούν βασικές έννοιες όπως αναπηρία, βλάβη, μισαναπηρισμός, εξιδανικευμένη κανονικότητα, και αναπηροποίηση (ΜΑ15)
- Γνωρίζουν τις κοινωνικο-ιστορικές και επιστημονικές διαστάσεις της εκπαίδευσης των αναπήρων στη χώρα μας και διεθνώς (ΜΑ7, ΜΑ15)
- Κατανοούν και να διακρίνουν βασικές έννοιες της ενταξιακής εκπαίδευσης (π.χ. διαχωρισμός, ενσωμάτωση, ένταξη) (ΜΑ2, ΜΑ15)
- Αξιολογούν τα οικονομικά, παιδαγωγικά και κοινωνικά επιχειρήματα και αντεπιχειρήματα για την ένταξη των ανάπηρων μαθητών στη γενική εκπαίδευση (ΜΑ15)
-
- Προσδιορίζουν το πεδίο της Παιδαγωγικής της Ένταξης
- Γνωρίζουν τις κοινωνικο-ιστορικές και επιστημονικές διαστάσεις της εκπαίδευσης των αναπήρων στη χώρα μας και διεθνώς
- Περιγράφουν τις κυριότερες θεωρητικές προσεγγίσεις στην αναπηρία
- Κατανοούν και να διακρίνουν βασικές έννοιες του πεδίου (π.χ. αρτιμελισμός, σχολικός αποκλεισμός, περιθωριοποίηση)
- Αξιολογούν τα οικονομικά, παιδαγωγικά και κοινωνικά επιχειρήματα και αντεπιχειρήματα για την ένταξη των ανάπηρων μαθητών στη γενική εκπαίδευση

Γενικές Ικανότητες
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Παρουσίαση του μαθήματος – Εισαγωγή στον επιστημονικό κλάδο της Παιδαγωγικής της Ένταξης
2. Σπουδές για την Αναπηρία στην Εκπαίδευση
3. Μοντέλα για την αναπηρία I
4. Μοντέλα για την αναπηρία II
5. Ασθένεια και βλάβη
6. Εξιδανικευμένη κανονικότητα & μισαναπηρισμός
7. Φινλανθρωπία & ιδρύματα / Ευγονική
8. Λόγος και αναπηρία / Πολιτισμικές αναπαραστάσεις της αναπηρίας
9. Καταβολές της ενταξιακής εκπαίδευσης διεθνώς και στην Ελλάδα
10. Διεθνείς και εθνικές πολιτικές για την ένταξη των ανάπηρων μαθητών
11. Επιχειρήματα υπέρ και κατά της ενταξιακής εκπαίδευσης
12. Ερευνητικά δεδομένα για την ενταξιακή εκπαίδευση
13. Σύνδεση εκπαιδευτικής και κοινωνικής ένταξης

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	*Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)*
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	93
Εξετάσεις	3
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης:** Ελληνικά / Αγγλικά **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι εξέτασης** Γραπτή εξέταση (100%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Barnes, C. Oliver, M. & Barton, L. (2014). Σπουδές για την αναπηρία σήμερα. Θεσσαλονίκη:

Επίκεντρο.
Καραγιάννη, Γ. (2017). Η αναπηρία στην Ελλάδα της κρίσης. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.
Καραγιάννη, Γ. (2022). Ιστορικοποιώντας την ευγονική στην εκπαίδευση και την αναπηρία. Κριτική Εκπαίδευση. http://dx.doi.org/10.26247/kritekp.3.2331
Καραγιάννη, Γ. & Κουτσοκλένης, Α. (2023). Σπουδές για την Αναπηρία & Παιδαγωγική της Ένταξης. ΚΑΛΛΙΠΟΣ+
Slee, R. (2020). Η ενταξιακή εκπαίδευση δεν είναι νεκρή, απλώς μυρίζει περίεργα. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.
Watson, N. & Vehmas, S. (2025). Σπουδές για την Αναπηρία: Εγχειρίδιο μελέτης (επιμ. Γ. Καραγιάννη & Α. Κουτσοκλένης). Εκδόσεις Τζιόλα.

(Δ 50 Υ) Οργάνωση, Διαχείριση και Διοίκηση στην Εκπαιδευτική Μονάδα Ι

Διδάσκοντες/ουσες:

Ζωή Δαλούκα, ΕΤΕΠ

Νικόλαος Παπαδόπουλος, ΕΤΕΠ

Συμβασιούχος Διδάσκων/ουσα (Εντεταλμένος Διδάσκων/ουσα)

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 50 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**4ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Οργάνωση, Διαχείριση και Διοίκηση στην Εκπαιδευτική Μονάδα Ι**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	3
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430497/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες

καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

1) κατανοούν θέματα πρώτων βοηθειών
2) αντιμετωπίζουν ατυχήματα στο χώρο της εργασίας τους
3) διαχειρίζονται θέματα που σχετίζονται με τη βασική υποστήριξη της ζωής και την προνοσοκομειακή υποστήριξη της ζωής στο τραύμα.
4) Κατανοούν θέματα υγιεινής και ασφάλειας στις μονάδες προσχολικής εκπαίδευσης.
5) Σχεδιάζουν, οργανώνουν, διαχειρίζονται και διοικούν μια εκπαιδευτική μονάδα σ' έναν ολοκληρωμένο κύκλο, επιχειρηματικής λειτουργίας.
6) Εξοικειωθούν με τρόπους οργάνωσης και λειτουργίας μιας Σχολικής Βιβλιοθήκης.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

- Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων κριτικής σκέψης σε θέματα που αφορούν τη μάθηση και τη διδασκαλία μαθητών προσχολικής ηλικίας.
- Μεταφορά επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.
- Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων για τη διαχείριση θεμάτων πρώτων βοηθειών.
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης.
- Ανάπτυξη ικανότητας λήψης αποφάσεων.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης σε ζητήματα ανάπτυξης και εκπαίδευσης των παιδιών της προσχολικής ηλικίας.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων σε θέματα που αφορούν την οργάνωση, διαχείριση και διοίκηση μιας εκπαιδευτικής μονάδας.
- Κατάκτηση δεξιοτήτων απαραίτητες για έναν μελλοντικό εκπαιδευτικό παιδιών προσχολικής ηλικίας.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα της πρακτικής περιλαμβάνει τις εξής επιμέρους ενότητες: (α) Φροντιστήριο Κινδύνων και Ατυχημάτων και (β) Οργάνωση και Διοίκηση Εκπαιδευτικής Μονάδας.

Α) Φροντιστήριο Κινδύνων και Ατυχημάτων

Το φροντιστήριο απευθύνεται στους/στις φοιτητές/τριες των παιδαγωγικών τμημάτων με σκοπό να τους ενημερώσει πάνω σε θέματα πρώτων βοηθειών και να τους καταστήσει ικανούς να αντιμετωπίζουν ατυχήματα στο χώρο της εργασίας, κυρίως σε σχέση με τους μαθητές τους.

Παράλληλα, τους βοηθά στην αντιμετώπιση με ψυχραιμία ατυχημάτων στο σπίτι και στις διακοπές και τους διδάσκει τις απαραίτητες ενέργειες σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Σκοπός του φροντιστηριακού μαθήματος είναι να προετοιμάσει τους/τις φοιτητές/τριες, μέσα από τις γνώσεις

και τις δεξιότητες που θα αποκτήσουν, για τη σωστή αντιμετώπιση και διαχείριση θεμάτων που σχετίζονται με τη βασική υποστήριξη της ζωής και την προνοσοκομειακή υποστήριξη της ζωής στο τραύμα. Η εκπαίδευση θα έχει κατά βάση πρακτικό χαρακτήρα με την εφαρμογή σχετικών αλγορίθμων και πρωτοκόλλων, θα πραγματοποιείται με τη βοήθεια συγχρόνων προπλασμάτων που έχουν κατασκευαστεί γι' αυτό το σκοπό και θα ολοκληρώνεται σε 6 τρίωρες θεματικές ενότητες όπου η παρουσία των φοιτητών/τριών θα είναι υποχρεωτική. Επιπλέον ο/η φοιτητής-τρια παίρνει πιστοποίηση μέσω του Ε.Κ.Α.Β, εγκεκριμένη από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ERC) αφού θα έχει παρακολουθήσει υποχρεωτική άσκηση πεδίου διάρκειας 5 ωρών.

Β) Οργάνωση και Διοίκηση Εκπαιδευτικής Μονάδας

Σχεδιασμός και αναλυτική περιγραφή των σταδίων οργάνωσης, διοίκησης, διαχείρισης και επιχειρηματικής λειτουργίας, καθώς και θέματα υγιεινής και ασφάλειας ενός εκπαιδευτικού χώρου. Η οργάνωση ενός εκπαιδευτικού χώρου προσχολικής ηλικίας γίνεται με προτεραιότητα στις οικονομοτεχνικές, διοικητικές και επιχειρηματικές δραστηριότητες και λειτουργίες του.

Γ1) Οργάνωση σχολικής βιβλιοθήκης

Στο σεμινάριο αυτό αναλύονται οι στόχοι μιας καλά οργανωμένης (προ)σχολικής βιβλιοθήκης, παρουσιάζεται ο χώρος ή οι χώροι που απαιτούνται και ο τρόπος σύμφωνα με τον οποίο θα διαμορφωθούν, η συγκρότηση της συλλογής υλικού από το προσωπικό (νηπιαγωγοί), ο τρόπος οργάνωσης του υλικού σύμφωνα με το Δεκαδικό Σύστημα Ταξινόμησης Melvil Dewey και τέλος ο κανονισμός λειτουργίας της βιβλιοθήκης.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις PowerPoint Email Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass Βίντεο
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Φροντιστήριο	20
Πρακτική (τοποθέτηση)	30
Άσκηση πεδίου	10
Διαδραστική διδασκαλία	27
Εξετάσεις	3

	Σύνολο Μαθήματος	***90***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Τρόποι αξιολόγησης** (για την ενότητα «Φροντιστήριο Κινδύνων και Ατυχημάτων»): Υποχρεωτική γραπτή εξέταση-Δοκιμασία πολλαπλής επιλογής (75%) Υποχρεωτική άσκηση πεδίου (25%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (για την ενότητα «Φροντιστήριο Κινδύνων και Ατυχημάτων»): Ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (100%) **Μέθοδοι αξιολόγησης** (για την ενότητα «Οργάνωση και Διοίκηση Εκπαιδευτικής Μονάδας»): Συμμετοχή (30%) Ομαδική εργασία (50%) Παρουσίαση ομαδικής εργασίας (20%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (για την ενότητα «Οργάνωση και Διοίκηση Εκπαιδευτικής Μονάδας»): Συμμετοχή 40% Εργαστήριο 30% Εργασία 30%

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Γκούρτσας, Ν.Β. (2013). *Πρώτες Βοήθειες. Μύθοι και πραγματικότητα,* Αθήνα:Δισιγμα.

Δαφέρμου, Χ., Κουλούρη, Π., & Μπασαγιάννη, Ε. (2006). *Οδηγός Νηπιαγωγού: Εκπαιδευτικοί Σχεδιασμοί-Δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης*. Αθήνα: ΟΕΔΒ.

ΔΕΠΠΣ (2003). *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών*. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ΦΕΚ 303 και 304/13-3-2003, Τόμοι Α΄ & Β΄. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ.

St.John Ambulance,St.Andrew's Ambulance, British Red Cross. (2010*). Πρώτες βοήθειες: Οδηγός*

αντιμετώπισης ατυχημάτων στο σπίτι, την εργασία και τις διακοπές, Ιατρικές εκδόσεις Λίτσας.

Παπαδόπουλος Ν.:(2019) Σημειώσεις διδάσκοντα

Δαλούκα Ζ.:(2019) Σημειώσεις διδάσκουσας

(Α05ΠΚ) Οργάνωση, Διαχείριση και Διοίκηση στην Εκπαιδευτική Μονάδα ΙΙ

Διδάσκοντες/ουσες:

Ευθυμία Παπαναστασίου, Μέλος ΕΔΙΠ

Αντώνιος Καμπάς, Καθηγητής, ΤΕΦΑΑ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Α05ΠΚ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Οργάνωση, Διαχείριση και Διοίκηση στην Εκπαιδευτική Μονάδα ΙΙ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	3
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430507/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

Ενσωματώνουν σε εκπαιδευτικά προγράμματα αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

Μεταφράσουν τις εθνικές οδηγίες φυσικής δραστηριότητας, να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν κατάλληλα προγράμματα με στόχο την επίτευξη των οδηγιών.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

- Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων κριτικής σκέψης σε θέματα που αφορούν τη μάθηση και τη διδασκαλία μαθητών προσχολικής ηλικίας.
- Μεταφορά επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Κατανόηση των παραμέτρων σχεδιασμού και εφαρμογής δραστηριότητας στο νηπιαγωγείο.
- Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης.
- Ανάπτυξη ικανότητας λήψης αποφάσεων.
- Ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ των μελών της ομάδας εργασίας για τον σχεδιασμό και εφαρμογή δραστηριοτήτων.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης σε ζητήματα ανάπτυξης και εκπαίδευσης των παιδιών της προσχολικής ηλικίας.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα της πρακτικής περιλαμβάνει δύο επιμέρους ενότητες: (α) Διαχείριση πολιτισμικής ποικιλότητας στη σχολική τάξη και (β) Φυσική Δραστηριότητα και Υγεία στην Προσχολική Εκπαίδευση.

Διαχείριση πολιτισμικής ποικιλότητας στη σχολική τάξη

Κατά τη διάρκεια της συγκεκριμένης ενότητας γίνεται μια συνολική επισκόπηση των αρχών της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Στη συνέχεια δίνονται συγκεκριμένες κατευθύνσεις πάνω στο ζήτημα της επικοινωνίας με αλλόγλωσσα νήπια και της «διδασκαλίας» της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας, ενώ παράλληλα δίνονται κατευθύνσεις σχετικά με τον τρόπο συμμετοχής των αλλόγλωσσων και αλλόθρησκων παιδιών σε σχολικές γιορτές.

Οι 6 διαλέξεις της ενότητας έχουν ως εξής:

1. Ετερότητα- Ποικιλότητα και Θεσμικό Πλαίσιο της Εκπαίδευσης

2. Διαφοροποιημένη Παιδαγωγική και Εξωλεκτική Επικοινωνία
3. Διγλωσσία και Εκπαίδευση
4. Σχέσεις με την Οικογένεια και Οργάνωση Γιορτών στο Σχολείο
5. Μελέτες Περίπτωσης
6. Επανάληψη

Φυσική Δραστηριότητα και Υγεία στην Προσχολική Εκπαίδευση

Οι φοιτητές/τριες θα μάθουν για τη σημαντικότητα της παρέμβασης για τη φυσική δραστηριότητα, στην προσχολική ηλικία και της προετοιμασίας του κατάλληλου περιβάλλοντος ως στόχου για την παρέμβαση. Θα γίνει επιπλέον επισκόπηση αναφορικά με τον επιπολασμό της φυσικής δραστηριότητας, της καθιστικής συμπεριφοράς και της παχυσαρκίας στον προσχολικό πληθυσμό καθώς και σχετικά με τις επιπτώσεις αυτών των συμπεριφορών στην υγεία των νηπίων.

Οι 7 διαλέξεις της ενότητας έχουν ως εξής:

1. Εισαγωγικά στοιχεία για την κινητική ανάπτυξη τη φυσική δραστηριότητα και την υγεία

2. Κινητική ανάπτυξη, φυσική δραστηριότητα και υγεία στην προσχολική ηλικία στην Ελλάδα

3. Ορόσημα ΚΑ και οδηγίες φυσικής δραστηριότητας για παιδιά προσχολικής ηλικίας

4. Αξιολόγηση της ΚΑ και της φυσικής δραστηριότητας στην προσχολική ηλικία

5. Προγράμματα ΚΑ και φυσικής δραστηριότητας για παιδιά προσχολικής ηλικίας

6. Σχεδιασμός καθημερινών προγραμμάτων ΚΑ και φυσικής δραστηριότητας σε διαφορετικούς χώρους εκπαίδευσης

7. Πρακτική εφαρμογή και παραδειγματική διδασκαλία

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις PowerPoint Email Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.*	***Δραστηριότητα*** | ***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Διαλέξεις	10
	Εργαστηριακή άσκηση	30
	Συγγραφή εργασίας/-ών	30
	Εκπόνηση μελέτης	20
	Σύνολο Μαθήματος	***90***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης** (για την ενότητα «Διαχείριση πολιτισμικής ποικιλότητας στη σχολική τάξη»): Γραπτή Εξέταση με Ανάπτυξη Θεμάτων **Κριτήρια αξιολόγησης** (για την ενότητα «Διαχείριση πολιτισμικής ποικιλότητας στη σχολική τάξη»): Περιεχόμενο: ακρίβεια, πληρότητα απαντήσεων, χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (70%) Κριτική σκέψη: εις βάθος κατανόηση του θέματος, συνθετική προσέγγιση, τεκμηρίωση των θέσεων (20%) Δομή: Οργάνωση, συνέπεια, συνέχεια, συνοχή απαντήσεων (10%) **Τρόποι αξιολόγησης** (για την ενότητα «Φυσική Δραστηριότητα και Υγεία στην Προσχολική Εκπαίδευση»): Τεστ και μικροδιδασκαλία **Κριτήρια αξιολόγησης** (για την ενότητα «Φυσική Δραστηριότητα και Υγεία στην Προσχολική Εκπαίδευση»): Σύντομες ερωτήσεις-απαντήσεις και δημόσια παρουσίαση εργασίας

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Βασική Βιβλιογραφία (Εύδοξος)

Το πέταγμα του Ερόλ, Μάγος Κώστας
ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, J. GOODWAY, J. OZMUN, D. GALLAHUE

(Δ 37 Ε) Παιδαγωγική και Παιχνίδι στην Προσχολική Εκπαίδευση

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Καραδημητρίου, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 37 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Παιδαγωγική και Παιχνίδι στην Προσχολική Εκπαίδευση**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04215/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να αναγνωρίζουν και να αναλύουν: 1) τη σημασία και τις λειτουργίες που αποδίδονταν στο παιχνίδι κατά την ιστορική του διαδρομή στο χρόνο 2) τις απόψεις σημαντικών παιδαγωγών που ανέδειξαν το παιχνίδι ως παιδαγωγικό μέσο 3) το ρόλο του παιχνιδιού στα προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης Επιπλέον θα μπορούν: 4) να αξιοποιούν στην τάξη του Νηπιαγωγείου το παιχνίδι και τα παιχνίδια – αντικείμενα για την ολόπλευρη προαγωγή των παιδιών 5) να αξιολογούν τα παιχνίδια – αντικείμενα με παιδαγωγικά κριτήρια και να μπορούν να ενημερώνουν και τους γονείς σε σχέση με αυτά 6) να σχεδιάζουν και να κατασκευάζουν εκπαιδευτικά παιχνίδια σύμφωνα με τις ανάγκες του προγράμματος και της τάξης τους

Γενικές Ικανότητες

- Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης
- Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα εξετάζουμε το παιχνίδι ως μέσο αγωγής και ανάπτυξης του παιδιού της προσχολικής ηλικίας. Προσεγγίζουμε ιστορικά τη σημασία που έδινε κάθε εποχή στο παιχνίδι και δίνουμε έμφαση στις απόψεις σημαντικών παιδαγωγών που το ανέδειξαν ως παιδαγωγικό μέσο (Locke, Rousseau, Froebel κ.α.). Επίσης εξετάζουμε τη σημασία που αποδίδεται στο παιχνίδι μέσα σε σύγχρονα προγράμματα για το Νηπιαγωγείο.

Από την άλλη πλευρά, αναλύονται ζητήματα που αφορούν τόσο τους εκπαιδευτικούς όσο και τους γονείς των παιδιών της προσχολικής ηλικίας, όπως είναι οι δυνατότητες για υποστήριξη του παιχνιδιού σε χώρους εκτός Νηπιαγωγείου και προβληματισμοί σχετικά με τα ηλεκτρονικά παιχνίδια, την εμπορευματοποίηση και την παιδαγωγική αξιολόγηση των παιχνιδιών – αντικειμένων.

Τέλος οι φοιτητές/τριες εμπλέκονται σε εργαστήρια στα οποία καλούνται να σχεδιάσουν και να κατασκευάσουν οι ίδιοι/ες παιχνίδια στη βάση υποθετικών σεναρίων και εκπαιδευτικών αναγκών που θα αντιμετωπίσουν στην τάξη τους.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν ως εξής:

1η Εβδομάδα
Παιχνίδι και παιχνίδι – αντικείμενο: προσδιορισμός των εννοιών
2η Εβδομάδα
Οι αντιλήψεις για το παιχνίδι: ιστορική επισκόπηση
3η Εβδομάδα
Θεωρίες για το παιχνίδι Ι
4η Εβδομάδα
Θεωρίες για το παιχνίδι ΙΙ
5η Εβδομάδα
Τυπολογίες για τα είδη του παιχνιδιού
6η Εβδομάδα
Παιχνίδι, ανάπτυξη και αγωγή, κριτήρια αξιολόγησης παιχνιδιών - αντικειμένων
7η Εβδομάδα

Εκπαιδευτικό παιχνίδι (παιδαγωγικές διαστάσεις και χαρακτηριστικά), το παιδαγωγικό υλικό των Friedrich Froebel και Maria Montessori
8η Εβδομάδα
Προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης και παιχνίδι, σχέσεις ανάμεσα στο παιχνίδι και το πρόγραμμα του νηπιαγωγείου
9η Εβδομάδα
Παρατήρηση και ενίσχυση του παιχνιδιού στο νηπιαγωγείο, ο ρόλος του/της εκπαιδευτικού
10η Εβδομάδα
Ο/οι ρόλος/οι των ενηλίκων στο παιχνίδι των παιδιών, ο ρόλος των γονέων, σύγχρονα ζητήματα σχετικά με το παιχνίδι
11η Εβδομάδα
Παρουσίαση υλικού από τους φοιτητές και ανατροφοδότηση I
12η Εβδομάδα
Παρουσίαση υλικού από τους φοιτητές και ανατροφοδότηση II
13η Εβδομάδα
Παρουσίαση υλικού από τους φοιτητές και ανατροφοδότηση III

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	25
Εκπόνηση μελέτης	71
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • Γραπτή εξέταση (40%) • Δημόσια Παρουσίαση (60%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (40%) • Πρωτοτυπία (30%) • Εμβάθυνση στις έννοιες του μαθήματος (20%) • Βιβλιογραφία (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Βασική Βιβλιογραφία (Εύδοξος)

Καραδημητρίου, Κ., Λαντζουράκη, Μ., Ζάραγκας, Χ. (2021). Παιχνίδια Αντικείμενα – Παιδαγωγικές διαστάσεις και εφαρμογές σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα. Gutenberg.

Kieff E. Judith, Casbergue M. Renee, (2017). Παιγνιώδης Μάθηση και Διδακτική -Η ενσωμάτωση του παιχνιδιού στο νηπιαγωγείο και το δημοτικό σχολείο (Επιμ.: Ζάραγκας Κ. Χαρίλαος, Αγγελάκη Θ. Άννα). Gutenberg.

Πρόσθετη Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

ΑΥΓΗΤΙΔΟΥ Σ. (2001) (επιμ.): Το παιχνίδι. Σύγχρονες ερευνητικές και διδακτικές προσεγγίσεις, Τυπωθήτω, Αθήνα.

ΒΙΝΝΙΚΟΤ ΝΤ. (1979): Το παιδί, το παιχνίδι και η πραγματικότητα, Καστανιώτης, Αθήνα.

BROCK A., DODDS, S., et al., (Επιμ. Σακελλαρίου Μ.,) (2016): Παιδαγωγική του Παιχνιδιού στην Προσχολική και Σχολική Εκπαίδευση, Πεδίο, Αθήνα.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ, Δ. (1993): Χώρος και διαδικασίες αγωγής, Gutenberg, Αθήνα.

ΓΚΟΥΓΚΟΥΛΗ Κ., ΚΟΥΡΙΑ Α. (2000): Παιδί και παιχνίδι στη νεοελληνική κοινωνία (19ος και 20ος αι.), Καστανιώτης, Αθήνα.

GARVEY, C. (1990): Το Παιχνίδι, Π. Κουτσούμπος Α.Ε..

HUIZINGA, J. (1989): Ο άνθρωπος και το Παιχνίδι, Γνώση, Αθήνα.

ΚΙΤΣΑΡΑΣ Γ. (2001): Προσχολική Παιδαγωγική, Β έκδοση.

ΚΛΙΑΦΑ Μ., ΒΑΛΑΣΗ Ζ. (2002): Ας παίξουμε πάλι, Κέδρος, Αθήνα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Σ. (2007): Παιδαγωγική του Παιχνιδιού, Αφοι Κυριακίδη Α.Ε., Θεσ/νίκη.

ΜΕΤΟΧΙΑΝΑΚΗΣ Η. (2000): Εισαγωγή στην προσχολική παιδαγωγική, Ηράκλειο.

ΜΠΟΤΣΟΓΛΟΥ Κ. (2010), Υπαίθριοι χώροι παιχνιδιού και παιδί, Εκδ. Gutenberg

ΠΑΝΤΑΖΗΣ, ΣΠ. (1997): Η Παιδαγωγική και το παιχνίδι Αντικείμενο στο Χώρο του Νηπιαγωγείου, Gutenberg, Αθήνα.

(Δ 40 Ε) Καθοδήγηση της Συμπεριφοράς του Παιδιού στο Νηπιαγωγείο

Διδάσκουσα: Δήμητρα Ευαγγέλου, Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 40 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Καθοδήγηση της Συμπεριφοράς του Παιδιού στο Νηπιαγωγείο**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04237/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> Να αναγνωρίσουν και περιγράψουν τα βασικά αναπτυξιακά ορόσημα των παιδιών της προσχολικής ηλικίας Να γνωρίσουν τις βασικές αρχές της θετικής γονεϊκότητας και καθοδήγησης της συμπεριφορά των παιδιών Να σχεδιάζουν και να αναλύουν σενάρια και περιστατικά με βάση την αναπτυξιακή καταλληλόλητα και την θετική καθοδήγηση Να διακρίνουν την καθοδήγηση από την τιμωρία Να επικοινωνούν και να συνεργάζονται με γονείς και άλλους συναδέλφους προωθώντας την θετική καθοδήγηση Να οργανώνουν τον χώρο, το πρόγραμμα και την εκπαιδευτική διαδικασία με βάση την θετική καθοδήγηση Να αξιολογούν και προσαρμόζουν την καθοδήγηση σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο

Γενικές Ικανότητες
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσης Αυτόνομη εργασία

Ομαδική συνεργασία Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Σεβασμός στη διαφορετικότητα και πολυπολιτισμικότητα Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής ευθύνης και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παρουσιάζονται αναπτυξιακά κατάλληλες παιδοκεντρικές προσεγγίσεις για την καθοδήγηση και πειθαρχία των μικρών παιδιών στο νηπιαγωγείο. Μελετώνται θεωρίες, ερευνητικά ευρήματα και αποτελεσματικοί τρόποι παρέμβασης που είναι ατομικά, κοινωνικά και πολιτισμικά ενδεδειγμένοι για να υποστηρίξουν την ανάπτυξη των μικρών παιδιών.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	30
Σεμινάρια	
Φροντιστήρια	
Εργαστηριακή άσκηση	
Άσκηση πεδίου	35
Πρακτική (τοποθέτηση)	
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	
Συγγραφή εργασίας/-ών	30
Εκπόνηση μελέτης	
Καλλιτεχνική δημιουργία	
Αυτόνομη μελέτη	40
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: Η αξιολόγηση βασίζεται σε γραπτή εξέταση.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

MARIAN C. MARION, ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΜΙΚΡΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ, Εκδόσεις ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΥ Α.Ε., 2015.

Anita Woolfolk, Εκπαιδευτική Ψυχολογία, Εκδόσεις Έλλην, 2007.

Χρυσή Γ. Χατζηχρήστου, Κοινωνική και Συναισθηματική Αγωγή: Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία (Νηπιαγωγείο, Α΄ και Β΄ Δημοτικού), Εκδόσεις Τυπωθήτω, 2011.

DAVID FONTANA, Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ, Εκδόσεις ΣΑΒΒΑΛΑΣ, 1996.

(Δ 41 Ε) Σύγχρονα Προγράμματα Προσχολικής Εκπαίδευσης

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Καραδημητρίου, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 41 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8°**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Σύγχρονα Προγράμματα Προσχολικής Εκπαίδευσης**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04250/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν: 1) να περιγράφουν την ιστορική εξέλιξη των προγραμμάτων προσχολικής εκπαίδευσης που αναλύονται στο μάθημα 2) να συγκρίνουν τα προγράμματα που αναλύονται σε σχέση με τις θεωρητικές τους καταβολές και να διακρίνουν τις διαφορές μεταξύ τους 3) να αναγνωρίζουν το ρόλο του εκπαιδευτικού σε κάθε ένα από αυτά και να μπορούν να τον αξιολογήσουν 4) να αξιοποιήσουν τα χρήσιμα στοιχεία που προκύπτουν από το καθένα από αυτά τα προγράμματα στην οργάνωση της εργασίας τους στο νηπιαγωγείο

Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης • Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας. • Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική

πραγματικότητα.
- Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.
- Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση/αυτοαξιολόγηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε θεσμικούς και εναλλακτικούς χώρους εκπαίδευσης.
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στα πλαίσια του μαθήματος αναλύονται σύγχρονα προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης και περιγράφεται η ιστορική τους εξέλιξη. Διερευνώνται οι παράγοντες που επέδρασαν στη διαμόρφωσή τους καθώς και το θεωρητικό πλαίσιο στο οποίο στηρίζονται.

Εξετάζονται ενδεικτικά, το Πρόγραμμα της Μοντεσσόρι, συμπεριφοριστικά προγράμματα (Bereiter – Engelmann - Becker, Distar), το αναπτυξιακό αλληλεπιδραστικό πρόγραμμα (Bank Street), το πρόγραμμα Υψηλών Στόχων (High Scope) και η προσέγγιση των δημοτικών προσχολικών κέντρων του Ρέτζιο Εμίλια.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν ως εξής:

1η Εβδομάδα

Αναλυτικά προγράμματα: θεωρητικό πλαίσιο και εννοιολόγηση

2η Εβδομάδα

Ποιότητα στην προσχολική εκπαίδευση και ποιοτικά προγράμματα για την προσχολική ηλικία

3η Εβδομάδα

Αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές για παιδιά προσχολικής ηλικίας: θεωρητικό πλαίσιο, βασικές αρχές και παραδείγματα

4η Εβδομάδα

Ιστορική εξέλιξη προγραμμάτων προσχολικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα και διεθνώς

5η Εβδομάδα

Συμμετοχική εκπαίδευση: παιδαγωγικές πρακτικές για το πρόγραμμα της προσχολικής εκπαίδευσης

6η Εβδομάδα

Vygotsky και κοινωνικοπολιτισμική θεωρία: η επίδραση στην ανάπτυξη προγραμμάτων για την προσχολική εκπαίδευση

7η Εβδομάδα

Πρόγραμμα Υψηλών στόχων (High – Scope) 8η Εβδομάδα Το πρόγραμμα Bank – Street 9η Εβδομάδα Το πρόγραμμα της Νέας Ζηλανδίας (Te Whariki) για την προσχολική εκπαίδευση 10η Εβδομάδα Η προσέγγιση Reggio Emilia 11η Εβδομάδα Η θεωρία του Gardner για την πολλαπλή νοημοσύνη και εφαρμογές στην προσχολική εκπαίδευση 12η Εβδομάδα Καλλιέργεια των συναισθημάτων: παραδείγματα εκπαιδευτικών προγραμμάτων που προάγουν την κοινωνικο - συναισθηματική ανάπτυξη 13η Εβδομάδα Συμπεριφοριστικά προγράμματα: Θεωρητικό πλαίσιο, βασικές αρχές και παραδείγματα

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>Παρουσιάσεις PowerPoint
Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass,
Email</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr>
<tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>48</td></tr>
<tr><td>Εκπόνηση μελέτης</td><td>48</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • Γραπτή ατομική εξέταση με ερωτήσεις ανάπτυξης ή

	πολλαπλής επιλογής (70%) Και επιπλέον: • Συγγραφή και παρουσίαση ομαδικής εργασίας στην τάξη σε μορφή PowerPoint (30%) **Κριτήρια αξιολόγησης** της ομαδικής εργασίας (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο / ποιότητα παρουσίασης και πληρότητα απαντήσεων σε ερωτήματα κατά την παρουσίαση από καθηγητή και ακροατήριο (40%) • Πρωτοτυπία (10%) • Εμβάθυνση στις έννοιες του μαθήματος (30%) • Βιβλιογραφία (20%) Τα κριτήρια και ο τρόπος αξιολόγησης είναι αναρτημένα στο e-class

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Bredekamp S., Copple C., Καινοτομίες στην προσχολική εκπαίδευση: αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές στα προσχολικά προγράμματα, Αθήνα Ελληνικά Γράμματα, 1998.

Cuffaro H K., Shapiro E K., Camii C., Κουτσουβάνου Ε., Θεωρία και μεθοδολογία της προσχολικής εκπαίδευσης, Αθήνα Πατάκης, 1998.

Edwards C., Gandini L., Forman G., (επιμ.), Reggio Emilia. Οι χίλιες γλώσσες των παιδιών προσχολικής ηλικίας, Αθήνα, Πατάκης, 2001.

Goehlich M., Παιδοκεντρική διάσταση στη μάθηση. Ανοιχτό Σχολείο – Εναλλακτικό Σχολείο – Σχολείο της Κοινωνίας - Σχολείο του Reggio, Αθήνα, εκδ. τυπωθήτω – Δαρδανός, 2003.

Helm H., Katz L., Μέθοδος project και προσχολική εκπαίδευση. Μικροί ερευνητές, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2002.

Κασσωτάκης Μ., Παιδαγωγικά και Εκπαιδευτικά ρεύματα από το 18ο αι. μέχρι σήμερα, Αθήνα, 2006.

Κασσωτάκης Μ., Παπακωνσταντίνου Θ., Βερτσέτης Δ., (επιμ. έκδοσης), Σύγχρονα Παιδαγωγικά και εκπαιδευτικά θέματα, Gutenberg, 2007.

Κουτσουβάνου Ε., Προγράμματα Προσχολικής Εκπαίδευσης και η Διαθεματική Διδακτική Προσέγγιση, εκδ. Οδυσσέας, Αθήνα, 2005.

Ντολιοπούλου Ε., Σύγχρονες τάσεις της Προσχολικής Αγωγής, Αθήνα, Τυπωθήτω – Δαρδανός, 2001.

Ντολιοπούλου Ε., Σύγχρονα προγράμματα για Παιδιά Προσχολικής Ηλικίας, Αθήνα, Τυπωθήτω – Δαρδανός, 2003.

Roopnarine J., Johnson J., Ποιοτικά Προγράμματα Προσχολικής Εκπαίδευσης – Παραδείγματα από τη Διεθνή Πρακτική, επιμ.: Κουτσουβάνου Ε., Χρυσαφίδης Κ., εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 2005.

Πανταζής Σ., Σακελλαρίου Μ., Προσχολική Παιδαγωγική – Προβληματισμοί Προτάσεις, Ατραπός, 2011.

Πανταζής Σ., Σακελλαρίου Μ., Προσχολική Παιδαγωγική, 2011.

Χατζηγεωργίου Γ., Γνώθι το Curriculum, Ατραπός, 2004.

(Δ 42 Ε) Μελέτη Παιδιού

Διδάσκουσα: Δήμητρα Ευαγγέλου, Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 42 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Μελέτη Παιδιού**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04248/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: Χρησιμοποιούν μεθόδους παρατήρησης και καταγραφής της συμπεριφοράς των παιδιών της προσχολικής ηλικίας στο πλαίσιο της εκπαίδευσης Αντιλαμβάνονται την σπουδαιότητα της παρατήρησης ως εργαλείο μελέτης της ανάπτυξης του παιδιού και της αλληλεπίδρασης με άλλα παιδιά και με ενηλίκους μέσα στην τάξη Θα εξασκηθούν στην επιμελή χρήση της γλώσσας καταγραφής δίδοντας ιδιαίτερη προσοχή στην επιλογή των λέξεων και των περιγραφών αποφεύγοντας την προκατάληψη και την άκαιρη γενίκευση. Θα μάθουν πως να αναλύουν και να εξάγουν δυναμικά συμπεράσματα σχετικά με την ανάπτυξη των παιδιών που παρατηρούν και πως να βασίσουν σε αυτά ατομικές ή προγραμματικές προσαρμογές.

Γενικές Ικανότητες
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσης Ανεξάρτητη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Σεβασμός στην διαφορετικότητα και πολυπολιτισμικότητα Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής ευθύνης και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Παραγωγή ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Κριτική και αυτοκριτική

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η μελέτη παιδιού έχει σκοπό να οξύνει την παρατηρητικότητα των φοιτητών/τριών σε σχέση με την ανάπτυξη των παιδιών και τη συμπεριφορά μέσα στην προσχολική τάξη. Οι φοιτητές/τριες εκπαιδεύονται στην μη συμμετοχική παρατήρηση με σκοπό να ελέγξουν τις προκαταλήψεις και τις προσωπικές προτιμήσεις προκειμένου να εκτιμήσουν σωστά την αναπτυξιακή πορεία κάθε παιδιού και να σχεδιάσουν εκπαιδευτικές παρεμβάσεις σύμφωνα με αυτά τα δεδομένα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ομαδικές ασκήσεις Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	
Σεμινάρια	
Φροντιστήρια	
Εργαστηριακή άσκηση	20
Άσκηση πεδίου	40
Πρακτική (τοποθέτηση)	
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	
Συγγραφή εργασίας/-ών	
Εκπόνηση μελέτης	50
Καλλιτεχνική δημιουργία	
Αυτόνομη μελέτη	25
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: Γραπτή εργασία (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) Ποιότητα παρατηρήσεων και καταγραφών 40% Εύρος και βάθος περιστατικών 20% Ανάλυση και σύνθεση καταγραφών 20% Συμπεράσματα 20%

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Dorothy H. Cohen, Virginia Stern, Nancy Balaban, Παρατηρώντας και καταγράφοντας τη συμπεριφορά των παιδιών, Εκδόσεις Gutenberg, 1991.

D. Gullo (Επιμ. Ε. Κουτσουβάνου, Τ. Αρβανίτη-Παπαδοπούλου), Αξιολόγηση της ανάπτυξης του παιδιού προσχολικής ηλικίας και του εκπαιδευτικού έργου, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗ, 2010.

Kathy Sylva, Iram Siraj-Blatchford, Brenda Taggart (Επιμέλεια - μετάφραση: Ευρυδίκη Ζαχοπούλου, Αθανάσιος Γρηγοριάδης, Βασίλης Γραμματικόπουλος), 4η έκδοση, ECERS-E: Επέκταση της Κλίμακας Αξιολόγησης Περιβάλλοντος Προσχολικής Εκπαίδευσης ECERS-R. Τέσσερις Υποκλίμακες Γνωστικών Περιοχών, Εκδόσεις Ζήτη, 2012.

(Δ 43 Ε) Αναδυόμενη Ανάγνωση και Γραφή: Διδακτικές Προσεγγίσεις για την Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία

Διδάσκουσα: Μαρέττα Σιδηροπούλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 43 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΓΡΑΦΗ: ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	**3**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	**4.5**
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ**		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04287/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

1. Αναγνωρίζουν τις κυριότερες θεωρητικές προσεγγίσεις για την ανάδυση του γραμματισμού.
2. Εξηγούν τις βασικές αρχές και τις βασικές έννοιες της νέας προσέγγισης για την ανάδυση της ανάγνωσης και της γραφής.
3. Σχεδιάζουν, να υλοποιούν και να αξιολογούν διδακτικές δραστηριότητες ανάγνωσης και γραφής που θα απορρέουν από τις σύγχρονες απόψεις των επιστημόνων για την ανάδυση του γραπτού λόγου στα μικρά παιδιά.
4. Εξηγούν το ρόλο τόσο του οικογενειακού περιβάλλοντος όσο και αυτόν του σχολικού πλαισίου στην ανάδυση του γραμματισμού.

Γενικές Ικανότητες

- Κατανόηση και ερμηνεία επιστημονικών θεωριών και εννοιών από το χώρο του αναδυόμενου γραμματισμού.
- Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.

- Αυτόνομη Εργασία
- Κριτική σκέψη

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εστιάζει σε αποτελεσματικές εκπαιδευτικές στρατηγικές για την προώθηση των δεξιοτήτων ανάγνωσης και γραφής σε μικρά παιδιά, στοχεύοντας συγκεκριμένα τις ηλικίες προσχολικής και πρώιμης δημοτικού. Το μάθημα ενσωματώνει τόσο θεωρητικές βάσεις όσο και πρακτική εφαρμογή μέσω παραδειγμάτων, μελετών περίπτωσης και καλών πρακτικών. Στόχος του είναι να εξοπλίσει τους εκπαιδευτικούς με τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις διδακτικές προσεγγίσεις που είναι απαραίτητες για την ενίσχυση μιας στέρεης βάσης στην ανάγνωση και τη γραφή κατά τα κρίσιμα πρώτα χρόνια της εκπαίδευσης ενός παιδιού. Παράλληλα, στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση από τους/τις φοιτητές/τριες των θεωρητικών προσεγγίσεων και των σύγχρονων ερευνητικών δεδομένων για τον αναδυόμενο γραμματισμό, καθώς και των δυνατοτήτων εφαρμογής τους στην εκπαιδευτική πράξη.

Ορισμένες από τις βασικές θεματικές είναι:

- Τα θεμέλια της ανάπτυξης του γραμματισμού
- Η ανάπτυξη γλώσσας και λεξιλογίου
- Σχεδιασμός πλούσιων σε γραμματισμό περιβαλλόντων (literacy-rich enviroments)
- Καλές πρακτικές για τη δημιουργία κοινών εμπειριών ανάγνωσης και γραφής
- Διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις στην ανάγνωση και τη γραφή για διαφορετικές ανάγκες και ικανότητες των μαθητών
- Η σημασία του οικογενειακού πλαισίου και πολιτισμικού περιβάλλοντος
- Η καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας για τα μικρά παιδιά.

Το μάθημα μέσα από τη συγγραφή ιστοριών ζωής και αφηγήσεων των θέτει στο επίκεντρο τον αναστοχασμό των ίδιων των μελλοντικών εκπαιδευτικών ως προς τη μακρά διαδικασία κατάκτησης του γραμματισμού τους και τη στάση τους προς το μελλοντικό γραμματισμό ως μια δια βίου σχέση.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν οργανωθεί ως εξής:

1. Εισαγωγή στο περιεχόμενο του μαθήματος. Σύγχρονες Θεωρίες για την Ανάδυση του Γραπτού Λόγου. Θεωρίες για την Αναγνωστική Ετοιμότητα. Reading Wars

2. Έρευνες για την κατάκτηση του γραμματισμού στην Προσχολική Ηλικία και ρόλος οικογενειακού και σχολικού περιβάλλοντος στην ανάδυση του Γραμματισμού.

3. Πολυγραμματισμοί στο πλαίσιο του αναδυόμενου γραμματισμού

4. Ανάγνωση ως ευχαρίστηση (Reading for Pleasure)

5. Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις ανάγνωσης και γραφής στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία

6. Καλές πρακτικές για την καλλιέργεια της αγάπης για την ανάγνωσης στο νηπιαγωγείο. Παιδικά βιβλία για τα βιβλία, για την ανάγνωση και τη συγγραφή. Δικαιώματα του Αναγνώστη.

7. Παιδαγωγική της Φιλαναγνωσίας και ανάπτυξη αναγνωστικής ταυτότητας

8. Αυτοβιογραφία γραμματισμού και Προσωπικές θεωρίες των μελλοντικών Νηπιαγωγών

9. Αξιοποιώντας την ψηφιακή αφήγηση για την πρόσβαση στα βιβλία Προαναγνωστικές και μετααναγνωστικές πρακτικές με τη δημιουργία Booktrailers.

10. Η Υλικότητα του Βιβλίου: Το βιβλίο ως πολιτισμικό αντικείμενο.

11. Η ανάγωση ως ενσώματη πρακτική. Πολυαισθητηριακή Ανάγνωση στο Νηπιαγωγείο: Story Baskets,

12. Συμπεριληπτική ανάγνωση. Απτικά εικονογραφημένα βιβλία για όλους τους αναγνώστες.

13. Μη τυπικά πλαίσια ανάγνωσης: οι αναγνώστες ως κοινωνικο-πολιτισμικό δίκτυο και ο ρόλος των βιβλιοθηκών.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ .	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα*** / ***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
	Διαλέξεις: 39
	Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας: 22
	Συγγραφή εργασίας/-ών: 25
	Εκπόνηση μελέτης: 49
	Σύνολο Μαθήματος: ***135***
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • Γραπτή εργασία (50%) • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις δοκιμίων (50%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) ▪ **Περιεχόμενο**: συνάφεια με το θέμα, λόγος (40%) ▪ **Κριτική σκέψη**: εις βάθος ερμηνεία του θέματος, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (20%) ▪ **Δομή**: οργάνωση/δομή/συνοχή εργασίας. (20%) ▪ **Πρωτοτυπία:** στοιχεία πρωτοτυπίας στο αρχειακό υλικό, παρουσίαση (20%) Τα κριτήρια αξιολόγησης ανακοινώνονται αναλυτικά και στο eclass του μαθήματος.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Βασική βιβλιογραφία (Εύδοξος)

Βιβλίο [143550858]: Βιβλία σε κίνηση, Μαρέττα Σιδηροπούλου
Βιβλίο [86057349]: ΒΙΒΛΙΑ ΜΕ ΙΣΤΟΡΙΕΣ:για το γραμματισμό και την κοινωνική ενδυνάμωση όλων των παιδιών, Κορτέση-Δαφέρμου Χ, Σφυρόερα Μ

Πρόσθετη προτεινόμενη βιβλιογραφία

Αϊδίνης, Α. (2012). *Γραμματισμός στην πρώτη σχολική ηλικία: Μια ψυχογλωσσολογική προσέγγιση*. Αθήνα: Gutenberg.

Βαρνάβα-Σκούρα, Τ. (επιστ. ευθύνη) (1997). *Το παιδί και η γραφή-Μια σχέση κλειδί για τη διά βίου μάθηση*. ΑΠΘ: Κέντρο Καινοτομικών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων. Αθήνα: ΟΕΔΒ.

Γάκου, Ε. (2000). *Τα πρώτα βήματα στην ανάγνωση*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Γιαννικοπούλου, Α. (1998). *Από την προανάγνωση στην ανάγνωση. Οδηγός για γονείς και εκπαιδευτικούς*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Γιαννικοπούλου, Α. (2001). *Η γραπτή γλώσσα στο νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Golder, C. & Gaonac'h, D., (2000). *Ανάγνωση και κατανόηση : ψυχολογία της ανάγνωσης* (επιστημ. επιμ.: Ξυδόπουλος Γ., μτφ. Θεοφανοπούλου Ι. Αθήνα: Πατάκης

Harris, T. L., Hodges, R.E. (Eds). (1995). *The Literacy Dictionary: The Vocabulary of Reading and Writing.* Newark: International Reading Association

Δαφέρμου, Χ., Κουλούρη, Π., & Μπασαγιάννη, Ε. (2006). *Οδηγός Νηπιαγωγού: Εκπαιδευτικοί Σχεδιασμοί-Δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης.* Αθήνα: ΟΕΔΒ.

Καλούρη Ρ., Τσέργας Ν., Ορφανός Γ., (2018) *Η αφήγηση και οι ιστορίες ζωής στην εκπαίδευση και την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών.* Α Τόμος Πρακτικών 11ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ «Βασική και συνεχιζόμενη εκπαίδευση των εκπαιδευτικών σε ένα σύνθετο και μεταβαλλόμενο περιβάλλον» 66-77. ΠΤΔΕ Πανεπιστήμιο Πατρών: Πάτρα

Kewalramani, S., Kidman, G., & Palaiologou, I. (2021). Using artificial intelligence (AI)- interfaced robotic toys in early childhood settings: A case for children's inquiry literacy. *European Early Childhood Education Research Journal,* 29(5), 652–668.

Κούρτη Σ., Σιδηροπούλου Μ., *Η συμβολή της Αντεστραμμένης Τάξης στην ανάπτυξη της γλωσσικής και επικοινωνιακής ικανότητας των μαθητών. Έρευνα δράσης στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας,* Επιστήμες Αγωγής, Έκδοση του Παιδαγωγικού Τμήματος Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Κρήτης. Τεύχος 2 / 2021, σ. 123-144.

Κουτσουβάνου, Ε. (2000). Πρώτη Ανάγνωση και Γραφή. Στρατηγικές Διδακτικής. Αθήνα: Οδυσσέας.

Κωστούλη Τ. (επιμ) (2005). Ο γραπτός λόγος σε κοινωνικοπολιτισμικά πλαίσια. Κειμενικές πρακτικές και διαδικασίες μάθησης. Αθήνα: Επίκεντρο.

Μανωλίτση, Γ. (2016). Ο αναδυόμενος γραμματισμός στην προσχολική εκπαίδευση: Νέα ζητήματα και εκπαιδευτικές προτάσεις. *Προσχολική & Σχολική Εκπαίδευση,* Τόμος 4, Τεύχος 1, 3-34.

Palmer S. (2013). *Foundations of Literacy.* London: Bloomsbury Publishing

Παπαδημητρίου Έ. (επιμ) (2020). *Κριτικοί Κοινωνικοί [Πολύ]Γραμματισμοί*. Αθήνα: Gutenberg.

Παπούλια-Τσελέπη, Π. (επιμ.) (2001). *Ανάδυση του γραμματισμού, Έρευνα και πρακτική*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Τάφα, Ε. (2011). *Ανάγνωση και γραφή στην προσχολική εκπαίδευση*. Αθήνα: Πεδίο.

Τάφα, Ε., & Μανωλίτσης, Γ. (επιμ.) (2009). *Αναδυόμενος Γραμματισμός: Έρευνα και εφαρμογές.*

Αθήνα: Πεδίο.

Zitzlsperger H. (1999) *Τα παιδιά παίζουν παραμύθια.* Μτφ. Παπαδοπούλου Δ., Αθήνα: Πατάκη

(Δ 44 Ε) Η Κοινωνικοπαιδαγωγική Δυναμική των Σχέσεων και των Πλαισίων στη Μαθησιακή Διαδικασία

Διδάσκουσα: Ευθυμία Πεντέρη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 44 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΛΑΙΣΙΩΝ ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	**3**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	**4.5**
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ**		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430403/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1. αναγνωρίσουν τον κοινωνικο-πολιτισμικό χαρακτήρα και τη σημασία της συστημικής θεώρησης της μαθησιακής διαδικασίας. 2. προσδιορίσουν τα χαρακτηριστικά και τη σημασία του κλίματος της τάξης, της δυναμικής και των σχέσεων στην τάξη, και της οργανωσιακής κουλτούρας του σχολείου στη μαθησιακή διαδικασία. 3. περιγράψουν τα βασικά θεωρητικά μοντέλα που υποστηρίζουν τη σύνδεση σχολείου-οικογένειας-κοινότητας. 4. εξηγήσουν τις διαφορετικές διαστάσεις και λειτουργίες της γονικής εμπλοκής. 5. προσδιορίσουν τα χαρακτηριστικά του σύγχρονου ανοικτού σχολείου ως φορέα αλλαγής και των δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών για την προαγωγή της ολόπλευρης ανάπτυξης και ευημερίας του παιδιού στη βάση της αλληλεπίδρασης με το οικογενειακό και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον. 6. σχεδιάσουν και αξιολογήσουν δραστηριότητες και προγράμματα παρέμβασης που προάγουν το θετικό κλίμα στην τάξη, τη συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών και τη συνεργασία με το οικογενειακό και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον. 7. αναπτύξουν ερευνητικούς σχεδιασμούς για τις αντιλήψεις και τις πρακτικές των

εμπλεκομένων φορέων για τη σύνδεση σχολείου-οικογένειας-κοινότητας, τη γονική εμπλοκή, τις σχέσεις και αλληλεπιδράσεις στην τάξη και τη σχολική κοινότητα και την αποτελεσματικότητα των σχετικών παρεμβάσεων.

Γενικές Ικανότητες

- Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα.
- Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση/αυτοαξιολόγηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε θεσμικούς και εναλλακτικούς χώρους εκπαίδευσης.
- Αυτόνομη Εργασία
- Κριτική σκέψη
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις δίνουν έμφαση στη σημασία της ενεργούς συμμετοχής του παιδιού στη μαθησιακή διαδικασία αξιοποιώντας τις υπάρχουσες γνώσεις και εμπειρίες του, μέσα από δραστηριότητες που έχουν νόημα για τα παιδιά και αξιοποιούν το πολιτισμικό τους κεφάλαιο. Δίνεται έμφαση στα χαρακτηριστικά και τη σημασία του κοινωνικού περιβάλλοντος στη σχολική κοινότητα και την τάξη, αναλύοντας θεωρητικές προσεγγίσεις, μεθοδολογικές τάσεις και εκπαιδευτικές παρεμβάσεις για τη λειτουργία των σχέσεων μεταξύ παιδιών, παιδιών και εκπαιδευτικών και εκπαιδευτικών μεταξύ τους. Παράλληλα, με την ανάπτυξη ενός θετικού κλίματος στην τάξη και τη σχολική μονάδα, ο/η εκπαιδευτικός λοιπόν καλείται να αναπτύξει συνδέσεις με το οικογενειακό και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον στο οποίο το παιδί λειτουργεί και δρα. Με αυτόν τον τρόπο όχι μόνο αντλεί χρήσιμες πληροφορίες για το παιδί ώστε να διαμορφώσει κατάλληλα μαθησιακά περιβάλλοντα στην τάξη, αλλά και πόρους για την ενίσχυση της ποιότητας της εκπαιδευτικής διαδικασίας δημιουργώντας συνεργασίες και σχέσεις που υποστηρίζουν το εκπαιδευτικό έργο αλλά και ενισχύουν τη «συνέχεια» και ποιότητα των εμπειριών του παιδιού σε όλα τα πλαίσια στα οποία συμμετέχει. Το «άνοιγμα» αυτό του σχολείου στην ευρύτερη κοινότητα αποτελεί σημαντική παράμετρο για να μπορέσει το σχολείο να εκπληρώσει τους νέους ρόλους που καλείται να διαδραματίσει ως φορέας κοινωνικής αλλαγής, που ενδιαφέρεται για την ολόπλευρη ανάπτυξη και ευημερία του παιδιού. Ως εκ τούτου, ο/η εκπαιδευτικός καλείται να αναπτύξει θετική στάση απέναντι στη δυναμική που μπορεί να έχει το οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον για την εκπαιδευτική διαδικασία αλλά και συνεργατική κουλτούρα, να αποκτήσει γνώσεις και δεξιότητες για να οργανώσει κατάλληλα προγράμματα και παρεμβάσεις που προάγουν τις αλληλεπιδράσεις και τις θετικές σχέσεις μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων. Στο μάθημα γίνεται σύντομη αναφορά στις σύγχρονες θεωρίες που αναδεικνύουν την ανάγκη συνεργασίας μεταξύ των πλαισίων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Παρουσιάζονται βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις για την κατανόηση των προϋποθέσεων και των διαδικασιών συνεργασίας μεταξύ των ατόμων και των πλαισίων, στο πλαίσιο της ενίσχυσης της εκπαίδευσης των παιδιών και της αποτελεσματικότητας του σχολείου. Αναλύονται τα χαρακτηριστικά και οι δεξιότητες των εκπαιδευτικών που διαμορφώνουν ένα θετικό κλίμα στην τάξη και τη σχολική μονάδα και ενισχύουν την αλληλεπίδραση με το οικογενειακό και το κοινωνικό περιβάλλον. Παρουσιάζονται παραδείγματα εφαρμογών και ευρήματα σχετικών ερευνών με στόχο να αναδειχθούν οι παράγοντες που διευκολύνουν αλλά και δυσχεραίνουν τις συνεργατικές σχέσεις στο σχολείο. Τέλος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες καλούνται να σχεδιάσουν οι ίδιοι δράσεις/προγράμματα για την ενίσχυση της σχέσης σχολείου-οικογένειας-κοινότητας και των θετικών σχέσεων στο σχολείο ή να εκπονήσουν μια μικρή σχετική ερευνητική εργασία.

Ενότητες του μαθήματος
1. Βασικές έννοιες και αρχές της κοινωνικής παιδαγωγικής και σύνδεση με την κουλτούρα, τη διδασκαλία και τη μάθηση του σχολείου
2. Οι αρχές και οι στρατηγικές στη μάθηση και τη διδασκαλία που βασίζονται στην προσφορά
3. Το σχολείο ως κοινότητα μάθησης, κοινωνική και πολιτισμική μάθηση, βιο-οικολογικές προοπτικές της μάθησης
4. Κλίμα τάξης, σχέσεις συνομηλίκων, σχέσεις δασκάλου-παιδιού και μάθηση
5. Οργανωσιακή κουλτούρα, ηγεσία και συνεργασία
6. Συνεργασία οικογένειας-σχολείου-κοινότητας: θεωρητικές προοπτικές, προκλήσεις και οφέλη
7. Γονική εμπλοκή ως πολυεπίπεδη και πολυδιάστατη κατασκευή
8. Καινοτόμες στρατηγικές και πρακτικές για την υποστήριξη θετικών σχέσεων και μάθησης
9. Επικοινωνία με σχολεία/ενδιαφερόμενα μέρη και εντοπισμός αναγκών - Στρατηγικός σχεδιασμός δραστηριοτήτων σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς
10. Συγκριτική ανάλυση θεσμικών πλαισίων και προγραμμάτων σπουδών σχετικά με την προώθηση αλληλεπιδράσεων και σχέσεων σε ποικίλα εκπαιδευτικά πλαίσια
11. Κριτική ανάλυση ερευνητικών έργων/σχεδιασμών/παρεμβάσεων σχετικά με την προώθηση αλληλεπιδράσεων και σχέσεων σε ποικίλα εκπαιδευτικά πλαίσια
12. Υλοποίηση δραστηριοτήτων - αξιολόγηση και αναστοχασμός
13. Παρουσίαση εργασίας

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ
.</td><td>Δια ζώσης
Η διδασκαλία θα πραγματοποιηθεί μέσω συζήτησης, διαλέξεων, με ταινίες και βίντεο, μέσω σεναρίων. Θα δοθεί υλικό όπως σημειώσεις, βιβλιογραφία σε ηλεκτρονική μορφή και προτεινόμενη βιβλιογραφία</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>Παρουσιάσεις PowerPoint
Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass,
Email
Ταινίες και βίντεο</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Σεμινάρια</td><td>9</td></tr>
<tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>56</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή εργασίας/-ών</td><td>40</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά

Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)
Συμπερασματική

Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
<u>Εργασία</u>
• Γραπτή εργασία σε μικρές ομάδες (70%)
• Παρουσίαση (30%)
Οι φοιτητές/τριες θα μπορούν να επιλέξουν μεταξύ θεμάτων που θα προταθούν και αφορούν είτε μικρή</td></tr>
</table>

	εμπειρική έρευνα είτε σχεδιασμό προγράμματος δραστηριοτήτων για τη συνεργασία σχολείου-οικογένειας-κοινότητας και τη γονική εμπλοκή. Οι φοιτητές/τριες θα κληθούν να παρουσιάσουν την εργασία ως μια τελική δοκιμασία. **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) ▪ **Περιεχόμενο**: ακρίβεια και πληρότητα πληροφοριών, επαρκής και κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (30%) ▪ **Κριτική σκέψη**: βαθμός κατανόησης και επεξεργασίας των πληροφοριών, επάρκεια ανάπτυξης του θέματος, δημιουργική συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση, εναλλακτικές-νέες ιδέες (30%) ▪ **Οργάνωση, δομή και συνοχή κειμένου**: η δομή αντανακλά επαρκώς τις διαστάσεις του θέματος, λογική οργάνωση της πληροφορίας, συνέχεια, συνέπεια και συνδέσεις στα νοήματα (15%) ▪ **Γλώσσα**: ευκρίνεια/σαφήνεια και επεξηγηματικότητα διατύπωσης, ακαδημαϊκό ύφος γραφής (10%) ▪ **Βιβλιογραφία**: επάρκεια, καταλληλότητα βιβλιογραφικών πηγών και ορθή χρήση βιβλιογραφίας και αναφορά με βάση το σύστημα APA (15%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Πεντέρη, Ε. & Πετρογιάννης, Κ. (2024). *Η σχέση σχολείου και οικογένειας στην προσχολική και πρωτοσχολική ηλικία: Θεωρητικές, ερευνητικές και πρακτικές προσεγγίσεις - Κοινωνικοπαιδαγωγικές και αναπτυξιακές διαστάσεις για την γονική εμπλοκή*. Αθήνα: Δαρδανός.

Streelasky, J. (2022). Kindergarten children's views on friendship in a super-diverse context. *Childhood, 29*(1), 1-18. DOI: 10.1177/09075682211063358

Πεντέρη, Ε., Χλαπάνα, Ε., Μέλλιου, Κ., Φιλιππίδη, Α., & Μαρινάτου, Θ. (2022α). *Πρόγραμμα Σπουδών Για την Προσχολική Εκπαίδευση – Διευρυμένη Εκδοχή (2η Έκδοση, 2022 ΙΕΠ)*. Στο πλαίσιο της Πράξης «Αναβάθμιση των Προγραμμάτων Σπουδών και Δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» " του ΙΕΠ με MIS 5035542.

Πεντέρη, Ε., Χλαπάνα, Ε., Μέλλιου, Κ., Φιλιππίδη, Α., & Μαρινάτου, Θ. (2022β). *Οδηγός Νηπιαγωγού-Πυξίδα: Θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις*. Στο πλαίσιο της Πράξης «Αναβάθμιση των Προγραμμάτων Σπουδών και Δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» του ΙΕΠ με MIS 5035542.

Μυλωνάκου – Κεκέ, Η. (2019). *Σχολείο, οικογένεια και κοινότητα. Συνεργασία, ενδυνάμωση και ανάπτυξη*. Αθήνα: Αρμός.

McMullen, J., Veermans, K., & Laine K. (2014). Tools for the classroom? An examination of existing sociometric methods for teacher use, *Scandinavian Journal of Educational Research, 58(*5), 624-638, DOI: 10.1080/00313831.2013.838694

McNally, S. & Slutsky, R. (2018). Teacher–child relationships make all the difference: constructing

quality interactions in early childhood settings, *Early Child Development and Care,* 188(5), 508-523, DOI: 10.1080/03004430.2017.1417854

Μπίκος, Κ. (2000). Κοινωνικοπολιτισμικό ηλαίσιο και κοινωνιομετρικές επιλογές παιδιών προσχολικής ηλικίας. *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού, 4,* 22–33. https://doi.org/10.12681/icw.18131

Hartz, K., Williford, A. & Koomen, H. (2017). Teachers' perceptions of teacher–child relationships: Links with children's observed interactions, *Early Education and Development, 28*(4), 441-456, DOI: 10.1080/10409289.2016.1246288

Γεωργίου, Στ. (2011). *Σχέση σχολείου - οικογένειας και ανάπτυξη του παιδιού*. Αθήνα: Διάδραση.

Μυλωνάκου – Κεκέ, Η. (2009). *Συνεργασία σχολείου, οικογένειας και κοινότητας: Θεωρητικές προσεγγίσεις και πρακτικές Εφαρμογές*. Αθήνα: Παπαζήσης.

Σακελλαρίου, Μ. (2008). Συνεργασία οικογένειας και νηπιαγωγείου. Θεσσαλονίκη: Ιδιωτική έκδοση.

Δοδοντσάκης, Γ. (2001). *Κοινή πορεία στην εκπαίδευση. Μια άλλη στρατηγική*. Αθήνα: Δαρδάνος.

Γιοβαζολιάς, Θ. (2011). Προβλήματα προσαρμογής στο σχολείο: Αντιμετώπιση από γονείς και εκπαιδευτικούς. Στο Γεώργας, Δ. & Γιώτσα, Α. (2011) (επιμ*.). Σχολές Γονέων: Συνεργασία εκπαιδευτικών-οικογένειας*. Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης, Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων, σσ. 51-58.

Μπρούζος, Α., Μισαηλίδη, Π., Εμβαλωτής Α., & Ευκλείδη, Α. (2008) (Επιμ.). *Σχολείο και οικογένεια. Επιστημονική Επετηρίδα της Ψυχολογικής Εταιρείας Βορείου Ελλάδος*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Πετρογιάννης, Κ. (2003). *Η μελέτη της ανθρώπινης ανάπτυξης: Η οικοσυστημική προσέγγιση*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Henderson, K. & Tilbury, D. (2004). *Whole school approaches to sustainability: An international review of sustainable school programs*. Report prepared by Macquarie University for the Australian Government Department of the Environment and Heritage. Sydney, NSW: Macquarie University. Available at: http://aries.mq.edu.au/ proi ect.htm.

Μυλωνάκου-Κεκέ, Η. (2017). Σχέσεις σχολείου, οικογένειας και κοινότητας με κοινωνικοπαιδαγωγικό προσανατολισμό: Εκκινώντας την έρευνα από τους εκπαιδευτικούς. *Επιστήμες Αγωγής, 2*, 84-113.

Πεντέρη, Ε. & Πετρογιάννης, Κ. (2017). Η γονική εμπλοκή υπό το πρίσμα της θεώρησης του "εκπαιδευτικού θύλακα" του παιδιού. *Διάλογοι! Θεωρία και Πράξη στις Επιστήμες της Αγωγής και Εκπαίδευσης, 3*, 97-122.

Κοντογιάννη, Α. & Οικονομίδης, Β. (2014). Η γονική εμπλοκή των αλλοδαπών υπό την οπτική των νηπιαγωγών. *Έρευνα στην Εκπαίδευση, 2*, 117-144.

Γκλιάου-Χριστοδούλου, Ν. (2005). Η ανάγκη επιμόρφωσης εκπαιδευτικών στην κατεύθυνση ανάπτυξης αποτελεσματικής συνεργασίας σχολείου-οικογένειας. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων, 10*, 74-83.

Μπαγάκης, Γ., Βαλμάς, Φ., Λουμάκου, Μ., & Πομώνης, Μ. (2006). *Η ομαλή μετάβαση των παιδιών από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό και η προσαρμογή τους στην Α τάξη*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Πεντέρη, Ε., & Πετρογιάννης, Κ. (2013). Σύνδεση σχολείου-οικογένειας και το ζήτημα της μεταξύ τους συνεργασίας: Κριτική παρουσίαση βασικών θεωρητικών μοντέλων. *Έρευνα στην Εκπαίδευση, 1(*1), 4-28.

Σχετικά Επιστημονικά Περιοδικά
-School Community Journal
-Early Education and Development
-Family-School Partnerships in Context
-Family Studies Journal
- International Journal about Parents in Education

(Δ 46 Ε) Ψυχοκινητική, Κινητικό Παιχνίδι και Βιωματική Μάθηση

Διδάσκων: Αντώνιος Καμπάς, Καθηγητής, ΤΕΦΑΑ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 46 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψυχοκινητική, Κινητικό Παιχνίδι και Βιωματική Μάθηση		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04112/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: Αναφέρουν τις βασικές θεωρίες της Ψυχοκινητικής και να εξηγήσουν τις βασικές αρχές κάθε θεωρίας. Να υποστηρίξουν και να τεκμηριώσουν την επικρατούσα θεωρία της Ευρωπαϊκής Ψυχοκινητικής Να εξηγήσουν τους στόχους και τα περιεχόμενα της Ψυχοκινητικής σε διαφορετικά περιβάλλοντα μάθησης Να σχεδιάσουν, να προτείνουν και να αξιολογήσουν εκπαιδευτικές ενότητες ψυχοκινητικής. Να αναπτύξουν τις παραπάνω ενότητες εντός του αναλυτικού προγράμματος και εντός της σχολικής χρονιάς, προσδιορίζοντας ημερολογιακά την εφαρμογή τους. Να αξιολογήσουν (assessment) την κινητική ανάπτυξη σε επίπεδο ανίχνευσης (screening).

Γενικές Ικανότητες
Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών της Ψυχοκινητικής Αγωγής-Παρέμβασης-Θεραπείας Ανίχνευση κινητικής επάρκειας Εφαρμογή εκπαιδευτικών ενοτήτων ψυχοκινητικής Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση/αυτοαξιολόγηση συνεδριών ψυχοκινητικής σε θεσμικούς και εναλλακτικούς χώρους εκπαίδευσης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εξελίξεις, τάσεις και θεωρίες της ψυχοκινητικής

2. Αυτοεκτίμηση, ταυτότητα και παιχνίδι στην ψυχοκινητική 3. Πλαίσιο προϋποθέσεων και αποδέκτες της ψυχοκινητικής αγωγής/παρέμβασης 4. Μικροδιδασκαλία: Εμπειρίες με το σώμα I 5. Μικροδιδασκαλία: Εμπειρίες με το σώμα II 6. Μικροδιδασκαλία: Εμπειρίες με το σώμα III 7. Μικροδιδασκαλία: Εμπειρίες με υλικά I 8. Μικροδιδασκαλία: Εμπειρίες με υλικά II 9. Μικροδιδασκαλία: Εμπειρίες με υλικά III 10. Μικροδιδασκαλία: Κοινωνικές εμπειρίες I 11. Μικροδιδασκαλία: Κοινωνικές εμπειρίες II 12. Μικροδιδασκαλία: Κοινωνικές εμπειρίες III 13. Απολογισμός μικροδιδασκαλίας

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ .	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint E-class YouTube
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	35
Άσκηση πεδίου	20
Πρακτική (τοποθέτηση)	80
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Περιγραφή** Οι φοιτητές/τριες (ατομικά ή ομαδικά) σχεδιάζουν εκπαιδευτική μονάδα Ψυχοκινητικής αγωγής με βάση την άσκηση πεδίου και το αναρτημένο πρότυπο και 1. την παρουσιάζουν με τη βοήθεια των συμφοιτητών/τριών τους και 2. την αναρτούν στο e-class μετά από αναστοχασμό. **Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • Εργαστηριακή εργασία (50%) • Προφορική εξέταση (50%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Κατανόηση της θεωρίας (50%) • Εφαρμογή της θεωρίας (30%) • Διδακτική επάρκεια (20%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

Καμπάς Αντώνης (2019). Φυσική δραστηριότητα και ψυχοκινητική στη προσχολική ηλικία. Αθήνα: Εκδόσεις Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ - Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ κ ΣΙΑ ΕΕ.

Zimmer, Renate (2025). Εγχειρίδιο Ψυχοκινητικής. Μετάφραση, Έκδοση 2η. Αθήνα: Αθλότυπο.

(Δ 47 Ε) Κοινωνική Παιδαγωγική

Διδάσκουσα: Ευθυμία Πεντέρη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 47 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**4ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/EDU152/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα *Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.*
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) περιγράψουν τις βασικές θεωρητικές, επιστημολογικές και μεθοδολογικές

διαστάσεις της κοινωνικής παιδαγωγικής
2) διακρίνουν μεταξύ βασικών θεωρήσεων της κοινωνικής παιδαγωγικής στον διεθνή χώρο στο πλαίσιο της ιστορικής της εξέλιξης
3) εξηγούν τις βασικές αρχές της κοινωνικής παιδαγωγικής και τη σύνδεσή τους με την ολόπλευρη ανάπτυξη, μάθηση και κοινωνική ενσωμάτωση του ατόμου
4) προσδιορίζουν την κοινωνικοπαιδαγωγική διάσταση και αποστολή του σχολείου/νηπιαγωγείου
5) αναγνωρίζουν σύγχρονα κοινωνικοπαιδαγωγικά προβλήματα με έμφαση σε εκείνα που εκδηλώνονται στο χώρο του σχολείου/νηπιαγωγείου
6) αναλύουν τον κοινωνικοπαιδαγωγικό ρόλο του εκπαιδευτικού/νηπιαγωγού στο πλαίσιο της ανάπτυξης καινοτόμων δράσεων με χαρακτήρα πρόληψης ή και παρέμβασης
7) αναπτύσσουν κοινωνικοπαιδαγωγικές δραστηριότητες για την βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και της ποιότητας της σχολικής ζωής

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

- Κατανόηση του διεπιστημονικού χώρου της κοινωνικής παιδαγωγικής που βρίσκεται σε διαρκή μετεξέλιξη
- Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών στο πεδίο της προσχολικής εκπαίδευσης
- Σχεδιασμός και αξιολόγηση/αυτοαξιολόγηση καινοτόμων δραστηριοτήτων
- Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.
- Αυτόνομη εργασία
- Κριτική και συνθετική σκέψη

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι φοιτητές/τριες εισάγονται στον διεπιστημονικό χώρο της Κοινωνικής Παιδαγωγικής και αντιλαμβάνονται το δυναμικό χαρακτήρα της, καθώς μετεξελίσσεται στο πλαίσιο της αντιμετώπισης ποικίλων εκπαιδευτικών και κοινωνικών προβλημάτων, διαμορφώνοντας στρατηγικές που ανταποκρίνονται στην πολυπλοκότητα των φαινομένων και στη σύνθετη και ρευστή κοινωνική πραγματικότητα και τις παραμέτρους που κάθε φορά τη διαμορφώνουν. Παρουσιάζονται βασικές θεωρητικές διαστάσεις, επιστημολογικές θεωρήσεις και μεθοδολογικά ζητήματα και εξετάζονται οι θεμελιώδεις αξίες και αρχές της Κοινωνικής Παιδαγωγικής και δίνεται έμφαση στη σύνδεση με το σύγχρονο σχολείο γενικότερα και το νηπιαγωγείο ειδικότερα. Στο πλαίσιο αυτό παρουσιάζονται ερευνητικές στρατηγικές, μεθοδολογικές πρακτικές και τεχνικές που υποστηρίζουν τον κοινωνικοπαιδαγωγικό ρόλο του σχολείου/νηπιαγωγείου, για την προώθηση της μάθησης, της ευημερίας και της κοινωνικής ενσωμάτωσης με τρόπους που προάγουν την κοινωνική δικαιοσύνη.

Ενότητες του μαθήματος

1. Εαυτός-συλλογικότητα-κοινωνία, πολιτισμικές αξίες και ανθρωπιστικός χαρακτήρας της εκπαίδευσης
2. Το πολυδιάστατο πεδίο, οι ρόλοι και ο διεπιστημονικός χαρακτήρας της Κοινωνικής Παιδαγωγικής.
3. Βασικές αρχές και θεωρήσεις, ιστορική εξέλιξη και η σύγχρονη διεθνής πραγματικότητα.
4. Μεθοδολογικά ζητήματα και προτεραιότητες της Κοινωνικής Παιδαγωγικής
5. Ευημερία και ψυχική ανθεκτικότητα
6. Μεγάλοι Κοινωνικοί Παιδαγωγοί
7. Ιδιότητα του πολίτη και κριτική προσέγγιση
8. Ενεργός συμμετοχή ως δικαίωμα
9. Κοινωνική Παιδαγωγική στη Γερμανία, Αγγλία και άλλες χώρεςΙκανότητες 21ου αιώνα και ψηφιακή ενσωμάτωση
10. Ο κοινωνικοπαιδαγωγικός ρόλος του σχολείου/νηπιαγωγείου, ο/η εκπαιδευτικός ως κοινωνικός παιδαγωγός
11. Βασικές ερευνητικές στρατηγικές, μεθοδολογικές πρακτικές και τεχνικές.
12. Ανάπτυξη-αξιολόγηση δράσεων με προληπτικό ή/και παρεμβατικό χαρακτήρα σε σχέση με σημαντικά κοινωνικοπαιδαγωγικά ζητήματα που εκδηλώνονται στο σχολικό πλαίσιο.
13. Παρουσίαση εργασιών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις με PowerPoint Πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass Email

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	30
Σεμινάρια	9
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	40
Συγγραφή εργασίας	56
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: Γραπτή εργασία (40%) Δημόσια παρουσίαση (30%) Άλλη / Άλλες (30%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) - Περιεχόμενο: ακρίβεια και πληρότητα πληροφοριών, επαρκής και κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (30%) - Κριτική σκέψη: βαθμός κατανόησης και επεξεργασίας των πληροφοριών, επάρκεια ανάπτυξης του θέματος, δημιουργική συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση, εναλλακτικές ιδέες (30%) - Οργάνωση, δομή και συνοχή κειμένου: η δομή αντανακλά επαρκώς τις διαστάσεις του θέματος, λογική οργάνωση της πληροφορίας, συνέχεια, συνέπεια και συνδέσεις στα νοήματα (15%) - Γλώσσα: ευκρίνεια/σαφήνεια και επεξηγηματικότητα διατύπωσης, ακαδημαϊκό ύφος γραφής (10%) - Βιβλιογραφία: επάρκεια, καταλληλότητα βιβλιογραφικών πηγών και ορθή χρήση βιβλιογραφίας και αναφορά με βάση το σύστημα APA (15%) <u>Γραπτή εξέταση (60%)</u> Ανάπτυξη θεμάτων **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) - Περιεχόμενο: ακρίβεια, πληρότητα απαντήσεων, χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (70%) - Κριτική σκέψη: εις βάθος κατανόηση του θέματος, συνθετική προσέγγιση, τεκμηρίωση των θέσεων, εναλλακτικές ιδέες (20%) - Δομή: Οργάνωση, συνέπεια, συνέχεια, συνοχή απαντήσεων (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Μυλωνάκου – Κεκέ, Η. (2013). *Κοινωνική παιδαγωγική: Θεωρητικές, επιστημολογικές και μεθοδολογικές διαστάσεις*. Αθήνα: Διάδραση.

Μυλωνάκου – Κεκέ, Η. (2003). Ζητήματα κοινωνικής παιδαγωγικής. Αθήνα: Ατραπός.

Καναβάκης, Μ. (2002). *Κοινωνική παιδαγωγική: Περιεχόμενο και ιστορική εξέλιξη*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση**.**

Θωίδης, Ι., & Χανιωτάκης, Ν. (2012). *Ολοήμερο σχολείο. Παιδαγωγικές και κοινωνικές διστάσεις*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.

Θωίδης, Ι. (2002). Κοινωνική Παιδαγωγική –Κοινωνικοπαιδαγωγική διάσταση του σχολείου. *Μακεδνόν*, *10*, 365-380.

Moss, P. & Petrie, P. (2019). Education and social pedagogy: What relationship? *London Review of Education, 17*(3), 393-405.

Janer, A. & Úcar, X. (2017) Analysing the dimensions of social pedagogy from an international perspective. *European Journal of Social Work, 20*(2), 203-218.

DOI: 10.1080/13691457.2016.1188782

Hamalainen, J. (2015). Defining social pedagogy: historical, theoretical and practical considerations. *British Journal of Social Work*, *45*(3), 1022-1038. doi: 10.1093/bjsw/bct174

Schugurensky, D., & Silver, M. (2013). Social pedagogy: Historical traditions and transnational connections. *Education Policy Analysis Archives, 21*(35), 1-16. doi:1014507/epaa.v21n35.2013

Hämäläinen, J. (2012). Social pedagogical eyes in the midst of diverse understandings, conceptualisations and activities. *International Journal of Social Pedagogy, 1*(1), 3-16. doi:10.14324/111.444.ijsp.2012.v.1.1.00

Kyriacou, Ch. (2009) The five dimensions of social pedagogy within schools. *Pastoral Care in Education, 27*(2), 101-108, DOI: 10.1080/02643940902897681

Baines, E., Blatchford, P. & Kutnick, P. (2008). Pupil grouping for learning: Developing a social pedagogy of the classroom. In R. M. Gillies, A. F. Ashman and J. Terwel (Eds.), *The teacher's role in implementing cooperative learning in the classroom* (pp. 56-72). New York: Springer.

Σχετικά Επιστημονικά Περιοδικά
-International Journal of Social Pedagogy
- Social Pedagogy | Social Education

(Δ 48 Ε) Ζητήματα Κοινωνικής Παιδαγωγικής και Καινοτόμες Εκπαιδευτικές Παρεμβάσεις

Διδάσκουσα - Υπεύθυνη Μαθήματος: Ευθυμία Πεντέρη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Συνδιδάσκουσες: Αικατερίνη Γιόφτσαλη, ΕΔΙΠ, Ιουλία Ντούση ΕΔΙΠ, Ευθυμία Παπαναστασίου, ΕΔΙΠ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 48 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ζητήματα Κοινωνικής Παιδαγωγικής και Καινοτόμες Εκπαιδευτικές Παρεμβάσεις**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430498/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) περιγράψουν τις βασικές συνιστώσες που αφορούν σε σημαντικά κοινωνικοπαιδαγωγικά θέματα στην εκπαίδευση 2) προσδιορίζουν τα χαρακτηριστικά των κοινωνικοπαιδαγωγικών μεθόδων για την προσέγγιση ποικίλων κοινωνικοπαιδαγωγικών ζητημάτων 3) αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά και τη σημασία της καινοτομίας και δημιουργικότητας στο πλαίσιο των κοινωνικοπαιδαγωγικών παρεμβάσεων 4) αναλύουν τις διαστάσεις των κοινωνικοπαιδαγωγικών ζητημάτων σε σχέση με τους σκοπούς και το περιεχόμενο της εκπαίδευσης 5) αναπτύσσουν, υλοποιούν και αξιολογούν εκπαιδευτικά προγράμματα πρόληψης ή παρέμβασης ή/και ερευνητικούς σχεδιασμούς σε πλαίσια τυπικής/μη τυπικής/άτυπης εκπαίδευσης 6) αναγνωρίζουν τη σύνδεση ανάμεσα στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση και την αγορά εργασίας

Γενικές Ικανότητες *Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.*
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές μια εις βάθος κατανόηση των βασικών κοινωνικοπαιδαγωγικών ζητημάτων, κατά βάση σε σχέση με την προσχολική εκπαίδευση. Η φύση και η λειτουργία των ζητημάτων αυτών αναλύονται στο πλαίσιο της συστημικής θεωρίας και αξιοποιώντας ερευνητικά ευρήματα ακολουθώντας μια διεπιστημονική προσέγγιση. Αξιοποιούνται οι αρχές, οι μεθοδολογικές στρατηγικές και τεχνικές στο χώρο της κοινωνικής παιδαγωγικής για την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων πρόληψης και παρέμβασης, δίνοντας έμφαση στις αρχές και τα βήματα του στρατηγικού σχεδιασμού και της έρευνας δράσης/lesson study. Με βάση τα ενδιαφέροντα των φοιτητών, επιλέγονται συγκεκριμένα ζητήματα τα οποία οι φοιτητές σε μικρές ομάδες επεξεργάζονται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων και στο πλαίσιο των εργαστηρίων του μαθήματος με στόχο να σχεδιάσουν ή και να εφαρμόσουν καινοτόμες δράσεις σε πλαίσια τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης ή να διερευνήσουν ένα κοινωνικοπαιδαγωγικό ζήτημα. Στο τέλος του μαθήματος, παρουσιάζουν το πρόγραμμα δράσεων της ομάδας και λειτουργούν αναστοχαστικά με βάση κριτήρια που αφορούν i. το πρόγραμμα παρέμβασης/πρόληψης [σχεδιασμός, αποτελεσματικότητα, κοινωνικοπαιδαγωγικός

χαρακτήρας (ενότητα θεωρίας-έρευνας-πράξης)] και ii. τη συμμετοχή και αλληλεπίδραση στην ομάδα.

Ενότητες Μαθήματος

1. Βασικά κοινωνιοπαιδαγωγικά ζητήματα με έμφαση στην προσχολική εκπαίδευση.
2. Χαρτογράφηση πεδίου, σύνδεση με θεωρία και έρευνα.
3. Εξοικείωση με την έννοια και τη μεθοδολογία του service-based learning.
4. Παρουσίαση αναγκών κοινότητας και φοιτητών μέσα από διερευνητική προσέγγιση και διαμόρφωση του ειδικού περιεχομένου του μαθήματος.
5. Σημασία και αναγκαιότητα εφαρμογής προγραμμάτων πρόληψης και παρέμβασης.
6. Χαρακτηριστικά και αξιολόγηση καινοτόμων προγραμμάτων.
7. Μεθοδολογικές στρατηγικές και τεχνικές στο πλαίσιο της κοινωνικοπαιδαγωγικής σκέψης και πρακτικές εφαρμογές.
8. Εις βάθος ανάλυση συγκεκριμένων ζητημάτων/προβλημάτων και προτάσεις ανάπτυξης καινοτόμων δράσεων (σύνδεση θεωρίας-έρευνας-πράξης)
9. Εστιασμένα σεμινάρια στη βάση των ειδικών θεμάτων ενδιαφέροντος
10. Εστιασμένα σεμινάρια στη βάση των ειδικών θεμάτων ενδιαφέροντος
11. Υποστήριξη και ανατροφοδότηση φοιτητών
12. Υποστήριξη και ανατροφοδότηση φοιτητών
13. Αναστοχασμός-αξιολόγηση

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ
Δια ζώσης,

Εξ αποστάσεως, κλπ.</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</td><td>Παρουσιάσεις με PowerPoint

Πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass

Email</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr>
<tr><td>Άσκηση πεδίου</td><td>96</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: Γραπτή εργασία (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) - **Περιεχόμενο:** ακρίβεια και πληρότητα πληροφοριών, επαρκής και κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (30%) - **Κριτική σκέψη:** βαθμός κατανόησης και επεξεργασίας των πληροφοριών, επάρκεια ανάπτυξης του θέματος, δημιουργική συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση, εναλλακτικές-νέες ιδέες (30%) - **Οργάνωση, δομή και συνοχή κειμένου:** η δομή αντανακλά επαρκώς τις διαστάσεις του θέματος, λογική οργάνωση της πληροφορίας, συνέχεια, συνέπεια και συνδέσεις στα νοήματα (15%) - **Γλώσσα:** ευκρίνεια/σαφήνεια και επεξηγηματικότητα διατύπωσης, ακαδημαϊκό ύφος γραφής (10%) - **Βιβλιογραφία:** επάρκεια, καταλληλότητα βιβλιογραφικών πηγών και ορθή χρήση βιβλιογραφίας και αναφορά με βάση το σύστημα APA (15%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Μυλωνάκου-Κεκέ, Η. (2023). Πως τα παιδιά μιλούν με το σχέδιο. Παπαζήσης

Μυλωνάκου-Κεκέ, Η. (2021). Κοινωνική Παιδαγωγική-Θεωρία και Πράξη. Παπαζήσης

Πεντέρη, Ε. & Πετρογιάννης, Κ. (2024). Η σχέση σχολείου, οικογένειας και κοινότητας. Κοινωνικοπαιδαγωγικές και αναπτυξιακές διαστάσεις για τη γονική εμπλοκή στην προσχολική και πρωτοσχολική ηλικία. Δαρδανός.

Αγγελίδης, Π. & Μαυροειδής, Γ. (2004) (Επιμ.). Εκπαιδευτικές καινοτομίες για το σχολείο του μέλλοντος (Τόμος Α). Αθήνα: Τυποθήτο/Δαρδανός.

Ευαγγέλου, Ο. & Κάντζου, Ν. (2008). Διαδίκτυο και διαπολιτισμική εκπαίδευση. Διαδικτυακές διαθεματικές δραστηριότητες για το δημοτικό σχολείο. Αθήνα: Ταξιδευτής.

Chauvel, D. (2011). Leading issues in innovation research. UK: Academic Publishing International.

Γιαννακάκη, Μ. Σ. (2005). Η εφαρμογή καινοτομιών στη σχολική μονάδα. Στο Α. Καψάλης (Επιμ.),

Οργάνωση και διοίκηση σχολικών μονάδων (σσ. 243-270). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

O'Farrelly, C. A Booth, Tatlow-Golden, M., & Barker, B. (2020). Reconstructing readiness: Young children's priorities for their early school adjustment. Early Childhood Research Quarterly, 50(2), 3-16.

O'Farrelly, C. (2020). Bringing young children's voices into programme development, randomized controlled trials and other unlikely places. Children & Society, 00, 1–14. https://doi.org/10.1111/chso.12390

Blair, C., McKinnon, R.D., & Daneri, M.P. (2018). Effect of the tools of the mind kindergarten program on children's social and emotional development. Early Childhood Research Quarterly, 43, 52-61, 10.1016/j.ecresq.2018.01.002

Denham, S.A., Bassett, H.H., Way, E., Kalb, S., Warren-Khot, H., & Zinsser, K. (2014). "How would you feel? What would you do?" Development and underpinnings of preschoolers' social information processing. Journal of Research in Childhood Education, 28, 182-202. 10.1080/02568543.2014.883558

Newton, L.D., Newton, D.P. (2014). Creativity in 21st-century education. Prospects, 44, 575–589. https://doi.org/10.1007/s11125-014-9322-1

Carida, H. (2011). Planning and implementing an educational programme for the smooth transition from kindergarten to primary school: The Greek project in all-day kindergartens. The Curriculum Journal, 22(1), 77-92. DOI: 10.1080/09585176.2011.550800

Szecsi, T. (2008). Teaching strategies: Creative drama in preschool curriculum: Teaching strategies implemented in Hungary. Childhood Education, 85(2), 120-124, DOI: 10.1080/00094056.2009.10523078

Θωίδης, Ι. (2007). Εμψύχωση: Κοινωνικοπολιτιστική, κοινωνικοεκπαιδευτική δράση στο σχολείο και στον ελεύθερο χρόνο. Ερευνώντας τον Κόσμο του Παιδιού, 7, 41-58.

Sawyer, R. (2006). Educating for innovation. Thinking Skills and Creativity, 1, 41–48.

Saracho, O. & Spodek, B. (2003) Recent trends and innovations in the early childhood education curriculum. Early Child Development and Care, 173(2-3), 175-183.

DOI: 10.1080/03004430303095

Penderi, E., & Tsioumis, K. (2009). A multifaceted, partnership model for preparing and implementing museum field trips for kindergarten children. Proceedinigs OMEP, European Regional Conference 2009 "Current Issues in Preschool Education in Europe. Syros - Greece. Syros. OMEP.

Hansson, P., & Öhman, J. (2022). Museum education and sustainable development: A public pedagogy. European Educational Research Journal, 21(3), 469-483. https://doi.org/10.1177/14749041211056443

(Δ 49 Ε) Η Παιδαγωγική του STEM

Διδάσκουσα: Δήμητρα Ευαγγέλου, Καθηγήτρια

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Δ 49 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Η Παιδαγωγική του STEM**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/EDU196/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα *Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.*
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) Γνωρίσουν τον προβληματισμό, την ιστορία, την εξέλιξη και την σύγχρονη

αντίληψη για το STEM στην προσχολική εκπαίδευση 2) Αναγνωρίζουν το STEM ως μια ολοκληρωμένη παιδαγωγική προσέγγιση για τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας 3) Σχεδιάζουν και να αξιολογούν δραστηριότητες και παρεμβάσεις του STEM υιοθετώντας αναπτυξιακά κατάλληλες προσεγγίσεις 4) Εντάσσουν και να εναρμονίζουν την παιδαγωγική του STEM μαζί με άλλες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις

Γενικές Ικανότητες *Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.*
Λήψη αποφάσεων Ομαδική εργασία Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα οργανώνεται σε τρεις ενότητες. Στην πρώτη ενότητα παρουσιάζεται η ιστορία των ιδεών πού οδήγησαν στον προβληματισμό, την συζήτηση, την διερεύνηση και την υιοθεσία του ακρωνυμίου STEM. Παρουσιάζονται οι λόγοι οι οποίοι οδήγησαν στην αναζήτηση ολοκληρωμένης εκπαιδευτικής προσέγγισης ως προς τα αντικείμενα που απαρτίζουν το STEM. Στην δεύτερη ενότητα εξετάζονται αναλυτικά τα παιδαγωγικά ζητήματα που αφορούν την ενοποίηση των αντικειμένων του STEM και θεμελιώνεται η υπεροχή της ενοποιημένης προσέγγισης επιστημολογικά και παιδαγωγικά. Στην τρίτη ενότητα παρουσιάζονται, αναλύονται και αξιολογούνται παραδείγματα STEM από διαφορετικές προσεγγίσεις όπως η μεθοδολογία επίλυσης προβλήματος, ο σχεδιασμός, η κατασκευή, και η διερευνητική/ανακαλυπτική διαδικασία.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις με PowerPoint Πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass Email

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	***Δραστηριότητα***	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	65
	Συγγραφή εργασίας/ιών	31
	Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: Η αξιολόγηση βασίζεται στην εκπόνηση και παρουσίαση ομαδικής εργασίας που αφορά τον σχεδιασμό μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης STEM στην τυπική ή άτυπη προσχολική εκπαίδευση. **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) Η αξιολόγηση της εργασίας βασίζεται στην: ▪ Πληρότητα του προτεινόμενου εκπαιδευτικού σχεδιασμού (30%) ▪ Αυθεντικότητα και πρωτοτυπία των ιδεών (30%) ▪ Εμβάθυνση στις έννοιες που πραγματεύεται το μάθημα (20%) ▪ Βιβλιογραφία (10%) ▪ Παρουσίαση (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Bagiati, A., & Evangelou, D. (2015). Engineering curriculum in the preschool classroom: the teacher's experience. European Early Childhood Education Research Journal, 23(1), 112-128.

Bairaktarova, D., Evangelou, D., Bagiati, A., & Brophy, S. (2011). Early engineering in young children's exploratory play with tangible materials. Children Youth and Environments, 21(2), 212-235.

Elizabeth A.C. Rushton & Heather King (2020) Play as a pedagogical vehicle for supporting gender inclusive engagement in informal STEM education, International Journal of Science Education, Part B, 10:4, 376-389, DOI: 10.1080/21548455.2020.1853270

Evangelou, D. & Bagiati, A. (2019). Engineering in Early Learning Environments. In STEM in Early Childhood Education: How Science, Technology, Engineering and Mathematics Strengthen Learning edited by Lynn E. Cohen and Sandra Waite Stupiansky. Routledge.

Fleer , M. (2019). Five steps for early childhood educators to create a Conceptual PlayWorld and encourage a love of STEM. https://thespoke.earlychildhoodaustralia.org.au/five-steps-early-childhood-educators-create-conceptual-playworld-encourage-love-stem/

Fuller, J. A., Luckey, S., Odean, R., & Lang, S. N. (2021). Creating a diverse, inclusive, and equitable learning environment to support children of color's early introductions to STEM. *Translational Issues in Psychological Science, 7*(4), 473–

486. https://doi.org/10.1037/tps0000313

Gold, Z. S., Elicker, J., Bairaktarova, D., & Evangelou, D. (2017). Preschool Engineering Play Behaviors (P-EPB). *West Lafayette, IN: Purdue University*.

Stephenson, T., Fleer, M. & Fragkiadaki, G. Increasing Girls' STEM Engagement in Early Childhood: Conditions Created by the Conceptual PlayWorld Model. *Res Sci Educ* **52**, 1243–1260 (2022). https://doi.org/10.1007/s11165-021-10003-z

Psycharis, S., Kalovrektis, K. & Xenakis, A. (2020). A Conceptual Framework for Computational Pedagogy in STEAM Education: Determinants and Perspectives. *Hellenic Journal of STEM Education,* 1(1), 17-32.

Ψυχάρης, Σ., Κοτζαμπασάκη, Ε., & Καλοβρέκτης, Κ. (2018). Υπολογιστική Σκέψη, Επιστημολογία των Μηχανικών και Υπολογιστική Παιδαγωγική: Μια πρόταση εισαγωγής του STEM στην εκπαίδευση. *Εκπαίδευση και Επιστήμες.*

Πολιτισμός και Εκπαίδευση (Π)

(Π 03 Υ) Εισαγωγή στη Γλωσσολογία: Ανάλυση της Ελληνικής Γλώσσας

Διδάσκουσα: Λύδια Μίτιτς, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 03 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**1ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Εισαγωγή στη γλωσσολογία: Ανάλυση της ελληνικής γλώσσας**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430467/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) αναγνωρίζουν το περιεχόμενο βασικών εννοιών και όρων της επιστήμης της γλωσσολογίας, 2) αξιοποιούν τις παραπάνω έννοιες και τους όρους στο πλαίσιο αναλυτικών προσεγγίσεων στην ελληνική γλώσσα, 3) αντιληφθούν την κοινωνική και επικοινωνιακή διάσταση της γλώσσας, 4) διακρίνουν και να τοποθετούνται κριτικά απέναντι σε ευρύτερα διαδεδομένους μύθους σχετικά με τη χρήση και τη λειτουργία της γλώσσας.

Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης • Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους/τις φοιτητές/τριες στην επιστημονική θεώρηση της γλώσσας, δίνοντας έμφαση στην ανάλυση της ελληνικής γλώσσας και επιδιώκοντας να ανασκευάσει ευρύτερα διαδεδομένες ανακριβείς απόψεις και μύθους για τη γλώσσα ως επικοινωνιακό μέσο και κοινωνικό φαινόμενο. Μετά από μια σύντομη παρουσίαση των λειτουργιών της γλώσσας και των επιμέρους κλάδων της γλωσσολογίας, συζητούνται θέματα όπως τα εξής: η προτεραιότητα του προφορικού λόγου, τα συστήματα γραφής, η ιστορική ορθογραφία, οι έννοιες του «γλωσσικού λάθους» και του γλωσσικού σημείου, οι σχέσεις μεταξύ των σημασιών και η σημασιολογική μεταβολή. Έμφαση δίνεται επίσης σε πραγματολογικές και κοινωνιογλωσσολογικές έννοιες όπως οι γλωσσικές πράξεις, το κείμενο, το περικείμενο, η συνεκτικότητα, η διακειμενικότητα, η γλωσσική ποικιλότητα, το ύφος, η λειτουργική ποικιλία, οι αντιγλώσσες, οι διάλεκτοι, οι γλωσσικές στάσεις και η γλωσσική τυποποίηση.

Ενότητες του μαθήματος
1. Εισαγωγικές έννοιες - Γλωσσικοί μύθοι - Η γλώσσα ως κώδικας επικοινωνίας και ως νοητικό σύστημα
2. Φυλογένεση της γλώσσας
3. Οντογένεση της γλώσσας
4. Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης: Φωνητική
5. Φωνητική της Ελληνικής
6. Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης: Φωνολογία
7. Φωνημικό ευρετήριο και φωνολογικοί κανόνες της Ελληνικής
8. Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης: Μορφολογία
9. Το μορφολογικό σύστημα της Ελληνικής
10. Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης: Σύνταξη
11. Οι συντακτικές δομές της Ελληνικής
12. Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης: Σημασιολογία - Πραγματολογία
13. Σημασιολογία και πραγματολογία της Ελληνικής

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	50
Διαδραστική διδασκαλία	46

	Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης (80%) • Γραπτή εργασία (20%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) ▪ **Περιεχόμενο**: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (75%) ▪ **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (25%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Γούτσος, Δ. 2012. *Γλώσσα. Κείμενο, ποικιλία, σύστημα*. Αθήνα: Κριτική.

Dirven, R. & Verspoor, M. 2004. *Γνωστικές ανιχνεύσεις στη γλώσσα και τη γλωσσολογία*. Μετάφραση-προσαρμογή-επιμέλεια: Αγγελική Αθανασιάδου & Μιχάλης Μηλαπίδης. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Fromkin, V., Rodman, R. & Hyams, N. 2008. *Εισαγωγή στη μελέτη της γλώσσας*. Μετάφραση: Ε. Βάζου, Γ. Ι. Ξυδόπουλος, Φ. Παπαδοπούλου & Α. Τσαγγαλίδης. Επιστημονική επιμέλεια: Γ. Ι. Ξυδόπουλος. Αθήνα: Πατάκης.

Παυλίδου, Θ.-Σ. 2008. *Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης*, ε΄ έκδ. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη].

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

Γλωσσολογία (http://glossologia.phil.uoa.gr/node/36)

Μελέτες για την ελληνική γλώσσα (http://ins.web.auth.gr/index.php?lang=el&Itemid=176)

(Π 05 Υ) Εισαγωγή στη Νεότερη Ελληνική Λογοτεχνία

Διδάσκουσα: Σοφία Ιακωβίδου, Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 05 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**1ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Εισαγωγή στη Νεότερη Ελληνική Λογοτεχνία**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

- Κατανοούν τι είναι λογοτεχνία, τη διαφορά της από άλλα είδη του λόγου
- Ποιες είναι οι επιστήμες που τη μελετούν
- Την έννοια και τη σημασία της συγκριτικής γραμματολογίας
- Να αναγνωρίζουν τη διαφορά μεταξύ φιλολογίας και λογοτεχνικής κριτικής
- Να εισαχθούν στην ερευνητική μεθοδολογία: εντοπισμός των ερευνητικών και κριτικών κενών, βιβλιογραφική ενημέρωση (έντυπη και ηλεκτρονική), χειρισμός της βιβλιογραφίας, βιβλιογραφικές παραπομπές.
- Να αναγνωρίζουν τις απαρχές της νεοελληνικής λογοτεχνίας
- Να διαθέτουν εποπτεία ενός διαγράμματος των σημαντικότερων φάσεων της νεοελληνικής λογοτεχνίας
- Να διακρίνουν διαφορετικά λογοτεχνικά είδη, τάσεις και ρεύματα
- Να κατανοούν την έννοια της λογοτεχνικής γενιάς και να μπορούν να στέκονται κριτικά απέναντι σε ταξινομήσεις και διακρίσεις σε Σχολές, Γενιές κ.α.
- Να διαθέτουν γνώση του κανόνα της νεοελληνικής λογοτεχνίας
- Να αναγνωρίζουν ότι οι εξελίξεις στο χώρο της λογοτεχνίας είναι αλληλένδετες με ιστορικές, κοινωνικές και ευρύτερα πολιτισμικές εξελίξεις
- Να διακρίνουν ότι μεγάλες μορφές και τάσεις στη νεοελληνική λογοτεχνία είναι παράλληλα φαινόμενα με αντίστοιχες ευρωπαϊκές
- Να μπορούν να διακρίνουν συνέχειες και ρήξεις εντός του λογοτεχνικού πεδίου
- Να διαθέτουν αναλυτικά εργαλεία για την εξέταση της πεζογραφίας και της

ποίησης
- Να έχουν γραμματολογικές γνώσεις για το έργο σημαντικών λογοτεχνών
- Να κατανοούν τη σημασία των ελασσόνων περιπτώσεων και του πώς αυτές διακρίνονται από άλλες

Γενικές Ικανότητες

Συγκρότηση μιας ανθρωπιστικής παιδείας βάσης που τους καθιστά ικανούς να ερμηνεύουν κριτικά τις προκλήσεις της εποχής μας
Ικανότητα χειρισμού ενός αρχείου (βιβλιογραφία, ηλεκτρονικές πηγές κλπ)
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Εξοικείωση με τη νεότερη πολιτισμική ιστορία της Ελλάδας και της Ευρώπης
Προαγωγή κριτικής και επαγωγικής σκέψης
Επίγνωση των διακρίσεων μεταξύ διαφορετικών ειδών λόγου
Αναγνώριση της αξίας της γραπτής και προφορικής παράδοσης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα ξεκινά ορίζοντας το περιεχόμενό του, καθέναν από τους όρους που το συναπαρτίζουν: «λογοτεχνία» (τι δεν περιλαμβάνεται σ' αυτήν, ποια η διαφορά της από τη γραμματεία), «νεοελληνική» (για τη χρήση του όρου στα λογοτεχνικά πράγματα κριτήριο είναι η γλώσσα καθώς και το φανέρωμα μιας συνείδησης που θα μπορούσαμε να αποκαλέσουμε εθνική εντός ενός έργου). Αντίστοιχα παρουσιάζονται και οι επιστήμες του λογοτεχνικού: γραμματολογία, φιλολογία, συγκριτική φιλολογία. Αφού γίνει και μια επισκόπηση και των ιστοριών της ν.ε. λογοτεχνίας ανά τα χρόνια, στεκόμαστε ιδιαίτερα στις τέσσερις πιο σύγχρονες (Κ. Θ. Δημαρά, Λ. Πολίτη, M. Vitti, R. Beaton) διευκρινίζοντας τα όρια και το περιεχόμενό τους. Μετά από μια επισκόπηση του διαστήματος που ορίζεται από τις απαρχές της νεοελληνικής λογοτεχνίας έως και τον δέκατο όγδοο αιώνα (Η λογοτεχνία πριν και μετά από την Άλωση – η λογοτεχνική ακμή στην Κρήτη – ο νεοελληνικός διαφωτισμός) ακολουθεί ο κυρίως κορμός του μαθήματος η άρθρωσή του οποίου είναι η ακόλουθη:
Το δημοτικό τραγούδι Διαχωρισμός σε κυρίως άσματα (αναλύονται τα είδη τους) και σε παραλογές. Η εξηγητική υπόθεση του Σ. Κυριακίδη για τη γένεση των παραλογών και η διαδρομή τους στο χώρο και το χρόνο.

Δέκατος ένατος αιώνας
1. Οι δεκαετίες πριν από την Επανάσταση: Ρήγας, Χριστόπουλος, Βηλαράς. Η Επτανησιακή Σχολή: προσολωμικοί, σολωμικοί, μετασολωμικοί, εξωσολωμικοί ποιητές, ελάσσονες και επίγονοι. Ο Δ. Σολωμός. Ο Α. Κάλβος. 3. Διαφορές Επτανησιακού-Αθηναϊκού ρομαντισμού 4. Οι Φαναριώτες και η Αθηναϊκή Σχολή. 5. Η γενιά του 1880: παρνασσισμός. 6.Κ. Παλαμάς. 7. Η πεζογραφία μετά το 1880, το ηθογραφικό διήγημα, το γλωσσικό ζήτημα και ο Ψυχάρης.

Εικοστός αιώνας
1. Κ. Π. Καβάφης 2. Ά. Σικελιανός 3. Η ποίηση ως τα 1930. 4. Η γενιά του 1920. 5. Η γενιά του'30: α. ποίηση, β. πεζογραφία. 6. Μεταπολεμική ποίηση: α΄μετ. γενιά (ιστορική-πολιτική,υπαρξιακή, νεο- ή μεταυπερρεαλιστική) , β΄ μετ., γενιά του '70. 7. Μεταπολεμική πεζογραφία:τάσεις-κατευθύνσεις (ιστορική-πολιτική, φιλοσοφική-υπαρξιακή, μικροαφήγηση) 8.Μεταπολιτευτική λογοτεχνία.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>Παρουσιάσεις PowerPoint
Email
Διαδικτυακοί τόποι και πόροι που αφορούν στη Νεοελληνική λογοτεχνία και τις Νεοελληνικές Σπουδές (περιοδικά, ΚΕΓ, eens κλπ)</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr>
<tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>96</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά

Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)
Διαμορφωτική

Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
Γραπτή εξέταση
Προαιρετική εργασία

Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %):
Συμμετοχή
Παρουσίαση εργασίας με τη χρήση Τ.Π.Ε.
Ικανότητα στο γραπτό λόγο</td></tr>
</table>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Beaton, Roderick, *Εισαγωγή στη νεότερη ελληνική λογοτεχνία*, μετάφραση Ευαγγελία Ζουργού-Μαριάννα Σπανάκη, Αθήνα: Νεφέλη, 1996

Vitti, Mario, *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, Αθήνα: Οδυσσέας, 1987

Vitti, Mario, *Για μια ιστορία της ελληνικής λογοτεχνίας του εικοστού αιώνα: Προτάσεις ανασυγκρότησης, θέματα και ρεύματα*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2012.

Πολίτης, Λίνος, *Ιστορία της Νεοελληνικής λογοτεχνίας,* Αθήνα: ΜΙΕΤ, 1989.

Βελουδής, Γιώργος, *Γραμματολογία*, Αθήνα: Πατάκης, 2011

Αγγελάτος, Δημήτρης, *Η άλφα - βήτα του νεοελληνιστή*, Εκδόσεις Gutenberg, 2011.

Αρσενίου, Ελισάβετ, *Πρακτική εισαγωγή στη μελέτη της Νεοελληνικής λογοτεχνίας, Ορολογία, μεθοδολογία, θεωρία*, Αθήνα: Μεταίχμιο, 2012.

Κατσιγιάννης Αλέξανδρος, Διαμαντοπούλου Λίλιαν, Παππάς Φίλιππος, *Εισαγωγή στη νεοελληνική φιλολογία* στο Ελληνικά Ακαδημαϊκά Συγγράμματα, www.kallipos.gr

Μαστροδημήτρης, Παναγιώτης, *Εισαγωγή στη νεοελληνική φιλολογία*, Αθήνα: Δόμος, 2018

Αθανασόπουλος, Β. *Το ποιητικό τοπίο του ελληνικού 19ου και 20ού αιώνα.* Τόμος Γ΄. Αθήνα: Καστανιώτης, 2007.

Δημητρακόπουλος, Φώτιος, *Ο Νεοελληνισμός στη Λογοτεχνία. 19ος-20ός αι.: Με θεωρητικά κεφάλαια και αντιπροσωπευτικά κείμενα*, Αθήνα: Επικαιρότητα, 1990.

Μαστροδημήτρης, Παναγιώτης, *Από τη Λογοτεχνία στη Φιλολογία: Θέματα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και της σπουδής της*, Αθήνα: Δόμος, 2010

Τζιόβας, Δημήτρης, *Ο μύθος της γενιάς του Τριάντα: νεοτερικότητα, ελληνικότητα και πολιτισμική ιδεολογία*, Αθήνα: Πόλις, 2011.

Vitti, Mario, *Η 'γενιά του τριάντα': ιδεολογία και μορφή*, Αθήνα: Ερμής, 1995.

(Π 06 Ε) Σύγχρονη Ελληνική Παιδική Λογοτεχνία

Διδάσκων/ουσα:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 06 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1. Αναγνωρίζουν την προσφορά της παιδικής λογοτεχνίας στην παιδεία των παιδιών 2. Αναγνωρίζουν τα αφηγηματικά στοιχεία των παιδικών βιβλίων (γλώσσα, πλοκή, αφηγηματική φωνή, οπτική γωνία κ.λ.π.) 3. Αναγνωρίζουν και αξιοποιούν τον ιδεολογικό/κοινωνικοποιητικό ρόλο των παιδικών βιβλίων 4. Εντάσσουν το κατάλληλο παιδικό βιβλίο στην εκάστοτε μαθησιακή περίπτωση 5. Αναγνωρίζουν τα ειδικά χαρακτηριστικά της ελληνικής παιδικής λογοτεχνίας για παιδιά

Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση της απαραίτητης τεχνολογίας

• Σεβασμός στη διαφορετικότητα και πολυπολιτισμικότητα • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής ευθύνης και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Ανεξάρτητη εργασία • Κατανόηση και ερμηνεία εννοιών της λογοτεχνικής θεωρίας. Εφαρμογή τέτοιων εννοιών σε τάξεις παιδιών προσχολικής ηλικίας. • Χρήση λογοτεχνίας σε περιβάλλοντα διδασκαλίας

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1) Ιστορική επισκόπηση του κοινωνικο-πολιτισμικού πλαισίου εξέλιξης της ελληνικής Παιδικής Λογοτεχνίας από την μεταπολίτευση έως σήμερα (ρεύματα, εκπρόσωποι, έργα)- Παράγοντες και φορείς που έδωσαν άμεση ώθηση στην εξέλιξη της Παιδικής Λογοτεχνίας 2) Τι είναι η Ιδεολογία; (Αφηγηματικοί Τρόποι και Ιδεολογία - Παιδί και Ιδεολογία) - Λογοκρισία (Πολιτική, Παιδαγωγική, Αυτολογοκρισία του Συγγραφέα) 3) Διακειμενικότητα: Η ιστορική πορεία της διακειμενικής θεωρίας (Επίπεδα/Τυπολογία διακειμενικότητας) - Ο όρος Μεταμυθοπλασία (Μεταμυθοπλαστικές Τεχνικές και Ιδεολογία) 4) Ανάλυση ανατρεπτικών/νεοτερικών κειμένων, με εστίαση στο παράδειγμα του Ευγένιου Τριβιζά 5) Ανάλυση έργων κατά θεματική κατηγορία: Α. Ιστορία, μνήμη, μαρτυρία I 6) Ανάλυση έργων κατά θεματική κατηγορία: Α. Ιστορία, μνήμη, μαρτυρία II 7) Ανάλυση έργων κατά θεματική κατηγορία: Α. Ιστορία, μνήμη, μαρτυρία III 8) Ανάλυση έργων κατά θεματική κατηγορία: Β. Οικογένεια, κοινωνικά προβλήματα I 9) Ανάλυση έργων κατά θεματική κατηγορία: Β. Οικογένεια, κοινωνικά προβλήματα II 10) Ανάλυση έργων κατά θεματική κατηγορία: Γ. Ετερότητα I 11) Ανάλυση έργων κατά θεματική κατηγορία: Γ. Ετερότητα II 12) Ανάλυση έργων κατά θεματική κατηγορία: Δ. Περιβάλλον - Οικολογία I 13) Ανάλυση έργων κατά θεματική κατηγορία: Δ. Περιβάλλον - Οικολογία II

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Συγγραφή εργασίας/-ών	48
Αυτόνομη μελέτη	48
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • **Γραπτή εξέταση (100%)** • **Προαιρετική/Πριμοδοτική γραπτή εργασία** (30%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (50%)

	• Δομή (20%) • Βιβλιογραφία (5%) • Κριτική σκέψη (20%) • Γλώσσα (5%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Αναγνωστόπουλος, Β., 92001) Ιδεολογία και Παιδική Λογοτεχνία (Έρευνα και Θεωρητικές Προσεγγίσεις), Αθήνα: Καστανιώτης

Γιαννικοπούλου, Α. (2008) Στη Χώρα των Χρωμάτων: το Σύγχρονο Εικονογραφημένο Παιδικό Βιβλίο, Αθήνα: Παπαδόπουλος

Ζερβού, Α. (1996) Λογοκρισία και Αντιστάσεις στα Κείμενα των Παιδικών μας Χρόνων, Αθήνα: Οδυσσέας

Ζερβού, Α., (1997) Στη Χώρα των Θαυμάτων: Το Παιδικό Ανάγνωσμα ως Σημείο Συνάντησης Παιδιών και Ενηλίκων, Αθήνα: Πατάκης

Καλογήρου, Τ. (2003) Τέρψεις και Ημέρες Ανάγνωσης, Τομ Β. Αθήνα: Εκδ. Σχολής Ι.Μ.Παναγιωτόπουλου

Κανατσούλη, Μ. (200) Ιδεολογικές Διαστάσεις της Παιδικής Λογοτεχνίας, Αθήνα:Τυπωθήτω, Γ. Δαρδανός

Καρπόζηλου, Μ. (1994) Το Παιδί στη Χώρα των Βιβλίων: Συμβολή στη Μελέτη των Παιδικών Αναγνωσμάτων, Αθήνα: Καστανιώτης

Κατσίκη – Γκίβαλου, Α. (2005) Το Θαυμαστό Ταξίδι: Μελέτες για την Παιδική Λογοτεχνία, Αθήνα: Πατάκης

Οικονομίδου, Σ. (2011β) Χίλιες και Μία Ανατροπές: η Νεοτερικότητα στη Λογοτεχνία για Μικρές Ηλικίες, Αθήνα: Πατάκης

Οικονομίδου, Σ. (2016) *Το παιδί πίσω από τις λέξεις: Ο εννοούμενος αναγνώστης των παιδικών βιβλίων.* Αθήνα: Gutenberg

Σπινκ, Τζ. (1990) Τα Παιδιά ως Αναγνώστες, Αθήνα: Καστανιώτης

Φρειδερίκου, Α. (1995) Η Τζένη Πίσω από το τζάμι: Αναπαραστάσεις των Φύλων στα Εγχειρίδια Γλωσσικής Διδασκαλίας του Δημοτικού Σχολείου, Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα

(Π 09 Υ) Τέχνες στην Εκπαίδευση Ι

Διδάσκουσα: Ευαγγελία Κοψαλίδου, ΕΕΠ της Σχολής Επιστημών Αγωγής

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 09 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**1ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Τέχνες στην Εκπαίδευση Ι**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04213/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα *Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.*
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) διακρίνουν τις έννοιες μουσική αγωγή και μουσική εκπαίδευση

2) συγκρίνουν τα βασικά σημεία μουσικοπαιδαγωγικών συστημάτων και θεωριών

3) σχεδιάσουν πορείες διδασκαλιών παιδικών τραγουδιών και μουσικών εννοιών και δομών

4) αποδίδουν σωστά και με καλής ποιότητας φωνή ένα παιδικό τραγούδι

5) συνοδεύουν ρυθμικά και μελωδικά (ενίοτε) με απλά κρουστά όργανα ένα παιδικό τραγούδι

6) είναι ικανοί να διδάξουν (με διάφορους τρόπους) ένα παιδικό τραγούδι

7) αναπτύξουν την ικανότητα καλής μουσικής ανάγνωσης και γραφής και βασικών στοιχείων θεωρίας και ιστορίας της μουσικής και να κατασκευάσουν αυτοσχέδια μουσικά όργανα και να τα χρησιμοποιήσουν

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

- Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης
- Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα αφορά διδακτική της μουσικής και παιδικό τραγούδι. Στο πλαίσιο του μαθήματος αναλύονται τα εξής:

- Θεωρίες και αντιλήψεις των σημαντικότερων μουσικοπαιδαγωγών (C. Orff, Z. Kodaly, E.J. Dalcroze, κ.ά), το περιεχόμενο των συστημάτων τους αναλυτικά και η εφαρμογή του στην προσχολική εκπαίδευση μέσω μουσικών δραστηριοτήτων βασιζόμενων σ' αυτό.
- Παράλληλη εκμάθηση παιδικών τραγουδιών (ελληνικών και μη) με χρήση κυρίως μελωδικών κρουστών οργάνων, αυλού, οργάνων ρυθμού, συνοδεία πιάνου. Τρόποι διδασκαλίας τους σε παιδιά του νηπιαγωγείου. Υποδειγματικές διδασκαλίες στην τάξη και σε DVD.
- Κατασκευή αυτοσχέδιων μουσικών οργάνων (σείστρα, μαράκες, τύμπανα, καμπανούλες, κιθάρες, αυλούς, σάλπιγγες, ντέφι, ταμπουρίνο κ.ά) με απλά υλικά (πλαστικά μπουκάλια, χάρτινα κουτιά, γλάστρες, λάστιχα, μπαλόνια, καλάμια, σπόρους και καρπούς, χρωματιστά χαρτιά και χαρτόνια κ.ά). Συνοδεία παιδικών τραγουδιών με τα παραπάνω αυτοσχέδια μουσικά όργανα.
- Εισαγωγή στη θεωρία και στην ιστορία της μουσικής καθώς και στις βασικότερες μουσικές φόρμες.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν ως εξής:

1. Εισαγωγή στις βασικές μουσικές έννοιες
2. Εισαγωγή στις βασικές μουσικές αξίες
3. Εισαγωγή στους βασικούς ρυθμούς του μέτρου
4. Παραμύθια με μουσική και ενεργητική μουσική ακρόαση
5. Παραμύθια με μουσική και ενεργητική μουσική ακρόαση
6. Παιδικά τραγούδια και τραγουδοπαίχνιδα
7. Παιδικά τραγούδια και τραγουδοπαίχνιδα
8. Είδη μουσικής
9. Αναφορά στην ιστορία της μουσικής: Αρχαίοι υψηλοί πολιτισμοί-Μεσαίωνας-Αναγέννηση
10. Αναφορά στην ιστορία της μουσικής: Μπαρόκ-Κλασικισμός-Ρομαντισμός
11. Αναφορά στην ιστορία της μουσικής: 20ος αιώνας-σήμερα
12. Σημαντικοί μουσικοπαιδαγωγοί
13. Βασικές μουσικές δραστηριότητες και κατασκευή αυτοσχέδιων μουσικών οργάνων

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις PowerPoint Email Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	13
Σεμινάρια	3

για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Εργαστηριακή άσκηση	26
	Άσκηση πεδίου	5
	Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	35
	Συγγραφή εργασίας/-ών	5
	Εκπόνηση μελέτης	5
	Καλλιτεχνική δημιουργία	13
	Καλλιτεχνικό εργαστήριο	30
	Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Προφορική εξέταση 30% • Γραπτή εργασία 30% • Καλλιτεχνική ερμηνεία 20% • Άλλη / Άλλες 20% **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων 20% • Επαρκής φωνητική και ενόργανη εκτέλεση 40% • Κατάλληλη χρήση ορολογίας 20% • Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών και κατάλληλη χρήση της βιβλιογραφίας 20%

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Ε. Κοψαλίδου, Αναπλάθοντας την Όπερα. Εκδόσεις FagottoBooks, 2014.

J. Machlis, C. Forney, Η Απόλαυση της μουσικής. Εκδόσεις FagottoBooks, 2014.

https://eclass.duth.gr/modules/document/index.php?course=ALEX04213

(Π 17 Υ) Εισαγωγή στη Μουσειοπαιδαγωγική

Διδάσκων/ουσα: Μέλος ΔΕΠ υπό διορισμό

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 17 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**4ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΜΟΥΣΕΙΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) περιγράψουν τα βασικά χαρακτηριστικά της μάθησης στα μουσεία, 2) αναγνωρίσουν τις εκπαιδευτικές θεωρίες της Μουσειοπαιδαγωγικής, 3) προσδιορίσουν τους στόχους των εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα μουσεία, 4) διακρίνουν τις διαφορές της μουσειακής από την τυπική εκπαίδευση.
Γενικές Ικανότητες
- Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο της Μουσειοπαιδαγωγικής (μη-τυπικής εκπαίδευσης). - Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον. - Αυτόνομη εργασία. - Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα εξετάζεται το θεωρητικό υπόβαθρο της Μουσειοπαιδαγωγικής επιστήμης (εκπαιδευτικές θεωρίες στο μουσείο) και οι πρακτικές διαστάσεις της (τα εκπαιδευτικά προγράμματα). Παρουσιάζονται και αναλύονται τα χαρακτηριστικά της μάθησης στο μουσειακό περιβάλλον και τα στοιχεία εκείνα που την διαφοροποιούν ως εμπειρία από άλλα άτυπα περιβάλλοντα. Δίνεται έμφαση στην σχέση μουσείου και σχολείου. Αναλύονται παραδείγματα από είδη εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων στα μουσεία για παιδιά προσχολικής και

πρωτοσχολικής ηλικίας. Θεματικές ενότητες του μαθήματος: Τα χαρακτηριστικά του σύγχρονου μουσείου. Το μουσείο ως μαθησιακό περιβάλλον. Εκπαιδευτικές θεωρίες στο μουσείο. Ιστορία της Μουσειοπαιδαγωγικής. Η Μουσειοπαιδαγωγική στην Ελλάδα. Είδη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και προγραμμάτων για τα σχολεία. Ο ρόλος του μουσειοπαιδαγωγού και τα ερμηνευτικά εργαλεία του. Η σχέση μουσείου-σχολείου.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>- Παρουσιάσεις PowerPoint
- Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass
- Email</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr>
<tr><td>Άσκηση πεδίου</td><td>20</td></tr>
<tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>20</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή εργασίας/-ών</td><td>56</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά

Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)
Συμπερασματική

Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
• Γραπτή εργασία (80%)
• Προφορική εξέταση (20%)

Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)
• Περιεχόμενο: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (80%)
• Κριτική σκέψη: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (20%)</td></tr>
</table>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

S.E. Shaffer (2019). Το παιδί και το μουσείο. Θεωρητικές προσεγγίσεις και παιδαγωγικές πρακτικές ΨΥΧΟΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε., 2019.

Ν. Νικονάνου, Μουσειοπαιδαγωγική, Εκδόσεις Πατάκη, 2010.

Ε. Νάκου, Μουσεία: εμείς τα πράγματα και ο πολιτισμός, Εκδόσεις Νήσος, 2001.

Ν. Νικονάνου, Α. Μπούνια, Α. Φιλιππουπολίτη, Α. Χουρμουζιάδη, Ν. Γιαννούτσου, Μουσειακή μάθηση και εμπειρία στον 21ο αιώνα, Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα, 2016.

(Π 21 Ε) Δραματικό Παιχνίδι – Δραματοποίηση

Διδάσκουσα: Μυρσίνη Λαντζουράκη, Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 21 Ε	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	3ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δραματικό Παιχνίδι – Δραματοποίηση		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ’ επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1)Οργανώνουν μια δραστηριότητα θεατρικού παιχνιδιού 2) Συντονίζουν δράσεις δραματικού παιχνιδιού στο νηπιαγωγείο 3) Να χρησιμοποιούν το δραματικό παιχνίδι ως μέσο αφόρμησης και αξιολόγησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας 4) Επιλέγουν κείμενα με στόχο τη δραματοποίηση τους 5) Μετατρέπουν τον αφηγηματικό λόγο σε δραματικό 6) Παρουσιάζουν μια δραματοποιημένη ιστορία αναπαριστώντας την σκηνικά 7)Δραματοποιούν ιστορίες με τα παιδιά
Γενικές Ικανότητες
Ομαδική δημιουργία. Εφαρμογή θεατρικών πρακτικών και μεθόδων για μια δημιουργική και βιωματική μορφή μάθησης και διδασκαλίας. Μεταφορά ενός αφηγηματικού κειμένου σε σκηνικό χώρο μέσα από τη χρήση τεχνικών δραματοποίησης Ο φοιτητής δημιουργεί, επιλέγει, προσαρμόζεται στις ανάγκες και τις συνθήκες του χώρου και προσαρμόζει το υλικό του σύμφωνα με τις ανάγκες των μαθητών

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το δραματικό παιχνίδι και η δραματοποίηση αποτελούν θεατρικές πρακτικές που στόχο έχουν να αναδείξουν μέσω της έκφρασης του σώματος, των συναισθημάτων και του λόγου εναλλακτικούς τρόπους προσέγγισης της γνώσης. Είναι πράξη χαράς, συνεργασίας, δημιουργίας. Με οδηγό την σύνθετη δομή των μαθημάτων –θεωρία και πρακτική εφαρμογή-, υποστηρίζεται η βιωματική δράση ώστε ο φοιτητής να είναι έπειτα ικανός να εφαρμόζει αυτές τις πρακτικές στη διδασκαλία του. Ενδεικτικά αναπτύσσονται: δράσεις με αφετηρία τη σωματική και την προφορική έκφραση, δράση στο χώρο και το χρόνο, χρήση των αντικειμένων, παιχνίδια ενεργοποίησης της ομάδας, έκφρασης λόγου και συναισθημάτων, παιχνίδια ρόλων και εξέλιξή τους σε δρώμενα, μέσα και τεχνικές της δραματοποίησης. κριτήρια επιλογής κειμένων και αφορμήσεων για δράση, μεταφορά του αφηγηματικού λόγου σε θεατρικό. Επίσης αναλύεται ο ρόλος του δάσκαλου-εμψυχωτή στην αναπαραστατική διαδικασία, ο ρόλος του φωτισμού, της μουσικής, της ενδυματολογίας και της μεταμφίεσης στη δραματοποίηση και το δραματικό παιχνίδι.

Οι εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν ως εξής:
1. Το νησί των Συναισθημάτων. Προσεγγίζοντας τα συναισθήματα μέσα από το παιχνίδι.
2. Εισαγωγή στους ορισμούς Δραματικό παιχνίδι/ Δραματοποίηση. Ομοιότητες και διαφορές.
3. Βασικά χαρακτηριστικά του δραματικού-θεατρικού παιχνιδιού; Αυτόνομο θεατρικό παιχνίδι: παραδείγματα (παιχνίδια ενεργοποίησης ομάδας, παιχνίδια έκφρασης).
4. Αυτόνομο θεατρικό παιχνίδι: παραδείγματα (παιχνίδια παντομίμας, παιχνίδια δημιουργίας χώρου, παιχνίδια λόγου).
5. Αυτοσχεδιασμός: Ορισμός και εφαρμογές.
6. Δραματικό παιχνίδι ρόλων και Μικτό θεατρικό παιχνίδι. Παραδείγματα.
7. Δραματοποίηση: Εισαγωγή στη θεατροποίηση.
8. Ο μάγος του Οζ. Παραδείγματα δραματοποιημένων αφηγηματικών κειμένων για παιδιά.
9. Διαμορφώνοντας το κείμενο. Μετατρέποντας την αφήγηση σε διάλογο.
10. Δημιουργία ρόλου- χαρακτήρα. Προσεγγίζοντας τα συναισθήματα του ήρωα μέσα από τις καταστάσεις που βιώνει.
11. Ο χώρος και ο χρόνος στη δραματοποίηση.
12. Μέσα και τεχνικές δραματοποίησης. Το αντικείμενο και οι διαστάσεις του. Παραδείγματα.
13. Η δραματοποίηση ως εργαλείο της Παιδαγωγικής του θεάτρου και του Εκπαιδευτικού δράματος.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ
.</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>Βιντεοσκοπημένο υλικό,
Παρουσιάσεις PowerPoint,
Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass,
Email</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Καλλιτεχνικό εργαστήριο</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Διαδραστική διδασκαλία</td><td>35</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή εργασίας/-ών</td><td>15</td></tr>
<tr><td>Καλλιτεχνική δημιουργία</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>15</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά</td></tr>
</table>

	Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική) Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • Επιλογή υλικού (20%) • Δραματοποίηση παραμυθιού (40%) • Δημόσια παρουσίαση (30%) • Καλλιτεχνική ερμηνεία (10%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Δομή (50%) • Γλώσσα (50%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

- Barbour, A., Desjean- Perotta, B. (2004). Δραστηριότητες για την υποστήριξη της δραματοποίησης στο νηπιαγωγείο. Αθήνα: Σαββάλας
- Belgeret, L. (1988). Ψυχοκινητικά παιχνίδια για παιδιά από 2 ως 6 χρόνων. Αθήνα: Δίπτυχο
- Beauchamp, H. (1998). Το παιδί και το δραματικό παιχνίδι. Αθήνα: Τυπωθήτω
- Γιάνναρης, Γ. (1994). Θεατρική αγωγή και παιχνίδι. Αθήνα: Γρηγόρης
- Κοντογιάννη, Α. (1983). Η δραματοποίηση για παιδιά. Αθήνα: Άλκηστις
- Κοντογιάννη, Α. (1989). Το βιβλίο της δραματοποίησης. Αθήνα: Άλκηστις
- Κουρετζής, Λ. (1991). Το θεατρικό παιχνίδι. Αθήνα: Καστανιώτης
- Παπαδόπουλος, Σ. (2010). Παιδαγωγική του θεάτρου. Αθήνα: Αυτοέκδοση
- Σέξτου, Π. (1998). Δραματοποίηση. Το βιβλίο του παιδαγωγού-εμψυχωτή. Αθήνα: Καστανιώτης
- Σέργη, Λ. (1987). Δραματική έκφραση και αγωγή του παιδιού. Αθήνα: Gutenberg
- Faure G., Lascar S.. (1988). Το θεατρικό παιχνίδι. Αθήνα: Gutenberg

(Π 23 Ε) Εικονογραφημένα Παιδικά Βιβλία και οι Αναγνώσεις τους

Διδάσκων/ουσα:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 23 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6^{ο}**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ ΤΟΥΣ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά της εικόνας (στυλ, εστίαση, οπτική γωνία) 2) χρησιμοποιούν τα εικονογραφημένα βιβλία στην τάξη εν γνώσει της ιδιαιτερότητάς τους 3) αξιοποιούν ιδιαίτερα την δυναμική σχέση εικόνας/λόγου που διακρίνει αυτά τα βιβλία 4) αναγνωρίζουν την ιδεολογική φόρτιση των εικόνων & των εικονογραφημένων βιβλίων γενικότερα και την ζυμώνουν κατάλληλα με τα παιδιά

Γενικές Ικανότητες
• Να κατανοεί και να ερμηνεύει έννοιες της λογοτεχνικής θεωρίας καθώς και της ζωγραφικής τέχνης. Να μεταφέρει τις επιστημονικές έννοιες σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας, • Να εργάζεται αυτόνομα και ομαδικά. • Να αναζητά, να αναλύει και να συνθέτει δεδομένα και πληροφορίες, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1.Εικόνα και βλέμμα: ο εννοούμενος θεατής
2. Στυλ & νόημα στην εικόνα
3. Το παρακείμενο των εικονογραφημένων βιβλίων: σχήμα, μέγεθος, εξώφυλλα, ταπετσαρίες, πλαίσια
4. Σχέσεις εικόνας και λόγου
5. Η οπτική γωνία & η εστίαση των εικόνων και οι ιδεολογικές διαστάσεις τους
6. Σύγχρονες τάσεις στην ελληνική εικονογράφηση
7. Ιδεολογικές υποδηλώσεις των εικόνων & των εικονογραφημένων βιβλίων
8.Αναγνώσεις εικονογραφημένων: η διαλεκτική σχέση αναγνώστη-εικόνας και αναγνώστη-κειμένου

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν ως εξής:

1) Ειδολογικοί ορισμοί και χαρακτηριστικά : Εικονογραφημένα βιβλία και εικονοβιβλία - Τα «προσόντα» του εννοούμενου αναγνώστη/θεατή
2) Στυλ και νόημα στην εικόνα - Το στυλ ως σημαινόμενο - Εικονογραφική τεχνοτροπία, ο ρόλος της εικονογράφησης
3) Για μια ‘οπτική’ ανάγνωση (Τα χαρακτηριστικά της εικόνας και η ερμηνεία της) - Συντακτική και υφολογική δομή της εικόνας - Κώδικες Ανάλυσης: π.χ. θέση, μέγεθος, πλαίσιο, χρώμα κ.τ.λ.
4) Τι είναι το περικείμενο; Πού στοχεύει; -Τα στοιχεία του περικειμένου (σχήμα και μέγεθος βιβλίου, εξώφυλλα, ταπετσαρίες, πλαίσια σελίδων / εικόνων)
5) Είδη σχέσεων του λεκτικού με το εικονικό κείμενο Ι (Διασαφηνιστική /επεξηγηματική σχέση εικόνας/λόγου και Συμπληρωματική σχέση εικόνας και λόγου)
6) Είδη σχέσεων του λεκτικού με το εικονικό κείμενο ΙΙ (Εναντιωματική σχέση εικόνων και λέξεων)
7) Αφήγηση: Αφηγητής και Αποδέκτης της Αφήγησης - Είδη αφηγηματικής φωνής - Η οπτική γωνία (είδη) και η εστίαση (τρόποι) στις εικόνες
8) Σύγχρονες τάσεις στην ελληνική εικονογράφηση - Τύποι Βιβλίων/Τύποι Αναγνωστών
9) Ιδεολογία και Εικόνα - Ιδεολογικές υποδηλώσεις των εικόνων και των σχέσεών τους με το κείμενο - Οι σχέσεις οπτικού και λεκτικού κειμένου στην συγκρότηση του ιδεολογικού στίγματος της ιστορίας με την ανάλυση επιλεγμένων εικονογραφημένων βιβλίων/εικονοβιβλίων
10) Αναγνώσεις εικονογραφημένων: η διαλεκτική σχέση αναγνώστη εικόνας και αναγνώστη/ κειμένου
11) Ανακεφαλαίωση Μαθήματος με διδακτικές προτάσεις που εστιάζουν στην εικονογράφηση (Workshop): -Πόσο χρήσιμα είναι τα εικονοβιβλία/εικονογραφημένα παιδικά βιβλία στην εκπαίδευση και γιατί; -Ποιους γραμματισμούς, είδη αγωγής και δεξιότητες καλλιεργούν; - Εκπαιδευτικές στρατηγικές (Εξετάζουμε τι παρουσιάζεται και πώς παρουσιάζεται)

12) Παρουσιάσεις εργασιών I 13) Παρουσιάσεις εργασιών II

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	*Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)*
Διαλέξεις	39
Συγγραφή εργασίας/-ών	55
Αυτόνομη μελέτη	41
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • **Υποχρεωτική γραπτή εργασία (100%)** • **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (50%) • Δομή (20%) • Βιβλιογραφία (10%) • Κριτική σκέψη (10%) • Γλώσσα (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Γιαννικοπούλου, Α. (2003). Εικονογραφημένα παιδικά βιβλία: η συμβολή τους στην κατάκτηση του γραμματισμού, Σύγχρονο Νηπιαγωγείο, 33, 8-13

Γιαννικοπούλου, Α. (2004β) Το χιούμορ της εικόνας στο εικονογραφημένο παιδικό βιβλίο, Κείμενα, 1.http://keimena.ece.uth.gr

Γιαννικοπούλου, Α. (2008) Στη Χώρα των Χρωμάτων: το Σύγχρονο Εικονογραφημένο Παιδικό Βιβλίο, Αθήνα: Παπαδόπουλος

Ασωνίτης, Π. (2001). Η Εικονογράφηση στο Βιβλίο της Παιδικής Λογοτεχνίας, Αθήνα: Καστανιώτης

Καλογήρου, Τ. (2001). Τροπές του λόγου και της εικόνας σε λογοτεχνικά βιβλία για παιδιά προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικία, στο Αναγνωστοπούλου, Δ., Καλογήρου, Τ., Πάτσιου, Β. (επιμ.) Λογοτεχνικά Βιβλία στην Προσχολική Αγωγή, Αθήνα: Εκδ. της Σχολής Ι.Μ.Παναγιωτόπουλου

Κανατσούλη, Μ. (200) Ιδεολογικές Διαστάσεις της Παιδικής Λογοτεχνίας, Αθήνα:Τυπωθήτω, Γ. Δαρδανός

Μαρτινίδης, Π. (1990) Κόμικς, Τέχνη και Τεχνικές Εικονογράφησης, Θεσσαλονίκη: ΑΣΕ

Οικονομίδου, Σ. (2006) Η ενηλικίωση του βλέμματος: το παιδί – αναγνώστης μεταξύ εικόνας και κειμένου, στο Καλογήρου, Τ. (επιμ.) Το Εικονογραφημένο Βιβλίο δεν είναι Μόνο για Παιδιά, Αθήνα: Ο Κύκλος του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου

Οικονομίδου, Σ. (2011β) Χίλιες και Μία Ανατροπές: η Νεοτερικότητα στη Λογοτεχνία για Μικρές Ηλικίες, Αθήνα: Πατάκης

Σιβροπούλου, Ρ. (2004) Ταξίδι στον Κόσμο των Εικονογραφημένων Μικρών Ιστοριών: Θεωρητικές και Διδακτικές Διαστάσεις, Αθήνα: Μεταίχμιο

Τζαφεροπούλου, Μ.Μ. (επιμ.) (2001). Η Συγγραφή και η Εικονογράφηση, Τομ. Α, Αθήνα: Καστανιώτης

Τσιλιμένη, Τ. (2007) Εικονογραφημένο Παιδικό Βιβλίο: Όψεις και Απόψεις, Βόλος: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας

(Π 33 Ε) Δημιουργική Γραφή

Διδάσκουσα: Μαρέττα Σιδηροπούλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 33 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8^{ο}**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430443/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>αναμένεται να:</u> • έχουν γνωρίσει βασικές έννοιες που σχετίζονται με το αντικείμενο της δημιουργικής γραφής και τη θεωρία της λογοτεχνίας • έχουν καλλιεργήσει την ικανότητα ανάλυσης, ερμηνείας και κριτικής ανάγνωσης ενός λογοτεχνικού έργου • έχουν ασκηθεί σε τρόπους εργασίας ιδιοποίησης του νοήματος ενός κειμένου, ώστε να λειτουργούν ως δημιουργικοί αναγνώστες ή/και συγγραφείς • σύνδεσουν γνώση και πράξη μέσα από εφαρμογές και τεχνικές δημιουργικής γραφής • έχουν διερευνήσει δυνανότητες συγγραφικής έκφρασης, αναγνωστικής απόλαυσης και να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν τη γραφή ως εργαλείο αναστοχασμού, προσωπικής και επαγγελματικής ανάπτυξης και ενδυνάμωσης • να έχουν ευαισθητοποιηθεί στη διαμόρφωση πρακτικών για την ενίσχυση της σχέσης λογοτεχνίας και μικρού παιδιού και να έχουν αναπτύξει ικανότητα εφαρμογής των

παραπάνω πρακτικών στο χώρο της εκπαίδευσης προσχολικής ηλικίας.

Γενικές Ικανότητες
– Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής σκέψης – Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις – Λήψη αποφάσεων – Αυτόνομη εργασία – Ομαδική εργασία, συνεργατικότητα – Σχεδιασμός και διαχείριση έργου – Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής – Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα, ευαισθησία σε θέματα φύλου

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα οριοθετεί το αντικείμενο της Δημιουργικής Γραφής τοποθετώντας το στο σύγχρονο θεωρητικό τοπίο. Παράλληλα, ασχολείται με ζητήματα που αφορούν τη δημιουργική διάσταση των αλληλένδετων διαδικασιών ανάγνωσης και γραφής. Διερευνά τις δυνατότητες δημιουργίας ευφάνταστης, πρωτότυπης παραγωγής και σύνθεσης λόγου εφαρμόζοντας διεργασίες και τεχνικές Δημιουργικής Γραφής όπως ασκούνται σε διαφορετικά είδη κείμενων (λογοτεχνία, ποίηση, αυτοβιογραφία, δοκίμιο κα). Προτείνει διαδρομές, εφαρμογές και πρακτικές εφοδιάζοντας τους μελλοντικούς παιδαγωγούς με τεχνικές εμψύχωσης Δημιουργικής Γραφής στην τάξη. Οι φοιτητές/τριες θα γνωρίσουν βιωματικά τεχνικές δημιουργικής έκφρασης και θα πειραματιστούν αναπτύσσοντας ανάλογες δεξιότητες, ενώ θα τροφοδοτηθούν με ιδέες για την αξιοποίηση ενός εκτεταμένου φάσματος συγγραφικών πρακτικών σε εκπαιδευτικό πλαίσιο.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν οργανωθεί ως εξής:

1. Εισαγωγή στη Δημιουργική Γραφή: Θεωρητικές προσεγγίσεις της δημιουργικότητας και της συγγραφικής διαδικασίας.

2. Γράφοντας για τον εαυτό: Αυτοβιογραφικά και πλάγια αυτοβιογραφικά κείμενα με αφορμή κυρίως έργα των Ζ. Περέκ, Ρ. Μπαρτ, Σ. Σοναγκόν και Β. Συμπόρσκα.

3. Μεταμορφώσεις και λογοτεχνικός μετασχηματισμός: Δημιουργικές ασκήσεις γραφής με αφετηρία το έργο του Φ. Κάφκα.

4. Από την εικόνα στο κείμενο: Συγγραφή διηγήματος με αφορμή ταινία μικρού μήκους.

5. Ασκήσεις ύφους: Πειραματισμός με αφηγηματικές μορφές και τεχνικές, με αναφορά στο έργο του Ρ. Κενώ.

6. Το μικροδιήγημα: Συνοπτικές αφηγηματικές μορφές και τεχνικές σύντομης αφήγησης.

7. Ποίηση (Ελεύθερος στίχος,Concrete / Οπτική ποίηση, Χαικού, Παιδική ποίηση)

8. Πειραματικές ποιητικές πρακτικές: Blackout poetry και δημιουργική ανασύνθεση κειμένων.

9. Τα δομικά στοιχεία της αφήγησης: Χαρακτήρες, πλοκή και σκηνικό/περιβάλλον της ιστορίας ως βασικά συστατικά της αφηγηματικής δομής.

10. Η δύναμη της αφήγησης: Αφηγηματικότητα και λειτουργίες της ιστορίας.

11. Ψηφιακή αφήγηση και δημιουργική γραφή: Νέες τεχνολογίες και πολυτροπικές μορφές αφήγησης.

12. Θεραπευτικές διαστάσεις της Δημιουργικής Γραφής: Η γραφή ως εργαλείο προσωπικής

έκφρασης και ενδυνάμωσης 13. Εφαρμογές της Δημιουργικής Γραφής στην εκπαίδευση Δημιουργικός μετασχηματισμός λογοτεχνικών κειμένων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email Διαδικτυακά εργαλεία ψηφιακής αφήγησης, Αλληλεπιδραστικός ψηφιακός πίνακας για διαμοιρασμό συνδέσμων, πηγών, αρχείων για το μάθημα Εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) για Συγγραφή Κειμένου
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα*** | ***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
	Διαδραστική διδασκαλία | 39
	Μελέτη και Ανάλυση Βιβλιογραφίας | 30
	Καλλιτεχνική δημιουργία | 66
	Σύνολο Μαθήματος | ***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Περιγραφή** Παρουσίαση/ κατάθεση ατομικού φακέλου portfolio **Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • **Υποστήριξη Portfolio (100%)** **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) Το porfolio αξιολογείται συνολικά: 1. ως προς την **πληρότητα** του περιεχόμενου (20%) 2. την **ποιότητα** των εργασιών (λογοτεχνική αξία, γλωσσική επάρκεια, αισθητικά κριτήρια) (20%) 3. την **πρωτοτυπία** και τη δημιουργικότητα (20%) 4. τη **συνολική** παρουσίαση της δουλειάς σας ως προς τη **μορφή και την οργάνωση** (20%) 5. Στη διαμόρφωση της τελικής βαθμολογίας περιλαμβάνονται επίσης οι δεξιότητες παρουσίασης **προφορικής υποστήριξης** (20%) Τα κριτήρια αξιολόγησης ανακοινώνονται αναλυτικά και στο eclass του μαθήματος.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Βασική Βιβλιογραφία (Εύδοξος)

Βιβλίο [77109657]: Εισαγωγή στη δημιουργική ανάγνωση και γραφή του πεζού λόγου, Κιοσσές Σπύρος

Βιβλίο [94689476]: Θεραπεία μέσω της ποίησης και θεραπευτική δημιουργική γραφή, Τσέργας Νικόλαος

Βιβλίο [143548005]: Προσεγγίσεις της λογοτεχνίας «μετά τη θεωρία», Παπαρούση Μαρίτα, Κιοσσές Σπύρος

Πρόσθετη Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

Barry P., 2013. *Γνωριμία με τη θεωρία: μια εισαγωγή στη λογοτεχνική και πολιτισμική θεωρία*, μτφ Α. Νάτσινα, Αθήνα: Βιβλιόραμα.

Barthes R., 1988. *Εικόνα-Μουσική-Κείμενο,* μτφρ. Γ. Σπανός, Αθήνα: Πλέθρον,

Blake Q., 2001. *Tell Me A Picture*. London: Frances Lincoln.

Bohn, W., 2013. *Reading Visual Poetry*. Plymouth: Fairleigh Dickinson University Press.

Goldberg N., 2023. *Το μονοπάτι της γραφής*, (μτφ.: Καλλέργη Λ.), Αθήνα: εκδ. Οκτώ.

Haas, C. 1996. *Writing Technology: Studies in the Materiality of Literacy*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Assoc.

Morley D., 2007. *The Cambridge Introduction to Creative Writing.* Cambridge: Cambridge University Press.

Rodari G., 2003. *Γραμματική της Φαντασίας. Εισαγωγή στην τέχνη να επινοείς ιστορίες*. μτφ. Γ. Κασαπίδης, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Sutherland J., 2011. *How Literature Works: 50 Key Concepts.* Oxford UP.

Woolf V, 2005. *Ένα δικό σου δωμάτιο*, μτφ. Μ.Δαλαμάγκα. Αθήνα: Οδυσσέας.

Βακάλη Α., Ζωγράφου- Τσαντάκη Μ., Κωτόπουλος Τ., 2013. *Η δημιουργική γραφή στο νηπιαγωγείο*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο

Κιοσσές Σ., 2018. *Εισαγωγή στη δημιουργική ανάγνωση και γραφή του πεζού λόγου*. Αθήνα: Κριτική.

Νικολαΐδου Σ. (επιμ.), 2016. *Η Δημιουργική Γραφή στο Σχολείο*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Νικολαΐδου Σ. 2014. Πώς έρχονται οι λέξεις. Τέχνη και τεχνική της δημιουργικής γραφής. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Σουλιώτης, Μ., 2012. *Δημιουργική γραφή, Οδηγίες πλεύσεως, Βιβλίο εκπαιδευτικού*. Κύπρος: Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού - Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Τσέργας Ν., 2020. *Θεραπεία μέσω της ποίησης και θεραπευτική δημιουργική γραφή*. Αθήνα: Gutenberg.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- *Creative Nonfiction.* The CNF Foundation, 1994-.
- *Poetry Magazine.* Poetry Foundation, 1912-.
- *The Language Arts Journal of Michigan*, Michigan Council of Teachers of English, 1985-
- *Λεξητανίλ,* Περιοδικό των Ασκούμενων Συγγραφέων, ΠΜΣ Δημιουργική Γραφή, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, 2010-

(Π 37 Ε) Εφαρμοσμένη Μουσειοπαιδαγωγική

Διδάσκων/ουσα: Συμβασιούχος Διδάσκοντας/ουσα (Πρόγραμμα «Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας σε Νέους Επιστήμονες Κατόχους Διδακτορικού Διπλώματος»)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 37 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΜΟΥΣΕΙΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	**3**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	**4.5**
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ**		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) αναγνωρίσουν μερικές από τις βασικές μορφές άμεσης και έμμεσης επικοινωνίας του σύγχρονου μουσείου με τους επισκέπτες του και, ειδικότερα, το παιδικό κοινό, 2) διακρίνουν τα είδη των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και προγραμμάτων για παιδιά, 3) αξιολογήσουν τα διαφορετικά είδη εκπαιδευτικού έντυπου υλικού, που παρέχεται από τα μουσεία στο παιδικό κοινό και τις οικογένειες, 4) σχεδιάσουν ένα μουσειακό εκπαιδευτικό πρόγραμμα για παιδιά προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας, ή άλλες μορφές εκπαιδευτικού υλικού για μουσεία.

Γενικές Ικανότητες
• Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση/αυτοαξιολόγηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε θεσμικούς και εναλλακτικούς χώρους εκπαίδευσης. • Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Αυτόνομη εργασία.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί θεματική συνέχεια του μαθήματος Εισαγωγή στην Μουσειοπαιδαγωγική και εξετάζει, σε περισσότερο βάθος, μερικές από τις εφαρμογές της Μουσειοπαιδαγωγικής επιστήμης. Εστιάζει στα είδη των προγραμμάτων που παρέχουν τα σύγχρονα μουσεία στους επισκέπτες τους και, ειδικότερα, στο παιδικό/σχολικό κοινό. Μέσα από την ανάλυση εκπαιδευτικών προγραμμάτων από ελληνικά και ξένα μουσεία, αναδεικνύονται τα βασικά χαρακτηριστικά, οι σκοποί-στόχοι, το γνωστικό περιεχόμενο και οι διδακτικές προσεγγίσεις, στις οποίες αυτά βασίζονται. Εξετάζονται τύποι εκπαιδευτικού υλικού, έντυπου και ψηφιακού, που σχεδιάζεται από τα μουσεία και παρέχεται στο παιδικό κοινό, όπως, είναι τα φύλλα εργασίας, οι παιδικοί οδηγοί, οι εκπαιδευτικοί φάκελοι, οι μουσειοσκευές κ.λπ.. Παρουσιάζονται τα βασικά βήματα για τον σχεδιασμό ενός εκπαιδευτικού προγράμματος σε μουσείο. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάλυση της σχέσης του μουσείου με την σχολική ομάδα.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν ως εξής:

1) Εισαγωγή – η έννοια του Μουσείου
2) Ιστορία των Μουσείων από τον 17ο αιώνα έως σήμερα
3) Η ιστορία της Μουσειοπαιδαγωγικής. Η ελληνική συνθήκη
4) Επίσκεψη και αξιολόγηση της εκπαιδευτικής διάστασης μιας μουσειακής έκθεσης με ερωτηματολόγιο επίσκεψης
5) Εκπαιδευτική διάσταση μουσειακών εκθέσεων (παραδείγματα από ελληνικά μουσεία)
6) Θεωρίες υλικού πολιτισμού και εκπαιδευτική αξιοποίηση μουσειακών εκθεμάτων – Άσκηση ανάλυσης μουσειακού αντικειμένου
7) Συμμετοχή σε μουσειοπαιδαγωγικό πρόγραμμα
8) Θεωρίες μάθησης και σύγχρονη Μουσειοπαιδαγωγική
9) Αξιολόγηση μουσειοπαιδαγωγικού προγράμματος – προφορική παρουσίαση και συζήτηση
10) Βήματα σχεδιασμού μουσειοπαιδαγωγικών προγραμμάτων – Οδηγίες εργασιών
11) Παραδείγματα εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δράσεων σε μουσεία της Ελλάδας και του εξωτερικού
12) Παρουσίαση και συζήτηση εργασιών
13) Παρουσίαση και συζήτηση εργασιών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	- Παρουσιάσεις PowerPoint - Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass - Email	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας

		Εξαμήνου (σε ώρες)
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Συγγραφή εργασίας/-ών	55
	Άσκηση πεδίου	21
	Σύνολο Μαθήματος	**135**
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • Γραπτή εργασία (βιβλιογραφική, μελέτη περίπτωσης, σχεδιασμός εκπαιδευτικού υλικού ή προγράμματος για μουσείο, κατασκευή μουσειοβαλίτσας, μουσειακός οδηγός κ.λπ.) (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • **Περιεχόμενο**: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (50%) • **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (35%) • **Βιβλιογραφία**: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, κατάλληλη χρήση (15%)	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Κ. Αντύπας, κ.α. Μουσειολογία, πολιτιστική διαχείριση και εκπαίδευση, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΡΗΓΟΡΗ, 2014.

Δ. Κολιόπουλος, Η διδακτική προσέγγιση του μουσείου φυσικών επιστημών, Εκδόσεις Μεταίχμιο, 2017.

Ε. Νάκου, Α. Γκαζή (επιμ.), Η προφορική ιστορία στα μουσεία και στην εκπαίδευση, Εκδόσεις Νήσος, 2015.

(Π 38 Ε) Ζητήματα Μουσειολογίας

Διδάσκων/ουσα: Μέλος ΔΕΠ υπό διορισμό

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π38Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑΣ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	**3**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	**4.5**
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ**		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) περιγράψουν μερικά από τα ερωτήματα που απασχολούν τα σύγχρονα μουσεία ως προς την επικοινωνία τους με το κοινό, 2) αναγνωρίσουν μερικά από τα βασικά μοντέλα επικοινωνίας που εφαρμόζονται στα μουσεία και τις εκθέσεις, 3) διακρίνουν τις λειτουργίες του σύγχρονου μουσείου και να εξηγήσουν σε τι αφορά η επικοινωνιακή-εκπαιδευτική λειτουργία, 4) αναπτύξουν κριτήρια, ώστε να μπορούν να επιλέγουν τα μουσεία εκείνα, που είναι πιο κατάλληλα για να ικανοποιήσουν τους στόχους μιας σχολικής επίσκεψης και που μπορούν να προσφέρουν μια πλούσια μαθησιακή εμπειρία στα παιδιά.

Γενικές Ικανότητες
• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Αυτόνομη εργασία

- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στον θεσμό του μουσείου ως ενός εναλλακτικού μαθησιακού περιβάλλοντος και ενός σημαντικού παράγοντα στην ανάπτυξη της πολιτιστικής καλλιέργειας των παιδιών. Το μουσείο επισκοπείται, καταρχήν, ιστορικά προκειμένου να αναδειχθούν οι ιδεολογικές/επιστημολογικές διαφορές τής κάθε ιστορικής περιόδου, που επηρέασαν τον χαρακτήρα του μουσείου διαχρονικά. Το σύγχρονο μουσείο προσεγγίζεται ως προς τους ρόλους που καλείται να παίξει στην σημερινή κοινωνία. Παρουσιάζονται τα είδη των επισκεπτών και τα κίνητρα (μαθησιακά κ.ά.) που έχουν, όταν επισκέπτονται τα μουσεία. Παρουσιάζονται τα μοντέλα επικοινωνίας που έχουν αναπτυχθεί για να μελετήσουν την επικοινωνία του μουσείου με το πολυπληθές και διαφοροποιημένο σε μαθησιακές ανάγκες κοινό του, οι εκθέσεις και η σημασία της «προσωπικής ερμηνείας» του επισκέπτη. Τεκμηριώνεται η σημασία της ανάπτυξης της Μουσειολογίας και της Μουσειοπαιδαγωγικής ως εξειδικευμένων επιστημονικών περιοχών που μελετούν το μουσείο και τις λειτουργίες του.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>- Παρουσιάσεις PowerPoint
- Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass
- Email</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr>
<tr><td>Εργαστηριακή άσκηση</td><td>15</td></tr>
<tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>20</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή εργασίας/-ών</td><td>15</td></tr>
<tr><td>Αυτόνομη μελέτη</td><td>46</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά
Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
• Γραπτή εργασία (βιβλιογραφική επισκόπηση, αξιολόγηση μουσείου ως προς την επικοινωνιακή του προσέγγιση με το κοινό, αξιολόγηση έκθεσης ως προς την παιδαγωγική της αξία κ.λπ.) (100%)
Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)
• Περιεχόμενο: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, συνάφεια με το θέμα (60%)
• Κριτική σκέψη – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (30%)
• Βιβλιογραφία: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, κατάλληλη χρήση, αυτόνομη ανεύρεση</td></tr>
</table>

	πηγών (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Γ. Μπίκος, Α. Κανιάρη (επιμ.), Μουσειολογία, πολιτιστική διαχείριση και εκπαίδευση, Εκδόσεις Γρηγόρη, 2014.

Μ. Κοντοχρήστου (επιμ.), Διεθνές γίγνεσθαι και πολιτισμός, Εκδόσεις Σιδέρης, 2017.

Ν. Νικονάνου, Α. Μπούνια, Α. Φιλιππουπολίτη, Α. Χουρμουζιάδη, Ν. Γιαννούτσου, Μουσειακή μάθηση και εμπειρία στον 21ο αιώνα, Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα, 2016.

(Π 39 Ε) Μυθιστόρημα Μαθητείας

Διδάσκουσα: Σοφία Ιακωβίδου, Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 39 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Μυθιστόρημα μαθητείας**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> - Διακρίνουν τις ορίζουσες ενός είδους: θεωρητικές, γραμματολογικές κ.ά. - Να αντιλαμβάνονται την κομβική σημασία της έννοιας της bildung, και δη ως φοιτητές/τριες μιας Παιδαγωγικής Σχολής και μέλλοντες/ουσες διδάσκοντες/ουσες Παιδαγωγικών. - Να διαθέτουν γνώσεις σχετικά με την τεράστια διεθνή παράδοση του bildungsroman, κλασικών και λιγότερων γνωστών συγγραφέων ανά χώρα. - Να διακρίνουν διαφοροποιήσεις ανάμεσα στα γνωρίσματα του είδους ανάλογα με την εκάστοτε εθνική παράδοση. - Να κατανοούν, αναγνωρίζουν και κατατάσσουν οπτικές και κειμενικές αφηγήσεις που εμπίπτουν σε αυτήν τη φόρμα αφήγησης. Πάμπολλες είναι οι κινηματογραφικές, τηλεοπτικές και θεατρικές μεταφορές τέτοιων έργων που αναφέρονται στο μάθημα. Γίνεται επιλεκτική προβολή κάποιων από αυτές. - Διακρίνουν την έκταση της παρουσίας του είδους εντός της νεοελληνικής γραμματείας. - Να καταλαβαίνουν και γιατί αυτή η φόρμα παρουσιάζει πυκνή παρουσία κατά τη Γενιά του

’30, αλλά και γιατί και πώς το είδος εξελίσσεται και διαμορφώνεται ανά τα χρόνια, χωρίς ποτέ να σβήνει η παρουσία του. - Να παρακολουθούν αναλυτικές ερμηνευτικές προσεγγίσεις μυθιστορημάτων μαθητείας - Να μπορούν να αναλύουν πεζογραφικά έργα βάση όλων των στοιχείων που παρέχονται στο μάθημα - Να οξύνουν την κρίση τους σχετικά με ζητήματα διάπλασης, διαμόρφωσης, μαθητείας ανάλογα με το πώς αυτά αντιμετωπίζονταν ανά κουλτούρα και εποχή.

Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών Αυτόνομη εργασία/ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Πραγματευόμενο ζητήματα μύησης, διάπλασης, μαθητείας (όχι μόνο με τη στενή παιδαγωγική έννοια, αλλά με την ευρύτερη της «γνώσης χωρίς τοίχους» που είναι η εμπειρία ή με αυτήν της προσπάθειας ένταξης του νεαρού ήρωα σε διαφορετικά περιβάλλοντα-ομάδες), μοιρασμένο ανάμεσα σε δύο παραδόσεις, αυτήν του ατομικισμού και αυτήν της «κοινωνικοποίησης», της συμφιλίωσης με τον εαυτό και τον κόσμο, δείχνοντας τους πολλαπλούς χώρους τριβής ή και συγκρούσεων που οδηγούν προς τη μια ή την άλλη κατεύθυνση (σχολείο, οικογένεια, σπουδές, εργασία, τέχνη, φιλικές και ερωτικές σχέσεις) και κυρίως στενά συνδεόμενο με την άνοδο της αστικής τάξης, το μυθιστόρημα μαθητείας έφτασε σχεδόν να ταυτιστεί με την ιστορία του μυθιστορήματος εν γένει. Πρόκειται ωστόσο για ένα ιδιαίτερο είδος μυθιστορήματος, που εγκαινιάζεται πανευρωπαϊκά με *Τα χρόνια της μαθητείας του Βίλελμ Μάιστερ* του Γκαίτε (1795-6), παρουσιάζει τεράστια παράδοση στις επιμέρους εθνικές λογοτεχνίες και ικανή εκπροσώπηση στην ελληνική (Γ. Θεοτοκάς, Μ. Λυμπεράκη, Α. Τερζάκης, Λ. Νάκου, Π. Πρεβελάκης κ.ά.). Θα εξετάσουμε τέτοιες αφηγήσεις που ξεδιπλώνουν την προβληματική της εφηβείας και της νεότητας, παρακολουθώντας ήρωες που στο χρονικό φάσμα που καλύπτουν τα μυθιστορήματα αυτά γίνονται σταδιακά από προέφηβοι έφηβοι και με το πέρας του έχουν φτάσει στο κατώφλι της ενήλικης ζωής, είναι έτοιμοι να ζήσουν το δικό τους μυθιστόρημα. Το τέλος των μυθιστορημάτων αυτών σηματοδοτεί επομένως μια καινούρια αρχή, την είσοδο στην (ενήλικη) ζωή. Τι συμβαίνει εντούτοις όταν η ενηλικίωση παραμένει, πεισματικά, εντός παρενθέσεως; Ποια τα διακυβεύματα, ποιες οι αναταράξεις μιας παρατεταμένης μετεφηβείας; Τι είδους καταφύγιο μπορεί να παράσχει η τέχνη ή η αισθητική σε τέτοιους σιτεμένους έφηβους στη σύγχρονη εποχή, σε σύγχρονες μυθιστορηματικές εκδοχές του είδους, όπου τα ιδεολογικοπολιτικά ερείσματα έχουν καταρρεύσει; Θα εξετάσουμε και τέτοια έργα που ανήκουν ενδεχομένως σε διευρυμένους κύκλους του ειδολογικού επίκεντρου, επιτρέπουν όμως να φανεί πως τα σύγχρονα όρια της νεότητας έχουν μετατοπιστεί ή διευρυνθεί, και κυρίως προσφέρουν την ευκαιρία μιας πρώτης γνωριμίας με τους σύγχρονους πεζογράφους.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης Εξ αποστάσεως: καθοδήγηση εκπόνησης εργασίας

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email Προβολή ταινιών
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Σεμινάρια	3
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	18
Συγγραφή εργασίας/-ών	
Εκπόνηση μελέτης	36
Καλλιτεχνική δημιουργία	19
Αυτόνομη μελέτη	20
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: γραπτή εξέταση Προαιρετική εργασία **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %): συμμετοχή, ανάληψη εργασιών/παρουσιάσεων στην τάξη, εξετάσεις

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Γ. Θεοτοκάς, Λεωνής, Έκδοση 26η, Βιβλιοπωλείον της Εστίας Ι.Δ. Κολλάρου & Σιας Α.Ε., 2013.

Μ. Λυμπεράκη, Τα ψάθινα καπέλα, 50η έκδοση, Εκδόσεις Καστανιώτη, 1997.

Μελέτες:

Φραγκίσκη Αμπατζοπούλου, «Αυτοβιογραφικός λόγος: ιστορικοί και μυθιστορηματικοί βίοι στο μυθιστόρημα εφηβείας», *Εντευκτήριο*, τχ. 28-9, 1994, σ. 74-88.

Daniel Mortier, «Le roman d'éducation comme genre dans l'horizon de réception», στο Roman de formation, roman d'éducation dans la littérature française et dans les littératures étrangères,Παρίσι: éd. Kimé, 2007, σ. 263-273

Suleiman, Susan. «La structure d' apprentissage, Bildungsroman et roman à thèse». *Poétique*, τχ. 37, 1979, 24-42

Franco Moretti, *The way of the world: the bildungsroman in European culture*, Λονδίνο-Νέα Υόρκη,Verso, 2000.

Σπύρος Κιοσσές, *Το γυναικείο bildungsroman στη νέα ελληνική λογοτεχνία: παραδειγματικές*

αφηγηματικές δομές διαμόρφωσης της μυθοπλαστικής ηρωίδας κατά την πρώτη μεταπολεμική περίοδο, Διδ. διατρ., Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, 2008.

Αγγέλα Καστρινάκη, «Νεαροί καλλιτέχνες στην ελληνική πεζογραφία. Η κουλτούρα του εγωτισμού και κάποιες 'ελλείψεις'», στο *Οι χρόνοι της ιστορίας. Για μια ιστορία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας*, Αθήνα, 1998, σ. 252-263

Γερασιμία Μελισσαράτου «Το πορτραίτο του καλλιτέχνη ως νεαρού Κωνσταντινουπολίτη και τα πορτραίτα ευρωπαίων συγγενών του» στο *Ο εξω-ελληνισμός. Κωνσταντινούπολη και Σμύρνη 1800-1922. Πνευματικός και κοινωνικός βίος,* Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας Σχολής Μωραΐτη, 1998, σ. 217-237

Γερασιμία Μελισσαράτου, «Το μυθιστόρημα Eroïca ως Bildungsroman: κριτικά ξαναδιαβάσματα και μια πρόταση ειδολογικού προσδιορισμού», Ελίτροχος, τ.11, Χειμώνας 1996-7, σ. 103-121.

Ag. Kastrinaki, «The portrait of the artist in the late twentieth century», στο Contemporary Greek fiction in a United Europe. From local history to the global individual, επιμ. Peter Mackridge, Eleni Yiannakakis, Οξφόρδη: Legenda, 2004.

Φανή Τσιαμπάση, *Bildungsroman και εξελικτικό μυθιστόρημα,* Αθήνα, Αιώρα, 2017.

Νικόλαος Πάγκαλος, *Αρρενωπότητα και bildungsroman,* Διδ. Διατριβή, ΑΠΘ, 2005.

Jeffers, Thomas. *Apprenticeships the Bildungsroman from Goethe to Santayana*. New York, N.Y: Palgrave Macmillan, 2005.

(Π 40 Ε) Ανατρεπτικές Αφηγήσεις της Παιδικής Ηλικίας

Διδάσκουσα: Σοφία Ιακωβίδου, Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 40 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**3ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ανατρεπτικές Αφηγήσεις της Παιδικής Ηλικίας**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> - Γνωρίζουν τις διαφορές ανάμεσα στη Νέα Κοινωνιολογία της Παιδικής Ηλικίας και τις παραδοσιακές της εκδοχές - Να έχουν γνώση των επικρατούντων κοινωνικών αναπαραστάσεων σχετικά με τα παιδιά και πώς να στέκονται κριτικά απέναντί τους - Να διακρίνουν τι εξυπηρετούν δίπολα όπως ενήλικας vs παιδί, κοινωνικό vs φυσικό κλπ και πώς αυτά διασφαλίζουν τον έλεγχο ή την κυριαρχία του πρώτου όρου στον δεύτερο - Να αναγνωρίζουν πως οι «ανατρεπτικές αναπαραστάσεις της παιδικής ηλικίας» δεν είναι παρά μια γκάμα αυτών που προσκρούουν σε αλήθειες που επιμένουμε να αποσιωπούμε - Να έχουν έρθει σε επαφή με ορισμένες από τις μεγαλύτερες μορφές της νεοελληνικής πεζογραφίας του 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα - Να έχουν εποπτεία του πεζογραφικού τοπίου της νεοελληνικής λογοτεχνίας κατά τους δύο προηγούμενους αιώνες, τόσο κειμένων του λογοτεχνικού κανόνα όσο και άλλων περιπτώσεων - Να μπορούν να διακρίνουν διαφορετικούς αφηγηματικούς τρόπους, λογοτεχνικά είδη και αισθητικά ρεύματα όπως ρεαλισμός, νατουραλισμός, μοντερνισμός κ.α. - Να έρθουν σε επαφή με ορισμένους από τους πιο πρωτοπόρους συγγραφείς της νεοελληνικής λογοτεχνίας με διεθνές διαμέτρημα - Να διαθέτουν ερμηνευτικά εργαλεία για την ανάλυση λογοτεχνικών και άλλων κειμένων - Ειδικά σε ό,τι αφορά τον τρόπο αναπαράστασης της παιδικής ηλικίας, έρχονται σε επαφή με τολμηρά, ανανεωτικά των αναγνωστικών μας αντανακλαστικών κείμενα - Να βλέπουν πώς κατάλληλο ύφος και περιεχόμενο μπορούν να απογειώσουν συνδυαστικά την αναγνωστική ανταπόκριση - Να αναγνωρίζουν στη λογοτεχνία ένα χώρο ελευθερίας ή και ξεκαθαρίσματος

λογαριασμών με την πραγματική και ποιητική οικογένεια - Αποκτούν ιδέες εκπαιδευτικών εφαρμογών της δημιουργικής γραφής

Γενικές Ικανότητες
Συγκροτούν μια ευρεία ανθρωπιστική παιδεία που τους καθιστά ικανούς να ερμηνεύουν κριτικά τις προκλήσεις της εποχής μας Να αντιλαμβάνονται ότι οι συνήθεις κοινωνικές αναπαραστάσεις κατασκευάζουν στερεοτυπικές εικόνες παιδιών και πώς να στέκονται κριτικά απέναντί τους Να κατανοούν πως οι «ανατρεπτικές αναπαραστάσεις της παιδικής ηλικίας» αντιστοιχούν σε αλήθειες που επιμένουμε να αγνοούμε ή απλώς σε ταμπού μας Να κατανοούν πώς η λογοτεχνία μπορεί να καταστεί η «επιτέλους ξανακερδισμένη παιδική ηλικία» Κατανοούν και να ερμηνεύουν επιστημονικές θεωρίες και έννοιες από τον χώρο της Νέας Κοινωνιολογίας της Παιδικής Ηλικίας και ευρύτερα των Επιστημών της Εκπαίδευσης, να τις μεταφέρουν και να τις εφαρμόζουν αποτελεσματικά σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας. Κατανοούν τους ποικίλους παράγοντες που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και πολιτισμική πραγματικότητα Να έχουν γνώση ευρείας γκάμας κειμένων που παρουσιάζουν διαφορετικά παιδιά Εφαρμόζουν εκπαιδευτικές πρακτικές και μεθόδους με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού, τους προσωπικούς του ρυθμούς και τις προοπτικές ένταξής του στο πολιτισμικό περιβάλλον.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θα εξεταστούν κείμενα από όλο το φάσμα της νεοελληνικής πεζογραφίας του 20ου αιώνα με στόχο την εξερεύνηση και την ανάδειξη της ερμηνευτικής τους δυναμικής. Η κατανόηση, η βαθύτερη εννόηση τόσο μεμονωμένων κειμένων όσο και των στοιχείων εκείνων που δομούν το σύνολο του έργου ενός συγγραφέα, στόχο θα έχει εδώ να εγείρει ευρύτερα ζητήματα, πολιτισμικής τάξης: λογοτεχνία και κοινωνική ερμηνεία-ιδεολογία, λογοτεχνία και ιστορία, λογοτεχνία και έκφραση της επιθυμίας, η διαλογική σχέση της λογοτεχνίας με άλλες μορφές τέχνης, θα είναι ορισμένοι από τους άξονες γύρω από τους οποίους θα στραφεί η ανάλυση των κειμένων. Χωρίς να παραγνωριστεί ο ρόλος της καλύτερης εξοικείωσης του ακροατηρίου με ζητήματα αυστηρά γραμματολογικής τάξης (που έχουν να κάνουν με λογοτεχνικές γενιές, λογοτεχνικά είδη, τάσεις και αισθητικά ρεύματα), θα δίνεται παράλληλα έμφαση στους τρόπους ανάλυσης, στην πρόταση εργαλείων ικανών να βοηθήσουν, να ενισχύσουν και να προεκτείνουν την επαφή μας με το κείμενο, ει δυνατόν όχι μόνο το λογοτεχνικό. Για τον σκοπό αυτό θα εξεταστούν τόσο κείμενα του λογοτεχνικού κανόνα όσο και ελάσσονα, όπως και ορισμένα που βρίσκονται στα κράσπεδα μεταξύ λογοτεχνίας και δοκιμίου/ δημοσιογραφίας/ βιογραφίας/αρχείου φτάνοντας μέχρι το εσκεμμένο σβήσιμο ή το θόλωμα των ορίων μεταξύ των διαφόρων ειδών του πεζού λόγου. Αυτά θα μας δώσουν μια θέα στις αναζητήσεις των σύγχρονων συγγραφέων και σε μεγάλο βαθμό σε όσα ο προηγούμενος αιώνας κλείνει ανοίγοντας την ίδια στιγμή για τον τρέχοντα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο τόσο στην τάξη όσο και κατά τις ώρες συνεργασίας, ανταλλαγή ηλεκτρονικής αλληλογραφίας για ενημέρωση και διάθεση σημειώσεων και πλάνου του μαθήματος ή παράθεση χρήσιμων συνδέσμων (links), στους οποίους μπορούν να βρουν υλικό

	για το μάθημα, αλλά και για μελλοντικά μαθήματα Νέων Ελληνικών.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	96
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: Γραπτή εξέταση Προαιρετική εργασία **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Συμμετοχή Ικανότητα στο γραπτό λόγο Παρουσίαση επιλεγμένου θέματος/κειμένου στην τάξη Δημιουργική αξιοποίηση σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα λογοτεχνικών έργων με θέμα το παιδί

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Γ. Βιζυηνός, *Νεοελληνικά διηγήματα*, επιμ. Π. Μουλλάς, Αθήνα: Βιβλ. της Εστίας, 2011

Σ. Ιακωβίδου, Inter-esse. Θέματα και ερμηνευτικές προσεγγίσεις στη νεοελληνική λογοτεχνία. Αθήνα: Γ. & Κ. Δαρδανός, 2020.

Χ. Ντουνιά, *Πέτρος Πικρός. Τα όρια και η υπέρβαση του νατουραλισμού*, Αθήνα: Γαβριηλίδης, 2006.

Μ. Αξιώτη, *Δύσκολες νύχτες*, Αθήνα: Κέδρος, 2008

Κ. Ταχτσής, *Το τρίτο στεφάνι*, Αθήνα: Γαβριηλίδης, 2009.

Κ. Ταχτσής, *Τα ρέστα*, Αθήνα: Γαβριηλίδης, 2009.

Μ. Καραπάνου, *Η Κασσάνδρα και ο λύκος*, Αθήνα: Καστανιώτης, 1997

Μελέτες:

Γ. Πεχτελίδης – Υ. Κοσμά, *Άγ(ρ)ια παιδιά. Οριοθετήσεις της «παιδικής ηλικίας» στο λόγο*, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρον, 2012.

Θεωρία του λόγου. Δημιουργικές εφαρμογές, επιμ. Α. Κιουπκιολής, Γ. Πεχτελίδης, Υ. Κοσμά, Αθήνα: Gutenberg, 2015

Παιδική ηλικία: κοινωνιολογικές, πολιτισμικές, ιστορικές διαστάσεις, επιμ. Χ. Μπαμπούνης, ΕΚΠΑ: Εργαστήριο Κοινωνικών Επιστημών, 2014 (http://www.hellenicsociology.gr/sites/default/files/praktika_synedriou.pdf)

Δ. Μακρυνιώτη (επιμ.), *Κόσμοι της παιδικής ηλικίας*, Αθήνα: Νήσος, 2003.

A. James, A. Prout (επιμ.), *Constructing and reconstructing childhood – Contemporary issues in the sociological study of childhood,* Λονδίνο: The Falmer Press, 1990

A. Prout, *The future of childhood*, Λονδίνο και Νέα Υόρκη: Routledge, Falmer, 2005

Μ. Παπαρούση, *Το σώμα και η διαπραγμάτευση της διαφοράς στη σύγχρονη ελληνική πεζογραφία*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2012

Β. Πάτσιου, *Τα πρόσωπα του παιδιού στην πεζογραφία*, Αθήνα: Δωδώνη, 1991.

Γ. Ρηγάτος, *Το άρρωστο και κακοποιημένο παιδί στη λογοτεχνία*, Αθήνα: Δωδώνη, 1989.

Σ. Ιακωβίδου, «Ανατρεπτικές αφηγήσεις της παιδικής ηλικίας: το παιδί και το κέλυφος», στο *Mundo Neogriego y Europa: contactos, dialogos culturales / Νεοελληνικός κόσμος και Ευρώπη: διάλογοι και πολιτισμικές σχέσεις*, επιμ. F. M. Morcillo, Γρανάδα: 2015, σ. 43-52 (http: www.shenorg.es/files/pdf/actas_congreso_valencia_2015.pdf)

Σ. Ιακωβίδου, «Η τέχνη της απόστασης: ο Ταχτσής και η αυτοβιογραφία», *Νέα Εστία*, 1782, Φεβρ. 2002, σ. 270-296

Σ. Ιακωβίδου, «Όταν το παιδί ήταν παιδί..»: *Η Κασσάνδρα και ο λύκος* της Μ. Καραπάνου ή η επιτέλους ξανακερδισμένη παιδική ηλικία, στο *Παιδική ηλικία: κοινωνιολογικές, πολιτισμικές, ιστορικές διαστάσεις*, επιμ. Χ. Μπαμπούνης, ΕΚΠΑ: Εργαστήριο Κοινωνικών Επιστημών, 2014 (http://www.hellenicsociology.gr/sites/default/files/praktika_synedriou.pdf)

(Π 43 Υ) Εισαγωγή στην Παιδική Λογοτεχνία

Διδάσκων/ουσα: Συμβασιούχος Διδάσκοντας/ουσα (Εντεταλμένος/η Διδάσκοντας/ουσα)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 43 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**2^{ο}**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> Αναγνωρίζουν την προσφορά της παιδικής λογοτεχνίας στην παιδεία των παιδιών. Αναγνωρίζουν τα αφηγηματικά στοιχεία των παιδικών βιβλίων (πλοκή, γλώσσα, οπτική γωνία κ.λ.π.) Αναγνωρίζουν και αξιοποιούν τον ιδεολογικό/κοινωνικοποιητικό ρόλο των παιδικών βιβλίων. Εντάσσουν το κατάλληλο παιδικό βιβλίο στην εκάστοτε μαθησιακή περίπτωση.

Γενικές Ικανότητες
Να κατανοεί έννοιες της λογοτεχνικής θεωρίας. Να εφαρμόζει τις παραπάνω θεωρητικές έννοιες στην ανάλυση λογοτεχνικών κειμένων. Να κρίνει ποιο κείμενο είναι κατάλληλο σε κάθε μαθησιακή διαδικασία.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1.Τι είναι η Παιδική Λογοτεχνία και πώς συνδέεται με την παιδική ηλικία. 2. Τα εγγενή προβλήματα του είδους.

3. Παιδική Λογοτεχνία – Ιδεολογία – Κοινωνικοποίηση
4.Τρόποι εγγραφής της ιδεολογίας στα λογοτεχνικά κείμενα
5.Ο ρόλος του εννοούμενου αναγνώστη
6. Διακειμενικότητα στα κείμενα Παιδικής Λογοτεχνίας
7. Παιδική λογοτεχνία του κανόνα: το έργο του Χ.Κ. Άντερσεν.
8. Νεοτερική παιδική λογοτεχνία: αναλύσεις επιλεγμένων έργων

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν ως εξής:

1) Προσδιορισμός της έννοιας «Παιδί» και «Παιδική Λογοτεχνία» και «Παιδικότητα» και Παιδική Λογοτεχνία- Όροι καταλληλότητας ενός λογοτεχνήματος για παιδιά -Παιδικά χαρακτηριστικά και αναγνώσματα
2) Ιστορία, Θεωρία, Κριτική Παιδικής Λογοτεχνίας - Θεωρητικές προσεγγίσεις της Παιδικής Λογοτεχνίας - Ειδολογική Κατάταξη κειμένων της Παιδικής Λογοτεχνίας
3) Παιδική Λογοτεχνία – Ιδεολογία – Κοινωνικοποίηση (Πολιτική ορθότητα, Ο Λογοτεχνικός Κανόνας, Λογοκρισία στην Παιδική Λογοτεχνία και ο κοινωνικοποιητικός ρόλος της Παιδικής Λογοτεχνίας)
4) Τρόποι εγγραφής της ιδεολογίας στα λογοτεχνικά κείμενα (Ιδεολογία και λογοτεχνικό κείμενο, Ιδεολογία και αφηγηματικές τεχνικές και ο ρόλος του συγγραφέα/αναγνώστη)
5) Εξερευνώντας το αναγνωστικό υποκείμενο- Αναγνωστική ανταπόκριση - Ο ρόλος του εννοούμενου αναγνώστη - Το παιδί ως αναγνώστης και κριτικός της Λογοτεχνίας
6) Διακειμενικότητα και Μεταμυθοπλασία (Ορισμός, Τύποι, Χαρακτηριστικά και Αφηγηματικές Τεχνικές)
7) Το λαϊκό παραμύθι και η μελέτη του - Ορισμός του παραμυθιού - Τα χαρακτηριστικά του ως λογοτεχνικό είδος - Η ελληνική προφορική παράδοση/ τέχνη της αφήγησης
8) Το έντεχνο παραμύθι - Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του - Το παραμύθι στη σύγχρονη εποχή (εκπρόσωποι) - Παιδαγωγική διάσταση και η διδακτική του παραμυθιού
9) Παιδική Λογοτεχνία του κανόνα: το έργο του Χ.Κ. Άντερσεν - Αναλύσεις των έργων του
10) Διασκευές βιβλίων για παιδιά
11) Ποίηση για παιδιά (Χαρακτηριστικά, Είδη, Πειραματισμοί)
12) Νεοτερικότητα στην Παιδική Λογοτεχνία. Λόγοι δημιουργίας της. Ο ρόλος του αναγνώστη στην νεοτερική Παιδική Λογοτεχνία Ι - Αναλύσεις επιλεγμένων νεοτερικών, μη εικονογραφημένων βιβλίων για παιδιά με άξονα την ιδεολογική τους φόρτιση και τα ΄προσόντα’ του εννοούμενου αναγνώστη τους.
13) Νεοτερικότητα στην Παιδική Λογοτεχνία. Λόγοι δημιουργίας της. Ο ρόλος του αναγνώστη στην νεοτερική Παιδική Λογοτεχνία ΙΙ - Αναλύσεις επιλεγμένων νεοτερικών εικονογραφημένων βιβλίων για παιδιά με άξονα την ιδεολογική τους φόρτιση και τα ‘προσόντα΄ του εννοούμενου αναγνώστη τους.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα***	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***

	Διαλέξεις	39
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	96
	Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Γραπτή εξέταση (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)** • Περιεχόμενο 50% • Δομή 10% • Βιβλιογραφία 5% • Κριτική σκέψη 30% • Γλώσσα 5%

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

Αναγνωστόπουλος, Β., (2001) Ιδεολογία και Παιδική Λογοτεχνία (Έρευνα και Θεωρητικές Προσεγγίσεις), Αθήνα: Καστανιώτης

Γιαννικοπούλου, Α. (2008) Στη Χώρα των Χρωμάτων: το Σύγχρονο Εικονογραφημένο Παιδικό Βιβλίο, Αθήνα: Παπαδόπουλος

Ζερβού, Α. (1996) *Λογοκρισία και Αντιστάσεις στα Κείμενα των Παιδικών μας Χρόνων*, Αθήνα: Οδυσσέας

Ζερβού, Α., (1997) *Στη Χώρα των Θαυμάτων: Το Παιδικό Ανάγνωσμα ως Σημείο Συνάντησης Παιδιών και Ενηλίκων*, Αθήνα: Πατάκης

Καλογήρου, Τ. (2003) *Τέρψεις και Ημέρες Ανάγνωσης*, Τομ Β. Αθήνα: Εκδ. Σχολής Ι.Μ.Παναγιωτόπουλου

Κανατσούλη, Μ. (2000) Ιδεολογικές Διαστάσεις της Παιδικής Λογοτεχνίας, Αθήνα:Τυπωθήτω, Γ. Δαρδανός

Κανατσούλη, Μ. (2018) *Εισαγωγή στη θεωρία και κριτική της παιδικής λογοτεχνίας*, 3η έκδοση. University Studio Press Α.Ε.

Καρπόζηλου, Μ. (1994) Το Παιδί στη Χώρα των Βιβλίων: Συμβολή στη Μελέτη των Παιδικών Αναγνωσμάτων, Αθήνα: Καστανιώτης

Κατσίκη – Γκίβαλου, Α. (2005) Το Θαυμαστό Ταξίδι: Μελέτες για την Παιδική Λογοτεχνία, Αθήνα: Πατάκης

Οικονομίδου, Σ. (2011β) Χίλιες και Μία Ανατροπές: η Νεοτερικότητα στη Λογοτεχνία για Μικρές Ηλικίες, Αθήνα: Πατάκης

Σπινκ, Τζ. (1990) Τα Παιδιά ως Αναγνώστες, Αθήνα: Καστανιώτης

Φραγκουδάκη, Α. (1979) Τα Αναγνωστικά Βιβλία του Δημοτικού Σχολείου: Ιδεολογικός Πειθαναγκασμός και Παιδαγωγική Βία, Αθήνα: Θεμέλιο

Φρειδερίκου, Α. (1995) Η Τζένη Πίσω από το τζάμι: Αναπαραστάσεις των Φύλων στα Εγχειρίδια Γλωσσικής Διδασκαλίας του Δημοτικού Σχολείου, Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα

(Π 44 Ε) Ποίηση του 20ού αι.

Διδάσκουσα: Σοφία Ιακωβίδου, Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 44 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ποίηση του 20ού αι.**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04359/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u>

- Αναγνωρίζουν τις ιδιαιτερότητες και τις ορίζουσες του ποιητικού λόγου
- Να μπορούν να αναλύουν και ερμηνεύουν μείζονες μορφές της ποιητικής και ευρύτερα πολιτισμικής μας παράδοσης (Καβάφη, Καρυωτάκη, Σεφέρη, Ελύτη, Εμπειρίκο, Εγγονόπουλο και άλλες μορφές της γενιάς του 30 και της μεταπολεμικής ποίησης)
- Να έρχονται σε επαφή με τα ίδια τα κείμενα και να αποκτούν μικρούς «χάρτες πλοήγησης» στο ποιητικό σύμπαν μεγάλων μορφών, όπως και αντίληψη των διαφοροποιήσεων όσων κινούνται πέριξ αυτών
- Να διακρίνουν τις διαφοροποιήσεις ανά ειδολογική κατηγορία
- Να κατανοούν ότι η ποιητική παράδοση είναι μια συνέχεια ανάμεσα σε τομές και ρήξεις
- Να αντιλαμβάνονται την έννοια του λογοτεχνικού κανόνα, να διακρίνουν μείζονες και ελάσσονες περιπτώσεις δημιουργών
- Να αντιλαμβάνονται την έννοια του λογοτεχνικού πεδίου και τη λειτουργία των ποικίλων δραστών εντός του
- Να διακρίνουν τάσεις και καλλιτεχνικά ρεύματα (ρομαντισμός, παρνασσισμός, συμβολισμός, μοντερνισμός, καλλιτεχνικές πρωτοπορίες)
- Να διακρίνουν τη σχέση μεταξύ των διαφόρων τεχνών και την αλληλεπίδρασή τους με εξελίξεις στην κοινωνία
- Να αντιλαμβάνονται τις ποιητικές εξελίξεις, υπερβάσεις κλπ ως μέρος ευρύτερων πολιτισμικών, ιστορικών, κοινωνικών μετατοπίσεων
- Να προβαίνουν σε γραμματολογικούς διαχωρισμούς ανάμεσα σε γενιές, ώστε να έχουν την προοπτική του πριν και του μετά και να αντιλαμβάνονται τις συνέχειες και ανανεώσεις
- Να διακρίνουν τη διαφορά παράδοσης και νεωτερικότητας, ελληνικότητας (και συναφών

ευρωπαϊκών ιδεολογημάτων) και διεθνισμού
- Να έχουν εποπτεία πάνω σε μια από τις σημαντικότερες εκφάνσεις της πολιτισμικής μας ιστορίας και το πώς αυτές επιταχύνθηκαν ή πύκνωσαν κατά τον 20ο αιώνα
- Να έχουν επίγνωση του πώς τα εργαλεία και οι αναλυτικές έννοιες που δίνονται βρίσκουν εφαρμογή σε άλλες τέχνες (ζωγραφική, αρχιτεκτονική, κινηματογράφος) ή όψεις του βίου

Γενικές Ικανότητες
Διεύρυνση αναγνωστικών αντανακλαστικών Κριτική ικανότητα Δυνατότητα εποπτείας ανάμεσα σε διαφορετικές χωροχρονικές φάσεις Δημιουργική αξιοποίηση σε μαθησιακά περιβάλλοντα Λήψη αποφάσεων Άσκηση κριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Αυτόνομη εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Πάρε τη λέξι μου
δος μου το χέρι σου

Το ελάχιστο αυτό ποίημα του Εμπειρίκου ίσως να περικλείει και συγχρόνως να απηχεί όσα η ποίηση επιχειρεί να αρθρώσει και αυτά στα οποία προσκαλεί. Το μάθημα αυτό θα επιχειρήσει να πιάσει διαφορετικές συχνότητες του ποιητικού λόγου: τις καβαφικές λέξεις «που λένε και κρύβουν», το διαβρωτικό σαρκασμό του Καρυωτάκη – θάβεται πράγματι στο πρόσωπό του η Μεγάλη Ιδέα; - , το «μύθο» της γενιάς του ’30 – είχε/έχει (;!) πράγματι η Ελλάδα έναν ιδιαίτερο πολιτισμικό πυρήνα που να της επιτρέπει να επικοινωνεί δυναμικά με το διεθνές περιβάλλον όπως η περίφημη αυτή γενιά προσπάθησε να δείξει; τι ήταν γι’ αυτούς η «ελληνικότητα»;, Πως μιλά κανείς μετά τη φρίκη του πολέμου και έναν εμφύλιο σπαραγμό; Τι γίνονται οι αγώνες όταν ηττούνται; Και τα ιδεολογικοπολιτικά ερείσματα όταν καταρρέουν; Ποια η γκάμα και ποια τα όρια ενός λόγου πολυδυναμικού όπως ο ποιητικός, που όμως ίσως περισσότερο παρά ποτέ κατά τον 20ο αιώνα αψήφησε τον εγκλωβισμό του στο νόημα;

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	96
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: Γραπτή εξέταση

	Προαιρετική εργασία **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Συμμετοχή Ανάληψη εργασιών Κριτικές παρουσιάσεις ποιητών στην τάξη με τη χρήση νέων τεχνολογιών

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Ε. Γαραντούδης, Η ελληνική ποίηση του 20ού αιώνα - Μια συγχρονική ανθολογία, Εκδόσεις Μεταίχμιο, 2008.

Ε. Γαραντούδης, Από τον μοντερνισμό στη σύγχρονη ποίηση (1930-2006), 2η Έκδοση, Εκδόσεις Καστανιώτη, 2007.

Και με τον ήχον των για μια στιγμή επιστρέφουν ...Η ελληνική ποίηση τον εικοστό αιώνα (επίτομη ανθολογία), επιμέλεια: Δ. Μέντη-Ευρ. Γαραντούδης, Αθήνα: Gutenberg, 2016.

Ανθολογία της ελληνικής ποίησης (1940-1970), επιμέλεια: Κ. Παπαγεωργίου, Β. Χατζηβασιλείου, Αθήνα: Στάικος, 2012.

Περαιτέρω μελέτες:

Αθανασόπουλος, Β. Το ποιητικό τοπίο του ελληνικού 19ου και 20ου αιώνα, τόμοι 2, Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη, 1998.

Απατζοπούλου, Φ. «Δεν άνθησαν ματαίως ...» Ανθολογία υπερρεαλισμού, Αθήνα: Εκδόσεις Νεφέλη, 1980.

Αργυρίου, Α. Διαδοχικές αναγνώσεις Ελλήνων υπερρεαλιστών, Αθήνα: Εκδόσεις Γνώση, 1983.

Αργυρίου, Α. Η πρώτη μεταπολεμική γενιά, ανθολογία-γραμματολογία, Αθήνα: Εκδόσεις Σοκόλη, 1982.

Αρσενίου, Ελισάβετ, Νοσταλγοί και πλαστουργοί, Έντυπα, κείμενα και κινήματα στη μεταπολεμική λογοτεχνία, Αθήνα: Εκδόσεις Τυπωθήτω, 2003.

Βαγενάς, Ν. Για έναν ορισμό του μοντέρνου στην ποίηση, Αθήνα: Εκδόσεις Στιγμή, 1984.

Βαγενάς Ν., Ο ποιητής και ο χορευτής. Μια εξέταση της ποιητικής και ποίησης του Γ. Σεφέρη, Αθήνα; Κέδρος, 1979.

Βίτι, Μάριο, Η γενιά του Τριάντα. Ιδεολογία και μορφή, Αθήνα: Ερμής, 2011.

Δασκαλόπουλος, Δ., Κ. Π. Καβάφης. Η ποίηση και τη ποιητική του, Αθήνα: Κίχλη, 2013.

Ιλίνσκαγια, Σόνια, Η μοίρα μιας γενιάς, Αθήνα: Εκδόσεις Κέδρος, 1990.

Καστρινάκη, Αγγέλα, Η λογοτεχνία στην ταραγμένη δεκαετία 1940-1950, Αθήνα: Εκδόσεις Πόλις, 2005.

Λεοντάρης Β., Η ποίηση της ήττας, Αθήνα: Έρασμος, 2008.

Μαρωνίτης Δ., Πολιτική και ποιητική ηθική. Πρώτη μεταπολεμική γενιά, Αθήνα: Εκδόσεις Κέδρος, 1976.

Μέντη, Δώρα, Μεταπολεμική πολιτική ποίηση. Ιδεολογία και ποιητική, Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη.

Πιερής Μ., Χώρος, φως και λόγος. Η διαλεκτική του «μέσα»-«έξω» στην ποίηση του Καβάφη, Αθήνα: Καστανιώτης, 1992.

Εισαγωγή στην ποίηση του Καβάφη, επιμ. Πιερής Μ., Ηράκλειο: ΠΕΚ, 2006.

Η ποίηση του κράματος. Μοντερνισμός και διαπολιτισμικότητα στο έργο του Καβάφη, Ηράκλειο: ΠΕΚ, 2000.

Καγιαλής, Τ. Η επιθυμία για το μοντέρνο, Αθήνα: Εκδόσεις Βιβλιόραμα, 2007.

Τζιόβας, Δ. Οι μεταμορφώσεις του εθνισμού και το ιδεολόγημα της ελληνικότητας στο μεσοπόλεμο, Αθήνα: Εκδόσεις Οδυσσέας, 1989.

Τζιόβας, Δ. Ο μύθος της Γενιάς του τριάντα, Αθήνα: Εκδόσεις Πόλις, 2011.

(Π 46 Ε) Δημιουργικές Μουσικές Δραστηριότητες για το Νηπιαγωγείο

Διδάσκουσα: Ευαγγελία Κοψαλίδου, ΕΕΠ της Σχολής Επιστημών Αγωγής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 46 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δημιουργικές μουσικές δραστηριότητες για το νηπιαγωγείο		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Διδακτική της μουσικής και παιδικό τραγούδι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04220/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) διακρίνουν τις έννοιες ενεργητική μουσική ακρόαση και δημιουργικές μουσικές διεργασίες 2) σχεδιάσουν και εκτελέσουν πορείες μουσικών διδασκαλιών 4) δημιουργήσουν αυτοσχέδια μουσικά παιχνίδια 5) εκτελέσουν οργανική συνοδεία παραμυθιού, ποιήματος, λογοτεχνικού κειμένου 6) συνθέσουν δικές τους μελωδίες και να αυτοσχεδιάσουν 7) αναπτύξουν την ικανότητα καλής μουσικής ανάγνωσης και γραφής
Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης • Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας. • Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού. • Αυτόνομη και ομαδική εργασία • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Διαθεματικές δραστηριότητες με κεντρικό άξονα τη μουσική που συνδέονται άμεσα με άλλα διδακτικά αντικείμενα (γλώσσα, μαθηματικά, γεωγραφία, εικαστικά κλπ.) και περιλαμβάνουν δημιουργικές μουσικές διεργασίες όπως τραγούδι, ρυθμό και κίνηση, εκτέλεση απλών μουσικών οργάνων, μουσική ανάγνωση και γραφή, χρήση αυτοσχέδιων μουσικών οργάνων και παιχνιδιών.
Έμφαση δίνεται στην ενεργητική μουσική ακρόαση για την οποία χρησιμοποιούνται όλα τα αυθεντικά μουσικά είδη: ελληνική μουσική (έντεχνη, λαϊκή, παραδοσιακή), δυτική μουσική (κλασική, σύγχρονη, τζαζ, ροκ), μουσική άλλων λαών (ινδική, κινεζική, λατινοαμερικάνικη, αφρικανική, κ.α.), παιδικά τραγούδια.
Επίσης, στη μουσική και στο παραμύθι με μουσική επένδυση: τραγούδια, συνθέσεις, μουσική υπόκρουση, αφήγηση και μερική δραματοποίηση γνωστών παιδικών παραμυθιών και μουσικών έργων.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν ως εξής:

1. Εισαγωγή στις βασικές μουσικές δραστηριότητες
2. Ρυθμός-Κίνηση
3. Τραγούδι
4. Δημιουργικότητα
5. Εκτέλεση σε μουσικά όργανα της τάξης
6. Ενεργητική μουσική ακρόαση
7. Μουσική ανάγνωση και γραφή
8. Συνδυασμός βασικών μουσικών δραστηριοτήτων
9. Νότες, αξίες και ρυθμοί του μέτρου
10. Μουσική επένδυση παραμυθιών και ιστοριών
11. Μουσική επένδυση παραμυθιών και ιστοριών
12. Μουσική επένδυση ποιημάτων και αφηγημάτων
13. Παρουσίαση μουσικής επένδυσης σε ομάδες

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	13
Σεμινάρια	3
Εργαστηριακή άσκηση	26
Άσκηση πεδίου	10
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	10
Συγγραφή εργασίας/-ών	10
Εκπόνηση μελέτης	10
Καλλιτεχνική δημιουργία	30
Αυτόνομη μελέτη	23
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ .	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά*

	Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική) Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • Γραπτή εργασία 20% • Προφορική εξέταση 40% • Καλλιτεχνική ερμηνεία 30% • Άλλη / Άλλες 10% **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων 20% • Επαρκής φωνητική και ενόργανη εκτέλεση 50% • Κατάλληλη χρήση ορολογίας 20% • Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών και κατάλληλη χρήση της βιβλιογραφίας 10%

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Βασική Βιβλιογραφία (Εύδοξος)

Κοψαλίδου, Ευαγγελία (2021), Αποκαλύπτοντας τη μουσική Μπαρόκ στα παιδιά, Αθήνα, Fagottobooks.
Κοψαλίδου, Ευαγγελία (2014), Αναπλάθοντας την «όπερα» το Παιδί και τα Μάγια του M. Ravel μέσα από δημιουργικές μουσικές δραστηριότητες, Αθήνα, Fagottobooks.

Πρόσθετη Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

https://eclass.duth.gr/modules/document/index.php?course=ALEX04220

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

https://eclass.duth.gr/modules/document/index.php?course=ALEX04220

(Π 48 Ε) Οργάνωση Παιδικών Μουσικών Συνόλων

Διδάσκουσα: Ευαγγελία Κοψαλίδου, ΕΕΠ της Σχολής Επιστημών Αγωγής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 48 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Οργάνωση παιδικών μουσικών συνόλων		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Διδακτική της μουσικής και παιδικό τραγούδι (ΠΠΚ), Δημιουργικές μουσικές δραστηριότητες για το νηπιαγωγείο		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04213/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) Περιγράψουν την σύνθεση ενός απλού οργανικού συνόλου τάξης 2) Διακρίνουν νότες, αξίες, ρυθμούς μέτρου 3) Συνδυάσουν 2-5 μελωδικά μουσικά όργανα τάξης και άλλα τόσα ρυθμικά 4) Σχεδιάσουν μία μουσική διδασκαλία με χρήση απλών μουσικών οργάνων 5) Ερμηνεύσουν παιδικά τραγούδια με μουσικά όργανα και φωνές 6) Ερμηνεύσουν απλές συνθέσεις άλλων ιστορικών μουσικών εποχών με μουσικά όργανα και φωνές 7) Συνθέσουν και αυτοσχεδιάσουν σε απλές δικές τους μελωδίες 8) Αναπτύξουν ρυθμικές και κινητικές δεξιότητες
Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης • Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας. • Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική

πραγματικότητα.
- Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η συνεργασία, η ακρόαση και η σύμπραξη αποτελεί απαραίτητη, μεταξύ άλλων προϋπόθεση, μιας ομαδικής καλλιτεχνικής ερμηνείας, απόδοσης και κοινής πράξης. Η δημιουργία μικρών και μεγάλων μουσικών συνόλων στο νηπιαγωγείο ενδυναμώνει την ατομική έκφραση και ενισχύει την ομαδική συνεργασία για το καλύτερο ηχητικό αποτέλεσμα το οποίο απαιτεί συγκεκριμένες μουσικές γνώσεις όπως οι παρακάτω που θα αποκτηθούν στο συγκεκριμένο μάθημα:

- -φλογέρας (όλες οι νότες και αλλοιώσεις, παιδικά τραγούδια με 2-7 βασικές νότες, επιλεγμένες αναγεννησιακές, μπαρόκ και σύγχρονες συνθέσεις)
- -μεταλλόφωνο, ξυλόφωνο (του συστήματος C. Orff για εκτέλεση bordun, ostinato και ορισμένων παιδικών τραγουδιών)
- -ρυθμικών κρουστών οργάνων (του συστήματος C. Orff για ρυθμική συνοδεία τραγουδιών και συνθέσεων στο ρυθμό του μέτρου, στην έμφαση, στο ρυθμό του λόγου)
- -χρήση του σώματος ως ηχογόνου πηγής (με εκτέλεση ρυθμικών και μελωδικών σχημάτων αποκλειστικά από μέλη του σώματος)
- -χρήση της φωνής και κριτήρια επιλογής παιδικών τραγουδιών (βασισμένα στις αρχές του συστήματος Z. Kodaly)
- -ρυθμική και εκφραστική κίνηση για την κατανόηση και ερμηνεία στοιχείων της μουσικής (χώρος, χρόνος, ένταση, διάρκεια, τονισμός, παύση, δυναμική, ηχόχρωμα βασισμένα σε αρχές του συστήματος E.J. Dalcroze)
- -βασικά στοιχεία μουσικού αυτοσχεδιασμού
- -στοιχεία οργάνωσης φωνητικών και οργανικών παιδικών συνόλων με βάση τις πιο πάνω, απαραίτητες για τη δημιουργία τους, αποκτηθείσες μουσικές γνώσεις

Όλα όσα αναφέρονται, θα διδαχθούν στο πλαίσιο των μαθημάτων με σκοπό την ολοκλήρωση του κύκλου των μαθημάτων που αναφέρονται στη μουσική και προσφέρονται στο πρόγραμμα σπουδών καθώς και την ενίσχυση του «ομαδικού μουσικού πνεύματος».

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν ως εξής:

1. Νότες και αξίες
2. Ρυθμοί του μέτρου: 2/4, 3/4, 4/4
3. Ρυθμοί του μέτρου: 5/8, 7/8, 9/8, 6/8
4. Οργανικά μουσικά σύνολα ανά τους αιώνες

5. Εκτέλεση παιδικών τραγουδιών σε όργανα της τάξης 6. Εκτέλεση παιδικών τραγουδιών σε όργανα της τάξης 7. Εκτέλεση παιδικών τραγουδιών σε όργανα της τάξης: ενορχήστρωση και φωνητική ερμηνεία 8. Εκτέλεση παιδικών τραγουδιών σε όργανα της τάξης: ενορχήστρωση και φωνητική ερμηνεία 9. Η αρχαία ελληνική λύρα και η χρήση της στην εκπαίδευση 10. Η αρχαία ελληνική λύρα και η χρήση της στην εκπαίδευση 11. Σημαντικοί μουσικοπαιδαγωγοί και ενδεικτική εφαρμογή των συστημάτων τους 12. Σημαντικοί μουσικοπαιδαγωγοί και ενδεικτική εφαρμογή των συστημάτων τους 13. Παρουσίαση της εκτέλεσης των παιδικών τραγουδιών σε ομάδες

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>Παρουσιάσεις PowerPoint
Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass,
Email
Διαδίκτυο</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr>
<tr><td>Σεμινάρια</td><td>6</td></tr>
<tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>32</td></tr>
<tr><td>Καλλιτεχνική δημιουργία</td><td>18</td></tr>
<tr><td>Καλλιτεχνικό εργαστήριο</td><td>40</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ
.</td><td>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά

Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)
Διαμορφωτική

Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
• Προφορική εξέταση (10%)
• Καλλιτεχνική ερμηνεία, ενόργανη και φωνητική εκτέλεση (80%)
• Ερωτήσεις σύντομης απάντησης (10%)
Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)
• Ενόργανη εκτέλεση και ερμηνεία (80%)
• Προφορική εξέταση σε ερωτήσεις σύντομης απάντησης (10%)
• Απόδοση σε καλλιτεχνική ερμηνεία (10%)</td></tr>
</table>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Ξανθούλης, Νικόλαος (2021), Ολοκληρωμένη Μέθοδος της Αρχαίας Ελληνικής Λύρας, Αθήνα, Orpheus

Τσούτσια, Ελένη (2006), Παίζω μουσική, μέθοδος διδασκαλίας φλάουτου με ράμφος, Αθήνα, Orpheus.

Brandley Jane Adree (1990), Το μεταλλόφωνο για αρχάριους, Αθήνα, Orpheus

Πρόσθετη προτεινόμενη βιβλιογραφία είναι διαθέσιμη στο Eclass

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**: International journal of music education, Music educators journal

(Π 52 Ε) Τεχνικές Αφήγησης – Αφηγηματικές Προσεγγίσεις

Διδάσκουσα: Μυρσίνη Λαντζουράκη, Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π52 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Τεχνικές Αφήγησης – Αφηγηματικές Προσεγγίσεις		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ’ επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) Αποδώσουν κείμενα χρησιμοποιώντας τον προφορικό λόγο 2) Αναπτύξουν μεθόδους προφοράς και εκφοράς του λόγου 3) Εναλλάσσουν το ρυθμό του λόγου δημιουργώντας φωνητικές ποικιλίες και ηχοχρώματα 4) Αναγνωρίσουν τους κανόνες προφοράς του προφορικού λόγου
Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση τεχνικών θεάτρου. Παραγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Είδη αφήγησης.
- Κατηγορίες αφηγηματικών ειδών.
- Η δυναμική του αφηγητή: ο αφηγητής ως φορέας και ο αναγνώστης ως δέκτης της αφήγησης.
- Αναλύοντας τις διαθέσεις της έκφρασης του προφορικού λόγου.
- Τρόποι και τεχνικές ανάγνωσης κειμένων.
- Ο χρόνος στην ανάγνωση: παύσεις, αναπνόηχα, ρυθμός.

- Ασκήσεις εκφοράς του λόγου: πρακτική σε κείμενα διαφορετικής δομής και ύφους.

Οι εβδομαδιαίες ενότητες έχουν ως εξής:
1. Οι λέξεις αποκαλύπτουν μυστήρια. Η αφήγηση αντικατοπτρίζει κομμάτια του εαυτού.
2. Η φαντασία καλλιεργείται;
3. Μιλώντας με ορισμούς. Η αφήγηση ως εργαλείο του εκπαιδευτικού.
4. Τεχνικές αφήγησης: Η λέξη και η σημαντικότητά της
5. Κανόνες ορθοφωνίας. Παραδείγματα
6. Εμπλουτίζοντας το κείμενο με συναισθήματα (διαθέσεις)
7. Ο ρυθμός στο λόγο. Παιχνίδι με το ρυθμό
8. Η παύση
9. Διανθίζοντας το λόγο με αναπνόηχα
10. Ο αφηγητής και ο χώρος. Η κίνηση του αφηγητή ως τρόπος δημιουργίας συνδέσεων με το κοινό του
11. Το αντικείμενο στην υπηρεσία της αφήγησης
12. Ενσωματώνοντας διαλογικά μέρη στην αφήγηση
13. Η σημασία της επιλογής. Φτιάχνοντας την προσωπική μας ιστορία.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	10
Καλλιτεχνικό εργαστήριο	35
Διαδραστική διδασκαλία	40
Συγγραφή εργασίας/-ών	10
Καλλιτεχνική δημιουργία	40
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • Καλλιτεχνική ερμηνεία (30%) • Προφορική εξέταση (70%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Γλώσσα: έκφραση (50%) • Γλώσσα: χρήση του λόγου (50%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Τσιλιμένη, Τ. (2011). Αφήγηση και Εκπαίδευση. Εισαγωγή στην τέχνη της αφήγησης. Αθήνα: Επίκεντρο ΑΕ.
Μπαλάσκας, Κ. (2002). Ταξίδι με το κείμενο. Αθήνα: Μπακιρτζής-Γαϊτάνης ΟΕ.

(Π 53 Ε) Η Δραματική Τέχνη στην Εκπαίδευση

Διδάσκουσα: Μυρσίνη Λαντζουράκη, Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 53 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**4ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η δραματική τέχνη στην εκπαίδευση		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) Υλοποιήσουν δράσεις με τη χρήση θεατροπαιδαγωγικής τεχνικής 2) Αναγνωρίσουν τη δυναμική της παρέμβασης στις δράσεις τους 3) Αναπτύξουν την ευελιξία της ιδιότητας του εμψυχωτή 4) Σχεδιάσουν ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα για παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας
Γενικές Ικανότητες
• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση τεχνικών θεάτρου. • Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε εναλλακτικούς χώρους εκπαίδευσης. • Παραγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Μέσα από το συνδυασμό θεωρίας και πράξης, στις 13 ενότητες του μαθήματος διδάσκονται τα εξής:
1. Θέατρο στην εκπαίδευση: ιστορική αναδρομή
2. Παιδαγωγοί της δραματικής τέχνης και η συμβολή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία. Από τον Στανισλάβσκι στον Μπρέχτ
3. Δια-δραστικό θέατρο: Η πορεία του θεάτρου προς την κατεύθυνση της εκπαίδευσης.: «Το κάτι άλλο» των Kathryn Cave και Cris Riddell
4. Τεχνικές της δραματικής τέχνης στην εκπαίδευση: Παγωμένη εικόνα. Πρακτικό παράδειγμα: Project για το περιβάλλον
5. Τεχνικές της δραματικής τέχνης στην εκπαίδευση. Πρακτικό παράδειγμα: Project για τη διατροφή
6. Τεχνικές της δραματικής τέχνης στην εκπαίδευση. Πρακτικό παράδειγμα: Project με αφορμή το ποίημα της Ελένης Βακαλό «Πώς έγινε ένας κακός άνθρωπος»
7. Τεχνικές της δραματικής τέχνης στην εκπαίδευση. Πρακτικό παράδειγμα: Project με αφορμή το κείμενο του Τζιάννι Ροντάρι «Η μαγική φλογέρα και τα αυτοκίνητα»
8. Τεχνικές της δραματικής τέχνης στην εκπαίδευση. Πρακτικό παράδειγμα: Project με αφορμή τα μέσα δικτύωσης και ενημέρωσης
9. Τεχνικές της δραματικής τέχνης στην εκπαίδευση. Πρακτικό παράδειγμα: Project με αφορμή το animation short film “Going Green”
10. Τεχνικές της δραματικής τέχνης στην εκπαίδευση. Πρακτικό παράδειγμα: Project με αφόρμηση τα αντικείμενα του ήρωα και θέμα τον σχολικό εκφοβισμό
11. Ο ρόλος του εμψυχωτή. Η δυναμική της ομάδας και η επικοινωνία με τους συμμετέχοντες
12. Θέατρο ως κοινωνική παρέμβαση. Ο χώρος και ο χρόνος της παρέμβασης.
13. Η θεατρική δράση ως μέσο ανατροπής των στερεοτύπων. Augusto Boal: το θέατρο του καταπιεσμένου. Χτίζοντας ένα project από την αρχή

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</td><td colspan="2">Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td colspan="2">Παρουσιάσεις PowerPoint
Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass,
Email</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>Δραστηριότητα</td><td>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</td></tr>
<tr><td></td><td>Διαλέξεις</td><td>15</td></tr>
<tr><td></td><td>Καλλιτεχνικό εργαστήριο</td><td>25</td></tr>
<tr><td></td><td>Διαδραστική διδασκαλία</td><td>45</td></tr>
<tr><td></td><td>Συγγραφή εργασίας/-ών</td><td>15</td></tr>
<tr><td></td><td>Καλλιτεχνική δημιουργία</td><td>15</td></tr>
<tr><td></td><td>Εκπόνηση μελέτης</td><td>20</td></tr>
<tr><td></td><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td colspan="2">Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά

Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)
Συμπερασματική

Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
• Γραπτή εργασία (50%)</td></tr>
</table>

	• Δημόσια παρουσίαση (50%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Κριτική σκέψη (40%) • Δομή (30%) • Γλώσσα (30%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Αυδή, Α. Χατζηγεωργίου Μ. (2007). Η τέχνη του δράματος στην εκπαίδευση. Αθήνα: Μεταίχμιο

Γκόβας, Ν. (2003). Για ένα δημιουργικό θέατρο. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κοντογιάννη, Α. (2008). Μαύρη αγελάδα- Άσπρη αγελάδα. Δραματική τέχνη στην εκπαίδευση και διαπολιτισμικότητα. Αθήνα: Μοτίβο εκδοτική.

Κοντογιάννη, Α. (2012). Η δραματική τέχνη στην εκπαίδευση. Αθήνα: Πεδίο ΑΕ.

Παπαδόπουλος, Σ. (2010). Παιδαγωγική του θεάτρου. Αθήνα: Ιδιωτική.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

- Εκπαίδευση και Θέατρο. Journal@theatroedu.gr

(Π 54 Ε) Το Παιδί και το Λογοτεχνικό Βιβλίο

Διδάσκων/ουσα:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 54 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΤΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) Κατανοούν την ιδιαίτερη φύση των λογοτεχνικών βιβλίων για παιδιά 2)Διακρίνουν την ηλικιακή ομάδα στην οποία μπορεί να απευθύνεται ένα λογοτεχνικό βιβλίο για παιδιά 3)Αναλύσουν τα στοιχεία του βιβλίου τα οποία απεικονίζουν τον εννοούμενο αναγνώστη του 4)Προτείνουν λογοτεχνικά βιβλία κατάλληλα για μία συγκεκριμένη ομάδα παιδιών και μία συγκεκριμένη εμψυχωτική ή παιδαγωγική δράση.

Γενικές Ικανότητες
• Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού. • Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Πώς ένας ενήλικας μπορεί να καταλάβει αν ένα «παιδικό» βιβλίο είναι πράγματι κατάλληλο για παιδιά και για τι είδους παιδιά είναι κατάλληλο.
- Πόσο τον βοηθά η έννοια του εννοούμενου αναγνώστη που το ίδιο το βιβλίο «κατασκευάζει».
- Ποια η σχέση του εννοούμενου με τον πραγματικό αναγνώστη ενός βιβλίου.
- Εάν υπάρχει εννοούμενος «αναγνώστης» των εικόνων και πώς αυτός διαφαίνεται.
- Για να δειχθούν τα παραπάνω, εξετάζονται από την σκοπιά του εννοούμενου αναγνώστη τους, διαφορετικά είδη παιδικής λογοτεχνίας όπως μυθιστορήματα, βιβλία για μικρά παιδιά, εικονο-βιβλία, βιβλία γνώσεων και διασκευές για παιδιά.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν ως εξής:

1) Ιστορική και κοινωνιολογική θεώρηση της Παιδικής Λογοτεχνίας- Έννοια, περιεχόμενο και ιδιαιτερότητες
2) Τα είδη της Παιδικής Λογοτεχνίας - Ο εννοούμενος αναγνώστης και η ιδεολογική λειτουργία του ως εργαλεία αξιολόγησης λογοτεχνικών κειμένων για παιδιά
3) Ειδολογικοί Ορισμοί και χαρακτηριστικά: Εικονογραφημένα βιβλία και εικονοβιβλία
4) Ο εννοούμενος αναγνώστης/θεατής - Η διάσταση μεταξύ εννοούμενου αναγνώστη και εννοούμενου θεατή
5) Οπτική γωνία και εστίαση στα εικονογραφημένα παιδικά βιβλία/εικονοβιβλία: η θέση του εννοούμενου αναγνώστη, του εννοούμενου θεατή και του εννοούμενου αναγνώστη/θεατή
6) Τα παιδιά ως αναγνώστες της Παιδικής Λογοτεχνίας (Τύποι Αναγνωστών) - Η κατασκευή της παιδικής ηλικίας μέσω των εικόνων των εικονοβιβλίων
7) Χιούμορ και Παιδική Λογοτεχνία - Χαρακτηριστικά παραδείγματα εικονογραφημένων, και μη, παιδικών αφηγημάτων
8) Ο εννοούμενος αναγνώστης των διασκευών για παιδιά
9) Βιβλία χωρίς λόγια - Τύποι των βιβλίων χωρίς λόγια και ο εννοούμενος αναγνώστης τους
10) Βιβλία γνώσεων για παιδιά: το στοίχημα του εννοούμενου αναγνώστη μέσω της ανάλυσης επιλεγμένων βιβλίων
11) Πολυπολιτισμική Λογοτεχνία - Η Ταυτότητα και η Ετερότητα στα λογοτεχνικά βιβλία για παιδιά
12) Ολοκαύτωμα και Παιδική Λογοτεχνία - Θεωρητικές κατευθύνσεις σχετικά με τη Λογοτεχνία του Ολοκαυτώματος για παιδιά - Εξέταση σύγχρονων εικονογραφημένων βιβλίων και μυθιστορημάτων με διαφορετικούς τρόπους γραφής/ύφους/οπτικής γωνίας και σύγκριση μεταξύ τους
13) Σύγχρονα, ανατρεπτικά, αμφιλεγόμενα εικονογραφημένα βιβλία για παιδιά ή μήπως όχι; (Για ποιον γράφονται; Σε ποιον απευθύνονται; Ποιος τα απολαμβάνει;)

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα***	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***

	Διαλέξεις	39
	Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	21
	Αυτόνομη μελέτη	75
	Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** γραπτή εργασία 100% **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • **Περιεχόμενο**: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα. (60 %) • **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: εις βάθος ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση… (40%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Οικονομίδου, Σ., (2016) *Το παιδί πίσω απ' τις λέξεις: ο εννοούμενος αναγνώστης των παιδικών βιβλίων*, Αθήνα, Gutenberg.

Κανατσούλη Μ., (2014) *Μυστικά, ψέματα, όνειρα και άλλα: λογοτεχνία για αναγνώστες προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας*, Θεσσαλονίκη, University Studio Press

Hunt, P. (επιμ.) (2006) *Κατανοώντας τη λογοτεχνία για παιδιά*, μτφρ. Μητσοπούλου, Χ., Αθήνα, Μεταίχμιο

Γκίβαλου – Κατσίκη, Α., Πολίτης, Δ., (επιμ.) 2013, *Καλλιεργώντας τη φιλαναγνωσία: πραγματικότητες και προοπτικές,* Αθήνα, Διάδραση

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

keimena@ece.uth.gr

(Π 55 Ε) Μονόγλωσση/Δίγλωσση Πραγματολογική Ικανότητα

Διδάσκων/ουσα: Λύδια Μίτιτς, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 55 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μονόγλωσση/Δίγλωσση πραγματολογική ικανότητα		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) αναγνωρίζουν το περιεχόμενο βασικών εννοιών και όρων της επιστήμης της Πραγματολογίας, 2) είναι σε θέση να γνωρίζουν ότι η Πραγματολογία είναι η μελέτη: - του νοήματος του ομιλούντος ατόμου - της συμφραστικής συμπεριφοράς - του τρόπου με τον οποίο κατά επικοινωνία μεταδίδονται περισσότερα από όσα λέγονται - της έκφρασης της σχετικής απόστασης 3) αναλύουν τον παιδικό λόγο μέσα από τα σώματα δεδομένων 4) αξιολογούν τις πραγματολογικές γλωσσικές λειτουργίες των μονόγλωσσων αλλά και δίγλωσσων νηπίων

Γενικές Ικανότητες
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών

της εκπαίδευσης
- Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας
- Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα ξεκινά με την παρουσίαση κεντρικών εννοιών της πραγματολογικής μελέτης, όπως είναι το περικείμενο, το εκφώνημα, οι γλωσσικές πράξεις, η αρχή της συνεργασίας, τα υπονοήματα και η δείξη. Στη συνέχεια, εξετάζονται επιμέρους κλάδοι της ανάλυσης λόγου, κυρίως η ανάλυση συνομιλίας και η κριτική ανάλυση λόγου, οι οποίες συνοδεύονται από σχετικές εφαρμογές, όπως είναι μεταξύ άλλων η ανάλυση παιδικού, αφηγηματικού λόγου. Όλες οι παραπάνω έννοιες και θεωρίες παρουσιάζονται μέσα από την ανάλυση συγκεκριμένων παραδειγμάτων από τα ελληνικά. Πρωταρχικός στόχος του μαθήματος είναι να καλλιεργηθεί η επικοινωνιακή ικανότητα και επίγνωση των φοιτητών/τριών ως μελλοντικών εκπαιδευτικών, ώστε να είναι σε θέση να βοηθούν τους/τις μαθητές/τριές τους να αντιληφθούν τους ποικίλους τρόπους με τους οποίους χρησιμοποιούμε και οργανώνουμε τον λόγο στις διαφορετικές κοινωνικές περιστάσεις στις οποίες συμμετέχουμε. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ρόλο των στρατηγικών μάθησης και χρήσης της πρώτης/δεύτερης γλώσσας και στον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευτικοί μπορούν να βοηθήσουν τους μαθητές/τριές τους να γίνουν αυτόνομοι και αυτορρυθμιζόμενοι ξεκινώντας από το νηπιαγωγείο.

Ενότητες του μαθήματος
1. Δήξη
2. Γλωσσικές πράξεις
3. Συνομιλιακά υπονοήματα
4. Αρχές ανάλυσης λόγου
5. Ανάλυση της συνομιλίας
6. Παιδικός λόγος
7. Παιδική αφήγηση
8. Σώματα κειμένων παιδικού λογού
9. Πραγματολογικές ικανότητες των δίγλωσσων παιδιών
10. Στρατηγικές εκμάθησης της πρώτης/δεύτερης γλώσσας
11. Διδασκαλία των στρατηγικών εκμάθησης στο νηπιαγωγείο
12. Αξιολόγηση των πραγματολογικών γλωσσικών λειτουργιών των μονόγλωσσων/δίγλωσσων παιδιών
13. Παρουσίαση των εργασιών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	50
Αυτόνομη μελέτη	46

	Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: Οι φοιτητές/τριες μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε δύο τρόπους αξιολόγησης: <u>Πρώτος</u>: • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης (100%) <u>Δεύτερος</u>: • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης (80%) • Προφορική παρουσίαση εργασίας (20%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) ▪ **Περιεχόμενο**: ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα (75%) ▪ **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, συνθετική ή αναλυτική προσέγγιση (25%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Γούτσος, Δ. 2012. *Γλώσσα. Κείμενο, ποικιλία, σύστημα*. Αθήνα: Κριτική.

Dirven, R. & Verspoor, M. 2004. *Γνωστικές ανιχνεύσεις στη γλώσσα και τη γλωσσολογία*. Μετάφραση-προσαρμογή-επιμέλεια: Αγγελική Αθανασιάδου & Μιχάλης Μηλαπίδης. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Fromkin, V., Rodman, R. & Hyams, N. 2008. *Εισαγωγή στη μελέτη της γλώσσας*. Μετάφραση: Ε. Βάζου, Γ. Ι. Ξυδόπουλος, Φ. Παπαδοπούλου & Α. Τσαγγαλίδης. Επιστημονική επιμέλεια: Γ. Ι. Ξυδόπουλος. Αθήνα: Πατάκης.

Παυλίδου, Θ.-Σ. 2008. *Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης*, ε΄ έκδ. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη].

Αρχάκης, Α. 2011/2005. Γλωσσική Διδασκαλία και Σύσταση των Κειμένων, β΄ έκδ. Αθήνα: Πατάκης.

Γεωργακοπούλου, Α. & Γούτσος, Δ. 2011/1999. Κείμενο και Επικοινωνία. Ανανεωμένη έκδοση. Αθήνα: Πατάκης.

Γεωργαλίδου, Μ., Σηφιανού, Μ. & Τσάκωνα, Β. (επιμ.). 2014. Ανάλυση Λόγου: Θεωρία και Εφαρμογές. Αθήνα: Νήσος.

Γλωσσάρι Σημασιολογίας και Πραγματολογίας. Διγλωσσοποίηση του A Glossary of Semantics and Pragmatics του Alan Cruse, 2008. Επιμέλεια-εισαγωγή: Β. Τσάκωνα. Αθήνα: Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Γούτσος, Δ., Κουτσουλέλου, Σ., Μπακάκου-Ορφανού Α. & Παναρέτου, Ε. (επιμ.). 2008. Ο Κόσμος των Κειμένων: Μελέτες Αφιερωμένες στον Γεώργιο Μπαμπινιώτη. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Κανάκης, Κ. 2007. Εισαγωγή στην Πραγματολογία. Γνωστικές και Κοινωνικές Όψεις της Γλωσσικής Χρήσης. Αθήνα: Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου.

Ντάλτας, Π. 2003. Πραγματολογία και Επικοινωνία. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Yule, G. 2006. Πραγματολογία. Μετάφραση: Α. Αλβανούδη & Χ. Καπελλίδη. Επιμέλεια: Θ.-Σ. Παυλίδου. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη].

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

Γλωσσολογία (http://glossologia.phil.uoa.gr/node/36)

Μελέτες για την ελληνική γλώσσα (http://ins.web.auth.gr/index.php?lang=el&Itemid=176)

(Π 56 Υ) Τέχνες στην Εκπαίδευση ΙΙ

Διδάσκουσες:

Μυρσίνη Λαντζουράκη, Ε.Ε.Π.

Μαριάννα Παυλίδου, Ε.Ε.Π. της Σχολής Επιστημών Αγωγής

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 56 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**2ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Τέχνες στην Εκπαίδευση ΙΙ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/EDU132/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

Να αναγνωρίζουν όρους που συνδέονται με τη θεατρική πράξη. Να κατανοούν την εκπαιδευτική διάσταση που συνοδεύει το «θεατρικό γεγονός» και να διακρίνουν τα όρια που διαχωρίζουν τις δράσεις που απευθύνονται σε ενήλικους και/ή ανήλικους θεατές/συμμετέχοντες. Να αναγνωρίζουν τα πρότυπα και τους ιδεολογικούς δείκτες που χαρακτηρίζουν το έντεχνο και το λαϊκό θέαμα για παιδιά (θέατρο, κουκλοθέατρο, θέατρο σκιών). Να δίνουν έμφαση σε θεατρικά κείμενα και τους δημιουργούς τους, ως φορείς μετάδοσης μηνυμάτων που οι μαθητές, σε τυπικά ή μη τυπικά πλαίσια εκπαίδευσης, θα αξιοποιήσουν για την γνωστική, αισθητική και συναισθηματική τους ανάπτυξη. Να κατασκευάζουν κούκλες χρησιμοποιώντας ποικιλότροπα διάφορα υλικά. Να δημιουργούν πρωτότυπες ιστορίες με θέματα που σχετίζονται με τα ενδιαφέροντα των παιδιών προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας και να οργανώνουν μικρά δρώμενα θεάτρου-κουκλοθέατρου χρησιμοποιώντας τεχνικές εμψύχωσης που διδάχτηκαν. Επίσης θα μπορούν να εφαρμόζουν στο σχολείο γνώσεις και τεχνικές για τη δημιουργία εικαστικών έργων μαζί με τους μικρούς μαθητές, να κατανοούν την σημασία της έκφρασης των παιδιών μέσα από το σχέδιο και τη ζωγραφική, όπως και μέσα από τις διάφορες δημιουργικές δραστηριότητες. Να είναι περισσότερο δημιουργικοί και ανοιχτοί σε όλες τις δραστηριότητες που αφορούν την τέχνη και τον Πολιτισμό, ενεργοί θεατές εκθέσεων και πολιτιστικών δράσεων. Να είναι περισσότερο κοινωνικοί, να συνεργάζονται και να επικοινωνούν μέσα από τη δυνατότητα της μη λεκτικής επικοινωνίας που τους προσφέρουν οι τέχνες. Να εκφράζονται με εικαστικούς όρους, να αναλύουν, συνθέτουν, και να επιλέγουν τα κατάλληλα εικαστικά εποπτικά μέσα (χρώματα, εικόνες, πίνακες, σχέδια) για την επαφή των παιδιών με τον φυσικό κόσμο, τη γλώσσα και τα δικά τους συναισθήματα. Να κατανοούν ότι η δραματική τέχνη και η εικαστική έκφραση είναι ένας σημαντικός τρόπος έκφρασης και επικοινωνίας μεταξύ των ανθρώπων, αλλά και μέσο απόκτησης και εμπέδωσης της γνώσης. Να είναι σε θέση να δημιουργούν ελεύθερα τα δικά τους εικαστικά έργα. Να χρησιμοποιούν τα έργα τέχνης διαφόρων εποχών και καλλιτεχνικών ρευμάτων, για την απόκτηση και εμπέδωση γνώσεων στα μαθηματικά, τη γλώσσα, τη μελέτη περιβάλλοντος κλπ. (διαθεματικότητα).

Επίσης θα μπορούν να:

- Σχεδιάζουν, οργανώνουν και υλοποιούν ένα μάθημα εικαστικής αγωγής με διαθεματική διάσταση στο νηπιαγωγείο.
- Αναγνωρίζουν, αξιοποιούν και εφαρμόζουν στο σχολείο ειδικές τεχνικές, χρησιμοποιώντας υλικά και εργαλεία για τη διδασκαλία των εικαστικών.
- Είναι ικανοί να παρατηρούν, περιγράφουν, αναλύουν και ερμηνεύουν ένα έργο τέχνης, να το συγκρίνουν με άλλα, να κατανοούν και περιγράφουν τις διαφορές και ομοιότητες, με σκοπό την αξιοποίησή του στο μάθημα.
- Είναι ικανοί να σχεδιάζουν, να οργανώνουν και υλοποιούν ένα μάθημα προσέγγισης του έργου με βιωματικό τρόπο.
- Αναγνωρίζουν τα στάδια εξέλιξης του παιδικού σχεδίου και τον επικοινωνιακό του χαρακτήρα, όπως και την αξία της εικαστικής έκφρασης για την ολόπλευρη και ισορροπημένη ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού, στην πράξη.
- Κατανοούν και αξιοποιούν την ψυχοθεραπευτική επίδραση των τεχνών και την σημασία τους στην εκπαιδευτική πράξη.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

- Παραγωγή της ελεύθερης δημιουργικής σκέψης, ενεργοποίηση της φαντασίας,

ομαδικότητα και συνεργασία.

- Αυτόνομη εργασία.

- Απόκτηση του κατάλληλου θεωρητικού και πρακτικού υπόβαθρου ώστε να μπορεί ο/η φοιτητής/τρια να εφαρμόσει τις γνώσεις του/της στα πλαίσια της προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα περιλαμβάνει δύο επιμέρους ενότητες: (α) Κουκλοθέατρο για Παιδιά και (β) Αισθητική Αγωγή.

Κουκλοθέατρο για Παιδιά

Μέσα από το συνδυασμό θεωρίας και πρακτικής στις 7 ενότητες που αφορούν την τέχνη του θεάτρου διδάσκονται τα εξής:
1. Το θέατρο ως έννοια στο χώρο και το χρόνο.
2. Ο ηθοποιός ως φορέας του μηνύματος. Οι τελεστές της θεατρικής πράξης και το κοινό
3. Είδη θεαμάτων για παιδιά: Ιστορική αναδρομή
4. Το θέατρο για παιδιά στην Ελλάδα και η σχέση των θεατρικών κειμένων με την εποχή τους: Αυτοσχεδιασμοί και παιχνίδια ρόλων με αφορμή περιλήψεις κειμένων
5. Από το κείμενο στην παράσταση: οι τεχνικές και η εφαρμογή τους, ανάλυση ρόλων, κανόνες και κώδικες σκηνικής απόδοσης.
6. Παραδείγματα δράσεων κουκλοθέατρου: Έκφραση και δημιουργικότητα μέσω της μίμησης, ασκήσεις φωνής και χρήση της αναπνοής, δημιουργία περιβάλλοντος δράσης.
7. Τεχνική συγγραφής πρωτότυπου κειμένου για το κουκλοθέατρο και προτάσεις για την κατασκευή κούκλας.

Αισθητική Αγωγή

Στο μάθημα, επιχειρείται με βιωματικό και παιγνιώδη τρόπο, η εισαγωγή στα βασικά στοιχεία της Εικαστικής διαμόρφωσης (Σημείο-γραμμή-σχήμα-επίπεδο-χρώμα-χώρος-σύνθεση), ώστε οι φοιτητές-τριες να γνωρίσουν την αλφάβητο της εικαστικής γλώσσας και να μπορούν να δημιουργήσουν ελεύθερα τα δικά τους εικαστικά έργα.

Η επαφή των φοιτητών/τριών με σημαντικά ρεύματα της τέχνης και έργα τέχνης διαφόρων εποχών της Ιστορίας, τους προσφέρει γνώση και παραδείγματα για τη χρήση της Εικαστικής γλώσσας, στις διάφορες εποχές. Η βιωματική προσέγγιση των έργων, προσφέρει την άμεση επαφή, ερμηνεία και κατανόηση, και λειτουργεί ως πηγή έμπνευσης για το δικό τους εικαστικό παιχνίδι.

Η απόκτηση δεξιοτήτων μέσα από τη γνωριμία των φοιτητών/τριών με διάφορες τεχνικές ζωγραφικής, εργαλεία, μέσα και υλικά, και πώς με αυτά μπορούν να οργανώσουν και υλοποιήσουν ένα εργαστήριο στο σχολείο, τους εξοπλίζουν με εφόδια για την διδακτική πράξη. Η κατανόηση της γλώσσας του σχεδίου και η εξέλιξή της κατά την παιδική ηλικία,

όπως και η σημασία του παιδικού σχεδίου στην κατανόηση του ψυχισμού των παιδιών, είναι ένα ακόμη εφόδιο για τους αυριανούς παιδαγωγούς της προσχολικής ηλικίας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ
Δια ζώσης,

Εξ αποστάσεως, κλπ.</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</td><td>Παρουσιάσεις PowerPoint

Email

Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>15</td></tr>
<tr><td>Σεμινάρια</td><td>15</td></tr>
<tr><td>Πρακτική (τοποθέτηση)</td><td>25</td></tr>
<tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>20</td></tr>
<tr><td>Καλλιτεχνικό εργαστήριο</td><td>40</td></tr>
<tr><td>Διαδραστική διδασκαλία</td><td>20</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης** (για την ενότητα «Κουκλοθέατρο για Παιδιά»): Εξέταση στο τέλος του εξαμήνου: Ομαδική συγγραφή (σε ομάδες 3-5 ατόμων) κειμένου για το κουκλοθέατρο. Κατασκευή κούκλας κουκλοθέατρου και παρουσίαση της μέσα από πρωτότυπο δρώμενο. **Κριτήρια αξιολόγησης** (για την ενότητα «Κουκλοθέατρο για Παιδιά»): Κατασκευή πρωτότυπης κούκλας, θεματική κειμένου δράσης, κίνηση κούκλας, ο κουκλοπαίκτης ως εμψυχωτής (κίνηση- ενέργεια- ποιότητα φωνής). Για να ανταπεξέλθουν στα παραπάνω κριτήρια, οι φοιτητές/τριες μπορούν να συμβουλευτούν τα εγχειρίδια που προτείνονται από τη διδάσκουσα καθώς και το σχετικό υλικό που τους παρέχεται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων. **Μέθοδοι αξιολόγησης** (για την ενότητα «Αισθητική Αγωγή»): Εκπόνηση και παράδοση καλλιτεχνικών εργασιών (εικαστικών συνθέσεων). **Κριτήρια αξιολόγησης** (για την ενότητα «Αισθητική Αγωγή»): Συμμετοχή στο μάθημα, θετική συμπεριφορά, προθυμία. Στις εικαστικές συνθέσεις: κατανόηση και εμπέδωση της διδασκόμενης θεωρίας, μέσα από την αρμονική και ισορροπημένη χρήση των χρωμάτων, των αντιθέσεων σε χρώμα, γραμμή, σχήμα και την τοποθέτησή τους στον χώρο. Αυθεντικότητα ιδεών, προσωπικό ύφος, φαντασία, δημιουργικότητα.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Γραμματάς, Θ. (2017). Θεατρική Αγωγή και Παιδεία. Αθήνα: Διάδραση.

Epstein A. S., Τρίμη Ε. (2005), Εικαστικές τέχνες και μικρά παιδιά, Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός.

Μαγουλιώτης, Α. Τσιλιμένη, Τ. (2011). Κουκλοθέατρο. Κούκλες Σκηνικά Παίξιμο Έργα. Αθήνα: Καστανιώτης.

Λενακάκης Α., Παρούση Α. (2019). Η τέχνη του κουκλοθέατρου στην εκπαίδευση. Παιχνίδι

συγκλίσεων και αποκλίσεων. Αθήνα: Gutenberg.

Παπανικολάου Ρ. Α. (2002), Η ζωγραφική στο νηπιαγωγείο και στο δημοτικό σχολείο, Θεσσαλονίκη: Μικρός πρίγκιπας.

Παρούση, Α. (2012). Κουκλοθέατρο στην Εκπαίδευση. Αθήνα: Πλέθρον.

Άρθρα της διδάσκουσας, δημοσιευμένα στον ιστότοπο: www.art22.gr

Σημειώσεις της διδάσκουσας

(Π 57 Ε) Διδακτική των Εικαστικών Τεχνών

Διδάσκουσα: Μαριάννα Παυλίδου, Ε.Ε.Π. της Σχολής Επιστημών Αγωγής

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 57 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**3ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Διδακτική των Εικαστικών Τεχνών**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Τέχνες στην Εκπαίδευση ΙΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα *Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.*
Οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>αναμένεται να:</u> 1. Να είναι σε θέση να σχεδιάζουν, να οργανώνουν και να υλοποιούν ένα μάθημα

εικαστικής αγωγής με διαθεματική διάσταση στο νηπιαγωγείο.
2. Να αναγνωρίζουν, αξιοποιούν και εφαρμόζουν στο σχολείο ειδικές τεχνικές, χρησιμοποιώντας υλικά και εργαλεία για τη διδασκαλία των εικαστικών τεχνών.
3. Να είναι ικανοί να παρατηρούν, περιγράφουν, αναλύουν και ερμηνεύουν ένα έργο τέχνης, να το συγκρίνουν με άλλα, να κατανοούν και περιγράφουν τις διαφορές και ομοιότητες, με σκοπό την αξιοποίησή του στο μάθημα.
4. Να είναι ικανοί να σχεδιάζουν, να οργανώνουν και υλοποιούν ένα μάθημα προσέγγισης του έργου τέχνης με βιωματικό τρόπο.
5. Να μπορούν να αναγνωρίζουν τα στάδια εξέλιξης του παιδικού σχεδίου και τον επικοινωνιακό του χαρακτήρα, όπως και την αξία της εικαστικής έκφρασης για την ολόπλευρη και ισορροπημένη ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού, στην πράξη.
6. Να κατανοούν και αξιοποιούν την ψυχοθεραπευτική επίδραση των τεχνών και την σημασία τους στην εκπαιδευτική πράξη.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

- Παραγωγή της ελεύθερης δημιουργικής σκέψης, ενεργοποίηση της φαντασίας, ομαδικότητα και συνεργασία.
- Αυτόνομη εργασία.
- Ικανότητα για εφαρμογή των γνώσεων και τεχνικών στη διδασκαλία.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος, είναι η εξοικείωση των φοιτητών με θέματα Διδακτικής της Εικαστικής αγωγής στο Νηπιαγωγείο.

Το μάθημα έχει βιωματικό χαρακτήρα. Επιδιώκεται η απόκτηση έμπρακτων γνώσεων, πρακτικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων, με στόχο την προσωπική και επαγγελματική ανέλιξη.

Το μάθημα κινείται σε τρεις άξονες:

Ο **πρώτος** άξονας είναι η δόμηση ενός μαθήματος και ο σχεδιασμός του, η οργάνωση και η υλοποίησή του. Η σημασία της διαθεματικής διάστασης στην υλοποίηση της διδασκαλίας. Σχεδιασμός μαθημάτων για την βιωματική προσέγγιση ενός έργου τέχνης. Μελέτη πολιτιστικών προγραμμάτων που υλοποιήθηκαν στο νηπιαγωγείο, με έμφαση στην αξιοποίηση της εικαστικής έκφρασης και των έργων τέχνης. Ιστορία της τέχνης: Γνωριμία με σημαντικά καλλιτεχνικά ρεύματα και καλλιτέχνες, με έμφαση στην εκπαιδευτική τους αξία.
Ο **δεύτερος** άξονας είναι το παιδί προσχολικής ηλικίας: Η κατανόηση του ρόλου της δημιουργικής έκφρασης για την ανάπτυξή του. Η εξέλιξη της αντίληψης, σε σχέση με την γλώσσα του σχεδίου, η σημασία και ο ρόλος του στην ολοκλήρωση της προσωπικότητας. Το παιδικό ιχνογράφημα ως μέσο έκφρασης, διάγνωσης αλλά και θεραπείας ιδιαιτεροτήτων. Η ψυχοθεραπευτική διάσταση της δημιουργικής διαδικασίας, θεραπεία μέσω της τέχνης.
Ο **τρίτος** άξονας είναι η γνωριμία του φοιτητή, -τριας, με διαφόρων ειδών τεχνικές ζωγραφικής

(στένσιλ, χαρακτική με λαδοπαστέλ, μικτές τεχνικές κλπ.), αλλά και τρισδιάστατες κατασκευές (πλαστική με πηλό, ζυμάρι ή πλαστελίνη), όπως και η αξιοποίηση άχρηστων και απορρίψιμων υλικών (μάσκες, κούκλες, κατασκευές κλπ.).

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν οργανωθεί ως εξής:

1. Εισαγωγή στα βασικά ερωτήματα-Παρουσίαση του περιεχομένου. Σκοπός του μαθήματος και στόχοι.

2. Ανάλυση των στοιχείων εξετάζουμε στο μάθημα, βιωματικά και διαθεματικά. Καταγραφή των βασικών υλικών για την διδασκαλία των εικαστικών στο σχολείο.

3. Αναδρομή σε σημαντικούς σταθμούς της ιστορίας της τέχνης, από την Αρχαιότητα έως σήμερα (ppt).

4. Μεθοδολογία της βιωματικής προσέγγισης του έργου τέχνης-εφαρμογή. Η αξιοποίηση του έργου τέχνης για διαθεματική διδασκαλία.

5. Κατασκευή αντικειμένων από άχρηστα και απορρίψιμα υλικά: Κατασκευή χαρακτήρων (φατσούλες) από χαρτόνι, με σκοπό την χρήση τους στη διδασκαλία, την παραγωγή λόγου και το θέατρο.

6. Κατασκευή μάσκας, η σημασία του προσωπείου στον πολιτισμό. (Κατασκευή μάσκας τριών μεγεθών)-εργαστήριο.

7. Πολιτιστικά προγράμματα στο νηπιαγωγείο. (ppt). Κατασκευή στέμματος-στεφανιού από χαρτόνι-Χαρτοκοπτική.(Εργαστήριο).

8. Εικαστικές τέχνες και μικρά παιδιά (ppt). Τεχνική στένσιλ (εργαστήριο). Διαθεματικοί στόχοι.

9. Τεχνική Χαρακτικής με λαδοπαστέλ (εργαστήριο). Διαθεματικοί στόχοι.

10. Κατασκευή κούκλας από ρολά τουαλέτας, με σκοπό το θέατρο και την παραγωγή λόγου. (Εργαστήριο).

11. Η εξέλιξη της γλώσσας του σχεδίου, από το μικρό παιδί στον ενήλικο. Η σημασία και ο ρόλος του παιδικού ιχνογραφήματος (ppt).

12. Δημιουργικότητα. Πλαστική με πηλό (εργαστήριο).

13. Θεραπεία μέσω των τεχνών-η θεραπευτική επίδραση της δημιουργικής διαδικασίας (ppt). Οδηγίες σχετικά με την συγγραφή της γραπτής εργασίας βιωματικής προσέγγισης του έργου τέχνης.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία*	Παρουσιάσεις PowerPoint Email Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης

με τους φοιτητές	Eclass
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	5
Σεμινάρια	35
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	20
Καλλιτεχνική δημιουργία	40
Καλλιτεχνικό εργαστήριο	35
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης**: 1) Εκπόνηση και παράδοση γραπτής εργασίας βιωματικής προσέγγισης του έργου τέχνης και της εικαστικής προσέγγισής του (70%) 2) Η θετική συμπεριφορά και η συνεργασία στο μάθημα, η ποιότητα των καλλιτεχνικών συνθέσεων που παράγει ο φοιτητής,-τρια (30%) **Κριτήρια αξιολόγησης**: 1. Συμμετοχή στο μάθημα, θετική συμπεριφορά, προθυμία. 2. Στις εικαστικές συνθέσεις: κατανόηση και εμπέδωση της διδασκόμενης θεωρίας, μέσα από την αρμονική και ισορροπημένη χρήση των σχημάτων, των χρωμάτων και την χρήση των υλικών. Αυθεντικότητα ιδεών, προσωπικό ύφος, φαντασία, δημιουργικότητα. 3. Ορθή αξιοποίηση των βιβλιογραφικών πηγών, και δημιουργική ερμηνεία της διδακτέας ύλης, στην γραπτή εργασία. Σοβαρότητα, υπευθυνότητα, αισθητική ποιότητα.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Epstein A. S., Τρίμη Ε. (2005), Εικαστικές τέχνες και μικρά παιδιά, Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός.

Τρίμη Ε. (2021), Καλλιτεχνική εκπαίδευση, κατασκευές-παιχνίδια με υλικά από τη φύση και την τεχνολογία, Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη, Εκδόσεις Α.Ε.

Άρθρα της διδάσκουσας, δημοσιευμένα στον ιστότοπο: www.art22.gr

Κείμενα της διδάσκουσας, ως έγγραφα και αρχεία PowerPoint, στο μάθημα (e-class).

(Π 58 Ε) Καλλιτεχνικές Πρακτικές στη Μουσειοπαιδαγωγική

Διδάσκων/ουσα:

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Π 58 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Καλλιτεχνικές Πρακτικές στη Μουσειοπαιδαγωγική**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα *Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.*
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>αναμένεται να:</u> 1. Κατανοούν το θεωρητικό και παιδαγωγικό υπόβαθρο των καλλιτεχνικών πρακτικών ως

μέσο μουσειακής μάθησης και εκπαιδευτικής διαμεσολάβησης
2. Αναγνωρίζουν και αναλύουν τις διάφορες μορφές καλλιτεχνικών πρακτικών (εικαστικές τέχνες, θέατρο, αφήγηση, περφόρμανς κ.ά.) που εφαρμόζονται στα σύγχρονα μουσεία
3. Αξιολογούν κριτικά την αποτελεσματικότητα καλλιτεχνικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εργαστηρίων σε μουσειακό πλαίσιο
4. Εφαρμόζουν μεθοδολογίες διαμεσολάβησης μέσω τέχνης (arts-based mediation) για την προσέγγιση μουσειακών συλλογών και θεμάτων πολιτισμού
5. Σχεδιάζουν και αναπτύσσουν εκπαιδευτικές δράσεις βασισμένες σε καλλιτεχνικές πρακτικές για διαφορετικές ομάδες κοινού (παιδιά, εφήβους, ενήλικες, οικογένειες, ευάλωτες ομάδες)
6. Κατανοούν τη σχέση μεταξύ καλλιτεχνικής έκφρασης, συμμετοχικότητας και ανάπτυξης κριτικής σκέψης στο μουσειακό περιβάλλον

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Αυτόνομη εργασία.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Ανάπτυξη καλλιτεχνικής ευαισθησίας και δημιουργικής έκφρασης.
- Ικανότητα σχεδιασμού και υλοποίησης καινοτόμων εκπαιδευτικών δράσεων.
- Εργασία σε ομάδα και ανάπτυξη συνεργατικών δεξιοτήτων.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί θεματική συνέχεια του μαθήματος Εισαγωγή στην Μουσειοπαιδαγωγική. Υποστηρίζεται από το θεωρητικό υπόβαθρο που έχει διδαχθεί στην Εισαγωγή στην Μουσειοπαιδαγωγική, όπως είναι, δηλαδή, οι εκπαιδευτικές θεωρίες που βρίσκουν εφαρμογή στα μουσεία, η έννοια της «μουσειακής μάθησης», το μοντέλο της «διαδραστικής μουσειακής εμπειρίας», η έννοια του «ενεργού επισκέπτη/μαθητευόμενου» κ.λπ. Το μάθημα εστιάζει στη διερεύνηση και ανάλυση των καλλιτεχνικών πρακτικών στο πλαίσιο της μουσειακής μάθησης. Εξετάζει πώς οι μέθοδοι της δημιουργικής γραφής, των εικαστικών τεχνών, της αφήγησης, του θεάτρου, του χορού και της μουσικής αξιοποιούνται στο σύγχρονο μουσείο για την προσέγγιση των συλλογών, τη βιωματική κατανόηση του πολιτισμού και την ανάπτυξη κριτικής σκέψης. Οι καλλιτεχνικές πρακτικές προσεγγίζονται και αναλύονται ως προς το παιδαγωγικό τους υπόβαθρο και τα χαρακτηριστικά τους ως εργαλεία ενεργητικής μάθησης και συμμετοχικότητας. Έμφαση δίνεται στη σχέση μεταξύ καλλιτεχνικής πρακτικής και μουσειακού αντικειμένου, στις μεθοδολογίες διαμεσολάβησης μέσω της τέχνης (arts-based mediation), καθώς και στα προγράμματα που αναπτύσσονται από τα σύγχρονα μουσεία τέχνης, ιστορίας, αρχαιολογίας και πολιτισμού. Οι αναφορές σε παραδείγματα, ελληνικά και διεθνή, εξειδικεύονται σε διάφορες ομάδες κοινού (παιδιά, εφήβους, ενήλικες, οικογένειες, ευάλωτες κοινωνικές ομάδες). Παρουσιάζονται μεθοδολογίες σχεδιασμού και υλοποίησης εκπαιδευτικών δράσεων βασισμένων στην καλλιτεχνική πρακτική, καθώς και κριτήρια αξιολόγησης της αποτελεσματικότητάς τους.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν ως εξής:

1. Εισαγωγή – Καλλιτεχνικές πρακτικές και μουσειοπαιδαγωγική: ορισμοί και εννοιολογικό πλαίσιο
2. Ιστορική εξέλιξη των καλλιτεχνικών πρακτικών στη μουσειακή εκπαίδευση. Από την «παρατήρηση» στη «δημιουργία»
3. Θεωρητικές προσεγγίσεις: εκπαίδευση μέσω τέχνης, εννοιολογική τέχνη, κοινωνική πρακτική και μουσείο
4. Σχεδιασμός μουσειοπαιδαγωγικών προγραμμάτων που αξιοποιούν καλλιτεχνικές πρακτικές για διαφορετικές ομάδες κοινού.
5. Εικαστικές τέχνες στο μουσείο: ζωγραφική, γλυπτική, κολάζ και εγκαταστάσεις ως εκπαιδευτικά εργαλεία
6. Συμμετοχικές καλλιτεχνικές πρακτικές: συνδημιουργία, κοινωνία και κοινότητες
7. Αφηγηματικές πρακτικές στη μουσειοπαιδαγωγική.
8. Θεατρικές πρακτικές: μουσειακό θέατρο και θεατροπαιδαγωγικά προγράμματα
9. Μουσική και χορός στη μουσειοπαιδαγωγική
10. Συμμετοχή σε μουσειοπαιδαγωγικό πρόγραμμα που αξιοποιεί καλλιτεχνικές πρακτικές
11. Αξιολόγηση μουσειοπαιδαγωγικών προγραμμάτων που βασίζονται σε καλλιτεχνικές πρακτικές
12. Παρουσίαση και συζήτηση εργασιών
13. Παρουσίαση και συζήτηση εργασιών – κριτική αποτίμηση και προοπτικές

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Εργαστηριακή άσκηση	20
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	20
Καλλιτεχνική δημιουργία	35
Αυτόνομη μελέτη	36
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης**: 1) Ενεργός συμμετοχή στο μάθημα (20%) 2) Γραπτή εργασία (50%) 3) Προφορική παρουσίαση (30%) **Κριτήρια αξιολόγησης**: <u>Ενεργός συμμετοχή (20%)</u> • Ποιότητα παρεμβάσεων και συνάφεια με το θέμα (40%) • Κριτική τοποθέτηση και σύνδεση με θεωρητικά σχήματα (30%) • Συμμετοχή και συνεισφορά στο διάλογο (30%) <u>Γραπτή εργασία (50%)</u> • Περιεχόμενο και θεωρητική ακρίβεια (40%) • Κριτική ανάλυση και επιχειρηματολογία (30%) • Δομή και ακαδημαϊκός λόγος (10%) • Βιβλιογραφική τεκμηρίωση και αυτόνομη έρευνα (20%) <u>Προφορική παρουσίαση (30%)</u> • Θεωρητική τεκμηρίωση και περιεχόμενο (35%) • Κριτική προσέγγιση (25%) • Δομή και σαφήνεια παρουσίασης (20%) • Επικοινωνιακές δεξιότητες και διαχείριση χρόνου (20%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Ν. Νικονάνου, Α. Μπούνια, Α. Φιλιππουπολίτη, Α. Χουρμουζιάδη, Ν. Γιαννούτσου, *Μουσειακή μάθηση και εμπειρία στον 21ο αιώνα,* Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα, 2016.

Φ. Βενιέρη, *Μουσειακό θέατρο: Ιστορία, θεωρία, εφαρμογές*, Εκδόσεις Δίσιγμα, 2024

Γ. Κακούρου-Χρόνη, *Μουσείο-σχολείο: αντικριστές πόρτες στη γνώση*, Εκδόσεις Πατάκη, 2006

Θετικές Επιστήμες (Θ)

(Θ 02 Υ) Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Αειφορία και Αειφόρος Ανάπτυξη

Διδάσκων: Αθανάσιος Μόγιας, Αναπληρωτής Καθηγητής ΠΤΔΕ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Θ 02 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Περιβαλλοντική εκπαίδευση, αειφορία, αειφόρος ανάπτυξη		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04123/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Κεντρικός στόχος του μαθήματος είναι η εκπαίδευση των φοιτητών – μελλοντικών νηπιαγωγών στους στόχους, τις αρχές και τα χαρακτηριστικά της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΠΕ) / Εκπαίδευσης για την Αειφορία (ΕΑ), καθώς και τις στρατηγικές που μπορούν να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο της εμπλοκής τους με αυτήν, έτσι ώστε να αυξηθούν οι γνώσεις τους και να ενδυναμωθούν οι φιλοπεριβαλλοντικές στάσεις τους, προκειμένου να είναι σε θέση να εμπλακούν ενεργά και με επιτυχία στην εκπόνηση Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στη σχολική τους μονάδα αλλά και με τα καθημερινά περιβαλλοντικά ζητήματα του τόπου τους. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να είναι σε θέση: • Να αντιληφθούν, μέσα από μια αλληλουχία γεγονότων τον λόγο για τον οποίο «αβίαστα» προέκυψε η ανάγκη για την εισαγωγή ενός νέου εκπαιδευτικού πεδίου στον χώρο της τυπικής, μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης, αυτού της ΠΕ/ΕΑ, • Να γνωρίσουν την εξέλιξη της ΠΕ διεθνώς και στη χώρα μας, • Να κατανοήσουν το ζήτημα της Αειφόρου Ανάπτυξης και της εισαγωγής της ΕΑ ως μετεξέλιξη

της ΠΕ μέσα στο πεδίο της τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης,

- Να γνωρίσουν τις βασικές διδακτικές στρατηγικές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για ένα επιτυχημένο πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης,
- Να μπορούν να διερευνούν τις γνώσεις, αντιλήψεις, στάσεις και συμπεριφορές των μαθητών τους σε γενικότερα και ειδικότερα θέματα του περιβάλλοντος,
- Να είναι σε θέση να εμπνεύσουν τους μαθητές τους σε ζητήματα προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων σχετικών τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη & Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και πολυ-πολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγικό – Ενημερωτικό μάθημα

2. Σχέση Ανθρώπου – Φυσικού Περιβάλλοντος Ι

3. Σχέση Ανθρώπου – Φυσικού Περιβάλλοντος ΙΙ

4. Οικολογική κρίση, Οικολογικά και εκπαιδευτικά κινήματα και ο ρόλος της Επιστήμης της Οικολογίας

5. Πρόδρομοι της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στην Ελλάδα, Γένεση και Εξέλιξη της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

6. Φιλοσοφία - Προβληματική - Στόχοι και Χαρακτηριστικά της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ι

7. Φιλοσοφία - Προβληματική - Στόχοι και Χαρακτηριστικά της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ΙΙ

8. Διδακτικές στρατηγικές στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση / Εκπαίδευση για την Αειφορία Ι

9. Διδακτικές στρατηγικές στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση / Εκπαίδευση για την Αειφορία ΙΙ

10. Περιβαλλοντική Εκπαίδευση / Εκπαίδευση για την Αειφορία και νέα Αναλυτικά Προγράμματα, Αξιολόγηση στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Η ένταξη της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης / Εκπαίδευσης για την Αειφορία στον καινοτόμο θεσμό των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων στο Νηπιαγωγείο

11. Παρουσίαση εργασιών Ι

12. Παρουσίαση εργασιών ΙΙ

13. Παρουσίαση εργασιών ΙΙΙ

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.</td><td>Δια ζώσης - Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>• Χρήση του PowerPoint κατά τη διδασκαλία
• Χρήση video κατά τη διδασκαλία
• Χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class
• Ηλεκτρονική επικοινωνία μέσω e-mail</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><td>Δραστηριότητα</td><td>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</td></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Εκπόνηση μελέτης (project)</td><td>45</td></tr>
<tr><td>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>60</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Περιγραφή
Υπάρχει η γραπτή εξέταση με ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων που πραγματοποιείται κατά την εξεταστική περίοδο Ιανουαρίου -φεβρουαρίου αλλά δίνεται και η δυνατότητα μίας (1) ή δύο (2) προαιρετικών εργασιών, η πραγματοποίηση των οποίων οδηγεί σε αντίστοιχες επιλογές στον αριθμό των ερωτημάτων που καλούνται να απαντήσουν στην τελική τους εξέταση.

Γλώσσα εξέτασης: Ελληνική

Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)
Διαμορφωτική

Γραπτή τελική εξέταση:
- 100% για τους φοιτητές που δεν έχουν αναλάβει εκπόνηση καμιάς εργασίας
- 80% για τους φοιτητές που έχουν αναλάβει την εκπόνηση 1 εργασίας
- 60% για τους φοιτητές που έχουν αναλάβει την εκπόνηση 2 εργασιών

Περιλαμβάνει:
- Ερωτήσεις ανάπτυξης,
- Επίλυση / Ανάπτυξη σεναρίων Προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

<u>Κριτήρια αξιολόγησης:</u> Σαφήνεια και συνοχή στην επιχειρηματολογία που αναπτύσσεται, συνθετική και αναλυτική προσέγγιση στα υπό διαπραγμάτευση θέματα, κριτική σκέψη.

Ενδιάμεση εξέταση (παρουσίαση εργασίας):
- 20% για τους φοιτητές που έχουν εκπονήσει 1 εργασία
- 40% για τους φοιτητές που έχουν εκπονήσει 2 εργασίες

<u>Περιλαμβάνει:</u> Δημόσια παρουσίαση μίας ή δύο προαιρετικών ομαδικών ή ατομικών εργασιών, μέσα από τις οποίες καλούνται οι φοιτητές (α) να σχεδιάσουν ένα πρόγραμμα Περιβαλλοντικής</td></tr>
</table>

	Εκπαίδευσης σύμφωνα με τη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου και (β) να συγγράψουν και να παρουσιάσουν ένα περιβαλλοντικό παραμύθι. Κριτήρια αξιολόγησης: Δημιουργική σκέψη, βαθμός κατανόησης του υπό εξέταση περιβαλλοντικού ζητήματος ή/και προβλήματος, σαφήνεια και συνοχή στην επιχειρηματολογία που αναπτύσσεται.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα

- **Δημητρίου, Α**. **(2009).** *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Περιβάλλον, Αειφορία.* Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Πρόσθετη προτεινόμενη βιβλιογραφία

- **Αθανασάκης, Α. (2004).** *Η Περιβαλλοντική Αγωγή σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης*. Αθήνα: Gutenberg.
- **Αθανασάκης, Α. & Κουσουρής, Θ. (1999). «***Περιβάλλον και Οικολογία στην Εκπαίδευση. Η θεματική και μεθοδολογική ένταξη των σχέσεων Περιβάλλοντος - Σχολείου – Αγωγής στο εκπαιδευτικό μας σύστημα*. Αθήνα: Δαρδανός, Αθήνα.
- **Γεωργόπουλος, Α. & Τσαλίκη, Ε. (2006).** *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Αρχές - Φιλοσοφία - Μεθοδολογία - Παιχνίδια & Ασκήσεις*. Αθήνα: Gutenberg.
- **Γεωργόπουλος, Α. (2005) (επιμέλεια).** *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Ο νέος πολιτισμός που αναδύεται*. Αθήνα: Gutenberg.
- **Ζυγούρη, Έ. (2005).** *Αξιολόγηση προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευση. Θεωρία και Πράξη*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
- **Καλαϊτζίδης, Δ. & Ουζούνης, Κ. (2000).** *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Θεωρία & Πράξη*. Ξάνθη: Σπανίδης.
- **Λιαράκου, Γ. & Φλογαίτη, Ε. (2007).** *Από την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στην Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη. Προβληματισμοί – Τάσεις – Προτάσεις*. Αθήνα: Νήσος.
- **Παπαβασιλείου, Β**. **(2011).** *Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στις Επιστήμες της Αγωγής*. Αθήνα: Πεδίο.
- **Ράπτης, Ν. (2000).** *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Αγωγή. Το θεωρητικό πλαίσιο των επιλογών*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
- **Χριστιάς, Ι. (1998).** *Από την Πατριδογνωσία στη Μελέτη του Περιβάλλοντος. Η παιδαγωγική και τα προβλήματα του Δημοτικού Σχολείου*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Συναφή επιστημονικά Περιοδικά (ξενόγλωσσα και ελληνόγλωσσα)

- *The Journal of Environmental Education*
- *Environmental Education Research*
- *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για την Αειφορία*
- *Για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*
- *Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση*

(Θ 03 Υ) Αρχές της Πληροφορικής με Εφαρμογές στην Εκπαίδευση Ι

Διδάσκων: Δημήτριος Πρέντζας, Αναπληρωτής Καθηγητής

Διδάσκουσα: Μαρία Χατζησάββα, Ε.Τ.Ε.Π.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θ 03 Υ	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	2ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχές της Πληροφορικής με Εφαρμογές στην Εκπαίδευση Ι		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04131/ https://www.psed.duth.gr/courses/arches-tis-pliroforikis-me-efarmoges-stin-ekpaideysi-i/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) Εξηγούν αρχές, δυνατότητες και υπηρεσίες της Πληροφορικής με εφαρμογές στην εκπαίδευση, 2) Διακρίνουν τις βασικές συνιστώσες ενός υπολογιστικού συστήματος και τις κατηγορίες λογισμικού, 3) Εξηγούν το ρόλο του λογισμικού και άλλων τεχνολογικών πόρων στην εκπαίδευση, 4) Εξηγούν τον ορισμό της εκπαιδευτικής τεχνολογίας, να αιτιολογούν την ενσωμάτωση της τεχνολογίας στην εκπαίδευση, να ερμηνεύουν σημαντικά ζητήματα που αφορούν την εκπαιδευτική τεχνολογία, να εξηγούν μαθήματα που προέκυψαν από το παρελθόν όσον αφορά την εκπαιδευτική τεχνολογία, να εξηγούν το ρόλο των εκπαιδευτικών όσον αφορά την εκπαιδευτική τεχνολογία, 5) Εξηγούν βασικούς παράγοντες που αφορούν το σχεδιασμό της ενσωμάτωσης της τεχνολογίας στην εκπαίδευση, να εξηγούν βασικούς τύπους εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για την προσχολική εκπαίδευση με χρήση τεχνολογικών πόρων, 6) Εξηγούν βασικές πτυχές της ρομποτικής και της Τεχνητής Νοημοσύνης, 7) Υλοποιούν ηλεκτρονικές εφαρμογές που θα περιέχουν αλληλεπιδραστικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες για παιδιά προσχολικής ηλικίας με αξιοποίηση εργαλείου συγγραφής και να χρησιμοποιούν βασικά εργαλεία του Διαδικτύου για ανάκτηση πληροφοριών.

Γενικές Ικανότητες
1) Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών 2) Αυτόνομη εργασία 3) Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον 4) Προαγωγή της δημιουργικής σκέψης 5) Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας. 6) Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή σε βασικές αρχές της Πληροφορικής και της εκπαιδευτικής τεχνολογίας. Αποτελείται από θεωρία και εργαστηριακές ασκήσεις. Ενδεικτικά ζητήματα τα οποία διαπραγματεύεται η θεωρία αφορούν τα εξής: εισαγωγικές έννοιες, βασικές συνιστώσες Η/Υ, εισαγωγικά ζητήματα αλγορίθμων και σχεδίαση απλών αλγορίθμων για την υλοποίηση πολυμεσικών εφαρμογών, λογισμικό υπολογιστών και ο ρόλος του στην εκπαίδευση, εισαγωγικά ζητήματα της εκπαιδευτικής τεχνολογίας (λόγοι ενσωμάτωσης της τεχνολογίας στην εκπαίδευση, σημαντικά κοινωνικά/εκπαιδευτικά/τεχνικά ζητήματα που αφορούν την εκπαιδευτική τεχνολογία, μαθήματα που προέκυψαν από το παρελθόν, ρόλος των εκπαιδευτικών, παράγοντες που επηρεάζουν την ενσωμάτωση της τεχνολογίας στην εκπαίδευση, κ.λπ.), τεχνολογίες ελέγχου και προγραμματιζόμενα παιχνίδια, εκπαιδευτικές γλώσσες προγραμματισμού, βασικοί τύποι εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για την προσχολική εκπαίδευση με χρήση τεχνολογικών πόρων, εισαγωγή στη ρομποτική, εισαγωγή στην Τεχνητή Νοημοσύνη, η Πληροφορική στην ελληνική εκπαίδευση. Σκοπός του εργαστηρίου είναι η εξοικείωση με εφαρμογές όπως εργαλείο συγγραφής ηλεκτρονικών αλληλεπιδραστικών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για παιδιά προσχολικής ηλικίας και βασικά εργαλεία του Διαδικτύου. Οι εργαστηριακές ασκήσεις εκπονούνται σε ολιγομελή εργαστηριακά τμήματα στο Εργαστήριο Πληροφορικής.

Οι 13 εβδομαδιαίες διδακτικές ενότητες έχουν οργανωθεί ως εξής:

1) Εισαγωγικές έννοιες

2) Αλγόριθμοι (Ι)

3) Αλγόριθμοι (ΙΙ), Η Γλώσσα Προγραμματισμού Logo

4) Προγραμματιζόμενα παιχνίδια (Ι)

5) Προγραμματιζόμενα παιχνίδια (ΙΙ)

6) Λογισμικό

7) Εκπαιδευτική τεχνολογία (Ι)

8) Εκπαιδευτική τεχνολογία (ΙΙ)

9) Εισαγωγή στη ρομποτική (Ι)

10) Εισαγωγή στη ρομποτική (ΙΙ)

11) Εισαγωγή στην τεχνητή νοημοσύνη (Ι)

12) Εισαγωγή στην τεχνητή νοημοσύνη (ΙΙ)

13) Η Πληροφορική στο Πρόγραμμα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στην Ελλάδα, Επανάληψη

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Ηλεκτρονικές διαφάνειες Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, Βίντεο Εργαστηριακές ασκήσεις υλοποίησης ηλεκτρονικών αλληλεπιδραστικών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για παιδιά προσχολικής ηλικίας

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα***	**Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)**
	Διαλέξεις	26
	Φροντιστήρια	8
	Εργαστηριακή άσκηση	5
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	96
	Σύνολο Μαθήματος	**135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης:** Ελληνικά **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %):** Τελική γραπτή εξέταση (σύντομες απαντήσεις και επίλυση προβλήματος) (75%) Εκπόνηση εργασίας (αλληλεπιδραστικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες) σε Η/Υ (25%) ***Κριτήρια αξιολόγησης για την τελική γραπτή εξέταση:*** **Περιεχόμενο** (75%): ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα. **Κριτική σκέψη** (25%): επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία, σχεδίαση αλγορίθμου ***Κριτήρια αξιολόγησης για την εργασία:*** **Περιεχόμενο** (50%): συνάφεια με το θέμα, ορθότητα, ευκολία ανάκτησης εμπεριεχόμενων πληροφοριών, πρωτοτυπία, εφέ **Δομή** (15%): Οργάνωση/δομή/πληρότητα της εργασίας **Τεχνική αρτιότητα** (35%): ορθή λειτουργία υπερσυνδέσμων, ορθή απόκριση στις επιλογές του χρήστη στις ασκήσεις

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Beekman B., Beekman G. (2015). Εισαγωγή στην Πληροφορική, Δέκατη έκδοση, Εκδόσεις Γκιούρδα.

Δενδρινός, Μ., & Κουής, Δ. (2016). *Βασικές Αρχές Προγραμματισμού*. Στο Δενδρινός, Μ., & Κουής, Δ. 2016. *Βασικές Αρχές και Τεχνολογίες στην Επιστήμη της Πληροφόρησης (σελ. 160-199)*. Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις. https://hdl.handle.net/11419/6447

Evans A., Martin K., Poatsy M.A. (2019), Technology in Action, 16th Edition. Pearson.

Evans A., Martin K., Poatsy M.A. (2022), Εισαγωγή στην Πληροφορική, 3η Έκδοση, Εκδόσεις Κριτική.

Janka P. (2008). *Using a programmable toy at preschool age: why and how*. Workshop Proceedings of the International Conference on Simulation, Modeling and Programming for Autonomous Robots, pp. 112-121. https://www.terecop.eu/downloads/simbar2008/pekarova.pdf

Karipidis N., Prentzas J. (2016). A Survey of Factors Affecting the Successful Integration of ICT in Education. Proceedings of the 10th International Technology, Education and Development Conference, pp. 8456-8466. IATED.

Κόμης Β.Ι. (2025). *Εισαγωγή στις Εκπαιδευτικές Εφαρμογές των Τεχνολογιών Πληροφορίας και των Επικοινωνιών, 3η Έκδοση*. Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.

Negnevitsky M. (2005). Artificial Intelligence: A Guide to Intelligent Systems, Second Edition. Addison-Wesley.

O'Leary T.J., O'Leary L.I., O'Leary D.A. (2022), Computing Essentials, 29th edition, McGraw-Hill.

Roblyer M.D., Doering A.H. (2025). Εκπαιδευτική Τεχνολογία και Διδασκαλία, 2η Έκδοση. Εκδόσεις Έλλην, Εκδοτικός Όμιλος Ίων.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Computers & Education, Elsevier
IEEE Transactions on Education, IEEE Education Society
IEEE Transactions on Learning Technologies, IEEE Computer Society & IEEE Education Society
Journal of Educational Technology and Society, Int. Forum of Educ. Technology & Society

(Θ 04 Υ) Αρχές της Πληροφορικής με Εφαρμογές στην Εκπαίδευσης ΙΙ

Διδάσκων: Δημήτριος Πρέντζας, Αναπληρωτής Καθηγητής

Διδάσκουσα: Μαρία Χατζησάββα, Ε.Τ.Ε.Π.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θ04Υ	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	3ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχές της Πληροφορικής με Εφαρμογές στην Εκπαίδευση ΙΙ		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04132/ https://www.psed.duth.gr/courses/arches-tis-pliroforikis-me-efarmoges-stin-ekpaideysi-ii/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) Αξιολογούν τις κοινωνικές επιπτώσεις του Διαδικτύου και ζητήματα που αφορούν την ασφαλή χρήση του Διαδικτύου από παιδιά και ενήλικες, 2) Σχεδιάζουν την ενσωμάτωση ενός τεχνολογικού πόρου σε εκπαιδευτικό περιβάλλον προσχολικής ηλικίας, 3) Εξηγούν βασικές κατηγορίες εκπαιδευτικού λογισμικού, κριτήρια επιλογής εκπαιδευτικού λογισμικού από εναλλακτικά διαθέσιμα, βασικές πτυχές της αξιοποίησης του Διαδικτύου στην εκπαίδευση, βασικές πτυχές της ρομποτικής, βασικές πτυχές της Τεχνητής Νοημοσύνης, 4) Αξιοποιούν εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης σε εκπαιδευτικό πλαίσιο.
Γενικές Ικανότητες
1) Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών 2) Αυτόνομη εργασία 3) Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

4) Προαγωγή της δημιουργικής σκέψης
5) Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
6) Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή σε βασικά ζητήματα που αφορούν την Πληροφορική και την εκπαιδευτική τεχνολογία. Αποτελείται από θεωρία και εργαστηριακές ασκήσεις. Ενδεικτικά ζητήματα τα οποία διαπραγματεύεται η θεωρία αφορούν τα εξής: σχεδιασμός της ενσωμάτωσης της εκπαιδευτικής τεχνολογίας στην εκπαίδευση, βασικές κατηγορίες εκπαιδευτικού λογισμικού, κριτήρια αξιολόγησης εναλλακτικών εκπαιδευτικών λογισμικών, εκπαιδευτικές γλώσσες προγραμματισμού, η Πληροφορική στην ελληνική εκπαίδευση, Διαδίκτυο και εκπαίδευση, ρομποτική και εκπαίδευση, Τεχνητή Νοημοσύνη, περαιτέρω ζητήματα που αφορούν την εκπαιδευτική τεχνολογία, κοινωνικές επιπτώσεις του Διαδικτύου και ζητήματα που αφορούν παιδιά. Σκοπός του εργαστηρίου είναι η εξοικείωση με την υλοποίηση εκπαιδευτικών εφαρμογών με αλληλεπιδραστικές δραστηριότητες για παιδιά προσχολικής ηλικίας αξιοποιώντας και εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης.

Οι εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος οργανώνονται ως εξής:

1) Εισαγωγή

2) Κοινωνικές επιπτώσεις του Διαδικτύου

3) Κοινωνικές επιπτώσεις του Διαδικτύου και ζητήματα που αφορούν παιδιά

4) Διαδίκτυο και εκπαίδευση (Α)

5) Διαδίκτυο και εκπαίδευση (Β)

6) Εκπαιδευτικές γλώσσες προγραμματισμού

7) Βασικές κατηγορίες εκπαιδευτικού λογισμικού (Α)

8) Βασικές κατηγορίες εκπαιδευτικού λογισμικού (Β)

9) Κριτήρια αξιολόγησης εναλλακτικών εκπαιδευτικών λογισμικών

10) Διασύνδεση νηπιαγωγείου και οικογένειας

11) Τεχνητή Νοημοσύνη και Εκπαίδευση (Α)

12) Τεχνητή Νοημοσύνη και Εκπαίδευση (Β)

13) Τεχνητή Νοημοσύνη και Εκπαίδευση (Γ)

14) Εκπαιδευτικές εφαρμογές με αλληλεπιδραστικές δραστηριότητες για παιδιά προσχολικής ηλικίας αξιοποιώντας και εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης (Α)

15) Εκπαιδευτικές εφαρμογές με αλληλεπιδραστικές δραστηριότητες για παιδιά προσχολικής ηλικίας αξιοποιώντας και εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης (Β)

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ	Ηλεκτρονικές διαφάνειες

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο Βίντεο Εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα***	**Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)**
	Διαλέξεις	26
	Φροντιστήρια	8
	Εργαστηριακή άσκηση	5
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	96
	Σύνολο Μαθήματος	**135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης:** Ελληνικά **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %):** Τελική γραπτή εξέταση (70%) Εκπόνηση δύο εργασιών (εκπαιδευτική εφαρμογή με εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης, αξιολόγηση εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης) (30%) ***Κριτήρια αξιολόγησης για την τελική γραπτή εξέταση:*** **Περιεχόμενο** (75%): ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων, κατάλληλη χρήση ορολογίας, συνάφεια με το θέμα. **Κριτική σκέψη** (25%): επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία ***Κριτήρια αξιολόγησης για την εργασία:*** **Περιεχόμενο** (60%): συνάφεια με το θέμα, ορθότητα, πρωτοτυπία, κατάλληλα μεγέθη αντικειμένων, εφέ **Δομή** (15%): Οργάνωση/δομή/πληρότητα της εργασίας **Τεχνική αρτιότητα** (25%): δυνατότητες πλοήγησης, ορθή απόκριση στις επιλογές του χρήστη, υπερσύνδεσμοι

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Δαφέρμου Χ., Κουλούρη Π., Μπασαγιάννη Ε. (2007). Οδηγός Νηπιαγωγού – Εκπαιδευτικοί Σχεδιασμοί, Δημιουργικά Περιβάλλοντα Μάθησης. Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων.

Τσέλιος Ν. (2007). Εισαγωγή στην Επιστήμη του Ιστού - Βασικές Υπηρεσίες και Παιδαγωγικές Χρήσεις. Εκδόσεις Κλειδάριθμος.

Ko, S., Rossen, S. (2021). Διδασκαλία μέσω Διαδικτύου. Εκδόσεις Προπομπός.

Alnajjar F. κ.α (2023), Η Ρομποτική στην Εκπαίδευση. Εκδόσεις Κριτική.

Google Scholar: the ultimate guide. https://paperpile.com/g/google-scholar-guide/

Horn, M. B., & Staker, H. (2017). Blended: Using Disruptive Innovation to Improve Schools. John Wiley & Sons.

Κόμης Β.Ι. (2025). Εισαγωγή στις Εκπαιδευτικές Εφαρμογές των Τεχνολογιών Πληροφορίας και των Επικοινωνιών, 3η Έκδοση. Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.

Prentzas, J. (2013). Artificial Intelligence Methods in Early Childhood Education. In X.-S. Yang (Ed.), Artificial Intelligence, Evolutionary Computing and Metaheuristics: In the Footsteps of Alan Turing (pp. 169-199). Springer.

Prentzas J. (Ed.) (2016). Digital Stories and their Integration in Early Childhood and Primary Education: Teaching Scenarios and Practical Ideas. Nova Science Publishers.

Prentzas, J., Sidiropoulou, M. (2024). Integrating OpenAI Chat-GPT in a University Department of Education: Main Types of Use and Preliminary Assessment Results. In: Bourbakis, N., Tsihrintzis, G.A., Virvou, M., Jain, L.C. (eds) Extended Selected Papers of the 14th International Conference on Information, Intelligence, Systems, and Applications. IISA 2023. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 1093. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-67426-6_13

Price H. (Ed.) (2009). The Really Useful Book of ICT in the Early Years. Routledge.

Roblyer M.D., Doering A.H. (2025). Εκπαιδευτική Τεχνολογία και Διδασκαλία, 2η Έκδοση. Εκδόσεις Έλλην, Εκδοτικός Όμιλος Ίων.

Staker, H., & Horn, M. B. (2012). Classifying K–12 blended learning. Innosight Institute. Διαθέσιμο στο: https://www.christenseninstitute.org/publications/classifying-k-12-blended-learning-2/

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Computers & Education, Elsevier

IEEE Transactions on Education, IEEE Education Society

IEEE Transactions on Learning Technologies, IEEE Computer Society & IEEE Education Society

Journal of Educational Technology and Society, Int. Forum of Educ. Technology & Society

(Θ 05 Ε) Έννοιες Φυσικών Επιστημών για την Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία

Διδάσκων: Νικόλαος Ζαρκάδης, Επίκουρος Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Θ 05 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Έννοιες Φυσικών Επιστημών για την Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430513/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

- σχεδιάσουν, εφαρμόσουν και αξιολογήσουν διδακτικές παρεμβάσεις, δραστηριότητες/σενάρια βασισμένα σε διδακτικές πρακτικές για την εκπαίδευση των παιδιών προσχολικής ηλικίας στις φυσικές επιστήμες
- παρατηρήσουν ένα φαινόμενο των φυσικών επιστημών και να διαμορφώνουν ερωτήματα που αφορούν το μηχανισμό του
- διατυπώσουν υποθέσεις για να απαντούν στα ερωτήματα που προκύπτουν από τη μελέτη ενός φαινομένου
- εντοπίσουν μεταβλητές που σχετίζονται με το θέμα μελέτης και να τις ελέγχουν
- εντοπίσουν τα δεδομένα που προκύπτουν από τη δραστηριότητα/σενάριο, να τα οργανώνουν και να χρησιμοποιούν για την ανάπτυξη της συλλογιστικής τους για την εξήγηση του φαινομένου που μελετούν
- διαπιστώνουν τις φυσικές οντότητες που σχετίζονται με το φαινόμενο και να εντοπίζουν τις μεταξύ τους σχέσεις
- εξηγούν το μηχανισμό ενός φυσικοχημικού φαινομένου και να αναγνωρίζουν τις δικές τους εναλλακτικές ιδέες σχετικά με την ερμηνεία του.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι αφενός, η εξοικείωση των φοιτητών/τριων με έννοιες των Φυσικών Επιστημών μέσα από την εφαρμογή κατάλληλων διδακτικών πρακτικών, και αφετέρου, η ανάπτυξη των εννοιών των Φυσικών Επιστημών από τα νήπια στο πλαίσιο συνεργατικών δραστηριοτήτων. Στο μάθημα αναπτύσσονται βασικές έννοιες και φαινόμενα της φυσικής, της χημείας, της βιολογίας και της οικολογίας, που αφορούν στις δυνάμεις και την κίνηση, στον ηλεκτρισμό, το μαγνητισμό, το φως, τη θερμότητα, τον καιρό, το διάστημα, το νερό, την ύλη και τα υλικά σώματα, τις χημικές αντιδράσεις, τα διαλύματα, το ανθρώπινο σώμα, καθώς και τα οικοσυστήματα. Η διδασκαλία των εννοιών αυτών γίνεται τόσο με τη μορφή διαλέξεων όσο και με τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων βασισμένων σε διδακτικές πρακτικές με τη συμμετοχή των φοιτητών/τριών. Οι φοιτητές/τριες συμμετέχουν στις δραστηριότητες σε ομάδες, ενώ η διαχείριση σχετικών σεναρίων γίνεται ατομικά. Αναπτύσσονται διδακτικές δραστηριότητες/σενάρια για τα εξής θεματικά πεδία: Ύλη-Υλικά σώματα και Ιδιότητες, Δυνάμεις και Κίνηση, Θερμοκρασία και Θερμότητα, Μαγνητισμός, Ηλεκτρισμός, Οπτικά και Ηχητικά Φαινόμενα – Φως και Ήχος: Φαινόμενα Διάδοσης Ενέργειας, Μετατροπές κατάστασης και Κύκλος νερού, Μίγματα και διαλύματα, Χημικές αλλαγές και παρακευή προϊόντων, Ενέργεια και Περιβάλλον, Οικοσυστήματα και Περιβάλλον.

-Μάθημα 1: Η δομή του μαθήματος, τρόπος αξιολόγησης και εισαγωγή στις έννοιες των Φυσικών Επιστημών στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία

-Μάθημα 2: Εισαγωγή σε διδακτικές πρακτικές και την Επιχειρηματολογία

-Μάθημα 3: Ύλη και υλικά σώματα

-Μάθημα 4: Δυνάμεις και κίνηση

-Μάθημα 5: Άνωση – Πλεύση – Βύθιση

-Μάθημα 6: Θερμοκρασία και Θερμότητα

-Μάθημα 7: Μετατροπές της κατάστασης της ύλης (τήξη, πήξη, εξάτμιση, συμπύκνωση), Κύκλος νερού

-Μάθημα 8: Μαγνητισμός – Μαγνήτες – Μαγνητικές δυνάμεις

-Μάθημα 9: Ηλεκτρισμός – Ηλεκτρικά κυκλώματα

-Μάθημα 10: Φως και Ήχος

-Μάθημα 11: Μίγματα και διαλύματα, Χημική αλλαγή

-Μάθημα 12: Περιβάλλον, Ενέργεια και Οικοσυστήματα

-Μάθημα 13: Ανασκόπηση και ανακεφαλαίωση του μαθήματος

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	**Χρήση ΤΠΕ** • Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία

<table>
<tr><td></td><td>• Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
• Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή:
Διαφάνειες
Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>26</td></tr>
<tr><td>Εργαστηριακή άσκηση</td><td>13</td></tr>
<tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>50</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή εργασίας/-ών</td><td>46</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ
.</td><td>Περιγραφή
-Γραπτή εξέταση: Ερωτήσεις σύντομης απάντησης σχετικά με την εννοιολογική κατανόηση εννοιών/φαινομένων των Φυσικών Επιστημών που εμφανίζονται στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία και διερευνήθηκαν στα πλαίσια του μαθήματος (70%).
-Γραπτή εργασία: Η γραπτή εργασία αφορά στην ανάπτυξη διδακτικού σεναρίου με βάση προτεινόμενα θέματα για την εκπαίδευση των νηπίων σε έννοιες και φαινόμενα των Φυσικών Επιστημών στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία (20%).
-Εργαστηριακή εργασία: Ατομικές ή/και ομαδικές εργασίες (βιωματικά εργαστήρια-δραστηριότητες/σενάρια) (10%).

Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά

Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)
Διαμορφωτική

Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
1. Γραπτή εξέταση (70%)
2. Γραπτή εργασία (20%)
3. Εργαστηριακή εργασία (10%)</td></tr>
</table>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Βασική Βιβλιογραφία (Εύδοξος)

α. Βιβλίο [86057356]: Παρανοήσεις στις φυσικές επιστήμες στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, Allen Michael,Καλαϊτζιδάκη Μ (επιμ)

β. Βιβλίο [265]: ΟΙ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ, HEWITT PAUL

γ. Βιβλίο [31881]: Οι φυσικές επιστήμες στην προσχολική εκπαίδευση, Ραβάνης Κώστας

(Θ 06 Ε) Πληροφορική στην Εκπαίδευση

Διδάσκων: Δημήτριος Πρέντζας, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θ06Ε	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	4ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πληροφορική στην Εκπαίδευση		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04145/ https://www.psed.duth.gr/courses/pliroforiki-stin-ekpaideysi/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) Εξηγούν βασικά ζητήματα διασύνδεσης θεωριών μάθησης και τεχνολογίας και να υποστηρίζουν σχετικές στρατηγικές ενσωμάτωσης της τεχνολογίας, 2) Αναλύουν τρόπους αξιοποίησης της τεχνολογίας στη διδασκαλία και μάθηση γνωστικών πεδίων 3) Εξηγούν τρόπους αξιοποίησης εργαλείων λογισμικού στη διδασκαλία και τη μάθηση και να σχεδιάζουν τρόπους ενσωμάτωσης πολυμέσων στη διδασκαλία και τη μάθηση, 4) Αξιοποιούν εργαλεία λογισμικού ανοικτού κώδικα για ψηφιακή ζωγραφική προσχολικής ηλικίας και βασική επεξεργασία εικόνας, εκπαιδευτικά περιβάλλοντα προγραμματισμού και να υλοποιούν σχετικές εκπαιδευτικές πολυμεσικές εφαρμογές για παιδιά προσχολικής ηλικίας.
Γενικές Ικανότητες
1) Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών 2) Αυτόνομη εργασία 3) Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον 4) Προαγωγή της δημιουργικής σκέψης 5) Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας. 6) Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος αποτελεί η απόκτηση γνώσεων σχετικά με προσεγγίσεις ενσωμάτωσης της τεχνολογίας στην εκπαίδευση καθώς και την υλοποίηση εκπαιδευτικών πολυμεσικών εφαρμογών. Το μάθημα είναι εργαστηριακό. Θα εκπονηθούν εργαστηριακές ασκήσεις που θα αφορούν μεταξύ άλλων τα εξής: εξοικείωση με λειτουργίες και χρήση εκπαιδευτικού λογισμικού για προσχολική ηλικία (διαθέσιμο δωρεάν από το Υπουργείο Παιδείας, ελεύθερο λογισμικό), βασική επεξεργασία εικόνας με λογισμικό ανοικτού κώδικα, ψηφιακή ζωγραφική για παιδιά προσχολικής ηλικίας, εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης για αυτοματοποιημένη δημιουργία περιεχομένου, εκπαιδευτικά περιβάλλοντα προγραμματισμού, συγγραφή πολυμεσικών εκπαιδευτικών εφαρμογών για παιδιά προσχολικής ηλικίας.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν οργανωθεί ως εξής:

1) Εισαγωγικές έννοιες

2) Εξοικείωση με λειτουργίες και χρήση λογισμικού ψηφιακής ζωγραφικής για προσχολική ηλικία

3) Βασική επεξεργασία εικόνας με λογισμικό ανοικτού κώδικα (Ι)

4) Βασική επεξεργασία εικόνας με λογισμικό ανοικτού κώδικα (ΙΙ)

5) Εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης για αυτοματοποιημένη δημιουργία περιεχομένου

6) Συγγραφή εκπαιδευτικών πολυμεσικών ιστοριών για παιδιά προσχολικής ηλικίας με δύο εναλλακτικά εργαλεία λογισμικού ανοικτού κώδικα (8 εβδομάδες).

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Ηλεκτρονικές διαφάνειες Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο Εργαστηριακές ασκήσεις με εργαλεία ψηφιακής ζωγραφικής για προσχολική ηλικία και βασικής επεξεργασίας εικόνας, εκπαιδευτικά περιβάλλοντα προγραμματισμού και συγγραφή πολυμεσικών εκπαιδευτικών εφαρμογών για παιδιά προσχολικής ηλικίας με εναλλακτικά εργαλεία, εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα***	**Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)**
	Εργαστηριακή άσκηση	39
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	96
	Σύνολο Μαθήματος	**135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης:** Ελληνικά

	Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική) Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %):** Εκπόνηση δύο εργασιών (πολυμεσικές εκπαιδευτικές εφαρμογές) σε Η/Υ (100%) ***Κριτήρια αξιολόγησης για τις εργασίες:*** **Περιεχόμενο** (40%): συνάφεια με το θέμα, πρωτοτυπία, σενάριο εφαρμογής, κατάλληλα μεγέθη αντικειμένων, κινήσεις αντικειμένων στο χώρο **Δομή** (15%): Οργάνωση/δομή/πληρότητα της εργασίας **Τεχνική αρτιότητα** (45%): δυνατότητες πλοήγησης, ορθή απόκριση στις επιλογές του χρήστη, αλλαγή υποβάθρων, εμφάνιση και εξαφάνιση αντικειμένων

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Βοσνιάδου Σ. (2006). Παιδιά, Σχολεία και Υπολογιστές: Προοπτικές, Προβλήματα και Προτάσεις για την Αποτελεσματικότερη Χρήση των Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση. Εκδόσεις Gutenberg.

Βοσνιάδου Σ., De Corte E., Glaser R., Mandl H. (2006). Σχεδιάζοντας Περιβάλλοντα Μάθησης Υποστηριζόμενα από τις Σύγχρονες Τεχνολογίες. Εκδόσεις Gutenberg.

Γιαννούλας Α.Ε. (2009). Εκπαιδευτικό Λογισμικό: Διδακτική Αξιοποίηση στο Σύγχρονο Ψηφιακό Περιβάλλον. Εκδόσεις Καυκάς.

Δαφέρμου Χ., Κουλούρη Π., Μπασαγιάννη Ε. (2007). Οδηγός Νηπιαγωγού – Εκπαιδευτικοί Σχεδιασμοί, Δημιουργικά Περιβάλλοντα Μάθησης. Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων.

Κόμης Β.Ι. (2025). Εισαγωγή στις Εκπαιδευτικές Εφαρμογές των Τεχνολογιών Πληροφορίας και των Επικοινωνιών, 3η Έκδοση. Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.

Παναγιωτακόπουλος Χ., Πιερρακέας Π., Πιντέλας Π. (2003). Το Εκπαιδευτικό Λογισμικό και η Αξιολόγησή του. Εκδόσεις Μεταίχμιο.

Depover C., Karsenti T., Κόμης Β. (2010). Διδασκαλία με Χρήση της Τεχνολογίας: Προώθηση της Μάθησης, Ανάπτυξη Ικανοτήτων. Εκδόσεις Κλειδάριθμος.

Newby T.J., Stepich D.A., Lehman J.D., Russel J.D. (2009). Εκπαιδευτική Τεχνολογία για Διδασκαλία και Μάθηση. Εκδόσεις Επίκεντρο.

Prentzas J. (2016). Digital Stories and their Integration in Early Childhood and Primary Education: Teaching Scenarios and Practical Ideas. Nova Science Publishers.

Roblyer M.D., Doering A.H. (2025). Εκπαιδευτική Τεχνολογία και Διδασκαλία, 2η Έκδοση. Εκδόσεις Έλλην, Εκδοτικός Όμιλος Ίων.

Smaldino S.E., Lowther D.L., Russel J.D. (2010). Εκπαιδευτική Τεχνολογία και Μέσα για Μάθηση. Εκδόσεις Έλλην, Εκδοτικός Όμιλος Ίων.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Computers & Education, Elsevier

IEEE Transactions on Education, IEEE Education Society

IEEE Transactions on Learning Technologies, IEEE Computer Society & IEEE Education Society

Journal of Educational Technology and Society, Int. Forum of Educ. Technology & Society

(Θ 07 Ε) Πολυμέσα, Ρομποτική και Τεχνητή Νοημοσύνη στην Προσχολική Εκπαίδευση

Διδάσκων: Δημήτριος Πρέντζας, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θ 07 Ε	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	5ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πολυμέσα, Ρομποτική και Τεχνητή Νοημοσύνη στην Προσχολική Εκπαίδευση		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04133/ https://www.psed.duth.gr/courses/poly-esa-kai-diktya-stin-proscholiki-ekpaideysi/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) Εξηγούν βασικά ζητήματα σχετικά με χρήση ΤΠΕ στην προσχολική ηλικία, 2) Αναλύουν περιπτώσεις χρήσης των ΤΠΕ στην προσχολική εκπαίδευση, 3) Αξιοποιούν εργαλεία λογισμικού για ανάπτυξη δομικών στοιχείων πολυμέσων και εκπαιδευτικών πολυμεσικών εφαρμογών, 4) Αξιοποιούν ρομποτικά εργαλεία στο πλαίσιο της προσχολικής εκπαίδευσης, 5) Εξηγούν βασικά ζητήματα που αφορούν την Τεχνητή Νοημοσύνη και τον ρόλο της στην εκπαίδευση.
Γενικές Ικανότητες
1) Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών 2) Αυτόνομη εργασία 3) Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον 4) Προαγωγή της δημιουργικής σκέψης 5) Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.

6) Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος αποτελεί η απόκτηση γνώσεων σχετικά με τη χρήση Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην προσχολική εκπαίδευση. Πιο συγκεκριμένα, θα τεθούν ζητήματα που αφορούν τεχνολογίες πολυμέσων, ψηφιακή αφήγηση, ρομποτική και Τεχνητή Νοημοσύνη. Το μάθημα αποτελείται από θεωρία και εργαστηριακές ασκήσεις. Η ενότητα της θεωρίας διαπραγματεύεται ζητήματα που αφορούν περιπτώσεις χρήσης ΤΠΕ στην προσχολική εκπαίδευση. Οι εργαστηριακές ασκήσεις θα αφορούν εκμάθηση και χρήση εργαλείων ανάπτυξης δομικών στοιχείων πολυμέσων και εκπαιδευτικών πολυμεσικών εφαρμογών, εργαλεία ρομποτικής για την προσχολική ηλικία και εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης.

Οι εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος οργανώνονται ως εξής:

1) Εβδομάδα 1η: Εισαγωγή

2) Εβδομάδα 2η-8η: Ανάπτυξη πολυμεσικών εκπαιδευτικών ιστοριών

3) Εβδομάδα 9η-11η: Τεχνητή Νοημοσύνη και Εκπαίδευση

4) Εβδομάδα 12η-13η: Εργαλεία ρομποτικής

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Ηλεκτρονικές διαφάνειες Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο Βίντεο Εργαστηριακές ασκήσεις αξιοποίησης εργαλείων για ανάπτυξη δομικών στοιχείων πολυμέσων και εκπαιδευτικών εφαρμογών υπό τη μορφή πολυμεσικών ιστοριών. Εργαστηριακές ασκήσεις αξιοποίησης ρομποτικών εργαλείων στην προσχολική εκπαίδευση Εργαστηριακές ασκήσεις αξιοποίησης εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα***	**Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)**
	Διαλέξεις	13
	Εργαστηριακή άσκηση	26
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	40
	Εκπόνηση εργασιών	56

	Σύνολο Μαθήματος	**135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης:** Ελληνικά **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %):** Εκπόνηση εργασίας (πολυμεσική εκπαιδευτική εφαρμογή) σε Η/Υ (50%) Εκπόνηση εργασίας (ρομποτική και εκπαιδευτικές εφαρμογές) (30%) Εκπόνηση εργασίας (Τεχνητή Νοημοσύνη και εφαρμογές) (20%) Κριτήρια αξιολόγησης για την εργασία (πολυμεσική εκπαιδευτική εφαρμογή): **Περιεχόμενο** (55%): συνάφεια με το θέμα, πρωτοτυπία, σενάριο εφαρμογής, κατάλληλα μεγέθη αντικειμένων, κινήσεις αντικειμένων **Δομή** (15%): Οργάνωση/δομή/πληρότητα της εργασίας **Τεχνική αρτιότητα** (30%): τμηματοποίηση εντολών, αλλαγή υποβάθρων, εμφάνιση και εξαφάνιση αντικειμένων Κριτήρια αξιολόγησης για την εργασία (ρομποτική και εκπαιδευτικές εφαρμογές): **Περιεχόμενο** (60%): συνάφεια με το θέμα, πρωτοτυπία, σενάριο εφαρμογής **Δομή** (25%): Οργάνωση/δομή/πληρότητα της εργασίας **Βιβλιογραφία** (15%) Κριτήρια αξιολόγησης για την εργασία (Τεχνητή Νοημοσύνη και εφαρμογές): **Περιεχόμενο** (60%): συνάφεια με το θέμα, πρωτοτυπία, σενάριο εφαρμογής **Δομή** (25%): Οργάνωση/δομή/πληρότητα της εργασίας **Βιβλιογραφία** (15%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Alnajjar F. κ.α (2023), Η Ρομποτική στην Εκπαίδευση. Εκδόσεις Κριτική.

Δαφέρμου Χ., Κουλούρη Π., Μπασαγιάννη Ε. (2007). Οδηγός Νηπιαγωγού – Εκπαιδευτικοί Σχεδιασμοί, Δημιουργικά Περιβάλλοντα Μάθησης. Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων.

Ζαράνης Ν., Οικονομίδης Β.Δ. (2008). Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Προσχολική Εκπαίδευση: Θεωρητική Επισκόπηση και Εμπειρική Διερεύνηση. Εκδόσεις Γρηγόρη.

Νικολοπούλου Κ. (2018). Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Προσχολική Εκπαίδευση (νέα εμπλουτισμένη έκδοση). Εκδόσεις Πατάκη.

Hayes M., Whitebread D. (2006). ICT in the Early Years (Learning and Teaching with Information & Communications Technology). Open University Press.

Prentzas J. (Ed.) (2016). Digital Stories and their Integration in Early Childhood and Primary Education: Teaching Scenarios and Practical Ideas. Nova Science Publishers.

Prentzas, J. (2013). Artificial intelligence methods in early childhood education. In X.-S. Yang (Ed.), Artificial Intelligence, Evolutionary Computing and Metaheuristics: In the Footsteps of Alan Turing (pp. 169-199). Springer.

Price H. (Ed.) (2009). The Really Useful Book of ICT in the Early Years. Routledge.

Siraj-Blatchford J. (2004). Developing New Technologies for Young Children. Trentham Books.

Siraj-Blatchford J., Morgan A. (2009). Using ICT in the Early Years - Parents and Practitioners in Partnership. Practical Pre-School Books.

Siraj-Blatchford J., Siraj-Blatchford I. (2006). A Guide to Developing the ICT Curriculum for Early Childhood Education. Trentham Books.

Siraj-Blatchford J., Whitebread D. (2003). Supporting ICT in the Early Years. Open University Press.

Vaughan T. (2008). Πολυμέσα: Αναλυτικός Οδηγός, Έβδομη Έκδοση. Εκδόσεις Γκιούρδας, Αθήνα.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Computers & Education, Elsevier

IEEE Transactions on Education, IEEE Education Society

IEEE Transactions on Learning Technologies, IEEE Computer Society & IEEE Education Society

Journal of Educational Technology and Society, Int. Forum of Educ. Technology & Society

(Θ 08 Υ) Περιγραφική Στατιστική

Διδάσκων/ουσα: Συμβασιούχος Διδάσκοντας/ουσα (Πρόγραμμα «Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας σε Νέους Επιστήμονες Κατόχους Διδακτορικού Διπλώματος»)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Θ 08 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) Αναγνωρίζουν 2)Εξηγούν 3)Παράγουν 4)Αναπτύσουν Βασικές έννοιες της Περιγραφικής Στατιστικής
Γενικές Ικανότητες
Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η επαφή των φοιτητών/τριών αφενός με τις βασικές στατιστικές μεθόδους της περιγραφικής στατιστικής και αφετέρου με την πρακτική εφαρμογή αυτών των μεθόδων, ώστε οι ίδιοι να είναι σε θέση να πραγματοποιήσουν μία ερευνητική μελέτη καθώς και να κατανοήσουν μελέτες άλλων επιστημόνων που δημοσιεύονται σε επιστημονικά περιοδικά. Ενδεικτικές ενότητες που θα αναπτυχθούν στα πλαίσια του μαθήματος:

Μεταβλητές (ανεξάρτητες - εξαρτημένες), τιμές πληθυσμός, δείγμα
Οργάνωση και παρουσίαση δεδομένων (πίνακες συχνοτήτων - γραφικές παραστάσεις)
Δείκτες κεντρικής τάσης
Δείκτες διασποράς
Μοντέλα κατανομών
Δείκτες συνάφειας

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν ως εξής:

1. Επιστημολογικά και θεωρητικά ζητήματα στη Μεθοδολογία της Έρευνας
2. Εισαγωγή στη στατιστική σκέψη
3. Η έννοια της μεταβλητής
4. Πληθυσμός και δείγμα
5. Οργάνωση και παρουσίαση δεδομένων. Πίνακες συχνοτήτων.
6. Γραφικές παραστάσεις και Διαγράμματα
7. Μέτρα κεντρικής τάσης (μέσος όρος, διάμεσος και επικρατούσα τιμή)
8. Μέτρα διασποράς (διακύμανση, τυπική απόκλιση, εύρος, συντελεστής μεταβλητότητας)
9. Κατανομές- Εισαγωγή στην κανονική κατανομή
10. Z-scores
11. Εισαγωγή στη συσχέτιση. Δείκτες συνάφειας.
12. Δειγματοληψία
13. Εφαρμογή της στατιστικής σκέψης σε άγνωστα ερευνητικά σενάρια και ασκήσεις

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ .	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα*** — ***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)*** Διαλέξεις — 26 Φροντιστήρια — 13 Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας — 96 **Σύνολο Μαθήματος** — ***135***
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ .	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • Επίλυση προβλημάτων 70%

	• Ερωτήσεις σύντομης απάντησης 30% **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο 60% • Κριτική σκέψη 30% • Δομή 10%

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :
Βιβλίο [21952]: Στατιστικές τεχνικές και εφαρμογές στις επιστήμες της αγωγής, Γιαλαμάς Βασίλης Λεπτομέρειες

Βιβλίο [31590]: Η στατιστική στην κοινωνική έρευνα, Υφαντόπουλος Γιάννης Ν., Νικολαΐδου Κυριακή Ε. Λεπτομέρειες

(Θ 10 Υ) Μαθηματικά στην Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία

Διδάσκουσα: Άννα Κλώθου, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Θ 10 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΩΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04309/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Στόχος του μαθήματος είναι να υποστηρίξει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές ώστε να κατανοήσουν βασικές μαθηματικές έννοιες και να συνειδητοποιήσουν μια σειρά από σημαντικά ζητήματα που αφορούν την μαθηματική εκπαίδευση. Το μάθημα αναπτύσσεται σε θεματικές ενότητες που αναμένεται να ενισχύσουν τον κριτικό αναστοχασμό σε σχέση με την μαθηματική ανάπτυξη των ίδιων των φοιτητών/ριών, αλλά και με βασικούς τομείς της μαθηματικής εκπαίδευσης. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτήτριες και οι φοιτητές αναμένεται: - να κατανοούν βασικές μαθηματικές έννοιες - να εξοικειωθούν με θεωρίες μάθησης και με το περιεχόμενο των Προγραμμάτων Σπουδών των Μαθηματικών - να ενσωματώνουν τις μαθηματικές έννοιες στην καθημερινή ρουτίνα της τάξης - να κατανοούν σε βάθος την μαθησιακή διαδικασία στα μαθηματικά - να παρατηρούν, να ερμηνεύουν και να αναστοχάζονται με κριτικό τρόπο το γίγνεσθαι της τάξης των μαθηματικών

- να κατανοούν το πώς μαθαίνουν και πώς σκέφτονται τα παιδιά της πρώτης σχολικής ηλικίας στα μαθηματικά μέσα από μια γνωστική-αναπτυξιακή προοπτική
- να αξιολογούν τις μαθηματικές γνώσεις των παιδιών της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας και να σχεδιάζουν-προγραμματίζουν κατάλληλα μαθηματικά έργα-δραστηριότητες
- να αναπτύσσουν διδακτικές προτάσεις και να επιλέγουν κατάλληλα υλικά και πόρους για την μαθηματική εκπαίδευση όλων των μαθητών
- να επικοινωνούν με εκπαιδευτικούς για κρίσιμα ζητήματα της μαθηματικής εκπαίδευσης

Γενικές Ικανότητες

• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων που υποστηρίζουν την εκπαιδευτική πράξη με χρήση ψηφιακών τεχνολογιών
• Λήψη αποφάσεων που αφορούν την εκπαιδευτική διαδικασία
• Κριτική θέαση της εκπαιδευτικής πράξης
• Επίδειξη κοινωνικής και επαγγελματικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
• Αυτόνομη εργασία
• Ομαδική εργασία
• Κριτικός στοχασμός και αναστοχασμός
• Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
• Σεβασμός στην διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα

Ειδικά:
• Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών στο πεδίο της Διδακτικής των Μαθηματικών
• Αξιοποίηση των επιστημονικών θεωριών στην μαθηματική εκπαίδευση παιδιών πρώτης σχολικής ηλικίας
• Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συν-διαμορφώνουν την μαθηματική εκπαίδευση των παιδιών από την πρώτη σχολική ηλικία
• Αξιοποίηση διδακτικών πρακτικών στην πράξη με στόχο την ανάπτυξη της μαθηματικής σκέψης των παιδιών και με τρόπους που διασφαλίζουν την ολόπλευρη ανάπτυξή τους

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Μαθηματικά και σχολικά μαθηματικά
2. Γνωστικές παράμετροι της μάθησης και της διδασκαλίας των μαθηματικών στο νηπιαγωγείο και τις πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου
3. Συμπεριφορισμός και μαθηματική εκπαίδευση
4. Η μάθηση των μαθηματικών ως ατομική διαδικασία: κονστρουκτιβισμός
5. Δομισμός και η ανακαλυπτική προσέγγιση στην μάθηση των μαθηματικών
6. Ιστορικο-κοινωνικο-πολιτισμική θεωρία: η μάθηση των μαθηματικών ως συλλογική / συμμετοχική διαδικασία
7. Κοινωνικοπολιτισμικές και συναισθηματικές παράμετροι της μάθησης και της διδασκαλίας των μαθηματικών
8. Μαθηματικά έργα και η διαχείρισή τους στην πρώτη σχολική ηλικία
10. Διδακτικές προσεγγίσεις στα μαθηματικά
11. Διδακτικές προτάσεις των ρεαλιστικών μαθηματικών & διδακτικές καταστάσεις (G. Brousseau)
12. Ψηφιακή τεχνολογία και μαθηματική εκπαίδευση
13. Η αξιολόγηση των μαθηματικών έργων και του εκπαιδευτικού έργου στα μαθηματικά

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης

<table>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>Παρουσιάσεις power point
Ηλεκτρονική Πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης (eclass)
Βίντεο</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr>
<tr><td>Εργαστηριακή άσκηση</td><td>15</td></tr>
<tr><td>Φροντιστήρια</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Άσκηση πεδίου</td><td>15</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή εργασίας</td><td>40</td></tr>
<tr><td>Εξετάσεις</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά
Η αξιολόγηση έχει διαμορφωτικό χαρακτήρα και πραγματοποιείται με βάση τα ακόλουθα:

- Τήρηση ημερολογίου κατά την παρατήρηση στην τάξη
- Συμμετοχή στην συγγραφή δύο εργασιών στις Ομάδες μελέτης
- Συμπλήρωση Φύλλου οργάνωσης, υλοποίησης και αξιολόγησης διδασκαλίας
- Παρουσίαση portfolio εργασιών
- Δοκιμασία εξαμήνου & τελική γραπτή εξέταση

Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)
Συμπερασματική

Τρόποι αξιολόγησης
Γραπτή εξέταση (20%)
Γραπτή εργασία (30%)
Εργαστηριακή εργασία (10%)
Πρόοδος (20%)
Έκθεση / Αναφορά (20%)</td></tr>
</table>

(5) ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα

- Van de Walle, J. A., Lovin L. H., Karp K. S., Bay – Williams J. M. (2017). Μαθηματικά από το Νηπιαγωγείο ως το Γυμνάσιο, Αθήνα: Τυπωθήτω/ Δαρδανός.

2. Πρόσθετη προτεινόμενη βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

- Κολέζα, Ε. (2017). *Θεωρία και Πράξη στη Διδακτική των Μαθηματικών*. Αθήνα: Τυπωθήτω/ Δαρδανός.
- Κυνηγός, Χ. (2006). *Το μάθημα της Διερεύνησης. Παιδαγωγική αξιοποίηση της Σύγχρονης Τεχνολογίας για την διδακτική των Μαθηματικών: από την Έρευνα στην Σχολική Τάξη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Καφούση, Σ. & Σκουμπουρδή, Χ. (2008). *Τα μαθηματικά των παιδιών 4-6 ετών. Αριθμοί και χώρος*. Αθήνα: Πατάκης.
- Σταθοπούλου, Χ. (2005). *Εθνομαθηματικά*. Αθήνα: Ατραπός.
- Τζεκάκη, Μ. (2011). *Μαθηματική εκπαίδευση για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία*. Θεσσαλονίκη: Ζυγός.

Ξενόγλωσση-μεταφράσεις

- Hughes, M. (1996). *Τα παιδιά και η έννοια των αριθμών*. Αθήνα: Gutenberg.

- Kline, M. (1993). *Γιατί δεν μπορεί να κάνει πρόσθεση ο Γιάννης*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.
- Nunes, T. & Bryant, P. (2007). *Τα παιδιά κάνουν μαθηματικά*. Αθήνα: Τυπωθήτω/ Δαρδανός.
-Streefland, L. (2000). (Επιστημονική επιμέλεια Ε. Κολέζα) *Ρεαλιστικά Μαθηματικά στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση*. Αθήνα: Leader Books.
- Siety, A. (2001). *Μαθηματικά: ο αγαπημένος μου φόβος*. Αθήνα: Σαββάλας.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά (ελληνόγλωσσα και ξενόγλωσσα):
- Educational Studies in Mathematics (https://link.springer.com/journal/10649)
- For the Learning of Mathematics (https://www.jstor.org/journal/forlearningmath)
- Journal for Research in Mathematics Education (https://www.jstor.org/journal/jresematheduc)
- The Journal of Mathematics Behavior (https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-15636-7_22)
- Journal of Mathematics Teacher Education (https://link.springer.com/journal/10857)
- Mathematics Education Research Journal (https://link.springer.com/journal/13394)
- ZDM-Mathematics Education (https://link.springer.com/journal/11858
- Mediterranean Journal of Research in Mathematics Education (https://cymsjournal.com/index.php/download-journals/)
- Έρευνα στην Διδακτική των Μαθηματικών (https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/enedim)

(Θ 12 Υ) Διδασκαλία και Μάθηση των Φυσικών Επιστημών στην Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία

Διδάσκων: Νικόλαος Ζαρκάδης, Επίκουρος Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Θ 12 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6^{ο}**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διδασκαλία και Μάθηση των Φυσικών Επιστημών στην Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04319/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> • διαθέτουν το κατάλληλο θεωρητικό υπόβαθρο στις Φυσικές Επιστήμες, συμπεριλαμβανομένων βασικών εννοιών, μεγεθών και αρχών, ώστε να κατανοούν και να ερμηνεύουν φυσικά φαινόμενα που προσεγγίζονται στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία • κατανοούν βασικές θεωρίες μάθησης και μοντέλα διδασκαλίας στη Διδακτική των Φυσικών Επιστημών, με έμφαση στην ανάπτυξη του επιστημονικού τρόπου σκέψης, στις δεξιότητες επιστημονικής διερεύνησης και στις διαδικασίες ενεργού οικοδόμησης της γνώσης από τα παιδιά. • κατανοούν την κοινωνικοπολιτισμική διάσταση της εκπαίδευσης στις Φυσικές Επιστήμες, αναγνωρίζοντας τον ρόλο του μαθησιακού περιβάλλοντος, της αλληλεπίδρασης και της συνεργασίας στη διαμόρφωση επιστημονικών αντιλήψεων των παιδιών. • αναγνωρίζουν τη σημασία της προϋπάρχουσας γνώσης, των αντιλήψεων, των εμπειριών και των τρόπων σκέψης των παιδιών για την ανάπτυξη επιστημονικών εννοιών και την κατανόηση φυσικών φαινομένων στο νηπιαγωγείο και την πρώτη σχολική ηλικία. • συνδέουν τις γνώσεις τους για τις Φυσικές Επιστήμες και τη Διδακτική τους με τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση κατάλληλων διδακτικών δραστηριοτήτων για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία, αξιοποιώντας βιωματικές και διερευνητικές εκπαιδευτικές προσεγγίσεις, καθώς και σύγχρονα διδακτικά εργαλεία και τεχνικές, λαμβάνοντας υπόψη τη γνωστική, αισθησιοκινητική και συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών.

Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι αφενός η εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με έννοιες και φαινόμενα των φυσικών επιστημών και αφετέρου η ανάπτυξη της γνώσης του φυσικού κόσμου από τα παιδιά της προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας. Στο μάθημα αναλύονται σύγχρονα θέματα της διδακτικής των φυσικών επιστημών, όπως οι αντιλήψεις των παιδιών της προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας για φαινόμενα και έννοιες των φυσικών επιστημών και η αξιοποίησή τους για τη διδασκαλία των θεμάτων αυτών, ο διδακτικός μετασχηματισμός εκπαιδευτικών παρεμβάσεων κατάλληλων για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία που να συνδυάζουν την καλλιέργεια βασικών δεξιοτήτων σκέψης και επιστημονικής μεθόδου, την κατανόηση των πρώτων εννοιών και την απόκτηση εμπειριών σε σχέση με τα φυσικά φαινόμενα. Αναπτύσσονται οι αρχές και οι μέθοδοι για τη διδασκαλία και τη μάθηση των φυσικών επιστημών στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία. Αναπτύσσεται μεθοδολογία για το σχεδιασμό και την οργάνωση της διδασκαλίας στο πλαίσιο της εποικοδομητικής θεωρίας της μάθησης, με έμφαση στη διερεύνηση, την ενεργό συμμετοχή και την οικοδόμηση της γνώσης από τα νήπια, με τη χρήση διδακτικού υλικού κατάλληλου για τη γνωστική, αισθησιοκινητική και συναισθηματική ανάπτυξή τους.

-Μάθημα 1: Εισαγωγή - Φυσικές Επιστήμες στο νηπιαγωγείο

i. Σκοπός της διδασκαλίας και μάθησης των Φυσικών Επιστημών, η σημασία των Φυσικών Επιστημών στη προσχολική ηλικία,

βασικές έννοιες και φαινόμενα των Φυσικών Επιστημών που προσεγγίζονται στο νηπιαγωγείο και η ανάπτυξη επιστημονικού

γραμματισμού

ii. Η διαμόρφωση των πρώτων ιδεών και των πρώιμων μοντέλων των παιδιών προσχολικής ηλικίας

-Μάθημα 2: Αντιλήψεις, Ιδέες και Νοητικά μοντέλα - Τεχνικές Ανάδειξης

i. Η φύση της γνώσης στις Φυσικές Επιστήμες - νοητικές αναπαραστάσεις/μοντέλα

ii. Ανίχνευση των ιδεών των παιδιών - διδακτικά εργαλεία και τεχνικές ανάδειξης των αντιλήψεών τους

iii. Η σημασία των αντιλήψεων των παιδιών για έννοιες και φαινόμενα στη διδασκαλία και τη μάθηση των Φυσικών Επιστημών

-Μάθημα 3: Θεωρίες Μάθησης και Διδακτικά Μοντέλα

i. Οι θεωρίες μάθησης και η παρουσίαση των μοντέλων διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών

ii. Τα διδακτικά μοντέλα και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στη διαμόρφωση κατάλληλων μαθησιακών

εμπειριών/δραστηριοτήτων

iii. Η κοινωνικοπολιτισμική διάσταση της μάθησης των Φυσικών Επιστημών και ο ρόλος της αλληλεπίδρασης στη διαμόρφωση

της γνώσης

-Μάθημα 4: Εποικοδομητική Προσέγγιση/Μοντέλο

i. Το εποικοδομητικό μοντέλο για τη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών - φάσεις εποικοδομητικού μοντέλου

ii. Διδασκαλία εννοιών και φαινομένων των Φυσικών Επιστημών με βάση το εποικοδομητικό μοντέλο

-Μάθημα 5: Επιστημονικές Διαδικασίες/Τρόπος σκέψης και δεξιότητες στις Φυσικές Επιστήμες

i. Εισαγωγή στην επιστημονική μεθοδολογία και στάση - διαδικασίες της επιστημονικής μεθόδου

ii. Ανάπτυξη ικανότητας χρήσης επιστημονικών διαδικασιών

iii. Δείκτες δεξιοτήτων και η ανάπτυξή τους στη διδασκαλία και μάθηση των φυσικών επιστημών

iv. Η δεξιότητα της παρατήρησης, ταξινόμησης, διατύπωσης υποθέσεων και πρόβλεψης, υποβολής ερωτήσεων, αναγνώρισης

παραγόντων και έλεγχος μεταβλητών

-Μάθημα 6: Ανάπτυξη και εφαρμογή επιστημονικών δεξιοτήτων στις Φυσικές Επιστήμες

i. Η δεξιότητα μέτρησης και υπολογισμών, της επικοινωνίας, της ερμηνείας παρατηρήσεων, οργάνωσης και ερμηνείας

δεδομένων/εξαγωγής συμπερασμάτων, ανάπτυξης λειτουργικού ορισμού,

ii. Η δεξιότητα της κατασκευής μοντέλων και ομοιομάτων, της εύρεσης κανονικοτήτων και σχέσεων, του προγραμματισμού και

σχεδιασμού έρευνας

-Μάθημα 7: Διδακτικές Πρακτικές και Σχεδιασμός Εκπαιδευτικών Παρεμβάσεων

i. Σχεδιασμός δραστηριοτήτων Φυσικών Επιστημών στην προσχολική ηλικία

ii. Διερευνητικές και βιωματικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία των ΦΕ

iii. Αξιολόγηση διδακτικών παρεμβάσεων και μαθησιακών αποτελεσμάτων

-Μάθημα 8: Ιδέες των παιδιών και ανάπτυξη διδακτικών δραστηριοτήτων

i. Πλεύση-βύθιση

ii. Καταστάσεις ύλης και διαδικασίες μετατροπών (τήξη, πήξη, εξάτμιση, εξάχνωση, εξαέρωση, υγροποίηση/συμπύκνωση)

-Μάθημα 9: Ιδέες των παιδιών και ανάπτυξη διδακτικών δραστηριοτήτων

i. Νερό-κύκλος νερού

ii. Διαλυτότητα-διαλυτά και μη διαλυτά υλικά στο νερό – μίγματα

-Μάθημα 10: Ιδέες των παιδιών και ανάπτυξη διδακτικών δραστηριοτήτων

i. Έννοιες ηλεκτρισμού - κατασκευή απλού κυκλώματος

ii. Μαγνητισμός - μορφές μαγνητών, μαγνητική έλξη συγκεκριμένων υλικών, μαγνητικοί πόλοι

-Μάθημα 11: Ιδέες των παιδιών και ανάπτυξη διδακτικών δραστηριοτήτων

i. Φως-Κάτοπτρα

ii. Σκιές – Χρώματα

-Μάθημα 12: Ιδέες των παιδιών και ανάπτυξη διδακτικών δραστηριοτήτων

i. Το σχήμα της Γης - Ηλιακό σύστημα

ii. Εναλλαγή μέρας και νύχτας

iii. Ήχος - βασικά χαρακτηριστικά ήχου

-Μάθημα 13: Ανασκόπηση και ανακεφαλαίωση του μαθήματος

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>• Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
• Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
• Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>29</td></tr>
<tr><td>Εργαστηριακή άσκηση</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>50</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή εργασίας/-ών</td><td>46</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Περιγραφή
-Γραπτή εξέταση: ερωτήσεις σύντομης απάντησης και πολλαπλής επιλογής (70 %). -Γραπτή εργασία: αφορά στον σχεδιασμό και την ανάπτυξη διδακτικού σεναρίου για την εκπαίδευση των νηπίων σε έννοιες και φαινόμενα των Φυσικών Επιστημών, αξιοποιώντας εποικοδομητικές και διερευνητικές διδακτικές προσεγγίσεις, καθώς και κατάλληλα διδακτικά εργαλεία και τεχνικές (20 %).
-Εργαστηριακή εργασία: Ατομικές ή/και ομαδικές εργασίες (βιωματικά εργαστήρια/δραστηριότητες)(10%).

Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά

Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)
Διαμορφωτική

Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
Γραπτή εξέταση (70%)
Γραπτή εργασία (20%)
Εργαστηριακή εργασία (10%)</td></tr>
</table>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Βασική Βιβλιογραφία (Εύδοξος)

α. Βιβλίο [31212]: Unesco. Διδασκαλία και μάθηση των φυσικών επιστημών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, Harlen Wynne, Elstgeest Jos

β. Βιβλίο [12979204]: Διδάσκοντας φυσικές επιστήμες, Χαλκιά Κρυσταλλία

γ. Βιβλίο [31881]: Οι φυσικές επιστήμες στην προσχολική εκπαίδευση, Ραβάνης Κώστας

δ. Βιβλίο [21509]: Διδακτική των φυσικών επιστημών στην προσχολική και στην πρώτη σχολική ηλικία, Πλακίτση Κατερίνα

(Θ 13 Ε) Περιβαλλοντικά Θέματα και η Διδασκαλία τους

Διδάσκων:: Νικόλαος Ζαρκάδης, Επίκουρος Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Θ13 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8^{ο}**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Περιβαλλοντικά Θέματα και η διδασκαλία τους		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430517/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος αναμένεται να: - διαθέτουν το κατάλληλο θεωρητικό υπόβαθρο για την κατανόηση βασικών περιβαλλοντικών ζητημάτων, ανθρωπογενών παραγόντων, - κατανοούν τις βασικές αρχές της αειφορίας, της περιβαλλοντικής διαχείρισης του περιβάλλοντος και της περιβαλλοντικής δικαιοσύνης, αναγνωρίζοντας τη σύνδεσή τους με την ποιότητα ζωής και τις κοινωνικές ανισότητες, - αναλύουν τις αιτίες, τους μηχανισμούς και τις επιπτώσεις σύγχρονων περιβαλλοντικών προβλημάτων, αξιοποιώντας συστημική και κριτική σκέψη, - αξιολογούν τον ρόλο των ανθρώπινων δραστηριοτήτων, της παραγωγής και κατανάλωσης ενέργειας και των επιλογών του σύγχρονου τρόπου ζωής στη διαμόρφωση της περιβαλλοντικής ποιότητας και της βιώσιμης ανάπτυξης, - αναπτύσσουν δεξιότητες σχεδιασμού, εφαρμογής και αξιολόγησης εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για την περιβαλλοντική εκπαίδευση και την εκπαίδευση για την αειφορία στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία, - συνδέουν τις γνώσεις τους για τα περιβαλλοντικά και ατμοσφαιρικά ζητήματα με τον σχεδιασμό κατάλληλων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και δράσεων, αξιοποιώντας σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις, μοντέλα διδασκαλίας και κατάλληλα διδακτικά εργαλεία.
Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων για την κατανόηση, προσέγγιση και διδακτική αξιοποίηση περιβαλλοντικών ζητημάτων στο πλαίσιο της αειφορίας. Το μάθημα συμβάλλει στην ανάπτυξη περιβαλλοντικού και κλιματικού γραμματισμού, μέσω της κατανόησης βασικών εννοιών και διεργασιών που σχετίζονται με το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, της ανάλυσης σύγχρονων περιβαλλοντικών και κλιματικών ζητημάτων και της ανάπτυξης δεξιοτήτων για τη διδακτική τους προσέγγιση στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία. Στο πλαίσιο του μαθήματος αναπτύσσονται βασικές έννοιες που αφορούν το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, καθώς και οι σχέσεις αλληλεπίδρασης μεταξύ φυσικών συστημάτων και ανθρώπινων δραστηριοτήτων. Τα περιβαλλοντικά ζητήματα προσεγγίζονται μέσα από βιωματικές και διερευνητικές δραστηριότητες κατάλληλες για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία, λαμβάνοντας υπόψη τις γνώσεις, τις αντιλήψεις και τις εμπειρίες των παιδιών.

Εξετάζονται σύγχρονα περιβαλλοντικά και ατμοσφαιρικά ζητήματα, όπως η υποβάθμιση των φυσικών οικοσυστημάτων, η απώλεια βιοποικιλότητας, η ατμοσφαιρική ρύπανση, η ρύπανση των υδάτων, η διαχείριση αποβλήτων, το φαινόμενο του θερμοκηπίου, η υπερθέρμανση του πλανήτη, η εξασθένιση του στρώματος του όζοντος και η κλιματική αλλαγή, καθώς και οι κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές διαστάσεις των ζητημάτων αυτών. Για την προσέγγιση των παραπάνω θεμάτων αναπτύσσονται και παρουσιάζονται κατάλληλες διδακτικές παρεμβάσεις για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία, αξιοποιώντας σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις, μοντέλα διδασκαλίας και κατάλληλα διδακτικά εργαλεία.

Μάθημα 1: Εισαγωγή

i. Η σύνδεση ανάμεσα στη Διδακτική των Φυσικών Επιστημών, την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και την εκπαίδευση για την κλιματική αλλαγή

ii. Έννοιες περιβάλλοντος, βιωσιμότητας, περιβαλλοντικού και κλιματικού γραμματισμού

iii. Η σημασία της εκπαίδευσης για το περιβάλλον και την αειφορία στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία

iv. Παρουσίαση της δομής και των θεματικών ενοτήτων του μαθήματος

Μάθημα 2: Περιβαλλοντικά ζητήματα και εκπαίδευση για την αειφορία

i. Σύγχρονα περιβαλλοντικά ζητήματα: γνώσεις, αντιλήψεις, στάσεις και συμπεριφορές, καθώς και τρόποι διαχείρισής τους

ii. Περιβαλλοντική και κλιματική δικαιοσύνη – κοινωνικές και οικονομικές διαστάσεις των περιβαλλοντικών προβλημάτων

iii. Ο ρόλος της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στην ανάπτυξη περιβαλλοντικού και κλιματικού γραμματισμού και κριτικής σκέψης

Μάθημα 3: Οικολογία και Βιοποικιλότητα – Ανάπτυξη διδακτικών δραστηριοτήτων

i. Βασικές έννοιες οικολογίας, οικοσυστήματα και σχέσεις αλληλεπίδρασης στους φυσικούς οργανισμούς

ii. Βιοποικιλότητα, σημασία της διατήρησής της και ανθρώπινες επιδράσεις

iii. Σχεδιασμός και ανάπτυξη διδακτικών δραστηριοτήτων

Μάθημα 4: Αειφορία και βιώσιμη ανάπτυξη – Ανάπτυξη διδακτικών δραστηριοτήτων

i. Έννοια της αειφορίας και διαστάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης

ii. Αειφόρο σχολείο και αειφόρες πόλεις

iii. Σχεδιασμός και ανάπτυξη διδακτικών δραστηριοτήτων

Μάθημα 5: Ρύπανση και κυκλική οικονομία – Ανάπτυξη διδακτικών δραστηριοτήτων

i. Πηγές και μορφές ρύπανσης του περιβάλλοντος

ii. Αρχές κυκλικής οικονομίας, ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης

iii. Σχεδιασμός και ανάπτυξη διδακτικών δραστηριοτήτων

Μάθημα 6: Ρύπανση υδάτων – Ανάπτυξη διδακτικών δραστηριοτήτων

i. Αίτια και επιπτώσεις της ρύπανσης των υδάτινων πόρων

ii. Η σημασία του νερού για τα φυσικά οικοσυστήματα και την ανθρώπινη ζωή

iii. Σχεδιασμός και ανάπτυξη διδακτικών δραστηριοτήτων

Μάθημα 7: Ατμοσφαιρική ρύπανση – Ανάπτυξη διδακτικών δραστηριοτήτων

i. Αίτια και επιπτώσεις της ατμοσφαιρικής ρύπανσης

ii. Σύνδεση ανθρώπινων δραστηριοτήτων, ποιότητας αέρα και υγείας

iii. Σχεδιασμός και ανάπτυξη διδακτικών δραστηριοτήτων

Μάθημα 8: Στερεά και υγρά απόβλητα – Διαχείριση απορριμμάτων

i. Παραγωγή αποβλήτων και επιπτώσεις στο περιβάλλον

ii. Πρόληψη, επαναχρησιμοποίηση και ορθολογική διαχείριση απορριμμάτων

iii. Σχεδιασμός και ανάπτυξη διδακτικών δραστηριοτήτων

Μάθημα 9: Φαινόμενο του θερμοκηπίου – Ανάπτυξη διδακτικών δραστηριοτήτων

i. Το φυσικό φαινόμενο του θερμοκηπίου και η ενίσχυσή του από ανθρωπογενείς παράγοντες

ii. Σύνδεση με την ενεργειακή κατανάλωση και τις ανθρώπινες δραστηριότητες

iii. Σχεδιασμός και ανάπτυξη διδακτικών δραστηριοτήτων

Μάθημα 10: Υπερθέρμανση του πλανήτη – Ανάπτυξη διδακτικών δραστηριοτήτων i. Αίτια και επιπτώσεις της αύξησης της μέσης θερμοκρασίας του πλανήτη ii. Σύνδεση υπερθέρμανσης του πλανήτη με την κλιματική αλλαγή iii. Σχεδιασμός και ανάπτυξη διδακτικών δραστηριοτήτων Μάθημα 11: Το πρόβλημα του όζοντος – Ανάπτυξη διδακτικών δραστηριοτήτων i. Η σημασία του στρώματος του όζοντος και η εξασθένισή του ii. Ανθρώπινες δραστηριότητες και περιβαλλοντικές επιπτώσεις iii. Σχεδιασμός και ανάπτυξη διδακτικών δραστηριοτήτων Μάθημα 12: Κλιματική αλλαγή και πολιτικές μετριασμού – Ανάπτυξη διδακτικών δραστηριοτήτων i. Κλιματική αλλαγή – αιτίες, επιπτώσεις και κοινωνικές διαστάσεις ii. Πολιτικές και πρακτικές μετριασμού των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής iii. Σχεδιασμός και ανάπτυξη διδακτικών δραστηριοτήτων Μάθημα 13: Ανασκόπηση και ανακεφαλαίωση του μαθήματος i. Ανακεφαλαίωση βασικών εννοιών και περιβαλλοντικών ζητημάτων ii. Συζήτηση και αξιολόγηση των διδακτικών προσεγγίσεων και δραστηριοτήτων που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του μαθήματος

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	**Χρήση Τ.Π.Ε.** • Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία • Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση • Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα*** / ***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)*** Διαλέξεις: 26 Εργαστηριακή άσκηση: 13 Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας: 50 Συγγραφή εργασίας/-ών: 46 **Σύνολο Μαθήματος: 135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Περιγραφή** - Γραπτή εξέταση: ερωτήσεις σύντομης απάντησης και πολλαπλής επιλογής (70%). - Γραπτή εργασία (20%): αφορά τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη διδακτικού σεναρίου για την εκπαίδευση νηπίων σε έννοιες και φαινόμενα των Φυσικών Επιστημών, τα οποία σχετίζονται με σύγχρονα περιβαλλοντικά ζητήματα, αξιοποιώντας εποικοδομητικές και διερευνητικές διδακτικές προσεγγίσεις, καθώς και κατάλληλα διδακτικά

	εργαλεία και τεχνικές. - Εργαστηριακή εργασία (10%): Ατομικές ή/και ομαδικές εργασίες (βιωματικά εργαστήρια/δραστηριότητες. **Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: Γραπτή εξέταση (70%) Γραπτή εργασία (20%). Εργαστηριακή εργασία (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Βασική Βιβλιογραφία (Εύδοξος)

α. Βιβλίο [33036770]: Γη. Ένας μικρός και εύθραυστος πλανήτης,
Συγγραφείς: Γεωργόπουλος Αλέξανδρος, Νικολάου Κώστας, Δημητρίου Αναστασία, Γαβριλάκης Κώστας, Μπλιώνης Γιώργος Διαθέτης (Εκδότης): Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.
β. Βιβλίο [89512]: Τα παιδιά συμμετέχουν: Θεωρία και πρακτική της εμπλοκής παιδιών στην ανάπτυξη της κοινότητας και την φροντίδα του περιβάλλοντος, Συγγραφείς: Roger Hart, Διαθέτης (Εκδότης): Εκδόσεις Επίκεντρο Α.Ε.

(Θ 17 Ε) Υπολογιστικά Περιβάλλοντα Διαχείρισης και Ανάλυσης Ποσοτικών και Ποιοτικών Δεδομένων

Διδάσκων/ουσα: Συμβασιούχος Διδάσκοντας/ουσα (Πρόγραμμα «Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας σε Νέους Επιστήμονες Κατόχους Διδακτορικού Διπλώματος»)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Θ 17 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΠΟΣΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ’ επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ *ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> • γνωρίζουν τα βασικά στατιστικά λογισμικά με έμφαση στο πρόγραμμα JASP • αποκτήσουν την κατανόηση των εννοιών της Στατιστικής Μεθοδολογίας • εισάγουν, οργανώνουν και επεξεργάζονται δεδομένα σε υπολογιστικό περιβάλλον • επανακωδικοποιούν μεταβλητές και να δημιουργούν νέες μεταβλητές από υπάρχουσες • εκτελούν περιγραφική ανάλυση τόσο σε ποσοτικές όσο και σε ποιοτικές μεταβλητές • αξιοποιούν τη στατιστική σημαντικότητα για την εξαγωγή ερευνητικών συμπερασμάτων • κατανοούν τη διαδικασία από τη συλλογή δεδομένων (π.χ. ερωτηματολόγιο) έως την τελική ανάλυση. • αφομοιώσουν τη διαδικασία που ακολουθείται από τις ερευνητικές θεωρητικές υποθέσεις έως τη διατύπωση των κατάλληλων στατιστικών υποθέσεων • καταγράφουν σαφείς και ελέγξιμες ερευνητικές υποθέσεις • εξοικειωθούν με τις βασικές στατιστικές μεθόδους μέσω της ενασχόλησής τους με ερευνητικά σενάρια και ασκήσεις

- ελέγχουν τις ερευνητικές τους υποθέσεις με την ορθή επιλογή των στατιστικών μεθόδων, ανάλογα με το είδος των μεταβλητών
- διερευνούν και να διεξάγουν αναλύσεις με τη χρήση στατιστικών λογισμικών
- επιλύουν ερευνητικά προβλήματα
- ερμηνεύουν τα αποτελέσματα βασικών στατιστικών αναλύσεων

Γενικές Ικανότητες

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η γνωριμία των φοιτητών/τριών, αφ' ενός με στατιστικά πακέτα λογισμικού και αφ' ετέρου, μέσω αυτών, με διαχειριστικές και αναλυτικές διαδικασίες ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων. Για τον λόγο αυτό απαιτείται, γνώση χρήσης υπολογιστών (PC) καθώς και θεωρητική συγκρότηση στην Περιγραφική Στατιστική. Περιέχει τις ακόλουθες ενότητες:

Κανονική κατανομή
Έλεγχος υποθέσεων & επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας
Το στατιστικό πρόγραμμα JASP
Εισαγωγή δεδομένων, αντιγραφή & εκτύπωση αρχείων
Από το ερωτηματολόγιο στο JASP
Ανακωδικοποίηση μεταβλητών
Περιγραφική ανάλυση interval ή scale μεταβλητών
Περιγραφική ανάλυση για ποιοτικές ordinal ή nominal μεταβλητές
Πινακοειδείς διασταυρώσεις
Ανάλυση συσχέτισης
t - test
Ανάλυση παλινδρόμησης

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν οργανωθεί ως εξής:

1. Επιστημολογικά και θεωρητικά ζητήματα στη Μεθοδολογία της Έρευνας. Εισαγωγή στη στατιστική σκέψη.
2. Η έννοια της μεταβλητής. Πληθυσμός και δείγμα. Οργάνωση και παρουσίαση δεδομένων. Πίνακες συχνοτήτων. Γραφικές παραστάσεις και Διαγράμματα.
3. Εισαγωγή στην κανονική κατανομή. Έλεγχος υποθέσεων και επίπεδο σημαντικότητας.
4. Εισαγωγή δεδομένων στο στατιστικό λογισμικό JASP. Δημιουργία βάσης δεδομένων.
5. z-scores
6. Περιγραφική ανάλυση για ποσοτικές και ποιοτικές μεταβλητές.
7. Έλεγχος κατανομής με χ2. Πίνακες διασταυρώσεων Crosstabs.
8. Έλεγχοι ισότητας μέσων όρων (t-test)
9. Έλεγχοι ισότητας μέσων όρων (ANOVA)
10. Συσχέτιση ποσοτικών μεταβλητών
11. Απλή Γραμμική Παλινδρόμηση
12. Δειγματοληψία

13. Εφαρμογή της επαγωγικής σκέψης σε άγνωστα ερευνητικά σενάρια και ασκήσεις

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint, Email	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα***	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
	Διαλέξεις	40
	Εργαστηριακή άσκηση	95
	Σύνολο Μαθήματος	***135***
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ .	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • Εργαστηριακή εργασία 100% **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο 60% • Κριτική σκέψη 30% • Δομή 10%	

(6) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Βασική Βιβλιογραφία (Εύδοξος)

Μεθοδολογία έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες: Επιστημολογία, σχεδιασμός, συλλογή και ανάλυση ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων. Συγγραφείς: Σταμοβλάσης Δημήτρης & Βαϊοπούλου Γιούλη, ΕΚΔΟΤΗΣ: ΜΑΡΚΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε. Κωδικός στο σύστημα Εύδοξος: 102075594.

Στατιστική και μεθοδολογία έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες. Συγγραφέας: Αναστασιάδου Σοφία. Εκδότης: ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΕ. Κωδικός βιβλίου στον Εύδοξο: 22728160

Στατιστικές τεχνικές και εφαρμογές στις επιστήμες της αγωγής. Συγγραφέας: Γιαλαμάς Βασίλης, ΕΚΔΟΤΗΣ: Σ. ΠΑΤΑΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΝΕΜΗΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Κωδικός βιβλίου στον Εύδοξο: 21952.

(Θ 19 Ε) Θέματα Διδακτικής Μαθηματικών: Εφαρμογές στο Πεδίο

Διδάσκουσα: Άννα Κλώθου, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Θ 18 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7^{ο}**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θέματα Διδακτικής Μαθηματικών: Εφαρμογές στο Πεδίο		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430512/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές, μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος: - αναγνωρίζουν κοινωνικές συνιστώσες της μαθηματικής εκπαίδευσης στην υποχρεωτική εκπαίδευση και ειδικότερα ζητήματα φύλου και εξουσίας στην μαθηματική εκπαίδευση - αναγνωρίζουν πολιτισμικές συνιστώσες της μαθηματικής εκπαίδευσης στην υποχρεωτική εκπαίδευση - αναγνωρίζουν πολιτικές συνιστώσες της μαθηματικής εκπαίδευσης και ειδικότερα μελετούν τρόπους με τους οποίους οι σχέσεις εξουσίας που λειτουργούν στην ευρύτερη κοινωνία μεταφέρονται στην τάξη και πώς η μαθηματική εκπαίδευση μπορεί να συμβάλλει προς την ανάπτυξη κοινωνικά δίκαιων πρακτικών - εξοικειώνονται με το πλαίσιο αρχών, στόχων και μεθόδων για την οργάνωση και κατανόηση της ανάπτυξης της μαθηματικής σκέψης των παιδιών πρώτης σχολικής ηλικίας - συνδυάζουν τα θέματα που αναπτύσσονται στο μάθημα με την πράξη
Γενικές Ικανότητες
Αυτόνομη εργασία Προαγωγή της δημιουργικής σκέψης Αξιοποίηση επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών πρώτης σχολικής ηλικίας Αξιοποίηση εκπαιδευτικών πρακτικών με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Μαθήματα 1-3: Κοινωνικές, πολιτισμικές και πολιτικές παράμετροι της μαθηματικής εκπαίδευσης: θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις

Μαθήματα 4-6: Μαθηματική εκπαίδευση και ετερότητα

Μαθήματα 7-9: Τυπική και άτυπη μαθηματική εκπαίδευση. Εθνομαθηματικά

Μαθήματα 10-13: Δόμηση και ανάπτυξη των διαδικασιών απόκτησης γνώσης από το παιδί των εννοιών του αριθμού και των πράξεων (ακολουθία αριθμών, απαρίθμηση, κατανόηση και γραφή του αριθμού, διατήρηση του αριθμού, λύση προβλημάτων και τέσσερις πράξεις της αριθμητικής)

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass Βίντεο
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Φροντιστήρια	20
Συγγραφή εργασίας	40
Εργαστηριακή άσκηση	20
Εξετάσεις	16
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Περιγραφή
Οι φοιτήτριες/ές αξιολογούνται σε:
α) Εργασίες μικρής κλίμακας με αντικείμενο την μελέτη και την κριτική παρουσίαση επιστημονικών άρθρων, προγραμμάτων σπουδών, διδακτικών παρεμβάσεων, κ.ά. που αφορούν τη μαθηματική εκπαίδευση
β) Εργασία μεσαίας κλίμακας με εστίαση στην παραγωγή βίντεο ή άλλου 'προϊόντος' που μπορεί να αξιοποιηθεί μαθησιακά/ διδακτικά στην τάξη των μαθηματικών
γ) Παρουσίαση portfolio εργασιών που αφορούν τη μαθηματική εκπαίδευση

Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά

Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)

Διαμορφωτική

Τρόποι αξιολόγησης

Προφορική Εξέταση (20%)

Έκθεση / Αναφορά (40%)

Γραπτή Εργασία (40%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Boaler, J. (Ed.) (2000). *Multiple perspectives on mathematics teaching and learning*. Westport, CT and London: Ablex Publishing.

Gutiérrez, R. (2010). The sociopolitical turn in mathematics education. *Journal for Research in Mathematics Education*, vol. 44 (1), pp. 37–68.

Lerman, S. (2000). The social turn in mathematics education research. In J. Boaler (Ed.), *Multiple perspectives on mathematics teaching and learning* (pp. 19–44). Westport, CT and London: Ablex Publishing.

Σακονίδης, Χ. (2017). Η μαθηματική εκπαίδευση των παιδιών της μουσουλμανικής μειονότητας στη Θράκη: κοινωνικές, πολιτισμικές και πολιτικές παράμετροι. *Έρευνα στην Διδακτική των Μαθηματικών,* 10, 27-54.

Σταθοπούλου, Χ. (2005). *Εθνομαθηματικά*. Αθήνα: Ατραπός.

Gates, P. & Jorgensen, R. (Eds.) (2015). *Shifts in the Field of Mathematics Education: Stephen Lerman and the turn to the social.* Springer Netherlands.

(Θ 20 Ε) Επίλυση Προβλήματος στα Μαθηματικά

Διδάσκουσα: Άννα Κλώθου, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Θ 20 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8°**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επίλυση Προβλήματος στα Μαθηματικά		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX03277/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Στο πλαίσιο του μαθήματος επιχειρείται η ανάδειξη της ‘επίλυσης προβλήματος’ ως βάση των μαθηματικών έργων, καθώς συνιστά μια προσέγγιση που στοχεύει στην ενεργητική μάθηση των Μαθηματικών. Οι φοιτήτριες/ές αναμένεται: • να κατανοούν και να αξιοποιούν τα διάφορα μοντέλα ανάλυσης της επίλυσης προβλήματος στα Μαθηματικά • να γνωρίζουν και να εφαρμόζουν στρατηγικές επίλυσης μαθηματικών προβλημάτων • να εξοικειωθούν με την διδασκαλία των μαθηματικών μέσω επίλυσης προβλήματος • να ενσωματώνουν ευρήματα διεθνών ερευνών σχετικά με την Επίλυση Μαθηματικού Προβλήματος στις διδακτικές τους πρακτικές • να διερευνούν την προσωπική βιογραφία των μαθητών σε σχέση με την επίλυση προβλήματος στα Μαθηματικά • να αποκτήσουν δεξιότητες σχεδιασμού μαθηματικών δραστηριοτήτων επίλυσης προβλήματος με βάση τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα • να παρατηρούν την τάξη (έρευνα πεδίου) και να παράγουν ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα για την διερεύνηση ερωτημάτων σχετικά με την επίλυση προβλήματος στα Μαθηματικά
Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Κριτική και αναστοχασμός Προαγωγή της ελεύθερης και δημιουργικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η ανάπτυξη ικανοτήτων (των φοιτητριών/ών) λύσης και κατασκευής προβλημάτων στα μαθηματικά ώστε να σημειωθεί εξέλιξη στην διδασκαλία των Μαθηματικών στην υποχρεωτική εκπαίδευση και να διερευνηθούν θέματα της μαθηματικής παιδείας που αφορούν την Επίλυση Προβλήματος και παραμένουν ανοικτά.

Ειδικότερα, τα μαθήματα αναπτύσσονται ως εξής:
1: Τι είναι πρόβλημα και τι είναι μαθηματικό πρόβλημα; Νοηματοδοτήσεις επίλυσης προβλήματος στα Μαθηματικά
2: Μαθηματικά προβλήματα και η διαφοροποίησή τους από τις μαθηματικές ασκήσεις
3: Μελέτη-Παρουσίαση ερευνητικών εργασιών από τον χώρο της μαθηματικής εκπαίδευσης σε σχέση με θέματα επίλυσης προβλήματος στα Μαθηματικά: σταθμοί στην έρευνα για την επίλυση προβλήματος
4-5: Σταδιακή εξοικείωση με Μοντέλα Ανάλυσης μιας διαδρομής επίλυσης προβλήματος στα μαθηματικά, νεότερα μοντέλα επίλυσης προβλήματος στα μαθηματικά και σύνδεσή τους με τις θεωρίες μάθησης
6: Διερευνητική προσέγγιση θεματικών όπως η νοερή επιχειρηματολογία, ο έλεγχος, η διερεύνηση και ο πειραματισμός, η ανάκληση και η εφαρμογή της μαθηματικής γνώσης, η συσχέτιση επίλυσης προβλήματος στα μαθηματικά και απόδειξης, η κατασκευή προβλήματος στα μαθηματικά
7: Μοντελοποίηση-μαθηματικοποίηση και επίλυση προβλημάτων με διαβαθμισμένη δυσκολία
8: Συναισθηματικοί παράγοντες και επίλυση προβλήματος στα μαθηματικά
9-10: Εξοικείωση με προγράμματα σπουδών των μαθηματικών. Αξιοποίηση της επίλυσης προβλήματος στα Προγράμματα Σπουδών των Μαθηματικών και σύνδεση με «καλές» διδακτικές πρακτικές επίλυσης προβλήματος
11-13: Ο ρόλος της επίλυσης προβλήματος στην διδασκαλία: Μελέτη διδασκαλιών των Μαθηματικών από τον χώρο της Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης. Παρακολούθηση αποσπασμάτων από βιντεοσκοπημένες διδασκαλίες Μαθηματικών και ανάλυση επεισοδίων επίλυσης προβλήματος, ερμηνεία και αναστοχασμός (προσέγγιση lesson study)

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	**Χρήση ΤΠΕ** • Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία • Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές **Περιγραφή** Στη διδασκαλία του μαθήματος αξιοποιούνται συστηματικά Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών για την υποστήριξη της μαθησιακής/διδακτικής διαδικασίας. Οι διαλέξεις συνοδεύονται από ψηφιακές παρουσιάσεις και οπτικοακουστικό υλικό, ενώ το εκπαιδευτικό υλικό (σημειώσεις, επιστημονικά άρθρα, ασκήσεις και συμπληρωματική βιβλιογραφία) διατίθεται μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας (eclass) του μαθήματος. Η επικοινωνία με τους φοιτητές πραγματοποιείται μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του μαθήματος και του ιδρυματικού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Μέσω αυτών αναρτώνται ανακοινώσεις, οδηγίες για τις εργασίες, προθεσμίες και συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό. Επιπλέον, οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν ερωτήματα και εργασίες ηλεκτρονικά και να λαμβάνουν ανατροφοδότηση σχετικά με την πρόοδό τους στο μάθημα.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	*Δραστηριότητα*	*Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)*
	Διαλέξεις (προσέγγιση team-teaching)	39
	Φροντιστήριο	10
	Συγγραφή εργασίας	20
	Μελέτη & Ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Άσκηση πεδίου	20
	Εξετάσεις	26
	Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Περιγραφή
Οι φοιτήτριες/ες συμμετέχουν σε:
-Μελέτη & Ανάλυση βιβλιογραφίας
-Εργαστηριακές ασκήσεις (e-portfolio) - Συγγραφή εργασίας για την υποστήριξη της άσκησης πεδίου και την ανάπτυξη επιστημονικών συζητήσεων στο μάθημα ή σε forum (e-portfolio)
- Άσκηση πεδίου (σχεδιασμός-υλοποίηση-αναστοχασμός)

Γλώσσα αξιολόγησης: *Ελληνικά*

Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)
Διαμορφωτική

Τρόποι αξιολόγησης
Γραπτή εξέταση (30%)
Γραπτή εργασία (40%)
Έκθεση / Αναφορά (30%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

– Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα

Μαμωνά-Downs, Γ. & Παπαδόπουλος, Ι. (2017). *Επίλυση Προβλήματος στα Μαθηματικά.* ΙΔΡΥΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ & ΕΡΕΥΝΑΣ-ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΗΤΗΣ.
Streefland, L. (2000). Ρεαλιστικά Μαθηματικά στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. LIBERAL BOOKS.

–Πρόσθετη προτεινόμενη βιβλιογραφία (ενδεικτικά)

Ellerton, N. F., (2013). Engaging pre-service middle-school teacher-education students in mathematical problem posing: development of an active learning framework. *Educational Studies in Mathematics*, 83, 87-101.
Liljedahl P., Santos-Trigo M., Malaspina U., Bruder R. (2016). Problem Solving in Mathematics Education. In: *Problem Solving in Mathematics Education*. ICME-13 Topical Surveys. Springer, Cham.
Lesh, R. A. (2003). A models and modeling perspective on problem solving. In R. Lesh & H. Doerr (eds.), *Beyond constructivism: Models and modeling perspectives on mathematics problem solving, learning, and teaching*, (pp. 317-336). Lawrence Erlbaum.

– Συναφή επιστημονικά περιοδικά (ελληνόγλωσσα και ξενόγλωσσα):

Educational Studies in Mathematics (https://www.springer.com/journal/10649)
International Electronic Journal of Mathematics Education (https://www.iejme.com/)
Mathematics Education Research Journal (https://www.springer.com/journal/13394)
Journal of Mathematics Teacher Education (https://www.springer.com/journal/10857)
The mathematics educator (http://tme.journals.libs.uga.edu/index.php/tme/index)

–Πρακτικά συνεδρίων

ΕΜΕ (Ελληνική Μαθηματική Εταιρεία) (http://www.hms.gr/)
ΕΝΕΔΙΜ (Ένωση Ερευνητών Διδακτικής Μαθηματικών) (http://www.enedim.gr/index.php/el/)
ERME (European Society for Research in Mathematics Education) http://erme.site/cerme-

proceedings-series/
PME (International Group for the Psychology of Mathematics Education)
(http://www.igpme.org/annual-conference/)

(Θ 21 Ε) Το Πείραμα στη Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών στην Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία

Διδάσκων: Νικόλαος Ζαρκάδης, Επίκουρος Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Θ 21 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7^{ο}**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΤΟ ΠΕΙΡΑΜΑ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΩΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430514/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην κατανόηση του σκοπού του πειράματος μέσα από τα βήματα εκτέλεσής του για τη διδασκαλία εννοιών και φαινομένων των Φυσικών Επιστημών για παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας, τις κατάλληλες πειραματικές διατάξεις και την όσο το δυνατόν συχνότερη χρήση υλικών της καθημερινότητας σε ένα διερευνητικό πλαίσιο, κατανόησης και διδασκαλίας των βασικών εννοιών και αρχών των Φυσικών Επιστημών επιτυγχάνοντας την σύνδεση της θεωρίας με το εργαστήριο/πείραμα. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση: • Να αναγνωρίζουν την αξία του πειράματος στην κατανόηση των εννοιών/φαινομένων των Φυσικών Επιστημών • Να αναγνωρίζουν τις μεταβλητές ενός υπό διερεύνηση προβλήματος και να εφαρμόζουν τη Στρατηγική Ελέγχου Μεταβλητών • Να διατυπώνουν ερωτήσεις, να διατυπώνουν και να ελέγχουν υποθέσεις, και να εξάγουν συμπεράσματα καθώς διερευνούν έννοιες/φαινόμενα των Φυσικών Επιστημών • Να μπορούν να σχεδιάζουν, να οργανώνουν, να εκτελούν και να αξιολογούν μια πειραματική διδασκαλία που περιλαμβάνει την διεξαγωγή διδακτικών πειραμάτων των υπό μελέτη εννοιών/φαινομένων των Φυσικών Επιστημών της προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας, διατυπώνοντας τους στόχους και τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα • Να μπορούν να πραγματοποιούν κατάλληλες πειραματικές διδασκαλίες θεμάτων των Φυσικών Επιστημών μέσα από την πραγματοποίηση κατάλληλων δραστηριοτήτων/πειραμάτων με τη χρήση όσο το δυνατόν υλικών της καθημερινότητας, μέσα από ομαδική εργασία και στο πλαίσιο της διερευνητικής μάθησης
Γενικές Ικανότητες
• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων

τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εμπεριέχει θεωρητικό και πρακτικό μέρος. Στο θεωρητικό μέρος παρέχεται το απαραίτητο θεωρητικό υπόβαθρο σχετικά με την δομή του πειράματος και η σχετική θεωρία των πειραμάτων γύρω από θέματα όπως καταστάσεις ύλης και διαδικασίες μετατροπών, πλεύση-βύθιση, διαλυτά και μη διαλυτά υλικά στο νερό, μίγματα, έννοιες της Μηχανικής, Θερμοκρασία-Θερμότητα, έννοιες του Ηλεκτρισμού, Μαγνήτες και Μαγνητισμός, έννοιες της Οπτικής, βασικές έννοιες της Βιολογίας και μελέτη του μικρόκοσμου στα πλαίσια της προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας. Στο εργαστηριακό μέρος οι φοιτητές/φοιτήτριες εργάζονται σε ομάδες. Δίνεται η δυνατότητα στους συμμετέχοντες μέσα από την ομαδοσυνεργατική μάθηση να διερευνήσουν ζητήματα από τον φυσικό κόσμο μέσα από απλά πειράματα και με τη χρήση απλών υλικών, διαχειρίζοντας μεταβλητές, διεξάγοντας και περιγράφοντας εννοιολογικά εργαστηριακές ασκήσεις/πειράματα, μελετώντας σχετικές έννοιες και φαινόμενα των Φυσικών Επιστημών, εξάγοντας με βάση τα αποτελέσματα σχετικά συμπεράσματα για την εξήγηση των υπό μελέτη εννοιών και φαινομένων, και επαληθεύοντας νόμους και αρχές με βάση τους στόχους κάθε πειράματος, εφαρμόζοντας μια σειρά βημάτων για τη διδασκαλία κάθε πειράματος για
παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας.

-Μάθημα 1: Δομή του μαθήματος, τρόπος αξιολόγησης και εισαγωγή στο ρόλο του πειράματος στη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία
-Μάθημα 2: Πειράματα στη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών – Εισαγωγή στο εργαστήριο
-Μάθημα 3: Υλικά σώματα - Καταστάσεις της ύλης
-Μάθημα 4: Δύναμη - Δύναμη και Κίνηση - Τριβή
-Μάθημα 5: Άνωση - Πλεύση - Βύθιση
-Μάθημα 6: Θερμοκρασία - Θερμότητα - Θερμικά φαινόμενα
-Μάθημα 7: Μετατροπές της κατάστασης της ύλης (τήξη, πήξη, εξάτμιση, συμπύκνωση) και κύκλος νερού
-Μάθημα 8: Μαγνήτες - Μαγνητισμός - Μαγνητικές δυνάμεις
-Μάθημα 9: Ηλεκτρισμός - Ηλεκτρικά κυκλώματα
-Μάθημα 10: Φως - Οπτικά φαινόμενα - Ήχος
-Μάθημα 11: Διαλύματα, Χημική αλλαγή
-Μάθημα 12: Βασικές έννοιες της Βιολογίας - Μελέτη του Μικρόκοσμου
-Μάθημα 13: Ανασκόπηση και ανακεφαλαίωση του μαθήματος

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	• Δια ζώσης-Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία • Στο εργαστήριο με διενέργεια δραστηριοτήτων/πειραμάτων
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση PowerPoint, • Χρήση διαδικτύου για την παρουσίαση δραστηριοτήτων, ασκήσεων/πειραμάτων • Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, • Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	*Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)*
Διαλέξεις	13
Εργαστηριακή άσκηση	26

	Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	50	
	Συγγραφή εργασίας/-ών	46	
	Σύνολο Μαθήματος	**135**	

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

.

Περιγραφή

-Γραπτή εξέταση (60%): Ερωτήσεις σύντομης απάντησης σχετικά με την εννοιολογική κατανόηση εννοιών/φαινομένων των Φυσικών Επιστημών που εμφανίζονται στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία και διερευνήθηκαν στα πλαίσια του μαθήματος.

-Γραπτή εργασία (30%): Η γραπτή εργασία αφορά στον σχεδιασμό και στην ανάπτυξη εκπαιδευτικού σεναρίου-πειραματικής διδακτικής δραστηριότητας με βάση προτεινόμενα θέματα για την εκπαίδευση σε έννοιες και φαινόμενα των Φυσικών Επιστημών στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία.

-Εργαστηριακή εργασία (10%): Ατομικές ή/και ομαδικές εργασίες (βιωματικά εργαστήρια/δραστηριότητες).

Γλώσσα αξιολόγησης: *Ελληνικά*

Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)
Διαμορφωτική

Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
1. Γραπτή εξέταση (60%).
2. Γραπτή εργασία (30%).
3. Εργαστηριακή εργασία (10%)

Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %). Γραπτή Εργασία:

- **Περιεχόμενο (25%)**: Συνάφεια με το θέμα, σαφήνεια και επιστημονική συγκρότηση του λόγου, κατάλληλη χρήση ορολογίας
- **Κριτική σκέψη – Αξιολόγηση (25%)**: ερμηνεία του θέματος, επαρκής τεκμηρίωση των θέσεων, κατάλληλη επιχειρηματολογία
- **Δομή (40%)**:
  - οργάνωση/δομή, συνοχή και τήρηση της οριζόμενης μέγιστης έκτασης του κειμένου της εργασίας
  - ορθότητα και πληρότητα των στόχων
  - σαφήνεια, πληρότητα και συνοχή των βημάτων μιας πειραματικής διδασκαλίας
  - σαφήνεια και ορθότητα στις ερμηνείες και στα συμπεράσματα κάθε θέματος στο πλαίσιο της πειραματικής διδασκαλίας
- **Βιβλιογραφία (10%)**: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Δημητρίου, Α. (επιμ.) (2013). Έννοιες για τη φύση και το περιβάλλον στην προσχολική εκπαίδευση. Ερευνητικά δεδομένα, μεθοδολογικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές εφαρμογές. Εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη

Καλλέρη, Μ. (2016). Έννοιες και Φαινόμενα από τον Φυσικό Κόσμο για Μικρά Παιδιά. Ιδέες και προτάσεις για δραστηριότητες από την Ύλη και τις ιδιότητές της, τη Θερμότητα, την Κίνηση, τους Μαγνήτες και τον Διαστημικό Χώρο. Εκδόσεις Ostracon Publishing, Θεσσαλονίκη

Καλογιαννακής, Μ. (επιμ.) (2018). Διδάσκοντας Φυσικές Επιστήμες στην Προσχολική Εκπαίδευση.

Προκλήσεις και Προοπτικές. Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα

Καριώτογλου, Π. & Παπαδοπούλου Π. (επιμ.) (2014). Φυσικές επιστήμες και περιβάλλον στην προσχολική εκπαίδευση. *Αναζητήσεις και προτάσεις*. Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα

Κουμαράς, Π. (2011). Οδηγός για τη πειραματική διδασκαλία της Φυσικής. Εκδόσεις Χριστοδουλίδη, Θεσσαλονίκη

Ραβάνης, Κ. (2003). Δραστηριότητες για το Νηπιαγωγείο από τον Κόσμο της Φυσικής. Εκδόσεις Δίπτυχο, Αθήνα.

Τσελφές, Β. (επιμ.) (2016). Προσχολική ηλικία: οι φυσικές επιστήμες στην εκπαιδευτική σχέση παιδιών και εκπαιδευτικών. Εκδόσεις Άρτεμις Πετροπούλου, Αθήνα

Harlen, W & Elstgeest, J. (2005). UNESCO. Διδασκαλία και Μάθηση των Φυσικών Επιστημών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. *Μια συνεργατική-βιωματική προσέγγιση στην εκπαίδευση των δασκάλων*. Εκδόσεις Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός, Αθήνα

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

- Physics Education
- International Journal of Science Education
- Journal of Research in Science Teaching
- Research in Science Education
- Research in Science & Technological Education
- Science & Education
- Science Education

Μεθοδολογία (Μ)

(Μ 01 Υ) Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας Ι

Διδάσκων: Αντώνιος Σαπουντζής, Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Μ 01 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**3ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας Ι		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04138/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) Αναγνωρίσουν βασικές μεθόδους έρευνας 2) Σχεδιάσουν ερευνητικά σχέδια 3) Κατανοήσουν τις επιστημολογικές διαφορές των διαφορετικών μεθόδων έρευνας 4) Αξιολογήσουν πως οι διαφορετικές μέθοδοι έρευνας μπορούν να απαντήσουν σε διαφορετικά ερωτήματα.
Γενικές Ικανότητες
Η δυνατότητα σχεδίασης μιας έρευνας από το στάδιο διατύπωσης του βασικού ερευνητικού ερωτήματος έως την επιλογή της κατάλληλης μεθόδου.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα αυτό οι φοιτητές/τριες διδάσκονται τις βασικές αρχές της διεξαγωγής της έρευνας αλλά και τις κυριώτερες μεθόδους έρευνας, ενώ γίνεται αναφορά και σε βασικά εργαλεία έρευνας όπως τα ερωτηματολόγια και η συνέντευξη.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν ως εξής:

1η Εβδομάδα

Βασικές έννοιες στη μεθοδολογία έρευνας. Επιστημολογικές αρχές της ερευνητικής διαδικασίας, θετικισμός και αντιθετικισμός.

2η Εβδομάδα

Διεξαγωγή της ερευνητικής διαδικασίας. Πως γράφουμε μια επιστημονική εργασία και οι διαφορετικοί τύποι εργασιών.

3η Εβδομάδα

Δομή της επιστημονικής εργασίας. Ποια είναι τα μέρη που συναρθρώνουν τις περισσότερες ερευνητικές εργασίας. Πως γράφουμε τη βιβλιογραφία σύμφωνα με το APA.

4η Εβδομάδα

Δεοντολογία της έρευνας και της εκπαιδευτικής έρευνας ειδικότερα. Σχεδιασμός της έρευνας.

5η Εβδομάδα

Δειγματοληψία στην έρευνα. Ζητήματα εγκυρότητας και αξιοπιστίας.

6η Εβδομάδα

Το πείραμα στην Κοινωνική και Εκπαιδευτική έρευνα.

7η Εβδομάδα

Νατουραλιστική και εθνογραφική έρευνα.

8η Εβδομάδα

Ιστορική έρευνα. Μελέτη περίπτωσης.

9η Εβδομάδα

Έρευνα-δράση. Παρατήρηση.

10η Εβδομάδα

Η συνέντευξη στην ποιοτική έρευνα.

11η Εβδομάδα

Το ερωτηματολόγιο στην κοινωνική και εκπαιδευτική έρευνα.

12η Εβδομάδα

Ανάλυση περιεχομένου και θεματική ανάλυση.

13η Εβδομάδα

Ανάλυση λόγου από την οπτική της Κοινωνικής Ψυχολογίας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα*** — ***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)*** Διαλέξεις — 39 Συγγραφή εργασίας/-ών — 35 Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας — 61 **Σύνολο Μαθήματος — 135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ .	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Γραπτή εργασία (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • **Περιεχόμενο**: ακρίβεια και πληρότητα πληροφοριών, κατάλληλη χρήση ορολογίας. (70%) • **Κριτική σκέψη** (30%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Βασική βιβλιογραφία (Εύδοξος)

Cohen, L. , Manion, L. & Morrison, K. (2008). Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας. Αθήνα: μεταίχμιο.

Robson, C. (2007). Η έρευνα του πραγματικού κόσμου : ένα μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές. Αθήνα: Gutenberg.

Πρόσθετη προτεινόμενη βιβλιογραφία

Willig, C. (2015). Ποιοτικές μέθοδοι στην Ψυχολογία. Εισαγωγή. Gutenberg.

Πουρκός, Μ. Α. & Δαφέρμος, Μ. (2010). Ποιοτική έρευνα στις κοινωνικές επιστήμες. Πεδίο.

Πουρκός, Μ. Α. & Δαφέρμος, Μ. (2010). Ποιοτική έρευνα στην Ψυχολογία και την Εκπαίδευση. Πεδίο.

(Μ 02 Ε) Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας ΙΙ

Διδάσκουσα: Άννα Κλώθου, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Μ 02 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας ΙΙ		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX03277/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα αποσκοπεί να υποστηρίξει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές να κατανοήσουν τις θεμελιώδεις αρχές της εκπαιδευτικής έρευνας, ποιοτικής και ποσοτικής, να τους εισάγει σε ερευνητικές μεθόδους νέας γενιάς και να τις/τους καταστήσει ικανούς να επιλέγουν την πλέον κατάλληλη προσέγγιση για να μελετήσουν ένα συγκεκριμένο θέμα εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος. Μετά το τέλος των μαθημάτων, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές αναμένεται: - να περιγράφουν την πορεία μιας έρευνας και να εξηγούν τους όρους, τις αρχές και την δεοντολογία που την διέπει - να εξηγούν την σχέση ανάμεσα στην θεωρία και την έρευνα - να περιγράφουν και να συγκρίνουν τις κύριες ποιοτικές και ποσοτικές ερευνητικές μεθόδους στην εκπαιδευτική έρευνα - να τεκμηριώνουν την θεωρία και τις μεθοδολογικές τους επιλογές σε μια έρευνα που προτείνουν - να αξιολογούν ένα επιστημονικό άρθρο και να ασκούν κριτική - να αναπτύσσουν ερευνητικά εργαλεία για ποσοτική και ποιοτική έρευνα - να είναι σε θέση να σχεδιάσουν μια έρευνα, να την υλοποιήσουν πιλοτικά, να την αξιολογήσουν και να την παρουσιάσουν με κατάλληλη ακαδημαϊκή δομή
Γενικές Ικανότητες
- Λήψη αποφάσεων - Εργασία σε διεθνές περιβάλλον - Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον - Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών - Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής δεοντολογίας

- Άσκηση κριτικής και αναστοχασμός
- Προαγωγή της ελεύθερης και δημιουργικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η φύση της εκπαιδευτικής έρευνας. Επιστημολογική θεώρηση των σχεδίων έρευνας ευρείας χρήσης και η σχέση ανάμεσα στην έρευνα και στην επιλογή του συγκεκριμένου σχεδιασμού
2. Το πλαίσιο της εκπαιδευτικής έρευνας. Κριτική εξέταση της ιστορίας και της ανάπτυξης της εκπαιδευτικής έρευνας και οι θεωρήσεις δεοντολογίας που είναι απαραίτητες για να υπάρχει αρμονία ανάμεσα στα δικαιώματα και την υπευθυνότητα των ερευνητών, των συμμετεχόντων στην έρευνα και την κοινότητα
3.Τα συστατικά στοιχεία της εκπαιδευτικής έρευνας. Έννοιες και κριτήρια της επιστημονικής έρευνας στην εκπαίδευση
4. Μεθοδολογία μιας έρευνας: η επιλογή του θέματος, η επισκόπηση της βιβλιογραφίας, η διαμόρφωση του αντικειμένου της έρευνας και η διατύπωση του προς έρευνα προβλήματος/των, σχετικών ερωτήσεων και υποθέσεων. Ο σχεδιασμός της έρευνας, η επιλογή της μεθοδολογίας, η δειγματοληψία, η επιλογή των δεδομένων /των εργαλείων της έρευνας
5. Μέθοδοι ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας: Περιγραφή των ειδών ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας, σχετικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, σχεδιασμός και μικτές μέθοδοι.
6-7. Μέθοδοι ποσοτικής έρευνας: Περιγραφική, Πειραματική, Ιστορική
8-9. Μέθοδοι ποιοτικής έρευνας: Μελέτη περίπτωσης, Έρευνα δράση, Εθνογραφική
10. Ερευνητικά εργαλεία: Ερωτηματολόγιο
11. Ερευνητικά εργαλεία: Συνέντευξη και παρατήρηση
12.Πραγματοποίηση και παρουσίαση μιας έρευνας, εκπόνηση της πιλοτικής μελέτης, ανάλυση των δεδομένων και ερμηνεία (σε αρχικό βασικό επίπεδο)
13. Συγγραφή και παρουσίαση της έρευνας. Επίδραση των ευρημάτων στην εκπαιδευτική έρευνα και πρακτική.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>Πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass
Βίντεο</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr>
<tr><td>Φροντιστήρια</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Εργαστηριακή άσκηση</td><td>15</td></tr>
<tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>15</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή εργασίας</td><td>40</td></tr>
<tr><td>Εξετάσεις</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Περιγραφή
Η αξιολόγηση βασίζεται στη συμβολή κάθε φοιτητή σε ατομικές και ομαδικές εργασίες που σχετίζονται με τα ακόλουθα:
• Επίδειξη δεξιοτήτων στη χρήση της βιβλιοθήκης και των πόρων του Διαδικτύου για τον εντοπισμό άρθρων εμπειρικής έρευνας που έχουν αξιολογηθεί από ομότιμους.
• Ανάλυση και αξιολόγηση εκθέσεων/άρθρων εμπειρικής έρευνας στον τομέα της εκπαίδευσης.
• Επίδειξη της ικανότητας σύνθεσης ερευνητικής βιβλιογραφίας μέσω της συγγραφής μιας βιβλιογραφικής ανασκόπησης.
• Μεταφορά γνώσεων και ιδεών μέσω της συγγραφής καλά</td></tr>
</table>

	δομημένων ακαδημαϊκών εργασιών που ακολουθούν τις απαιτήσεις του είδους και της μορφοποίησης του συγκεκριμένου επιστημονικού κλάδου. • Σχεδιασμός, υλοποίηση και αναφορά μιας μικρής κλίμακας (εμπειρικής) μελέτης. Οι εργασίες που παρέχονται για την αξιολόγηση των φοιτητών περιλαμβάνουν τα εξής: Ατομική εργασία 1: Απόδοση σε ένα ή δύο τεστ του εξαμήνου Ατομική εργασία 2: Απαντήσεις σε τελική γραπτή εξέταση Ομαδική εργασία 1: Παρουσίαση στην τάξη μιας ερευνητικής δραστηριότητας από ζεύγη φοιτητών/τριών (π.χ. κριτική αναφορά μιας δημοσιευμένης εργασίας ή μιας βιβλιογραφικής ανασκόπησης σχετικά με ένα συγκεκριμένο εκπαιδευτικό ζήτημα ή ένα ερευνητικό εργαλείο) Ομαδική εργασία 2: Σχεδιασμός, υλοποίηση, συγγραφή και παρουσίαση ενός ερευνητικού έργου από ομάδες 2-3 φοιτητών (που αναπτύσσεται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου) **Γλώσσα αξιολόγησης:** Ελληνικά **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης** Προφορική εξέταση (20%) Γραπτή εργασία (40%) Δημόσια παρουσίαση (20%) Έκθεση / Αναφορά (20%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα

Bryman A. (2017). Μέθοδοι κοινωνικής έρευνας. Αθήνα: Gutenberg.
Gray, D. (2018). Η Ερευνητική Μεθοδολογία στον Πραγματικό Κόσμο. Θεσσαλονίκη: Τζιόλα.

Πρόσθετη προτεινόμενη βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

- Altrichter, H., Posch, P., Somekh, B. (2001). *Οι εκπαιδευτικοί ερευνούν το έργο τους*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Ζαφειρόπουλος, Κ. (2015). *Πώς γίνεται μια επιστημονική εργασία.* Αθήνα: Κριτική.
- Mason, J. (2011). Η διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας. Αθήνα: Πεδίο.

Ξενόγλωσση

Wilson, RE. (2017). *School-based research*. Sage Publications.

Πτυχιακή Εργασία

Πτυχιακή Εργασία

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο & 8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πτυχιακή Εργασία		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	9	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	13.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας Ι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα αυτό έχει σαν στόχο να εκπαιδεύσει τους/τις προπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες σε ερευνητικά θέματα σε τομείς συναφείς με τα αντικείμενα που θεραπεύει το Τμήμα.
Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών και βιβλιογραφίας Αυτόνομη εργασία Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Προετοιμασία και παρουσίαση της εργασίας προφορικά

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι φοιτητές/τριες του τετάρτου έτους έχουν τη δυνατότητα να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία. Η

εκπόνηση πτυχιακής εργασίας είναι προαιρετική και αντιστοιχεί σε τρία κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα. Οι φοιτητές/τριες που δεν εκπονούν πτυχιακή εργασία χρειάζεται να επιλέξουν τρία επιπλέον κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα στο τέταρτο έτος φοίτησης.

Το αντικείμενο της πτυχιακής εργασίας είναι μιας περιορισμένης έκτασης βασική ή εφαρμοσμένη έρευνα ή βιβλιογραφική επισκόπηση, όπως αυτή ορίζεται στα πλαίσια των γνωστικών αντικειμένων που θεραπεύει το Τμήμα. Η πτυχιακή εργασία εκπονείται από 1-2 φοιτητές/τριες.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δημόσια παρουσίαση Κείμενο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	PowerPoint Email Παγκόσμιος Ιστός Εργαλεία λογισμικού (π.χ. στατιστική επεξεργασία δεδομένων, υλοποίηση εκπαιδευτικών εφαρμογών, κ.λπ.)
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα*** — ***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)*** **Σύνολο Μαθήματος** — **405**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Πρακτικό Διμελούς Εξεταστικής Επιτροπής

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Φιλοσοφική, κοινωνιολογική, ανθρωπολογική και ιστορική προσέγγιση της εκπαίδευσης (Κ)

(Κ 01 Ε) `

Διδάσκων: Αθανάσιος Καραφύλλης, Καθηγητής ΠΤΔΕ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 01 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ’ επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/EDU111/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Στόχος του μαθήματος είναι να διερευνηθούν τα σημαντικότερα θέματα της ιστορίας της νεοελληνικής εκπαίδευσης ώστε να μπορέσουν οι φοιτητές/τριες να συνδέουν βαθύτερα όλη την εξέλιξη των εκπαιδευτικών προβλημάτων που έχουν προκύψει στον ελλαδικό χώρο και να ερμηνεύουν τη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα. Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα είναι σε θέση να: (1) συνδέουν βαθύτερα όλη την εξέλιξη των εκπαιδευτικών προβλημάτων που έχουν προκύψει στον ελλαδικό χώρο, (2) διερευνούν τα σημαντικότερα θέματα της ιστορίας της νεοελληνικής εκπαίδευσης, (3) ερμηνεύουν τη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα, (4) γνωρίζουν τα ζητήματα που απασχόλησαν τη νεοελληνική εκπαίδευση, (5) γνωρίζουν τις «διαμάχες» που προέκυψαν στην εκπαίδευση, (6) γνωρίζουν τις σημαντικότερες παιδαγωγικές τους απόψεις που κυριάρχησαν, (7) ερμηνεύουν τα γεγονότα της εκπαίδευσης ως μελλοντικοί εκπαιδευτικοί, (8) μεταφέρουν στην σύγχρονη πραγματικότητα παιδαγωγικά δεδομένα προηγούμενων ετών.

Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η κατάσταση της εκπαίδευσης στα χρόνια της Τουρκοκρατίας,

Οι πρώτες προσπάθειες συστηματοποίησης ενός εκπαιδευτικού συστήματος από τον Ι. Καποδίστρια,

Οι Βαυαροί και οι εφαρμογές στην εκπαίδευση,

Οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις (από το 1895 έως το 1998),

Οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στα τέλη του 19ου αι.,

Το γλωσσικό ζήτημα,

Οι εκπ/κες μεταρρυθμίσεις του 1917,

Η δεκαετία του 1920 και οι αλλαγές στην εκπαίδευση,

Η εκπ/κη μεταρρύθμιση του 1929,

Η εκπαίδευση των δασκάλων και η ίδρυση και λειτουργία των Παιδαγωγικών Ακαδημιών,

Αξιολόγηση εκπαιδευτικών,

Η εκπαίδευση στην περίοδο της δικτατορίας Μεταξά,

Η εκπαίδευση στη δεκαετία του 1940-50,

Η εκπ/ση στη μετεμφυλιακή Ελλάδα

Η εκπ/κη μεταρρύθμιση του 1964

Η εκπ/ση στη δικτατορία των συνταγματαρχών

Η εκπ/ση στη μεταπολίτευση, μεταρρυθμίσεις 1976, 1982-85, 1998.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>Παρουσιάσεις PowerPoint
Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass,
Email</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr>
<tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>35</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

	Εξετάσεις	50
	Συγγραφή εργασίας	11
	Σύνολο Μαθήματος	***135***
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ .	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης** (βαρύτητα 100%): Γραπτή εξέταση με Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων (100%)	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

Καραφύλλης Α., (2013), Νεοελληνική εκπαίδευση-Νέα αναθεωρημένη έκδοση, εκδ. Κριτική, Αθήνα.
Καραφύλλης Α. (2009), Ο θεσμός του επιθεωρητή πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, εκδ. Κριτική, Αθήνα.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Σ. Μπουζάκης (επιμ.), Πανόραμα ιστορίας της εκπαίδευσης, Β΄τ., Αθήνα 2011.
Τερζής Ν., (2012), Μελέτη της Εκπαίδευσης του Νεοελληνισμού. Πριν από το Κράτος-Έξω από το Κράτος-Στο Κράτος, εκδ. Κυριακίδη, Θεσ/νικη.
Κυπριανός Π., (2004), Συγκριτική ιστορία της ελληνικής εκπαίδευσης, Βιβλιόραμα, Αθήνα.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά (ελληνόγλωσσα και ξενόγλωσσα)

Θέματα ιστορία της εκπαίδευσης
Κείμενα Παιδείας
Παιδαγωγικός Λόγος
Αντιτετράδια της εκπαίδευσης
Τα εκπαιδευτικά
History of Education

(Κ 05 Ε) Σχέσεις Σχολείου-Κοινότητας

Διδάσκουσα: Ήβη Δασκαλάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κ05Ε	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	ΣΤ Εξάμηνο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σχέσεις Σχολείου - Κοινότητας		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430471/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) αξιολογούν κριτικά την εφαρμοσμένη εκπαιδευτική έρευνα. 2) εξοικειωθούν με τις προβληματικές, τις θεωρητικές και τις μεθοδολογικές προσεγγίσεις που αναπτύσσονται. 3) κατανοήσουν τη συνεισφορά των εν λόγω θεωριών τόσο στη μελέτη των σχέσεων ανάμεσα στα δρώντα πρόσωπα του σχολικού συστήματος (μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικοί) και τις τοπικές κοινότητες όσο και στη μελέτη των διαδικασιών επίλυσης πρακτικών προβλημάτων που αφορούν την εκπαιδευτική διαδικασία στο πλαίσιο τοπικών κοινοτήτων. 4) εξοικειωθούν με τους τρόπους με τους οποίους η εφαρμοσμένη ανθρωπολογία εργάζεται στο μικρο-επίπεδο της καθημερινότητας μαζί με τις κοινότητες για την επίλυση εκπαιδευτικών ζητημάτων.
Γενικές Ικανότητες

Το μάθημα αποσκοπεί να μυήσει τους/τις φοιτητές/τριες στην κατανόηση της αλληλεπίδρασης μεταξύ σχολείου και κοινοτήτων καθώς και διαδικασιών επίλυσης πρακτικών προβλημάτων που αφορούν την εκπαίδευση σε τοπικό πλαίσιο.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εστιάζει κριτικά σε προσεγγίσεις της εφαρμοσμένης εκπαιδευτικής έρευνας προκειμένου να αναλύσει τη σχέση σχολείου και «κοινότητας». Αναγνωρίζοντας τη σημασία ευρύτερων κοινωνικοπολιτικών φαινομένων και διεργασιών που λαμβάνουν χώρα σε παγκόσμιο επίπεδο (π.χ. μετακινήσεις πληθυσμών εντός και εκτός εθνικών συνόρων, πολυπολιτισμικές προσεγγίσεις της εκπαίδευσης κ.α.), το μάθημα επικεντρώνεται σε συγκεκριμένες μεθόδους επίλυσης εκπαιδευτικών προβλημάτων που προκύπτουν στο πεδίο της σχολικής πράξης και στο πλαίσιο τοπικών κοινοτήτων. Στο μάθημα δίνεται ιδιαίτερη έμφαση σε εθνογραφικά παραδείγματα τα οποία καταδεικνύουν τις μεθόδους και τις πρακτικές με τις οποίες η εφαρμοσμένη ανθρωπολογία εργάζεται στο επίπεδο της καθημερινότητας μαζί με τις κοινότητες για την επίλυση εκπαιδευτικών ζητημάτων εντός και εκτός σχολικού πλαισίου. Ταυτόχρονα, δίνεται έμφαση σε ανθρωπολογικές μελέτες της άτυπης μάθησης σε οικογένειες και κοινότητες οι οποίες παρέχουν πλούσιες περιγραφές των καθημερινών πλαισίων στα οποία παιδιά και νέοι αναπτύσσουν δεξιότητες και γνώσεις για να είναι παραγωγικά μέλη της κοινότητάς τους.

Τίθενται οι προβληματισμοί για την εποικοδομητική συνεισφορά του σχολείου στην αρμονική τοπική συνύπαρξη, καθώς και η εμπλοκή των τοπικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων των σχολικών δρώντων προσώπων (μαθητών, εκπαιδευτικών, γονέων, κ. ά.) στην από κοινού επεξεργασία σχεδιασμών και τη συνδιαχείριση των πόρων του τοπικού (local) περιβάλλοντος αποσκοπώντας στη βελτίωση της εκπαίδευσης και στην ανάπτυξη της τοπικής κοινότητας. Η μελέτη ορισμένων λογικών της τοπικής ανάπτυξης (των δρώντων προσώπων, των κοινωνικών δικτύων και της ανάπτυξης) συνίσταται στην κατανόηση των σχέσεων ανάμεσα στο σχολείο και την κοινότητα, αποσκοπώντας στη σύσταση ενός πλαισίου ανάλυσης.

Ενέχει δεσπόζουσα θέση η ευαισθητοποίηση των μελών της τοπικής κοινότητας και των δρώντων προσώπων του σχολείου αναφορικά με τη θεμελίωση μιας εποικοδομητικής συνεργασίας ανάμεσα στο σχολείο και την κοινότητα, καθώς και τις αναγκαίες στρατηγικές για την ενίσχυση της συνέργειας. Τόσο το άνοιγμα του εκπαιδευτικού προσωπικού στην κοινότητα όσο και το ενδιαφέρον της τοπικής κοινότητας για το σχολείο θα συμβάλει στην ανάπτυξη ποιοτικών κοινωνικών σχέσεων. Η συνάντηση των δρώντων προσώπων του σχολείου και των μελών της κοινότητας αφορά τόσο στη συζήτηση των προβλημάτων του σχολείου όσο και των προβλημάτων της κοινότητας, καθώς και στην από κοινού ανεύρεση λύσεων. Τα δρώντα υποκείμενα θα έχουν τη δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις τους, να κατανοήσουν τους κοινούς προβληματισμούς τους, τις ανησυχίες τους και να συμμετάσχουν ενεργά σε δραστηριότητες των οποίων το αποτέλεσμα θα είναι ορατό σε όλα τα ενδιαφερόμενα και εμπλεκόμενα δρώντα πρόσωπα.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν ως εξής:

1. Εισαγωγή στις έννοιες της «κοινότητας» και του «σχολείου» – κριτική προσέγγιση και αποδόμηση των εννοιών.

2. Η θεωρία της κοινωνικής αλληλεπίδρασης και η σχέση σχολείου–κοινότητας – Ανάλυση βασικών θεωρητικών εννοιών: σημαίνον – σημαινόμενο, κοινωνικοποίηση, υποκείμενο, δρων υποκείμενο, αλληλεπίδραση, επικοινωνία.

3. Από τις θεωρίες της κοινωνικής αναπαραγωγής στον ανθρωπολογικό κονστρουκτιβισμό: η σχέση σχολείου–κοινότητας και κριτικές προσεγγίσεις της έννοιας της πολιτισμικής ασυνέχειας.

4. Το σχολείο και η «κοινότητα» στο τοπικό, εθνικό και παγκόσμιο πλαίσιο – Το σχολείο στο πλαίσιο ευρύτερων κοινωνικών και εκπαιδευτικών μετασχηματισμών.

5. Ανθρωπολογικές προσεγγίσεις των κοινωνικών ανισοτήτων και του κοινωνικού διαχωρισμού: εθνογραφικά παραδείγματα από όλο τον κόσμο.

6. Ανθρωπολογικές προσεγγίσεις των κοινωνικών ανισοτήτων και του κοινωνικού διαχωρισμού: εθνογραφικά παραδείγματα από την Ελλάδα.

7. Το σχολείο ως κοινότητα – Θεσμική αναπαραγωγή ιεραρχήσεων, κοινωνικές ανισότητες και βία εντός της σχολικής κοινότητας – παραδείγματα άμβλυνσης των ανισοτήτων και της βίας από την οπτική των κοινωνικών υποκειμένων.

8. Σχέση σχολείου–κοινότητας, διαμεσολάβηση και διαπολιτισμική επικοινωνία – κριτική προσέγγιση και εθνογραφικά παραδείγματα.

9. Εφαρμοσμένη ανθρωπολογία στην εκπαίδευση: επιστημολογικά και μεθοδολογικά ζητήματα.

10. Πρωτογενής έρευνα, σχεδιασμός και εφαρμογή διεπιστημονικών προγραμμάτων για την εκπαίδευση στο σχολείο και την κοινότητα.

11. Εθνογραφικά παραδείγματα διεπιστημονικών προγραμμάτων για την εκπαίδευση στο σχολείο και την κοινότητα Ι.

12. Εθνογραφικά παραδείγματα διεπιστημονικών προγραμμάτων για την εκπαίδευση στο σχολείο και την κοινότητα ΙΙ.

13. Παρουσιάσεις εργασιών.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση PowerPoint • Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης e-class • Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα***	**Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)**
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	36
	Αυτόνομη μελέτη	60
	Σύνολο Μαθήματος	***135***
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης:** Ελληνικά **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: Οι φοιτητές/τριες μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε δύο τρόπους αξιολόγησης: Πρώτος: • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις ανάπτυξης (100%) Δεύτερος: • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις ανάπτυξης (80%) • Υποστηρικτική προφορική εργασία (παρουσίαση με	

	PowerPoint (20%) **Κριτήρια αξιολόγησης** της γραπτής εργασίας (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (ορθή εστίαση, ανάπτυξη επιχειρηματολογίας, θεωρητική και μεθοδολογική τεκμηρίωση, αναλυτική και συνθετική ικανότητα, κριτική σκέψη) (55%) • Δομή (15%) • Γλώσσα (ορθή χρήση επιστημονικού λόγου, σαφήνεια, έκφραση) (15%) • Βιβλιογραφία (ορθή χρήση με βάση το σύστημα *APA*, επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, αυτόνομη ανεύρεση πηγών) (15%) **Κριτήρια αξιολόγησης** της υποστηρικτικής προφορικής εργασίας (παρουσίασης) (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο παρουσίασης (ορθή εστίαση) (50%) • Έκφραση (ορθή χρήση επιστημονικού λόγου, σαφήνεια) (25%) • Χρήση ψηφιακών εργαλείων (PowerPoint) (15%) • Βιβλιογραφία (ορθή χρήση, αυτόνομη ανεύρεση πηγών) (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Άντερσον Μπένεντικτ, Φαντασιακές Κοινότητες. Στοχασμοί για τις απαρχές και τη διάδοση του Εθνικισμού, Νεφέλη, Αθήνα 1997, μτφρ. Π. Χαντζαρούλα.

Ασκούνη, Ν. (2006). Η Εκπαίδευση της μειονότητας στη Θράκη. Από το περιθώριο στην προοπτική της κοινωνικής ένταξης. Αθήνα: Εκδ. Αλεξάνδρεια

Berger and Luckmann T. (2003). Η κοινωνική κατασκευή της πραγματικότητας. Αθήνα: Νήσος.

Bourdieu, P. (2006). Η αίσθηση της πρακτικής, Αθήνα: Εκδ. Αλεξάνρεια.

Bourdieu, P. & J-C Passeron. (2014). Η Αναπαραγωγή. Αθήνα: Εκδ. Αλεξάνδρεια.

Blackledge, D. & Hunt, H. (2000). Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Bruner, J. (2007). Ο Πολιτισμός της Εκπαίδευσης. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Γώγου Λ. (2017). Κοινωνικές αλληλεπιδράσεις Σχολείου - Οικογένειας. Τι λένε οι δάσκαλοι για τους γονείς; Πορεία, (Τρίτη έκδοση συμπληρωμένη).

Cummins, J. (1999). Ταυτότητες υπό διαπραγμάτευση. Εκπαίδευση με σκοπό την Ενδυνάμωση σε μία Κοινωνία της Ετερότητας. Αθήνα: Gutenmberg.

Δαλκαβούκης, Β., Μάνος, Ι. & Βέϊκου, Χ. (Επιμ.) (2010). Ανυποψίαστοι Ανθρωπολόγοι, Καχύποπτοι Φοιτητές. Αθήνα: Εκδ. Κριτική.

Δασκαλάκη, Η. (2013). «Εκπαίδευση και ανισότητες: μια συγκριτική προσέγγιση των εκπαιδευτικών πρακτικών δύο διαφορετικών τσιγγάνικων πληθυσμών στην Αθήνα». Στο (Επιμ.) Α. Λυδάκη, Ρομά: πρόσωπα πίσω από τα στερεότυπα, Αθήνα: Εκδ. Αλεξάνδρεια, 39-63.

Δασκαλάκη, Η. (2010). «Μεθοδολογικά και επιστημολογικά ζητήματα στην επιτόπια έρευνα με ‘παιδιά’:

εθνογραφικές εμπειρίες από έναν καταυλισμό Τσιγγάνων στην Αθήνα». Στο Μ. Πουρκός και Μ. Δαφέρμος (Επιμ.), Ποιοτική έρευνα στην ψυχολογία και την εκπαίδευση: επιστημολογικά, μεθοδολογικά και ηθικά ζητήματα. Αθήνα: Ατραπός, σελ. 487-505.

Δασκαλάκη, Η. (2010). «Τσιγγάνοι και σχολείο: προς μια ερμηνευτική αναθεώρηση των εκπαιδευτικών πρακτικών των Τσιγγάνων και των Ρομά στην Ελλάδα». Δοκιμές, Τεύχος 15-16, σελ. 29-60.

Δασκαλάκη, Η. (2009). «Παιδική και εφηβική εργασία στο 'δρόμο': εθνογραφικές προσεγγίσεις στους δρόμους της Αθήνας», Αριάδνη, Επιστημονικό Περιοδικό Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης, Τεύχος 15, σελ. 267-303.

Δασκαλάκη, Η. (2007). «Το «παράδοξο του σχολείου» και η διαπραγμάτευση της διαφορετικότητας των Τσιγγάνων ενός καταυλισμού στην Αθήνα». Αριάδνη, Επιστημονική Επετηρίδα Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης, Τεύχος 13, σελ.192-222.

Δασκαλάκη, Η., Τσιώλη, Σ. & Γ. Ανδρουλάκης. (2017) «Project PRESS: εθνογραφικές προσεγγίσεις της εκπαίδευσης προσφύγων στην Ελλάδα», Τόμος 9, μέρος Α, e-πρακτικά 9ο Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή και Εξ αποστάσεως εκπαίδευση, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Δραγώνα, Θ. (2004). Στερεότυπα και προκαταλήψεις. Αρ. 32 στη σειρά Κλειδιά και Αντικλείδια, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων, ΥΠΕΠΘ. Αθήνα: Πανεπιστήμιο Αθηνών: http://www.kleidiakaiantikleidia.net/wardrobe.html

Ζαϊμάκης, Γ. (2011). Κοινοτική εργασία και τοπικές κοινωνίες: ανάπτυξη, συλλογική δράση, πολυπολιτισμικότητα. Αθήνα: Πλέθρον.

Foucault M. (1987). Εξουσία, γνώση και ηθική. Αθήνα: Υψιλον.

Freire P. (1974). Η αγωγή του καταπιεζόμενου. Αθήνα: Ράππα.

Geertz, C. (2003). Η Ερμηνεία των πολιτισμών. Αθήνα: Εκδ. Αλεξάνδρεια.

Κασιμάτη, Κ. (Επιμ.) (2003). Πολιτικές μετανάστευσης και στρατηγικές ένταξης. Η περίπτωση των Αλβανών και των Πολωνών μεταναστών. Αθήνα: ΚΕΚΜΟΚΟΠ, Gutenberg.

Κομνηνού, Μ & Ε. Παπαταξιάρχης (επιμ.), Κοινότητα, κοινωνία και ιδεολογία: ο Κωνσταντίνος Καραβίδας και η προβληματική των κοινωνικών επιστημών, Παπαζήσης, Αθήνα 1990, σ. 53-68.

Κουζέλης, Γ. (1997). «Από τη μη-αναγνώριση στην παραγνώριση της διαφοράς». Σύγχρονα Θέματα, 63, 45-48.

Μαυρομμάτης, Γ. (2005). Τα παιδιά της Καλκάντζας. Αθήνα: Μεταίχμιο

Modgil, S., Verma, G., Mallick,K., & Modgil, C. (Επιμ.) (1997), Πολυπολιτισμική Εκπαίδευση. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Νιτσιάκος Βασίλης, Παραδοσιακές κοινωνικές δομές, Οδυσσέας, Αθήνα 1991.

Νιτσιάκος Βασίλης, Χτίζοντας το Χώρο και το Χρόνο, Οδυσσέας, Αθήνα 2003.

Παπαταξιάρχης Ε., «Το παρελθόν στο παρόν. Ανθρωπολογία, ιστορία και η μελέτη της νεοελληνικής κοινωνίας», στο Ε. Παπαταξιάρχης – Θ. Παραδέλλης (επιμ.), Ανθρωπολογία και παρελθόν, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1993, σ. 13-74.

Πλεξουσάκη, Ε. (επιμ.) (2014). Μεταμορφώσεις του εθνικισμού. Επιτελέσεις της συλλογικής ταυτότητας στην Ελλάδα. Αθήνα: Αλεξάνδρεια

Πλεξουσάκη, Ε. (2003). *Πολιτισμός και σχολείο*. Αρ 06 Στη σειρά Κλειδιά και Αντικλείδια, Πρόγραμμα

Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ, Πανεπιστήμιο Αθηνών <http://www.kleidiakaiantikleidia.net/wardrobe.html>

Παπαταξιάρχης, Ε. (2009). «Στην άκρη του βλέμματος. Η κρίση της «φιλοξενίας» την εποχή των διαπερατών συνόρων». Σύγχρονα Θέματα 107 (Οκτώβριος-Δεκέμβριος 2009) : 67-74.

Παπαταξιάρχης, Ε. (2006). Περιπέτειες της ετερότητας. Η παραγωγή της πολιτισμικής διαφοράς στη σημερινή Ελλάδα. Αθήνα: Αλεξάνδρεια, 2006.

Παύλου, Μ., Τριλίβα, Σ., Αναγνωστοπούλου, Α., Μαρβάκης, Α., Παρσάνογλου, Δ., Μεντίνης, Μ., Πλιόγκου, Β., Μπουχούνα, Σ., Καλογερίδου, Ο. (2012). Πρότυπος Συμβουλευτικός Οδηγός. Παιδικά βιβλία με θέματα τη διαφορετικότητα, τα δικαιώματα του παιδιού και τον αντιρατσισμό. Αποτελέσματα Ερευνητικού Έργου: «Σχέδιο δράσης για την πρόληψη ή/και την καταπολέμηση του ρατσισμού και των διακρίσεων κάθε είδους, για την ανάδειξη της σημασίας της διαφορετικότητας καθώς και για την καταπολέμηση της βίας στα σχολεία». Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων & I-RED (Institute for Rights Equality and Diversity). Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: http://www.i-red.eu/?i=institute.el.projects.78

Τριανταφυλλίδου, Α. (1998). «Οι «άλλοι» ανάμεσά μας – Ελληνική εθνική ταυτότητα και στάσεις προς τους μετανάστες» στο Κοινωνικές Ανισότητες και Κοινωνικός Αποκλεισμός (Πρακτικά Συνεδρίου), Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, Αθήνα, σσ. 488-498.

Ταίηλορ, Τ. (1997). Πολυπολιτισμικότητα. Αθήνα: Πόλις.

Τρέσσου, Ε. (1998). "Αποκλεισμός ειδικών ομάδων από την εκπαίδευση σε συνθήκες σχολικής διαφοροποίησης και σε συνθήκες σχολικής συνύπαρξης" στο Κοινωνικές Ανισότητες και Κοινωνικός Αποκλεισμός (Πρακτικά Συνεδρίου), Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, Αθήνα. Σς. 639-655.

Φραγκουδάκη, Α. & Δραγώνα, Θ. (Επιμ.) (1997) "Τι είν' η πατρίδα μας;" Εθνοκεντρισμός στην εκπαίδευση. Αθήνα: Εκδ. Αλεξάνδρεια.

Willis, P. (2012) Μαθαίνοντας να δουλεύεις: πως τα παιδιά εργατικής προέλευσης επιλέγουν δουλειές της εργατικής τάξης. Αθήνα: Guttenberg.

Ξενόγλωσση

Alanen, L. (1998) "Children and the Family Order". In I. Hutchby and J. Moran-Ellis (Eds) Children and Social Competence: Arenas of Action. London: Falmer Press.

Anderson-Levitt K. M. (Eds.) (2011). Anthropologies of Education. New York: Berghahn Books.

Appadurai Arjun, Modernity at Large: Cultural Dimensions of Globalization, University of Minessota Press, Minneapolis – London 1996.

Bloch, M. (1991) "Language, Anthropology and Cognitive Science", Man vol 26 (2): 183-98.

Calhoun, C. (1994). Social Theory and the Politics of Identity. Cambridge: Blackwell.

Calhoun, C. & Ianni, F. (Eds.) (1976). The Anthropological Study of Education. The Hague: Mouton.

Christensen, P. and A. James (2000). Research With Children: Perspectives and Practices. London: Falmer Press.

Christensen, P. and A. Prout (2002). 'Working With Ethical Symmetry in Social Research With Children', Childhood vol 9 (4): 477-97.

Daskalaki, I. (2018). Gypsies, Childhood and Education in Greece: An Anthropological Study. Lambert Academic Publishing.

Daskalaki, I. & Leivaditi N. (2019) "Education and 'Hospitality' in Liminal Locations for Unaccompanied Refugee Youths in Lesvos", *Migration & Society*: Hospitality and hostility towards migrants: global perspectives, Berghahn Journal, Berghahn Books.

Daskalaki, I. (2002/2003) "The Role of Marriage in the Socio-Economic Life of Gypsy Community", TOTEM: The University of Western Ontario Journal of Anthropology, Volume 11- 2002/2003, σελ. 13-28.

Foley, D. A., Levinson, B. & Hurtig, J. (2000-2001) Anthropology Goes Inside: The New Educational Ethnography of Ethnicity and Gender. Review of Research in Education, Vol. 25 (2000-2001), pp. 37-98.

Giroux, H. (2010). Ideology, Culture and the Process of Schooling. Philadelphia: Temple University Press.

Hargreaves, D. (1967). Social Relations in a Secondary School, Routledge and Kegan Paul, London.

Hargreaves, D. (1975). Interpersonnal Relations and Education, Student edition, Routledge and Kegan Paul, London.

Kiprianos, P., Daskalaki, I. & Stamelos, G. (2013) "Culture and the school: The degree of educational integration of Roma and Gypsies in the Peloponnese region of Greece", International Review of Education, Volume 58, Issue 5, 675-699. Digital Object Identifier (DOI) 10.1007/s11159-012-9326-0.

Levinson, B. A. U. & Pollack, M. (Eds.) (2011). A Companion to the Anthropology of Education. New York: Wiley-Blackwell.

Levinson, B. A. U., et al., (Eds.) (2000). Schooling the symbolic animal. Rowman & Littlefield.

Levinson, Bradley, Foley, Douglas, and Holland, Dorothy, eds. The Cultural Production of the Educated Person (Albany, State University of the New York Press, 1996).

Lancy, D. F., Bock, J. C. & Gaskins, S. (Eds) (2010). The Anthropology of Learning in Childhood. AltaMira Press

Ogbu, J. (Ed.) (2008). Minority Status, Oppositional Culture and Schooling. New York: Routledge.

Ogbu, J. (1981). "School Ethnography: A Multilevel Approach". Anthropology and Education Quarterly Vo12 (1)

Pink, S. (Eds.) (2005). Applications of Anthropology: Professional Anthropology in the Twenty-first Century. Oxford: Berghahn

Punch, S. (2002) "Research With Children: The Same or Different From Research With Adults?", Childhood vol 9 (3): 321-41.

Rezaian, A., Daskalaki, I. & Apostolidou, A. (2019) "Gendered Spaces and Educational Expectations: The Case of the Former Refugee Camp "Elliniko" in Athens", *Journal of International Migration and Integration*, Springer Nature.

Sadovnik A. Sociology of Education: A Critical Reader. Routledge

Spindler, G. (Ed.) (1982). Doing the Ethnography of Schooling. Educational Anthropology in Action (New

York: Holt, Rinehart and Winston.

Spindler, G. (Ed.) (1987). Education and Cultural Process: Anthropological Approaches. Prospect Heights, IL: Waveland Press.

Spyrou, S. (2000). "Education, Ideology, and the National Self: The Social Practice of Identity Construction in the Classroom". The Cyprus Review, 12 (1), 61-81.

Spyrou, S. (2001). "One and More than One: Greek Cypriot Children and Ethnic Identity in the Flow of Everyday Life". *disClosure: A Journal of Social Theory*, 10, 73-94.

Stephens, S. (Eds.) (1995). Children and the Politics of Culture: Rights, Risks and Reconstructions. Princeton: Princeton University Press.

Turner, T. (1993). «Anthropology and multiculturalism: What is Anthropology that Multiculturalism Should Be Mindful of It?» Cultural Anthropology 8 (4), 411-429.

Wolcott, H. F. (1987). "On Ethnographic Intent". Στο Interpretive Ethnography of Education: At Home and Abroad" (Eds.) G. D. Spindler &L. Spindler. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Stephens, S. (Eds.) (1995). Children and the Politics of Culture: Rights, Risks and Reconstructions. Princeton: Princeton University Press.

Triandafyllidou, A.& Gropas, R. (2007). Greek Education Policy and the Challenge of Migration: An Intercultural View of Assimilation. ELIAMEP

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Anthropology and Education Quarterly. The journal of the Council on Anthropology and Education: https://www.wiley.com/en-us/Anthropology+%26+Education+Quarterly-p-9780JRNL63504

Journal of Research in Childhood Education: https://www.tandfonline.com/loi/ujrc20

Applied Anthropology: https://www.jstor.org/journal/applanth

Omertaa. Journal of Applied Anthropology: https://soc.kuleuven.be/immrc/journals/omertaa-journal-of-applied-anthropology

Human Organization. The journal of the Society for Applied Anthropology:

https://www.appliedanthro.org/publications/human-organization

Anthropology in Action. Journal for Applied Anthropology in Policy and Practice:

https://www.berghahnjournals.com/view/journals/aia/aia-overview.xml

Journal of Childhood Studies: https://journals.uvic.ca/index.php/jcs

International Journal of Early Childhood: https://link.springer.com/journal/13158

(Κ 07 Ε) Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία της Ευρωπαϊκής Κοινωνίας

Διδάσκων/ουσα:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 07 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**3ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ’ επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Χ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος 1) θα μπορούν να απεγκλωβιστούν από την προσήλωση στην χρονολογική αλληλουχία ως τη μόνη σχέση αιτιότητας ανάμεσα στα ιστορικά γεγονότα 2) θα μπορούν να διευρύνουν την προβληματική τους, προσεγγίζοντας την ευρωπαϊκή ιστορία ως μια δυναμική διαδικασία όπου εμπλέκονται και διαπλέκονται πολλοί παράγοντες (οικονομικοί, κοινωνικοί, πολιτισμικοί, κ.ά), πέραν των πολιτικών ή στρατιωτικών. 3) θα είναι εξοικειωμένοι με τις μεθόδους έρευνας και τα πεδία μελέτης των ιστορικών που ασχολούνται με τις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές διεργασίες στον ευρωπαϊκό χώρο, από τα τέλη του 18ου αι. έως και τον 20ό αι., καταδεικνύοντας τη συνθετότητα και την πολυπλοκότητα των φαινομένων που εξετάζουν. 4) θα είναι εξοικειωμένοι με τη σύγχρονη βιβλιογραφία σχετικά με τη νεότερη και σύγχρονη ιστορία της Ευρώπης και 5) θα έχουν αποκτήσει δεξιότητες αναζήτησης – κυρίως σε ψηφιακές βιβλιοθήκες– σχετικού υλικού, σύνθεσης, παρουσίασης και συγγραφής ενός δοκιμίου, καθώς και την ικανότητα διεξαγωγής μιας συζήτησης γύρω από το θέμα της εργασίας τους.
Γενικές Ικανότητες
1. Κατανόηση των ποικίλων ιστορικών παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική,

πολιτική και οικονομική πραγματικότητα της Ευρώπης.
2. Άσκηση της κριτικής ικανότητας.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εισάγει τους σημαντικότερους κοινωνικούς, πολιτικούς, οικονομικούς και πολιτιστικούς μετασχηματισμούς που διαμόρφωσαν την ευρωπαϊκή κοινωνία από τον δέκατο όγδοο αιώνα έως σήμερα. Η ύλη εξισορροπεί την πολιτική, κοινωνική, οικονομική, πολιτιστική και πνευματική ιστορία, επιτρέποντας στους φοιτητές να κατανοήσουν όχι μόνο τη χρονολόγηση των γεγονότων αλλά και τους δομικούς μετασχηματισμούς που έχουν διαμορφώσει τη σύγχρονη ευρωπαϊκή κοινωνία. Συνδυάζει τις θεμελιώδεις ιστορικές γνώσεις με την κριτική ανάλυση θεμάτων όπως η δημοκρατία, ο εθνικισμός, η εκβιομηχάνιση, ο ιμπεριαλισμός, ο πόλεμος, η ενσωμάτωση, η παγκοσμιοποίηση και οι σύγχρονες προκλήσεις.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν οργανωθεί ως εξής:

1. Η Ευρώπη του 18ου αιώνα: Το Παλαιό Καθεστώς και ο Διαφωτισμός
Παρουσίαση του μαθήματος. Η ευρωπαϊκή κοινωνία πριν από τις επαναστάσεις. Το Παλαιό Καθεστώς (Ancien Régime): κοινωνική διαστρωμάτωση, μοναρχία, οικονομία, θρησκεία και καθημερινή ζωή. Ο Ευρωπαϊκός Διαφωτισμός: οι βασικές ιδέες των Locke, Montesquieu, Voltaire και Rousseau, η ανάπτυξη της επιστήμης, η δημόσια σφαίρα και οι νέες αντιλήψεις για τα δικαιώματα και την εξουσία.

2. Η Εποχή των Επαναστάσεων (1776–1829)
Η Αμερικανική και η Γαλλική Επανάσταση: αίτια, εξέλιξη και επιπτώσεις. Η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη. Η έννοια της λαϊκής κυριαρχίας, της ιθαγένειας και του έθνους. Οι Ναπολεόντειοι Πόλεμοι και η αναδιοργάνωση της Ευρώπης. Το Συνέδριο της Βιέννης και η Παλινόρθωση. Η Ελληνική Επανάσταση (1821-1829) και οι αντιδράσεις στην υπόλοιπη Ευρώπη.

3. Η Βιομηχανική Επανάσταση και ο Μετασχηματισμός της Ευρωπαϊκής Κοινωνίας
Η πρώτη Βιομηχανική Επανάσταση στη Βρετανία. Τεχνολογικές καινοτομίες, εκβιομηχάνιση, αστικοποίηση και δημογραφική μετάβαση. Η διαμόρφωση της εργατικής τάξης και της αστικής τάξης. Οι κοινωνικές ανισότητες, οι συνθήκες εργασίας και τα πρώτα εργατικά κινήματα.

4. Εθνικισμός, Φιλελευθερισμός και οι Επαναστάσεις του 19ου αιώνα
Οι ιδεολογίες του φιλελευθερισμού και του εθνικισμού. Οι επαναστάσεις του 1830 και του 1848. Η ενοποίηση της Ιταλίας και της Γερμανίας. Η συγκρότηση των σύγχρονων εθνικών κρατών και η ανάπτυξη του κοινοβουλευτισμού.

5. Ιμπεριαλισμός, Αποικιοκρατία και η Ευρωπαϊκή Παγκόσμια Κυριαρχία (1870–1914)
Η Δεύτερη Βιομηχανική Επανάσταση. Η αποικιακή επέκταση στην Αφρική και την Ασία. Οικονομικά και πολιτικά κίνητρα του ιμπεριαλισμού. Ρατσισμός, κοινωνικός δαρβινισμός και η ιδεολογία της «εκπολιτιστικής αποστολής». Η πρώτη παγκοσμιοποίηση και οι διεθνείς ανταγωνισμοί.

6. Ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και η Κρίση του Ευρωπαϊκού Πολιτισμού
Τα αίτια και η έκρηξη του πολέμου. Ο χαρακτήρας του «ολοκληρωτικού πολέμου», τα χαρακώματα και οι τεχνολογικές εξελίξεις. Η ζωή στο μέτωπο και στα μετόπισθεν. Η Γενοκτονία των Αρμενίων, οι επαναστάσεις του 1917, η κατάρρευση των αυτοκρατοριών και η Συνθήκη των Βερσαλλιών.

7. Η Μεσοπολεμική Ευρώπη: Δημοκρατία, Οικονομική Κρίση και Ολοκληρωτισμός

Η μεταπολεμική ανασυγκρότηση, η Κοινωνία των Εθνών και η κρίση της δημοκρατίας. Η Μεγάλη Ύφεση του 1929. Η άνοδος του φασισμού και του ναζισμού. Προπαγάνδα, μαζική πολιτική και ολοκληρωτικά καθεστώτα.

8. Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και το Ολοκαύτωμα
Τα αίτια και η εξέλιξη του πολέμου. Κατοχή, συνεργασία και αντίσταση. Το Ολοκαύτωμα και οι διώξεις άλλων ομάδων πληθυσμού. Η λήξη του πολέμου και οι συνέπειες για την Ευρώπη και τη διεθνή τάξη πραγμάτων.

9. Η Ευρώπη στον Ψυχρό Πόλεμο: Ανασυγκρότηση, Διαίρεση και Κοινωνικό Κράτος (1945–1989)
Το Σχέδιο Μάρσαλ και η μεταπολεμική ανοικοδόμηση. Η διαίρεση της Ευρώπης σε Ανατολή και Δύση. ΝΑΤΟ και Σύμφωνο της Βαρσοβίας. Η ανάπτυξη του κράτους πρόνοιας, η οικονομική ανάπτυξη, η αποαποικιοποίηση και τα κοινωνικά κινήματα της δεκαετίας του 1960.

10. Η Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση και το Τέλος του Ψυχρού Πολέμου
Η απαρχή της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η πτώση του Τείχους του Βερολίνου, η κατάρρευση των σοσιαλιστικών καθεστώτων, η γερμανική επανένωση και οι διευρύνσεις της ΕΕ.

11. Η Ευρώπη στην Εποχή της Παγκοσμιοποίησης (1990–2008)
Η οικονομική και πολιτισμική παγκοσμιοποίηση. Μετανάστευση, πολυπολιτισμικότητα και ευρωπαϊκή ταυτότητα. Η τεχνολογική επανάσταση, οι μεταβολές στην αγορά εργασίας, οι δημογραφικές εξελίξεις και η ενίσχυση των υπερεθνικών θεσμών.

12. Η Σύγχρονη Ευρώπη: Κρίσεις και Προκλήσεις (2008–σήμερα)
Η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση και η κρίση της Ευρωζώνης. Το μεταναστευτικό και προσφυγικό ζήτημα. Το Brexit, η άνοδος του λαϊκισμού και οι προκλήσεις για τη δημοκρατία. Η πανδημία COVID-19, ο πόλεμος στην Ουκρανία, η ενεργειακή κρίση, η κλιματική αλλαγή και ο ψηφιακός μετασχηματισμός.

13. Αποτίμηση: Η Εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Κοινωνίας από τον 18ο στον 21ο Αιώνα
Ανακεφαλαίωση των βασικών ιστορικών εξελίξεων. Οι μακροχρόνιοι μετασχηματισμοί της ευρωπαϊκής κοινωνίας. Δημοκρατία, ανθρώπινα δικαιώματα, κοινωνική ανισότητα, συλλογική μνήμη, ευρωπαϊκή ταυτότητα και οι προοπτικές της Ευρώπης στον 21ο αιώνα. Συζήτηση και σύνθεση των βασικών θεματικών του μαθήματος.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	31
Συγγραφή εργασίας/-ών	20
Εκπόνηση μελέτης	45
Σύνολο Μαθήματος	**135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά*

.	**Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα 100%): Γραπτή εξέταση (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης (γραπτή εξέταση)** • Περιεχόμενο (60%) • Κριτική σκέψη (20%) • Δομή (10%) • Γλώσσα (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

1. Edward Burns, Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ο Δυτικός Πολιτισμός: Νεότεροι Χρόνοι, Αθήνα, Επίκεντρο, 2006.
2. Blanning T.C.W (επιμ.), Ιστορία της Σύγχρονης Ευρώπης, Αθήνα, Τουρίκη 2010.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Berend, Ivan T. Οικονομική ιστορία του ευρωπαϊκού 20ού αιώνα : Τα οικονομικά καθεστώτα από το Laissez-Faire στην παγκοσμιοποίηση, εκδ. Gutenberg, Αθήνα, 2009.
Berstein S., Milza P. Ιστορία της Ευρώπης, τ. 2. Ευρωπαική συμφωνία και η Ευρώπη των Εθνών (1815-1919), Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2008 (3η έκδοση)
Bloch M. - Febvre L., Κείμενα ευρωπαϊκής ιστορίας, εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα 1985.
Burns E., Ευρωπαϊκή ιστορία, 2 τόμοι, εκδ. Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη, χχ.
Clough B. S. - Rapp T. R., Ευρωπαϊκή οικονομική ιστορία, η οικονομική ανάπτυξη του πολιτισμού, 2 τόμοι, εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα 1979.
Ελιάς Ν., Η εξέλιξη του πολιτισμού, εκδ. Νεφέλη, Αθήνα 1997.
Judt Tony, Η Ευρώπη μετά τον πόλεμο, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 2012.
Hobsbawm E. J., Η εποχή των επαναστάσεων 1789-1848, εκδ. Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 1992.
-----, Η εποχή των άκρων 1914-1991, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα 1995.
Κρεμμυδάς Β., Εισαγωγή στην οικονομική ιστορία της Ευρώπης, 16ος - 20ος αιώνας, εκδ. Γνώση, Αθήνα 1991.
Lindemann, Albert, Ιστορία της Νεότερης Ευρώπης. Από το 1815 μέχρι σήμερα, πρόλογος-επιμέλεια: Ιάκωβος Μιχαηλίδης, μτφ. Γιώργος Χρηστίδης, εκδ. Κριτική, Αθήνα, 2014.
Livet G. κ.ά., Γενική Ιστορία της Ευρώπης, 6 τόμοι, εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα 1990.
Mazower Mark, Σκοτεινή Ήπειρος. Ο Ευρωπαϊκός 20ός αιώνας, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 2001.
Miller T. Stuart (επιμ.-επίμετρο Κόκκινος Γ), (2018), *Νεότερη και σύγχρονη Ευρωπαϊκή ιστορία, Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ - Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ Ο.Ε.*
Mollat du Jourdin M., Η Ευρώπη και η θάλασσα, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1998.
Tilly C., Οι ευρωπαϊκές επαναστάσεις, 1492-1992, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1998.
--------, Κοινωνικά κινήματα 1768-2004, εκδ. Σαββάλας, Αθήνα 2007.

(Κ 13 Ε) Έμφυλες Ταυτότητες και Εκπαίδευση

Διδάσκων/ουσα: Ευθυμία Παπαναστασίου, Μέλος ΕΔΙΠ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ13Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΜΦΥΛΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικών Γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ καιΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04286/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u>
1) Προσδιορίσουν θεωρητικά θέματα φύλου, ταυτότητας και έμφυλων διακρίσεων
2) Διακρίνουν και να αναλύουν τις διαδικασίες παραγωγής διακρίσεων φύλου
3) Αξιολογούν με την οπτική φύλου πολιτικές που αφορούν την εκπαίδευση
4) Σχεδιάσουν μια διδασκαλία απαλλαγμένη από έμφυλες διακρίσεις και στερεότυπα

Γενικές Ικανότητες

- Κατανόηση και ερμηνεία των θεωριών για το φύλο που επηρεάζουν την ανάπτυξη των έμφυλων ταυτοτήτων στην κοινωνία και ειδικότερα στα παιδιά
- Άσκηση της κριτικής ικανότητας μέσα από τη σύγκριση των έμφυλων ταυτοτήτων με άξονα την εκπαίδευση και τις κοινωνικές συνδηλώσεις του εν λόγω θεσμού
- Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών των έμφυλων ταυτοτήτων σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα σε θέματα έμφυλων ταυτοτήτων
- Επίδειξη υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα μέσω των διδασκαλιών έχει ως βασικό στόχο να κατανοήσουν οι φοιτητές/τριες με ποιο τρόπο το φύλο (ή τα φύλα) διαμορφώνεται/ονται στο σχολικό πλαίσιο, ενθαρρύνοντας την κριτική θεώρηση των βασικών σημείων της φεμινιστικής θεωρίας και της φεμινιστικής έρευνας και πράξης στην εκπαίδευση. Οι φοιτητές/τριες έρχονται σε επαφή με τις πολύπλοκες κοινωνικές διεργασίες μέσω των οποίων οι έμφυλες σχέσεις διαμορφώνονται, νομιμοποιούνται και αλλάζουν. Σημαντικό στοιχείο του μαθήματος είναι ότι θα συζητηθεί πώς το φύλο αλληλεπιδρά με άλλες ταυτότητες, όπως η φυλή και η κοινωνική τάξη, στη διαμόρφωση εκπαιδευτικών εμπειριών και αποτελεσμάτων. Επίσης, το μάθημα στοχεύει στην κατάδειξη διαφόρων ανισοτήτων. Στα πλαίσια του μαθήματος θα συζητηθούν ερευνητικές μέθοδοι, πολιτικές και πρακτικές σε σχέση με τις διάφορες θεωρίες για το φύλο.

Οι 13 ενότητες του μαθήματος έχουν ως εξής:

1. Ορισμοί
2. Ιστορικές και Μεθοδολογικές Οπτικές
3. Θεωρητικές Οπτικές
4. Φεμινιστικές Προσεγγίσεις
5. Ανδρισμοί/Θηλυκότητες
6. Στερεότυπα και Εκπαίδευση
7. Τα φύλα στο σχολείο
8. Κουλτούρα του Βιασμού και Σεξισμός
9. Σεξισμός και Εκπαίδευση
10. Φεμινιστική Παιδαγωγική
11. Παιχνίδι και Φύλα
12. Πρακτικές στην Τάξη
13. Επανάληψη

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ .	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου(σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	76
Συγγραφή εργασίας/-ών	20
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**:*Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: Οι φοιτητές/τριες μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε δυο τρόπους αξιολόγησης: Πρώτος: • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις (ανάπτυξης / ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής/αντιστοίχησης) (100%) Δεύτερος: • Γραπτή εξέταση (80%) • Γραπτή Εργασία (20% σε περίπτωση που στα γραπτά η βαθμολογία είναι τουλάχιστον 5) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) **Κριτήρια γραπτής αξιολόγησης** • Κριτική σκέψη (50%) • Περιεχόμενο (30%) • Δομή (10%) • Γλώσσα (10%) **Κριτήρια αξιολόγησης εργασίας** • Κριτική σκέψη (50%) • Περιεχόμενο (20%) • Δομή (20%) • Γλώσσα (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

Βασική Βιβλιογραφία (Εύδοξος)

Φύλο και Εκπαίδευση, Θάνος Θεόδωρος, Κογκίδου Δήμητρα (Επιστ. Επιμέλεια), Συλλογικό Έργο

Φρόση, Λ. (2010) *Τα φύλα στο σχολείο και στο λόγο των εκπαιδευτικών*. Αθήνα: Τόπος

Προσθετη Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

Δεληγιάννη, Β, Ζιώγου, Σ. (1993), *Εκπαίδευση και Φύλο: Ιστορική διάσταση και σύγχρονος προβληματισμός*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας

Appleby, Y. (1996) *Decidedly different: lesbian women and education. International studies in sociology of education*, 6(1), pp. 68-68

Bagilhole, B. (2002) *Women in non-traditional occupations: Challenging men*. London: Palgrave Macmillan

Baron-Cohen, S. (2007) *Sex differences in mind: Keeping science distinct from social policy*. In S. Seci and W. Williams (eds) *Why aren't more women in science? Top researchers debate the evidence.* Washington, DC: American psychological association, pp. 159-172

Charlebois, J. (2011) *Gender and the Construction of Hegemonic and Oppositional Femininities*. Plymouth: Lexington Publishers

Christensen, A. and Larsen, J. E. (2008) *Gender, class and family: Men and gender equality in a Danish context. Social politics: International studies in gender, state and society*, 15(1), pp. 53-78

Christofides, L. N., Polycarpou, A. and Vrachimis, K. (2010) *The gender wage gaps, "sticky floors" and "glass ceilings" of the European Union*. IZA discussion paper No 5044

Coffey, A. and Delamont, S. (2000) *Feminism and the classroom teacher. London*: Routledge Falmer

Coleman, M. (2011) *Women at the top: Challenges, Choices and Change*, Palgrave Macmillan

Connell, R. W. and Messerschmidt, J. W. (2005) *Hegemonic masculinity: Rethinking the concept. Gender and society*, 19, pp. 829-859

Connell, R.W. (2006) *Το κοινωνικό φύλο*. Αθήνα: Επίκεντρο.

Cuddy, A. J. C., Crotty, S., Chong, J. and Norton, M. I. (2010) *Men as cultural ideals: How culture shapes gender stereotypes.* Harvard Business School Working Paper, No. 10-097, May 2010

Fagenson, E. A. (1994) *Women's work orientation: something old, something new. Group and organization studies*, 11(1), pp. 75-100.

Fine, C. (2010*) Delusions of gender: How our minds, society and neurosexism create difference*. New York: WW Norton

Francis, B. (1996) *Children's constructions of gender, power, and adult occupation*. Unpublished PhD thesis. The university of North London

Francis, B. (2010*) Re/theorising gender: female masculinity and male femininity in the classroom? Gender and education,* 22(5), pp. 477-490

Haywood, C. and Mac an Ghail, M. (2003) *Men and masculinities: Theory, research and social practice*. Buckingham: Open University Press

Kallinikaki, T. (2010) *Gender, children and families in the Greek welfare state*. In M. Ajzenstandt and J. Gal (eds) *Children, gender and families in Mediterranean welfare states*. London: Sringer, pp. 181-203

Kimmel, M. (1994) *Masculinity as homophobia: Fear shame and silence in the construction of gender identity.* In H. Brod and M. Kaufman (eds) *Theorizing masculinities*. London: Sage, pp. 213-219

Kyriakidou, M. (2010) *'Another world is possible as long as it is feminist too': Dissenting discourses and acts by Greek leftish feminists.* Interface: *A journal for and about social movements*, 2(1), pp. 214-220

Paechter, C. (2006) *Masculine femininities/feminine masculinities: Power, identities and gender. Gender and education*, 18 (3), pp. 253-263

Skelton, C., Francis, B. and Smulyan, L. (2007) *The SAGE handbook of gender and education*. London: SAGE

Walkerdine, V. (1990) *Schoolgirl fictions*. London: Verso.

Αρκουμάνη, Σ. (2006) *Ταυτότητες φύλου στην οικογένεια: Ο ρόλος των γονιών* http://1kesyp-v.thess.sch. gr/eisigiseisEsperidas/060531EishghshArkoumanh.pdf

Δεληγιάννη-Κουϊμτζή, Β. (2003) «*Ο παράγοντας φύλο στην ελληνική σχολική πραγματικότητα: συνοψίζοντας τα ερευνητικά αποτελέσματα*» στο ΚΕΘΙ, *Φύλο και εκπαιδευτική πραγματικότητα στην Ελλάδα: προωθώντας παρεμβάσεις για την ισότητα των φύλων στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα*, ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ, Αθήνα: ΚΈΘΙ, σσ. 271-278

Μαραγκουδάκη Ε. (1987) *Οι γυναίκες διδάσκουν, οι άνδρες διοικούν στο Φύλο και Σχολική Πράξη*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας, σελ.258-292

Μαραγκουδάκη, Έ. (2000) *Εκπαίδευση και διάκριση των φύλων: Παιδικά αναγνώσματα στο νηπιαγωγείο*, Αθήνα: Οδυσσέας

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά

Gender and education

Gender and society

(Κ 16 Υ) Εισαγωγή στη Φιλοσοφία

Διδάσκων: Αλέξανδρος Θεοδωρίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 16 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**1ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Εισαγωγή στη Φιλοσοφία**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Μάθημα υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/EDU123/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> - κατανοούν τις βασικές έννοιες διά των οποίων ασκείται ο φιλοσοφικός στοχασμός, - αναγνωρίζουν τη σημασία και τον τρόπο άρθρωσης του φιλοσοφικού απορείν, - κατανοούν το θεμελιώδες γεγονός της συνδημιουργίας της φιλοσοφίας και της δημοκρατίας, - γνωρίζουν το πλήθος των φιλοσοφικών συστημάτων, - γνωρίζουν τους βασικούς σταθμούς της ιστορίας της φιλοσοφίας, - αναγνωρίζουν το γεγονός ότι η ανάπτυξη της φιλοσοφικής δραστηριότητας συνιστά συνθήκη για τη δημιουργία ενός πολιτικού όντος και, συναφώς, ενός κριτικά σκεπτόμενου εκπαιδευτικού.

Γενικές Ικανότητες
Το μάθημα αποσκοπεί στο να γίνουν ικανοί οι φοιτητές/τριες να ασκούν τη σκέψη τους, γνωρίζοντας και κατανοώντας τα θεμελιώδη προβλήματα της ευρωπαϊκής φιλοσοφίας (κυρίως: τη φιλοσοφία ως μεταφυσική και οντολογία, ως γνωσιοθεωρία, ως φιλοσοφία της επιστήμης και ως κριτική της γλώσσας) μέσα από τη συστηματική και ιστορική διάστασή τους.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις εξής ενότητες:
- Ο απορητικός χαρακτήρας ενός ορισμού της Φιλοσοφίας.
- Η ιστορικότητα της Φιλοσοφίας και η ιστορία της Φιλοσοφίας.
- Οριοθέτηση της Φιλοσοφίας: Φιλοσοφία και επιστήμη. Φιλοσοφία και ιδεολογία. Φιλοσοφία και θρησκεία.
- Η διαίρεση της Φιλοσοφίας. Το οντολογικό παράδειγμα του φιλοσοφείν.
- Οι έννοιες του «είναι» και του «γίγνεσθαι» στην προσωκρατική φιλοσοφία.
- Η σοφιστική. Η οντολογία του Πλάτωνος.
- Ο Αριστοτέλης και η θεμελίωση της Φιλοσοφίας ως μεταφυσικής.
- Θεμελιώδη προβλήματα της μεσαιωνικής φιλοσοφίας.
- Η Φιλοσοφία ως γνωσιοθεωρία.
- Ορθολογισμός και εμπειρισμός.
- Ο Kant και η σύνθεση ορθολογισμού και εμπειρισμού.
- Ο γερμανικός ιδεαλισμός.
- Η Φιλοσοφία ως Επιστημολογία.
- Η Φαινομενολογία.
- Η Φιλοσοφία ως κριτική της γλώσσας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	96
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (ανάπτυξη του θέματος, ορθή εστίαση, ανάπτυξη των επιχειρημάτων, κριτικός σχολιασμός, πληρότητα πραγμάτευσης): 60% • Δομή (οργάνωση και συνοχή): 15% • Γλώσσα/έκφραση (ορθή χρήση φιλοσοφικής ορολογίας, σαφήνεια): 25%

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Αυγελής, Ν., *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία*, Ζ' Έκδοση, Σταμούλης, Θεσσαλονίκη, 2019.

Βέικος, Θ., *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία. Προβλήματα, αναλύσεις, ασκήσεις*, Θεμέλιο, Αθήνα, 2000.

Bergson, Η., *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία*, μτφρ. Κ. Παπαλεξάνδρου, Δίφρος, Αθήνα, 1982.

Βουδούρης, Κ., *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία*, Αθήνα, 1984.

Cassirer, Ε., *Δοκίμιο για τον άνθρωπο. Εισαγωγή στη φιλοσοφία του ανθρώπινου πολιτισμού*, μτφρ. Τ. Κονδύλη, Κάλβος, Αθήνα, 1985.

Δελλής, Ι., *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία*, Τυπωθήτω, Αθήνα, 2009.

Θεοδωρακόπουλος, Ι., *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία*, Αθήνα, 1974.

Θεοδωρίδης, Χ., *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία*, Εστία, Αθήνα, 1994.

Jaspers, Κ., *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία*, μτφρ. Χ. Μαλεβίτσης, Δωδώνη, Αθήνα, 1983.

Κελεσίδου, Α. *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία*, Κουτσουμπός, Αθήνα, 1991.

Κουμάκης, Γ., *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία*, Εστία, Αθήνα, 1984.

Nagel, Th., *Θεμελιώδη φιλοσοφικά προβλήματα*, μτφρ. Χ. Μιχαλοπούλου-Βέικου, Σμίλη, Αθήνα, 1989.

Πελεγρίνης, Θ., *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία*, Πεδίο, Αθήνα, 2012.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά:**

Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ
Φιλοσοφείν
δια-ΛΟΓΟΣ
Critica
Philosophical Inquiry
The journal of Philosophy
Philosophy
International Journal of Philosophy
Philosophy Study
Journal of the History of Philosophy
Mind
Journal of Moral Philosophy
Philosophie
Revue Philosophique
Les Etudes Philosophiques
Revue Philosophique de Louvain

(Κ 17 Υ) Φιλοσοφία της Παιδείας

Διδάσκων: Αλέξανδρος Θεοδωρίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 17 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Φιλοσοφία της Παιδείας**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/EDU125/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> - κατανοούν τις βασικές έννοιες διά των οποίων αρθρώνεται ο φιλοσοφικός λόγος περί παιδείας, - γνωρίζουν τους κεντρικούς σταθμούς της ιστορίας της Φιλοσοφίας της Παιδείας, - κατανοούν τη δημιουργική ουσία της παιδείας, - διακρίνουν, κρίνουν και συζητούν, προκειμένου να διατυπώνουν αξιολογικές κρίσεις περί παιδείας, - αναγνωρίζουν το γεγονός ότι η άσκηση του φιλοσοφείν επί του προβλήματος της παιδείας συνιστά συνθήκη για τη δημιουργία ενός κριτικά σκεπτόμενου, δηλαδή δημοκρατικού, εκπαιδευτικού, ικανού να εμψυχώνει δημοκρατικά προγράμματα σπουδών, - κατανοούν τη σχέση της φιλοσοφίας της παιδείας με την εκπαιδευτική πολιτική.

Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Λήψη αποφάσεων Ομαδική εργασία Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις εξής ενότητες:
- Η παιδεία ως φιλοσοφικό αντικείμενο.
- Η έννοια της παιδείας ως κουλτούρας.
- Σχέση της Φιλοσοφίας της Παιδείας με τη Φιλοσοφική Ανθρωπολογία.
- Παιδεία και Κοινωνία.
- Ο μετασχηματισμός του homo sapiens σε homo computans.
- Η διαφυγή της παιδαγωγικής σκέψης από την ιδεολογία.
- Η οντολογική συνθήκη της δυνατότητας της αυτονομίας.
- Η έννοια της παιδείας ως εκπαίδευσης.
- Σκοποί της εκπαίδευσης.
- Εκπαίδευση και γνώση.
- Εκπαίδευση και ήθος.
- Από τη φιλοσοφία της παιδείας στην εκπαιδευτική πολιτική.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	96
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: Ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (ανάπτυξη του θέματος, ορθή εστίαση, ανάπτυξη των επιχειρημάτων, κριτικός σχολιασμός, πληρότητα πραγμάτευσης): 60% • Δομή (οργάνωση και συνοχή): 15% • Γλώσσα/έκφραση (ορθή χρήση φιλοσοφικής ορολογίας, σαφήνεια): 25%

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :
Θεοδωροπούλου, Έλ. *Κείμενα Παιδείας. Η εγκοπή της Φιλοσοφίας της Παιδείας: Εισαγωγή*,

Ατραπός, Αθήνα, 2004.

—, (επιμ.), *Φιλοσοφία της παιδείας: Λόγοι, όψεις, διαδρομές*, Πεδίο, Αθήνα, 2010.

—, (επιμ.), *Φιλοσοφία της παιδείας. Όψεις της πράξης*, Πεδίο, Αθήνα, 2014.

Καζεπίδης, Τ., *Η φιλοσοφία της παιδείας*, Βάνιας, Θεσσαλονίκη, 1994.

Καρακατσάνης, Π., *Φιλοσοφία της Παιδείας*, Gutenberg, Αθήνα, 2015.

Καραφύλλης, Γ. *Αξιολογία και παιδεία. Φιλοσοφική θεώρηση των αξιών στο χώρο της παιδείας*, Τυπωθήτω, Αθήνα, 2005.

Κουμάκης, Γ., *Φιλοσοφία της παιδείας*, τχ. Α΄ Αθήνα, 1993.

—, *Φιλοσοφία της παιδείας*, τχ. Β΄ *Σύγχρονοι προβληματισμοί*. *Δοκίμια και μελέτες*, Ιωάννινα, 1991.

—, *Φιλοσοφία της παιδείας*, τχ. Γ΄ *Οι σκοποί της αγωγής*. *Δοκίμια και μελέτες*, Ιωάννινα, 1993.

—, *Σύγχρονα προβλήματα και παιδεία*. Ι) *Προσανατολισμός των νεότερων συνειδήσεων*, «*Αναζητήσεις και αδιέξοδα*», Αθήνα, 1993.

—, *Φιλοσοφικά ρεύματα και παιδεία*, Ιωάννινα, 1998.

Mueller, G., *Η φιλοσοφία της παιδείας*, μτφρ. Λ. Μπαρτζελιώτης, Αθήναι, χ.χ.

Παπανούτσος, Ευάγγ. *Φιλοσοφία και παιδεία*, Ίκαρος, Αθήνα, 1990.

Πολυχρονόπουλος, Π., *Φιλοσοφία της παιδείας*. *Το υπόβαθρο της εκπαιδευτικής πολιτικής*, Παιδαγωγία, Αθήνα, 1992.

Τζαβάρας, Γ. *Προβλήματα φιλοσοφίας της παιδείας*, Ιδιωτική έκδοση, 2000.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά:**
Journal of Philosophy of Education
Studies in Philosophy and Education
Educational Philosophy and Theory
Journal of Philosophy and History of Education
Philosophy of Education
Philosophical Inquiry in Education
Penser l' Education
Critical and Creative Thinking
Thinking. The Journal of Philosophy for Children

(Κ 19 Ε) Σύγχρονη Φιλοσοφική Ανθρωπολογία

Διδάσκων: Αλέξανδρος Θεοδωρίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 19 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Σύγχρονη Φιλοσοφική Ανθρωπολογία**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/EDU124/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> - κατανοούν τις βασικές έννοιες διά των οποίων αρθρώνεται ο φιλοσοφικός λόγος περί ανθρώπου, - γνωρίζουν τους κεντρικούς σταθμούς της ιστορίας της Φιλοσοφικής Ανθρωπολογίας, - γνωρίζουν τα βασικά προβλήματα της σύγχρονης Φιλοσοφικής Ανθρωπολογίας, - ερμηνεύουν τους λογικούς και πραγματικούς όρους της κοινωνικο-ιστορικής κατανόησης του είναι του ανθρώπου, - κατανοούν την ανάγκη συνεργασίας της επιστήμης με τη φιλοσοφία ως προς την εύρεση κοινών τόπων άρθρωσης ερωτημάτων, - αναγνωρίζουν το γεγονός ότι η ανάπτυξη του φιλοσοφικού στοχασμού επάνω στο πρόβλημα του ανθρώπου συνιστά αναγκαία συνθήκη για τη διάνοιξη του ερωτήματος της παιδείας.

Γενικές Ικανότητες
Το μάθημα αποσκοπεί στο να γίνουν οι φοιτητές/τριες ικανοί/ές να ασκούν τη σκέψη τους επάνω στα θεμελιώδη προβλήματα της φιλοσοφικής ανθρωπολογίας, κατανοώντας τη λογική της ενότητας του ανθρώπινου όντος. Συναφώς, το μάθημα αποσκοπεί στο να γίνουν οι φοιτητές/τριες ικανοί/ές να θέτουν και να εξετάζουν τους τόπους και τους τρόπους μετάβασης από την ανθρώπινη φύση στη συνθήκη της αγωγής.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις εξής ενότητες:

- Ο ορισμός της Φιλοσοφικής Ανθρωπολογίας και το είναι του ανθρώπου.
- Το έμβιο, το ψυχικό, το κοινωνικο-ιστορικό, το κοινωνικό άτομο.
- Η Φιλοσοφική Ανθρωπολογία κατά την ελληνική αρχαιότητα, τον μεσαίωνα και τους νεότερους χρόνους.
- Ο λόγος περί ανθρώπου στην καντιανή και φιχτιανή σκέψη.
- Ο λόγος περί ανθρώπου στη χεγκελιανή και μαρξική σκέψη.
- Η Φιλοσοφική Ανθρωπολογία μεταξύ επιστήμης και μεταφυσικής και το επιστημολογικό πρόγραμμά της.
- Ο προσδιορισμός της ουσίας του ανθρώπου στο πλαίσιο της Φιλοσοφίας της ζωής.
- Ο προσδιορισμός της ουσίας του ανθρώπου στο πλαίσιο της Φαινομενολογίας και του Υπαρξισμού.
- Ο προσδιορισμός της ουσίας του ανθρώπου στο πλαίσιο της Κριτικής Θεωρίας.
- Η διάνοιξη του ανθρωπολογικού ερωτήματος στην καστοριαδική σκέψη.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	96
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Γλώσσα αξιολόγησης: *Ελληνικά*

Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)
Συμπερασματική

Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων (100%)

Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)

- Περιεχόμενο (ανάπτυξη του θέματος, ορθή εστίαση, ανάπτυξη των επιχειρημάτων, κριτικός σχολιασμός, πληρότητα πραγμάτευσης): 60%
- Δομή (οργάνωση και συνοχή): 15%
- Γλώσσα/έκφραση (ορθή χρήση φιλοσοφικής ορολογίας, σαφήνεια): 25%

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Bergson, H., *Τα άμεσα δεδομένα της συνείδησης*, μτφρ. Κ. Παπαγιώργης, Καστανιώτης, Αθήνα, 1998.

Δεληκωσταντής, Κ., *Φιλοσοφική Ανθρωπολογία*, Έννοια, Αθήνα, 2007.

Ferry, L., & Vincent, J. D., *Τι είναι ο άνθρωπος,* Κριτική, Αθήνα, 2005

Fichte, J. G., *Ο προορισμός του ανθρώπου*, μτφρ. Σ. Δ. Γερογιωργάκης, Παπαζήσης, Αθήνα, 2000.

Hegel, G.W.F., *Η φιλοσοφία του πνεύματος*, μτφρ. Γ. Τζαβάρας, Δωδώνη, Αθήνα, 1993.

Heidegger, M., *Για τον ουμανισμό*, μτφρ. Σ. Δεληβογιατζής, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 1989.

Jaspers, K., *Philosophy of existence*, University of Pennsylvania, Philadelphia, 1971.

Kant, I., *Τα θεμέλια της Μεταφυσικής των ηθών,* μτφρ. Γ. Τζαβάρας, Δωδώνη, Αθήνα – Γιάννινα, 1984.

Καστοριάδης, Κ., *Χώροι του ανθρώπου*, μτφρ. Ζ. Σαρίκας, Ύψιλον, Αθήνα, 1995.

Marcuse, H., *Ο μονοδιάστατος άνθρωπος*, μτφρ. Μπ. Λυκούδης, Παπαζήσης, Αθήνα, 1971.

Marx, K., *Οικονομικά και φιλοσοφικά χειρόγραφα*, μτφρ. Μ. Γραμμένου, Γλάρος, Αθήνα, 1975.

Plessner, H., *Κείμενα Φιλοσοφικής Ανθρωπολογίας*, μτφρ. Ι.Ε. Θεοδωρόπουλος, Πρέβεζα, 2004.

Scheler, M., *Η θέση του ανθρώπου στον κόσμο*, μτφρ. Χ. Μπακονικόλα-Γεωργοπούλου και Θ. Λουπασάκης, Ροές, Αθήνα, 2001.

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά:**

Φιλοσοφείν
δια-ΛΟΓΟΣ
Philosophical Inquiry
The Journal of Philosophy
Philosophy
International Journal of Philosophy
Philosophy Study
Philosophie
Revue Philosophique
Revue Philosophique de Louvain

(Κ 20 Ε) Νεοελληνική Ιστορία

Διδάσκων/ουσα:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 20 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**4^{ο}**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) απεγκλωβιστούν από την προσήλωση στην χρονολογική αλληλουχία ως τη μόνη σχέση αιτιότητας ανάμεσα στα ιστορικά γεγονότα 2) να διευρύνουν την προβληματική τους, προσεγγίζοντας τη νεοελληνική ιστορία ως μια δυναμική διαδικασία όπου εμπλέκονται και διαπλέκονται πολλοί παράγοντες (οικονομικοί, κοινωνικοί, πολιτισμικοί, κ.ά), πέραν των πολιτικών ή στρατιωτικών.

Γενικές Ικανότητες
Κατανόηση των ποικίλων ιστορικών παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική, πολιτική και οικονομική πραγματικότητα της Ελλάδας. Άσκηση της κριτικής ικανότητας

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα αυτό επιχειρείται η διερεύνηση πτυχών της νεοελληνικής ζωής καλύπτοντας κυρίως το

χρονικό διάστημα από την Επανάσταση του 1821 μέχρι και σήμερα.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν οργανωθεί ως εξής:

1. Ο Ελληνικός Κόσμος υπό την Οθωμανική και Λατινική κυριαρχία και η Ανάδυση του Νεότερου Ελληνισμού.
   - Διοίκηση, φορολογία και κοινωνική οργάνωση στην Οθωμανική Αυτοκρατορία και τις περιοχές υπό Λατινική κυριαρχία
   - Η Ορθόδοξη Εκκλησία και το Οικουμενικό Πατριαρχείο
   - Εμπόριο, διασπορικά δίκτυα και Φαναριώτες
   - Η εκπαίδευση και η πνευματική ζωή
   - Ο Νεοελληνικός Διαφωτισμός
   - Επαναστατικά κινήματα
   - Η επίδραση της Γαλλικής Επανάστασης και των Ναπολεόντειων Πολέμων
2. Η Ελληνική Επανάσταση του 1821 και το Διεθνές Πλαίσιο
   - Η Οθωμανική Αυτοκρατορία και ο ελληνικός κόσμος πριν το 1821
   - Οι πνευματικές απαρχές της Επανάστασης
   - Η Φιλική Εταιρεία
   - Ο Αγώνας της Ανεξαρτησίας (1821–1829)
   - Ο φιλελληνισμός και οι Μεγάλες Δυνάμεις
3. Η Συγκρότηση του Κράτους και η Βαυαρική Αντιβασιλεία (1830–1862)
   - Το Πρωτόκολλο του Λονδίνου και η διεθνής αναγνώριση
   - Ο Ιωάννης Καποδίστριας και η πρώτη διακυβέρνηση
   - Η βασιλεία του Όθωνα
   - Οι συνταγματικοί αγώνες και η Επανάσταση του 1843
   - Διοικητικός εκσυγχρονισμός και κοινωνικές εντάσεις
4. Εδαφική Επέκταση και Οικοδόμηση του Κράτους (1863–1897)
   - Η βασιλεία του Γεωργίου Α΄
   - Κοινοβουλευτισμός και πελατειακές σχέσεις
   - Η «Μεγάλη Ιδέα»
   - Οικονομική ανάπτυξη και μετανάστευση
   - Η προσάρτηση της Θεσσαλίας και ο Ελληνοτουρκικός Πόλεμος του 1897
5. Μεταρρυθμίσεις, Στρατιωτικοποίηση και Βαλκανικοί Πόλεμοι (1897–1913)
   - Το κίνημα στο Γουδί και η άνοδος του Ελευθερίου Βενιζέλου
   - Θεσμικές και στρατιωτικές μεταρρυθμίσεις
   - Οι Βαλκανικοί Πόλεμοι και η εδαφική επέκταση
   - Η απελευθέρωση της Μακεδονίας, της Ηπείρου και των νησιών του Αιγαίου
   - Κοινωνικοί και δημογραφικοί μετασχηματισμοί
6. Ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και ο Εθνικός Διχασμός
   - Η Ελλάδα και ο Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος
   - Βενιζελικοί και Βασιλικοί
   - Ξένες παρεμβάσεις και εσωτερική πόλωση
   - Οι μεταπολεμικές Συνθήκες
   - Οι πολιτικές συνέπειες του Εθνικού Διχασμού
7. Η Μικρασιατική Εκστρατεία και η Προσφυγική Κρίση (1919–1930)
   - Η Μικρασιατική Εκστρατεία
   - Η Καταστροφή του 1922 και η Συνθήκη της Λωζάνης
   - Η ανταλλαγή πληθυσμών Ελλάδας–Τουρκίας
   - Η αποκατάσταση των προσφύγων και ο οικονομικός μετασχηματισμός
8. Η περίοδος του Μεσοπολέμου

- Η Β΄ Ελληνική Δημοκρατία
- Πολιτική αστάθεια
- Οικονομική κρίση
- Φασισμός, ναζισμός και αυταρχισμός στη Μεσοπολεμική Ευρώπη
- Το καθεστώς Μεταξά (1936–1941)
- Η ευρωπαϊκή διπλωματία και η πορεία προς τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο

9. Η Ελλάδα στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο: Ο Πόλεμος κατά της Ιταλίας και της Γερμανίας (1940–1941)
    - Ο Ελληνοϊταλικός Πόλεμος του 1940
    - Οι ελληνικές στρατιωτικές επιτυχίες
    - Η γερμανική εισβολή του Απριλίου 1941
    - Η Μάχη της Κρήτης
    - Η έναρξη της Κατοχής
    - Η Ελλάδα στο ευρύτερο πλαίσιο του πολέμου
10. Κατοχή, Αντίσταση και Εμφύλιος Πόλεμος (1941–1949)
    - Η Κατοχή και ο λιμός
    - Οι αντιστασιακές οργανώσεις σε όλη τη χώρα
    - Συνεργασία με τις δυνάμεις Κατοχής και πολιτική σύγκρουση
    - Η Απελευθέρωση και τα Δεκεμβριανά
    - Ο Ελληνικός Εμφύλιος Πόλεμος και οι διεθνείς διαστάσεις της σύγκρουσης
11. Ανασυγκρότηση, Ψυχρός Πόλεμος και Οικονομική Ανάπτυξη (1950–1967)
    - Μεταπολεμική ανασυγκρότηση και Σχέδιο Μάρσαλ
    - Αστικοποίηση και μετανάστευση
    - Πολιτικές εξελίξεις στην Ελλάδα
    - Το Κυπριακό και η ελληνική εξωτερική πολιτική
    - Οικονομική ανάπτυξη και κοινωνικός εκσυγχρονισμός
12. Η Στρατιωτική Δικτατορία και η Αποκατάσταση της Δημοκρατίας (1967–1974)
    - Το πραξικόπημα των Συνταγματαρχών το 1967
    - Αυταρχική διακυβέρνηση και πολιτικές διώξεις
    - Η φοιτητική αντίσταση και η εξέγερση του Πολυτεχνείου
    - Η Τουρκική εισβολή στην Κύπρο το 1974
    - Η Μεταπολίτευση
13. Η Μεταπολίτευση και η Σύγχρονη Ελλάδα (1974–Σήμερα)
    - Το Σύνταγμα του 1975
    - Πολιτικά κόμματα και δημοκρατική εδραίωση
    - Η Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα / Ευρωπαϊκή Ένωση
    - Κοινωνικές μεταρρυθμίσεις και πολιτισμικές αλλαγές
    - Η Ευρωζώνη και η οικονομική κρίση
    - Μετανάστευση, ταυτότητα και πολυπολιτισμικότητα
    - Κοινωνικές διαμαρτυρίες και πολιτική αναδιάταξη
    - Η Ελλάδα και οι γεωπολιτικές εξελίξεις του 21ου αιώνα
    - Προκλήσεις για τη σύγχρονη ελληνική δημοκρατία

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	*Δραστηριότητα*	*Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)*
	Διαλέξεις	39
	Άσκηση πεδίου	30
	Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	*66*
	Σύνολο Μαθήματος	***135***
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • Δοκιμασία ερωτήσεων Σ-Λ, • Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (60%) • Κριτική σκέψη (20%) • Δομή (10%) • Γλώσσα (10%)	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

Ενδεικτική Βιβλιογραφία (Ελληνικά)

Γενική Ιστορία

- Καλύβας, Στάθης Ν. Καταστροφές και Θρίαμβοι: Οι Επτά Κρίσιμες Καμπές της Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας. Παπαδόπουλος.
- Κιτρομηλίδης, Πασχάλης Μ. Νεοελληνικός Διαφωτισμός. ΜΙΕΤ.
- Κολλιόπουλος, Ιωάννης Σ. και Θάνος Μ. Βερέμης. Νεότερη Ελλάδα: Μια Ιστορία από το 1821. Πατάκης.
- Κρεμμυδάς, Βασίλης. Νεότερη Ελληνική Ιστορία. Gutenberg.
- Σβορώνος, Νίκος. Επισκόπηση της Νεοελληνικής Ιστορίας. Θεμέλιο.

Η Επανάσταση του 1821 και ο 19ος Αιώνας

- Βερέμης, Θάνος και Γιάννης Κολιόπουλος. Ελλάδα: Η Σύγχρονη Συνέχεια. Καστανιώτης.
- Δημαράς, Κ. Θ. Νεοελληνικός Διαφωτισμός. Ερμής.
- Κρεμμυδάς, Βασίλης. Η Ελληνική Επανάσταση του 1821. Gutenberg.
- Ροτζώκος, Νίκος. Επανάσταση και Πολιτική στη Νεότερη Ελλάδα. Πόλις.

20ός Αιώνας και Σύγχρονη Ελλάδα

- Μαζάουερ, Μαρκ. Στην Ελλάδα του Χίτλερ. Αλεξάνδρεια.
- Μαυρογορδάτος, Γιώργος Θ. 1915: Ο Εθνικός Διχασμός. Πατάκης.
- Νικολακόπουλος, Ηλίας. Η Καχεκτική Δημοκρατία. Πατάκης.
- Χατζηιωσήφ, Χρήστος (επιμ.). Ιστορία της Ελλάδας του 20ού Αιώνα. Βιβλιόραμα.
- Ψαλιδόπουλος, Μιχάλης. Η Μεγάλη Ύφεση στην Ελλάδα. Gutenberg.

Η Οικονομική Κρίση και η Σύγχρονη Περίοδος

- Λιάκος, Αντώνης. Η Αποκάλυψη, η Ουτοπία και η Ιστορία. Πόλις.
- Βούλγαρης, Γιάννης. Η Ελλάδα της Μεταπολίτευσης. Θεμέλιο.
- Δεμερτζής, Νίκος (επιμ.). Η Ελληνική Πολιτική Κουλτούρα Σήμερα. Οδυσσέας.
- Μουζέλης, Νίκος. Η Ελλάδα της Αλλαγής. Θεμέλιο.

Select Bibliography (English)

General Histories

- Clogg, Richard. A Concise History of Greece. Cambridge University Press.
- Gallant, Thomas W. Modern Greece: From the War of Independence to the Present. Bloomsbury.
- Koliopoulos, John S., and Thanos M. Veremis. Modern Greece: A History Since 1821. Wiley-Blackwell.
- Kitromilides, Paschalis M. Enlightenment and Revolution: The Making of Modern Greece. Harvard University Press.
- Mazower, Mark. Inside Hitler's Greece: The Experience of Occupation, 1941–44. Yale University Press.
- Mazower, Mark. After the War Was Over: Reconstructing the Family, Nation, and State in Greece, 1943–1960. Princeton University Press.
- Veremis, Thanos, and Mark Dragoumis. Historical Dictionary of Greece. Scarecrow Press.

The Greek Revolution and State Formation

- Beaton, Roderick. Greece: Biography of a Modern Nation. Allen Lane / Penguin.
- Brewer, David. The Greek War of Independence. Overlook Press.
- Dakin, Douglas. The Greek Struggle for Independence, 1821–1833. University of California Press.
- Woodhouse, C. M. The Philhellenes. Harvard University Press.

Twentieth Century Greece

- Close, David H. Greece Since 1945: Politics, Economy and Society. Routledge.
- Clogg, Richard (ed.). Greece, 1981–1989: The Populist Decade. Macmillan.
- Judt, Tony. Postwar: A History of Europe Since 1945. Penguin.
- Kalyvas, Stathis N. The Logic of Violence in Civil War. Cambridge University Press.
- Voglis, Polymeris. Becoming a Subject: Political Prisoners during the Greek Civil War. Berghahn Books.

Contemporary Greece and the Crisis

- Featherstone, Kevin. Modern Greece: Looking Backward and Looking Forward. Hellenic Observatory Papers.
- Knight, Daniel M. History, Time, and Economic Crisis in Central Greece. Palgrave Macmillan.
- Pappas, Takis S. Populism and Crisis Politics in Greece. Palgrave Macmillan.
- Xenakis, Dimitris K., and Leonidas A. Chrysanthopoulos (eds.). The Greek Crisis and European Modernity. Palgrave Macmillan.

(Κ 24 Υ) Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

Διδάσκων: Γεώργιος Μαυρομμάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 24 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**4ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Διαπολιτισμική Εκπαίδευση**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u>

Γενικές Ικανότητες

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχοι του μαθήματος είναι:

- Να εξοικειώσει τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες με τις βασικές περί πολιτισμού θεωρητικές έννοιες
- Να αναπτύξει στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες κριτική στάση απέναντι στην «ανάγνωση» των πολιτισμών, δίνοντας έμφαση στην εξέταση του πολιτικού πλαισίου
- Να καταστήσει ορατό τον «άλλο» στην ματιά των φοιτητών/τριών και να συζητήσει τα αυτονόητα γύρω από την πρόσληψη του, με απώτερο στόχο την ανάδειξη του τρόπου με τον οποίο ο «άλλος» γίνεται κατανοητός και ποικιλόβαθμα αποδεκτός.
- Να αντιληφθούν οι φοιτητές/φοιτήτριες τους ποικίλους τρόπους σύνδεσης εκπαίδευσης –

πολιτισμού που εμφανίστηκαν κατά περιόδους και περιοχές, επικεντρώνοντας στις πολιτικές τους διαστάσεις.

Το μάθημα αναπτύσσεται στους ακόλουθους άξονες.

- Πολιτισμός - κουλτούρα. Πολιτισμικός σχετικισμός -πολιτισμικός οικουμενισμός. Το δίλημμα της πολιτισμικής διαφοράς - το ζήτημα της κοινωνικής αναγνώρισης
- Ο «άλλος» και η εικόνα του - στερεότυπα και προκαταλήψεις. Η αφήγηση για τον άλλο.
- Ρατσισμός - «φυλή». Κυρίαρχοι και κυριαρχούμενοι πολιτισμοί - σχέσεις εξουσίας και εκμετάλλευση. Από τον βιολογικό στον πολιτισμικό ρατσισμό.
- Εθνικισμός και εθνικό κράτος. Μειονοτικά ζητήματα και μειονοτική σχέση. Ιστορικές μειονότητες - μειονότητες από μετανάστευση - ο «οικείος ξένος» - διαδικασίες επιπολιτισμού.
- Εθνικός πολιτισμός - εθνική παιδεία. Εκπαίδευση μειονοτήτων και μεταναστών στην Ελλάδα. Η μειονοτική εκπαίδευση στη Θράκη.
- Η εκπαίδευση του «άλλου» - από την υπόθεση του ελλείμματος στην υπόθεση της διαφοράς.
- Σχέση γλώσσας-κουλτούρας. Μοντέλα δίγλωσσης εκπαίδευσης.
- Διαπολιτισμικό εκπαιδευτικό πρόταγμα : η ελληνική εμπειρία.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	96
Σύνολο Μαθήματος	**135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Περιγραφή** Προφορική εξέταση (ομάδες των 4 φοιτητών - 20΄ανά ομάδα) στο τέλος του εξαμήνου. **Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: Προφορική εξέταση (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Bacer, C., 2001, *Εισαγωγή στη διγλωσσία και τη δίγλωσση εκπαίδευση*, Αθήνα: Gutenberg

Banks, J., 2004, Εισαγωγή στην Πολυπολιτισμική Εκπαίδευση, Αθήνα: Παπαζήσης

Banks, J., 2012 Διαφορετικότητα και εκπαίδευση στην ιδιότητα του πολίτη, Εκδόσεις ΠΕΔΙΟ Α.Ε..

Ben Jelloun, T., 1998, Ο ρατσισμός όπως τον εξήγησα στην κόρη μου, Αθήνα: Λιβάνης

Γκόβαρης, Χρ., 2011, Εισαγωγή στη διαπολιτισμική εκπαίδευση, Αθήνα: Διάδραση
Γκότοβος, Α., 2003, Εκπαίδευση και. Ετερότητα Ζητήματα Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής, Αθήνα: Μεταίχμιο.
Coehlo, E. (Επιμ. Τρέσσου Ε. & Μητακίδου Σ.), 2007, Διδασκαλία και μάθηση στα πολυπολιτισμικά σχολεία, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
Δαμανάκης, Μ., 2004, Η Εκπαίδευση των Παλιννοστούντων και Αλλοδαπών Μαθητών στην Ελλάδα, Διαπολιτισμική Προσέγγιση, Αθήνα: Gutenberg
Levi-Strauss, C, 2003 (1952), Φυλές και Ιστορία, Αθήνα: Πατάκης
Μααλούφ, Α., 1999, Φονικές ταυτότητες , Αθήνα : Ωκεανίς
Μαυρομμάτης, Γ, Τσιτσελίκης, Κ, 2004, «Η εκπαίδευση των μεταναστών στην Ελλάδα 1990 - 2003: πολιτικές και πρακτικές», στο Παύλου, Μ, - Χριστόπουλος, Δ, (επιμ.) *Η Ελλάδα της μετανάστευσης: Κοινωνική συμμετοχή, δικαιώματα και ιδιότητα του πολίτη*, εκδ. Κριτική - ΚΕΜΟ, Αθήνα, 2004, σσ. 121 - 140.
Νικολάου , Γ. 2011, *Διαπολιτισμική Διδακτική*, Αθήνα: Πεδίο
Παπαδημητρίου, Ζ., 2000, Ο Ευρωπαϊκός Ρατσισμός - Εισαγωγή στο φυλετικό μίσος, Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα
Παπαταξιάρχης, Ε., 2006, (επιμ.), Περιπέτειες της ετερότητας: η παραγωγή της πολιτισμικής διαφοράς στη σημερινή Ελλάδα. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
Παπαχρήστος, Κ., 2011, Διαπολιτισμική εκπαίδευση στο ελληνικό σχολείο, Αθήνα: Ταξιδευτής
Ταίηλορ, Τσ., 1997, Πολυπολιτισμικότητα, Αθήνα: Πόλις
Τσιακαλός, Γ., 2000, Οδηγός Αντιρατσιστικής Εκπαίδευσης, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
Φραγκουδάκη, Α., Δραγώνα, Θ., 1997, "Τι είν' η Πατρίδα μας;" Εθνοκεντρισμός στην Εκπαίδευση, Αθήνα: Αλεξάνδρεια
Χαρβαντζίδης, Π., 2013, Χτίζοντας ένα δημοκρατικό και ανθρώπινο σχολείο, Αθήνα: Επίκεντρο

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:
Intercultural Education
Race Ethnicity and Education

(Κ 25 Ε) Θρησκεία και Εκπαίδευση σε Πολυπολιτισμικές Κοινωνίες

Διδάσκων: Γεώργιος Μαυρομμάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 25 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Θρησκεία και Εκπαίδευση σε Πολυπολιτισμικές Κοινωνίες**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u>

Γενικές Ικανότητες *Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.*

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα είναι επιλεγόμενο και χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος, και μετά από μια σύντομη αναφορά στο θρησκευτικό φαινόμενο παρουσιάζονται συνοπτικά οι μεγάλες θρησκείες (Ιουδαϊσμός, Χριστιανισμός, Ινδουισμός, Βουδισμός και Ισλάμ). Γίνονται ιδιαίτερες αναφορές στα κοινά στοιχεία και στις μεταξύ τους διαφορές και επισημαίνονται οι πίστεις και οι πρακτικές που παραδοσιακά έχουν αποτελέσει σημεία τριβής, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις κοινωνικές διαστάσεις και στις πολιτικές χρήσεις της θρησκείας, και ειδικότερα στο τρόπο που διαπλέκονται η θρησκευτική υπαγωγή με τον ρατσισμό. Μεγάλο μέρος καταλαμβάνει η μελέτη του Ισλάμ και της θέσης που έχει στην επικοινωνία «ανατολής» - «δύσης» τόσο κατά τον μεσαίωνα όσο και κατά τον 20ο αιώνα. Ιδιαίτερες αναφορές γίνονται στο βαλκανικό Ισλάμ καθώς και τον ρόλο που μπορεί να παίζει το ζήτημα της θρησκείας στην εκπαίδευση παιδιών μουσουλμάνων, τόσο μειονοτικών (Θράκη) όσο και μεταναστών.
Στο δεύτερο μέρος γίνεται μια εκτενής παρουσίαση των σχέσεων μεταξύ θρησκείας και πολιτικής, επικεντρώνοντας σταδιακά στη σχέση μεταξύ θρησκείας και εκπαίδευσης κατά τον 20ο αιώνα, στην Αμερική, σε χώρες της Ευρώπης και στην Ελλάδα. Ιδιαίτερες αναφορές γίνονται στον τρόπο με τον

οποίο διαμορφώνονται οι αντιλήψεις περί θρησκείας στα πλαίσια της νεωτερικότητας, στο ζήτημα του φονταμενταλισμού και στον τρόπο που διαπλέκεται το θρησκευτικό με το εθνικό ανήκειν.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν οργανωθεί ως εξής:

Ενότητα 1: Εισαγωγή – περί ιδεολογίας, αναπαραστάσεων και (κοινωνικής) κατασκευής της πραγματικότητας – περί ταυτότητας και ετερότητας
Ενότητα 2: Περί πολιτισμού – περί εθνικισμού – περί ρατσισμού – περί θεολογίας και θρησκειολογίας
Ενότητα 3: Περί θρησκείας – ορισμός – κατανομή πιστών ανά θρησκεία στον κόσμο – περί θεϊσμού και αθεϊσμού – Πολυθεϊσμός και μονοθεϊσμός - Οι πρώτες θρησκείες – οι πρώτοι ναοί
Ενότητα 4: Ιουδαϊσμός
Ενότητα 5: Χριστιανισμός
Ενότητα 6: Ισλάμ Α
Ενότητα 7: Ισλάμ Β
Ενότητα 8: Ισλάμ Γ (επίσκεψη σε τέμενος – συζήτηση με ιερουργούς και μέλη της κοινότητας.
Ενότητα 9: Ινδουισμός
Ενότητα 10: Βουδισμός
Ενότητα 11: Περί νεωτερικότητας – πώς λειτουργούν οι θρησκείες μέσα σε παραδοσιακές και σύγχρονες κοινωνίες
Ενότητα 12: Φονταμενταλισμός – πολιτική της θρησκείας (politics of religion) – θρησκείες και σύγχρονα εκπαιδευτικά πλαίσια
Ενότητα 13: Εκπαιδευτικές δράσεις για πολυπολιτισμικές τάξεις σε νηπιαγωγείο και δημοτικό σχολείο - επανάληψη σημαντικότερων – παροχή διευκρινίσεων – λύση απορίων

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις PowerPoint Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	96
Σύνολο Μαθήματος	

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: τελική γραπτή εξέταση **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Καραμούζης, Π. 2012, *Πολιτισμός και διαθρησκειακή αγωγή*, Επίκεντρο
Αναστάσιος (Γιαννουλάτος), 2004, *Ίχνη από την αναζήτηση του υπερβατικού*, Ακρίτας
Άρμστρονγκ, Κ., 2002, *Ισλάμ: μια σύντομη ιστορία*, Πατάκης
- - - - - - - - - - - , 1998, *Η ιστορία του θεού*, Φιλίστωρ
Eco, U., 1996, *Τι πιστεύει αυτός που δεν πιστεύει*, Ελλ. Γράμματα
Ζαμπέτα, Ε., 2003, *Σχολείο και θρησκεία*, Θεμέλιο
Ζορμπάς, Κ., 2007, *Πολιτική και Θρησκείες*, Παπαζήση,
Hegel – Feuerbach – Marx, 2000, *Κράτος και θρησκευτική συνείδηση*, Έρασμος
Καραμούζης, Π., 2008, "Θρησκευτική εκπαίδευση και διαπολιτιστική επικοινωνία: Από την πατερναλιστική χειραγώγηση στην θρησκειολογική διερεύνηση", Παιδαγωγικά *ρεύματα* στο Αιγαίο, τ.3/2008, σ. 41-53
- - - - - - - - , 2007, *Πολιτισμός και διαθρησκειακή αγωγή*, Ελληνικά Γράμματα
Κουκουναράς – Λιαγκής, Μ, 2009, Ο Θεός ο δικός μου, ο δικός σου: πολιτισμός – εκπαίδευση – ετερότητα, Γρηγόρης
Keast, J., (επιμ.), 2007, *Θρησκευτική ετερότητα και διαπολιτισμική εκπαίδευση: ένα βοήθημα για τα σχολεία*, Συμβούλιο της Ευρώπης
Λιποβατς, Θ., Δεμερτζής, Ν., Γεωργίαδου, Β., 2002, *Θρησκείες και πολιτική στη νεωτερικότητα,* Κριτική
Maisonneuve, J., 2008, *Τελετουργικές πράξεις*, Ζαχαρόπουλος
Μητακίδης, Π., Γαϊτάνος Γ., κ.α. 2005, *Θρησκείες της ανατολής*, Σφακιανάκη,
Μουζέλης, Ν, 2014, Νεωτερικότητα και θρησκευτικότητα, Πόλις
Μπέγζος, Μ., 2000, *Θρησκειολογικό λεξικό*, Ελληνικά Γράμματα
Νεμπρέ, Ρ., 2005, *Ο θεός: Μια ιστορική αναδρομή*, Κέδρος
- - - - - - , 2002, *Η διδασκαλία της θρησκείας στο ουδετερόθρησκο σχολείο*, Εστία.
Πάτριτζ, Κ., (επιμ.) 2006, *Οι θρησκείες του κόσμου*, Ουρανός – Ψυχογιός
Πέτρου, Ι., 2005, *Πολυπολιτισμικότητα και θρησκευτική ελευθερία*, Βάνιας,
Φώυερμπαχ, Λ., 2009, *Παραδόσεις για την ουσία της θρησκείας*, Τροπή

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:
Intercultural Education
Race Ethnicity and Education

(Κ 29 Ε) Εκπαιδευτική Πολιτική

Διδάσκων/ουσα:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 29 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Εκπαιδευτική Πολιτική**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> • αναγνωρίζουν βασικές έννοιες της εκπαιδευτικής πολιτικής, • αναγνωρίζουν τους βασικούς παράγοντες άσκησης της εκπαιδευτικής πολιτικής, • κατανοούν τον βαθύτατα πολιτικό χαρακτήρα της εκπαίδευσης και της εκπαιδευτικής πολιτικής, • κατανοούν τη δυναμική σχέση της εκπαίδευσης και εκπαιδευτικής πολιτικής με τις άμεσα ενδιαφερόμενες κοινωνικές ομάδες, • κατανοούν την πολυπλοκότητα της άσκησης της εκπαιδευτικής πολιτικής και των συμφερόντων τα οποία αυτή «αντανακλά» (κυβέρνηση, εκπαιδευτικοί και διοικητικοί παράγοντες, μαθητές, γονείς, συνδικαλιστές, εκπρόσωποι εργοδοτών, συμβουλευτικοί και επιστημονικοί φορείς κλπ.), • αποτιμούν κριτικά, όχι μόνο τις πολιτικές που ασκήθηκαν στο παρελθόν, αλλά και να παρακολουθούν, να κατανοούν και να αντιμετωπίζουν κριτικά την τρέχουσα εκπαιδευτική πολιτική,

- γνωρίζουν τη βασική νομοθεσία της ελληνικής εκπαίδευσης.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

- Βασικές γνώσεις στο επιστημονικό πεδίο
- Καλλιέργεια κριτικής σκέψης και στάσης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εισάγει σε βασικές έννοιες της εκπαιδευτικής πολιτικής. Αναλύει τη σχέση της εκπαιδευτικής πολιτικής με άλλα πεδία δημόσιας πολιτικής. Παρουσιάζονται θέματα οργάνωσης και διοίκησης του εκπαιδευτικού συστήματος. Γίνεται συγκριτική ανάλυση των εναλλακτικών θεωριών που σχετίζονται με τη διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής. Εντοπίζονται οι βασικοί κοινωνικοί, οικονομικοί, ιδεολογικοί και πολιτικοί παράγοντες που συμβάλλουν στη σύλληψη, επεξεργασία και υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και κυρίως μεταρρυθμιστικών προγραμμάτων. Αναλύονται οι σημαντικότεροι φορείς που ενεργοποιούνται προς την διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής και οι δυναμικές της αλλαγής και της συντήρησης που αναπτύσσονται προς νέες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις. Εξετάζονται παραδειγματικές περιπτώσεις εφαρμογής μεταρρυθμιστικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, η στοχοθεσία, εφαρμογή και επιπτώσεις τους, τόσο στη δομή του εκπαιδευτικού συστήματος, όσο και στους εμπλεκόμενους στην εκπαίδευση φορείς (μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικούς, πολιτικούς).

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν οργανωθεί ως εξής:

1. Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Πολιτική: Έννοιες, Πεδίο και Προσεγγίσεις
   - Ορισμός και περιεχόμενο της εκπαιδευτικής πολιτικής
   - Η εκπαίδευση ως πεδίο δημόσιας πολιτικής
   - Η ιστορική εξέλιξη των σπουδών εκπαιδευτικής πολιτικής
   - Πολιτική, διακυβέρνηση και λήψη αποφάσεων
   - Βασικές έννοιες και αναλυτικά εργαλεία
   - Σύγχρονες προκλήσεις της εκπαιδευτικής πολιτικής
2. Εκπαίδευση και Κράτος: Τα Πολιτικά Θεμέλια της Σχολικής Εκπαίδευσης
   - Ο ρόλος του κράτους στην εκπαίδευση
   - Εκπαίδευση και εθνική συγκρότηση
   - Συγκεντρωτικά και αποκεντρωμένα εκπαιδευτικά συστήματα
   - Δημόσια, ιδιωτική και μικτή παροχή εκπαίδευσης
   - Εκπαίδευση, ιδιότητα του πολίτη και δημοκρατία
   - Η εκπαίδευση ως δημόσιο αγαθό
3. Εκπαιδευτική Πολιτική και Άλλα Πεδία Δημόσιας Πολιτικής
   - Εκπαίδευση και κοινωνική πολιτική
   - Εκπαίδευση και οικονομική πολιτική
   - Εκπαίδευση και πολιτική απασχόλησης
   - Εκπαίδευση και ανάπτυξη του κράτους πρόνοιας
   - Εκπαίδευση και πολιτιστική πολιτική
   - Διατομεακές προσεγγίσεις στη διαμόρφωση πολιτικών
4. Οργάνωση και Διοίκηση των Εκπαιδευτικών Συστημάτων
   - Δομές εκπαιδευτικής διακυβέρνησης
   - Εκπαιδευτική διοίκηση και ηγεσία
   - Επίπεδα λήψης αποφάσεων
   - Σχολική αυτονομία και λογοδοσία
   - Κατανομή και διαχείριση πόρων
   - Γραφειοκρατικά και διοικητικά πρότυπα οργάνωσης
5. Θεωρητικές Προσεγγίσεις στη Διαμόρφωση της Εκπαιδευτικής Πολιτικής
   - Ορθολογικά και τεχνοκρατικά μοντέλα

- Σταδιακή μεταβολή και εξελικτικές προσεγγίσεις
- Πολιτικές και συγκρουσιακές θεωρήσεις
- Θεσμικές προσεγγίσεις
- Κριτικές και νεομαρξιστικές θεωρίες
- Δίκτυα πολιτικής και θεωρίες διακυβέρνησης

6. Κοινωνικοί και Οικονομικοί Προσδιοριστές της Εκπαιδευτικής Πολιτικής
   - Κοινωνικές ανισότητες και εκπαιδευτικές ευκαιρίες
   - Κοινωνική τάξη, φύλο, εθνοτική προέλευση και εκπαιδευτικά αποτελέσματα
   - Η θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου
   - Παγκοσμιοποίηση και εκπαιδευτική αλλαγή
   - Δημογραφικές εξελίξεις και εκπαιδευτικός σχεδιασμός
   - Εκπαίδευση και κοινωνική κινητικότητα
7. Ιδεολογία, Εξουσία και Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση
   - Ιδεολογικές επιρροές στην εκπαιδευτική πολιτική
   - Φιλελεύθερες, συντηρητικές, σοσιαλδημοκρατικές και νεοφιλελεύθερες προσεγγίσεις
   - Σχέσεις εξουσίας στις διαδικασίες χάραξης πολιτικής
   - Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση ως πολιτικό εγχείρημα
   - Πολιτικός λόγος και νομιμοποίηση
   - Αντιστάσεις και αμφισβητήσεις
8. Φορείς και Δρώντες της Εκπαιδευτικής Πολιτικής
   - Κυβερνήσεις και υπουργεία παιδείας
   - Εκπαιδευτικοί και συνδικαλιστικές οργανώσεις
   - Διευθυντές σχολείων και στελέχη διοίκησης
   - Γονείς και τοπικές κοινότητες
   - Οι μαθητές ως ενδιαφερόμενα μέρη της εκπαιδευτικής πολιτικής
   - Ομάδες πίεσης και δίκτυα συνηγορίας
9. Διεθνείς Οργανισμοί και Παγκόσμια Διακυβέρνηση της Εκπαίδευσης
   - Ο ρόλος της UNESCO
   - Οι εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες του ΟΟΣΑ
   - Η επιρροή της Παγκόσμιας Τράπεζας
   - Οι εκπαιδευτικές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης
   - Διεθνείς αξιολογήσεις και δείκτες
   - Μεταφορά και δανεισμός εκπαιδευτικών πολιτικών
10. Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση: Σχεδιασμός, Εφαρμογή και Αξιολόγηση
    - Η έννοια της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης
    - Στάδια ανάπτυξης και σχεδιασμού πολιτικών
    - Διαδικασίες εφαρμογής πολιτικών
    - Παράγοντες που επηρεάζουν την επιτυχή εφαρμογή
    - Παρακολούθηση και αξιολόγηση
    - Προβλεπόμενες και μη προβλεπόμενες συνέπειες
11. Συγκριτική Εκπαιδευτική Πολιτική και Μεταρρυθμίσεις
    - Συγκριτικές μέθοδοι ανάλυσης εκπαιδευτικής πολιτικής
    - Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στην Ευρώπη
    - Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στη Βόρεια Αμερική
    - Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στην Ασία και σε άλλες περιοχές
    - Δανεισμός πολιτικών και πολιτική μάθηση
    - Πλαίσιο εφαρμογής και δυνατότητα μεταφοράς μεταρρυθμίσεων
12. Λογοδοσία, Ποιότητα και Ισότητα στην Εκπαίδευση
    - Ποιότητα και αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης
    - Μεταρρυθμίσεις βασισμένες σε πρότυπα και δείκτες
    - Συστήματα αξιολόγησης και λογοδοσίας
    - Ισότητα, ένταξη και συμπερίληψη στην εκπαίδευση
    - Τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής (evidence-based policy)
    - Η ισορροπία μεταξύ αριστείας και κοινωνικής δικαιοσύνης
13. Σύγχρονα Ζητήματα και Μελλοντικές Κατευθύνσεις της Εκπαιδευτικής Πολιτικής
    - Ψηφιακός μετασχηματισμός και εκπαιδευτική πολιτική
    - Τεχνητή νοημοσύνη και εκπαίδευση

- Διά βίου μάθηση και ανάπτυξη δεξιοτήτων
- Εκπαίδευση για τη βιωσιμότητα και την παγκόσμια πολιτειότητα
- Εκπαιδευτική πολιτική σε περιόδους κρίσης
- Μελλοντικές τάσεις και προκλήσεις στη διακυβέρνηση και τη μεταρρύθμιση της εκπαίδευσης

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης e-class Επικοινωνία και ανατροφοδότηση μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	31
Συγγραφή εργασίας/-ών	20
Αυτόνομη μελέτη	45
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα 100%): Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε δύο τρόπους αξιολόγησης • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις (ανάπτυξης / ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής / αντιστοίχησης) (100%) • Γραπτή εργασία / ατομική ή ομαδική μέχρι τριών ατόμων (80%) με προαιρετική δημόσια παρουσίαση 15' και χρήση PowerPoint (20%) **Κριτήρια γραπτής αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Κριτική σκέψη (50%) • Περιεχόμενο (30%) • Δομή (10%) • Γλώσσα (10%) **Κριτήρια αξιολόγησης εργασίας** (βαρύτητα %) • Κριτική σκέψη (50%) • Περιεχόμενο (20%) • Δομή (20%) • Γλώσσα (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Βιβλιογραφία στα ελληνικά

Βεργίδης, Δ., & Υφαντή, Α. (2011). Θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής. Θεωρητικές αφετηρίες και εκπαιδευτικά προγράμματα για τη βελτίωση του σχολείου. Αθήνα: Ύψιλον.

Παπαδάκης, Ν. (2003) Εκπαιδευτική Πολιτική. Η εκπαιδευτική πολιτική ως κοινωνική πολιτική : Επιστημολογικές, μεθοδολογικές όψεις και θεματικά πεδία
Σταμέλος, Γ. (2009), Εκπαιδευτική Πολιτική, Διόνικος, Αθήνα.

Διεθνής Βιβλιογραφία
Apple, M. W. (2019). Ideology and curriculum (4th ed.). Routledge.
Ball, S. J. (2017). The education debate (3rd ed.). Policy Press.
Fowler, F. C. (2013). Policy studies for educational leaders: An introduction (4th ed.). Pearson.
Fullan, M. (2007). The new meaning of educational change (4th ed.). Teachers College Press.
Rizvi, F., & Lingard, B. (2010). Globalizing education policy. Routledge.
Tyack, D., & Cuban, L. (1995). Tinkering toward utopia: A century of public school reform. Harvard University Press.

Key International Reports
OECD. (Annual). Education at a glance. OECD Publishing.
UNESCO. (Annual). Global education monitoring report. UNESCO.

(Κ 30 Ε) Εκπαιδευτικές Καινοτομίες και Επιχειρηματικότητα

Διδάσκων/ουσα:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 30 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Εκπαιδευτικές Καινοτομίες και Επιχειρηματικότητα**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> • Εξηγούν βασικές έννοιες επιχειρηματικότητας και να αναλύουν καλές πρακτικές • Εξηγούν βασικές αρχές μάνατζμεντ και μάρκετινγκ και να αναλύουν καλές πρακτικές • Συνδέουν καινοτόμες εκπαιδευτικές ιδέες με την επιχειρηματικότητα σε συνθήκες διεύρυνσης των περιβαλλόντων μάθησης. • Παρουσιάζουν και αναπτύσσουν επιχειρηματικά σχέδια σε διάφορες γνωστικές περιοχές των επιστημών της εκπαίδευσης

Γενικές Ικανότητες *Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.*
1) Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών 2) Αυτόνομη εργασία 3) Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον 4) Προαγωγή της δημιουργικής σκέψης 5) Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας. 6) Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θεωρητική πλαισίωση της δημιουργικότητας και της καινοτομίας. Οι εφαρμογές τους σε διάφορες γνωστικές περιοχές των επιστημών της εκπαίδευσης που εφαρμόζονται σε σχολικές και περισχολικές δομές (ΤΠΕ, ΜΜΕ, εκπαιδευτικό παιχνίδι, κινηματογράφος, λογοτεχνία, κλπ.). Η σύνδεση καινοτόμων εκπαιδευτικών ιδεών με την επιχειρηματικότητα σε συνθήκες διεύρυνσης των περιβαλλόντων μάθησης. Βασικές αρχές μάνατζμεντ και μάρκετινγκ υπηρεσιών εκπαίδευσης σε συνθήκες ελεύθερης αγοράς (κανόνες και όρια της ελεύθερης αγοράς όπως αυτή αναπτύσσεται τόσο διεθνώς όσο και στην Ελλάδα). Παρουσίαση καλών πρακτικών.
Παρουσίαση και ανάπτυξη επιχειρηματικών σχεδίων σε διάφορες γνωστικές περιοχές των επιστημών της εκπαίδευσης (όπως ΤΠΕ, εκπαιδευτικά παιχνίδια, διαχείριση κοινωνικών καταστάσεων, ΜΜΕ, λογοτεχνία, διαχείριση πολιτισμικής κληρονομιάς κλπ).

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες έχουν οργανωθεί ως εξής:

1. Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα
    - Ορισμοί και βασικές έννοιες: δημιουργικότητα, καινοτομία και επιχειρηματικότητα
    - Η έννοια της καινοτομίας στην εκπαίδευση
    - Ο ρόλος της καινοτομίας στη σύγχρονη προσχολική εκπαίδευση
    - Η επιχειρηματικότητα ως βασική δεξιότητα του 21ου αιώνα
    - Εκπαιδευτική και κοινωνική επιχειρηματικότητα
    - Παρουσίαση του μαθήματος και προσδοκίες
2. Θεωρητικές Προσεγγίσεις της Δημιουργικότητας και της Καινοτομίας
    - Θεωρίες της δημιουργικότητας
    - Δημιουργική σκέψη και επίλυση προβλημάτων
    - Η καινοτομία ως διαδικασία εκπαιδευτικής αλλαγής
    - Παράγοντες που ενισχύουν ή αναστέλλουν τη δημιουργικότητα
    - Η δημιουργικότητα στην προσχολική εκπαίδευση
    - Καλλιέργεια καινοτόμου νοοτροπίας στους εκπαιδευτικούς
3. Μαθησιακά Περιβάλλοντα και Καινοτομία στην Εκπαίδευση
    - Παραδοσιακά, μικτά και διευρυμένα μαθησιακά περιβάλλοντα
    - Τυπική, μη τυπική και άτυπη μάθηση
    - Σχολείο, μουσείο, βιβλιοθήκη και κοινοτικά περιβάλλοντα μάθησης
    - Υπαίθρια και βιωματικά μαθησιακά περιβάλλοντα
    - Ψηφιακά μαθησιακά οικοσυστήματα
    - Διεπιστημονικότητα και καινοτομία στη μάθηση
4. Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και Εκπαιδευτική Καινοτομία
    - Οι ΤΠΕ στην προσχολική εκπαίδευση
    - Ψηφιακά εργαλεία και εκπαιδευτικές εφαρμογές
    - Κινητή μάθηση και αναδυόμενες τεχνολογίες
    - Τεχνητή νοημοσύνη και εκπαιδευτική καινοτομία
    - Ευκαιρίες και προκλήσεις του ψηφιακού μετασχηματισμού
    - Σχεδιασμός τεχνολογικά εμπλουτισμένων μαθησιακών εμπειριών
5. Μέσα Επικοινωνίας, Ψηφιακά Μέσα και Εκπαιδευτική Επιχειρηματικότητα
    - Εκπαιδευτικές χρήσεις του ραδιοφώνου, της τηλεόρασης, των podcasts και των ψηφιακών μέσων
    - Γραμματισμός στα μέσα επικοινωνίας
    - Αφήγηση ιστοριών (storytelling) και εκπαιδευτική επικοινωνία
    - Δημιουργία εκπαιδευτικού περιεχομένου
    - Επιχειρηματικές ευκαιρίες στον χώρο των εκπαιδευτικών μέσων
    - Μελέτες περίπτωσης καινοτόμων εκπαιδευτικών εγχειρημάτων
6. Εκπαιδευτικά Παιχνίδια, Παιγνιοποίηση και Επιχειρηματικότητα
    - Θεωρίες παιχνιδιού και μάθησης
    - Εκπαιδευτικά και σοβαρά παιχνίδια (serious games)
    - Παιγνιοποίηση (gamification) στη μαθησιακή διαδικασία
    - Σχεδιασμός μαθησιακών εμπειριών μέσω παιχνιδιού
    - Επιχειρηματικότητα στον χώρο των εκπαιδευτικών παιχνιδιών
    - Παραδείγματα επιτυχημένων εκπαιδευτικών εφαρμογών

7. Παιδική Λογοτεχνία, Αφήγηση και Δημιουργία Εκπαιδευτικών Προϊόντων
   - Η παιδική λογοτεχνία ως πεδίο καινοτομίας
   - Δημιουργική αφήγηση και μάθηση
   - Ψηφιακή αφήγηση και πολυτροπικές αφηγήσεις
   - Σχεδιασμός εκπαιδευτικού υλικού βασισμένου στη λογοτεχνία
   - Εκδοτική δραστηριότητα και επιχειρηματικότητα στον χώρο του παιδικού βιβλίου
   - Ανάπτυξη καινοτόμων προγραμμάτων φιλαναγνωσίας
8. Κινηματογράφος, Τέχνες και Πολιτιστική Καινοτομία στην Εκπαίδευση
   - Εκπαιδευτικές εφαρμογές του κινηματογράφου και των εικαστικών τεχνών
   - Τέχνες και δημιουργική μάθηση
   - Καλλιτεχνική έκφραση και καινοτομία
   - Πολιτιστική επιχειρηματικότητα στην εκπαίδευση
   - Εκπαιδευτικά προγράμματα με αξιοποίηση οπτικοακουστικών μέσων
   - Σχεδιασμός πολιτιστικών και καλλιτεχνικών εκπαιδευτικών δράσεων
9. Κοινωνική Επιχειρηματικότητα και Εκπαιδευτική Καινοτομία
   - Η έννοια της κοινωνικής επιχειρηματικότητας
   - Εκπαιδευτική καινοτομία για την αντιμετώπιση κοινωνικών ζητημάτων
   - Συμπερίληψη, ισότητα και κοινωνική δικαιοσύνη
   - Συνεργασίες σχολείου και κοινότητας
   - Διαχείριση κοινωνικών καταστάσεων και προκλήσεων
   - Σχεδιασμός κοινωνικά καινοτόμων εκπαιδευτικών παρεμβάσεων
10. Πολιτιστική Κληρονομιά, Μουσεία και Εκπαιδευτική Επιχειρηματικότητα
    - Εκπαίδευση για την πολιτιστική κληρονομιά
    - Μουσεία και άτυπα μαθησιακά περιβάλλοντα
    - Καινοτόμες προσεγγίσεις στην ερμηνεία της πολιτιστικής κληρονομιάς
    - Επιχειρηματικότητα στον χώρο του πολιτισμού και της εκπαίδευσης
    - Σχεδιασμός εκπαιδευτικών προγραμμάτων για πολιτιστικούς οργανισμούς
    - Καλές πρακτικές πολιτιστικής καινοτομίας
11. Βασικές Αρχές Διοίκησης και Μάρκετινγκ στην Εκπαίδευση
    - Εισαγωγή στη διοίκηση εκπαιδευτικών οργανισμών
    - Βασικές αρχές ηγεσίας στην εκπαίδευση
    - Θεμελιώδεις έννοιες του εκπαιδευτικού μάρκετινγκ
    - Εκπαιδευτικές υπηρεσίες και ανταγωνιστικό περιβάλλον
    - Όρια και κανόνες της ελεύθερης αγοράς στην εκπαίδευση
    - Η εκπαιδευτική επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα και διεθνώς
12. Σχεδιασμός Επιχειρηματικών Σχεδίων στον Χώρο της Εκπαίδευσης
    - Εισαγωγή στον επιχειρηματικό σχεδιασμό
    - Εντοπισμός εκπαιδευτικών αναγκών και ευκαιριών
    - Ανάλυση αγοράς και προσδιορισμός κοινού-στόχου
    - Διαμόρφωση πρότασης αξίας (value proposition)
    - Σχεδιασμός πόρων και βιωσιμότητας
    - Ανάπτυξη επιχειρηματικού σχεδίου σε πεδίο των επιστημών της εκπαίδευσης
13. Παρουσίαση Επιχειρηματικών Σχεδίων και Μελλοντικές Τάσεις στην Εκπαιδευτική Καινοτομία
    - Παρουσίαση επιχειρηματικών σχεδίων των φοιτητών/τριών
    - Αξιολόγηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προτάσεων
    - Ανατροφοδότηση και βελτίωση των σχεδίων
    - Σύγχρονες τάσεις στην εκπαιδευτική καινοτομία
    - Ψηφιακή επιχειρηματικότητα και νέες εκπαιδευτικές αγορές
    - Αναστοχασμός για τη δημιουργικότητα, την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα στην προσχολική εκπαίδευση
    - Ενδεικτικά Πεδία Ανάπτυξης Επιχειρηματικών Σχεδίων

Οι φοιτητές/τριες μπορούν να αναπτύξουν επιχειρηματικά σχέδια που αφορούν:
- Εκπαιδευτικές εφαρμογές και ψηφιακά εργαλεία
- Εκπαιδευτικά παιχνίδια και παιδαγωγικό υλικό
- Παιδική λογοτεχνία και εκδοτικές πρωτοβουλίες
- Μουσειακή εκπαίδευση και πολιτιστική κληρονομιά

- Προγράμματα κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης
- Υπηρεσίες συμβουλευτικής και υποστήριξης οικογένειας
- Υπαίθρια και βιωματικά προγράμματα μάθησης
- Ψηφιακά μέσα και εκπαιδευτική επικοινωνία
- Προγράμματα συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και κοινωνικής καινοτομίας

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις PowerPoint Email Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	13
Φροντιστήρια	26
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	23
Συγγραφή εργασίας/-ών	48
Αυτόνομη μελέτη	25
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα 100%): Εργασία που πρέπει να εκπονήσουν οι φοιτητές/τριες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) Κατανόηση εννοιών, επιλογή θέματος, ανάπτυξη των θεμάτων, συμμετοχή στις παρουσιάσεις.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Βιβλιογραφία στα ελληνικά

Αγγελίδης Π.Α., Μαυροειδής Γ.Γ., (2004). Εκπαιδευτικές καινοτομίες για το σχολείο του μέλλοντος, Αθήνα: Δάρδανος.

Βασιλειάδης Λ. (2017). Επιχειρηματικότητα και καινοτομία - βασικές έννοιες και σύγχρονες τάσεις. Αθήνα: Εκδόσεις Τσότρας.

Κώτσιος Π. (2019). Επιχειρηματικότητα και καινοτομία. Κατερίνη: Εκδόσεις Κώτσιος.

Σουμπενιώτης Δ., Ταμπακούδης Ι. (2019). Επιχειρηματικότητα και καινοτομία. Θεσ/νίκη: Εκδόσεις Νάματα.

Φώκιαλη Π., Βιτσιλάκη Χ., Βασιλειάδης Α. (2014). Εκπαίδευση, Απασχόληση και Επιχειρηματικότητα: Η έμφυλη διάσταση. Εκδόσεις Διάδραση.

Χατζηκωνσταντίνου Γ.Θ., Γωνιάδης Η.Ι., (2009). Επιχειρηματικότητα και καινοτομία. Αθήνα: Δάρδανος.

Deakins D., Freel M. (2007). Επιχειρηματικότητα, Εκδόσεις Κριτική.

Fayolle A.(2019). Επιχειρηματικότητα. Εκδόσεις Προπομπός.

Hisrich R., Peters M., Shepherd D. (2018). Επιχειρηματικότητα. Εκδόσεις DaVinci.

Kuratko F. Donald (2018). Επιχειρηματικότητα-Από τη Θεωρία στην Πράξη. Broken Hill Publishers Ltd.

Storey D., Greene F., Χασσίδ Ι., Φαφαλιού Ε., (2011). Επιχειρηματικότητα για μικρές και μεσαίες

επιχειρήσεις, Εκδόσεις Κριτική.

Διεθνής Βιβλιογραφία

Amabile, T. M. (1996). Creativity in context. Westview Press.

Bellanca, J., & Brandt, R. (Eds.). (2010). 21st century skills: Rethinking how students learn. Solution Tree Press.

Craft, A. (2005). Creativity in schools: Tensions and dilemmas. Routledge.

Drucker, P. F. (1985). Innovation and entrepreneurship: Practice and principles. Harper & Row.

European Commission. (2015). EntreComp: The entrepreneurship competence framework. Publications Office of the European Union.

Florida, R. (2014). The rise of the creative class—Revisited (Revised ed.). Basic Books.

Fullan, M. (2016). The new meaning of educational change (5th ed.). Teachers College Press.

Hisrich, R. D., Peters, M. P., & Shepherd, D. A. (2020). Entrepreneurship (11th ed.). McGraw-Hill Education.

Isenberg, D. J. (2010). How to start an entrepreneurial revolution. Harvard Business Review, 88(6), 40–50.

Johnson, D. W., Johnson, R. T., & Smith, K. A. (2014). Active learning: Cooperation in the college classroom (3rd ed.). Interaction Book Company.

Kuratko, D. F. (2020). Entrepreneurship: Theory, process, and practice (11th ed.). Cengage Learning.

Leadbeater, C. (2000). Living on thin air: The new economy. Penguin Books.

OECD. (2019). OECD skills outlook 2019: Thriving in a digital world. OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/df80bc12-en

Papert, S. (1980). Mindstorms: Children, computers, and powerful ideas. Basic Books.

Peters, M. A., & Heraud, R. (2015). Toward a political theory of social innovation: Collective intelligence and the co-creation of social goods. Journal of Self-Governance and Management Economics, 3(3), 7–23.

Pink, D. H. (2006). A whole new mind: Why right-brainers will rule the future. Riverhead Books.

Robinson, K. (2011). Out of our minds: Learning to be creative (2nd ed.). Capstone.

Rogers, E. M. (2003). Diffusion of innovations (5th ed.). Free Press.

Sahlberg, P. (2011). Finnish lessons: What can the world learn from educational change in Finland? Teachers College Press.

Sawyer, R. K. (2012). Explaining creativity: The science of human innovation (2nd ed.). Oxford University Press.

Schumpeter, J. A. (1934). The theory of economic development. Harvard University Press.

Selwyn, N. (2022). Education and technology: Key issues and debates (3rd ed.). Bloomsbury Academic.

UNESCO. (2021). Reimagining our futures together: A new social contract for education. UNESCO Publishing.

Wagner, T. (2012). Creating innovators: The making of young people who will change the world. Scribner.

West, M. A., & Farr, J. L. (Eds.). (1990). Innovation and creativity at work: Psychological and organizational strategies. Wiley.

Yin, R. K. (2018). Case study research and applications: Design and methods (6th ed.). Sage.

(Κ 32 Ε) Κείμενα Φιλοσοφικού – Παιδαγωγικού Προβληματισμού

Διδάσκων: Αλέξανδρος Θεοδωρίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 32 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**4ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κείμενα Φιλοσοφικού – Παιδαγωγικού Προβληματισμού**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04297/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> - αναγνωρίζουν τους τόπους και τους τρόπους άρθρωσης της φιλοσοφικής με την παιδαγωγική σκέψη, - κατανοούν φιλοσοφικά κείμενα παιδαγωγικού ενδιαφέροντος, - αξιοποιούν την κριτική-ερμηνευτική ανάλυση φιλοσοφικών κειμένων, - σχεδιάζουν και πραγματοποιούν μια έρευνα αναπτύσσοντας κριτικά έναν δικό τους φιλοσοφικό-παιδαγωγικό προβληματισμό, - συγγράφουν ένα κείμενο φιλοσοφικού-παιδαγωγικού προβληματισμού.

Γενικές Ικανότητες
Το μάθημα αποσκοπεί στο να κατανοήσουν οι φοιτητές/τριες πώς μπορούν οι ίδιοι/ες να καταστούν στοχαστικά υποκείμενα, υιοθετώντας γνωστούς τρόπους του σκέπτεσθαι στο πλαίσιο μιας παιδαγωγικής προβληματικής αλλά και κατανοώντας την ανάγκη δημιουργίας νέων τρόπων του σκέπτεσθαι. Στην κατεύθυνση αυτή καλούνται οι φοιτητές/τριες να υλοποιήσουν μια δική τους φιλοσοφική-παιδαγωγική έρευνα και να συγγράψουν την αντίστοιχη εργασία.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τα εξής κείμενα προς ανάλυσιν:
- Πλάτων: *Πολιτεία*
- Αριστοτέλης: *Πολιτικά – Ηθικά Νικομάχεια*
- J. J. Rousseau: *Αιμίλιος ή περί αγωγής*
- I. Kant: *Περί Παιδαγωγικής*
- F. Nietzsche: *Μαθήματα για την παιδεία*
- E. Durkheim: *Η ηθική εκπαίδευση*
- J. Dewey: *Εμπειρία και εκπαίδευση*
- B. Russell: *Για την εκπαίδευση ειδικά κατά την πρώιμη παιδική ηλικία*
- A. S. Makarenko: *Παιδαγωγικό ποίημα. Ο δρόμος προς τη ζωή*
- O. F. Bollnow: *Το πνεύμα της άσκησης*
- Ε. Παπανούτσος: *Φιλοσοφία και Παιδεία*

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	56
Συγγραφή εργασίας/-ών	40
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: Εκπόνηση γραπτής εργασίας (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (κατανόηση και ανάπτυξη του θέματος, ορθή εστίαση, ανάπτυξη επιχειρημάτων, κριτικός σχολιασμός, πληρότητα πραγμάτευσης, επαρκές και τεκμηριωμένο συμπέρασμα): 50% • Δομή (λογική διάρθρωση των παραγράφων, συνοχή και συνεκτικότητα μεταξύ των παραγράφων): 20% • Γλώσσα/έκφραση (ορθή χρήση φιλοσοφικής ορολογίας, σαφήνεια, δόκιμος γραπτός λόγος): 20% • Βιβλιογραφία/υποσημειώσεις (χρήση της πρωτεύουσας και της δευτερεύουσας βιβλιογραφίας, χρήση ακαδημαϊκά έγκυρων βιβλιογραφικών πηγών, τήρηση κανόνων υποσημειώσεων, παραπομπών, παραθέσεων): 10%

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Αριστοτέλης, *Πολιτικά*, I-II, μτφρ. Β. Μοσκόβης, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 1989.

—, *Ηθικά Νικομάχεια*, Βιβλία Α-Κ, μτφρ. Δ. Λυπουρλής, Ζήτρος, Θεσσαλονίκη, 2006.

Bollnow, O. F., *Το πνεύμα της άσκησης*, μτφρ. Ι. Ε. Θεοδωρόπουλος, Δωδώνη, Αθήνα – Γιάννινα, 1993.

Durkheim, E., *L' education morale*, PUF, Paris, 1974.

Dewey, J., *Εμπειρία και εκπαίδευση*, μτφρ. Λ. Πολενάκης, Γλάρος, Αθήνα, 1980.

Kant, I., *Περί Παιδαγωγικής*, μτφρ. Π. Σιδερά-Λύτρα, Αφοι Κυριακίδη, Αθήνα, 2004.

Makarenko, A. S., *Παιδαγωγικό ποίημα. Ο δρόμος προς τη ζωή*, τόμ. I-II, μτφρ. Ζ. Ζορζοβίλης, Σύγχρονη Εποχή, Αθήνα, 2010.

Nietzsche, F., *Μαθήματα για την παιδεία*, μτφρ. Ν. Σκουτερόπουλος, Printa, Αθήνα, 2002.

Παπανούτσος, Ε., *Φιλοσοφία και παιδεία*, Ίκαρος, Αθήνα, 1977.

Πλάτων, *Πολιτεία*, μτφρ. Ν. Σκουτερόπουλος, Πόλις, Αθήνα, 2003.

Rousseau, J. J., *Αιμίλιος, ή περί αγωγής*, μτφρ. Γ. Σπανός, Πλέθρον, Αθήνα, 2001-2002.

Russell, B., *Η εκπαίδευση του παιδιού*, μτφρ. Ν. Σαρλής, Ζαχαρόπουλος, Αθήνα, 1997.

Θεοδωρόπουλος, Ι. Ε., *Μεταξύ φιλοσοφίας και παιδαγωγικής*, Γρηγόρης, Αθήνα, 1999.

Θεοδωροπούλου, Έλ. *Κείμενα Παιδείας. Η εγκοπή της Φιλοσοφίας της Παιδείας: Εισαγωγή*, Ατραπός, Αθήνα, 2004.

-***Συναφή επιστημονικά περιοδικά:***
Φιλοσοφία και Παιδεία
Philosophy of Education
Educational Philosophy and Theory
Journal of Philosophy and History of Education
Philosophical Inquiry in Education
Penser l' Education
Teaching Philosophy
Philosophical Perspectives on Teacher Education

(Κ 21 Ε) Η Ιστορικότητα της Παιδικής Ηλικίας

Διδάσκων/ουσα:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 21 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**4ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΣΤΟΡΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να 1) εξηγούν τις θεωρίες που έχουν κατά καιρούς διατυπωθεί γύρω από την ιστορική και κοινωνική προσέγγιση της παιδικής ηλικίας 2) διακρίνουν τις διαφορετικές διεργασίες συγκρότησης της παιδικής ηλικίας τόσο στον ιστορικό χρόνο όσο και από κοινωνία σε κοινωνία 3) προσδιορίζουν και να διερευνούν τις εκάστοτε κοινωνικές συνθήκες και μεταβλητές, όπως το φύλο, η κοινωνική τάξη, η εθνότητα, που επηρέασαν τη νοηματοδότηση της παιδικής ηλικίας ως διακριτής κοινωνικής κατηγορίας.
Γενικές Ικανότητες
Κατανόηση των ποικίλων ιστορικών παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την εκάστοτε κοινωνική αντίληψη για την παιδική ηλικία και το παιδί στην Ευρώπη. Άσκηση της κριτικής ικανότητας.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το παιδί αποτελεί μια ιστορικά προσδιορισμένη έννοια. Οι χρονικές μάλιστα οροθετήσεις των ηλικιών που μετατίθενται ανάλογα με τις ιστορικές εποχές, χωρίς να λαμβάνονται αναγκαστικά υπόψη τα βιολογικά φαινόμενα, καθιστούν πολύπλοκη τη διαδικασία εξέτασης της παιδικής ηλικίας στην ιστορική της διάσταση. Στο μάθημα αυτό γίνεται προσπάθεια να κατανοηθεί η έννοια «παιδική ηλικία» με εργαλεία κυρίως της κοινωνικής ιστορίας και της ανθρωπολογίας. Μέσα από την ανάδειξη των «ανθρώπινων» δεσμών, κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών, που επηρέασαν ή επικαθόρισαν τη θέση και τις επιλογές των ανθρώπων στην Ευρώπη, από τον ύστερο Μεσαίωνα έως και τον 20ό αιώνα, εξετάζονται μερικές από τις παραμέτρους της ιστορικότητας της κοινωνικής αυτής κατηγορίας. Μερικοί από τους θεματικούς άξονες που διερευνώνται είναι η ανθρώπινη αναπαραγωγή και η κατάσταση του παιδιού μέσα στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον του,

η εκπαίδευση ως διάπλαση και κοινωνικο-πολιτικός έλεγχος, η ενσωμάτωση των παιδιών στους θεσμούς, καθώς και μορφές παιδικής εργασίας (και εκφάνσεις νεανικής αυτονομίας).

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν οργανωθεί ως εξής:

1. Η Μελέτη της Παιδικής Ηλικίας και της Νεότητας: Ιστορικές και Ανθρωπολογικές Προσεγγίσεις
   - Η παιδική ηλικία και η νεότητα ως ιστορικές και κοινωνικές κατασκευές
   - Προσεγγίσεις από την κοινωνική ιστορία και την ανθρωπολογία
   - Πηγές για την ιστορία της παιδικής ηλικίας (οικογενειακά αρχεία, νομικά τεκμήρια, εικόνες, αυτοβιογραφίες)
   - Μεταβαλλόμενοι ορισμοί της παιδικής ηλικίας σε διαφορετικές εποχές και κοινωνίες
   - Παιδική ηλικία, ηλικία, φύλο και κοινωνική τάξη
   - Συζητήσεις για τη συνέχεια και την αλλαγή στην ιστορία της παιδικής ηλικίας
2. Η Παιδική Ηλικία στη Μεσαιωνική Ευρώπη
   - Οικογενειακές δομές και δίκτυα συγγένειας
   - Γέννηση, βρεφική ηλικία και επιβίωση στη μεσαιωνική κοινωνία
   - Ο ρόλος των παιδιών στην οικονομία του νοικοκυριού
   - Η θρησκεία και η ηθική ρύθμιση της παιδικής ηλικίας
   - Κοινωνικοποίηση και άτυπες μορφές μάθησης
   - Ορφανά, εγκαταλελειμμένα παιδιά και φιλανθρωπικοί θεσμοί
3. Οικογένεια, Αναπαραγωγή και Παιδική Ηλικία στη Νεότερη Ευρώπη
   - Γάμος, γονιμότητα και οργάνωση του νοικοκυριού
   - Τοκετός και φροντίδα των βρεφών
   - Παιδική θνησιμότητα και δημογραφικά πρότυπα
   - Γονικές πρακτικές και συναισθηματικοί δεσμοί
   - Η επίδραση της θρησκείας στην οικογενειακή ζωή
   - Η παιδική ηλικία στις αγροτικές και αστικές κοινότητες
4. Εκπαίδευση, Εγγραμματοσύνη και Κοινωνική Πειθάρχηση (1500–1800)
   - Η ανάδυση της οργανωμένης σχολικής εκπαίδευσης
   - Η θρησκευτική εκπαίδευση και οι ομολογιακές ταυτότητες
   - Η εγγραμματοσύνη και η διάδοση της έντυπης κουλτούρας
   - Το σχολείο ως θεσμός κοινωνικού ελέγχου
   - Έμφυλες διαφοροποιήσεις στην εκπαίδευση
   - Η παιδική ηλικία και η μετάδοση πολιτισμικών αξιών
5. Παιδιά, Εργασία και Οικονομική Ζωή πριν από τη Βιομηχανική Επανάσταση
   - Η συμμετοχή των παιδιών στην αγροτική εργασία
   - Η μαθητεία και η επαγγελματική εκπαίδευση
   - Η οικιακή υπηρεσία και η οικονομία του νοικοκυριού
   - Η παιδική εργασία σε βιοτεχνικές και εμπορικές δραστηριότητες
   - Οικογενειακές στρατηγικές οικονομικής επιβίωσης
   - Η συμβολή των παιδιών στην τοπική κοινότητα
6. Ο Διαφωτισμός και οι Νέες Αντιλήψεις για την Παιδική Ηλικία
   - Φιλοσοφικές προσεγγίσεις της παιδικής ηλικίας
   - Η επίδραση του Διαφωτισμού στην εκπαίδευση
   - Το παιδί ως υποκείμενο ηθικής και πνευματικής ανάπτυξης
   - Νέες παιδαγωγικές μέθοδοι
   - Παιδική ηλικία, φύση και κοινωνική μεταρρύθμιση
   - Η διαμόρφωση της σύγχρονης παιδαγωγικής σκέψης
7. Η Βιομηχανική Επανάσταση και ο Μετασχηματισμός της Παιδικής Ηλικίας
   - Ο βιομηχανικός καπιταλισμός και η οικογενειακή ζωή
   - Η παιδική εργασία σε εργοστάσια και ορυχεία
   - Η αστικοποίηση και οι συνθήκες διαβίωσης των παιδιών
   - Οι δημόσιες συζητήσεις για την παιδική ευημερία
   - Οι πρώτες εργατικές νομοθεσίες και τα μεταρρυθμιστικά κινήματα
   - Η παιδική ηλικία και οι κοινωνικές ανισότητες
8. Σχολική Εκπαίδευση, Εθνική Συγκρότηση και Ιδιότητα του Πολίτη τον 19ο Αιώνα
   - Η επέκταση της μαζικής εκπαίδευσης
   - Η υποχρεωτική φοίτηση και η κρατική παρέμβαση

- Η εθνική ταυτότητα και η αγωγή του πολίτη
- Πειθαρχία, εξουσία και παιδική ηλικία
- Φύλο και εκπαιδευτικές ευκαιρίες
- Η παιδική ηλικία και η διαμόρφωση της σύγχρονης πολιτειότητας

9. Νεότητα, Ελεύθερος Χρόνος και Λαϊκή Κουλτούρα στη Σύγχρονη Ευρώπη
    - Η ανάδυση της νεότητας ως ιδιαίτερης κοινωνικής κατηγορίας
    - Ψυχαγωγία, αθλητισμός και οργανωμένες νεανικές δραστηριότητες
    - Παιδική και νεανική λογοτεχνία
    - Συνομήλικες ομάδες και νεανικές ταυτότητες
    - Καταναλωτική κουλτούρα και παιδική ηλικία
    - Οι φωνές των παιδιών και οι μορφές αυτονομίας τους
10. Παιδική Ηλικία σε Περιόδους Πολέμου και Κρίσης (1914–1945)
    - Τα παιδιά στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο
    - Εκτοπισμός, πείνα και ανθρωπιστική βοήθεια
    - Η παιδική ηλικία στα ολοκληρωτικά καθεστώτα
    - Νεανικές οργανώσεις και πολιτική κινητοποίηση
    - Τα παιδιά στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο
    - Πόλεμος, τραύμα και μνήμη
11. Πρόνοια, Δικαιώματα και Προστασία του Παιδιού
    - Η ανάπτυξη των πολιτικών παιδικής πρόνοιας
    - Δημόσια υγεία και προστασία του παιδιού
    - Δικαιοσύνη ανηλίκων και κοινωνική παρέμβαση
    - Διεθνείς οργανισμοί και δικαιώματα του παιδιού
    - Η ανάδυση της σύγχρονης παιδοψυχολογίας
    - Μεταβαλλόμενες αντιλήψεις για τις ανάγκες των παιδιών
12. Οικογενειακές Μεταβολές, Εκπαίδευση και Νεανική Κουλτούρα μετά το 1945
    - Οι μετασχηματισμοί της μεταπολεμικής οικογένειας
    - Η διεύρυνση των εκπαιδευτικών ευκαιριών
    - Η ανάδυση της νεανικής κουλτούρας
    - Τα μέσα μαζικής επικοινωνίας και η παιδική ηλικία
    - Οι έμφυλες σχέσεις και οι μεταβαλλόμενες προσδοκίες
    - Τα παιδιά στις καταναλωτικές κοινωνίες
13. Παιδική Ηλικία, Δράση και Ιστορική Μνήμη
    - Τα παιδιά ως ιστορικοί δρώντες
    - Παιδική ηλικία, ταυτότητα και κοινωνική ένταξη
    - Κοινωνική τάξη, φύλο, εθνοτική καταγωγή και εμπειρίες παιδικής ηλικίας
    - Η αυτενέργεια των παιδιών και η καθημερινή ζωή
    - Οι μνήμες της παιδικής ηλικίας στην ιστορία
    - Σύγχρονες προσεγγίσεις στην ιστορία της παιδικής ηλικίας και η σημασία τους για τους μελλοντικούς εκπαιδευτικούς προσχολικής εκπαίδευσης

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</td><td>Δια ζώσης</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</td><td>Παρουσιάσεις PowerPoint
Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass,
Email</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr>
<tr><td>Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>48</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή εργασίας/-ών</td><td>48</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>135</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
</table>

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ .	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: (1) Εργασία (100%) (2) Γραπτή εξέταση (εξεταστική Σεπτεμβρίου για τους/τις φοιτητές/τριες που δεν εκπονήσουν εργασία) (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης (γραπτή εξέταση)** • Περιεχόμενο (60%) • Κριτική σκέψη (20%) • Δομή (10%) • Γλώσσα (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Μακρυνιώτη, Δ. (επιμ.), *Κόσμοι της παιδικής ηλικίας*, Τοπικά δ', Αθήνα 2003.
Ντε Μωζ, Λόυντ (επιμ.), *Ιστορία της παιδικής ηλικίας,* Αθήνα 1985.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

Abels, Heinz, *Jugend vor der Moderne. Soziologische und psychologische Theorien des 20. Jahrhunderts*. Opladen: Leske und Budrich, 1993.
Ariès, Philippe. *Centuries of Childhood. A Social History of Family Life*. New York: Alfred A. Knopf, 1962.
Boas, George. *The Cult of Childhood*. London: Warburg, 1966.
Brown, Marilyn R., ed. Picturing Children: Constructions of Childhood between Rousseau and *Freud*. Aldershot: Ashgate, 2002.
Buckingham, David. *After the Death of Childhood: Growing Up in the Age of Electronic Media*. Blackwell Publishers, 2000.
Bunge, Marcia J., ed. *The Child in Christian Thought*. Grand Rapids, MI: William B. Eerdmans Publishing Co., 2001.
Calvert, Karin. *Children in the House: The Material Culture of Early Childhood, 1600-1900*. Boston: Northeastern University Press, 1992.
Cleverley, John and D.C. Phillips. *Visions of Childhood: Influential Models from Locke to Spock*. New York: Teachers College, 1986.
Cannella, Gaile and Joe L. Kincheloe. "Kidworld: Childhood Studies, Global Perspectives, and Education". New York: Peter Lang, 2002.
Clausen, Lars, *Jugendsoziologie*. Stuttgart: Kohlhammer, 1976.
Cunningham, Hugh. *Children and Childhood in Western Society since 1500*. London: Longman, 1995.
Cunnington, Phillis and Anne Buck. *Children's Costume in England: 1300 to 1900*. New York: Barnes & Noble, 1965.
De Mause, Lloyde, ed. *The History of Childhood*. London: Souvenir Press, 1976.
Higonnet, Anne. *Pictures of Innocence: The History and Crisis of Ideal Childhood*. London: Thames and Hudson Ltd., 1998.
Immel, Andrea and Michael Witmore, eds. *Childhood and Children's Books in Early Modern Europe, 1550-1800*. New York: Routledge, 2006.
Kincaid, James R. *Child-Loving: The Erotic Child and Victorian Culture*. New York: Routledge, 1992.
Knörr, Jacqueline, ed. *Childhood and Migration. From Experience to Agency*. Bielefeld: Transcript, 2005.
Müller, Anja, ed. *Fashioning Childhood in the Eighteenth Century: Age and Identity*. Burlington, VT: Ashgate, 2006.
O'Malley, Andrew. *The Making of the Modern Child: Children's Literature and Childhood in the Late Eighteenth Century*. London: Routledge, 2003.
Pinchbeck, Ivy and Margaret Hewitt. *Children in English Society*. 2 vols. London: Routledge, 1969.
Pollock, Linda A. *Forgotten Children: Parent-child relations from 1500 to 1900*. Cambridge: Cambridge University Press, 1983.

Postman, Neil. *The Disappearance of Childhood*. New York: Vintage, 1994.
Schultz, James. *The Knowledge of Childhood in the German Middle Ages.*
Shorter, Edward. *The Making of the Modern Family*.
Sommerville, C. John. *The Discovery of Childhood in Puritan England*. Athens: University of Georgia Press, 1992.
Steinberg, Shirley R. and Joe L. Kincheloe. *Kinderculture: The Corporate Construction of Childhood*. Westview Press Inc., 2004. ISBN 081339157.
Stone, Lawrence. *The Family, Sex and Marriage in England 1500-1800*. New York: Harper and Row, 1979.
Zornado, Joseph L. *Inventing the Child: Culture, Ideology, and the Story of Childhood*. New York: Garland, 2001.

Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία

Αντωνίου, Δαυίδ, *Τα προγράμματα της Μέσης Εκπαίδευσης (1833-1929)*, τ. Α΄, 1987, τ. Β΄, 1988, τ. Γ΄, 1989, Αθήνα.
Αριές, Φιλίπ, *Αιώνες της παιδικής ηλικίας*, Αθήνα 1990.
Βαρών, Οντέτ, *Ελληνικός νεανικός τύπος (1941-1945). Καταγραφή*, τ. Α΄- Β΄, Αθήνα 1987.
Bidon, Danièle Alexandre, *Η καθημερινή ζωή των παιδιών στο Μεσαίωνα, 5ος-15ος αιώνας,* Αθήνα 1999.
Ζιώγου-Καραστεργίου, Σιδηρούλα, *Η Μέση Εκπαίδευση των κοριτσιών στην Ελλάδα (1830-1893)*, Αθήνα 1986.
Καλαφάτη, Ελένη, *Τα σχολικά κτίρια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (1821-1929). Από τις προδιαγραφές στον προγραμματισμό*, Αθήνα 1988.
Καρπόζηλου, Μάρθα, *Ελληνικός νεανικός τύπος (1830-1914). Καταγραφή*, Αθήνα 1987.
Κορασίδου, Μαρία, *Οι άθλιοι των Αθηνών και οι θεραπευτές τους. Φτώχεια και φιλανθρωπία στην ελληνική πρωτεύουσα το 19ο αιώνα,* Αθήνα 1995.
Κιουσοπούλου, Αντωνία, *Χρόνος και ηλικίες στη βυζαντινή κοινωνία. Η κλίμακα των ηλικιών από τα αγιολογικά κείμενα της μέσης εποχής (7ος-11ος αι.)*, Αθήνα 1997.
Λάππας, Κώστας, Πανεπιστήμιο και φοιτητές στην Ελλάδα κατά τον 19ο αιώνα, Αθήνα 2003.
Μακρυνιώτη, Δ., Η παιδική ηλικία στα αναγνωστικά βιβλία 1834-1919, Δωδώνη, Αθήνα-Γιάννενα 1986.
Μακρυνιώτη, Δ. (επιμ.), *Παιδική ηλικία,* Αθήνα 2001.
Μακρυνιώτη, Δ. (επιμ.), *Κόσμοι της παιδικής ηλικίας*, Τοπικά δ', Αθήνα 2003.
Μαχαίρα, Ελένη, *Η Νεολαία της 4ης Αυγούστου. Φωτο-γραφές*, 1987, σ. 216
Μερτύρη, Αντωνία, *Η καλλιτεχνική εκπαίδευση των νέων (1836-1945)*, Αθήνα 2000.
Μπακαλάκη, Αλεξάνδρα –Ελεγμίτου, Ελένη, *Η εκπαίδευση «εις τα του οίκου» και τα γυναικεία καθήκοντα (1830-1929)*, Αθήνα 1987. Παπαγεωργίου, Γιώργος, *Η μαθητεία στα επαγγέλματα (16ος-20ός αι.)*, Αθήνα 1986.
Ντε Μωζ, Λόυντ (επιμ.), *Ιστορία της παιδικής ηλικίας,* Αθήνα 1985.
Παπαθανασίου, Μαρία, *Μεγαλώνοντας στον ορεινό χώρο: Παιδιά και παιδική ηλικία σε μια κοινότητα της Δωρίδας τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα*, Αθήνα 2003.
Πάτσιου, Βίκυ, *«Η Διάπλασις των Παίδων» (1879-1922). Το πρότυπο και η συγκρότησή του*, Αθήνα 1987.
Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου Ιστορικότητα της παιδικής ηλικίας και της νεότητας, τ. Α΄- Β΄, Αθήνα 1986, σ. 725.
Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου Πανεπιστήμιο: Ιδεολογία και Παιδεία. Ιστορική διάσταση και προοπτικές, τ. Α΄- Β΄, Αθήνα 1989.
Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου. Οι χρόνοι της Ιστορίας για μια ιστορία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας, Αθήνα 1998.
Ρηγίνος, Μιχάλης, *Μορφές παιδικής εργασίας στη βιομηχανία και τη βιοτεχνία (1870-1940)*, Αθήνα 1995.
Σαλίμπα, Ζιζή, *Οι Ελληνίδες εργάτριες στη βιομηχανία και στη βιοτεχνία (1870-1922)*, Αθήνα 2002.
Σοφιανός, Κώστας, *Το νομικό καθεστώς της παιδικής ηλικίας και της νεότητας (1833-1900)*, τ. Α΄- Β΄, Αθήνα 1988.
Τομαρά-Σιδέρη, Ματούλα –Σιδέρης, Νίκος, *Συγκρότηση και διαδοχή των γενεών στην Ελλάδα του 19ου αιώνα: η δημογραφική τύχη της νεότητας*, 1986.
Τσικνάκης, Κώστας, *Ελληνικός νεανικός τύπος (1915-1936). Καταγραφή*, Αθήνα 1986.

Φουρναράκη, Ελένη, *Εκπαίδευση και αγωγή των κοριτσιών. Ελληνικοί προβληματισμοί (1830-1910). Ένα Ανθολόγιο*, Αθήνα 1987.

(Κ 40 Ε) Ανθρωπολογικές Προσεγγίσεις της Ανάγνωσης

Διδάσκων/ουσα:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 40 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	**3**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	**4.5**
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ**		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	**ΕΛΛΗΝΙΚΑ**		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	**ΝΑΙ**		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	**E-Class**		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> • να αναθεωρήσουν την διαδικασία της ανάγνωσης αποδίδοντας στις κοινές αντιλήψεις για την ανάγνωση μια επιστημονική και κριτική προοπτική • να διερευνήσουν τι συνιστούν αλλά και πώς βιώνονται οι αναγνωστικές εμπειρίες και τα αναγνωστικά γεγονότα από τα υποκείμενα • να εξετάσουν κριτικά σχέσεις που παράγονται με επίκεντρο το βιβλίο, την ανάγνωση και τους/τις αναγνώστες/τριες • να συνδέσουν το βιβλίο ως υλικό αντικείμενο με σωματοποιημένες πρακτικές και εγχώριες πολιτισμικές αντιλήψεις και αξίες • να εντοπίσουν εσωτερικευμένους περιορισμούς που αναπαράγουν ένα «έγκυρο» σύστημα ως προς τη χρήση των βιβλίων

- να μάθουν να υποστηρίζουν σε εκπαιδευτικό πλαίσιο μη κυρίαρχες αναγνωστικές πρακτικές και να αξιοποιούν το εύρος του αναγνωστικού φάσματος στην καθημερινή εκπαιδευτική πράξη.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Ευαισθησία σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η ανάγνωση ως κοινωνική πρακτική υπόκειται σε διαδικασίες πολιτισμικής κατασκευής. Ως εμπειρία βιώνεται ήδη από τη βρεφική ηλικία και συνεχίζει να διαμορφώνεται δια βιου στα υποκείμενα. Το μάθημα υιοθετώντας διεπιστημονικές οπτικές πραγματεύεται σύγχρονες χρήσεις και νοήματα της ανάγνωσης στην καθημερινή ζωή και τρόπους με τους οποίους οι άνθρωποι διαπραγματεύονται τη σχέση τους με τα βιβλία και άλλα αναγνώσματα. Παράλληλα, στόχος του μαθήματος είναι να αποδώσει στις κοινές αντιλήψεις για την ανάγνωση μια επιστημονική και κριτική προοπτική. Μεταβαίνοντας από την έννοια μιας εννιαίας και συμπαγούς ανάγνωσης, στην ανάγνωση ως περιεκτική δραστηριότητα επιχειρεί να αναδείξει το εύρος και τις διαστάσεις της στη ζωή των υποκειμένων. Τα πεδία που διερευνώνται είναι:

- ιστορικο-πολιτισμικές όψεις της ανάγνωσης και του αναγνώστη
- σωματικές διαστάσεις της ανάγνωσης
- ανάγνωση ως ατομική δραστηριότητα, ταυτότητα και ανάγνωση
- μορφές ανάγνωσης, κυρίαρχες αναγνωστικές πρακτικές, μεταβαλλόμενα αναγνωστικά σχήματα
- ανάγνωση ως κοινωνική δραστηριότητα, κοινωνικότητες γύρω από την ανάγνωση
- έμφυλες διαστάσεις της ανάγνωσης
- τόποι της ανάγνωσης

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Το μάθημα βασίζεται στην χρήση Τ.Π.Ε. και πολυμεσικού υλικού στη διδασκαλία. • Γίνεται χρήση PowerPoint, Video, Δημιουργία ψηφιακού πίνακα για διαμοιρασμό συνδέσμων πηγών, αρχείων και για περεταίρω συζητήσεις

	ειδικά για το μάθημα. • Για την εξ αποστάσεως επικοινωνία με τους φοιτητές χρησιμοποιείται eclass, email και η πλατφόρμα τηλεδιάσκεψης που προσφέρεται από το Δ.Π.Θ.
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	*Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)*
Διαλέξεις	39
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	46
Συγγραφή εργασίας/-ών	50
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: Οι φοιτητές/τριες αξιολογούνται βάσει τυπικών και μη τυπικών μορφών αξιολόγησης κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Αυτές περιλαμβάνουν • Ενεργό συμμετοχή κατά τη διάρκεια των σεμιναρίων και των δραστηριοτήτων (20%) και • Εκπόνηση εργασίας με παρουσίαση (80%) Τα κριτήρια αξιολόγησης ανακοινώνονται στους/στις φοιτητές/τριες αναλυτικά στη σελίδα του μαθήματος με την έναρξη των μαθημάτων.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Boyarin, J., ed. 1993. The Ethnography of Reading. Berkerley: University of California Press.

Bradbury, R., 2000. Φαρενάιτ 451, μτφ. Χρυσοχόου Μ., Αθήνα: εκδόσεις παρά πέντε.

Cavallo G., Chartier R. 2008 (επιμ), Ιστορία της Ανάγνωσης στον Δυτικό Κόσμο, επιμ. Μπάνου Χ., Αθήνα: Μεταίχμιο.

Eco, U. & Carriere J.C., 2012. This Is Not the End of the Book-A Conversation Curated by Jean-Philippe De Tonnac. London: VINTAGE.

Holbrook, J. 2001. The Reading of Books. Reprint. New York: University of Illinois Press.

Jacobs, A. 2011. The Pleasures of Reading in an Age of Distraction. New York: Oxford University Press.

Kertesz, A. 2008. On Reading. Reissue. New York: WW Norton & Co.

Kopytoff, I., 1986. “The cultural biography of things: commoditization as process”, στο The

social life of things, Commodities in cultural perspective, Cambridge University Press, Cambridge, 64-94.

Perec, G., 2005. «Ανάγνωση: Κοινωνικό-φυσιολογικό σκιαγράφημα» στο Σκέψη/ Ταξινόμηση, μτφ. Τσιριμώκου Λ. Αθήνα: εκδόσεις Άγρα.

Reed A. 2018. "Literature and Reading", Annual Review of Anthropology, 47:1, 33-45.

Κρίστοφ Α., 2008. Η αναλφάβητη, μτφ. Μακάρωφ Α. Αθήνα: Άγρα.

Λεοντσίνη, Μ. 2000 (επιμ.). Όψεις της Ανάγνωσης, μτφ. Αθανασίου Κ., Σιατίστας Φ., Αθήνα: Νήσος.

Μπαρτ, Ρ., 1973. Η Απόλαυση της Ανάγνωσης. μτφ. Χατζιδάκη Φ. και Κρητικός Γ., Αθήνα: Ράππα.

Olson, D., 2003. Ο Κόσμος πάνω στο Χαρτί. Οι Εννοιακές και Νοητικές Επιπτώσεις της Γραφής και της Ανάγνωσης. Επιμ. Τζ. Βαρνάβα-Σκούρα, μετφ. Ι. Φ. Βλαχόπουλος, Αθήνα: Παπαζήσης.

Παραδέλλης, Θ., 1997. «Προφορικότητα και εγγραμματοσύνη: από την αυτόνομη δράση στην κοινωνική πρακτική», μτφ. Χατζηκυριάκος Κ. Εισαγωγή στο Ong, W. Προφορικότητα και εγγραμματοσύνη. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Σερτώ, Μ. ντε 2010. Επινοώντας την καθημερινή πρακτική, Η πολύτροπη τέχνη του πράττειν, μτφ. Καψαμπέλη Κ, Αθήνα: Σμίλη.

(Κ 41 Ε) Οπτικός Γραμματισμός

Διδάσκουσα: Μαρέττα Σιδηροπούλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 41 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΟΠΤΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	**3**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	**4.5**
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ**		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	**ΕΛΛΗΝΙΚΑ**		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	**ΝΑΙ**		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430444/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> • γνωρίσουν βασικές έννοιες που σχετίζονται με το πεδίο του Οπτικού Γραμματισμού • αναλύουν, ερμηνεύουν και να εξετάζουν κριτικά οπτικές πληροφορίες, όπως, επίσης να δημιουργούν οι ίδιοι/ ες οπτικό υλικό • αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και στάσεις ώστε να κατανοούν και να αναλύουν τα πολλαπλά επίπεδα εικονικών αναπαραστάσεων (διαφήμιση, τηλεόραση, social media, κινηματογράφο, ντοκιμαντέρ, αφίσα, παιδικό σχέδιο, εικονογραφημένα βιβλία κα.) • σύνδεσουν γνώση και πράξη μέσα από συναφείς εφαρμογές και βιωματικές τεχνικές κατανόησης, αξιολόγησης και αναστοχασμού • έρθουν σε επαφή με πρακτικές για την καλλιέργεια του Οπτικού Γραμματισμού και να αναπτύξουν ικανότητα εφαρμογής των παραπάνω στο χώρο της εκπαίδευσης προσχολικής ηλικίας.

Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν οργανωθεί ως εξής:

1. Φιλοσοφικές αφετηρίες του οπτικού γραμματισμού: Η αλληγορία του Σπηλαίου και οι πρώιμες θεωρητικές προσεγγίσεις της εικόνας.
2. Προσδιορίζοντας την εικόνα. Είδη εικόνων. Ιστορικότητα της εικόνας.
3. Η εικόνα ως κείμενο. Σχέσεις, όρια και διασυνδέσεις μεταξύ εικόνας και γραπτού λόγου.
4. Οπτικός πολιτισμός / Οπτικός Γραμματισμός: Η εμπειρία του παιδιού σε έναν κόσμο διαμορφωμένο από εικόνες.
5. Χρήσεις και ιδεολογικές διαστάσεις της εικόνας: Θεωρητικές και κριτικές προσεγγίσεις· αναπαραστάσεις φύλου, κοινωνικής τάξης, εθνοτικής ταυτότητας, ηλικίας και ικανότητας.
6. Προσωπική φωτογραφία και οπτική αφήγηση: Η εικόνα ως φορέας μνήμης και προσωπικής ιστορίας.
7. Μεθοδολογικές προσεγγίσεις ανάλυσης και ερμηνείας της εικόνας.
8. Νέες Τεχνολογίες και ψηφιακά μέσα: η εξέλιξη στην παραγωγή και διάχυση των εικόνων. Media and Information Literacy (MIL)
9. Παιδαγωγική αξιοποίηση της εικόνας: Καλές πρακτικές και προτάσεις εφαρμογής στην Προσχολική Εκπαίδευση.
10. Αναπαραστάσεις παιδιών στην Τέχνη, τη Φωτογραφία, τον Κινηματογράφο.
11. Τα παιδιά ως φωτογράφοι και δημιουργοί εικόνων. Παιδική φωτογραφία και δημιουργικές πρακτικές οπτικής έκφρασης.
12. Προβολή, σχολιασμός και ανάλυση τεκμηρίων: διαφήμιση, έργα τέχνης, παιδικό σχέδιο, εικονογραφημένα αναγνώσματα για παιδιά, ταινίες για παιδιά (μυθοπλαστικές/ τεκμηρίωσης).
13. Ασκήσεις βιωματικής κατανόησης, αξιολόγησης και αναστοχασμού γύρω από εικόνες.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Το μάθημα βασίζεται στην χρήση Τ.Π.Ε. και πολυμεσικού υλικού στη Διδασκαλία. • Γίνεται χρήση PowerPoint, Video, δημιουργία ψηφιακού πίνακα για διαμοιρασμό συνδέσμων πηγών, αρχείων και για περεταίρω συζητήσεις ειδικά για το μάθημα. • Για την εξ αποστάσεως επικοινωνία με τους φοιτητές χρησιμοποιείται eclass, email και η πλατφόρμα τηλεδιάσκεψης που προσφέρεται από το Δ.Π.Θ.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	*Δραστηριότητα*	*Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)*
	Διαλέξεις	39
	Διαδραστική διδασκαλία	46
	Συγγραφή εργασίας/-ών	50
	Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Περιγραφή** Οι φοιτητές/τριες αξιολογούνται με παρουσίαση και κατάθεση προσωπικού ατομικού φακέλου portfolio. **Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • Υποστήριξη Portfolio (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) Το porfolio αξιολογείται συνολικά: 1. ως προς την **πληρότητα** του περιεχόμενου (20%) 2. την **ποιότητα** των εργασιών (επιστημονική επάρκεια, γλωσσική επάρκεια, αισθητικά οπτικά κριτήρια) (20%) 3. την **πρωτοτυπία** και τη δημιουργικότητα (20%) 4. τη **συνολική** παρουσίαση της δουλειάς ως προς τη **μορφή και την οργάνωση** (20%) 5. Στη διαμόρφωση της τελικής βαθμολογίας περιλαμβάνονται επίσης οι δεξιότητες παρουσίασης **προφορικής υποστήριξης** (20%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βασική Βιβλιογραφία (Εύδοξος)
Επιλογές Συγγραμμάτων:
Βιβλίο [143550858]: Βιβλία σε κίνηση: Booktrailers, γραμματισμοί και εκπαίδευση, Μαρέττα Σιδηροπούλου
Βιβλίο [59360816]: Παιδικό Σχέδιο, Κούβου Ουρανία
Βιβλίο [68373447]: Εικόνες της παιδικής ηλικίας στη μεγάλη οθόνη, Γουλής Δημήτρης

Πρόσθετη προτεινόμενη βιβλιογραφία

Arnheim R., 2007. Οπτική Σκέψη. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Barthes R., 1988. Εικόνα-Μουσική-Κείμενο. Μτφ. Γ. Σπανός, Αθήνα: Πλέθρον.

Benjamin W., 1978. «Συνοπτική Ιστορία της Φωτογραφίας», στο Δοκίμια για την Τέχνη, μτφ: Δ. Κούρτοβικ, Αθήνα: Κάλβος.

Berger J., 1986. Η Εικόνα και το Βλέμμα. Μτφ. Ζ. Κονταράτου. Αθήνα: Οδυσσέας.

Blake Q., 2001. Tell Me A Picture: Adventures In Looking At Art. London: National Gallery Company.

Cope B., Kalantzis M., Στελλάκης Ν., & Αρβανίτη Ε., 2019. Γραμματισμοί, Μια παιδαγωγική διαφοροποιημένου σχεδιασμού και πολυτροπικών νοηματοδοτήσεων. Μτφ. Γ.Χρηστίδης, Αθήνα: Κριτική.

Γουλής, Δ., 2016. Εικόνες της παιδικής ηλικίας στη μεγάλη οθόνη, Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Δουλκέρη, Τ. 1997. *Η εικόνα του παιδιού στη Ελληνική τηλεόραση και στον Ελληνικό τύπο.* Αθήνα: Gutenberg.

Hailey D., Miller A., Yenawine P., 2015. "Understanding Visual Literacy: The Visual Thinking Strategies Approach". In: Baylen D., D'Alba A. (eds) *Essentials of Teaching and Integrating Visual and Media Literacy*. Springer, Cham.

Hall, S. (ed.), 1997. *Representation, Cultural Representations and Signifying Practices.* London: SAGE & The Open University.

Ηλιοπούλου Ε, 2022. *Οπτικός Αλφαβητισμός. Η Εικόνα ως εργαλείο ανάπτυξης κοινωνικών, συναισθηματικών και γνωστικών δεξιοτήτων.* Αθήνα: Προπομπός.

Kress, G. & Van Leeuwen, T., 2010*. Η ανάγνωση των εικόνων: η γραμματική του οπτικού σχεδιασμού*, Αθήνα: Επίκεντρο.

Kress, G., 2003. *Literacy in the New Media Age*. Abingdon: Routledge.

Kress, G., 2012. *Multimodality: A social semiotic approach to contemporary communication*. Abingdon: Routledge.

Κακάμπουρα Ρ. & Κασσαβέτη Ο., 2018. *Οπτική εθνογραφία και εκπαίδευση: θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές προτάσεις.* Αθήνα: Επίκεντρο.

Λαμνή Κ., 2019. *Η τέχνη στην καλλιέργεια και ανάπτυξη του οπτικού γραμματισμού και του προφορικού λόγου του νηπίου στην προσχολική αγωγή.* Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Κυριακίδη

Sidiropoulou M., 2023. Beyond Text: The Photo-Essay as an Innovative Visual Research Method, *Journal of Regional Socio-Economic Issues (JRSEI)*, Volume 13, Issue 2, June 2023

Σβαλίγκου Χ., 2011. *Η ερμηνεία της εικόνας ως σημείου της οπτικής επικοινωνίας*, Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Sontag, S., 1993. Περί φωτογραφίας. Μτφ. Η.Παπαϊωάννου, Αθήνα: Εκδόσεις Φωτογράφος.

Van Leeuwen, T. & Jewitt, C. (επιμ.) 2001. The Handbook of Visual Analysis. London: Sage Publications.

Χοντολίδου, Ε., 1999. «Εισαγωγή στην έννοια της πολυτροπικότητας» στο *Γλωσσικός Υπολογιστής, Περιοδική Έκδοση του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας για τη Γλώσσας και τη Γλωσσική Αγωγή,* 1 (1),

σελ: 115-117.

Wilson, C., 2012. “Media and Information Literacy: Pedagogy and Possibilities”. Comunicar, 20(39): 15-24.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Journal of Visual Culture, SAGE Publishing (2002- current)

Journal of Visual Literacy, Taylor & Francis (1989 - current)

(Κ 42 Ε) Ανθρωπολογικές Προσεγγίσεις της Συγγένειας και της Οικογένειας

Διδάσκουσα: *Ήβη Δασκαλάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια*

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 42 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΓΓΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	**3**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	**4.5**
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ**		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	**ΕΛΛΗΝΙΚΑ**		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	**ΝΑΙ**		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430486/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) Κατανοούν βασικές θεωρίες και τρόπους εθνογραφικής καταγραφής που σχετίζονται με τη μελέτη της συγγένειας και της οικογένειας 2) Αναγνωρίζουν τις πολλαπλές μορφές οργάνωσης των συγγενειακών/οικογενειακών σχέσεων και συγκρότησης του οικιακού χώρου σε διαφορετικά κοινωνικά, πολιτισμικά και ιστορικά συμφραζόμενα 3) Αντιλαμβάνονται την πολιτισμική ποικιλομορφία εννοιών όπως οικογένεια, οικιακή ομάδα, γάμος, καταγωγή, συγγένεια, μητρότητα, πατρότητα κλπ. 4) Διακρίνουν παλαιότερες και σύγχρονες μορφές συγγένειας 5) Αναγνωρίζουν διαφορετικές μορφές συγγένειας και να συνδέουν τη συγγένεια με άλλα πεδία της κοινωνικής ζωής (εκπαίδευση, εργασία, κατανάλωση, θρησκεία, ιατρική, πολιτική, κ.α.) 6) Ερμηνεύουν σχέσεις και διεργασίες που επιτελούνται εντός της οικογένειας και των

συγγενειακών δικτύων και να αναλύουν τις επιδράσεις τους στην κοινωνικοποίηση των παιδιών και ενήλικων μελών τους
7) Διακρίνουν παλαιότερες και σύγχρονες μορφές συγγένειας
8) Προσδιορίζουν διαδικασίες της μάθησης και της γνώσης οι οποίες παράγονται και αναπαράγονται εντός της οικογένειας και συγγενειακών δικτύων
9) Αξιολογούν το νομοθετικό πλαίσιο και μέτρα κοινωνικής πολιτικής για την οικογένεια

Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών/ριών στη σύγχρονη ανθρωπολογική προβληματική γύρω από τις έννοιες της συγγένειας, της οικογένειας, της οικειότητας και του «σχετίζεσθαι». Το μάθημα αναλύει κλασικές και σύγχρονες θεωρίες για τη συγγένεια. Παράλληλα, εμβαθύνει στους πολιτισμικά ποικίλους τρόπους οργάνωσης των συγγενειακών/οικογενειακών σχέσεων και συγκρότησης του οικιακού χώρου σε διαφορετικές κοινωνίες και πολιτισμούς. Δίνεται έμφαση στην πολιτισμική ποικιλομορφία εννοιών όπως γάμος, προίκα, καταγωγή, μητρότητα, πατρότητα και αναλύονται παλαιότερες και σύγχρονες μορφές συγγένειας Καταδεικνύεται η διασύνδεση σχέσεων και πρακτικών της συγγένειας με διαδικασίες της μάθησης, της αναπραγωγής της γνώσης, της κοινωνικοποίησης καθώς με και άλλες πλευρές της κοινωνικής ζωής. Στο πλαίσιο της ανάλυσης μετασχηματισμών της συγγένειας, προσεγγίζεται το εθνικό και διεθνές νομοθετικό πλαίσιο για την οικογένεια και την αναπαραγωγή.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν ως εξής:

1. Εισαγωγή στις έννοιες της συγγένειας και της οικογένειας από την οπτική της κοινωνικής/πολιτισμικής ανθρωπολογίας

2. Ανθρωπολογικές θεωρήσεις της συγγένειας από τον 19ο ως το πρώτο μισό του 20ου αιώνα I - Η θεωρία του ανθρωπολογικού εξελικτισμού και η ανθρωπολογική μελέτη της συγγένειας σε μη δυτικά πλαίσια

3. Ανθρωπολογικές θεωρήσεις της συγγένειας από τον 19ο ως το πρώτο μισό του 20ου αιώνα II - Λειτουργισμός, δομολειτουργισμός, δομισμός και η ανθρωπολογική μελέτη της συγγένειας σε μη δυτικά πλαίσια

4. Ανθρωπολογικές θεωρήσεις της συγγένειας από το δεύτερο μισό του 20ου αιώνα ως σήμερα I - Εθνογραφίες από όλο τον κόσμο

5. Ανθρωπολογικές θεωρήσεις της συγγένειας από το δεύτερο μισό του 20ου αιώνα ως σήμερα II - Εθνογραφίες από την Ελλάδα

6. Εθνογραφικές προσεγγίσεις του γάμου, των γαμήλιων πρακτικών και της προίκας

7. Εθνογραφικές προσεγγίσεις της οικιακότητας και του οικιακού χώρου

8. Συγγένεια, φύλο και σεξουαλικότητα - Έμφυλοι ρόλοι και ιεραρχικές σχέσεις (σχέσεις εξουσίας)

στην οικογένεια: εθνογραφικά παραδείγματα

9. Συγγένεια και ηλικία - Παιδί και οικογένεια - Διαγενεακές σχέσεις: Η οικογένεια ως πεδίο διεργασιών μάθησης και αναπαραγωγής της γνώσης - Άτυπες μορφές εκπαίδευσης στα δίκτυα της συγγένειας: εθνογραφικά παραδείγματα

10. Συγγένεια, «σχετίζεσθαι» και «ανήκειν». Η οικογένεια και η γονεϊκότητα ως πεδία αναπαραγωγής της ταυτότητας: εθνογραφικά παραδείγματα

11. Κοινωνικές ανισότητες και οικογένεια. Κοινωνικά ευάλωτες οικογένειες. Παιδί και φτώχεια.

12. Σύγχρονες προσεγγίσεις του σχετίζεσθαι και της συγγένειας. Υιοθεσία, μονογονεϊκότητα, Ιατρικώς Υποβοηθούμενη Αναπαραγωγή και μετασχηματισμοί της συγγένειας στη σύγχρονη κοινωνία: εθνογραφικά παραδείγματα

13. Κράτος και οικογένεια: Βιοπολιτική, δημογραφικό και νομοθετικές ρυθμίσεις για την αναπαραγωγή, τον γάμο και την οικογένεια.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση PowerPoint • Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης e-class • Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	96
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Περιγραφή** Οι φοιτητές/τριες μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε δύο τρόπους αξιολόγησης: Πρώτος: Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις ανάπτυξης (100%) Δεύτερος: Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις ανάπτυξης (80%) Υποστηρικτική προφορική εργασία (παρουσίαση με PowerPoint) (20%) **Γλώσσα αξιολόγησης:** Ελληνικά **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: Οι φοιτητές/τριες μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε δύο τρόπους αξιολόγησης: Πρώτος: • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις ανάπτυξης (100%) Δεύτερος: • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις ανάπτυξης (80%) • Υποστηρικτική προφορική εργασία (παρουσίαση με PowerPoint (20%)

	Κριτήρια αξιολόγησης της γραπτής εργασίας (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (ορθή εστίαση, ανάπτυξη επιχειρηματολογίας, θεωρητική και μεθοδολογική τεκμηρίωση, αναλυτική και συνθετική ικανότητα, κριτική σκέψη) (55%) • Δομή (15%) • Γλώσσα (ορθή χρήση επιστημονικού λόγου, σαφήνεια, έκφραση) (15%) • Βιβλιογραφία (ορθή χρήση με βάση το σύστημα *APA*, επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, αυτόνομη ανεύρεση πηγών) (15%) **Κριτήρια αξιολόγησης** της υποστηρικτικής προφορικής εργασίας (παρουσίασης) (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο παρουσίασης (ορθή εστίαση) (50%) • Έκφραση (ορθή χρήση επιστημονικού λόγου, σαφήνεια) (25%) • Χρήση ψηφιακών εργαλείων (PowerPoint) (15%) • Βιβλιογραφία (ορθή χρήση, αυτόνομη ανεύρεση πηγών) (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Καλπουρτζή, Ε. (2001). Συγγενικές Σχέσεις και Στρατηγικές Ανταλλαγών. Το Παράδειγμα της Νάξου το 17ο αι. Ελληνικά Γράμματα: Αθήνα

Καντσά, Β. (Επιμ.) (2013). Η μητρότητα στο προσκήνιο. Σύγχρονες έρευνες στην ελληνική εθνογραφία. Εκδ. Αλεξάνδρεια: Αθήνα

Κογκίδου, Δ. (1995). Μονογονεϊκές Οικογένειες: Πραγματικότητα-Προοπτικές-Κοινωνική Πολιτική, Αθήνα: Νέα Σύνορα.

Καλπουρτζή, Ε. (2001). Συγγενικές Σχέσεις και Στρατηγικές Ανταλλαγών. Το Παράδειγμα της Νάξου το 17ο αι. Ελληνικά Γράμματα: Αθήνα

Καυταντζόγλου, Ρ. (Επιμ.) (1996). Οικογένειες του Παρελθόντος. Μορφές Οικιακής Οργάνωσης στην Ευρώπη και τα Βαλκάνια.. Αλεξάνδρεια: Αθήνα

Kuper, A. (2006) [α' έκδοση 1988, β' έκδοση 2005]. Η επανεπινόηση της πρωτόγονης κοινωνίας. Μεταμορφώσεις ενός μύθου. Εκδ. Αλεξάνδρεια: Αθήνα.

Νόβα-Καλτσούνη, Χ. (Επιμ.) (2000). Κείμενα Κοινωνιολογίας του Γάμου και της Οικογένειας. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός.

Νόβα-Καλτσούνη, Χ. (Επιμ.) (2018). Οικογένεια & Οικογενειακές Σχέσεις. Αθήνα: Gutenberg.

Παπαδοπούλου, Λ. (2016). Η νομική έννοια της «οικογένειας» και τα ομόφυλα ζευγάρια: μαθήματα από το ΕΔΔΑ. Στον Τιμητικό Τόμο για την καθηγήτρια Έφη Κουνουγέρη-Μανωλεδάκη. Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα, σσ. 355-390.

Sahlins, M. (2014) Τι είναι (και τι δεν είναι) η συγγένεια, Αθήνα, Εκδόσεις του Εικοστού

Strathern, M. (2008) [1992].Αναπαράγοντας το μέλλον. Ανθρωπολογία, συγγένεια και νέες τεχνολογίες αναπαραγωγής. Αθήνα: Εκδ. Ελληνικά Γράμματα

Τουντασάκη, Ε. (2008) Ανθρωπολογικές θεωρήσεις της συγγένειας κατά τον 20ο αι. Αθήνα: Εκδ. Ελληνικά Γράμματα

Vernier, Β. (2001). Η Κοινωνική Γένεση των Αισθημάτων. Πρωτότοκοι και Υστερότοκοι στην Κάρπαθο. Εκδ. Αλεξάνδρεια: Αθήνα

UNICEF (2013). Η Ευημερία των Παιδιών στις Πλούσιες Χώρες. Μια συγκριτική μελέτη. Innocenti

Report Card 11. Office of Research-Innocenti.

Watkins, M. (2007). Μιλώντας με Μικρά Παιδιά για την Υιοθεσία τους. Αθήνα: Gema.

Ξενόγλωσση

Carsten, J. (Ed.). (2000). Cultures of Relatedness. New Approaches to the Study of Kinship. Cambridge University Press: Cambridge.

Chatjouli, A., Daskalaki, I. & Kantsa, V. (2015). *Out of Body*, *Out of Home: Assisted Reproduction, Gender and Family in Greece,* Αθήνα: Αλεξάνδρεια

Chatjouli, A., Daskalaki, I. & Kantsa, V. (2017). "Parenthood and Partnerhood in the Context of Assisted Reproduction in Greece". *Sociological Research Online*, Special Section: Making Parents.

Collier, J F and Yanagisako, S J. (Eds.) (.1987). Gender and Kinship. Essays Toward a Unifiied Analysis.Stanford University Press: Stanford, California.

Chatjouli, A., Daskalaki, I. & Kantsa, V. (2017) "Parenthood and Partnerhood in the Context of Assisted Reproduction in Greece". *Sociological Research Online*, Special Section: Making Parents.

Daskalaki, I. (2002/2003). "The Role of Marriage in the Socio-Economic Life of Gypsy Community", *TOTEM*: The University of Western Ontario Journal of Anthropology, Volume 11- 2002/2003, σελ. 13-28.

Delphy, C. & Leonard, D. (1992). Familiar Exploitation. A New Analysis of Marriage in Contemporary Western Societies. Cambridge: Polity Press.

Edwards, J., Sarah, F., Eric, H., Price F., Strathern, M. (Eds). (1993 2nd edition). Technologies of Procreation. Kinship in the Age of Assisted Conception. Routledge: London and New York.

Evans-Prichard, E.E. (1951 επανέκδοση 2002). Kinship and Marriage among the Nuer. Clarendon Press: Oxford.

Fox, R. (1967). Kinship and Marriage. An Anthropological Perspective. Cambridge University Press: Cambridge.

Frankin, S. & McKinnon, S. (eds.) (2001). Relative Values. Reconfiguring Kinship Studies. Duke University Press: Durham & London.

Ginsberg, F. & Rapp, R. (Eds.) Conceiving the New World Order. University of California Press: Berkeley

Goody, J. (Ed.) (1973). The Character of Kinship. Cambridge University Press: Cambridge

Goody, J. (Ed.). (1971). Kinship. Penguin Books Ltd: Harmondsworth, Middlesex, England.

Holy, L. (1996). Anthropological Perspectives on Kinship. Pluto Press: London.

James, A. & Prout, A. (1990) (Eds.). Constructing and Reconstructing Childhood: Contemporary Issues in the Sociological Study of Childhood. London: The Falmer Press.

Levi-Strauss, C. (1949). Les Structures elementaires de la parente

Mac Cornack, C. & Strathern, M. (Eds.) (1980). Nature, Culture and Gender. Cambridge University Press: Cambridge

Parkin, R. & Stone, L. (2004). Kinship and Family. An Anthropological Reader. Blackwell Publishing

Radcliffe-Brown, A.R. 1950. Social Organization of African Systems of Kinship and Marriage

Ridge, T. (2002). Childhood Poverty and Social Exclusion. From a Child's Perspective. Bristol: The Policy Press.

Schneider, D. (1968 2nd 1980). American Kinship. A Cultural Account. The University of Chicago Press: Chicago and London

Stone, L. (1997). Kinship and Gender. An Introduction. Westview Press: Colorado and Oxford.

Stone, L. (2000). New Directions in Anthropological Kinship. Rowman & Littlefield.

Strathern, M. (1992). After Nature. English Kinship in the late Twentieth Century. Cambridge University Press: Cambridge

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Ελληνόγλωσσα

Εθνολογία http://www.societyforethnology.gr/el/ethnology-journal

Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/ekke

Κοινωνικές Επιστήμες

http://alexandria-publ.gr/product-category/social-sciences/

Σύγχρονα Θέματα http://www.synchronathemata.gr/

Ξενόγλωσσα

American Anthropologist http://www.americananthropologist.org/

American Ethnologist
http://anthrosource.onlinelibrary.wiley.com/hub/journal/10.1111/(ISSN)1548-1425/

Annual Review of Anthropology http://www.annualreviews.org/journal/anthro

Anthropological Quarterly http://aq.gwu.edu/

Anthropology Today http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1467-8322

Cultural Anthropology https://culanth.org/

Current Anthropology http://www.journals.uchicago.edu/toc/ca/current

Ethnology https://www.jstor.org/journal/ethnology

Journal of Family issues http://journals.sagepub.com/home/jfi

Journal of Family Studies http://www.tandfonline.com/loi/rjfs20

Journal of Family Theory & Review http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1756-2589

Journal of Marriage and Family http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1741-3737

Journal of the Royal Anthropological Institute
https://www.therai.org.uk/publications/journal-of-the-royal-anthropological-institute

Family Relations http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1741-3729

International Journal for Family Research and Policy http://ijfrp.journals.yorku.ca/index.php/ijfrp

International Journal of Law, Policy and the Family https://academic.oup.com/lawfam

(Κ 44 Ε) Κοινωνιολογικές και Ανθρωπολογικές Προσεγγίσεις της Παιδικής Ηλικίας

Διδάσκουσα: Ήβη Δασκαλάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 44 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	**3**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	**4.5**
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ**		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	**ΕΛΛΗΝΙΚΑ**		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	**ΝΑΙ**		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430478/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) Περιγράφουν την έννοια της «παιδικής ηλικίας» αναγνωρίζοντας τη διαφορετικότητά της στο χρόνο και στο χώρο. 2) Αναπτύσσουν τις βασικές θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις της παιδικής ηλικίας, υπό το πρίσμα της κοινωνιολογίας και της κοινωνικής ανθρωπολογίας. 3) Εντοπίζουν μέσα από τη συγκριτική ανάλυση εθνογραφικών παραδειγμάτων διαφορετικές εκφάνσεις παιδικής ηλικίας. 4) Διακρίνουν την παιδική ηλικία ως πεδίο ελέγχου, παρέμβασης και ρύθμισης μέσα από την εκπαίδευση, τα ΜΜΕ και την Τεχνολογία. 5) Θέτουν κριτικά ερωτήματα κατά την προσέγγιση των δικαιωμάτων και των φυσικοποιημένων προτύπων της παιδικής ηλικίας. 6) Τεκμηριώνουν με σύγχρονη βιβλιογραφία την εξέλιξη των κοινωνικών φαινομένων στα

οποία εντοπίζεται η διάσταση της παιδικής ηλικίας.

Γενικές Ικανότητες

- Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από το χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης
- Μεταφορά των επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας
- Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών/ριών στη σύγχρονη προβληματική για την ιστορική, κοινωνική και πολιτισμική κατασκευή της παιδικής ηλικίας. Το μάθημα συμπεριλαμβάνει αναλύσεις των θεωριών κοινωνικοποίησης και ανάπτυξης της παιδικής ηλικίας, επιχειρώντας μια κριτική αποτίμηση των κλασικών, των νέων κοινωνιολογικών θεωριών, καθώς και των συναφών με την παιδική ηλικία θεωριών από την οπτική της κοινωνικής ανθρωπολογίας. Επίσης, το μάθημα επικεντρώνεται σε εθνογραφικά παραδείγματα τα οποία αναδεικνύουν διαφορετικές μορφές παιδικής ηλικίας σε διαφορετικά ιστορικά και πολιτισμικά συμφραζόμενα όσο και την οπτική των ίδιων των παιδιών για τους εαυτούς τους και τις σχέσεις τους.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν ως εξής:

1η Εβδομάδα
Εισαγωγή στην κοινωνική έρευνα για το «παιδί» και την «παιδική ηλικία».

2η Εβδομάδα
Ο εννοιολογικός διαχωρισμός μεταξύ «παιδικής ηλικίας» και «κόσμου των ενηλίκων» στον σύγχρονο δυτικό κόσμο.

3η Εβδομάδα
Η θεωρία του ανθρωπολογικού εξελικτισμού, το «φυσικό» και το «κοινωνικό» παιδί.

4η Εβδομάδα
Από τις εξελικτικές προσεγγίσεις του «παιδιού» και της «παιδικής ηλικίας» στη θεωρία της ιστορικής και κοινωνικής κατασκευής της παιδικής ηλικίας Ι.
Η θεωρία του Philippe Ariès.

5η Εβδομάδα

Από τις εξελικτικές προσεγγίσεις του «παιδιού» και της «παιδικής ηλικίας» στη θεωρία της ιστορικής και κοινωνικής κατασκευής της παιδικής ηλικίας ΙΙ.
Το παιδί ως δρών υποκείμενο: το Νέο Παράδειγμα στην έρευνα της παιδικής και εφηβικής ηλικίας.

6η Εβδομάδα
Κριτικές προσεγγίσεις του Νέου Παραδείγματος στην έρευνα της παιδικής και εφηβικής ηλικίας.

7η Εβδομάδα
Μεθοδολογικά και επιστημολογικά ζητήματα στην επιτόπια εθνογραφική έρευνα με παιδιά και εφήβους.

8η Εβδομάδα
Παιδική και εφηβική ηλικία, ανατροφή και οικογένεια:
Εθνογραφικά παραδείγματα από την Ελλάδα και τον υπόλοιπο κόσμο.

9η Εβδομάδα
Παιδική και εφηβική ηλικία και εκπαίδευση:
Εθνογραφικά παραδείγματα από την Ελλάδα και τον υπόλοιπο κόσμο.

10η Εβδομάδα
Παιδικές και εφηβικές κουλτούρες και ταυτότητα:
Εθνογραφικά παραδείγματα από την Ελλάδα και τον υπόλοιπο κόσμο.

11η Εβδομάδα
Παιδική και εφηβική ηλικία, κατανάλωση, κοινωνικός έλεγχος και νέες τεχνολογίες:
Εθνογραφικά παραδείγματα από την Ελλάδα και τον υπόλοιπο κόσμο.

12η Εβδομάδα
Τα δικαιώματα του παιδιού: κριτικές προσεγγίσεις της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

13η Εβδομάδα
Σύγχρονες εθνογραφικές προσεγγίσεις της παιδικής και εφηβικής ηλικίας σε διεπιστημονικά πλαίσια.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση PowerPoint • Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης e-class • Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	96
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: Οι φοιτητές/τριες μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε δύο τρόπους αξιολόγησης: Πρώτος: • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις ανάπτυξης (100%) Δεύτερος: • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις ανάπτυξης (80%) • Υποστηρικτική προφορική εργασία (παρουσίαση με PowerPoint (20%) **Κριτήρια αξιολόγησης** της γραπτής εργασίας (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο (ορθή εστίαση, ανάπτυξη επιχειρηματολογίας, θεωρητική και μεθοδολογική τεκμηρίωση, αναλυτική και συνθετική ικανότητα, κριτική σκέψη) (55%) • Δομή (15%) • Γλώσσα (ορθή χρήση επιστημονικού λόγου, σαφήνεια, έκφραση) (15%) • Βιβλιογραφία (ορθή χρήση με βάση το σύστημα *APA*, επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, αυτόνομη ανεύρεση πηγών) (15%) **Κριτήρια αξιολόγησης** της υποστηρικτικής προφορικής εργασίας (παρουσίασης) (βαρύτητα %) • Περιεχόμενο παρουσίασης (ορθή εστίαση) (50%) • Έκφραση (ορθή χρήση επιστημονικού λόγου, σαφήνεια) (25%) • Χρήση ψηφιακών εργαλείων (PowerPoint) (15%) • Βιβλιογραφία (ορθή χρήση, αυτόνομη ανεύρεση πηγών) (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

Ariés, Ph. (1990). Αιώνες Παιδικής Ηλικίας (Πρόλ. Σ. Ράσης, Μετ. Γ. Αναστοπούλου). Αθήνα: Γλάρος.

Cunnigham, H. (2016). Παιδιά και Παιδική Ηλικία στη Δυτική Κοινωνία από τον 16^{ο} αιώνα μέχρι σήμερα. (επιμ. Μ. Παπαθανασίου). Αθήνα: Σμίλη.

Δασκαλάκη, Η. (2010). «Μεθοδολογικά και επιστημολογικά ζητήματα στην επιτόπια έρευνα με ‘παιδιά’: εθνογραφικές εμπειρίες από έναν καταυλισμό Τσιγγάνων στην Αθήνα». Στο Μ. Πουρκός και Μ. Δαφέρμος (Επιμ.), Ποιοτική έρευνα στην ψυχολογία και την εκπαίδευση: επιστημολογικά, μεθοδολογικά και ηθικά ζητήματα, Αθήνα, Ατραπός, σελ. 487-505.

Δασκαλάκη, Η. (2009). «Παιδική και εφηβική εργασία στο ‘δρόμο’: εθνογραφικές προσεγγίσεις στους δρόμους της Αθήνας», Αριάδνη, Επιστημονικό Περιοδικό Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης, Τεύχος 15, σελ. 267-303.

Δασκαλάκης, Δ. (2011). Η παιδική ηλικία και τα δικαιώματα του παιδιού. Στο Δ. Δασκαλάκης, Μ. Γκίβαλος (Επιμ.) Παιδική Ηλικία και τα Δικαιώματα του Παιδιού (20-45). Αθήνα: Α. Α. Λιβάνη.

Δασκαλάκης, Δ. (2013). Όψεις της Παιδικής Ηλικίας. Αθήνα: Διάδραση.

De Mause, L. (1985) (Επιμ.). Ιστορία της Παιδικής Ηλικίας. Αθήνα: Θυμάρι.

Jenks, C. (2020). Παιδική ηλικία. Αθήνα: Gutenberg.

Κούρτη, Ε. (2012) (Επιμ.). Παιδική Ηλικία και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας. Αθήνα: Ηρόδοτος

Μακρυνιώτη, Δ. (2003) (Επιμ.). Κόσμοι της Παιδικής Ηλικίας. Τοπικά δ΄. Αθήνα: Εταιρεία Μελέτης των Επιστημών του Ανθρώπου.

Μακρυνιώτη, Δ. (1997) (Επιμ.). Παιδική Ηλικία (μετ. Κ. Αθανασίου). Αθήνα: Νήσος.

Μακρυνιώτη, Δ. (1986). Η Παιδική Ηλικία στα Αναγνωστικά Βιβλία 1834-1919. Αθήνα-Γιάννενα: Δωδώνη.

Μπάλιας, Σ. (2011), Τα δικαιώματα του παιδιού. Ο δρόμος προς την Ελευθερία, Αθήνα: Παπαζήσης.

Μπαμπούνης, Χ.(2013) (Επιμ.). Παιδική Ηλικία: Κοινωνιολογικές, Πολιτισμικές, Ιστορικές και Παιδαγωγικές Διαστάσεις, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Ε.Κ.Π.Α., υπό την αιγίδα του Κέντρου Έρευνας Επιστήμης και Εκπαίδευσης (ΚΕ.ΕΠ.ΕΚ), Αθήνα, Διεθνές Συνέδριο 11-14 Απριλίου 2013. Αθήνα: Π.Τ.Δ.Ε.-Ε.Κ.Π.Α.- Τομέας Ανθρωπιστικών Σπουδών, Εργαστήριο Κοινωνικών Επιστημών.

Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (1989). Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Διαθέσιμο στην:

http://www.ddp.org.gr/wpcontent/uploads/2011/07/diethnis_symvasi_gia_dikaiomata_paidiou.pdf

Πεχτελίδης, Γ. (2015). Κοινωνιολογία της Παιδικής Ηλικίας. Αθήνα: ΣΕΑΒ. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: https://repository.kallipos.gr/handle/11419/4744

Πεχτελίδης, Γ. & Κοσμά, Υ. (2012). Άγ(ρ)ια Παιδιά. Οριοθετήσεις της «Παιδικής Ηλικίας» στον Λόγο. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Φασούλης, Β. (2016). Τα Δικαιώματα του Παιδιού. Ιστορική διάσταση, σύγχρονη εξέλιξη και η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Αθήνα: Παπαζήση.

Willis, P. (2012) Μαθαίνοντας να δουλεύεις: πως τα παιδιά εργατικής προέλευσης επιλέγουν δουλειές της εργατικής τάξης. Αθήνα: Guttenberg.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

Alanen, L. (1988). Rethinking Childhood, Acta Sociologica, 31, 53-67.

Brannen, J. (Eds.) (1999). Reconsidering children and childhood: Sociological and policy perspectives. In: E.-B. Silva & C. Smart (Eds.). The New Family? (pp.143-158). London: Sage Publications.

Corsaro, W. (2005). The Sociology of Childhood (2nd ed.). California: Pine Forge Press.

Christensen, P. & James, A. (2000). Research With Children: Perspectives and Practices. London: Falmer Press.

Christensen, P. & Prout, A. (2002). 'Working With Ethical Symmetry in Social Research With Children', Childhood vol 9 (4): 477-97.

Christensen, P. H. (1998). 'Difference and Similarity: How Children's Competence is Continued in

Illness and its Treatment', in I. Hutchby and J. Moran-Ellis (eds) Children and Social Competence: Arenas of Action. Lon

Daskalaki, I. (2018). Gypsies, Childhood and Education in Greece: An Anthropological Study. Lambert Academic Publishing.

Gittins, D. (1998). The child in question. Basingstoke: Macmillan.

Hardman, C. (1973). 'Can There Be an Anthropology of Children?', Journal of the Anthropology Society of Oxford vol 4 (1).

Heywood, C. (2002). A History of Childhood. Cambridge: Polity Press.

Hutchby and J. Moran-Ellis (Eds) (1998). Children and Social Competence: Arenas of Action. London: Falmer Press.

Jenks C. (Ed.) (1982). The Sociology of Childhood – Essential Readings. London: Batsford Academic & Educational Ltd.

James A., & Prout A. (Eds.) (1990). Constructing and Reconstructing Childhood – Contemporary Issues in the Sociological Study of Childhood. London: The Falmer Press

James, A., Jenks C., & Prout, A. (1998). Theorising Childhood. Oxford: Polity Press.

Jenks, C. (1996). Childhood. London: Routldege.

Kay, E., Tisdall, M., & Punch, S. (2012). Not so "new"? Looking critically at childhood studies. Children's Geographies, 10 (3), 249-264.

Montgomery, H. (2008). An Introduction to Childhood: Anthropological Perspectives on Children's Lives. Oxford: Wiley-Blackwell

Nieuwenhuys, O. (1994). Children's Lifeworlds. London: Routledge.

Nieuwenhuys, O. (1996). 'The Paradox of Child Labor and Anthropology', Annual Review of Anthropology vol 25: 237-51.

Olwig K. F. και E. Gullov (Eds) (2003). Children's Places: Cross-Cultural Perspectives. London: Routledge.

Prout, A. (2005). The Future of Childhood. London: Routledge Falmer.

Punch, S. (2002). 'Research With Children: The Same or Different From Research With Adults?', Childhood vol 9 (3): 321-41.

Qvortrup, J. (1994). 'Childhood Matters: An Introduction', in J. Qvortrup, M. Bardy, G. Sgritta, and H. Wintersberger (eds) Childhood Matters: Social Theory, Practice and Politics. Aldershot: Avebury Press.

Lancy, D.F. (2008). The Anthropology of Childhood: Cherubs, Chattel, and Changelings. Cambridge: Cambridge.

Quennerstedt, A., & Quennerstedt, M. (2013). Researching Children's rights in education: sociology of childhood encountering educational theory. British Journal of Sociology of Education, 35 (1), 115-132.

Qvortrup J., Corsaro, W., & Sebastian-Honig, M. (Eds.) (2009). The Palgrave Handbook of Childhood Studies. London: Palgrave.

Stephens, S. (Ed.) (1995). Children and the Politics of Culture: Rights, Risks and Reconstructions. Princeton: Princeton University Press.

Toren, C. (1993). "Making History: The Significance of Childhood Cognition for a Comparative

Anthropology of Mind". Man, 26, 461-78.

Toren, C. (1999). Mind, Materiality, and History: Explorations in Fijian Ethnography. London: Routledge.

Toren, C. (2003). "Becoming a Christian in Fiji: An Ethnographic Study of Ontogeny". Royal Anthropological Institute, 9, 709-727.

Zaragas, C. & Pliogou, V. (2018). Human rights and values: introduction, structure and application of a physical education program promoting the concepts of "responsibility, respect" and motor skills performance in six-year-old children. European Journal of Education Studies, 4 (7), 151-172 (ISSN: 2501-1111). Διαθέσιμο στην:

https://oapub.org/edu/index.php/ejes/article/view/1677/4309

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Childhood: SAGE Journals: http://journals.sagepub.com/home/chd

Journal of Research in Childhood Education: https://www.tandfonline.com/loi/ujrc20

Journal of Childhood Studies: https://journals.uvic.ca/index.php/jcs

Journal of the History of Childhood and Youth: https://www.press.jhu.edu/journals/journal-history-childhood-and-youth

International Journal of Early Childhood: https://link.springer.com/journal/13158

(Κ 43 Υ) Ανθρωπολογία της Εκπαίδευσης

Διδάσκουσα: Ήβη Δασκαλάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 43 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**3ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	**3**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	**4.5**
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Γενικού υποβάθρου**		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	**ΕΛΛΗΝΙΚΑ**		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	**ΝΑΙ**		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/EDU179/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να: 1) εξοικειωθούν με τις θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του μαθήματος. 2) κατανοήσουν τη συνεισφορά των εν λόγω προσεγγίσεων στη μελέτη της εκπαίδευσης και του σχολικού πλαισίου από την οπτική των κοινωνικών υποκειμένων. 3) διακρίνουν τις κοινωνικές και πολιτισμικές διαστάσεις τόσο των επίσημων εκπαιδευτικών διαδικασιών με έμφαση στη σχολική πράξη όσο και των εναλλακτικών διαδικασιών μάθησης και αναπαραγωγής άτυπης γνώσης που λαμβάνουν χώρα εκτός της επίσημης εκπαιδευτικής διαδικασίας. 4) εξοικειωθούν με την ανάλυση εθνογραφικών παραδειγμάτων για την εκπαίδευση και το σχολείο.

Γενικές Ικανότητες

Το μάθημα αποσκοπεί να μυήσει τους/τις φοιτητές/τριες στην κατανόηση ανθρωπολογικών προσεγγίσεων της εκπαίδευσης, της μάθησης και της αναπαραγωγής της γνώσης μέσα από τη μελέτη εθνογραφικών παραδειγμάτων.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Με κύριο μεθοδολογικό εργαλείο την επιτόπια εθνογραφική έρευνα, η Ανθρωπολογία της Εκπαίδευσης επικεντρώνεται στην «από τα κάτω» ανάγνωση αντιλήψεων, σχέσεων και πρακτικών που συνδέονται με την εκπαίδευση, τη διαδικασία της μάθησης, καθώς και με την παραγωγή, την αναπαραγωγή και τη διαχείριση της γνώσης. Πρόκειται για αντιλήψεις, σχέσεις και πρακτικές που συγκροτούνται στο επίπεδο της καθημερινής ζωής και συναρθρώνονται με κεντρικά σχεδιασμένες πρακτικές και πολιτικές γύρω από την εκπαίδευση, στο πλαίσιο συγκεκριμένων ιστορικών και κοινωνικοπολιτικών συμφραζομένων. Συγκεκριμένα, το μάθημα εστιάζει στις κοινωνικές και πολιτισμικές διαστάσεις της επίσημης εκπαιδευτικής διαδικασίας, με έμφαση στη σχολική πράξη, καθώς και σε εναλλακτικές διαδικασίες μάθησης που λαμβάνουν χώρα εκτός της επίσημης εκπαιδευτικής διαδικασίας και του σχολικού πλαισίου. Το μάθημα παρουσιάζει τα βασικά θεωρητικά και μεθοδολογικά εργαλεία που αναπτύχθηκαν τις τελευταίες δεκαετίες στην ανθρωπολογική έρευνα της εκπαίδευσης και του σχολικού χώρου. Μέσα από τη συγκριτική ανάλυση εθνογραφικών παραδειγμάτων από την Ελλάδα και άλλες περιοχές του κόσμου, η Ανθρωπολογία της Εκπαίδευσης αναδεικνύει τις αντιφάσεις, τις εντάσεις και τις διαφοροποιήσεις που συνδέονται με τις εκπαιδευτικές πρακτικές συγκεκριμένων κοινωνικών ομάδων, στο πλαίσιο ευρύτερων κοινωνικοπολιτικών, οικονομικών και τεχνολογικών μετασχηματισμών, καθώς και θεσμικών αλλαγών.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν ως εξής:

1η Εβδομάδα
Εισαγωγή στο επιστημονικό πεδίο της Ανθρωπολογίας της Εκπαίδευσης – Η σημασία της εθνογραφικής έρευνας στην εκπαίδευση

2η Εβδομάδα
Η ιστορική συγκρότηση του πεδίου της Ανθρωπολογίας της Εκπαίδευσης και η σχέση του με άλλα πεδία των Επιστημών της Εκπαίδευσης – Επιστημολογικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις της εκπαίδευσης

3η Εβδομάδα
Η θεωρία του ανθρωπολογικού εξελικτισμού, κριτικές ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της έννοιας του πολιτισμού και η σχέση πολιτισμού και εκπαίδευσης

4η Εβδομάδα
Από τις θεωρίες της κοινωνικής αναπαραγωγής στον ανθρωπολογικό κονστρουκτιβισμό –
Η ανάδυση του δρώντος υποκειμένου και η διυποκειμενική πρόσληψη της διαφοράς στο πλαίσιο της κοινωνικής αλληλεπίδρασης

5η Εβδομάδα
Η θεωρία του συμβολισμού, η ερμηνευτική προσέγγιση και η κοινωνική κατασκευή της ταυτότητας

6η Εβδομάδα
Εθνικά συστήματα εκπαίδευσης, εθνικισμός, τμηματική λογική και η παραγωγή της ομοιότητας και της διαφοράς

7η Εβδομάδα Ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της μάθησης και της γνώσης - τυπική, μη τυπική, άτυπη εκπαίδευση 8η Εβδομάδα Ανθρωπολογία, διαπολιτισμική επικοινωνία και εκπαίδευση 9η Εβδομάδα Επιστημολογικά και μεθοδολογικά ζητήματα στην εθνογραφική έρευνα της εκπαίδευσης Ι Εθνογραφίες της τάξης και του σχολικού πλαισίου, μειονότητες και εκπαίδευση 10η Εβδομάδα Επιστημολογικά και μεθοδολογικά ζητήματα στην εθνογραφική έρευνα της εκπαίδευσης ΙΙ Εθνογραφικά παραδείγματα σε μη τυπικά και άτυπα πλαίσια εκπαίδευσης – οι έννοιες της παιδικής και εφηβικής ηλικίας 11η Εβδομάδα Επιστημολογικά και μεθοδολογικά ζητήματα στην εθνογραφική έρευνα της εκπαίδευσης ΙΙΙ Εθνογραφικά παραδείγματα σε πλαίσια διαρκούς μετακίνησης, μεταναστευτικής και προσφυγικής εμπειρίας 12η Εβδομάδα Εφαρμοσμένη ανθρωπολογία στην εκπαίδευση 13 Εβδομάδα Η ανθρωπολογία στην εκπαίδευση και η εκπαίδευση στην ανθρωπολογία

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση PowerPoint • Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης e-class • Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	96
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης:** Ελληνικά **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων (100%) **Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)** Περιεχόμενο (ορθή εστίαση, ανάπτυξη επιχειρηματολογίας, θεωρητική και εθνογραφική τεκμηρίωση, αναλυτική και

	συνθετική ικανότητα, κριτική σκέψη) (55%) Δομή (15%) Γλώσσα (ορθή χρήση επιστημονικού λόγου, σαφήνεια, έκφραση) (15%) Βιβλιογραφία (ορθή χρήση με βάση το σύστημα *APA*, επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, αυτόνομη ανεύρεση πηγών) (15%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Apple, M. (2002). Επίσημη Γνώση. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Ασκούνη, Ν. (2006). Η Εκπαίδευση της μειονότητας στη Θράκη. Από το περιθώριο στην προοπτική της κοινωνικής ένταξης. Αθήνα: Εκδ. Αλεξάνδρεια

Berger and Luckmann T. (2003). Η κοινωνική κατασκευή της πραγματικότητας. Αθήνα: Νήσος.

Bourdieu, P. (2006). Η αίσθηση της πρακτικής, Αθήνα: Εκδ. Αλεξάνρεια.

Bourdieu, P. & J-C Passeron. (2014). Η Αναπαραγωγή. Αθήνα: Εκδ. Αλεξάνδρεια.

Bruner, J. (2007) Ο Πολιτισμός της Εκπαίδευσης. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Γούναρη, Π. & Γρόλλιος, Γ. (2010). Κριτική παιδαγωγική. Αθήνα: Gutenberg.

Γώγου Λ. (2017). Κοινωνικές αλληλεπιδράσεις Σχολείου - Οικογένειας. Τι λένε οι δάσκαλοι για τους γονείς; Πορεία, (Τρίτη έκδοση συμπληρωμένη).

Δαλκαβούκης, Β., Μάνος, Ι. & Βέϊκου, Χ. (2010) Ανυποψίαστοι Ανθρωπολόγοι, Καχύποπτοι Φοιτητές. Αθήνα: Εκδ. κριτική.

Δαλκαβούκης, Β. & Μαυρομμάτης, Γ. (επιμ.). (2023). Προς μια εθνογραφία της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης (σ. 15–55). Αθήνα: Κριτική.

Δασκαλάκη, Η. (2013) «Εκπαίδευση και ανισότητες: μια συγκριτική προσέγγιση των εκπαιδευτικών πρακτικών δύο διαφορετικών τσιγγάνικων πληθυσμών στην Αθήνα». Στο (Επιμ.) Α. Λυδάκη, Ρομά: πρόσωπα πίσω από τα στερεότυπα, Αθήνα: Εκδ. Αλεξάνδρεια, 39-63.

Δασκαλάκη, Η. (2010) «Μεθοδολογικά και επιστημολογικά ζητήματα στην επιτόπια έρευνα με 'παιδιά': εθνογραφικές εμπειρίες από έναν καταυλισμό Τσιγγάνων στην Αθήνα». Στο Μ. Πουρκός και Μ. Δαφέρμος (Επιμ.), Ποιοτική έρευνα στην ψυχολογία και την εκπαίδευση: επιστημολογικά, μεθοδολογικά και ηθικά ζητήματα. Αθήνα: Ατραπός, σελ. 487-505.

Δασκαλάκη, Η. (2010)«Τσιγγάνοι και σχολείο: προς μια ερμηνευτική αναθεώρηση των εκπαιδευτικών πρακτικών των Τσιγγάνων και των Ρομά στην Ελλάδα». Δοκιμές, Τεύχος 15-16, σελ. 29-60.

Δασκαλάκη, Η. (2007) «Το 'παράδοξο του σχολείου' και η διαπραγμάτευση της διαφορετικότητας των Τσιγγάνων ενός καταυλισμού στην Αθήνα». Αριάδνη, Επιστημονική Επετηρίδα Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης, Τεύχος 13, σελ.192-222.

Foucault M. (1987). Εξουσία, γνώση και ηθική. Αθήνα: Υψιλον.

Freire P. (1974). Η αγωγή του καταπιεζόμενου. Αθήνα: Ράππα.

Geertz, C. (2003). Η Ερμηνεία των πολιτισμών. Αθήνα: Εκδ. Αλεξάνδρεια.

Μακρυνιώτη, Δ. (2003). «Ζητήματα διαχείρισης της παιδικής ηλικίας: Ασάφειες και αντινομίες». Στο Δ. Μακρυνιώτη (επιμ.), Κόσμοι της παιδικής ηλικίας (σ. 12–23). Αθήνα: Νήσος.

Μιχαήλ, Δ., Σακελαρίου, Α. & Γκογκόνα, Α. (επιμ.). (2020). Πρόσφυγες και εκπαίδευση: Μελέτες πεδίου και θεωρητικά ζητήματα. Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο.

Μάνος, Ι. (2007). «Η κοινωνική ανθρωπολογία ως αντικείμενο διδασκαλίας και ως μορφή παρεμβατικού λόγου στα κοινωνικά φαινόμενα: Σκέψεις και προβληματισμοί». Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική, σ. 9–13.

Modgil, S., Verma, G., Mallick,K., & Modgil, C. (Επιμ.) (1997), Πολυπολιτισμική Εκπαίδευση. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Παπαταξιάρχης, Ε. (2006). Περιπέτειες της ετερότητας. Η παραγωγή της πολιτισμικής διαφοράς στη σημερινή Ελλάδα. Αθήνα: Αλεξάνδρεια, 2006.

Παπαταξιάρχης, Ε. (1996). Περί της πολιτισμικής κατασκευής της ταυτότητας. Τοπικά 3: 197-216, ειδικό τεύχος «Περί κατασκευής»

Πλεξουσάκη, Ε. (2020). «Ανθρωπολογία της εκπαίδευσης και εθνογραφία του σχολείου». Στο Α. Ανδρούσου & Β. Τσάφος (επιμ.), Επιστήμες της εκπαίδευσης: Ένα δυναμικό διεπιστημονικό πεδίο. Αθήνα: Gutenberg.

Πλεξουσάκη, Ε. (2006). «Στην Ελλάδα ή την Τουρκία; Εκπαίδευση και διλήμματα ταυτότητας της «μουσουλμανικής μειονότητας» στη Θράκη» στο Ευθύμιος Παπαταξιάρχης (Επιμ.) Περιπέτειες της ετερότητας. Η παραγωγή της πολιτισμικής διαφοράς στη σημερινή Ελλάδα. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Σωτηρόπουλος, Λ. (2013). Ανθρωπολογία στην εκπαίδευση: Τι μπορεί να προσφέρει η πολιτισμική ανθρωπολογία στην εκπαίδευση. Αθήνα: Κριτική.

Φραγκουδάκη, Α. & Δραγώνα, Θ. (Επιμ.) (1997) "Τι είν' η πατρίδα μας;" Εθνοκεντρισμός στην εκπαίδευση. Αθήνα: Εκδ.Αλεξάνδρεια.

Willis, P. (2012) Μαθαίνοντας να δουλεύεις: πως τα παιδιά εργατικής προέλευσης επιλέγουν δουλειές της εργατικής τάξης. Αθήνα: Guttenberg.

Ξενόγλωσση

Anderson-Levitt K. M. (Eds.) (2011). Anthropologies of Education. New York: Berghahn Books.

Calhoun, C. (1994). Social Theory and the Politics of Identity. Cambridge: Blackwell.

Christensen, P. and A. James (2000) Research With Children: Perspectives and Practices. London: Falmer Press.

Daskalaki, I. (2018) Gypsies, Childhood and Education in Greece: An Anthropological Study. Lambert Academic Publishing.

Daskalaki, I. & Leivaditi N. (2019) "Education and 'Hospitality' in Liminal Locations for Unaccompanied Refugee Youths in Lesvos", Migration & Society: Hospitality and hostility

towards migrants: global perspectives, Berghahn Journal, Berghahn Books.

Foley, D. A., Levinson, B. & Hurtig, J. (2000-2001) Anthropology Goes Inside: The New Educational Ethnography of Ethnicity and Gender, in Review of Research in Education, Vol. 25 (2000-2001), pp. 37-98.

Gilliam, L., & Markom, C. (Eds.). (2024). Difference and Sameness in Schools: Perspectives from the European Anthropology of Education. New York: Berghahn Books.

Giroux, H. (2010). Ideology, Culture and the Process of Schooling. Philadelphia: Temple University Press.

Ingold, T. (2025). Old Ways, New People: Anthropology and/as Education. London: Routledge.

Kiprianos, P., Daskalaki, I. & Stamelos, G. (2013) "Culture and the school: The degree of educational integration of Roma and Gypsies in the Peloponnese region of Greece", International Review of Education, Volume 58, Issue 5, 675-699. https://doi.org/10.1007/s11159-012-9326-0

Lancy, D. F., Bock, J. C., & Gaskins, S. (Eds.). (2010). The Anthropology of Learning in Childhood. Walnut Creek, CA: AltaMira Press.

Levinson, B. A. U., Foley, D., & Holland, D. (Eds.). (1996). The Cultural Production of the Educated Person. Albany, NY: State University of New York Press.

Levinson, B. A. U. & Pollack, M. (Eds.) (2011). A Companion to the Anthropology of Education. New York: Wiley-Blackwell.

Manos, Y. (2024). The nation in the school textbook: Teaching history in Greek primary education. In L. Gilliam & C. Markom (Eds.), Difference and Sameness in Schools: Perspectives from the European Anthropology of Education. New York: Berghahn Books.

Mead, M. (1928). Coming of Age in Samoa (New York: William Morrow, 1928).

Michail, D., & Christou, A. (2016). East European migrant women in Greece: Intergenerational cultural knowledge transfer and adaptation in a context of crisis. Comparative Southeast European Studies, 64(1), 58–78.

Michail, D., & Christou, A. (2018). Youth mobilities, crisis, and agency in Greece: Second generation lives in liminal spaces and austere times. Transnational Social Review, 8(3), 245–257.

Punch, S. (2002) "Research With Children: The Same or Different From Research With Adults?", Childhood vol 9 (3): 321-41.

Rezaian, A., Daskalaki, I. & Apostolidou, A. (2019) "Gendered Spaces and Educational Expectations: The Case of the Former Refugee Camp "Elliniko" in Athens", Journal of International Migration and Integration, Springer Nature.

Sahlins, M. (1976). Culture and Practical Reason. Chicago: University of Chicago Press.

Spindler, G. (Ed) (1982). Doing the Ethnography of Schooling. Educational Anthropology in Action (New York: Holt, Rinehart and Winston.

Spindler, G. (Ed) (1987 Second Edition) Education and Cultural Process: Anthropological Approaches. Prospect Heights, IL: Waveland Press.

Toren, C. (1993). Making History: The Significance of Childhood Cognition for a Comparative Anthropology of Mind. Man, 26, 461-78.

Wolcott, H. F. (1987). "On Ethnographic Intent". Στο Interpretive Ethnography of Education: At Home and Abroad" (Eds). G. D. Spindler &L. Spindler. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Anthropology and Education Quarterly. The journal of the Council on Anthropology and Education. https://www.wiley.com/en-us/Anthropology+%26+Education+Quarterly-p-9780JRNL63504

Childhood: SAGE Journals: http://journals.sagepub.com/home/chd

Journal of Research in Childhood Education: https://www.tandfonline.com/loi/ujrc20

(Κ 45 Ε) Επαγγελματική Ανάπτυξη και Καθοδήγηση Εκπαιδευτικών

Διδάσκων/ουσα:

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 45 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Επαγγελματική ανάπτυξη και καθοδήγηση εκπαιδευτικών**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> • διακρίνουν και να κατανοούν το πολιτικο-ιδεολογικό σχήμα στο οποίο εντάσσονται έννοιες που αναφέρονται στην εκπαίδευση, στην επιμόρφωση και στην καθοδήγηση των εκπαιδευτικών στο πλαίσιο της δια βίου εκπαίδευσης, • ταξινομούν και να συνδυάζουν τις αρχές, τα είδη και τις μορφές επιμόρφωσης που συναντώνται στην σχετική παιδαγωγική βιβλιογραφία, καθώς και τις προεκτάσεις και συνδέσεις τους με την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, • αναγνωρίζουν, να επιλέγουν και να οργανώνουν τεχνικές και μεθόδους αποτελεσματικής εκπαίδευσης, επιμόρφωσης και καθοδήγησης εκπαιδευτικών, καθώς και τον τρόπο που αυτές συμβάλλουν στην προσωπική επιστημονική και επαγγελματική τους ανάπτυξη, • δομούν κατάλληλα προγράμματα για την επιμόρφωσή τους και την επαγγελματική τους ανάπτυξη. • αξιολογούν την χρησιμότητα και αναγκαιότητα συγκεκριμένων αρχών, θεσμών και

φορέων επιμόρφωσης και καθοδήγησης εκπαιδευτικών και να υποστηρίζουν τις θέσεις τους για τους παραπάνω.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

- Βασικές γνώσεις στο επιστημονικό πεδίο
- Καλλιέργεια κριτικής σκέψης και στάσης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι να μελετηθεί το ζήτημα της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών σε συνάρτηση με την καθοδήγηση (mentoring) και την επιμόρφωση, στην ιστορική της πορεία μέχρι σήμερα στη χώρα μας, να αναλυθεί η έννοια, οι μορφές και οι σκοποί της επιμόρφωσης και να παρουσιαστούν οι φορείς που κατεξοχήν αναλαμβάνουν σήμερα την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και προσφέρουν κατ' επέκταση δυνατότητες για την επαγγελματική τους ανάπτυξη.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν οργανωθεί ως εξής:

1. Εισαγωγή στην Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών, την Επαγγελματική Ανάπτυξη και τον Μεντορισμό
   - Βασικές έννοιες: εκπαίδευση εκπαιδευτικών, κατάρτιση, επαγγελματική ανάπτυξη και μεντορισμός
   - Ιστορική εξέλιξη της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών
   - Ο μεταβαλλόμενος ρόλος των εκπαιδευτικών στις σύγχρονες κοινωνίες
   - Επαγγελματοποίηση του εκπαιδευτικού έργου
   - Δια βίου μάθηση και επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτικών
   - Θεματικές ενότητες του μαθήματος και προσδοκίες
2. Η Ιστορική Ανάπτυξη της Εκπαίδευσης Εκπαιδευτικών στην Ελλάδα
   - Η εξέλιξη της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών από τον 19ο αιώνα έως σήμερα
   - Ιδρύματα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών στη σύγχρονη Ελλάδα
   - Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις και προετοιμασία εκπαιδευτικών
   - Αρχική εκπαίδευση και πιστοποίηση εκπαιδευτικών
   - Προκλήσεις και συζητήσεις στην ελληνική εκπαίδευση εκπαιδευτικών
   - Σύγχρονες εξελίξεις πολιτικής
3. Διεθνείς Προσεγγίσεις στην Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών
   - Συγκριτικές προσεγγίσεις στην εκπαίδευση εκπαιδευτικών
   - Εκπαίδευση εκπαιδευτικών στην Ευρώπη
   - Εκπαίδευση εκπαιδευτικών στη Βόρεια Αμερική, την Ασία και άλλες περιοχές
   - Διεθνή πρότυπα και ικανότητες
   - Παγκόσμιες τάσεις στην εκπαίδευση εκπαιδευτικών
   - Μαθήματα από τη διεθνή εμπειρία
4. Θεωρητικές Βάσεις της Μάθησης και της Επαγγελματικής Ανάπτυξης των Εκπαιδευτικών
   - Θεωρίες μάθησης ενηλίκων
   - Αναστοχαστική πρακτική και επαγγελματική διερεύνηση
   - Βιωματική μάθηση και ενταγμένη (situated) μάθηση
   - Κοινότητες πρακτικής
   - Επαγγελματική ταυτότητα και επαγγελματική δράση
   - Επαγγελματική μάθηση σε όλο το εύρος της σταδιοδρομίας
5. Μορφές και Μοντέλα Εκπαίδευσης Εκπαιδευτικών
   - Προϋπηρεσιακή και ενδοϋπηρεσιακή εκπαίδευση εκπαιδευτικών
   - Τυπική, μη τυπική και άτυπη μάθηση
   - Κεντρικοποιημένα και σχολικο-βασισμένα μοντέλα κατάρτισης
   - Παραδοσιακές και σύγχρονες προσεγγίσεις μάθησης των εκπαιδευτικών
   - Πλεονεκτήματα και περιορισμοί διαφορετικών μοντέλων

- Αναδυόμενες τάσεις στην εκπαίδευση εκπαιδευτικών

6. Ιδρύματα και Οργανισμοί που Υποστηρίζουν την Επαγγελματική Ανάπτυξη των Εκπαιδευτικών
   - Εθνικοί φορείς υπεύθυνοι για την εκπαίδευση εκπαιδευτικών
   - Πανεπιστήμια και προγράμματα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών
   - Κέντρα και δίκτυα επαγγελματικής ανάπτυξης
   - Εκπαιδευτικές αρχές και φορείς χάραξης πολιτικής
   - Διεθνείς οργανισμοί και πρωτοβουλίες μάθησης εκπαιδευτικών
   - Συνεργασίες μεταξύ σχολείων και ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
7. Επαγγελματική Ανάπτυξη σε Όλη τη Διάρκεια της Διδακτικής Σταδιοδρομίας
   - Στάδια επαγγελματικής σταδιοδρομίας των εκπαιδευτικών
   - Εισαγωγική υποστήριξη και υποστήριξη αρχάριων εκπαιδευτικών
   - Συνεχιζόμενη επαγγελματική ανάπτυξη (CPD)
   - Ανάπτυξη ηγεσίας στους εκπαιδευτικούς
   - Επαγγελματικά πρότυπα και ικανότητες
   - Καλλιέργεια κουλτούρας δια βίου επαγγελματικής μάθησης
8. Σύγχρονες Προσεγγίσεις στην Επαγγελματική Ανάπτυξη
   - Συνεργατική επαγγελματική μάθηση
   - Έρευνα δράσης και διερεύνηση από εκπαιδευτικούς
   - Μελέτη μαθήματος και παρατήρηση ομότιμων
   - Επαγγελματικές κοινότητες μάθησης
   - Καθοδήγηση (coaching) και υποστήριξη από ομοτίμους
   - Τεκμηριωμένη επαγγελματική ανάπτυξη
9. Μεντορισμός στην Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών και την Επαγγελματική Ανάπτυξη
   - Ορισμοί και σκοποί του μεντορισμού
   - Ιστορική εξέλιξη του μεντορισμού στην εκπαίδευση
   - Ο μεντορισμός ως επαγγελματική υποστήριξη
   - Μεντορισμός και εισαγωγή των εκπαιδευτικών στο επάγγελμα
   - Οφέλη και προκλήσεις του μεντορισμού
   - Μεντορισμός μέσα σε συστήματα επαγγελματικής μάθησης
10. Ρόλοι, Ευθύνες και Δεξιότητες των Μεντόρων
    - Ο μέντορας ως καθοδηγητής, coach και κριτικός φίλος
    - Δεξιότητες μεντορισμού και στρατηγικές επικοινωνίας
    - Οικοδόμηση επαγγελματικών σχέσεων
    - Τεχνικές παρατήρησης και ανατροφοδότησης
    - Ηθικές διαστάσεις του μεντορισμού
    - Προετοιμασία και ανάπτυξη μεντόρων
11. Σχεδιασμός και Εφαρμογή Προγραμμάτων Μεντορισμού
    - Μοντέλα προγραμμάτων μεντορισμού
    - Σχεδιασμός και οργάνωση πρωτοβουλιών μεντορισμού
    - Ταίριασμα μεντόρων και μεντορευόμενων
    - Παρακολούθηση και αξιολόγηση διαδικασιών μεντορισμού
    - Θεσμική υποστήριξη του μεντορισμού
    - Παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων
12. Επαγγελματική Ανάπτυξη, Καινοτομία και Εκπαιδευτική Αλλαγή
    - Οι εκπαιδευτικοί ως φορείς αλλαγής
    - Καινοτομία στη διδασκαλία και τη μάθηση
    - Επαγγελματική ανάπτυξη και βελτίωση σχολείου
    - Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και μάθηση εκπαιδευτικών
    - Ψηφιακές τεχνολογίες στην επαγγελματική ανάπτυξη
    - Προκλήσεις της αλλαγής στα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα
13. Σύγχρονες Προκλήσεις και Μελλοντικές Κατευθύνσεις στην Επαγγελματική Ανάπτυξη και τον Μεντορισμό των Εκπαιδευτικών
    - Ευημερία των εκπαιδευτικών και επαγγελματική ανθεκτικότητα
    - Διαφορετικότητα, ένταξη και ισότητα στην ανάπτυξη εκπαιδευτικών
    - Ψηφιακός μεντορισμός και διαδικτυακή επαγγελματική μάθηση
    - Διεθνείς τάσεις στον μεντορισμό και την επαγγελματική ανάπτυξη
    - Προκλήσεις πολιτικής και μελλοντικές προτεραιότητες

- Αναστοχασμός στην επαγγελματική εξέλιξη και τη δια βίου μάθηση ως εκπαιδευτικοί

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης e-class Επικοινωνία και ανατροφοδότηση μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	31
Συγγραφή εργασίας/-ών	20
Αυτόνομη μελέτη	45
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης** (βαρύτητα 100%): Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε δύο τρόπους αξιολόγησης • Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις (ανάπτυξης / ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής / αντιστοίχησης) (100%) • Γραπτή εργασία / ατομική ή ομαδική μέχρι τριών ατόμων (80%) με προαιρετική δημόσια παρουσίαση 15' και χρήση PowerPoint (20%) **Κριτήρια γραπτής αξιολόγησης** (βαρύτητα %) • Κριτική σκέψη (50%) • Περιεχόμενο (30%) • Δομή (10%) • Γλώσσα (10%) **Κριτήρια αξιολόγησης εργασίας** (βαρύτητα %) • Κριτική σκέψη (50%) • Περιεχόμενο (20%) • Δομή (20%) • Γλώσσα (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Βιβλιογραφία στα ελληνικά

Βεργίδης, Δ. (2012). Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στην Ελλάδα ως διάσταση της εκπαιδευτικής πολιτικής. Επιστήμη και Κοινωνία: Επιθεώρηση Πολιτικής και Ηθικής Θεωρίας, 29, 97-126.

Μπαγάκης, Γ. (2005). Επιμόρφωση και επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Χατζηδήμου, Δ. & Στραβάκου, Π. (2005). Τα ΠΕΚ ως φορείς θεσμοθετημένης επιμόρφωσης και η

συμβολή τους στην διδακτική πράξη: Το παράδειγμα του 1ου ΠΕΚ Θεσσαλονίκης (2η έκδ.). Θεσσαλονίκη: Εκδ. Οίκος Αδελφών Κυριακίδη.

Διεθνής Βιβλιογραφία

Avalos, B. (2011). Teacher professional development in Teaching and Teacher Education over ten years. Teaching and Teacher Education, 27(1), 10–20. https://doi.org/10.1016/j.tate.2010.08.007

Brookfield, S. D. (2017). Becoming a critically reflective teacher (2nd ed.). Jossey-Bass.

Cochran-Smith, M., & Lytle, S. L. (2009). Inquiry as stance: Practitioner research for the next generation. Teachers College Press.

Darling-Hammond, L. (2017). Teacher education around the world: What can we learn from international practice? European Journal of Teacher Education, 40(3), 291–309.

Day, C. (1999). Developing teachers: The challenges of lifelong learning. Falmer Press.

Feiman-Nemser, S. (2001). From preparation to practice: Designing a continuum to strengthen and sustain teaching. Teachers College Record, 103(6), 1013–1055.

Hargreaves, A., & Fullan, M. (2012). Professional capital: Transforming teaching in every school. Teachers College Press.

Ingersoll, R. M., & Strong, M. (2011). The impact of induction and mentoring programs for beginning teachers: A critical review. Review of Educational Research, 81(2), 201–233.

Schön, D. A. (1983). The reflective practitioner: How professionals think in action. Basic Books.

Shulman, L. S. (1987). Knowledge and teaching: Foundations of the new reform. Harvard Educational Review, 57(1), 1–23.

UNESCO. (2015). Rethinking education: Towards a global common good? UNESCO Publishing.

OECD. (2019). TALIS 2018 results (Volume I): Teachers and school leaders as lifelong learners. OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/1d0bc92a-en

Wenger, E. (1998). Communities of practice: Learning, meaning, and identity. Cambridge University Press.

Vygotsky, L. S. (1978). Mind in society: The development of higher psychological processes. Harvard University Press.

(Κ 46 Ε) Η Μουσουλμανική Μειονότητα της Θράκης: Ιστορία και Εκπαίδευση

Διδάσκων: Γεώργιος Μαυρομμάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Κ 46Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Η Μουσουλμανική Μειονότητα της Θράκης: Ιστορία και Εκπαίδευση**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος αναμένεται να είναι σε θέση να: - να προσδιορίσουν και να ερμηνεύσουν τον τρόπο συγκρότησης εθνικο-θρησκευτικών μειονοτήτων κατά την διάλυση των Αυτοκρατοριών και τη δημιουργία των εθνικών κρατών. - να αναφέρουν συνοπτικά τους λόγους δημιουργίας της Μειονότητας στη Θράκη. - να παραθέσουν μια περιοδολόγηση της ιστορίας του μειονοτικού ζητήματος στη Θράκη - να παραθέσουν τα βασικά στοιχεία της μειονοτικής εκπαίδευσης (δομές, συντελεστές, στοχεύσεις κλπ) - να αναφέρουν και να ερμηνεύσουν τις βασικές μεταρρυθμίσεις στο χώρο της μειονοτικής εκπαίδευσης στη Θράκη - να εξηγήσουν τον ρόλο που μπορεί να έχουν παράμετροι όπως η εθνοπολιτισμική προέλευση, η πρώτη γλώσσα και το (κοινωνικό) φύλο των μειονοτικών μαθητών στην εκπαιδευτική τους πορεία., με αναφορές στους τρόπους με τους οποίους ο ρατσισμός και ο εθνικισμός εμπλέκονται με τη δημόσια εκπαίδευση.

Γενικές Ικανότητες *Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.*
- Κατανόηση και ερμηνεία των επιστημονικών θεωριών και εννοιών από τον χώρο των επιστημών της

εκπαίδευσης

- Κατανόηση των ποικίλων παραγόντων που συνδιαμορφώνουν την κοινωνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα.

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

- Λήψη αποφάσεων

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα κινείται στον ευρύτερο χώρο της ιστορίας, της ιστορίας της εκπαίδευσης, της κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης και της εκπαιδευτικής πολιτικής, με αναφορές στο χώρο της νομικής και της πολιτικής επιστήμης.
Χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος γίνεται μια εκτενής αναφορά στην ιστορία του μειονοτικού ζητήματος στη Θράκη. Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζεται η εξέλιξη της εκπαίδευσης των Θρακιωτών μουσουλμάνων μειονοτικών κατά την περίοδο 1920 – 2020, με εκτενείς αναφορές στον τρόπο που διαμορφώνεται η μειονοτική εκπαιδευτική πολιτική. Έμφαση δίνεται στην παρουσίαση και την ερμηνεία μιας σειράς ζητημάτων που αφορούν την εκπαίδευση των Θρακιωτών Μουσουλμάνων Μειονοτικών σήμερα.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες του μαθήματος έχουν οργανωθεί ως εξής:

Ενότητα 1: Εισαγωγή (περί ιδεολογίας - περί ιστορίας – περί δικαιωμάτων)
Ενότητα 2: Περί του εθνικισμού
Ενότητα 3: Περί μειονοτήτων
Ενότητα 4: Σλαβόφωνοι, τουρκόφωνοι, ρομανίφωνοι και μουσουλμανικοί πληθυσμοί στη μείζονα Θράκη από τον 10ο έως τον 20ο αιώνα
Ενότητα 5: Συνθήκη Λωζάνης & Ελληνοτουρκική Ανταλλαγή Πληθυσμών – εξαιρέσεις
Ενότητα 6: Οι ελληνοτουρκικές σχέσεις και η Μουσουλμανική Μειονότητα της Θράκης κατά την περίοδο 1920 – 1980
Ενότητα 7: Οι ελληνοτουρκικές σχέσεις και η Μουσουλμανική Μειονότητα της Θράκης κατά την περίοδο 1980 – 2000
Ενότητα 8: Ισλάμ και εκπαίδευση – Η εκπαίδευση των Θρακιωτών μουσουλμάνων μέχρι το 1920
Ενότητα 9: Ελληνο-τουρκικά Μορφωτικά Πρωτόκολλα 1951 και 1968 – Μειονοτικά σχολεία και μαθητές στη Θράκη - γλώσσες διδασκαλίας
Ενότητα 10: Σχολικά εγχειρίδια για τα μαθήματα του για το τουρκόγλωσσο και του ελληνόγλωσσο μέρους του προγράμματος
Ενότητα 11: Εκπαίδευση εκπαιδευτικών για τα μαθήματα του τουρκόγλωσσου και του ελληνόγλωσσου μέρους του προγράμματος
Ενότητα 12: Προσχολική εκπαίδευση – θρησκευτική εκπαίδευση – δευτεροβάθμια εκπαίδευση – Το «Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων»
Ενότητα 13: Επανάληψη σημαντικότερων – παροχή διευκρινίσεων – λύση απορίων

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης e-

Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	class Email

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	39
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	96
Σύνολο Μαθήματος	***135***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

Γλώσσα αξιολόγησης: *Ελληνικά*

Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)
Συμπερασματική

Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα 100%): Προφορική εξέταση των φοιτητών, σε ομάδες των τεσσάρων, στο τέλος του εξαμήνου.

Κριτήρια αξιολόγησης (βαρύτητα %)

- Ακρίβεια και πληρότητα διατυπώσεων/ κατάλληλη χρήση ορολογίας / τεκμηρίωση θέσεων / συνοχή του αφηγήματος/ συνθετική και αναλυτική ικανότητα / δυνατότητα κριτικής στάσης και ανάλυσης: 45%
- Ικανότητα για κατάθεση παρατηρήσεων αναφορικά με τη εξέλιξη ενός ζητήματος στον χρόνο και ερμηνεία: 20%
- Γλώσσα: σαφήνεια διατυπώσεων / ικανοποιητική χρήση του λόγου: 20%
- Σύνδεση των ισχυρισμών με τις επιστημονικές θεωρίες του χώρου (π.χ. από τον χώρο της κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης, της κοινωνικής ψυχολογίας, της ιστορίας της εκπαίδευσης και της εκπαιδευτικής πολιτικής κλπ): 15%

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

- *Λεπτές Ισορροπίες: Μειονοτικά Ζητήματα και εκπαίδευση Γλωσσικών Μειονοτήτων στην Μεταπολεμική Ελλάδα*, Τσιούμης Κ., Σταμούλης, 2010
- *Εκπαίδευση και εθνογλωσσική ενσωμάτωση των ξενόφωνων πληθυσμών στην Ελλάδα την περίοδο 1912 – 1940*, Παυλίδου, Ε., Επίκεντρο, 2021
- *The Muslim minority of Greek Thrace*, Aarbakke, V, διδακτορική διατριβή, Πανεπιστήμιο Bergen, Νορβηγία. 2000
- "Nation state, Minorities and National Identity", Alexiou, Th., στο Rigas, Anastasia – Valentine, (ed), *Education of Ethnic Minorities: Unity and Diversity*, Ellinika Grammata σσ. 341 – 349.
- *Η εκπαίδευση της μειονότητας στη Θράκη: από το περιθώριο στην προοπτική της*

κοινωνικής ένταξης, Ασκούνη, Ν., 2006, Αλεξάνδρεια

- *Εθνική ταυτότητα και εθνικισμός στη νεότερη Ελλάδα,* Βερέμης, Θ, Κιτρομηλίδης, Π, κ.α., 1999, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης
- "Τι είν' η Πατρίδα μας;" Εθνοκεντρισμός στην Εκπαίδευση, Δραγώνα & Φραγκουδάκη, Αλεξάνδρεια, 1997

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

- Θέματα Ιστορίας της Εκπαίδευσης
- British Journal of Sociology of Education
- International Journal of Sociology of education
- Intercultural Education
- Diaspora, indigenous and minority education
- Race, ethnicity and Education

Πρόγραμμα Πρακτικής Κατάρτισης

(Α03ΠΚ) Εφαρμογές στο Πεδίο Ι

Διδάσκουσες/οντες:

Ευθυμία Πεντέρη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Μυρσίνη Λαντζουράκη, Ε.Ε.Π

Ιουλία Ντούση, Ε.ΔΙ.Π.

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Α03ΠΚ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**2ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Εφαρμογές στο Πεδίο Ι**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	3
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/430481/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

- Κατανοούν έννοιες σχετικές με το περιεχόμενο του μαθήματος και να εντοπίζουν τον τρόπο εφαρμογής τους στο πεδίο.
- Αντιλαμβάνονται το χρονικό πλαίσιο και τους παράγοντες που συμβάλλον στην ανάπτυξη του ημερήσιου προγράμματος στο νηπιαγωγείο.
- Αναγνωρίζουν την ανάγκη καλής οργάνωσης των δραστηριοτήτων στο Ημερήσιο Πρόγραμμα του νηπιαγωγείου.
- Προσδιορίζουν τα μαθησιακά πλαίσια που αποτελούν τη βάση για την οργάνωση του ημερήσιου προγράμματος.
- Αναγνωρίζουν τη σημασία της οργάνωσης και της κατάλληλης παιδαγωγικής αξιοποίησης του φυσικού περιβάλλοντος του νηπιαγωγείου.
- Εξηγούν τη σύνδεση μεταξύ υψηλής ποιότητας του φυσικού περιβάλλοντος και θετικών μαθησιακών αποτελεσμάτων.
- Προσδιορίζουν βασικά κριτήρια που αφορούν στην ποιότητα της οργάνωσης και την κατάλληλη παιδαγωγική αξιοποίηση του περιβάλλοντος του νηπιαγωγείου.
- Οργανώνουν ένα περιβάλλον προσχολικής εκπαίδευσης που χαρακτηρίζεται από υψηλή ποιότητα και ανταποκρίνεται στις αναπτυξιακές ανάγκες παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Κατανοούν τη σημασία της συνεργασίας και εφαρμόζουν κριτήρια και στρατηγικό σχεδιασμό για τη συνεργασία σε μικρές ομάδες.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

- Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων κριτικής σκέψης σε θέματα που αφορούν τη μάθηση και τη διδασκαλία μαθητών προσχολικής ηλικίας.
- Μεταφορά επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης.
- Ανάπτυξη ικανότητας λήψης αποφάσεων.
- Ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ των μελών της ομάδας εργασίας για την εκπόνηση εργασίας.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης σε ζητήματα ανάπτυξης και εκπαίδευσης των παιδιών της προσχολικής ηλικίας.
- Παραγωγή της ελεύθερης δημιουργικής σκέψης, ενεργοποίηση της φαντασίας, ομαδικότητα και συνεργασία.
- Αυτόνομη εργασία.

- Απόκτηση του κατάλληλου θεωρητικού και πρακτικού υπόβαθρου ώστε να μπορεί ο/η φοιτητής/τρια να εφαρμόσει τις γνώσεις του/της στα πλαίσια της προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης.
- Απόκτηση γνώσεων και ανάπτυξη στάσεων αναφορικά με τη δόμηση του επαγγελματικού προφίλ του εκπαιδευτικού του 21ου αιώνα.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα το οποίο εντάσσεται στο Πρόγραμμα Πρακτικής Κατάρτισης και Πρακτικής Άσκησης αφορά στην Ολιστική Προσέγγιση του Μαθησιακού Περιβάλλοντος στο Νηπιαγωγείο.

Αναλύονται οι διάφορες πτυχές που αφορούν την Οργάνωση της μάθησης: (α) Περιεχόμενο, στάδια και φάσεις του προγραμματισμού του διδακτικού έργου, (β) Χρονικό πλαίσιο και παράγοντες που συμβάλλουν στην ανάπτυξη του ημερήσιου προγράμματος, (γ) Ζώνες απασχόλησης με βάση το ωρολόγιο πρόγραμμα και (δ) Τα μαθησιακά πλαίσια στο ημερήσιο πρόγραμμα.

Ταυτόχρονα, δίνεται έμφαση στην ποιότητα και οργάνωση του φυσικού περιβάλλοντος στο νηπιαγωγείο: (α) Ανθρωποκεντρική προσέγγιση του χώρου, (β) Ο χώρος ως τρίτος παιδαγωγός, (γ) Οργάνωση και παιδαγωγική αξιοποίηση του φυσικού περιβάλλοντος του νηπιαγωγείου σε συνάρτηση με τους σκοπούς και τους στόχους του αναλυτικού προγράμματος και τις ανάγκες των παιδιών προσχολικής ηλικίας, (δ) Βασικά κριτήρια ποιότητας και (ε) Ο χώρος της τάξης και η οργάνωση επιμέρους ενοτήτων χώρου.

Τέλος, πραγματοποιούνται σεμινάρια που αφορούν την επαφή των φοιτητών/τριών με το Γραφείο Εκπαιδευτικού Υλικού του ΤΕΕΠΗ και περιγράφονται ποικίλες προοπτικές αξιοποίησής του. Παράλληλα, αναλύεται η σημασία και μεθοδολογία της συνεργασίας σε ομάδες και προτείνονται πρακτικές στρατηγικού σχεδιασμού και τεχνικές δεσίματος της ομάδας.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες έχουν οργανωθεί ως εξής:

1. Ολιστική Προσέγγιση του Προγραμματισμού στο Νηπιαγωγείο και Μαθησιακά Πλαίσια I
2. Ολιστική Προσέγγιση του Προγραμματισμού στο Νηπιαγωγείο και Μαθησιακά Πλαίσια II
3. Ποιότητα και οργάνωση του φυσικού περιβάλλοντος στο νηπιαγωγείο I
4. Ποιότητα και οργάνωση του φυσικού περιβάλλοντος στο νηπιαγωγείο II
5. Συνεργασία σε ομάδες, στρατηγικός σχεδιασμός
6. Τεχνικές δεσίματος της ομάδα
7. Πρόοδος
8. Επαφή με το γραφείο εκπαιδευτικού υλικού-ειδική βιβλιοθήκη
9. Καταγραφή στο Νηπιαγωγείο
10. Παρουσιάσεις εργασιών-ανατροφοδότηση
11. Παρουσιάσεις εργασιών-ανατροφοδότηση
12. Παρουσιάσεις εργασιών-ανατροφοδότηση

13. Παρουσιάσεις εργασιών-ανατροφοδότηση

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass Email Παρουσιάσεις PowerPoint
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	12
Σεμινάρια	4
Άσκηση στο πεδίο	5
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	43
Συγγραφή εργασίας	26
Σύνολο Μαθήματος	***90***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Συμπερασματική **Τρόποι αξιολόγησης** Πρόοδος/Ενδιάμεση εξέταση (30%), Εργασία από την Άσκηση στο Πεδίο (50%) Παρουσίαση (20%). **Κριτήρια αξιολόγησης**: Περιεχόμενο (50%) Δομή (10%) Συνθετική ικανότητα (10%) Δημιουργική σκέψη (10%) Γλώσσα (10%) Βιβλιογραφία (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία**:

Αυγητίδου, Σ., Τζεκάκη, Μ., & Τσάφος, Β. (2016) (επιμ.). *Οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί παρατηρούν, παρεμβαίνουν και αναστοχάζονται*. Αθήνα: Gutenberg.

Γερμανός Δ. (1993). *Χώρος και διαδικασίες αγωγής.* Αθήνα: Gutenberg.

Γερμανός Δ. (2002). *Οι τοίχοι της γνώσης*. Αθήνα: Gutenberg.

Edwards, C., Gandini, L., & Forman, G. (επιμ.) (2008). *Reggio Emilia: Οι χίλιες γλώσσες των παιδιών προσχολικής ηλικίας*. Αθήνα: Πατάκης.

Heikka, J., Kahila, S., Pitkäniemi, H., & Hujala, E. (2021). *Teachers' Time for Planning, Assessment and Development Connected to Staff Well-Being in Early Childhood Education*. IntechOpen. doi: 10.5772/intechopen.99103

Knauf, H. (2019). Physical Environments of Early Childhood Education Centres: Facilitating and Inhibiting Factors Supporting Children's Participation. *International Journal of Early Childhood, 51*, 355–372.

Κουτσουβάνου Ε., Γιαλαμάς Β. (1996). *Ο χώρος του νηπιαγωγείου και οι διαδικασίες μάθησης και διδασκαλίας.* Αθήνα: Οδυσσέας.

McWhaw, K., Schnackenberg, H., Sclater, J., & Abrami, P. C. (2003). From co-operation to collaboration. Helping students become collaborative learners. Teoksessa: Gillies, R. & Ashman, A. *Co-operative Learning. The social and intellectual outcomes of learning in groups*. London: New Fetter Lane, 69-86.

Μπότσογλου, Κ. (2010). *Υπαίθριοι χώροι παιχνιδιού και παιδί.* Αθήνα: Gutenberg

Ντολιοπούλου Ε. (1999). *Σύγχρονες τάσεις της προσχολικής αγωγής.* Αθήνα: Τυπωθήτω – Γ. Δαρδανός.

Ντολιοπούλου Ε. (2000). *Σύγχρονα προγράμματα για παιδιά προσχολικής ηλικίας*. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γ. Δαρδανός.

Παπανικολάου Ρ. (1998). *Οργάνωση και διαμόρφωση του χώρου στο νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Πεντέρη, Ε., Χλαπάνα, Ε., Μέλλιου, Κ., Φιλιππίδη, Α., & Μαρινάτου, Θ. (2022α). *Πρόγραμμα Σπουδών Για την Προσχολική Εκπαίδευση – Διευρυμένη Εκδοχή* (2η Έκδοση, 2022 ΙΕΠ). Στο πλαίσιο της Πράξης «Αναβάθμιση των Προγραμμάτων Σπουδών και Δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» του ΙΕΠ με MIS 5035542

Πεντέρη, Ε., Χλαπάνα, Ε., Μέλλιου, Κ., Φιλιππίδη, Α., & Μαρινάτου, Θ. (2022β). *Οδηγός νηπιαγωγού -Υποστηρικτικό υλικό. Πυξίδα: Θεωρητικό και Μεθοδολογικό Πλαίσιο-Πρακτικές Εφαρμογές και Διδακτικοί Σχεδιασμοί*. Στο πλαίσιο της Πράξης «Αναβάθμιση των Προγραμμάτων Σπουδών και Δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» του ΙΕΠ με MIS 5035542

Σιβροπούλου, Ρ. (1997). *Ο σχεδιασμός και η οργάνωση του χώρου (νηπιαγωγείου) στο πλαίσιο του παιχνιδιού.* Αθήνα: Πατάκης.

Σιβροπούλου, Ρ. (2019). *Παιχνίδι και μαθησιακά κέντρα στο νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Πατάκης.

Tuononen, T., Hyytinen, H., Kleemola, K., Hailikari, T., Männikkö, I. & Toom, A. (2022). Systematic Review of Learning Generic Skills in Higher Education—Enhancing and Impeding Factors. *Frontiers in Education, 7*:885917. doi: 10.3389/feduc.2022.885917

(Α04ΠΚ) Εφαρμογές στο Πεδίο ΙΙ

Διδάσκοντες/ουσες:

Ευθυμία Πεντέρη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Ιουλία Ντούση, Ε.ΔΙ.Π.

Μαρέττα Σιδηροπούλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Α04ΠΚ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**3ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Εφαρμογές στο Πεδίο ΙΙ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	3
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ: (εισακτέοι/ες από 2023-24)	- (Δ01Υ) Εισαγωγή στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης - (Α03ΠΚ) Εφαρμογές στο Πεδίο Ι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX04310/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα *Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες*

καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

1) διακρίνουν τους σκοπούς και τους στόχους της εκπαίδευσης στην προσχολική ηλικία.
2) προσδιορίζουν τα μαθησιακά αποτελέσματα ενός διδακτικού σεναρίου.
3) κατανοούν τις παραμέτρους σχεδιασμού και εφαρμογής ενός διδακτικού σεναρίου στο νηπιαγωγείο.
4) παρατηρούν ένα διδακτικό σενάριο σε μια τάξη νηπιαγωγείου και να αναστοχάζονται κριτικά αναδιαμορφώνοντάς (ή επανασχεδιάζοντάς) το.
5) αναγνωρίζουν την καταλληλότητα της παρατήρησης ως μεθόδου συλλογής δεδομένων στην προσχολική ηλικία.
6) κατανοούν βασικές έννοιες σχετικές με την παρατήρηση του παιδιού.
7) αναγνωρίζουν τη σημασία της προεργασίας για τη διενέργεια παρατήρησης.
8) αξιοποιούν ερευνητικά εργαλεία (π.χ κλείδες παρατήρησης) στην εκπαιδευτική πράξη
9) διακρίνουν την παρατήρηση από την επαγωγή/ερμηνεία.
10) αξιοποιούν τεχνικές και πρακτικές για την προαγωγή ικανοτήτων που σχετίζονται με τον γραμματισμό.
11) αξιοποιούν εργαλεία σκαλωσιάς (π.χ. κούκλα, αντικείμενο) για την προαγωγή της κατανόησης και εμπέδωσης εννοιών και την επίτευξη στόχων από τα παιδιά σε διάφορα μαθησιακά πλαίσια.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

- Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων κριτικής σκέψης σε θέματα που αφορούν τη μάθηση και τη διδασκαλία μαθητών/τριών προσχολικής ηλικίας.
- Μεταφορά επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Κατανόηση των παραμέτρων σχεδιασμού και εφαρμογής διδακτικού σεναρίου στο νηπιαγωγείο.
- Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.
- Ενταξιακή προοπτική της εκπαίδευσης.
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης.
- Ανάπτυξη ικανότητας λήψης αποφάσεων.
- Ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ των μελών της ομάδας εργασίας για τον σχεδιασμό και εφαρμογή δραστηριοτήτων.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης σε ζητήματα ανάπτυξης και εκπαίδευσης των παιδιών της προσχολικής ηλικίας.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Άσκηση δεξιοτήτων παρατήρησης-εξοικείωση με τις τεχνικές καταγραφής των παρατηρήσεων
- Καλλιέργεια της ικανότητας κριτικής θεώρησης και αξιοποίησης των έτοιμων εργαλείων παρατήρησης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα το οποίο εντάσσεται στο Πρόγραμμα Πρακτικής Κατάρτισης και Πρακτικής

Άσκησης αφορά στην Ολιστική Προσέγγιση του Μαθησιακού Περιβάλλοντος στο Νηπιαγωγείο. Έμφαση δίνεται στις διαδικασίες και τη μεθοδολογία που σχετίζονται με τον διδακτικό σχεδιασμό, αναδεικνύοντας τη σημασία της Παρατήρησης των παιδιών, ώστε να ενισχυθεί η αναστοχαστική προοπτική για τη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, μέσα από τη συνεχή αναθεώρηση του διδακτικού έργου για την προαγωγή της αποτελεσματικότητάς του. Σημαντική θέση στο πρόγραμμα του νηπιαγωγείου έχει η προσέγγιση της γλώσσας μέσα από την παιδαγωγική αξιοποίηση της παιδικής λογοτεχνίας.

Σε ό,τι αφορά τον διδακτικό σχεδιασμό βασικές παράμετροι είναι: (α) Η διάκριση των σκοπών και των στόχων της εκπαίδευσης, (β) Η Παιδαγωγική μέσω στόχων και οι κατευθυνόμενες διδακτικές προσεγγίσεις, (γ) Οι μαθησιακές επιδιώξεις στο πλαίσιο εφαρμογής του νέου Προγράμματος Σπουδών για την Προσχολική Εκπαίδευση, (δ) Οι αναδυόμενοι στόχοι και οι δυνατότητες αξιοποίησής τους στην τάξη του Νηπιαγωγείου. Πιο συγκεριμένα, αναλύονται οι παράμετροι σχεδιασμού των οργανωμένων και αυθόρμητων δραστηριοτήτων στο νηπιαγωγείο, δίνοντας έμφαση στον ρόλο της/του εκπαιδευτικού στη διαδικασία σχεδιασμού και υλοποίησης της δραστηριότητας, ώστε να υπάρχει ισορροπία ανάμεσα στο τι ξεκινά από τα παιδιά και τι από τους/τις εκπαιδευτικούς. Ως προς αυτό και στο πλαίσιο της ενταξιακής προοπτικής της προσχολικής εκπαίδευσης, αναπτύσσονται πρακτικές που αφορούν τη συμπεριληπτική μάθηση με έμφαση στις αρχές της εκπαίδευσης των παιδιών με αναπηρίες ή /και με μαθησιακές δυσκολίες ή ειδικές ανάγκες, ενώ δίνεται έμφαση στη χρήση της κούκλας ως σημαντικό εργαλείο σκαλωσιάς για την υποστήριξη των αναγκών όλων των παιδιών και στο πλαίσιο της παιγνιώδους μάθησης.

Στην ενότητα *«Καλές πρακτικές στην ανάγνωση του παιδικού βιβλίου»* συνδυάζονται καθιερωμένες θεωρίες γραμματισμού με εφαρμογές για να καλλιεργηθούν ελκυστικές πρακτικές ανάγνωσης για την προσχολική ηλικία. Μελετάται το βιβλίο ως υλικό αντικείμενο, ως περιεχόμενο καθώς και ως πεδίο όπου συναντώνται γλώσσα, αφήγηση και οπτική εξερεύνηση. Στο πλαίσιο αυτό η ενότητα εξοπλίζει τους εκπαιδευτικούς με διαδραστικές τεχνικές και εργαλεία για να δημιουργήσουν εμπλουτισμένες λογοτεχνικές εμπειρίες παρέχοντας τη δυνατότητα να γίνουν ικανοί αφηγητές και να θέτουν τα θεμέλια για μια δια βίου αγάπη για το διάβασμα.

Στο πλαίσιο της Παρατήρησης ως εργαλείο της διαμορφωτικής αξιολόγησης συζητιούνται τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της παρατήρησης ως επιστημονικού εργαλείου και τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα της παρατήρησης ως μέσου συλλογής δεδομένων στην προσχολική ηλικία. Παρουσιάζονται τύποι παρατήρησης: ως προς τον βαθμό συμμετοχής του παρατηρητή, ως προς τη χρήση τεχνικών και μέσων, καθώς και τεχνικές καταγραφής των δεδομένων της παρατήρησης.

Οι 13 εβδομαδιαίες ενότητες έχουν οργανωθεί ως εξής:

1. Ελεύθερες δραστηριότητες
2. Παρατήρηση Παιδιού
3. Εμπλοκή του φοιτητή στην εκπαιδευτική πραγματικότητα της τάξης Ι
4. Καλές πρακτικές στην ανάγνωση του παιδικού βιβλίου
5. Ανάπτυξη διδακτικού σεναρίου στο νηπιαγωγείο
6. Πρόοδος
7. Ανατροφοδότηση Ι
8. Εμπλοκή του φοιτητή στην εκπαιδευτική πραγματικότητα της τάξης ΙΙ

9. Ανατροφοδότηση ΙΙ-Παρουσιάσεις διδακτικών σεναρίων
10. Ανατροφοδότηση ΙΙ-Παρουσιάσεις διδακτικών σεναρίων
11. Ανατροφοδότηση ΙΙ-Παρουσιάσεις διδακτικών σεναρίων
12. Ανατροφοδότηση ΙΙ-Παρουσιάσεις διδακτικών σεναρίων
13. Ανατροφοδότηση ΙΙ-Παρουσιάσεις διδακτικών σεναρίων

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις PowerPoint Email Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Διαλέξεις	10
Φροντιστήρια	4
Άσκηση πεδίου	10
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	24
Συγγραφή εργασίας/-ών	42
Σύνολο Μαθήματος	***90***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης**: Γραπτή εργασία (50%) Δημόσια παρουσίαση (20%) Γραπτή εξέταση (30%) **Κριτήρια αξιολόγησης**

	Περιεχόμενο (40%) Δομή (20%) Κριτική σκέψη (10%) Δημιουργική σκέψη (10%) Γλώσσα (10%) Βιβλιογραφία (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Ασωνίτης, Π. (2001). *Η Εικονογράφηση στο Βιβλίο της Παιδικής Λογοτεχνίας.* Αθήνα: Καστανιώτης

Αυγητίδου, Σ., Τζεκάκη, Μ., & Τσάφος, Β. (2016) (επιμ.). *Οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί παρατηρούν, παρεμβαίνουν και αναστοχάζονται.* Αθήνα: Gutenberg.

Cohen, D., Stern, V., & Balaban, N. (2001). Παρατηρώντας και Καταγράφοντας τη συμπεριφορά των παιδιών. Αθήνα: Gutenberg.

Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2007). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας.* Αθήνα: Μεταίχμιο.

Γιαννικοπούλου, Α. (2008) *Στη Χώρα των Χρωμάτων: το Σύγχρονο Εικονογραφημένο Παιδικό Βιβλίο.* Αθήνα: Παπαδόπουλος.

Γιόφτσαλη Κ. & Πίτσου Χ. (2021). *Αναστοχαστικές προσεγγίσεις σε τυπικά και εναλλακτικά πλαίσια εκπαίδευσης.* Αθήνα: Gutenberg.

Δαφέρμου, Χ., Κουλούρη, Π., & Μπασαγιάννη, Ε. (2006). *Οδηγός Νηπιαγωγού: Εκπαιδευτικοί Σχεδιασμοί-Δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης*. Αθήνα: ΟΕΔΒ.

ΔΕΠΠΣ (2003). *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών*. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ΦΕΚ 303 και 304/13-3-2003, Τόμοι Α΄ & Β΄. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ.

Κακανά, Δ.Μ. & Σιμούλη, Γ. (2008) (επιμ.). *Η προσχολική Εκπαίδευση στον 21ο αιώνα: Θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές πρακτικές*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Κοκκίδου, Μ. (2014). *Η εμψύχωση στη Διδασκαλία-Μάθηση.* Αθήνα: Faggoto books.

Κοσσυβάκη, Φ. (2003*). Ο ρόλος του Εκπαιδευτικού στο Μετανεωτερικό Σχολείο: Προσδοκίες, Προοπτικές Όρια.* Αθήνα: Gutenberg.

Ματσαγγούρας, Η. (2007). *Στρατηγικές Διδασκαλίας*, Τ. ΄Β, Gutenberg.

Μουμουλίδου, Μ. (2006). *Η παιδαγωγική του σχεδίου εργασίας στην προσχολική εκπαίδευση. Θεωρητικό πλαίσιο και πράξη.* Αθήνα: Τυπωθήτω – Δαρδανός.

Μουμουλίδου, Μ. (2015). *Πρακτικές διδασκαλίας-μάθησης στο νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Gutenberg.

Ντολιοπούλου, Ε. (2001). *Σύγχρονες τάσεις της Προσχολικής Αγωγής.* Αθήνα: Τυπωθήτω – Γ. Δαδρανός.

Ντολιοπούλου, Ε. (2003). *Σύγχρονα Προγράμματα για Παιδιά Προσχολικής Ηλικίας.* Αθήνα: Τυπωθήτω – Γ. Δαδρανός.

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2011). *Οδηγός Εκπαιδευτικού για το Πρόγραμμα Σπουδών του Νηπιαγωγείου*. http://ebooks.edu.gr/new/

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2011). *Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου. 1ο & 2ο Μέρος.* http://ebooks.edu.gr/new/

Πεντέρη, Ε., Χλαπάνα, Ε., Μέλλιου, Κ., Φιλιππίδη, Α., & Μαρινάτου, Θ. (2022α). *Πρόγραμμα Σπουδών Για την Προσχολική Εκπαίδευση – Διευρυμένη Εκδοχή* (2η Έκδοση, 2022 ΙΕΠ). Στο πλαίσιο της Πράξης «Αναβάθμιση των Προγραμμάτων Σπουδών και Δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» του ΙΕΠ με MIS 5035542

Πεντέρη, Ε., Χλαπάνα, Ε., Μέλλιου, Κ., Φιλιππίδη, Α., & Μαρινάτου, Θ. (2022β). *Οδηγός νηπιαγωγού -Υποστηρικτικό υλικό. Πυξίδα: Θεωρητικό και Μεθοδολογικό Πλαίσιο-Πρακτικές Εφαρμογές και Διδακτικοί Σχεδιασμοί*. Στο πλαίσιο της Πράξης «Αναβάθμιση των Προγραμμάτων Σπουδών και Δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» του ΙΕΠ με MIS 5035542

Τζαφεροπούλου, Μ.Μ. (επιμ.) (2001). *Η Συγγραφή και η Εικονογράφηση*, Τομ. Α, Αθήνα: Καστανιώτης

Τσιλιμένη, Τ. (2007) *Εικονογραφημένο Παιδικό Βιβλίο: Όψεις και Απόψεις.* Βόλος: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας

Φίλιας, Β., (2003). *Εισαγωγή στη Μεθοδολογία και τις Τεχνικές των Κοινωνικών Ερευνών*. Αθήνα: Gutenberg.

(Α06ΠΚ) Εφαρμογές στο Πεδίο ΙΙΙ

Διδάσκοντες/Διδάσκουσες:

Ευθυμία Πεντέρη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Ευθυμία Παπαναστασίου, Ε.ΔΙ.Π.

Αικατερίνη Γιόφτσαλη, Ε.ΔΙ.Π.

Ιουλία Ντούση, Ε.ΔΙ.Π.

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Α06ΠΚ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Εφαρμογές στο Πεδίο ΙΙΙ**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	3
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ: (εισακτέοι/ες από 2023-24)	- Εφαρμογές στο Πεδίο ΙΙ - (Θ03Υ) Αρχές της Πληροφορικής με εφαρμογές στην Εκπαίδευση Ι - (Δ06Υ) Σύγχρονη Διδακτική: Βασικές έννοιες και προτάσεις εφαρμογής - (Δ04Υ) Καινοτόμες προσεγγίσεις της αξιολόγησης στην προσχολική εκπαίδευση και κοινωνικές διεργασίες - (Κ24Υ) Διαπολιτισμική Εκπαίδευση - (Δ23Υ) Ομαδοσυνεργατικές μορφές μάθησης στην Προσχολική Εκπαίδευση		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/CLASSIC112/ https://eclass.duth.gr/courses/430489/

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

1) σχεδιάζουν, υλοποιούν, αξιολογούν και αναστοχάζονται σε σχέση με ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα σε τυπικό και μη τυπικό πλαίσιο,
2) διακρίνουν τους σκοπούς και τους στόχους των διδακτικών σεναρίων στην προσχολική εκπαίδευση στο ημερήσιο πρόγραμμα τυπικής εκπαίδευσης και των εμψυχωτικών προγραμμάτων στη μη τυπική, σε διάφορες ηλικίες,
3) δημιουργούν το κατάλληλο υποστηρικτικό πλαίσιο για την εργασία σε μικρές ομάδες,
4) αξιοποιούν στοχευμένα και συμπληρωματικά τις αρχές, τις μεθόδους και τις πρακτικές της διαφοροποιημένης διδασκαλίας και της συμπερίληψης στον σχεδιασμό και την εφαρμογή εκπαιδευτικών τους προγραμμάτων σε τυπικά και μη τυπικά πλαίσια,
5) εφαρμόζουν το μοντέλο Lesson Study ως μέθοδο επαγγελματικής ανάπτυξης και βελτίωσης της ποιότητας του διδακτικού και εμψυχωτικού έργου,
6) συνεργάζονται αρμονικά με φορείς και κοινωνικές ομάδες για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών στόχων των προγραμμάτων υποστηρίζοντας τον κοινωνικοπαιδαγωγικό ρόλο της εκπαίδευσης και αποσκοπώντας στην αφύπνιση και συνεκπαίδευση της ευρύτερης κοινότητας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

- Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων κριτικής σκέψης σε θέματα που αφορούν τη μάθηση και τη διδασκαλία μαθητών προσχολικής ηλικίας.
- Μεταφορά επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας. Κατανόηση των παραμέτρων σχεδιασμού και εφαρμογής διδακτικών σεναρίων.
- Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης.
- Ανάπτυξη ικανότητας λήψης αποφάσεων.
- Ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ των μελών της ομάδας εργασίας για τον σχεδιασμό και εφαρμογή εκπαιδευτικών δράσεων.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης σε ζητήματα ανάπτυξης και εκπαίδευσης των παιδιών της προσχολικής ηλικίας.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα το οποίο εντάσσεται στο Πρόγραμμα Πρακτικής Κατάρτισης και Πρακτικής Άσκησης τον σχεδιασμό, υλοποίηση, αξιολόγηση και αναστοχασμό αναφορικά με βραχύχρονα εκπαιδευτικά και εμψυχωτικά προγράμματα σε τυπικά (νηπιαγωγείο) και μη τυπικά (μουσείο, πάρκο, βιβλιοθήκη κτλ) πλαίσια εκπαίδευσης, αξιοποιώντας το μοντέλο επαγγελματικής ανάπτυξης εκπαιδευτικών Lesson Study (LS). Συγκεκριμένα, οι φοιτητές/τριες προσεγγίζουν το θεωρητικό πλαίσιο του μοντέλου LS, καθώς όπως καταγράφεται στη διεθνή βιβλιογραφία προτείνεται για την εκπαίδευση των μελλοντικών εκπαιδευτικών και την επαγγελματική ανάπτυξη των εν ενεργεία εκπαιδευτικών. Μέσα από βιωματικές εφαρμογές σε μικρές ομάδες παρουσιάζονται εννοιολογικοί ορισμοί, ο σκοπός και οι προσεγγίσεις του στοχασμού και δίνεται έμφαση στον στοχαστικο- κριτικό εκπαιδευτικό και στις πρακτικές αναστοχασμού που μπορεί να αξιοποιήσει.

Οι φοιτητές σε μικρές ομάδες ακολουθούν τις στρατηγικές εφαρμογής του μοντέλου στις βασικές φάσεις του σχεδιάζοντας και υλοποιώντας ένα βραχύχρονο διδακτικό σενάριο σε νηπιαγωγείο και ένα βραχύχρονο εμψυχωτικό πρόγραμμα/δράση σε μη τυπικό πλαίσιο εκπαίδευσης (π.χ. Μουσείο, ΚΔΑΠ, Νοσοκομείο, Πάρκο, κτλ.).

Οι 13 ενοτητες του μαθήματος είναι οι εξής:

1. Lesson Study
2. Τεχνικές Αναστοχασμού
3. Project
4. Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη (μη τυπικό πλαίσιο)
5. Διδακτικός Σχεδιασμός σε Ομάδες Ι (μη τυπικό πλαίσιο)
6. Διδακτικός Σχεδιασμός σε Ομάδες ΙΙ (μη τυπικό πλαίσιο)
7. Εφαρμογή των Διερευνήσεων σε μη τυπικό πλαίσιο
8. Διδακτικός Σχεδιασμός σε Ομάδες Ι (Τυπικό πλαίσιο)
9. Διδακτικός Σχεδιασμός σε Ομάδες ΙΙ (Τυπικό πλαίσιο)
10. Διδακτικός Σχεδιασμός σε Ομάδες ΙΙΙ (Τυπικό πλαίσιο)
11. Διδακτικός Σχεδιασμός σε Ομάδες IV (Τυπικό πλαίσιο)
12. Διδακτικός Σχεδιασμός σε Ομάδες V (Τυπικό πλαίσιο)
13. Εφαρμογή των Διερευνήσεων στο Νηπιαγωγείο

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις PowerPoint, Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης e-class E-mail
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
Σεμινάρια	6
Φροντιστήρια	10
Άσκηση στο Πεδίο	20
Συγγραφή εργασίας/-ών	24
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	30
Σύνολο Μαθήματος	***90***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Περιγραφή** (α) Πρόοδος/Ενδιάμεση εξέταση καταλαμβάνει το 30% της τελικής βαθμολογίας και (β) Σχεδιασμός και υλοποίηση στο πεδίο για το τυπικό πλαίσιο (50%): (i) Αρχικός Σχεδιασμός εκπαιδευτικού έργου (20% της συνολικής βαθμολογίας), (ii), Άσκηση-εφαρμογή στο πεδίο (20% της συνολικής βαθμολογίας), (iii) Τελική Εργασία (60% της συνολικής βαθμολογίας), (γ) Υλοποίηση στο μη τυπικό πλαίσιο (20%): 10% συμμετοχή στην προετοιμασία της δράσης και 10% στην υλοποίηση. Η γενικότερη συμμετοχή στα μαθήματα δύναται να λαμβάνεται υπόψη στην τελική βαθμολογία. **Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: Πρόοδος (30%) Γραπτή εργασία (50%) Άλλη / Άλλες (20%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %): Περιεχόμενο (40%) Δομή (20%) Κριτική σκέψη (10%) Δημιουργική σκέψη (10%) Γλώσσα (10%) Βιβλιογραφία (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Αυγητίδου, Σ. (2008). *Συνεργατική Μάθηση στην Προσχολική Εκπαίδευση: Έρευνα και Εφαρμογές.* Αθήνα: Gutenberg.

Αυγητίδου, Σ., Τζεκάκη, Μ., & Τσάφος, Β. (2016) (επιμ.). *Οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί παρατηρούν, παρεμβαίνουν και αναστοχάζονται*. Αθήνα: Gutenberg.

Γιόφτσαλη Κ. & Πίτσου Χ. (2021). *Αναστοχαστικές προσεγγίσεις σε τυπικά και εναλλακτικά πλαίσια εκπαίδευσης*. Αθήνα: Gutenberg

Δαφέρμου, Χ., Κουλούρη, Π., & Μπασαγιάννη, Ε. (2006). *Οδηγός Νηπιαγωγού: Εκπαιδευτικοί Σχεδιασμοί-Δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης*. Αθήνα: ΟΕΔΒ.

ΔΕΠΠΣ (2003). *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών*. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ΦΕΚ 303 και 304/13-3-2003, Τόμοι Α΄ & Β΄. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ.

Δημητρίου, Α., Λαγοπούλου, Β. & Νικολάου, Β. (2011). *Εμψύχωση στην τάξη*. Κλειδιά και αντικλείδια

Helm H J., Katz L. (2002). *Μέθοδος project και προσχολική εκπαίδευση*. Μικροί ερευνητές. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κακανά, Δ.Μ & Σιμούλη, Γ. (2008) (επιμ.). *Η προσχολική Εκπαίδευση στον 21ο αιώνα: Θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές πρακτικές*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Κοκκίδου, Μ. (2014). *Η εμψύχωση στη Διδασκαλία-Μάθηση*. Αθήνα: faggoto books.

Κοσσυβάκη, Φ. (2003). Ο ρόλος του Εκπαιδευτικού στο Μετανεωτερικό Σχολείο: Προσδοκίες, Προοπτικές Όρια. Αθήνα: Gutenberg.

Ματσαγγούρας Η. (2007). *Στρατηγικές Διδασκαλίας*, Τ. ΄Β. Gutenberg.

Μουμουλίδου Μ., (2006). *Η παιδαγωγική του σχεδίου εργασίας στην προσχολική εκπαίδευση. Θεωρητικό πλαίσιο και πράξη*. Αθήνα: Τυπωθήτω – Δαρδανός.

Μουμουλίδου, Μ. (2015). *Πρακτικές διδασκαλίας-μάθησης στο νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Gutenberg.

Ντολιοπούλου Ε. (2000). *Σύγχρονα Προγράμματα για Παιδιά Προσχολικής Ηλικίας*. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γ. Δαδρανός.

Ντολιοπούλου Ε. (2001). *Σύγχρονες τάσεις της Προσχολικής Αγωγής*. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γ. Δαδρανός.

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2011). *Οδηγός Εκπαιδευτικού για το Πρόγραμμα Σπουδών του Νηπιαγωγείου*. http://ebooks.edu.gr/new/

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2011). *Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου. 1ο & 2ο Μέρος.* http://ebooks.edu.gr/new/

Πεντέρη, Ε., Χλαπάνα, Ε., Μέλλιου, Κ., Φιλιππίδη, Α., & Μαρινάτου, Θ. (2022α). *Πρόγραμμα Σπουδών Για την Προσχολική Εκπαίδευση – Διευρυμένη Εκδοχή* (2η Έκδοση, 2022 ΙΕΠ). Στο πλαίσιο της Πράξης «Αναβάθμιση των Προγραμμάτων Σπουδών και Δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» του ΙΕΠ με MIS 5035542

Πεντέρη, Ε., Χλαπάνα, Ε., Μέλλιου, Κ., Φιλιππίδη, Α., & Μαρινάτου, Θ. (2022β). *Οδηγός νηπιαγωγού -Υποστηρικτικό υλικό. Πυξίδα: Θεωρητικό και Μεθοδολογικό Πλαίσιο-Πρακτικές Εφαρμογές και*

Διδακτικοί Σχεδιασμοί. Στο πλαίσιο της Πράξης «Αναβάθμιση των Προγραμμάτων Σπουδών και Δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» του ΙΕΠ με MIS 5035542

Ρεκαλίδου, Γ. (2016). *Η αξιολόγηση στην τάξη του νηπιαγωγείου. Τι, γιατί και πώς;* Αθήνα: Gutenberg.

(Α07ΠΚΑ) Πρακτική Άσκηση

Διδάσκοντες/ουσες:

Ευθυμία Πεντέρη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Ευθυμία Παπαναστασίου, Ε.ΔΙ.Π.

Αικατερίνη Γιόφτσαλη, ΕΔΙΠ

Ιουλία Ντούση, Ε.ΔΙ.Π.

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Α07ΠΚΑ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**7ο & 8ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Πρακτική Άσκηση**		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	15
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ: (εισακτέοι/ες από 2023-24)	Εφαρμογές στο Πεδίο ΙΙΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:

1) Παρατηρούν, αναγνωρίζουν και να κατανοούν τα χαρακτηριστικά και τις συνθήκες στο πλαίσιο τυπικής εκπαίδευσης (νηπιαγωγείο) ώστε να σχεδιάζουν, να οργανώνουν, να υλοποιούν και να αξιολογούν κατάλληλα διδακτικά σενάρια ακολουθώντας τη διερευνητική προσέγγιση και τη μεθοδολογία του σχεδίου εργασίας (project),
2) αναπτύσσουν συνεργασία με τον φορέα και τους υπεύθυνους ώστε να οργανώνουν κατάλληλα το μαθησιακό περιβάλλον και να υλοποιούν τον εκπαιδευτικό τους σχεδιασμό,
3) συνδυάζουν τη θεωρία την έρευνα και την πράξη για τον σχεδιασμό, υλοποίηση και αξιολόγηση διδακτικών σεναρίων,
4) κατανοούν και εφαρμόζουν τις βασικές αρχές της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας,
5) αναστοχάζονται και βελτιώνουν τη διδασκαλία τους,
6) αναγνωρίζουν τη σημασία της δια βίου μάθησης και δομούν το αναδυόμενο επαγγελματικό τους προφίλ,
7) κατανοούν και εφαρμόζουν το θεσμικό πλαίσιο του νηπιαγωγείου,
8) αναγνωρίζουν τη σημασία της διαφορετικότητας και υποστηρίζουν τη δημοκρατική λήψη αποφάσεων.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

- Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων κριτικής σκέψης σε θέματα που αφορούν τη μάθηση και τη διδασκαλία.
- Μεταφορά επιστημονικών εννοιών σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Κατανόηση των παραμέτρων σχεδιασμού και εφαρμογής σχεδίων εργασίας στο τυπικό πλαίσιο (τάξη νηπιαγωγείου)
- Εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών και μεθόδων με σημείο αναφοράς την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης.
- Ανάπτυξη ικανότητας λήψης αποφάσεων.
- Ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ των μελών της ομάδας εργασίας για τον σχεδιασμό και εφαρμογή εκπαιδευτικών δράσεων.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης σε ζητήματα ανάπτυξης και εκπαίδευσης των παιδιών της προσχολικής ηλικίας.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων σε θέματα που αφορούν την οργάνωση και διοίκηση μιας εκπαιδευτικής μονάδας.
- Κατάκτηση δεξιοτήτων απαραίτητες για έναν μελλοντικό εκπαιδευτικό παιδιών προσχολικής ηλικίας.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στρατηγικός σχεδιασμός για την οργάνωση μαθησιακών εμπειριών στη βάση των συνθηκών σε κάθε πλαίσιο τυπικής εκπαίδευσης. Αξιοποίηση μεθόδων αξιολόγησης αναγκών ώστε να διασφαλιστεί η ανταπόκριση του προγράμματος στις ανάγκες και τις προοπτικές των εμπλεκομένων στη μαθησιακή διαδικασία. Υποστήριξη της θέσης του παιδιού και της ενεργού συμμετοχής του. Αναλύονται τα βήματα του στρατηγικού σχεδιασμού ακολουθώντας τις βασικές αρχές διερευνητικής μάθησης και της μεθόδου σχεδίου εργασίας (Project). Εμπλοκή σε εμπειρίες μαθητείας και ενεργός συμμετοχή σε όλες τις δράσεις και τις εκπαιδευτικές καταστάσεις στο νηπιαγωγείο. Επαφή με το διοικητικό έργο. Οι φοιτητές χωρισμένοι σε ομάδες σχεδιάζουν, υλοποιούν, αξιολογούν και αναστοχάζονται στο πλαίσιο ενός Σχέδιου Εργασίας διάρκειας 100 ωρών σε τάξη νηπιαγωγείου. Το μάθημα διαρθρώνεται στις παρακάτω 13 ενότητες: 1. Οι Διερευνήσεις στην Προσχολική Εκπαίδευση I 2. Οι Διερευνήσεις στην Προσχολική Εκπαίδευση II 3. Οι Διερευνήσεις στην Προσχολική Εκπαίδευση III 4. Οι Διερευνήσεις στην Προσχολική Εκπαίδευση IV 5. Πρόοδος-Γραπτή εξέταση 6. Φροντιστήριο για τον Διδακτικό Σχεδιασμό σε ομάδες I 7. Φροντιστήριο για τον Διδακτικό Σχεδιασμό σε ομάδες II 8 Φροντιστήριο για τον Διδακτικό Σχεδιασμό-Υλοποίηση-Αξιολόγηση σε ομάδες III 9. Φροντιστήριο για τον Διδακτικό Σχεδιασμό-Υλοποίηση-Αξιολόγηση σε ομάδες IV 10. Φροντιστήριο για τον Διδακτικό Σχεδιασμό-Υλοποίηση-Αξιολόγηση σε ομάδες V 11. Εφαρμογή στο πεδίο (Νηπιαγωγείο)-Εποπτεία 12. Φροντιστήριο-Παρουσιάσεις εργασιών I 13. Τελικός Αναστοχασμός

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Δια ζώσης,* *Εξ αποστάσεως, κλπ.*	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις PowerPoint Email Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Eclass Βίντεο

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	***Δραστηριότητα***	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σε ώρες)***
	Διαλέξεις	12
	Φροντιστήρια	18
	Πρακτική (τοποθέτηση)	100
	Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	95
	Συγγραφή εργασίας/-ών	125
	Αυτόνομη μελέτη	100
	Σύνολο Μαθήματος	***450 (15*30)***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	**Γλώσσα αξιολόγησης**: *Ελληνικά* **Μέθοδοι αξιολόγησης**: Αρχικός σχεδιασμός (20%) Ενδιάμεση γραπτή πρόοδος (20%) Υποχρεωτική γραπτή εργασία (60%) **Κριτήρια αξιολόγησης** : Περιεχόμενο (40%) Δομή (20%) Κριτική σκέψη (10%) Δημιουργική σκέψη (10%) Γλώσσα (10%) Βιβλιογραφία (10%)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Αυγητίδου, Σ. (2008). Σ*υνεργατική Μάθηση στην Προσχολική Εκπαίδευση: Έρευνα και Εφαρμογές*, εκδ. Gutenberg.

Αυγητίδου, Σ., Τζεκάκη, Μ., & Τσάφος, Β. (2016) (επιμ.). *Οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί παρατηρούν, παρεμβαίνουν και αναστοχάζονται*. Αθήνα: Gutenberg.

Γκούρτσας, Ν.Β. (2013). *Πρώτες Βοήθειες. Μύθοι και πραγματικότητα,* Αθήνα:Δισιγμα.

Δαφέρμου, Χ., Κουλούρη, Π., & Μπασαγιάννη, Ε. (2006). *Οδηγός Νηπιαγωγού: Εκπαιδευτικοί Σχεδιασμοί-Δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης*. Αθήνα: ΟΕΔΒ.

ΔΕΠΠΣ (2003). *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών*. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ΦΕΚ 303 και 304/13-3-2003, Τόμοι Α΄ & Β΄. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ.

Helm H J., Katz L. (2002). *Μέθοδος project και προσχολική εκπαίδευση. Μικροί ερευνητές*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κακανά, Δ.Μ & Σιμούλη, Γ. (2008) (επιμ.). *Η προσχολική Εκπαίδευση στον 21ο αιώνα: Θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές πρακτικές*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Κοκκίδου, Μ. (2014). *Η εμψύχωση στη Διδασκαλία-Μάθηση*. Αθήνα: Faggoto books.

Κοσσυβάκη, Φ. (2003). *Ο ρόλος του Εκπαιδευτικού στο Μετανεωτερικό Σχολείο: Προσδοκίες, Προοπτικές Όρια.* Αθήνα:Gutenberg.

Ματσαγγούρας Η. (2007). *Στρατηγικές Διδασκαλίας*, Τ. ΄Β, Gutenberg.

Μουμουλίδου Μ., (2006). *Η παιδαγωγική του σχεδίου εργασίας στην προσχολική εκπαίδευση. Θεωρητικό πλαίσιο και πράξη*. Αθήνα: Τυπωθήτω – Δαρδανός.

Μουμουλίδου, Μ. (2015). *Πρακτικές διδασκαλίας-μάθησης στο νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Gutenberg.

Ντολιοπούλου Ε. (2000). *Σύγχρονα Προγράμματα για Παιδιά Προσχολικής Ηλικίας.* Αθήνα:

Τυπωθήτω – Γ. Δαδρανός.

Ντολιοπούλου Ε. (2001). *Σύγχρονες τάσεις της Προσχολικής Αγωγής.* Αθήνα: Τυπωθήτω – Γ. Δαδρανός.

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2011). *Οδηγός Εκπαιδευτικού για το Πρόγραμμα Σπουδών του*

Νηπιαγωγείου. http://ebooks.edu.gr/new/

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2011). *Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου. 1ο & 2ο Μέρος.*

http://ebooks.edu.gr/new/

Πεντέρη, Ε., Χλαπάνα, Ε., Μέλλιου, Κ., Φιλιππίδη, Α., & Μαρινάτου, Θ. (2022α). Πρόγραμμα Σπουδών Για την Προσχολική Εκπαίδευση – Διευρυμένη Εκδοχή (2η Έκδοση, 2022 ΙΕΠ). Στο πλαίσιο της Πράξης «Αναβάθμιση των Προγραμμάτων Σπουδών και Δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» του ΙΕΠ με MIS 5035542

Πεντέρη, Ε., Χλαπάνα, Ε., Μέλλιου, Κ., Φιλιππίδη, Α., & Μαρινάτου, Θ. (2022β). Οδηγός νηπιαγωγού -Υποστηρικτικό υλικό. Πυξίδα: Θεωρητικό και Μεθοδολογικό Πλαίσιο-Πρακτικές Εφαρμογές και Διδακτικοί Σχεδιασμοί. Στο πλαίσιο της Πράξης «Αναβάθμιση των Προγραμμάτων Σπουδών και Δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» του ΙΕΠ με MIS 5035542

Πεντέρη, Ε., & Πετρογιάννης, Κ. Γ. (2024). *Η σχέση σχολείου, οικογένειας και κοινότητας: Κοινωνικο-παιδαγωγικές και αναπτυξιακές διαστάσεις για τη γονική εμπλοκή στην προσχολική και πρωτοσχολική ηλικία*. Gutenberg.

Ρεκαλίδου, Γ. (2016). *Η αξιολόγηση στην τάξη του νηπιαγωγείου. Τι, γιατί και πώς;* Αθήνα: Gutenberg.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: Περιγράμματα Ξένων Γλωσσών

Αγγλική γλώσσα

Διδάσκουσα: Μαρία Αμμάρι, Ε.Ε.Π. του Δ.Π.Θ.

(Ξ 03 Υ) Αγγλικά – Ξένη Γλώσσα

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ξ 03 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**1ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αγγλικά - Ξένη Γλώσσα		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	3
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξη Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	**Προαπαιτούμενα μαθήματα: -** **Γενικές Προαπαιτήσεις** Επίπεδο Β2 σύμφωνα με το Central European Framework for Languages (CEFR)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική/Αγγλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	eclass.duth.gr/courses/ALEX04212/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Γενικός και τελικός στόχος της διδασκαλίας της Αγγλικής ως ξένης Γλώσσας στο ΤΕΕΠΗ του ΔΠΘ είναι η «επανάληψη» και εξάσκηση βασικών γλωσσικών δεξιοτήτων, εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την ειδική γλώσσα της επιστήμης τους, ώστε να αποκτήσουν τις γλωσσικές δεξιότητες που θα τους/τις επιτρέψουν να κατανοούν ξενόγλωσσα κείμενα σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο των σπουδών τους αλλά και να συνθέτουν κείμενα ακαδημαϊκού λόγου ως απώτερο στόχο. Ακόμη, στόχος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες τις δεξιότητες εκείνες που θα τους/τις επιτρέψουν να ανταποκρίνονται σε γενικότερες και ειδικότερες καταστάσεις επικοινωνίας, με τελικό στόχο την παρακολούθηση επιστημονικών συνεδρίων και παρουσίαση ακαδημαϊκών papers στην Αγγλική.

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:
1) Αναγνωρίσουν γλωσσικές δομές και ορολογία σχετικά με τις Επιστήμες Αγωγής.
2)Αναπτύξουν πλήρως τις γνώσεις εύρεσης ειδικών πληροφοριών στο διαδίκτυο.
3)Να Αναπτύξουν προφορικό λόγο για ποικίλα θέματα πάνω στις Επιστήμες της Αγωγής.
4)Αντιληφθούν και να κατανοήσουν ειδικό οπτικοακουστικό υλικό διαλέξεων, ομιλιών και σεμιναρίων στην Αγγλική Γλώσσα με θέματα σχετικά με την Επιστήμη τους.

Γενικές Ικανότητες

- Ανάπτυξη τεχνικών στην ανάγνωση εξειδικευμένων αγγλικών κειμένων καθώς και της ικανότητας εύρεσης και άντλησης γενικών και ειδικών πληροφοριών.
- Απόκτηση εξειδικευμένου λεξιλογίου και ορολογίας στον χώρο των Επιστημών της Εκπαίδευσης.
- Άντληση και σύνθεση μιας ποικιλίας πηγών από internet, βιβλία και journals.
- Τελειοποίηση επικοινωνιακών λειτουργιών της Γλώσσας.
- Βελτίωση ικανότητας να γράφουν σε ακαδημαϊκό ύφος.
- Ανάπτυξη συνεργασίας σε ομαδικές εργασίες και δημιουργία κριτικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα ξεκινά με μια σύντομη εισαγωγή στους Ειδικούς Σκοπούς της Αγγλικής μέσα στις Επιστήμες Αγωγής. Εν συνεχεία, γίνεται επεξεργασία θεματικών ενοτήτων που έχουν επιλεγεί. Ταυτόχρονα το μάθημα προσφέρει ευελιξία στην επιλογή θεματικλων από τους ίδιους τους φοιτητές, πάντα μέσα όμως στο πλάισιο της Επιστήμης τους.
1. Week 1-Unit 1-True Education
2. Week 2-Unit 2-Popular Pedagogists
3. Week 3-Unit 3-Childrens's Literature
4. Week 4-Unit 4-Fairy Tales in education
5. Week 5-Unit 5-Fairy Tales -part B
6. Week 6-Unit 6-Importance of play in education
7. Week 7-Unit 7- Gamification
8. Week 8-Unit 8-Concept of creativity
9. Week 9-Unit 9-Pygmalion Effect in Education
10. Week-10-Unit 9-Introduction to presentations
11. Week-11-Unit 10-Presentation skills
12. Week 12-Students Presentations
13. Week 13-Students Presentations

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης

<table>
<tr><td></td><td>eclass.
Email, παρακολούθηση video, διαδικτυακά εργαλεία εύρεσης λεξιλογίου και ορολογίας, όπως οι σελίδες Just the word, SKELL</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</td><td>
<table>
<tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου(σε ώρες)</th></tr>
<tr><td>Διαλέξεις</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Εξετάσεις</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Συγγραφή εργασίας/εργασιών</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>90</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</td><td>Γλώσσα αξιολόγησης:Αγγλικά

Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)
Διαμορφωτική

Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %):
Οι φοιτητές/τριες έχουν τις εξής επιλογές:
• Γραπτή εξέταση με δοκιμασία πολλαπλής επιλογής (50%)
• Γραπτή εργασία (30%)
• Παρουσίαση (20%)</td></tr>
</table>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Barnett, W. S. (2008). Preschool education and its lasting effects: Research and policy implications. Boulder and Tempe: Education and the Public Interest Center & Education Policy Research Unit. Retrieve from: http://epicpolicy.org/publication/preschooleducation

Camilli, G., Vargas, S., Ryan, S., & Barnett, W.S. (2010). Meta-analysis of the effects of early education interventions on cognitive and social development. Teachers College Record. Retrieve from: http://www.tcrecord.org/Content.asp?ContentID=15440

Curtis, A. (1998) "A curriculum for the Pre-school child Learning to learn", 1998, Routledge.

Fromberg, D.P. (1995)"The full day kindergarten Planning and Practicing a Dynamic Themes Curriculum." Teachers College Columbia University.

Bettelheim Bruno (1976). The Uses of Enchantment. The meaning and importance of fairy tales. New York : Alfred A. Knopf

Hunt, P. (1994) An introduction to children's Literature. OPUS.

Virginia Evans –Jenny Dooley-Rebecca Minor. (2014) Kindergarten Teacher . Εκδοτικός οίκος: Express Publishing.

Suzanne Antonaros -Lilika Couri, EFL Methodology updated. (2012)The Teacher's basic tools. The teacher as a manager. Express Publishing

Sinclair J., (2018), *Collins COBUILD Advanced Learner's Dictionary,* Ανδρέας Μπέτσης

Virginia Evans- Jenny Dooley. (2014) Pathways to Literature. Εκδοτικός οίκος: Express Publishing

Manning A., (2008), *English for Language and Linguistics in Higher Education Studies,* Ανδρέας Μπέτσης

Nelly Zafeiriadou, (2006) Exploring literature in the EFL Classroom Εκδοτικός οίκος: Express Publishing

Suzanne Antonaros and Lilika Couri (2012) The Teacher's basic tools. Making our lessons memorable. EFL Methodology.

Eleni Bindaka (2006) Intercultural education for English language teachers. Εκδοτικός οίκος: Express Publishing

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

Early childhood research Quarterly
Early Childhood Education Journal
Early Years
Journal of Early childhood Literacy
Journal of Early Childhood Research
Contemporary Issues in Early childhood
International Journal of early Years Education
Early Childhood Development and Care
Reading Psychology
The Reading Teacher

(Ξ 01 Υ) Αγγλικά για ειδικούς σκοπούς

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ξ 01 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**2ο**
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αγγλικά για ειδικούς σκοπούς		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξη Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	**Προαπαιτούμενα μαθήματα:** - **Γενικές Προαπαιτήσεις** Επίπεδο B2 σύμφωνα με το Central European Framework for Languages (CEFR)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Αγγλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	eclass.duth.gr/courses/ALEX04212/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) Αναγνωρίσουν γλωσσικές δομές και ορολογία σχετικά με τις Επιστήμες Αγωγής. 2) Αναζητούν ειδικές πληροφορίες στο διαδίκτυο. 3) Αναπτύξουν προφορικό λόγο για ποικίλα θέματα πάνω στις Επιστήμες της Αγωγής. 4) Αντιληφθούν και να κατανοήσουν ειδικό οπτικοακουστικό υλικό διαλέξεων, ομιλιών και σεμιναρίων στην Αγγλική Γλώσσα με θέματα σχετικά με την Επιστήμη τους. 5) Συνθέσουν σύντομα κείμενα γραπτού ακαδημαϊκού λόγου στις Επιστήμες της Αγωγής. 6) Διακρίνουν και να Αξιολογήσουν το διαφορετικό ύφος ανάμεσα σε ακαδημαϊκά κείμενα. 7) Σχεδιάζουν το δικό τους Αγγλικό ακαδημαϊκό εκπαιδευτικό υλικό, με την μέθοδο Project Work, μια διαδικασία που θα τους βοηθήσει να έρθουν σε επαφή με ποικιλία κειμένων πάνω στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης και ειδικότερα σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
Γενικός και τελικός στόχος της διδασκαλίας της Αγγλικής ως ξένης Γλώσσας στο ΤΕΕΠΗ του ΔΠΘ είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την ειδική γλώσσα της επιστήμης τους, ώστε να αποκτήσουν τις γλωσσικές δεξιότητες που θα τους/τις επιτρέψουν να κατανοούν ξενόγλωσσα

κείμενα σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο των σπουδών τους αλλά και να συνθέτουν κείμενα ακαδημαϊκού λόγου. Ακόμη, στόχος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες τις δεξιότητες εκείνες που θα τους/τις επιτρέψουν να ανταποκρίνονται σε γενικότερες και ειδικότερες καταστάσεις επικοινωνίας, όπως παρακολούθηση επιστημονικών συνεδρίων και συμμετοχή με ανακοινώσεις.

Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να:
1) Αναγνωρίσουν γλωσσικές δομές και ορολογία σχετικά με τις Επιστήμες Αγωγής.
2) Αναπτύξουν πλήρως τις γνώσεις εύρεσης ειδικών πληροφοριών στο διαδίκτυο.
3) Αναπτύξουν προφορικό λόγο για ποικίλα θέματα πάνω στις Επιστήμες της Αγωγής.
4) Αντιληφθούν και να κατανοήσουν ειδικό οπτικοακουστικό υλικό διαλέξεων, ομιλιών και σεμιναρίων στην Αγγλική Γλώσσα με θέματα σχετικά με την Επιστήμη τους.
5) Συνθέσουν σύντομα κείμενα γραπτού ακαδημαϊκού λόγου στις Επιστήμες της Αγωγής.
6) Διακρίνουν και να Αξιολογήσουν το διαφορετικό ύφος ανάμεσα σε ακαδημαϊκά κείμενα.
7) Σχεδιάζουν ακαδημαϊκές προφορικές παρουσιάσεις και να συμμετέχουν στα Symposium for students of ESP Classes, μια διαδικασία που θα τους βοηθήσει να έρθουν σε επαφή με ποικιλία κειμένων πάνω στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης και ειδικότερα σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.

Γενικές Ικανότητες

- Ανάπτυξη τεχνικών στην ανάγνωση εξειδικευμένων αγγλικών κειμένων καθώς και της ικανότητας εύρεσης και άντλησης γενικών και ειδικών πληροφοριών.
- Απόκτηση εξειδικευμένου λεξιλογίου και ορολογίας στον χώρο των Επιστημών της Εκπαίδευσης.
- Αναγνώριση και χρήση των collocations στον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης, δεξιότητα η οποία κρίνεται ως μία από τις σημαντικότερες στον χώρο του ESAP.(English for specific and Academic Purposes)
- Άντληση και σύνθεση μιας ποικιλίας πηγών από internet, βιβλία και journals.
- Εξοικείωση με την Μέθοδο Project Work στην Αγγλική Γλώσσα.
- Τελειοποίηση επικοινωνιακών λειτουργιών της Γλώσσας.
- Βελτίωση ικανότητας να γράφουν σε ακαδημαϊκό ύφος.
- Ανάπτυξη συνεργασίας σε ομαδικές εργασίες και δημιουργία κριτικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Κατά την διάρκεια του εξαμήνου, γίνεται επεξεργασία θεματικών ενοτήτων που έχουν επιλεγεί. Ταυτόχρονα το μάθημα προσφέρει ευελιξία στην επιλογή θεματικών από τους/τις ίδιους/ες τους/τις φοιτητές/τριες, πάντα μέσα όμως στο πλαίσιο της Επιστήμης τους.
1. Week 1-Unit 1-Emotional Literacy-EI-EQ
2. Week 2-Unit 2-Emotional Literacy in Education
3. Week 3-Unit 3-Emotional Literacy in the classroom
4. Week 4-Unit 4-Defining Bullying
5. Week 5-Unit 5-School Bullying
6. Week 6-Unit 6-Project Approach
7. Week 7-Unit 7- Concepts of Piaget
8. Week 8-Unit 8-Concepts of Bettelheim
9. Week 9-Unit 9-Concepts of Illich/Bandura
10. Week-10-Unit 9-Introduction to presentations
11. Week-11-Unit 10-Presentation skills

12. Week 12-Students Presentations 13. Week 13-Students Presentations

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email, παρακολούθηση video.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα***	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου(σε ώρες)***
	Διαλέξεις	30
	Συγγραφή εργασίας/-ών	30
	Διαδραστική διδασκαλία	45
	Εξετάσεις	30
	Σύνολο Μαθήματος	***135***
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ .	**Γλώσσα αξιολόγησης**:*Αγγλικά* **Τρόποι αξιολόγησης** (βαρύτητα %): • Γραπτή εξέταση (50%) • Εργασία (30%) • Δημόσια παρουσίαση (20%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) ▪ **Περιεχόμενο**: Ακρίβεια και πληρότητα. Εργασίας (ατομικής ή ομαδικής) (10%) ▪ **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, κατάλληλη χρήση ακαδημαϊκής γλώσσας επιχειρηματολογία, συνθετική και αναλυτική προσέγγιση (10%) ▪ **Δομή**: Οργάνωση / δομή/συνοχή εργασίας (10%) ▪ **Γλώσσα:** έκφραση/σαφήνεια (προφορικός ή γραπτός λόγος) (10%) ▪ **Βιβλιογραφία**: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, κατάλληλη χρήση, αυτόνομη ανεύρεση πηγών (για εργασίες) (10%)	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

1. ENGLISH FOR SPECIFIC AND ACADEMIC PURPOSES EDUCATION AND PEDAGOGY STUDIES: AN ACADEMIC ENGLISH COURSEBOOK FOR FUTURE EDUCATORS
Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 153576225 Διαθέτης (Εκδότης): BROKEN HILL PUBLISHERS LTD
2. Αγγλικά των Επιστημών Ψυχολογίας, Γλώσσας και Γλωσσολογίας, Ακαδημαϊκή Γραφή και Έρευνα, Λεξιλόγιο, Campbell Colin, Manning Anthony, McCormack Joan, Short Jane, Slaght John

(Ξ 03 Ε) Αγγλικά για Ειδικούς και Ακαδημαϊκούς Σκοπούς Ι

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ξ 03 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**5^{ο}**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αγγλικά για Ειδικούς και Ακαδημαϊκούς Σκοπούς Ι		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξη Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Καλή γνώση γραμματικών και συντακτικών δομών σε επίπεδο B2-C1.		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ καιΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική/Αγγλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	eclass.duth.gr/courses/ALEX04212/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Γενικός και τελικός στόχος της διδασκαλίας της Αγγλικής ως ξένης Γλώσσας στο ΤΕΕΠΗ του ΔΠΘ είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την ειδική γλώσσα της επιστήμης τους, ώστε να αποκτήσουν τις γλωσσικές δεξιότητες που θα τους/τις επιτρέψουν να κατανοούν ξενόγλωσσα κείμενα σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο των σπουδών τους αλλά και να συνθέτουν κείμενα ακαδημαϊκού λόγου. Ακόμη, στόχος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες τις δεξιότητες εκείνες που θα τους/τις επιτρέψουν να ανταποκρίνονται σε γενικότερες και ειδικότερες καταστάσεις επικοινωνίας, όπως παρακολούθηση επιστημονικών συνεδρίων και συμμετοχή με ανακοινώσεις. Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) Αναγνωρίσουν γλωσσικές δομές και ορολογία σχετικά με τις Επιστήμες Αγωγής. 2)Αναζητούν ειδικές πληροφορίες στο διαδίκτυο. 3)Αναπτύξουν προφορικό λόγο για ποικίλα θέματα πάνω στις Επιστήμες της Αγωγής. 4)Αντιληφθούν και να κατανοήσουν ειδικό οπτικοακουστικό υλικό διαλέξεων, ομιλιών και σεμιναρίων στην Αγγλική Γλώσσα με θέματα σχετικά με την Επιστήμη τους. 5)Συνθέσουν σύντομα κείμενα γραπτού ακαδημαϊκού λόγου στις Επιστήμες της Αγωγής. 6)Διακρίνουν και να Αξιολογήσουν το διαφορετικό ύφος ανάμεσα σε ακαδημαϊκά κείμενα. 7)Σχεδιάζουν το δικό τους Αγγλικό ακαδημαϊκό εκπαιδευτικό υλικό, με την μέθοδο Project Work, μια διαδικασία που θα τους βοηθήσει να έρθουν σε επαφή με ποικιλία κειμένων πάνω στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης και ειδικότερα σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.

Γενικές Ικανότητες
• Ανάπτυξη τεχνικών στην ανάγνωση εξειδικευμένων αγγλικών κειμένων καθώς και της ικανότητας εύρεσης και άντλησης γενικών και ειδικών πληροφοριών. • Απόκτηση εξειδικευμένου λεξιλογίου και ορολογίας στον χώρο των Επιστημών της Εκπαίδευσης. • Αναγνώριση και χρήση των collocations στον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης, δεξιότητα η οποία κρίνεται ως μία από τις σημαντικότερες στον χώρο του ESAP.(English for specific and Academic Purposes) • Άντληση και σύνθεση μιας ποικιλίας πηγών από internet, βιβλία και journals. • Εξοικείωση με την Μέθοδο Project Work στην Αγγλική Γλώσσα. • Τελειοποίηση επικοινωνιακών λειτουργιών της Γλώσσας. • Βελτίωση ικανότητας να γράφουν σε ακαδημαϊκό ύφος. • Ανάπτυξη συνεργασίας σε ομαδικές εργασίες και δημιουργία κριτικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η ύλη του μαθήματος απαρτίζεται από εξειδικευμένα κείμενα στα Αγγλικά πάνω στο χώρο της εκπαίδευσης και ειδικότερα στην εκπαίδευση παιδιών στην προσχολική ηλικία, μέσα από ένα συνδυασμό βιβλίου (Εύδοξος) και διδακτικών σημειώσεων.
Κατά την διάρκεια των τεσσάρων εξαμήνων επιδιώκεται η εξοικείωση των φοιτητών σε διαφορετικά πεδία. Επίσης οι φοιτητές/τριες μπορού να συστήσουν δικά τους ακαδημαικά ενδιαφέροντα για επεξεργασία στην Αγγλική Γλώσσα. Πιο συγκεκριμένα στο πέμπτο εξάμηνο παρακολούθησης Αγγλικής Γλώσσας η ύλη που επεξεργάζονται είναι η εξής.

Week 1-Academic Writing Introduction
Week 2-Scanning an academic text
Week 3-The paramedic method
Week 4-Writing an abstract
Week 5-The moves in abstracts
Week 6-Structure of a definition
Week 7-Writing a definition
Week 8-Structure of an Introduction
Week 9-Writing introductions
Week 10-Academic phrases
Week 11-Academic Phrases-part 2
Week 12-How to write an academic paper
Week 13-Students' presentations

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ .	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email, παρακολούθηση video.
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα*** / ***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου(σε ώρες)*** Διαλέξεις: 30 Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας: 30

	Συγγραφή εργασίας/-ών	40
	Εκπόνηση μελέτης	35
	Σύνολο Μαθήματος	***135***
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ .	**Γλώσσα αξιολόγησης**:*Αγγλικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • Γραπτή εξέταση (20%) • Εργασία (70%) • Δημόσια παρουσίαση (10%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) ▪ **Περιεχόμενο**: Ακρίβεια και πληρότητα. Εργασίας(ατομικής ή ομαδικής) (10%) ▪ **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, κατάλληλη χρήση ακαδημαϊκής γλώσσας επιχειρηματολογία, συνθετική και αναλυτική προσέγγιση (10%) ▪ **Δομή**: Οργάνωση / δομή/συνοχή εργασίας (10%) ▪ **Γλώσσα** / έκφραση/σαφήνεια (προφορικός ή γραπτός λόγος). (10%) ▪ **Βιβλιογραφία**: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, κατάλληλη χρήση, αυτόνομη ανεύρεση πηγών (για εργασίες) (10%)	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Barnett, W. S. (2008). Preschool education and its lasting effects: Research and policy implications. Boulder and Tempe: Education and the Public Interest Center & Education Policy Research Unit. Retrieve from: http://epicpolicy.org/publication/preschooleducation

Camilli, G., Vargas, S., Ryan, S., & Barnett, W.S. (2010). Meta-analysis of the effects of early education interventions on cognitive and social development. Teachers College Record. Retrieve from: http://www.tcrecord.org/Content.asp?ContentID=15440

Curtis, A. (1998) "A curriculum for the Pre-school child Learning to learn", 1998, Routledge.

Fromberg, D.P. (1995)"The full day kindergarten Planning and Practicing a Dynamic Themes Curriculum." Teachers College Columbia University.

Bettelheim Bruno (1976). The Uses of Enchantment. The meaning and importance of fairy tales. New York : Alfred A. Knopf

Hunt, P. (1994) An introduction to children's Literature. OPUS.

Virginia Evans –Jenny Dooley-Rebecca Minor. (2014) Kindergarten Teacher . Εκδοτικός οίκος: Express Publishing.

Suzanne Antonaros -Lilika Couri, EFL Methodology updated. (2012)The Teacher's basic tools. The teacher as a manager. Express Publishing

Virginia Evans- Jenny Dooley. (2014) Pathways to Literature. Εκδοτικός οίκος: Express Publishing

Nelly Zafeiriadou, (2006) Exploring literature in the EFL Classroom Εκδοτικός οίκος: Express Publishing

Suzanne Antonaros and Lilika Couri (2012) The Teacher's basic tools. Making our lessons memorable. EFL Methodology.

Eleni Bindaka (2006) Intercultural education for English language teachers. Εκδοτικός οίκος: Express Publishing

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:
Early childhood research Quarterly
Early Childhood Education Journal
Early Years
Journal of Early childhood Literacy
Journal of Early Childhood Research
Contemporary Issues in Early childhood
International Journal of early Years Education
Early Childhood Development and Care
Reading Psychology
The Reading Teacher

(Ξ 05 Ε) Αγγλικά για Ειδικούς και Ακαδημαϊκούς Σκοπούς ΙΙ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**Επίπεδο 6: Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ξ 05 Ε**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**6^{ο}**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αγγλικά για Ειδικούς και Ακαδημαϊκούς Σκοπούς ΙΙ		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξη Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Καλή γνώση γραμματικών και συντακτικών δομών σε επίπεδο B2-C1.		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ καιΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική/Αγγλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	eclass.duth.gr/courses/ALEX04212/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Γενικός και τελικός στόχος της διδασκαλίας της Αγγλικής ως ξένης Γλώσσας στο ΤΕΕΠΗ του ΔΠΘ είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την ειδική γλώσσα της επιστήμης τους, ώστε να αποκτήσουν τις γλωσσικές δεξιότητες που θα τους/τις επιτρέψουν να κατανοούν ξενόγλωσσα κείμενα σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο των σπουδών τους αλλά και να συνθέτουν κείμενα ακαδημαϊκού λόγου. Ακόμη, στόχος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες τις δεξιότητες εκείνες που θα τους/τις επιτρέψουν να ανταποκρίνονται σε γενικότερες και ειδικότερες καταστάσεις επικοινωνίας, όπως παρακολούθηση επιστημονικών συνεδρίων και συμμετοχή με ανακοινώσεις. Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) Αναγνωρίσουν γλωσσικές δομές και ορολογία σχετικά με τις Επιστήμες Αγωγής. 2)Αναζητούν ειδικές πληροφορίες στο διαδίκτυο. 3)Αναπτύξουν προφορικό λόγο για ποικίλα θέματα πάνω στις Επιστήμες της Αγωγής. 4)Αντιληφθούν και να κατανοήσουν ειδικό οπτικοακουστικό υλικό διαλέξεων, ομιλιών και σεμιναρίων στην Αγγλική Γλώσσα με θέματα σχετικά με την Επιστήμη τους. 5)Συνθέσουν σύντομα κείμενα γραπτού ακαδημαϊκού λόγου στις Επιστήμες της Αγωγής. 6)Διακρίνουν και να Αξιολογήσουν το διαφορετικό ύφος ανάμεσα σε ακαδημαϊκά κείμενα. 7)Σχεδιάζουν το δικό τους Αγγλικό ακαδημαϊκό εκπαιδευτικό υλικό, με την μέθοδο Project Work, μια διαδικασία που θα τους βοηθήσει να έρθουν σε επαφή με ποικιλία κειμένων πάνω στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης και ειδικότερα σε χώρους εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας.

Γενικές Ικανότητες
• Ανάπτυξη τεχνικών στην ανάγνωση εξειδικευμένων αγγλικών κειμένων καθώς και της ικανότητας εύρεσης και άντλησης γενικών και ειδικών πληροφοριών. • Απόκτηση εξειδικευμένου λεξιλογίου και ορολογίας στον χώρο των Επιστημών της Εκπαίδευσης. • Αναγνώριση και χρήση των collocations στον χώρο των επιστημών της εκπαίδευσης, δεξιότητα η οποία κρίνεται ως μία από τις σημαντικότερες στον χώρο του ESAP.(English for specific and Academic Purposes) • Άντληση και σύνθεση μιας ποικιλίας πηγών από internet, βιβλία και journals. • Εξοικείωση με την Μέθοδο Project Work στην Αγγλική Γλώσσα. • Τελειοποίηση επικοινωνιακών λειτουργιών της Γλώσσας. • Βελτίωση ικανότητας να γράφουν σε ακαδημαϊκό ύφος. • Ανάπτυξη συνεργασίας σε ομαδικές εργασίες και δημιουργία κριτικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η ύλη του μαθήματος απαρτίζεται από εξειδικευμένα κείμενα στα Αγγλικά πάνω στο χώρο της εκπαίδευσης και ειδικότερα στην εκπαίδευση παιδιών στην προσχολική ηλικία, μέσα από ένα συνδυασμό βιβλίου (Εύδοξος) και διδακτικών σημειώσεων.
Κατά την διάρκεια των τεσσάρων εξαμήνων επιδιώκεται η εξοικείωση των φοιτητών/τριών σε διαφορετικά πεδία. Επίσης οι φοιτητές/τριες μπορούν να συστήσουν δικά τους ακαδημαικά ενδιαφέροντα για επεξεργασία στην Αγγλική Γλώσσα. Πιο συγκεκριμένα, στο πέμπτο εξάμηνο παρακολούθησης Αγγλικής Γλώσσας η ύλη που επεξεργάζονται είναι η εξής.

Week 1-Academic Writing Introduction
Week 2-Scanning an academic text
Week 3-The paramedic method
Week 4-Writing an abstract
Week 5-The moves in abstracts
Week 6-Structure of a definition
Week 7-Writing a definition
Week 8-Structure of an Introduction
Week 9-Writing introductions
Week 10-Academic phrases
Week 11-Academic Phrases-part 2
Week 12-How to write an academic paper
Week 13-Students' presentations

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ .	Δια ζώσης.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email, παρακολούθηση video.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα***	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου(σε ώρες)***

	Διαλέξεις	30
	Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	30
	Συγγραφή εργασίας/-ών	40
	Εκπόνηση μελέτης	35
	Σύνολο Μαθήματος	***135***
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ .	**Γλώσσα αξιολόγησης**:*Αγγλικά* **Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική)** Διαμορφωτική **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • Γραπτή εργασία (70%) • Δημόσια παρουσίαση (10%) • Γραπτή εξέταση (20%) **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) ▪ **Περιεχόμενο**: Ακρίβεια και πληρότητα. Εργασίας(ατομικής ή ομαδικής)(50%) ▪ **Κριτική σκέψη** – Αξιολόγηση: ερμηνεία του θέματος, κατάλληλη χρήση ακαδημαϊκής γλώσσας επιχειρηματολογία, συνθετική και αναλυτική προσέγγιση (20%) ▪ **Δομή**: Οργάνωση / δομή/συνοχή εργασίας(10%) ▪ **Γλώσσα** / έκφραση/σαφήνεια (προφορικός ή γραπτός λόγος). (10%) ▪ **Βιβλιογραφία**: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, κατάλληλη χρήση, αυτόνομη ανεύρεση πηγών (για εργασίες) (10%)	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Barnett, W. S. (2008). Preschool education and its lasting effects: Research and policy implications. Boulder and Tempe: Education and the Public Interest Center & Education Policy Research Unit. Retrieve from: http://epicpolicy.org/publication/preschooleducation

Camilli, G., Vargas, S., Ryan, S., & Barnett, W.S. (2010). Meta-analysis of the effects of early education interventions on cognitive and social development. Teachers College Record. Retrieve from: http://www.tcrecord.org/Content.asp?ContentID=15440

Curtis, A. (1998) "A curriculum for the Pre-school child Learning to learn", 1998, Routledge.

Fromberg, D.P. (1995)"The full day kindergarten Planning and Practicing a Dynamic Themes Curriculum." Teachers College Columbia University.

Bettelheim Bruno (1976). The Uses of Enchantment. The meaning and importance of fairy tales. New York : Alfred A. Knopf

Hunt, P. (1994) An introduction to children's Literature. OPUS.

Virginia Evans –Jenny Dooley-Rebecca Minor. (2014) Kindergarten Teacher . Εκδοτικός οίκος: Express Publishing.

Suzanne Antonaros -Lilika Couri, EFL Methodology updated. (2012)The Teacher's basic tools. The teacher as a manager. Express Publishing

Virginia Evans- Jenny Dooley. (2014) Pathways to Literature. Εκδοτικός οίκος: Express Publishing

Nelly Zafeiriadou, (2006) Exploring literature in the EFL Classroom Εκδοτικός οίκος: Express Publishing

Suzanne Antonaros and Lilika Couri (2012) The Teacher's basic tools. Making our lessons memorable. EFL Methodology.

Eleni Bindaka (2006) Intercultural education for English language teachers. Εκδοτικός οίκος: Express Publishing

-**Συναφή επιστημονικά περιοδικά**:

Early childhood research Quarterly
Early Childhood Education Journal
Early Years
Journal of Early childhood Literacy
Journal of Early Childhood Research
Contemporary Issues in Early childhood
International Journal of early Years Education
Early Childhood Development and Care
Reading Psychology
The Reading Teacher

Γαλλική γλώσσα

Διδάσκων/ουσα:

(Ξ 04 Υ) Γαλλικά – Ξένη Γλώσσα (Εισακτέοι/ες του 2023-24)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ξ 04 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**1ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γαλλικά - Ξένη Γλώσσα		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξη δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ καιΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Γαλλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) κατανοούν γραπτά και προφορικά κείμενα επιπέδου γλωσσομάθειας Α2, σύμφωνα με το κοινό Ευρωπαϊκό πλαίσιο γλωσσών (CECRL) 2) παράγουν γραπτά και προφορικά κείμενα επιπέδου γλωσσομάθειας Α2, σύμφωνα με το κοινό Ευρωπαϊκό πλαίσιο γλωσσών (CECRL)
Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Λήψη αποφάσεων Ομαδική εργασία Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΤΟΧΟΙ

Ανάπτυξη της επικοινωνιακής ικανότητας και των τεσσάρων βασικών γλωσσικών δεξιοτήτων (κατανόηση και παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου) σε επίπεδο γλωσσομάθειας Α2 σύμφωνα με το κοινό Ευρωπαϊκό πλαίσιο γλωσσών.

ΥΛΙΚΟ

Το διδακτικό υλικό έχει τη μορφή ανοικτού φακέλου, έτσι ώστε να επιδέχεται αναπροσαρμογές με βάση τα εκάστοτε ενδιαφέροντα και τις ανάγκες των φοιτητών/τριών. Αντλείται κυρίως από μεθόδους διδασκαλίας, γαλλόφωνα παιδικά περιοδικά, ηλεκτρονικές πηγές κ.τ.λ. και είναι διαβαθμισμένης δυσκολίας.

ΜΕΘΟΔΟΣ

Εφαρμόζεται η επικοινωνιακή μέθοδος γλωσσικής διδασκαλίας, καθώς και η ενεργητική βιωματική προσέγγιση. Δίνεται έμφαση στην ομαδική εργασία. Προτείνονται σχέδια εργασίας μέσα από την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, στο πλαίσιο μιας διεπιστημονικής προσέγγισης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ .	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα σύγχρονης εκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	***Δραστηριότητα*** / ***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου(σε ώρες)***
	Φροντιστήρια: 39
	Συγγραφή εργασίας/-ών: 46
	Αυτόνομη μελέτη: 50
	Σύνολο Μαθήματος: ***135***
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: γαλλικά **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, 50% • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, 20% • Γραπτή Εργασία, 20% • Δημόσια Παρουσίαση, 10% **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) Γραπτή εξέταση • ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων 70% Εργασία • **Περιεχόμενο:** πρωτοτυπία, πληρότητα (5%) ▪ **Δομή**: Οργάνωση/συνοχή (5%) ▪ **Γλώσσα** / λεξιλόγιο, μορφο-σύνταξη (8%) • **Βιβλιογραφία**: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, αυτόνομη ανεύρεση πηγών (2%) **Παρουσίαση (10%)**

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-**Προτεινόμενη Βιβλιογραφία** :

Τίτλος : ALORS ON JOUE ! 12 jeux de société pour La didactique du FLE

Συγγραφείς : Mavromara-Lazaridou C. Schlemminger G.

Εκδόσεις : GUTENBERG (2018)

Τίτλος : Le Grenier de la Grammaire

Συγγραφείς : Αιγλη Σιούτη, Αννα Αλικιώτη. (2016)

Εκδόσεις : ΓΡΗΓΟΡΗ

Τίτλος : Prêts..partez ! A1-A2

Συγγραφείς : Apartian S , Bertin Noel (2016)

Εκδόσεις : TRAIT D'UNION

Τίτλος : Ελληνογαλλικό γαλλοελληνικό λεξικό

Συγγραφέας : Παντελοδήμος

Εκδόσεις : ΚΑΟΥΦΜΑΝ

Ιστότοποι :

- http://www.gommeetgribouillages.fr/Lienmater.htm
- http://www.ac-grenoble.fr/tice74/spip.php?rubrique23
- http://www.chansons-net.com/
- http://www.momes.net/Comptines

(Ξ 02 Υ) Γαλλικά για Ειδικούς Σκοπούς (Εισακτέοι/ες του 2023-24)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**		
ΤΜΗΜΑ	**ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ**		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - 1ος Κύκλος Σπουδών**		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	**Ξ 02 Υ**	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	**2ο**
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γαλλικά για Ειδικούς Σκοπούς		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**	4.5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξη δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	x		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ καιΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	γαλλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος <u>θα μπορούν να:</u> 1) κατανοούν γραπτά και προφορικά κείμενα που σχετίζονται με το επάγγελμά τους, επιπέδου γλωσσομάθειας Α2, Β1, σύμφωνα με το κοινό Ευρωπαϊκό πλαίσιο γλωσσών (CECRL) 2) παράγουν γραπτά και προφορικά κείμενα που σχετίζονται με το επάγγελμά τους, επιπέδου γλωσσομάθειας Α2, Β1, σύμφωνα με το κοινό Ευρωπαϊκό πλαίσιο γλωσσών (CECRL)
Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Ομαδική εργασία Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΤΟΧΟΙ
Ανάπτυξη της επικοινωνιακής ικανότητας και των τεσσάρων βασικών γλωσσικών δεξιοτήτων (κατανόηση και παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου) σε επίπεδο γλωσσομάθειας Α2 σύμφωνα με το κοινό Ευρωπαϊκό πλαίσιο γλωσσών.
Επαφή με γαλλικά παιδικά περιοδικά (έντυπα και ηλεκτρονικά)
Εξοικείωση με τη γλώσσα των Παιδαγωγικών Επιστημών, καθώς και τη προσέγγιση της γαλλόφωνης βιβλιογραφίας που σχετίζεται με το γνωστικό αντικείμενο.
Ανάπτυξη γραπτού και προφορικού λόγου που συνδέεται με τις άμεσες επιστημονικές ανάγκες των φοιτητών/τριών, και κυρίως με τις μελλοντικές επαγγελματικές δραστηριότητές τους.
Ανάπτυξη μεθοδολογικών δεξιοτήτων, στάσεων και συμπεριφορών μέσα από την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού και την οργάνωση και εμψύχωση εργαστηρίων αφύπνισης της γλώσσας

ΥΛΙΚΟ
Το διδακτικό υλικό έχει τη μορφή ανοικτού φακέλου, έτσι ώστε να επιδέχεται αναπροσαρμογές με βάση τα εκάστοτε ενδιαφέροντα και τις ανάγκες των φοιτητών/τριών. Προτεινόμενες θεματικές: παιδαγωγική σχεδίου εργασίας, αφύπνιση στη γαλλική γλώσσα σε νήπια, η ξένη γλώσσα στην προσχολική ηλικία, κατασκευές, παιχνίδια, τραγούδια, παραμύθια, κουκλοθέατρο. Το υλικό αντλείται κυρίως από αυθεντικά κείμενα : παιδαγωγικά λεξικά, γαλλόφωνα παιδικά περιοδικά, βιβλία, ηλεκτρονικές πηγές κ.τ.λ. και είναι διαβαθμισμένης δυσκολίας.

ΜΕΘΟΔΟΣ
Εφαρμόζεται η επικοινωνιακή μέθοδος γλωσσικής διδασκαλίας, καθώς και η ενεργητική βιωματική προσέγγιση. Δίνεται έμφαση στην ομαδική εργασία. Προτείνονται σχέδια εργασίας μέσα από την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, στο πλαίσιο μιας διεπιστημονικής προσέγγισης.

Συμμετοχή στο σχέδιο εργασίας «Αφύπνιση στη γαλλική γλώσσα και στο γαλλικό πολιτισμό» με παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού και εμψύχωση δημιουργικών εργαστηρίων σε Νηπιαγωγείο της Αλεξανδρούπολης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ .	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Παρουσιάσεις PowerPoint Ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης eclass, Email
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

Δραστηριότητα	***Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου(σε ώρες)***
Διαλέξεις	6
Σεμινάρια	
Φροντιστήρια	33
Εργαστηριακή άσκηση	10
Άσκηση πεδίου	
Πρακτική (τοποθέτηση)	3
Μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας	18
Συγγραφή εργασίας/-ών	23
Εκπόνηση μελέτης	
Καλλιτεχνική δημιουργία	19
Αυτόνομη μελέτη	23

	Σύνολο Μαθήματος	**135**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	**Γλώσσα αξιολόγησης**: γαλλικά **Τρόποι αξιολόγησης (βαρύτητα %)**: • Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, 50% • Γραπτή Εργασία, 40% • Δημόσια Παρουσίαση, 10% **Κριτήρια αξιολόγησης** (βαρύτητα %) Γραπτή εξέταση • ακρίβεια και πληρότητα απαντήσεων 50% Εργασία (50%) • **Περιεχόμενο:** πρωτοτυπία, πληρότητα (15%) ▪ **Δομή**: Οργάνωση/συνοχή (10%) ▪ **Γλώσσα** / λεξιλόγιο, μορφο-σύνταξη (10%) • **Βιβλιογραφία**: Επάρκεια βιβλιογραφικών αναφορών, αυτόνομη ανεύρεση πηγών (5%) • **Πρακτική εφαρμογή :** εμψύχωση εργαστηρίων (5%) • **Παρουσίαση (5%)**

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

PÉDAGOGIE DE PROJET

BORDALLO I. / GINESTET J.-P. (1993) : *Pour une pédagogie du projet*, Paris, Hachette.

HUBER M. (1999) : *Apprendre en projets : La Pédagogie du projet-élèves*, Lyon, Chronique Sociale.

MAVROMARA-LAZARIDOU C. (2006) : *La pédagogie de projet pratiquée en FLE (Français Langue Étrangère) dans les deux premières classes du collège public grec,* Université de Pédagogie de KARLSRUHE : Thèse de doctorat

EVEIL AUX LANGUES – APPRENTISSAGE PRÉCOCE D'UNE LANGUE

CANDELIER M., 2003, *L'éveil aux langues à l'école primaire. EVLANG : Bilan d'une innovation européenne*, Paris : De Boeck.

GAONAC'H D., 2006, *L'apprentissage précoce d'une langue étrangère,* Paris : Hachette.

GROUX D., 2003, « Pour un apprentissage précoce des langues : Le meilleur âge pour apprendre », *Le français dans le monde,* n°330 (novembre-décembre), 23-25.

Une base de sites pour les maternelles :

- http://www.gommeetgribouillages.fr/Lienmater.htm
- http://www.ac-grenoble.fr/tice74/spip.php?rubrique23

Des idées pour des jeux et des fabrications :

Mavromara-Lazaridou C. Schlemminger G., 2018*, Alors on joue ! 12 jeux de société pour La didactique du FL*

Εκδόσεις GUTENBERG.

- http://jeux.lulu.pagesperso-orange.fr/
- un site exceptionnel de jeux et activités pré-scolaires : http://campdejour.v3r.net/doc_uploads/v3r/camps_de_jour/documents/Recueil%20de%20jeu

x%20pour%20les%20enseignants%20du%20prescolaire.pdf

- http://www.grandiravecnathan.com/activites-bricolages-faciles-enfants.html

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το αρχείο κειμένου της πτυχιακής εργασίας θα πρέπει στην αρχή να έχει τα εξής:

- Εξώφυλλο στα ελληνικά στο οποίο θα εμφανίζονται τα εξής:
  - Λογότυπο ΔΠΘ
  - Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
  - Σχολή Επιστημών Αγωγής
  - Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία
  - Τίτλος πτυχιακής εργασίας
  - Πτυχιακή εργασία
  - Ονοματεπώνυμο της/του φοιτήτριας/φοιτητή με το Α.Ε.Μ.
  - Ονοματεπώνυμο του/της επιβλέποντα/ουσας της πτυχιακής εργασίας με τη βαθμίδα, το Τμήμα και το Ίδρυμα
  - Αλεξανδρούπολη και έτος ολοκλήρωσης της πτυχιακής εργασίας

- Εσώφυλλο στα ελληνικά στο οποίο θα εμφανίζονται τα εξής:
  - Λογότυπο ΔΠΘ
  - Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
  - Σχολή Επιστημών Αγωγής
  - Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία
  - Τίτλος πτυχιακής εργασίας
  - Πτυχιακή εργασία
  - Ονοματεπώνυμο της/του φοιτήτριας/φοιτητή με το Α.Ε.Μ.
  - Ονοματεπώνυμο του/της επιβλέποντα/ουσας της πτυχιακής εργασίας με τη βαθμίδα, το Τμήμα και το Ίδρυμα
  - Ονοματεπώνυμα, βαθμίδα, Τμήμα και Ίδρυμα των μελών της εξεταστικής επιτροπής
  - Αλεξανδρούπολη και έτος ολοκλήρωσης της πτυχιακής εργασίας

- Εσώφυλλο στα αγγλικά στο οποίο θα εμφανίζονται τα εξής:
  - Λογότυπο ΔΠΘ
  - Democritus University of Thrace
  - School of Education Sciences
  - Department of Education Sciences in Early Childhood
  - Τίτλος πτυχιακής εργασίας (στα αγγλικά)
  - Undergraduate thesis
  - Ονοματεπώνυμο της/του φοιτήτριας/φοιτητή με λατινικούς χαρακτήρες και το A.E.M. (Student number)
  - Ονοματεπώνυμα των μελών της διμελούς εξεταστικής επιτροπής (examination committee members) με λατινικούς χαρακτήρες
  - Alexandroupolis και έτος ολοκλήρωσης της πτυχιακής εργασίας

(βλ. Υπόδειγμα εξωφύλλου και εσωφύλλων στο Παράρτημα IV)

- Περίληψη στα ελληνικά (300-400 λέξεων) και 3-10 λέξεις-κλειδιά
- Περίληψη στα αγγλικά (300-400 λέξεων) και 3-10 λέξεις-κλειδιά
- Δήλωση έργου και υπεύθυνη δήλωση
- Ευχαριστίες (προαιρετικό)
- Αφιέρωση (προαιρετικό)
- Πίνακας περιεχομένων

Α) Παραδοτέα για Γραμματεία του ΤΕΕΠΗ
CD που θα περιέχει το αρχείο κειμένου της πτυχιακής εργασίας σε μορφή pdf και doc. Το CD θα είναι σε πλαστική θήκη.
Δε χρειάζεται να δοθεί το κείμενο σε έντυπη μορφή.

Β) Παραδοτέα για τη Βιβλιοθήκη της Σχολής Επιστημών Αγωγής
CD που θα περιέχει το αρχείο κειμένου της πτυχιακής εργασίας σε μορφή pdf και αρχείο doc με τα στοιχεία της πτυχιακής. Το CD θα είναι σε πλαστική θήκη. Σμίκρυνση του εξώφυλλου της πτυχιακής εργασίας θα υπάρχει στη θήκη και αυτοκόλλητη πάνω στο CD.
Δε χρειάζεται να δοθεί το κείμενο σε έντυπη μορφή.

Σημείωση: Το αρχείο pdf που θα υπάρχει και στα δύο CD δεν πρέπει να είναι κλειδωμένο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΚΑΙ ΕΣΩΦΥΛΛΩΝ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Υπόδειγμα για το εξώφυλλο

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

[Τίτλος]

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

[Ονοματεπώνυμο φοιτητή/τριας/των, ΑΕΜ: 0000]

Επιβλέπων/ουσα καθηγητής/ρια: Ονοματεπώνυμο, Βαθμίδα, Τμήμα, Ίδρυμα (ολογράφως)

Αλεξανδρούπολη, Έτος

Υπόδειγμα για εσώφυλλο 1

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

[Τίτλος]

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

[Ονοματεπώνυμο φοιτητή/τριας/των, ΑΕΜ: 0000]

Επιβλέπων/ουσα καθηγητής/ρια: Ονοματεπώνυμο, Βαθμίδα, Τμήμα, Ίδρυμα (ολογράφως)

Μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής:

[Ονοματεπώνυμο, Βαθμίδα, Τμήμα, Ίδρυμα] (ολογράφως)

[Ονοματεπώνυμο, Βαθμίδα, Τμήμα, Ίδρυμα] (ολογράφως)

Η εργασία εκπονήθηκε στο πλαίσιο των απαιτήσεων του Προγράμματος Σπουδών για τη λήψη του πτυχίου του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης.

Αλεξανδρούπολη, Έτος

Υπόδειγμα για εσώφυλλο 2 (εσώφυλλο 1 στα αγγλικά)

DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE
SCHOOL OF EDUCATION
DEPARTMENT OF EDUCATION
SCIENCES IN EARLY CHILDHOOD

[Title]

Undergraduate Thesis

[Full name(s) of student/s, RN:0000]

Supervisor: [Name, Surname, Title, Department, Institution] (ολογράφως)

Members of the Committee of examiners:

[Name, Surname, Title, Department, Institution] (ολογράφως)

[Name, Surname, Title, Department, Institution] (ολογράφως)

A thesis submitted as partial fulfillment of the requirements for the degree of Education Sciences in Early Childhood, Democritus University of Thrace

Alexandroupolis, Έτος

Προσοχή μπαίνει στην επόμενη σελίδα μετά τις δύο περιλήψεις- (η πρώτη περίληψη σε ελληνικά και η δεύτερη σε αγγλικά]

Δήλωση έργου

Η εργασία εκπονήθηκε στο πλαίσιο των απαιτήσεων του προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών για τη λήψη του πτυχίου του Τ.Ε.Ε.Π.Η. του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

Πνευματικά δικαιώματα Copyright © [όνομα και επώνυμο φοιτητή, έτος ολοκλήρωσης της εργασίας] Η έγκριση της πτυχιακής εργασίας από το Τ.Ε.Ε.Π.Η. του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης δε δηλώνει απαραιτήτως την αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα.

Υπεύθυνη Δήλωση

Βεβαιώνω ότι είμαι συγγραφέας της παρούσας εργασίας και ότι έχω αναφέρει ή παραπέμψει σε αυτή, ρητά και συγκεκριμένα, όλες τις πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών, προτάσεων ή λέξεων, είτε αυτές μεταφέρονται επακριβώς (στο πρωτότυπο ή μεταφρασμένες) είτε παραφρασμένες. Επίσης βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία προετοιμάστηκε από εμένα προσωπικά ειδικά για το συγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών.

Υπογραφή

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: ΟΡΚΟΣ ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΥ

«Ορκίζομαι και βεβαιώνω τους Καθηγητές μου και την Ελληνική Πολιτεία ότι τώρα που γίνομαι πτυχιούχος του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης θα υπηρετώ ευσυνείδητα την Επιστήμη με όση αφοσίωση μου επιτρέπουν οι σωματικές και πνευματικές μου δυνάμεις, θα έχω πάντα ως κανόνα ζωής την επικράτηση του δικαίου και της αλήθειας, θα δίνω τη βοήθειά μου σε όσους συνανθρώπους μου την έχουν ανάγκη και θα καταβάλω κάθε δυνατή προσπάθεια για την εδραίωση της ειρήνης και της δικαιοσύνης στην ανθρώπινη κοινωνία».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ. ΤΕΛΕΤΗ ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΗ

Η αναγόρευση του υποψηφίου σε Διδάκτορα του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία (ΤΕΕΠΗ) της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης γίνεται από τη Συνέλευση σε μία από τις συνεδριάσεις της, η ημερήσια διάταξη της οποίας περιλαμβάνει ως ίδιον θέμα αντίστοιχα την αναγόρευση και την ορκωμοσία του υποψηφίου.

Η αναγόρευση και ορκωμοσία του υποψηφίου Διδάκτορα γίνεται παρουσία του Πρύτανη του Δ.Π.Θ., ή, όταν αυτός κωλύεται, παρουσία ενός εκ των Αντιπρυτάνεων.

Κατά την τελετή της αναγόρευσης του υποψηφίου σε Διδάκτορα αναγιγνώσκεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος το πρακτικό της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής και στη συνέχεια ο Πρόεδρος του Τμήματος αναγιγνώσκει τα παρακάτω:

«Ο/Η .....(Ονοματεπώνυμο) ..... πτυχιούχος του .....(Τμήμα, Σχολή, Πανεπιστήμιο)..... εκπόνησε και συνέγραψε Διδακτορική Διατριβή η οποία φέρει τίτλο ....

και η οποία σύμφωνα με τους καθηγητές που την αξιολόγησαν κρίθηκε άρτια, ο/η ίδιος/ίδια δε ολοκλήρωσε επιτυχώς τη σχετική με τη διδακτορία δοκιμασία.

Ερωτώντας λοιπόν το Τμήμα, αν αυτό κρίνει ικανοποιητικά τα τεκμήρια επιστημονικής παιδείας του/της υποψηφίου και ερωτώντας λοιπόν τον Πρύτανη, αν συμφωνεί με την απόφαση του Τμήματος, τον κατατάσσει μεταξύ των Διδακτόρων του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης. Καλεί δε όσους μετέρχονται του διδακτορικού αξιώματος να δηλώσουν δημόσια όσα ο νόμος επιτάσσει».

Ακολούθως ο/η υποψήφιος/α θέτοντας τη δεξιά παλάμη του/της επί του ιερού Ευαγγελίου (ή άλλου θρησκευτικού κειμένου που εκφράζει την πίστη του) ή επικαλούμενος τον λόγο της Τιμής του ορκίζεται ως ακολούθως:

«Επειδή το Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Δημοκριτείου Πανεπιστήμιου Θράκης ενέκρινε την αναγόρευσή μου σε Διδάκτορα με την οποία συναίνεσε και ο Πρύτανης, υπόσχομαι δημόσια ότι θα υπηρετήσω την επιστήμη μου όσο γίνεται καλύτερα σε όλη τη διάρκεια της ζωής μου, ότι θα προσπαθήσω να την προάγω ως το τελειότερο σημείο, ότι θα προσπαθήσω να τη λαμπρύνω, ότι δε θα τη μεταχειρίζομαι για χρηματισμό ή για την επιδίωξη μάταιης γνώσης ή σε βάρος της ζωής, της υγείας, της τιμής, της αξιοπρέπειας και της ευημερίας συνανθρώπων μου, αλλά για να λάμψει όπως το φως της θείας αλήθειας σε όσο το

δυνατόν περισσότερους, ότι θα κάνω πρόθυμα καθετί, το οποίο μπορεί να οδηγήσει στην ευσέβεια, στο στολισμό των ηθών και στη σεμνότητα του χαρακτήρα, ότι δε θα στραφώ με μοχθηρία εναντίον της διδασκαλίας άλλων, κινούμενος/κινούμενη μερικές φορές ματαιόδοξα, για να αποδείξω ότι τα δεδομένα εκείνων είναι σοφιστείες, ότι δε θα θελήσω τα αντίθετα από όσα ο ίδιος/ίδια διδάσκω, ότι δε θα εμπορευτώ την επιστήμη μου και ότι δε θα προσβάλλω τα ήθη, ντροπιάζοντας το αξίωμα του θιασώτη των Μουσών. Μακάρι σε μένα που δίνω αυτή την υπόσχεση, να σταθεί ο Θεός αρωγός σε όλη μου τη ζωή».

Σε όσους/όσες δεν επιθυμούν να δώσουν όρκο θρησκευτικού τύπου, επιτρέπεται απλή επίκληση της τιμής και της συνείδησής τους. Στην περίπτωση αυτή, ο/η υποψήφιος/α δηλώνει τα εξής:

«Διαβεβαιώνω με την τιμή και τη συνείδησή μου τα παρακάτω: Επειδή το Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Δημοκριτείου Πανεπιστήμιου Θράκης ενέκρινε την αναγόρευσή μου σε Διδάκτορα με την οποία συναίνεσε και ο Πρύτανης, δηλώνω δημόσια ότι θα υπηρετήσω την επιστήμη μου όσο γίνεται καλύτερα σε όλη τη διάρκεια της ζωής μου, ότι θα προσπαθήσω να την προάγω ως το τελειότερο σημείο, ότι θα προσπαθήσω να τη λαμπρύνω, ότι δε θα τη μεταχειρίζομαι για χρηματισμό ή για την επιδίωξη μάταιης γνώσης ή σε βάρος της ζωής, της υγείας, της τιμής, της αξιοπρέπειας και της ευημερίας συνανθρώπων μου, αλλά για να λάμψει όπως το φως της αλήθειας σε όσο το δυνατόν περισσότερους, ότι θα κάνω πρόθυμα καθετί, το οποίο μπορεί να οδηγήσει στην ευσέβεια, στο στολισμό των ηθών και στη σεμνότητα του χαρακτήρα, ότι δε θα στραφώ με μοχθηρία εναντίον της διδασκαλίας άλλων, κινούμενος/κινούμενη μερικές φορές ματαιόδοξα, για να αποδείξω ότι τα δεδομένα εκείνων είναι σοφιστείες, ότι δε θα θελήσω τα αντίθετα από όσα ο ίδιος/ίδια διδάσκω, ότι δε θα εμπορευτώ την επιστήμη μου και ότι δε θα προσβάλλω τα ήθη, ντροπιάζοντας το αξίωμα του θιασώτη των Μουσών».

Κατόπιν ο Πρόεδρος του Τμήματος αναγιγνώσκει το εξής κείμενο:

«Επειδή όχι μόνο στις συνηθισμένες με την επιστήμη σου διαδικασίες ελέγχθηκες ικανός/ικανή, αλλά και στη διδακτορική σου διατριβή την οποία εκπόνησες και παρουσίασες στο Τμήμα, κρίθηκες άξιος/άξια του διδακτορικού αξιώματος και επιπλέον το Τμήμα σε δοκίμασε ακολουθώντας τις νόμιμες διαδικασίες, ο δε Πρύτανης αυτή τη δοκιμασία επαίνεσε, για αυτούς τους λόγους, εγώ .....(Ονοματεπώνυμο)..... Καθηγητής του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία και τώρα Πρόεδρος του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία και κάνοντας χρήση της δυνατότητας, την οποία έχω από το Πανεπιστήμιο, το Τμήμα και τους νόμους, εσένα .....(Ονοματεπώνυμο)..... υποψήφιο/υποψήφια διδάκτορα του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία αναγορεύω δημόσια διδάκτορα του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία και σου απονέμω όλα τα προνόμια που συνοδεύουν το πανεπιστημιακό αυτό αξίωμα, σε προσαγορεύω κοινωνό και εταίρο της επιστήμης, και σε παροτρύνω σε όλη σου τη ζωή να συνεχίσεις την ενασχόλησή σου με την επιστήμη αυτή».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Γενικά Στοιχεία για την Αλεξανδρούπολη

Το Τμήμα στεγάζεται σε εγκαταστάσεις της Σχολής Επιστημών Αγωγής στη Νέα Χηλή. Η Νέα Χηλή είναι Δημοτικό Διαμέρισμα του Δήμου Αλεξανδρούπολης. Ιδρύθηκε μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή από πρόσφυγες που προέρχονταν από την πόλη Χηλή της Μαύρης Θάλασσας.

Η Αλεξανδρούπολη είναι πρωτεύουσα του Έβρου, Περιφερειακής Ενότητας της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Αποτελεί το μεγαλύτερο λιμάνι της Θράκης. Ιδρύθηκε στα μέσα του 19ου αιώνα λόγω της κατασκευής της σιδηροδρομικής γραμμής που συνέδεε την Κωνσταντινούπολη με τις πόλεις της Μακεδονίας και της Θράκης. Αποτέλεσε σταθμό του συγκεκριμένου σιδηροδρομικού άξονα. Ο σιδηροδρομικός σταθμός αλλά και η ίδρυση του λιμανιού συνέβαλαν σημαντικά στην ανάπτυξη της πόλης. Στη διάρκεια του 19ου αιώνα σχεδιάστηκε το ρυμοτομικό σχέδιο της πόλης που βασίζονταν σε παράλληλα οδικά τμήματα με ικανοποιητικό πλάτος.

Η σημερινή πόλη διαθέτει ένα σύγχρονο ρυμοτομικό σχέδιο. Αποτελεί συγκοινωνιακό κόμβο καθώς διαθέτει σιδηροδρομικό σταθμό, λιμάνι, αεροδρόμιο και σύνδεση με την Εγνατία Οδό και τους λοιπούς οδικούς άξονες της Περιφέρειας. Το γνωστότερο αξιοθέατο της πόλης είναι ο φάρος της. Η πόλη διαθέτει ορισμένα νεοκλασικά κτίρια όπως το κτίριο της Ζαριφείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας, διάφορα μνημεία καθώς και έναν αριθμό από μουσεία. Ο ευρύτερος Δήμος της Αλεξανδρούπολης συμπεριλαμβάνει, εκτός των άλλων, τις Φέρες, και την Τραϊανούπολη.

Σημαντικό σταθμό στον τομέα της εκπαίδευσης στην Αλεξανδρούπολη αποτέλεσε η ίδρυση της Ζαριφείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας το 1934 με πρώτο Διευθυντή τον Ευάγγελο Παπανούτσο. Μέχρι το 1968, η Ακαδημία στεγάστηκε σε νεοκλασικό κτίριο στο κέντρο της πόλης που αποπερατώθηκε με δωρεές του ευεργέτη Γεωργίου Ζαρίφη. Μέχρι το 1934 στην Αλεξανδρούπολη λειτούργησε το Διδασκαλείο της Αλεξανδρούπολης. Πρώτος Διευθυντής του Διδασκαλείου της Αλεξανδρούπολης ήταν ο Θεόδωρος Κάστανος προτομή του οποίου υπάρχει στους χώρους της Σχολής Επιστημών Αγωγής.

Πρόσβαση προς τις Εγκαταστάσεις της Σχολής Επιστημών Αγωγής

Το Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία στεγάζεται σε εγκαταστάσεις της Σχολής Επιστημών Αγωγής από κοινού με το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης. Οι εγκαταστάσεις βρίσκονται στη Νέα Χηλή Αλεξανδρούπολης (στη Λεωφόρο Μάκρης).

Η Αλεξανδρούπολη αποτελεί συγκοινωνιακό κόμβο και προσεγγίζεται με όλα τα μέσα, αεροπορικώς, σιδηροδρομικώς, οδικώς και ακτοπλοϊκώς. Ακολουθούν συνοπτικές πληροφορίες για πρόσβαση προς τις εγκαταστάσεις της Σχολής Επιστημών Αγωγής.

Πρόσβαση με το Αστικό ΚΤΕΛ Αλεξανδρούπολης

Πρόσβαση από και προς τις εγκαταστάσεις της Σχολής είναι εφικτή με τα δρομολόγια του Αστικού ΚΤΕΛ Αλεξανδρούπολης που συνδέουν το κέντρο της Αλεξανδρούπολης με το Νοσοκομείο και τη Μάκρη. Τα δρομολόγια αυτά είναι πολύ συχνά σε καθημερινή βάση και διέρχονται μέσω της Λεωφόρου Μάκρης. Πολύ κοντά στις εγκαταστάσεις της Σχολής υπάρχουν δύο στάσεις του Αστικού ΚΤΕΛ και στις δύο κατευθύνσεις της Λεωφόρου Μάκρης. Εισιτήρια μπορεί να προμηθευτεί κανείς από το αυτόματο μηχάνημα στη στάση μπροστά στο γήπεδο της Νέας Χηλής (περίπου 500 μ. στα δυτικά από τις εγκαταστάσεις της Σχολής και επί της Λεωφόρου Μάκρης). πληροφορίες για τα δρομολόγια του Αστικού ΚΤΕΛ Αλεξανδρούπολης είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο: http://www.astikoktel.gr/

Πρόσβαση μέσω Υπεραστικού ΚΤΕΛ

Πρόσβαση από και προς τις εγκαταστάσεις της Σχολής είναι εφικτή μέσω του Υπεραστικού ΚΤΕΛ Έβρου. Τα λεωφορεία του Υπεραστικού ΚΤΕΛ Έβρου εκτελούν σε καθημερινή βάση συχνά δρομολόγια που συνδέουν την Αλεξανδρούπολη με τη Θεσσαλονίκη και την Κομοτηνή. Τα δρομολόγια αυτά διέρχονται μέσω της Λεωφόρου Μάκρης και κάνουν στάση κοντά στις εγκαταστάσεις της Σχολής. Ο σταθμός του Υπεραστικού ΚΤΕΛ Έβρου στην Αλεξανδρούπολη είναι στο κέντρο της πόλης. Περισσότερες πληροφορίες για τα δρομολόγια του Υπεραστικού ΚΤΕΛ Έβρου είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο: http://www.ktelevrou.gr/

Πρόσβαση με ταξί

Μετάβαση από οποιοδήποτε σημείο της πόλης προς τις εγκαταστάσεις της Σχολής μπορεί να γίνει με ταξί. Για μετάβαση από τις εγκαταστάσεις της Σχολής προς οποιοδήποτε άλλο σημείο της πόλης υπάρχει πιάτσα ταξί μπροστά στο γήπεδο της Νέας Χηλής (περίπου 500 μ. στα δυτικά από τις εγκαταστάσεις της Σχολής και επί της Λεωφόρου Μάκρης). Περισσότερες πληροφορίες για τα ραδιοταξί Αλεξανδρούπολης είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο: https://www.alexpolistaxi.gr

Πρόσβαση μέσω ΙΧ

Η πρόσβαση από και προς τις εγκαταστάσεις της Σχολής μπορεί να γίνει με ΙΧ που θα διέρχεται μέσω της Λεωφόρου Μάκρης. Η έξοδος της Μάκρης είναι η κοντινότερη έξοδος της Εγνατίας Οδού προς/από τις εγκαταστάσεις της Σχολής.

Πρόσβαση μέσω αεροπλάνου

Εκτελούνται καθημερινές πτήσεις που συνδέουν το αεροδρόμιο της Αλεξανδρούπολης με το Αεροδρόμιο Ελευθέριος Βενιζέλος της Αθήνας. Η μετάβαση από το αεροδρόμιο της Αλεξανδρούπολης προς το κέντρο της πόλης μπορεί να γίνει με το Αστικό ΚΤΕΛ Αλεξανδρούπολης ή με ταξί.

Πρόσβαση μέσω σιδηροδρόμου

Εκτελούνται καθημερινά δρομολόγια του ΟΣΕ που συνδέουν την Αλεξανδρούπολη με τη Θεσσαλονίκη καθώς και δρομολόγια που συνδέουν την Αλεξανδρούπολη με τον κεντρικό και βόρειο Έβρο. Ο σταθμός του ΟΣΕ στην Αλεξανδρούπολη είναι στο κέντρο της πόλης.

Αξιοθέατα και Μουσεία στο Δήμο Αλεξανδρούπολης

Σημαντικά αξιοθέατα στο Δήμο της Αλεξανδρούπολης είναι τα εξής:

- Ο αρχαιολογικός χώρος της Μεσημβρίας-Ζώνης,
- Το Δέλτα του Έβρου, ένας σημαντικός υγροβιότοπος σε διεθνές επίπεδο,
- Η αρχαία Τραϊανούπολη,
- Τα μεσαιωνικά κάστρα του Άβαντα και του Ποτάμου,
- Ο βυζαντινός ναός της Παναγίας Κοσμοσώτειρας στις Φέρες,
- Το σπήλαιο του Κύκλωπα στο Δημοτικό Διαμέρισμα της Μάκρης που χρησιμοποιούνταν από τα προϊστορικά χρόνια,
- Η αναπαράσταση εποχιακού σαρακατσάνικου καταυλισμού κοντά στο Δημοτικό Διαμέρισμα του Άβαντα (στο δρόμο που συνδέει τον Άβαντα με την Αισύμη).

Μουσεία που λειτουργούν στην πόλη της Αλεξανδρούπολης:

- Αρχαιολογικό Μουσείο Αλεξανδρούπολης,
- Ιστορικό Μουσείο Αλεξανδρούπολης,
- Εθνολογικό Μουσείο Θράκης,
- Μουσείο Φυσικής Ιστορίας (στη Μαϊστρο),
- Λαογραφικό Μουσείο Καππαδοκικής Εστίας,
- Εκκλησιαστικό Μουσείο Αλεξανδρούπολης.

Μουσεία που λειτουργούν στον ευρύτερο Δήμο Αλεξανδρούπολης:

- Μουσείο Σαρακατσάνικης παράδοσης (δημοτικό διαμέρισμα Αισύμης),
- Λαογραφικό και Ιστορικό Μουσείο Φερών.